

Levevilkår i Danmark

Statistisk oversigt 1984

Redigeret af Henning Hansen

Living Conditions in Denmark
Compendium of Statistics 1984

Danmarks Statistik
Socialforskningsinstituttet

Da 1
708
4 24

Levevilkår i Danmark Statistisk oversigt 1984

Udgivet af Danmarks Statistik og
Socialforskningsinstituttet januar 1985
Redaktionen sluttet januar-marts 1984
Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse

*Eventuelle henvendelser
vedrørende publikationens indhold:*
Danmarks Statistik
Sejrøgade 11, 2100 København Ø
Tlf. 01-29 82 22
Socialforskningsinstituttet
Borgergade 28, 1300 København K
Tlf. 01-13 98 11

Redaktør: Cand. polit. Henning Hansen
Redaktionel medarbejder:
Stud. polit. Niels Pedersen
Sekretærer: Assistent Jytte de Freitas og
overassistent Jonna Jensen
Oversættelse: Translatør Henning Vang Jørgensen
Tilrettelæggelse: Assistent Nina Ørum

Redaktionsudvalg:
Fra Danmarks Statistik:
Kontorchef Henrik Munck (formand)
Ekspeditionssekretær Rita Knudsen
Fra Socialforskningsinstituttet:
Forskningsleder Erik Jørgen Hansen
Forskningsassistent Søren Geckler

Tidligere udkommet:
Levevilkår i Danmark – Statistisk oversigt 1976
Udgivet i oktober 1976. ISBN 87-503-2060-2
Pris: 52,60 kr. inkl. 22 pct. moms
Levevilkår i Danmark – Statistisk oversigt 1980
Udgivet i september 1980. ISBN 87-503-3002-0
Pris: 75,00 kr. inkl. 22 pct. moms

Publikationen kan købes gennem boghandelen og hos:
Direktoratet for Statens Indkøb
Bredgade 20, 1260 København K
Tlf. 01-92 91 28
Pris: 97,00 kr. inkl. 22 pct. moms

Trykt hos Aarhus Stiftsbogtrykkerie
Sat med Helvetica hos:
Stibo Sats, Århus
Oplag: 15 000 eksemplarer
ISBN 87-503-5118-4

Praktiske oplysninger

Tabel- og figurfortegnelser for de enkelte kapitler findes på bagsiden af skillebladene mellem kapitlerne.

Oversigt over datakilder til supplement af tabellernes anmærkninger, noter og kildeangivelser findes i de indledende tekster til de enkelte kapitler.

Oversigt over baggrundsvariable og statistiske begreber findes i kapitel 1.

Alfabetisk stikordsregister findes på side 319.

Signaturforklaring til tabeller og figurer:

–	Nil
0	Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
.	Kan efter sagens natur ikke forekomme
...	Oplysninger forekommer ikke
..	For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn
()	Stor usikkerhed som følge af lille baggrundsmateriale
—	Databrud i talrække på grund af ændret opgørelsesmåde
*	Foreløbige eller anslåede tal
♂	Mænd
♀	Kvinder

Hints to readers

For *preface* and *list of contents* in English translation, see page 4.

Lists of tables and graphs of each chapter may be found (in Danish) on the reverse side of the pages separating the chapters.

Lists of data sources by way of supplement to the footnotes and references of the tables are included in the Danish introductory text in each chapter.

A list of background variables and statistical concepts appears in Chapter 1 (in Danish).

An alphabetical subject index (in Danish) may be found on page 319.

Symbols used in the tables and charts:

–	Nil
0	Less than half of unit employed
.	Category not applicable
...	Data not available
..	Available data not conclusive, or withheld owing to non-disclosure practice
()	Figures based on few observations
—	Break in a series of data, owing to changed compilation methods
*	Provisional or estimated figures
♂	Males
♀	Females

Det er tredje gang, Danmarks Statistik og Socialforskningsinstituttet i fællesskab udgiver publikationen »Levevilkår i Danmark«. De to foregående udgaver, der udkom i 1976 og 1980, er begge blevet solgt i mere end 15 000 eksemplarer. På baggrund af den interesse, som disse salgstal afspejler, har udgiverne ikke været i tvivl om den fortsatte udgivelse. Samtidig har der været enighed om at fastholde det fireårige interval mellem udgivelserne, bl.a. fordi en række af de undersøgelser, der bidrager til belysning af levevilkårene, kun gennemføres med flere års mellemrum.

Formålet med publikationen er som hidtil at belyse udvikling og forskelle i levevilkårene i den danske befolkning ved hjælp af de vigtigste eksisterende talmæssige oplysninger, især baseret på undersøgelser og tællinger i de to udgiverinstitutioner. En begrænset læseranalyse, som gennemførtes efter udgivelsen af 1980-udgaven, viste tilfredshed med publikationens format og omfang, samt at den opfyldte behovet for let tilgængelig og overskuelig information om befolkningens sociale forhold i bred forstand.

På denne baggrund er kapitelinddelingen blevet bibeholdt, idet kapitlet om udvalgte ressourcetal dog er udgået til fordel for et nyt kapitel om miljø og forurening. Under hensyn til publikationens udbredte anvendelse i undervisningen i samfundsfag mv. er der i indledningskapitlet indføjet en kortfattet gennemgang af de anvendte statistiske begreber. Samtidig er der gennem udførlige angivelser af datakilder lagt vægt på at øge publikationens værdi som opslagsværk også i de tilfælde, hvor læserne har behov for at finde mere udførlige eller eventuelt nyere oplysninger.

I forhold til 1980-udgaven er et flertal af tabellerne omredigeret i forbindelse med ajourføringen. Det har hæmmet opdateringen på flere områder, at der ikke er gennemført en gentagelse af Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse fra 1976. For i begrænset omfang at bøde herpå blev enkelte af velfærdsundersøgelsens spørgsmål vedrørende sociale relationer, arbejdsmiljø og indflydelse på arbejdet gentaget i udgavernes fælles omnibusundersøgelse januar 1983.

August 1984

Jacob Vedel-Petersen N.V. Skak-Nielsen
Socialforskningsinstituttet Danmarks Statistik

Kapitel		Side
1	Indledning	5
2	Befolkning	19
	Demografiske kendetegn	23
	Sociale kendetegn	27
3	Familie	37
	Familietype	42
	Social kontakt	48
	Vielser og skilsmisser	52
	Fødsler	54
	Arbejdsdeling	58
4	Sundhed	63
	Dødelighed	68
	Helbredsgener	76
	Sygdom	84
	Kræft	87
	Lægemidler	91
	Tandsundhed	92
5	Uddannelse	95
	Skoleuddannelse	101
	Ungdomsuddannelse	106
	Erhvervsuddannelse	117
	Efteruddannelse	120
6	Arbejde	125
	Beskæftigelse	134
	Arbejdstid	140
	Ledighed	144
	Arbejds løn	154
	Sygefravær	162
	Invaliditet	165
	Arbejdsulykker	166
	Arbejds miljø	168
	Indflydelse	175
7	Økonomiske forhold	179
	Indkomst	185
	Overførsler	199
	Formue	203
	Forbrug	210
8	Bolig	215
	Beboelsestæthed	220
	Installationer	224
	Boligens art	230
	Boligens omgivelser	234
9	Fritid	235
	Tidsanvendelse	240
	Fritidsaktiviteter	243
	Ferie	253
10	Politisk aktivitet	255
	Valg	260
	Politiske partier	263
	Græsrodsaktivitet	266
	Politisk beredskab	268
	Faglige organisationer	272
11	Personlig sikkerhed	275
	Ulykker	279
	Kriminalitet	282
	Frygt for kriminalitet	286
12	Miljø og forurening	291
	Støjforurening	295
	Vandforurening	298
	Luftforurening	300
	Tungmetaller	304
13	Særlige gruppers levevilkår	305
	Børn	309
	Ældre	312
	Handicappede	315
	Kvinder	318

This is the third edition of Living Conditions in Denmark, published jointly by Danmarks Statistik (The Danish Central Bureau of Statistics) and Socialforskningsinstituttet (The Danish National Institute of Social Research). The former editions, which appeared in 1976 and 1980, both sold over 15 000 copies, and with these sales figures in mind the publishers were in no doubt as to the continuation of the publication. They also agreed to adhere to the four-year interval between the editions, notably because some of the surveys from which information is drawn are conducted at intervals of several years.

The purpose of Living Conditions in Denmark is to describe developments and differences in the Danish population's living conditions, by means of already existing numerical data primarily obtained from censuses, enquiries and surveys conducted by the two publisher institutions. A limited survey among the readers of the 1980 edition revealed general satisfaction with the format and scope of the publication and with its presentation of comprehensible and illustrative information about the Danish population's social conditions.

Therefore the chapter division remains unchanged, except that the chapter on selected resource data has been replaced by a chapter on environment and pollution. Owing to the widespread use of the publication in the education sector, the introductory chapter this time includes a brief explanation (in Danish) of some essential statistical concepts. Moreover, the references to data sources have been made more extensive, in order to make the publication more useful as a reference work for readers requiring more detailed or more up-to-date information.

Compared with the 1980 edition, most of the tables have been re-edited in connection with their updating. In some fields the updating work has been hampered by the lack of a follow-up survey to the welfare survey by The Institute of Social Research for 1976. In order to make up partly for this lack some of the welfare survey questions concerning social relations, work environment and influence on work were repeated in the so-called omnibus survey conducted jointly by the two publisher institutions in January 1983.

August 1984

Jacob Vedel-Petersen N.V. Skak-Nielsen
Socialforskningsinstituttet Danmarks Statistik

Chapter	Page
1 Introduction	5
2 Population	19
Demographic characteristics	23
Social characteristics	27
3 Family	37
Family types	42
Social contacts	48
Marriages and divorces	52
Births	54
Work sharing	58
4 Health	63
Mortality	68
Health troubles	76
Morbidity	84
Cancer	87
Drugs	91
Dental health	92
5 Education	95
General education	101
Young persons' education	106
Vocational education	117
Adult education	120
6 Work	125
Labour force	134
Working hours	140
Unemployment	144
Earnings	154
Sick absence	162
Disability	165
Accidents at work	166
Working environment	168
Influence on work	175
7 Financial affairs	179
Income	185
Transfers	199
Wealth	203
Consumption	210
8 Housing	215
Density of occupation	220
Installations	224
Type of building	230
Housing environment	234
9 Leisure	235
Distribution of leisure time	240
Leisure activities	243
Holidays	253
10 Political activity	255
Elections	260
Political parties	263
Grassroot activity	266
Political resources	268
Organizations	272
11 Personal safety	275
Accidents	279
Crime	282
Fear of crime	286
12 Environment and pollution	291
Noise	295
Water pollution	298
Air pollution	300
Heavy metals	304
13 Living conditions of special groups ...	305
Children	309
Elderly people	312
Disabled persons	315
Women	318

1

Indledning

Nr.	TABELLER	Side
1.1	Udvalgte levevilkårsoplysninger fra enkelte OECD-lande. 1980	8
1.2	Udvalgte levevilkårsoplysninger fra Danmark, Sverige, Norge og Finland. 1976-1980	9
1.3	Udviklingen i udvalgte levevilkårsoplysninger i Danmark. 1900-1980	10
1.4	Forskelle i sundheds- og boligforhold samt sociale relationer mellem forskellige befolkningsgrupper. 1976	11
1.5	Forskelle i uddannelse samt arbejds- og indflydelsesforhold mellem forskellige befolkningsgrupper. 1976	12

Det internationale arbejde med sociale indikatorer

FN's arbejde med sociale indikatorer finder sted inden for rammerne af det såkaldte FSDS system (Framework of Social and Demographic Statistics), hvori indikatorerne udgør et delsystem med sigte på at måle udviklingen og fordelingen af velfærd i befolkningen. Som led i FN's arbejde med bl.a. udvalgte befolkningsgrupper søges opstillet relevante socio-økonomiske indikatorer.

OECD's arbejde med sociale indikatorer blev indledt i 1970 og tog i første fase sigte på udpegning af 24 interesseområder (social concerns og subconcerns). I næste fase søgtes opstillet relevante indikatorer for de enkelte områder, og dette arbejde blev foreløbigt afsluttet i 1980 med »OECD-listen over sociale indikatorer« omfattende 33 indikatorer med relation til 20 områder. OECD har i fortsættelse heraf indsamlet data fra medlemslandene vedrørende de 33 indikatorer med sigte på offentliggørelse i en international social rapport i form af et statistisk kompendium.

EF's statistiske kontor Eurostat udsendte i 1977 sin første publikation med sociale indikatorer for medlemslandene refererende til perioden 1960-1975. En ajourført udgave udkom i 1980 vedrørende perioden 1960-1978. Næste udgave ventes udgivet i vinteren 1984-1985 i ændret form, idet der særligt vil blive lagt vægt på indikatorer med relation til EF's aktuelle sociale og politiske arbejdsområder.

De nordiske chefstatistikere godkendte i 1980 et forslag fra det Nordiske Udvalg for Undersøgelser af Levevilkår (NUUL) om nedsættelse af en ekspertgruppe til udarbejdelse af en fælles nordisk rapport om leveforholdene i Norden. Projektet blev finansieret af Nordisk Ministerråd, Nordisk statistisk Sekretariat og de deltagende institutioner, og rapporten udkom i 1983 i både en nordisk- og engelsksproget udgave. De statistiske oplysninger er primært hentet fra de senest gennemførte levekårsundersøgelser i Danmark, Finland, Norge og Sverige, og en ny udgave planlægges udsendt i slutningen af 1980'erne.

En række lande har siden begyndelsen af 1970'erne og især inspireret af OECD's arbejde indledt udgivelsen af nationale sociale rapporter i form af statistiske oversigtspublikationer svarende til »Levevilkår i Danmark«, jf. udgiveslisten for OECD-landene på denne side.

Levevilkårs-publikationer udgivet i andre lande

Australien: Social indicators. Australian Bureau of Statistics. Canberra, 1976, 1978, 1980 og 1984.

Belgien: Développement d'indicateurs sociaux: vers un rapport social. Bureau du Plan. Bruxelles, 1979.

Canada: Perspective Canada. Statistics Canada. Ottawa, 1974, 1977 og 1980.

Finland: Levnadsförhållanden 1950-1975. Statistikcentralen, Helsingfors, 1977. Levnadsförhållanden i Finland. Statistikcentralen, Helsingfors, 1984.

Frankrig: Données Sociales. Institut National de la Statistique et des Études Économiques. Paris, 1970, 1974, 1978, 1981 og 1984.

Holland: Sociaal en Cultureel Rapport. Sociaal en Cultureel Planbureau. Rijswijk, 1974 og herefter hvertandet år.

Italien: Statistiche Sociali. Istituto Centrale di Statistica. Rom, 1975 og 1981.

Japan: Social Indicators of Japan. Economic Planning Agency. Tokio, 1974 og herefter årligt. White Paper on National Life. Economic Planning Agency. Tokio, 1974 og herefter årligt.

New Zealand: Social Trend. Department of Statistics. Wellington, 1977.

Norge: Sosialt Utsyn. Statistisk Sentralbyrå. Oslo, 1974, 1977, 1980 og 1983.

Schweiz: Indicateurs Sociaux pour la Suisse. Office Fédéral de la Statistique. Bern, 1981-82.

Spanien: Panoramica Social. Instituto Nacional de Estadística. Madrid, 1975.

Sverige: Levnadsförhållanden, Årsbok 1975, utveckling och nuläge. Statistiska Centralbyrå. Stockholm, 1975. Levnadsförhållanden – utveckling och nuläge enligt tillgänglig statistik 1976. Statistiska Centralbyrå. Stockholm, 1977. Perspektiv på välfärd 1982. Statistiska Centralbyrå. Stockholm, 1982.

United Kingdom: Social Trends. Central Statistical Office. 1970 og herefter årligt.

USA: Social Indicators. U.S. Office of Federal Statistical Policy and Standards, Bureau of the Census. Washington, D.C., 1974, 1977 og 1980.

Vesttyskland: Gesellschaftlichen Daten. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, Bonn, 1973, 1977, 1979 og 1982.

Østrig: Sozialstatistischen Daten. Österreichisches Statistisches Zentralamt. Wien, 1976, 1978, 1980 og 1984.

Formål

Oplysninger om befolkningens levevilkår findes spredt på en række forskellige institutioner og publikationer. Der er imidlertid et stort behov for at få et samlet billede af befolkningens levevilkår. Det gælder fx i undervisningssituationer, i vurderinger af politiske beslutninger og også i den almindelige samfundsdebat.

Formålet med publikationen »Levevilkår i Danmark« er at samle en lang række oplysninger om befolkningens levevilkår ud fra nogle bestemte principper. Disse principper for udvælgelsen af oplysninger tager deres udgangspunkt i arbejdet med sociale indikatorer, som er omtalt nedenfor. Der er desuden lagt vægt på, at publikationen skal være overskuelig og let tilgængelig, så den kan anvendes af så mange som muligt. Endelig er det også et mål, at publikationen skal kunne bruges som indgangsnøgle til at få yderligere oplysninger om befolkningens levevilkår. Der er derfor gjort en del ud af at henvise til andre datakilder, hvor man kan hente flere oplysninger.

Sociale indikatorer

De sociale indikatorer forsøger at tegne et alsidigt billede af levevilkårene, således at man kan blive i stand til at pege på, hvor udviklingen har positive og negative effekter.

Arbejdet med sociale indikatorer startede som en reaktion mod overvejende at anvende økonomiske størrelser som mål for de samlede levevilkår, fx indkomst og bruttonationalprodukt pr. indbygger. Man erkendte, at der var en række sider af levevilkårene, som ikke indgår i opgørelsen af bruttonationalprodukt og indkomst, fx hele den uformelle økonomi (herunder arbejde i hjemmet) og sociale relationer. På den anden side indregnes en række negative sider af levevilkårene i bruttonationalproduktet, fx forureningsbekæmpelse og hospitalsudgifter, uanset at disse aktiviteter i et vist omfang kun tilsigter at afbøde uønskede følger af en produktionsstigning.

Hidtil har arbejdet med sociale indikatorer især drejet sig om at udvælge og afgrænse de fundamentale levevilkårsområder samt om at udvælge egnede indikatorer til at belyse udviklingen på disse levevilkårsområder. Dette arbejde har siden midten af 1960'erne været udført i forskellige internationale organisationer, især i OECD, FN og EF samt i en række enkeltlande. Den følgende beskrivelse af de sociale indikatorer vil primært bygge på

OECD's arbejde, idet OECD er den organisation, der indtil nu er nået længst.

Der foreligger ingen alment accepterede definitioner af sociale indikatorer, men en hyppigt citeret definition er blevet formuleret i 1966 af R.A. Bauer: Ved sociale indikatorer forstås »statistik, statistiske serier og alle andre former for oplysninger, der gør det muligt for os at bedømme, hvor vi befinder os, og hvor vi er på vej hen i forhold til vore værdier og mål, og til at vurdere bestemte foranstaltninger og deres virkning« (1).

OECD har senere opstillet en række krav og kriterier til statistik og andre data for at kunne kalde dem sociale indikatorer (2). De vigtigste af disse kriterier er, at oplysningerne skal være:

- Individorienterede, dvs. at indikatorerne skal vedrøre det enkelte individ.
- Output-orienterede, dvs. belyse det enkelte individs situation på forskellige levevilkårsområder.
- Tidsserier, dvs. de enkelte indikatorer skal være en tidsserie og have mening i et længere perspektiv.
- En helhed, dvs. at de enkelte indikatorer skal udvælgelges, så de kan indgå i en helhed til at tegne et samlet billede af levevilkårene.
- Politikrelevante, dvs. indikatorerne skal have mening i forhold til politiske mål og midler.
- Uafhængige af institutionelle forhold, dvs. indikatorerne må ikke være knyttet til institutionelle forhold, som fx lovgivning og tildelingsregler.

De opstillede kriterier for sociale indikatorer skal først og fremmest ses som noget, der skal stræbes imod. I praksis er det imidlertid vanskeligt at finde oplysninger, som opfylder kriterierne fuldt ud. Derfor må man ofte slække på nogle af kravene for overhovedet at belyse de forskellige levevilkårsområder.

OECD har ud over ovennævnte kriterier også foretaget en udvælgelse af 8 væsentlige levevilkårsområder:

- Sundhed
- Uddannelse
- Beskæftigelse og arbejdsforhold
- Tidsanvendelse og fritid
- Forbrugsmuligheder
- Fysisk miljø
- Socialt miljø
- Personlig sikkerhed

1 Indledning

Tabel 1.1 Udvalgte levevilkårsoplysninger fra enkelte OECD-lande. 1980.

	Dan- mark	Sve- rige	Nor- ge	Vest- tysk- land	Stor- bri- tannien	Frank- rig	Hol- land	USA	Japan	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Middellevetiden ved fødsel (gennemsnitligt antal år)									
2	Mænd	71,1	72,8	72,4	69,9	70,7	70,2	72,5	69,5	73,6
3	Kvinder	77,2	79,1	79,4	76,8	76,8	78,4	79,5	77,5	79,1
4	Gennemsnitligt antal års afsluttet skolegang									
5	Mænd	10,6	9,8	9,2	..	11,2	10,1	..	12,6	11,2
6	Kvinder	9,5	9,4	9,8	..	11,0	9,6	..	12,4	10,5
7	Arbejdsløshedsprocent ¹									
8	Mænd	6,4	1,7	1,2	3,0	8,3	4,1	5,0	6,9	2,0
9	Kvinder	7,8	2,3	2,3	5,2	4,8	9,8	8,8	7,4	2,0
10	Gennemsnitligt antal ugentlige arbejdstimer									
11	Mænd	45	40	41	42	..	42	..	42	50
12	Kvinder	32	31	29	35	..	36	..	35	41
13	Procentdel af husholdninger, der har									
14	Bil	70	69	62	62	81	69	70	83	62
15	Vaskemaskine	57	90	76	81	..	80	89	71	...
16	Fryser	68	82	73	56	52	28	45	28	...
17	Wc	98	95	83	93	94	83	..	97	43
18	Bad	86	87	82	89	96	83	93	97	83
19	Selvmord ²									
20	Mænd	48	28	20	29	13	29	13	19	23
21	Kvinder	26	13	8	15	8	12	7	6	14
22	Døde ved trafikulykker ²									
23	Mænd	18	14	17	31	17	34	20	35	15
24	Kvinder	9	6	5	11	7	12	7	13	5

Anm.: Nogle af oplysningerne vedrører andre år end 1980.

¹ Andel af arbejdsstyrken.

² Antal pr. 100 000 indbyggere.

Kilde: OECD: The OECD social indicators: A statistical compendium. Paris, 1984.

Inden for disse levevilkårsområder har man derefter udvalgt de konkrete indikatorer. I alt har OECD opstillet en liste på 33 sociale indikatorer.

I denne publikation er enkelte af disse områder opdelt yderligere, men udgangspunktet har været ovenstående liste over væsentlige levevilkårsområder.

Internationale sammenligninger

Et af formålene med sociale indikatorer er at kunne foretage sammenligninger mellem forskellige lande. De største problemer ved disse sammenligninger er imidlertid, at der i mange tilfælde ikke foreligger sammenlignelige oplysninger. Tabel 1.1 viser en sammenligning mellem udvalgte OECD-lande på enkelte af de sociale indikatorer, som OECD har opstillet.

Det bedste grundlag for en sammenligning mellem Danmark og andre lande findes på

Udvalgte levevilkårsoplysninger fra Danmark, Sverige, Norge og Finland. 1976-1980.

Tabel 1.2

	Danmark 1976	Sverige 1979	Norge 1980	Finland 1978
	1	2	3	4
1 Kan ikke løbe 100 m ¹	11	10	11
2 Kan ikke gå op ad trapper uden besvær ¹	7	6	4	..
3 Har højst gennemført grundskolen ¹	43	42	29	49
4 Har gennemført en videregående uddannelse ¹	14	17	17	10
5 Erhvervsfrekvens ²				
6 Mænd	79	77	79	71
7 Kvinder	63	66	56	60
8 Arbejder mere end 40 timer pr. uge ³	14	12	16	9
9 Arbejder kun i dagtimerne ⁴	82	84	81	..
10 Udfører tunge løft i arbejdet ⁵	(17)	24	31	..
11 Udsat for støj i arbejdet ⁵	40	41	31	41
12 Psykisk anstrengende arbejde ⁵	45	37	..	40
13 Har monotont arbejde ⁵	(23)	18	..	19
14 Gennemsnitligt antal beboere pr. værelse	0,61	0,61	0,65	0,95
15 Har adgang til bad ¹	90	97	93	67
16 Bor i en moderne bolig ⁶	84	97	91	65
17 Har fritidshus ¹	12	21	25	24
18 Har kuldegener i boligen ¹	9	8	15	14
19 Er generet af trafikos i boligen ¹	11	9	7	12
20 Bor alene ¹	17	20	11	18
21 Er medlem af et politisk parti ¹	8	15	17	15
22 Er medlem af en faglig organisation ¹	60	71	48	71
23 Er angst for at blive udsat for vold ¹	17	11	..	26

¹ Procentdel af 20-64 årige.

² Procentdel af 16-74 årige.

³ I hovedbeskæftigelsen, procentdel af 20-64 årige.

⁴ Procentdel af 20-64 årige lønmodtagere.

⁵ Procentdel af 20-64 årige i erhverv.

⁶ Indlagt vand, eget wc, bad og centralvarme, 20-64 årige.

Kilde: Levnadsnivå och ojämlikhet i Norden. En komparativ analys av de nordiska levnadsnivåundersökningarna. Utgiven av Nordiska Rådet och Nordiska Statistiska Sekretariatet. Stockholm, 1983, (Nord-serien).

nordisk plan. Dette skyldes især, at der har været gennemført omfattende levkårsundersøgelser i Sverige, Norge, Finland og Danmark i løbet af 1970'erne, som har haft store metodemæssige lighedspunkter. I tabel 1.2 er vist en sammenligning mellem de nordiske lande på en række levevilkårsoplysninger, som primært stammer fra de respektive landes levkårsundersøgelser (3).

I Danmark er der indtil videre kun gennemført én stor levkårsundersøgelse, nemlig Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse i 1976. I de øvrige nordiske lande gennemføres disse undersøgelser nu regelmæssigt.

Udviklingen i levevilkårene i Danmark

Udover at foretage internationale sammenligninger, er det også et formål med de sociale indikatorer, at man skal kunne belyse en tidsmæssig udvikling i levevilkårene. Det er imidlertid kun en mindre del af levevilkårsoplysningerne, der eksisterer som tidsserier. Dette skyldes, at omfanget af statistik om levevilkår tidligere var meget begrænset, og at en del statistiske opgørelser er blevet ændret over tiden, så sammenligneligheden er blevet vanskeliggjort eller umulig.

I tabel 1.3 er vist udviklingen på nogle levevilkårsoplysninger, hvor det er forsvarligt at opstille tidsserier over længere perioder.

1 Indledning

Tabel 1.3 Udviklingen i udvalgte levevilkårsoplysninger i Danmark. 1900-1980.

	1900	1930	1940	1950	1960	1970	1980
	1	2	3	4	5	6	7
1 Andel, der bor i husstande med 6 personer eller flere	48	32	22	18	13	10	6
2 Middellevetiden ved fødslen (gennemsnitligt antal år)							
3 Mænd	52,9	62,0	65,6	69,8	70,3	70,9	71,1
4 Kvinder	56,2	63,8	67,7	72,6	74,5	76,5	77,2
5 Spædbørnsdødeligheden ¹	134	71	48	27	20	12	8
6 Nyopståede kræfttilfælde ²							
7 Mænd	274	305	362	415	442
8 Kvinder	305	312	338	354	375
9 Samlet fertilitet ³	3 598	2 161	2 698	2 546	2 398	1 803	1 427
10 Andel, der fik studenter-/hf-eksamen ⁴	1	3	3	5	7	14	29
11 Andel, der fik realeksamen o.l. ⁵	3	7	12	15	25	33	.
12 Erhvervsfrekvenser ⁶							
13 Mænd	87	89	88	84	79	76
14 Ikke-gifte kvinder	72	64	56	44	52
15 Gifte kvinder	24	28	23	42	64
16 Ledighedsprocent ⁷	4	2	1	7
17 Gennemsnitligt antal beboere pr. værelse	0,90	0,76	0,61
18 Andel af boligerne, der har eget wc	74	88	95
19 Andel af boligerne, der har eget bad	46	71	83

Anm.: Nogle af oplysningerne vedrører en tidsperiode. I disse tilfælde er oplysningerne angivet ved det nærmeste årstal.
¹ Antal døde inden for det 1. leveår pr. 1 000 levendefødte.
² Antal nyopståede kræfttilfælde pr. 100 000 indbyggere, aldersstandardiseret.
³ Antal levendefødte, som 1 000 kvinder ville føde i løbet af aldrene 15-49 år, hvis ingen af dem døde før det fyldte 50. år, og de i hver aldersklasse fødte netop så mange børn, som angivet ved periodens fertilitetskvotienter.
⁴ Antal studenter-/hf-eksamener pr. 100 19-årige.
⁵ Antal real-/præliminæreksamener pr. 100 17-årige.
⁶ Procentdel af befolkningen på 15 år og derover, som er i erhverv.
⁷ Antal registrerede ledige i procent af arbejdsstyrken.

Kilde: Tabel 3.3, 4.1, 4.3, 4.20, 3.16, 5.1, 6.1, 6.11, 8.1, 8.6.

Levevilkårsforskelle mellem befolkningsgrupper

Endelig er det et væsentligt formål, at sociale indikatorer skal kunne anvendes til at belyse levevilkårsforskelle mellem forskellige befolkningsgrupper. Befolkningsgrupperne kan udskilles efter forskellige kriterier, fx køn, alder, bopælsområde, arbejdsstilling og socialgruppe. Derved er det muligt at udskille grupper, som på et givet tidspunkt er særligt dårligt eller særligt godt stillede. På grundlag af tidsserier er det desuden muligt at belyse,

hvorvidt levevilkårsforskellene mellem befolkningsgrupperne bliver større eller mindre.

I tabel 1.4 og 1.5 er vist levevilkårsforskelle mellem køns-, alders-, arbejdsstillings- og socialgrupper på nogle udvalgte levevilkår fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse i 1976.

Inddelinger af befolkningen

I publikationens tabeller er der anvendt en række standardinddelinger af befolkningen, fx køn, alder, bopælsområde, familietype, so-

Forskelle i sundheds- og boligforhold samt sociale relationer mellem forskellige befolkningsgrupper. 1976.

Tabel 1.4

	Helbred				Boligforhold		Sociale relationer
	Har varige fysiske helbredsgener	Lider ofte af stærk træthed	Har dårlige nerver	Har få eller ingen egne tænder	Boligen opfylder ikke minimumskravene ³	Er generet af fugt, træk eller kulde i boligen	Er ofte uønsket alene
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel						
1 Køn							
2 Mænd	27	22	8	33	18	16	25
3 Kvinder	29	33	13	37	16	19	34
4 Alder							
5 20-29 år	14	19	5	4	22	19	39
6 30-44 år	21	23	9	20	12	16	28
7 45-59 år	36	33	14	58	14	19	25
8 60-69 år	51	37	15	76	22	18	26
9 Arbejdsstilling							
10 Selvstændige	30	25	7	38	10	15	21
11 Funktionærer	16	20	5	17	11	15	29
12 Arbejdere	26	26	11	40	20	19	27
13 Arbejdsløse	31	34	16	29	28	23	44
14 Pensionister	40	54	29	78	29	22	35
15 Hjemmearbejdende	32	32	15	45	12	18	33
16 Øvrige uden for erhverv ..	16	20	6	2	32	27	38
17 Socialgruppe ¹							
18 Socialgruppe I	15	15	2	6	6	12	22
19 Socialgruppe II	13	17	3	14	7	12	22
20 Socialgruppe III	23	22	5	28	9	14	23
21 Socialgruppe IV	20	23	7	24	15	16	30
22 Socialgruppe V	27	27	12	47	21	20	28
23 Uden for erhverv	43	38	19	48	23	21	36
24 Alle ²	28	27	11	35	17	18	29

¹ Kun de personer, der er i erhverv, er socialgruppe-placeret. Socialgrupperne er omtalt nærmere i dette kapitel, side 13.

² 20-69 årige.

³ Minimumskravene er: selvstændigt køkken, koldt og varmt vand, eget wc, eget bad (kar eller bruse) og centralvarme.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

cio-økonomisk gruppe og socialgruppe. De vigtigste af disse inddelinger skal kort omtales i dette afsnit.

Aldersindddelingen er forsøgt foretaget i 5 grupper.

- 0-14 år – Barndom
- 15-24 år – Ungdom
- 25-44 år – Yngre voksne

- 45-64 år – Midaldrende
- 65 år og derover – Ældre

Det er imidlertid ikke muligt at følge denne inddeling konsekvent, da aldersafgrænsningerne i nogle undersøgelser og statistikker ikke passer ind i denne opdeling, ligesom visse problemstillinger tilsiger en anden aldersinddeling.

1 Indledning

Tabel 1.5 Forskelle i uddannelse samt arbejds- og indflydelsesforhold mellem forskellige befolkningsgrupper. 1976.

		Uddan- nelse	Beskæftigelse		Arbejds miljø		Indflydelse	
		Har ingen er- hvervs- uddan- nelse	Ar- bejds- tiden placeret uden for alminde- lig dag- arbejds- tid ³	Har været ar- bejds- løs inden for de sidste 5 år ⁴	Ar- bejdet er fy- sisk kræven- de ⁴	Ar- bejdet er ens- formigt	Har ingen indfly- delse på til- rette- læggen- sen af det daglige arbejde ³	Kan ikke selv ud- forme en skrivelse til en of- fentlig myndig- hed
		1	2	3	4	5	6	7
		Procentandel						
1	Køn							
2	Mænd	36	17	19	30	13	30	16
3	Kvinder	55	21	13	27	17	28	23
4	Alder							
5	20-29 år	57	18	32	27	13	29	15
6	30-44 år	60	20	13	29	14	27	14
7	45-59 år	41	19	11	30	17	31	24
8	60-69 år	38	19	12	29	13	32	32
9	Arbejdsstilling							
10	Selvstændige	43	.	6	37	6	.	17
11	Funktionærer	17	19	9	18	9	15	6
12	Arbejdere	59	19	31	37	26	44	28
13	Arbejdsløse	56	18
14	Pensionister	65	39
15	Hjemmearbejdende	67	28
16	Øvrige uden for erhverv ..	72	5
17	Socialgruppe ¹							
18	Socialgruppe I	3	21	8	16	1	4	3
19	Socialgruppe II	5	12	5	12	3	3	1
20	Socialgruppe III	24	20	8	30	6	9	10
21	Socialgruppe IV	26	16	16	28	13	28	14
22	Socialgruppe V	78	24	31	35	30	47	31
23	Uden for erhverv	66	27
24	Alle ²	46	19	12	20	10	16	20

¹ Kun de personer, der er i erhverv, er socialgruppe-placeret. Socialgrupperne er omtalt nærmere i dette kapitel, side 13.

² 20-69 årige.

³ Kun lønmodtagere.

⁴ Kun erhvervs mæssigt beskæftigede.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Bopælsområde er inddelt i følgende 4 kategorier:

- Hovedstadsområdet – Omfatter Københavns og Frederiksberg kommuner plus kommunerne i Københavns amt (minus Ishøj og Ledøje-Smørum kommuner) plus

Birkerød, Farum og Hørsholm kommuner fra Frederiksborg amt.

- Byområder med 10 000 indbyggere og derover (uden for Hovedstadsområdet).
- Byområder med 2 000-9 999 indbyggere.
- Landdistrikter og byområder med under 2 000 indbyggere.

Ved byområder forstås en sammenhængende bebyggelse med mindst 200 indbyggere og ved en sammenhængende bebyggelse forstås, at afstanden mellem bygningerne ikke overstiger 200 meter.

Inddelingen af bopælsområderne har ændret sig noget gennem tiden, men den opstillede inddeling er den, der nu anvendes de fleste steder. Danmarks Statistik anvender desuden nogle geokoder, som inddeler kommunerne efter størrelsen af det største byområde i kommunen.

Erhvervsinddelingen omfatter 3 hovedgrupper eller erhvervssektorer:

- Primære erhverv – Omfatter landbrug, fiskeri, skovbrug, gartneri mv.
- Sekundære erhverv – Omfatter fremstillingsvirksomhed samt bygge- og anlægsvirksomhed, herunder industri, håndværk og offentlige værker.
- Tertiære erhverv – Omfatter handel, transport, tjenesteydelser, liberale erhverv samt offentlige tjenesteydelser.

Desuden er den offentlige sektor ofte udskilt som en selvstændig sektor og omfatter offentlig administration, forsvaret, social- og sundhedsvæsenet, undervisning, forskning mv.

Princippet bag inddelingen i 3 erhvervssektorer er, at de primære erhverv producerer råmaterialerne, de sekundære erhverv forarbejder råmaterialerne, mens de tertiære erhverv omsætter og fordeler de producerede varer. Desuden henhører tjenesteydelser under tertiære erhverv.

Den *socio-økonomiske gruppering* er primært en inddeling af befolkningen efter arbejdsstilling.

Følgende hovedgrupper indgår i denne inddeling:

- Selvstændige i landbrug mv.
- Selvstændige i øvrige erhverv
- Medhjælpende ægtefæller
- Funktionærer I
- Funktionærer II
- Funktionærer III
- Faglærte arbejdere
- Ikke-faglærte arbejdere
- Pensionister
- Hjemmearbejdende
- Studerende
- Øvrige uden for erhverv

De medhjælpende ægtefæller indgår ofte i gruppen af selvstændige. De selvstændige deles efter erhverv og i visse tilfælde antal ansatte, mens arbejderne deles efter, hvorvidt de har en erhvervsuddannelse. Funktionærerne deles ikke efter entydige kriterier, men derimod har man forsøgt at samle dem i tre hovedgrupper, efter de uddannelses- og indflydelsesforhold, der typisk er knyttet til de forskellige stillinger. Funktionærer I består typisk af overordnede og højt uddannede, funktionærer II består typisk af funktionærer i ledelsespositioner med selvstændigt arbejde og med mellemuddannelser, mens endelig funktionærer III typisk består af underordnede.

Den socio-økonomiske gruppering har ændret sig noget med tiden, men de 3 overordnede stillingsgrupper: selvstændige, funktionærer og arbejdere har været anvendt meget længe.

Socialgruppeinddelingen (4) opdeler befolkningen efter dens positioner i samfundets magt- og indflydeshierarki ved hjælp af nogle faste kriterier. Disse kriterier er:

- Arbejdsstilling
- Erhvervsuddannelse
- Antal ansatte
- Antal underordnede

Ved anvendelsen af disse kriterier inddeles befolkningen i 5 socialgrupper. Mange ansatte eller underordnede giver stor indflydelse og dermed en placering i de højeste socialgrupper. Det samme gælder for erhvervsuddannelse.

Eksempelvis placeres funktionærer i *socialgruppe I*, hvis de enten har en akademisk uddannelse eller har mere end 50 underordnede, i *socialgruppe II*, hvis de har en mellem-lang, videregående uddannelse eller har 11-50 underordnede, i *socialgruppe III* hvis arbejdet forudsætter længere tids oplæring, eller de har indtil 10 underordnede, og i *socialgruppe IV*, hvis arbejdet ikke kræver særlig oplæring, og de ikke har nogen underordnede.

Desuden kan man konstruere en familiesocialgruppering, ved at man blandt de gifte/samlevende anvender den højeste socialgruppe-placering i familien som udtryk for familiens socialgruppe-placering. Endelig er personer uden for erhverv i enkelte tilfælde indplaceret efter deres tidligere arbejde.

Datakilder og levevilkår

Denne publikation består af oplysninger, der er hentet fra en lang række datakilder. I dette afsnit vil der blive redegjort for de vigtigste datakilder til belysning af befolkningens levevilkår. Det er dog kun de mere generelle kilder, der behandles her, idet der i forbindelse med de enkelte kapitler er en omtale af de datakilder, der mere specifikt vedrører de pågældende kapitler.

Danmarks Statistik indsamler og publicerer en række oplysninger om levevilkår. I Statistisk Årbog (5) og Statistisk tiårsoversigt (6) samles en lang række af de statistikker, som Danmarks Statistik udarbejder. Desuden findes der i Statistisk Årbog en fuldstændig publikationsliste over Danmarks Statistiks publikationer, ordnet efter emner.

En væsentlig publikationsserie er desuden Statistiske Efterretninger, som indeholder endelige og foreløbige resultater fra alle tilbagevendende statistikker og enkeltundersøgelser. Statistiske Efterretninger er opdelt i 14 emnegrupper og udkommer løbende. Desuden udgives årligt tilbagevendende publikationer, som er mere omfattende og detaljerede end Statistiske Efterretninger, om særlige statistikområder, fx Befolkningens bevægelser, Arbejdsløsheden og Færdselsuheld.

Endelig kan det nævnes, at Danmarks Statistik har udgivet en vejviser (7), som indeholder en samlet oversigt over, hvor den løbende statistikproduktion publiceres.

Socialforskningsinstituttet er også en væsentlig leverandør af levevilkårsoplysninger. Instituttet har siden 1958 foretaget en lang række undersøgelser. Undersøgelsernes emner spreder sig over et bredt spektrum af de sociale forhold. En oversigt over de rapporter, der i tidens løb er blevet offentliggjort, findes i instituttets årsberetning (8).

En undersøgelse, der er særlig relevant at nævne, er Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse (9). Denne undersøgelse blev gennemført i 1976 og bestod i en udspørgning af mere end 5 000 voksne personer om et bredt spektrum af levevilkår.

Ud over levevilkårsoplysninger i publikationer fra Danmarks Statistik og Socialforskningsinstituttet kan oplysninger findes i rapporter og betænkninger fra forskellige kommissioner og udvalg. Specielt er det værd at nævne Lavindkomstkommissionen, som i perioden 1976-1981 har udgivet en række rapporter om de fleste væsentlige levevilkårsområder. Også Ældrekommissionen, Børnekom-

missionen og Regeringens Ungdomsudvalg har publiceret en række levevilkårsoplysninger om de særlige grupper af befolkningen, som de har beskæftiget sig med.

På EF-plan publiceres også levevilkårsoplysninger. Det drejer sig især om befolknings- og arbejdsforhold.

Statistiske begreber

I denne publikation er der anvendt forskellige måder at præsentere levevilkårsoplysningerne på. De vigtigste af disse vil blive beskrevet i dette afsnit.

Procentfordelinger anvendes til at beskrive en levevilkårsoplysning på en sammenlignelig måde. Det gøres ved at omregne en række absolutte tal til procenter. Herved bliver det muligt at sammenligne grupper, der har forskellig størrelse. Følgende eksempel viser mænd og kvinder fordelt efter, om de er i eller uden for erhverv, henholdsvis med absolutte tal og som procentfordeling (relative tal).

	Eksempel		
	I erhverv	Uden for erhverv	I alt
	Antal		
Mænd	711	112	823
Kvinder	312	663	975
Alle	1 023	775	1 798

	Eksempel		
	I erhverv	Uden for erhverv	I alt
	Procent		
Mænd	86	14	100
Kvinder	32	68	100
Alle	57	43	100

Procentandel er et enkelt tal i en procentfordeling. I ovenstående eksempel er procentandelen, der er »i erhverv« (kaldes også »erhvervsfrekvensen«), angivet i den indrammede talsøjle.

Kvotienter/hyppigheder/frekvenser er oplysninger, der er sat i forhold til en gruppes samlede størrelse. Normalt er de angivet pr. 1 000 eller pr. 10 000 indbyggere. Eksempelvis er dødsquotienten defineret som antallet af døde pr. 1 000 indbyggere (se tabel 4.2).

Indeks anvendes til at følge en enkelt gruppes udvikling over tiden, eller til at sammenligne en række forskellige grupper. Princippet er, at man vælger en basis, som sættes lig

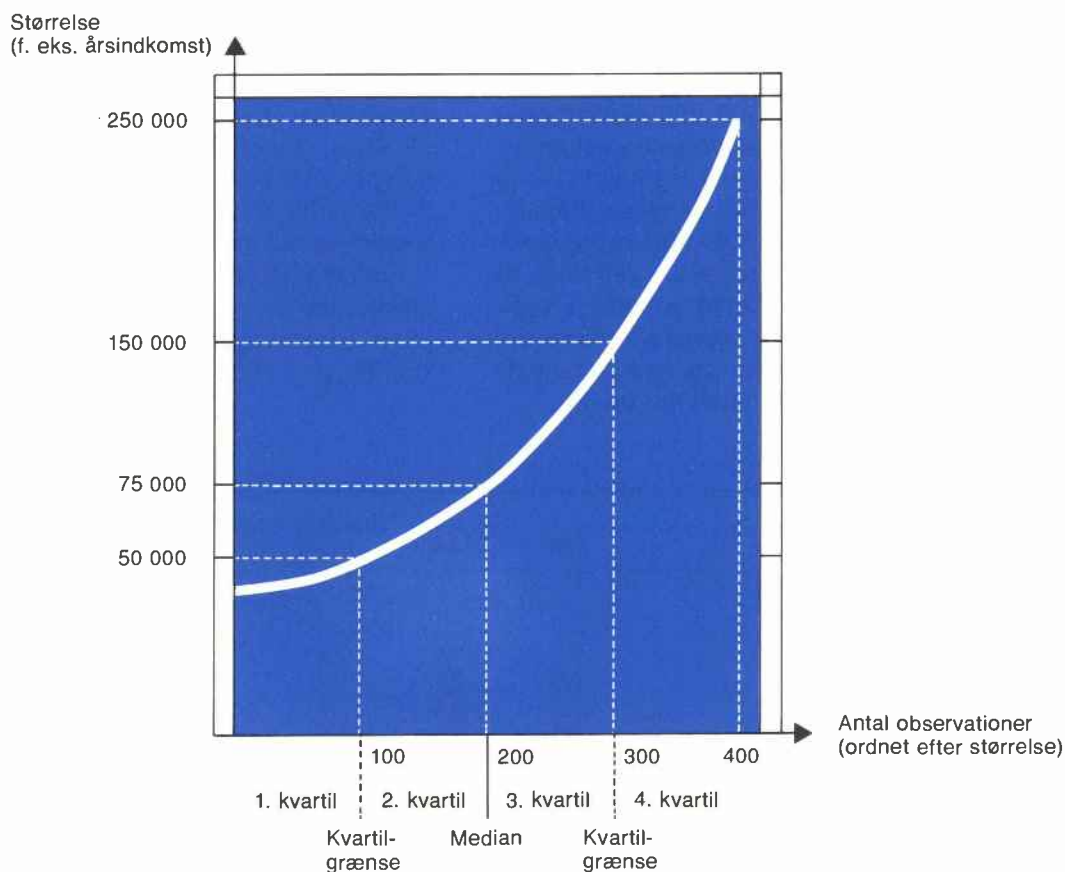
med 100, det kan være et bestemt tidspunkt eller en bestemt gruppe. Derefter beregnes de øvrige tal som procenter af basistallet, hvorefter dette procenttal enten lægges til 100 eller trækkes fra 100. Følgende eksempel viser fremgangsmåden, hvor indekstallet viser en stigning fra 100 i 1970 til 123 i 1982 svarende til 23 procent:

Eksempel

Reallønsudviklingen for privatansatte funktionærer	Årsløn korrigeret for prisudvikling	Procentvis ændring i forhold til 1970	Indeks (1970=100)
	Tusinde kr.	Procent	Indeks
1970 (basis)	39,5	0	100
1973	45,5	+15	115
1976	49,8	+26	126
1979	49,4	+25	125
1982	48,6	+23	123

Median, kvartiler og deciler anvendes til at beskrive fordelinger, fx indkomst- og formuefordelinger. Medianen findes ved først at ordne alle oplysningerne (fx årsindkomster) efter størrelse, således at de laveste kommer først og de højeste til sidst. Herefter findes medianen som størrelsen på den oplysning, der står i midten (i eksemplet den midterste indkomst). Kvartiler betegner fjerdedelene og deciler betegner tiendedelene af en sådan fordeling, ordnet efter oplysningernes størrelse. Grænserne mellem kvartilerne og decilerne findes ved at tælle frem i den ordnede fordeling. Følgende figur viser princippet (se også tabel 7.1).

Aldersstandardisering anvendes til at sammenligne oplysninger, der varierer stærkt med alderen. Eksempelvis véd man, at forekomsten af de fleste kræftformer stiger med alderen. Hvis man derfor vil se på udviklingen i kræftforekomsten siden 1947, må man aldersstandardisere tallene, da alene en ændret alderssammensætning i befolkningen vil

kunne give ændringer i tallene for den samlede kræftforekomst.

Aldersstandardisering foretages ved at vælge en bestemt aldersfordeling, derefter beregne oplysningerne for hver af disse aldersgrupper og endelig summere oplysningerne for de enkelte aldersgrupper. Følgende eksempel viser princippet i aldersstandardisering.

Eksempel					
Dødelighedens udvikling fra tidspunkt 1 til tidspunkt 2	Aldersfordeling		Antal døde pr. 100 000 indbyggere		Antal døde pr. 100 000 indbyggere i tidspunkt 2 aldersstandardiseret til aldersfordelingen i tidspunkt 1
	Tidspunkt 1	Tidspunkt 2	Tidspunkt 1	Tidspunkt 2	
	— Procent —		— Antal pr. 100 000 —		
0-29 år ...	37	28	11	10	
30-59 år ...	43	41	45	43	
60 år og derover ...	20	31	127	125	
I alt	100	100	48,8 ¹	59,2 ²	47,2 ³

¹ $0,37 \times 11 + 0,43 \times 45 + 0,20 \times 127 = 48,8$

² $0,28 \times 10 + 0,41 \times 43 + 0,31 \times 125 = 59,2$

³ $0,37 \times 10 + 0,43 \times 43 + 0,20 \times 125 = 47,2$

Eksemplet viser, at den samlede dødelighed er steget fra 48,8 pr. 100 000 indbyggere i tidspunkt 1 til 59,2 pr. 100 000 indbyggere i tidspunkt 2. Hvis man derimod aldersstandardiserer til aldersfordelingen i tidspunkt 1, viser eksemplet et lille fald i den samlede dødelighed fra 48,8 til 47,2 pr. 100 000 indbyggere. Årsagen til at resultaterne er afvigende er, at aldersfordelingen er blevet ændret i perioden, således at der er blevet en større del ældre og en mindre del unge. Aldersstandardisering er fx anvendt i tabel 4.5 og 4.6.

Statistisk usikkerhed

En lang række af de oplysninger, der er medtaget i denne publikation, stammer fra stikprøveundersøgelser, baseret på oplysninger fra et repræsentativt udsnit af befolkningen. Som følge af at man anvender stikprøver af befolkningen, i stedet for at undersøge alle individerne, optræder der en statistisk usikkerhed på oplysningerne. Der skal dog ikke redegøres nærmere for den teoretiske baggrund for denne statistiske usikkerhed her.

Konkret betyder det, at en oplysning om, at 15 procent af de udspurgte i løbet af ét år har været i kontakt med en læge, i virkeligheden kunne være 14 procent eller 16 procent, idet man ikke har spurgt alle individer, men kun et lille udvalg (en stikprøve). Man er imidlertid i stand til at beregne den statistiske usikkerhed på oplysningerne, når man kender stikprøvens størrelse og oplysningernes størrelse, fx en procentstørrelse. Nedenstående tabel kan anvendes til at vurdere den statistiske usikkerhed på procentoplysninger, der stammer fra stikprøveundersøgelser.

Tabellen kan bruges på følgende måde, vist med et eksempel.

En tabel viser, at 20% af mændene har varige helbredsgener, og denne oplysning stammer fra en stikprøveundersøgelse, hvor mændene udgør 2 800 personer. I hosstående tabel findes »20 eller 80%« samt »2 800«. Tabellen angiver $\pm 1,5\%$, hvilket betyder, at mellem 18,5% (=20% - 1,5%) og 21,5% (20% + 1,5%) af mændene med 95% sikkerhed har varige helbredsgener.

Formlen for beregning af den statistiske usikkerhed er:

$$\pm 1,96 \sqrt{\frac{p(100-p)}{N}}$$

Procentstørrelse	Stikprøvens størrelse					
	100	400	1 000	1 800	2 800	5 000
	± Procent					
5 eller 95%	4,3	2,1	1,4	1,0	0,8	0,6
10 eller 90%	5,9	2,9	1,9	1,4	1,1	0,8
15 eller 85%	7,0	3,5	2,2	1,6	1,3	1,0
20 eller 80%	7,8	3,9	2,5	1,8	1,5	1,1
25 eller 75%	8,5	4,2	2,7	2,0	1,6	1,2
30 eller 70%	8,9	4,5	2,8	2,1	1,7	1,3
35 eller 65%	9,3	4,7	3,0	2,2	1,8	1,3
40 eller 60%	9,6	4,8	3,0	2,3	1,8	1,4
45 eller 55%	9,8	4,9	3,1	2,3	1,8	1,4
50%	9,8	4,9	3,1	2,3	1,9	1,4

hvor p = den procentstørrelse man vil undersøge og N = stikprøvens størrelse.

Denne formel gælder kun under forudsætning af, at stikprøven er tilfældigt udvalgt, og at man har valgt et sikkerhedsniveau på 95%.

På grundlag af denne formel kan man selv udregne den statistiske usikkerhed på kombinationer af procentstørrelse og stikprøvestørrelser. Hvis man eksempelvis har en stikprøve på 700 samt en procentstørrelse på 17, bliver den statistiske usikkerhed:

$$\pm 1,96 \sqrt{\frac{17(100-17)}{700}} = \pm 2,8\%$$

Der skal ikke redegøres nærmere for det valgte sikkerhedsniveau på 95%. Hvis man havde valgt et højere sikkerhedsniveau end de 95%, ville målet for den statistiske usikkerhed vokse, og omvendt ville målet for den statistiske usikkerhed blive mindre, hvis man reducerede kravene til sikkerhedsniveauet.

Hvordan anvendes

»Levevilkår i Danmark«?

Publikationen består primært af tabeller med levevilkårsoplysninger, der er hentet fra en lang række forskellige datakilder. Levevilkårsoplysningerne er opdelt i forskellige kapitler efter levevilkårsområder. Hvert kapitel indledes med et tekstafsnit, der indeholder en begrundelse for og en diskussion af at medtage netop dette levevilkårsområde. Derefter følger et afsnit om de udvalgte oplysninger, hvorunder det nævnes, hvilke problemer der kan være ved at anvende de pågældende oplysninger samt nogle korte kommentarer til de enkelte tabeller og de resultater, de viser. Endelig er der et afsnit om de datakilder, der er til rådighed, opdelt i løbende statistik og andre datakilder samt nogle henvisninger til konkrete publikationer, hvor man kan få mere at vide eller løbende holde sig à jour med oplysningerne.

Hovedparten af publikationen består af tabeller og figurer. Figurene har som hovedregel den funktion at illustrere de enkelte tabeller i en mere overskuelig form.

Tabellerne er alle forsynet med kildehenvisninger, som kan bruges til at undersøge oplysningerne nærmere. Det er dog ikke alle kilderne, som er tilgængelige, og i en del tilfælde er der foretaget særlige bearbejdelser af datamaterialet til denne publikation. De fleste tabeller er desuden forsynet med noter og anmærkninger. I disse er det angivet,

hvilke begrænsninger og forbehold, der er taget, samt hvad de enkelte oplysninger mere konkret består af, fx spørgsmålsformuleringer og beregningsmetoder.

Ved læsning af tabellerne er det vigtigt at gøre sig flere ting klart, inden man ser på tallene. For det første skal man se på, hvilke oplysninger der indgår i tabellen. Det kan man se af tabeloverskriften, noterne og anmærkningerne. Herunder er det vigtigt at bemærke sig, hvordan oplysningerne er målt, fx om det er en procentandel, en procentfordeling eller en frekvens. Det er også vigtigt at se, hvad der er måleenheden, fx personer, familier eller boliger. Endelig skal man se på, hvilke befolkningsgrupper der indgår, og hvem oplysningerne i det hele taget omfatter.

- (1) Bauer, Raymond A. (ed.): Social indicators. Cambridge, Massachusetts, MIT Press, 1966.
- (2) OECD: The OECD List of social indicators. Paris, 1984.
- (3) Levnadsnivå och ojämlikhet i Norden. En komparativ analys av de nordiska levnadsnivåundersökningarna. Utgiven av Nordiska Rådet och Nordiska Statistiska Sekretariatet. Stockholm, 1983, (Nordserien).
- (4) Hansen, Erik Jørgen: Socialgrupper i Danmark. København, 1984, (Socialforskningsinstitutets studie, 48).
- (5) Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1984. København, 1984. Er udkommet siden 1896.
- (6) Danmarks Statistik: Statistisk tiårsoversigt 1984. København, 1984. Er udkommet årligt siden 1958. Indeholder sammenlignelige oplysninger for den seneste tiårsperiode.
- (7) Danmarks Statistik: Vejviser i statistikken. København, 1984.
- (8) Socialforskningsrådet: Beretning om Socialforskningsinstitutets virksomhed. København, 1984. Udgives årligt.
- (9) Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstitutets publikation, 82, 1-5). For an **English summary** of the 5 volumes in Publikation 82, see Hansen, Erik Jørgen: The Distribution of the Living Conditions in Denmark. Copenhagen, 1982, 102 p., (The Danish National Institute of Social Research, Publikation No. 110).

**Publikationer
fra
Danmarks Statistik
og
Socialforskningsinstituttet**

Danmarks Statistiks publikationer

Danmarks Statistik udgiver en række publikationer, hvoraf de mest relevante for levevilkårsoplysninger er omtalt nedenfor. Desuden udgives en vejviser i Danmarks Statistiks publikationer og tællinger.

Nyt fra Danmarks Statistik

Nyt fra Danmarks Statistik er en pressemeddelelse, hvori der i koncentreret form bringes hovedtal fra de vigtigste tællinger og undersøgelser.

Statistisk Månedsoversigt

Månedsoversigten henvender sig fortrinsvis til de brugere, der har behov for at følge måneds- og kvartalsopgørelser på hovedtalsniveau inden for de væsentligste statistikområder.

Statistisk tiårsoversigt

Formålet med tiårsoversigten er dobbelt; dels at bringe indbyrdes sammenlignelige årsopgørelser for den senest afsluttede tiårperiode, dels at lette anvendelsen af statistiske oplysninger i undervisningen.

Statistisk Årbog

Formålet med Statistisk Årbog er at bringe et samlet uddrag af resultaterne fra hovedparten af Danmarks Statistiks undersøgelser.

Årbogen, der er at betragte som et opslagsværk, giver således det største samlede overblik over den officielle statistikproduktion.

Statistiske Efterretninger

Statistiske Efterretninger er den centrale publikationsserie, idet der i denne serie udsendes endelige og foreløbige resultater fra næsten alle tællinger.

Statistiske Efterretninger er opdelt i følgende 14 emnegrupper: Befolkning og valg; Uddannelse og kultur; Social sikring og retsvæsen; Arbejdsmarked; Indkomst, forbrug og priser; Generel erhvervsstatistik og handel; Landbrug; Industri og energi; Bygge- og anlægsvirksomhed; Samfærdsel og turisme; Udenrigshandel; Penge- og kapitalmarked; Nationalregnskab, offentlige finanser og betalingsbalance; Færøerne og Grønland.

Årspublikationer mv.

Publikationerne redegør inden for en række emneområder for den statistiske udvikling i tekst, tabeller og diagrammer. De giver inden for hvert område et samlet billede af statistikproduktionen.

Følgende publikationer indeholder relevante oplysninger om levevilkår: Arbejdsløsheden; Befolkningens bevægelser; Færdighedsniveau; Indkomster og formuer; Kriminalstatistik.

Statistiske undersøgelser

Serien omfatter publikationer, hvor der er tale om særlige bearbejdelser af statistiske oplysninger eller publikationer, der giver en statistisk belysning af udviklingen over en længere årrække inden for forskellige områder.

Statistikservice

Serien indeholder specielt detaljerede statistiske oplysninger, som hovedregel i form af lange tidsrækker og/eller opdelinger, der går ud over niveauet i Statistiske Efterretninger.

Serien omfatter bl.a.: Arbejdsløshedsstatistik, månedligt; Arbejdsmarkedstatistik, kvartalsvis; Løn- og indkomststatistik, 4-6 gange årligt; Socialstatistik (kommuneopdelt), 6-8 gange årligt.

Socialforskningsinstituttets skrifter

Socialforskningsinstituttet publicerer sine resultater i fire skriftserier. En fuldstændig liste over samtlige udgivelser findes i Socialforskningsinstituttets årsberetning.

Publikationer

Serien er instituttets hovedrække. Skrifterne tilsigter på problemorienteret måde at fremlægge undersøgelsesresultater og analyser heraf.

Studier

Serien omfatter undersøgelsesrapporter, i hvilke vægten er lagt på metodologiske problemer, og sigter primært på videnskabeligt interesserede.

Meddelelser

Serien omfatter hovedsageligt foreløbige undersøgelsesrapporter samt mindre arbejder af selvstændig karakter.

Pjecer

Serien sigter på at orientere større kredse om instituttets arbejder og bidrage til almen debat.

2

Befolkning

2 Befolkning

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Demografiske kendetegn			Demografiske kendetegn	
2.1	Befolkningens størrelse og bevægelser. 1901-2010	23	2.A	Befolkningens bevægelser. 1901-1982	23
2.2	Befolkningens aldersfordeling. 1901-2010	24	2.B	Befolkningens aldersfordeling. 1901, 1940, 1983 og 2010	25
2.3	Befolkningen fordelt efter bopælsområde. 1921-1981	26		Sociale kendetegn	
	Sociale kendetegn		2.C	Arbejdsstyrken fordelt efter erhverv. 1940 og 1981	31
2.4	Befolkningen fordelt efter socio-økonomisk gruppe ved folketællingerne. 1940-1981	27	2.D	Befolkningen i forskellige arbejdsstillingsgrupper, fordelt efter socialgruppe. 1976	35
2.5	Mænd og kvinder fordelt efter socio-økonomisk gruppe ved folketællingerne. 1940-1981	28			
2.6	Mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, fordelt efter socio-økonomisk gruppe. 1981	29			
2.7	Mænd og kvinder i forskellige bopælsområder, fordelt efter socio-økonomisk gruppe. 1981	30			
2.8	Arbejdsstyrken fordelt efter erhverv ved folketællingerne. 1940-1981	31			
2.9	Mænd og kvinder i arbejdsstyrken, fordelt efter erhverv ved folketællingerne. 1940-1981	32			
2.10	Mænd og kvinder i forskellige erhverv, fordelt efter socio-økonomisk gruppe. 1981	33			
2.11	Mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, fordelt efter socialgruppe. 1976	34			
2.12	Befolkningen i forskellige arbejdsstillingsgrupper, fordelt efter socialgruppe. 1976	35			
2.13	Mænd og kvinder i forskellige individualsocialgrupper, fordelt efter familiesocialgruppe. 1976	36			

Indledning

I dette og til en vis grad også i det efterfølgende kapitel om familieforhold gives en række oplysninger om befolkningens størrelse og sammensætning. Oplysninger om befolkningsforhold såsom køn, alder, bopæl, erhverv og socialgruppe belyser ikke i sig selv levevilkårene. De er imidlertid en væsentlig baggrund for vurderingen af de oplysninger, der bringes i de øvrige kapitler om udviklingen i og fordelingen af levevilkårene. Det er derfor i dette kapitel tilstræbt at medtage de fleste af de kendetegn, som er anvendt i de øvrige kapitler. Da befolkningsstatistikken har en meget længere tradition i dansk statistik end levevilkårsstatistik, er der medtaget tal, der går væsentligt længere tilbage i tiden, end det har været muligt at gøre det i flertallet af de øvrige kapitler.

Når det er væsentligt at medtage et kapitel med grundoplysninger, hænger det sammen med de vanskeligheder, der er forbundet med at belyse udviklingen i og fordelingen af levevilkårene. Ofte belyser statistikken kun sammenhænge mellem et enkelt levevilkårsaspekt (fx uddannelse) og et enkelt kendetegn for individet (fx arbejdsstilling). Derved tages der ikke hensyn til, at alderssammensætningen er forskellig inden for de enkelte arbejdsstillingsgrupper, samt at nogle arbejdsstillinger fortrinsvis bestrides af mænd, fx selvstændige.

De udvalgte oplysninger

Kapitlet starter med en tabel, der viser udviklingen i befolkningens bevægelser i dette århundrede, samt en befolkningsfremskrivning frem til år 2010, tabel 2.1. Bevægelserne indeholder antallet af fødte og døde samt nettoindvandringen. De anførte befolkningsfremskrivninger er udført på grundlag af de mest aktuelle erfaringer om fødsler, dødelighed og nettoindvandring. Befolkningsfremskrivninger skal, ligesom alle andre prognoser og fremskrivninger, behandles med varsomhed, idet de blot er udtryk for, hvorledes befolkningen vil udvikle sig, hvis de nuværende tilstande forbliver uændrede.

Tabel 2.1 viser, at befolkningen er blevet fordoblet siden århundredeskiftet. Befolkningstilvæksten har været faldende siden 1950, i 1983 har den endog været negativ, og de seneste fremskrivninger viser, at den under de givne forudsætninger vil fortsætte med at være negativ frem til år 2010. Udviklingen i befolkningens køns- og alderssammensæt-

ning i dette århundrede fremgår af tabel 2.2. Der er blevet færre børn og flere gamle, mens de såkaldte produktive aldersgrupper (15-64 år) har holdt en nogenlunde konstant andel siden 1940.

Befolkningens fordeling efter bopælsområde fremgår af tabel 2.3. I dette århundrede er der blevet færre, der bor i landdistrikterne, mens en stigende andel bor i byerne. Det er især hovedstadens og provinsbyernes forstæder, der er vokset ligesom en voksende andel bor i mindre, bymæssige bebyggelser.

I tabel 2.4-2.7 vises befolkningens fordeling på socio-økonomiske grupper. I perioden 1940-1960 har kvindernes erhvervsfrekvens stort set været uændret, mens den i perioden 1960-1981 har været kraftigt stigende. Mændenes erhvervsfrekvens har derimod været konstant faldende siden 1940. De mest markante træk i udviklingen er den faldende andel selvstændige og arbejdere i landbrug mv., samt den stigende andel funktionærer, specielt blandt kvinderne.

I tabel 2.8-2.10 vises befolkningens fordeling på erhverv. Der opereres med tre hovederhvervssektorer: primære erhverv, sekundære erhverv og tertiære erhverv. Primære erhverv omfatter landbrug, fiskeri, gartneri og lignende, sekundære erhverv omfatter fremstillingsvirksomhed samt bygge- og anlægsvirksomhed, mens tertiære erhverv omfatter resten, herunder handel, service, transport og offentlige ydelser. De offentlige ydelser er specielt fremhævet blandt de tertiære erhverv, og omfatter offentlig administration, sygehusvæsen, velfærdsinstitutioner og undervisning.

De mest markante udviklingstræk siden 1940 har været, at en stærkt faldende andel er beskæftiget i de primære erhverv, mens en stærkt stigende andel er beskæftiget inden for den offentlige sektor.

Endelig vises den voksne befolknings fordeling på socialgrupper i tabel 2.11-2.13. Der er vist fordelingen på både individ-socialgruppe og familie-socialgruppe.

En redegørelse for socialgruppeinddelingen findes i kapitel 1, side 13.

Datakilder

Oplysninger om befolkningens størrelse og sammensætning stammer især fra folketællingerne og den løbende befolkningsstatistik, der udarbejdes af Danmarks Statistik.

Folketællingerne har en meget lang tradition i Danmark. Den første folketælling blev

2 Befolkning

foretaget i 1769, og siden 1840 har disse været foretaget hvert 5. eller 10. år.

Indtil 1970 blev folketællingerne foretaget ved, at borgerne selv (husstandsoverhovedet) udfyldte et tilsendt spørgeskema. Med indførelsen af en række administrative og statistiske registre samt edb-teknik har man i 1976 og 1981 udelukkende foretaget folketællingerne på grundlag af registre, og dette vil også være tilfældet i fremtiden.

De oplysninger, der indsamles ved folketællingerne, er: Køn, alder, ægteskabelig stilling, bopæl, erhverv, arbejdsstilling, husstands- og familieoplysninger, fødested, uddannelse, arbejdssted, statsborgerskab samt indkomst- og boligforhold.

Resultaterne fra folketællingerne (1) er primært blevet publiceret i Statistiske Tabelværker og Statistiske Meddelelser.

Den løbende befolkningsstatistik fra Danmarks Statistik omfatter opgørelser over befolkningens størrelse, sammensætning og bevægelser. Statistikken udarbejdes hovedsagelig på grundlag af befolkningsstatistikregistret og publiceres kvartalsvis (2) og årligt (3).

Danmarks Statistik udarbejder løbende befolkningsfremskrivninger (4). Fremskrivningerne er udarbejdet under forskellige forudsætninger om den fremtidige udvikling i fødsler, dødsfald og vandringer.

Interesserede i befolkningsstatistik i et historisk lys kan henvises til to publikationer fra Danmarks Statistik (5), hvori man har samlet en del tidsserier om befolkningsforhold.

Socialgruppe-klassifikationen blev udviklet i Socialforskningsinstituttet i midten af 1960'erne. Denne inddeling har efterhånden vundet stor udbredelse og er blevet benyttet i mange undersøgelser. Klassifikationen er omtalt i flere af Socialforskningsinstituttets publikationer (6).

- (1) Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 1. januar 1981. Landstabelværk, L, 1. København, 1981. Danmarks Statistik: Registerfolketællingen 1. juli 1976. Bind 4. København, 1979, (Statistisk Tabelværk, 1979, 5). I denne publikation findes dels en liste over tidligere folketællingspublikationer og dels en omtale af folketællingernes historie, problematik og opbygning. I forbindelse med folketællingen i 1981 er der planlagt en publikation med dokumentation af folketællingernes indhold, begreber, gennemførelse og sammenligninger med tidligere folketællinger.
- (2) Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang..., 1983....
- (3) Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1982. København, 1984. Denne årspublikation er udkommet siden 1931.

- (4) Danmarks Statistik: Nyt fra Danmarks Statistik 1984, Nr. 99. København, 1984. Fremskrivningerne publiceres regelmæssigt i: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang..., 1983.... Prognosemodellen er beskrevet i Danmarks Statistik: Befolkningsprognoser 1977-2000. København, 1978, (Statistiske undersøgelser, Nr. 36).
- (5) Det Statistiske Departement: Folketal, areal og klima 1901-60. København, 1964, (Statistiske undersøgelser, Nr. 10). Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19).
- (6) Hansen, Erik Jørgen: Socialgrupper i Danmark. København, 1984, (Socialforskningsinstituttets studie, Nr. 48).
Hansen, Erik Jørgen: Socialgrupper. Oplæg til studium af et af socialforskningens analyseredskaber. København, 1977, (Socialforskningsinstituttets småtryk, Nr. 10).
- (7) The **social groups** can be summarized as follows:
 - I. Self employed in non-agricultural enterprises with 21 or more subordinate staff, holders of university level degrees, owners of landed estates, salaried employees with 51 or more subordinate staff.
 - II. Self employed in non-agricultural enterprises with 6-20 subordinate staff, salaried employees with 11-50 subordinate staff, salaried employees with theoretical non-university level education of long duration.
 - III. Self employed in non-agricultural enterprises with 0-5 subordinate staff, owners of farms, salaried employees with 1-10 subordinate staff.
 - IV. Smallholders, salaried employees having no subordinate staff and performing work not requiring expertise, skilled manual workers.
 - V. Unskilled and semi-skilled manual workers.

Befolkningens størrelse og bevægelser.
1901-2010.

Population size and changes.
1901-2010.

Tabel 2.1

	Middel-folketal	Levende-fødte	Døde	Fødsels-over-skud	Netto-ind-vandring	Befolk-nings-tilvækst
	1	2	3	4	5	6
	Antal i tusinder		Antal pr. 1 000 indbyggere			
1 1901-1910	2 594	28,6	14,2	14,4	...	11,9
2 1921-1930	3 426	20,8	11,2	9,6	...	8,9
3 1941-1950	4 070	21,0	9,7	11,3	-0,4	10,9
4 1961-1970	4 774	16,6	9,8	6,8	0,5	7,3
5 1971-1975	5 016	14,6	10,1	4,5	0,3	4,8
6 1976-1980	5 101	12,0	10,5	1,5	0,8	2,3
7 1983	5 114	10,0	11,2	-1,2	0,3	-0,9
Fremskrivning						
8 1990	5 064	10,5	12,2	-1,7	0	-1,7
9 2000	4 943	9,7	13,0	-3,3	0	-3,3
10 2010	4 718	8,0	13,9	-5,9	0	-5,9

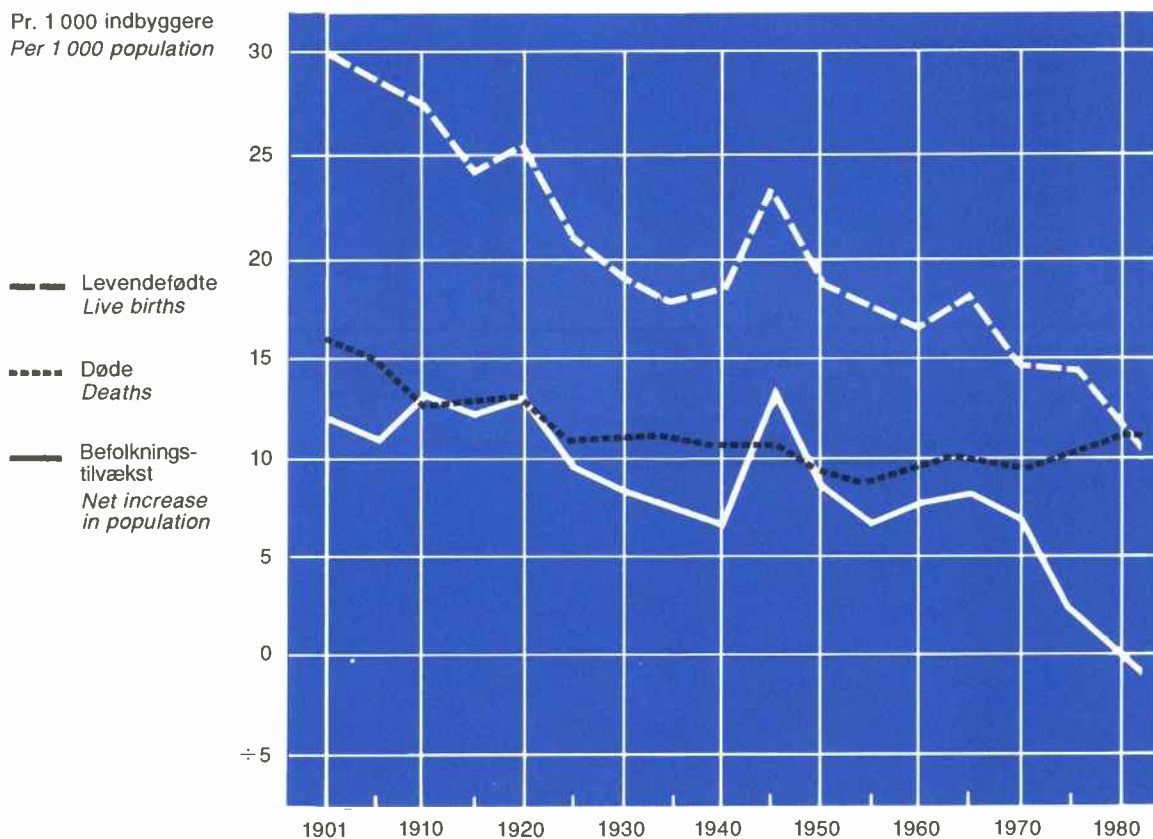
Kilde: Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1983. København, 1983. Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 8 og 15. København, 1984. Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Column 1: mean population, in thousands; 2-6: per 1 000 population; 2: live births; 3: deaths; 4: excess of births over deaths; 5: net immigration; 6: net increase in population. - Front Column, 8, 9 and 10: projections.

Befolkningens bevægelser.
1901-1982.

Population changes.
1901-1982.

Figur 2.A

Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1981. København, 1983.

Tabel 2.2 Befolkningens aldersfordeling.
1901-2010.Population by age and sex. Percent.
1901-2010.

	0-14 år	15-24 år	25-44 år	45-64 år	65 år og derover	I alt	Antal i tusinder
	1	2	3	4	5	6	7
	Procent						
1 Mænd							
2 1901	35	18	25	16	6	100	1 193
3 1921	32	18	27	16	7	100	1 592
4 1940	25	17	31	20	7	100	1 900
5 1960	26	15	26	23	10	100	2 273
6 1970	24	17	25	23	11	100	2 451
7 1983	20	16	29	22	13	100	2 521
Fremskrivning							
8 1990	17	16	31	23	13	100	2 491
9 2000	16	13	31	27	13	100	2 432
10 2010	15	12	29	30	14	100	2 320
11 Kvinder							
12 1901	33	18	26	16	7	100	1 256
13 1921	30	18	27	17	8	100	1 676
14 1940	23	17	31	21	8	100	1 944
15 1960	24	15	26	24	11	100	2 312
16 1970	23	15	24	24	14	100	2 487
17 1983	19	15	28	21	17	100	2 595
Fremskrivning							
18 1990	16	15	29	22	18	100	2 577
19 2000	15	12	29	26	18	100	2 519
20 2010	14	11	27	29	19	100	2 411
21 Mænd og kvinder							
22 1901	34	18	25	16	7	100	2 449
23 1921	31	18	27	17	7	100	3 268
24 1940	24	17	31	20	8	100	3 844
25 1960	25	15	26	23	11	100	4 585
26 1970	23	16	25	23	13	100	4 938
27 1983	19	15	29	22	15	100	5 116
Fremskrivning							
28 1990	17	15	30	22	16	100	5 068
29 2000	16	12	30	27	15	100	4 951
30 2010	14	11	28	30	17	100	4 731

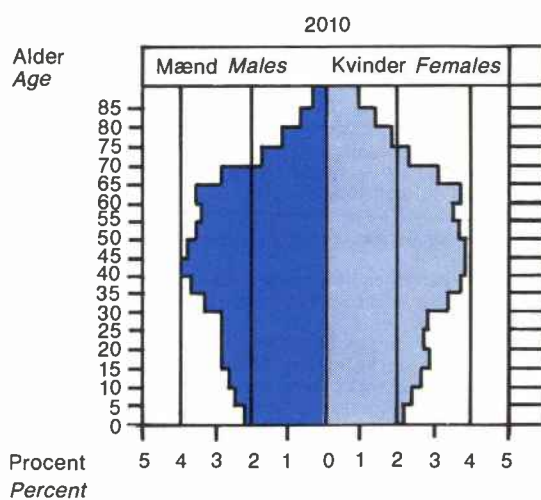
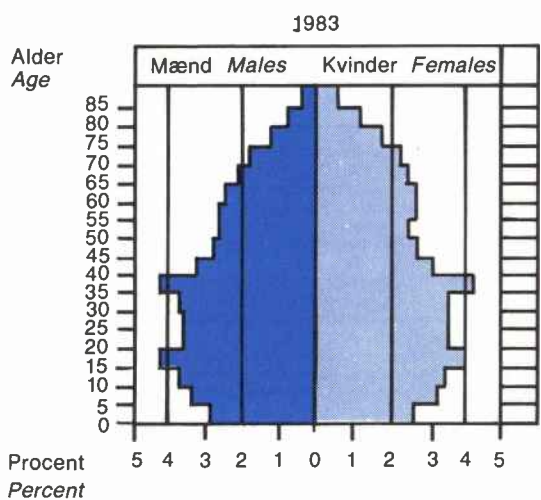
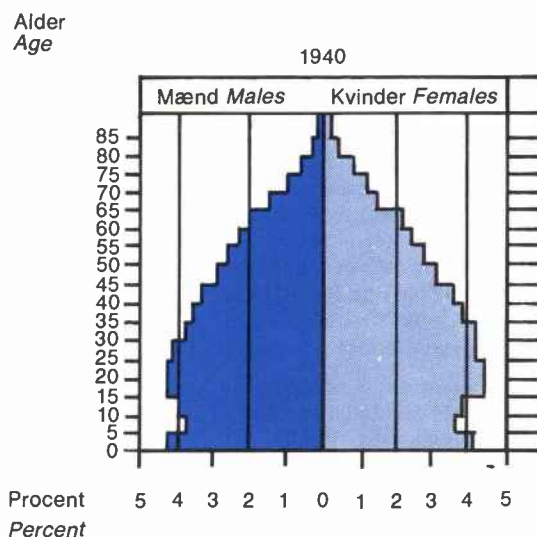
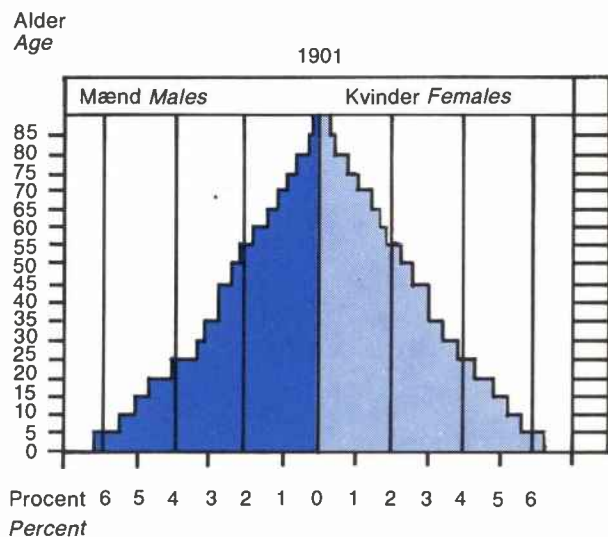
Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1970. København, 1972, (Statistiske Meddelelser, 1972, 7). Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 8. København, 1984. Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-5: age groups; 6: total; 7: total, in thousands. - Front Column, 1: males; 11: females; 21: males and females; Fremskrivning: projection.

Befolkningens aldersfordeling.
1901, 1940, 1983 og 2010.

Population by age.
1901, 1940, 1983 and 2010.

Figur 2.B

Kilde: Tabel 2.2.

Tabel 2.3 Befolkningen fordelt efter bopælsområde. 1921-1981.

Urban and rural population. Percent. 1921-1981.

	1921	1940	1960	1965	1970	1976	1981
	1	2	3	4	5	6	7
	Percent						
1 Tidligere inddeling							
2 Hovedstaden ¹	21	23	20	18	16
3 Hovedstadens forstæder ²	0	3	9	11	12
4 Provinsbyerne ³	22	24	27	27	26
5 Provinsbyernes forstæder ⁴	2	3	4	5	7
6 Bymæssige bebyggelser ⁵	9	10	13	15	18
7 Landdistrikter	46	37	27	24	21
8 Hele landet	100	100	100	100	100
9 Nuværende inddeling							
10 Hovedstadsområdet ⁶	29	28	26	27
11 Byer med 10 000 indbyggere eller derover	28	30	30	29
12 Byer med 2 000-9 999 indbyggere	8	9	13	14
13 Byer med 200-1 999 indbyggere	12	13	14	14
14 Landdistrikter	23	20	17	16
15 Hele landet	100	100	100	100
16 Antal i tusinder	3 268	3 844	4 585	4 768	4 938	5 073	5 123

¹ Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner.

² Omfattede i 1940 og 1950 9 kommuner, i 1960 16 kommuner og i 1965 og 1970 19 kommuner.

³ Kommuner med købstadsrettigheder.

⁴ Sammenhængende bebyggelse i direkte forlængelse af en provinsby.

⁵ Sammenhængende bebyggelse med mindst 250 indbyggere.

⁶ 21 kommuner (inklusive Københavns og Frederiksberg kommuner).

Kilde: Wedeby, Jørgen: Befolkningsforhold. 3. udgave, København, 1978. Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1974, Nr. 49. København, 1974. Danmarks Statistik: Registerfolketællingen 1. juli 1976. Bind 4. København, 1979, (Statistisk Tabelværk, 1979, 5). Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1982, Nr. A 38. København, 1982.

Translation - Frønt Column, 1: previous division; 2: central Copenhagen(1); 3: inner suburbs of Copenhagen(2); 4: provincial towns(3); 5: suburbs of provincial towns(4); 6: other urban areas(5); 7: rural districts; 8: total; 9: present division; 10: Copenhagen metropolitan area(6); 11: other towns with 10 000 inhabitants or more; 12: towns with 2 000-9 999 inhabitants; 13: towns with 200-1 999 inhabitants; 14: rural districts; 15: total; 16: total in thousands.

¹ Municipalities of Copenhagen, Frederiksberg and Gentofte.

² In 1940 and 1950 a total of 9, in 1960 of 16 and in 1965 and 1970 of 19 municipalities around the three municipalities of central Copenhagen.

³ Chartered towns.

⁴ Continuously built-up areas adjacent to provincial towns.

⁵ Continuously built-up areas with 250 inhabitants or more.

⁶ 21 municipalities (incl. the municipalities of Copenhagen and Frederiksberg).

Befolkningen fordelt efter socio-økonomisk gruppe ved folketællingerne. 1940-1981.

Population by socio-economic group (census results). Percent. 1940-1981.

Tabel 2.4

	1940	1950	1960	1970	1981 ³
	1	2	3	4	5
	Procent				
1 I erhverv					
2 Selvstændige	27	27	23	19	15
3 I landbrug	11	10	10	6	4
4 I øvrige erhverv	10	11	11	9	8
5 Medhjælpende ægtefæller	6	6	2	4	3
6 Funktionærer	18	21	27	36	43
7 Overordnede	13 ¹	17 ²	19 ²
8 Underordnede	14	19	24
9 Arbejdere	44	45	46	44	37
10 Faglærte	13	14	14	13	12
11 Ikke-faglærte	19	21	26	28	24
12 I landbrug	12	10	6	3	1
13 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	5
14 Husassistenter	11	7	4	1	...
15 I alt	100	100	100	100	100
16 Alle					
17 I erhverv	51	48	46	47	51 ³
18 Uden for erhverv	49	52	54	53	49
19 I alt	100	100	100	100	100
20 Antal i tusinder	3 844	4 281	4 585	4 938	5 123

¹ Inklusive funktionærer med en videregående uddannelse.

² Funktionær I og II.

³ Alle på 16 år og derover, der i 1980 havde en arbejdsindkomst på mindst 20 300 kr., er regnet som værende i erhverv.

Kilde til 1940: Det Statistiske Departement: Folketællingen 1940. Bind 2. København, 1949, (Statistisk Tabelværk, 5. række, litra A, Nr. 23). Til 1950: Det Statistiske Departement: Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950. København, 1957, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 162. bind, 3. hæfte). Til 1960: Det Statistiske Departement: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960. B, 3. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 5). Til 1970: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970. C, 3. København, 1977, (Statistisk Tabelværk, 1977, 2). Til 1981: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 1. januar 1981. Landstabelværk. L, 1. København, 1984.

Translation - Front Column, 1: economically active population; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: assisting spouses; 6: salaried employees; 7: in upper levels; 8: in lower levels; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: in agriculture; 13: employees, not further specified; 14: domestic servants; 15: total; 16: total population; 17: economically active; 18: not economically active; 19: total; 20: total, in thousands.

¹ Including employees with further-education degrees.

² Salaried employees in groups I and II.

³ The economically active population consists of all persons who in 1980 had an earned income of at least D.kr. 20 300.

Tabel 2.5 Mænd og kvinder fordelt efter socio-økonomisk gruppe ved folketællingerne. 1940-1981.

Men and women by socio-economic group (census results). Percent. 1940-1981.

	Mænd					Kvinder				
	1940	1950	1960	1970	1981 ³	1940	1950	1960	1970	1981 ³
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Procent									
1 I erhverv										
2 Selvstændige	29	29	26	21	18	23	25	14	16	11
3 I landbrug	16	15	13	9	7	1	1	1	1	1
4 I øvrige erhverv	13	14	13	12	11	6	5	6	4	3
5 Medhjælpende ægtefæller	0	16	19	7	11	7
6 Funktionærer	17	19	22	28	36	19	26	39	49	51
7 Overordnede	13 ¹	19 ²	22 ²	13 ¹	15 ²	15 ²
8 Underordnede	9	9	14	26	34	36
9 Arbejdere	54	52	52	51	42	26	28	34	33	31
10 Faglærte	16	17	19	20	20	7	8	3	1	2
11 Ikke-faglærte	21	22	24	27	20	14	17	30	31	29
12 I landbrug	17	13	9	4	2	5	3	1	1	0
13 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	4	7
14 Husassistenter	32	21	13	2	...
15 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
16 Uden for erhverv										
17 Husmødre ⁴	51	49	50	42	17
18 Pensionister mv.	21	22	22	27	36	13	13	13	18	38
19 Børn og studerende	79	78	78	73	64	36	38	37	40	45
20 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
21 Alle										
22 I erhverv	68	64	64	60	59	35	33	28	34	44
23 Uden for erhverv	32	36	36	40	41	65	67	72	66	56
24 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
25 Antal i tusinder	1 900	2 123	2 273	2 451	2 529	1 944	2 158	2 312	2 486	2 594

¹ Inklusive funktionærer med en videregående uddannelse.

² Funktionær I og II.

³ Alle på 16 år og derover, der i 1980 havde en arbejdsindkomst på mindst 20 300 kr., er regnet som værende i erhverv.

⁴ I 1981 omfatter husmødre gifte kvinder uden for erhverv, der ikke er pensionist eller studerende; i 1940-1970 omfatter husmødre alle gifte kvinder uden for erhverv.

Kilde til 1940: Det Statistiske Departement: Folketællingen 1940. Bind 2. København, 1949, (Statistisk Tabelværk, 5. række, litra A, Nr. 23). Til 1950: Det Statistiske Departement: Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950. København, 1957, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 162. bind, 3. hæfte). Til 1960: Det Statistiske Departement: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960. B, 3. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 5). Til 1970: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970. C, 3. København, 1977, (Statistisk Tabelværk, 1977, 2). Til 1981: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 1. januar 1981. Landstabelværk. L, 1. København, 1984.

Translation - Heading. Columns 1-5: males; 6-10: females. - **Front Column,** 1: economically active population; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: assisting spouses; 6: salaried employees; 7: in upper levels; 8: in lower levels; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: in agriculture; 13: employees, not further specified; 14: domestic servants; 15: total; 16: not economically active; 17: homemakers (4); 18: pensioners, etc.; 19: children and students; 20: total; 21: total population; 22: economically active; 23: not economically active; 24: total; 25: total, in thousands.

¹ Including employees with further-education degrees.

² Salaried employees in groups I and II.

³ The economically active population consists of all persons who in 1980 had an earned income of at least D.kr. 20 300.

⁴ In 1981, economically inactive married women who were neither pensioners nor students. In 1940-1970, all economically inactive married women.

Mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, fordelt efter socio-økonomisk gruppe. 1981.

Men and women in selected age groups, by socio-economic group. Percent. 1981.

Tabel 2.6

	Mænd					Kvinder					Alle ¹	
	I alt ¹	16-24 år	25-49 år	50-64 år	65 år og der-over	I alt ¹	16-24 år	25-49 år	50-64 år	65 år og der-over		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	Procent											
1	I erhverv ²	76	72	95	83	21	56	60	82	52	5	66
2	Selvstændige	13	1	15	23	11	6	0	9	9	2	10
3	Med ansatte	3	0	4	5	1	0	0	0	0	0	2
4	Uden ansatte	10	1	11	18	10	2	0	4	3	1	6
5	Medhjælpende ægtefæller	0	0	0	0	0	4	0	5	6	1	2
6	Funktionærer	28	17	39	30	6	29	30	46	21	2	28
7	Funktionærer I	9	1	13	11	3	1	0	3	2	0	5
8	Funktionærer II	9	1	13	10	2	7	4	12	5	1	8
9	Funktionærer III	10	15	13	9	1	21	26	31	14	1	15
10	Arbejdere	32	43	39	29	3	17	23	23	17	1	24
11	Faglærte	15	22	20	10	1	1	2	1	0	0	8
12	Ikke-faglærte	17	21	19	19	2	16	21	22	17	1	16
13	Lønmodtagere uden nærmere angivelse	3	11	2	1	1	4	7	4	5	0	4
14	Uden for erhverv	24	28	5	17	79	44	40	18	48	95	34
15	Husmødre	-	-	-	-	-	12	2	12	27	4	6
16	Pensionister mv.	15	1	2	11	75	24	0	3	19	91	20
17	Under uddannelse	5	21	1	0	0	5	27	1	0	0	5
18	Øvrige uden for erhverv	4	6	2	6	4	3	11	2	2	0	3
19	I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
20	Antal i tusinder	1 945	351	885	397	312	2 040	336	855	420	429	3 985

¹ Kun personer på 16 år og derover.

² Alle på 16 år og derover, der i 1980 havde en arbejdsindkomst på mindst 20 300 kr., er regnet som værende i erhverv.

Kilde: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 1. januar 1981. Landstabelværk. L, 1. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-5: men (total and age groups); 6-10: women (total and age groups); 11: total (1). - Front Column, 1: economically active, total (2); 2: self employed; 3: with employees; 4: without employees; 5: assisting spouses; 6: salaried employees; 7: in upper levels; 8: in intermediate levels; 9: in lower levels; 10: manual workers; 11: skilled; 12: unskilled; 13: employees, not further specified; 14: not economically active, total; 15: homemakers; 16: pensioners, etc.; 17: students; 18: others not economically active; 19: total; 20: total, in thousands.

¹ Persons aged 16 years and over.

² The economically active population consists of all persons who in 1980 had an earned income of at least D.kr. 20 300.

Tabel 2.7 Mænd og kvinder i forskellige bopælsområder, fordelt efter socio-økonomisk gruppe. 1981.

Men and women by socio-economic group and degree of urbanization. Percent. 1981.

	Mænd				Kvinder				Alle ¹	
	Hoved-	10 000	2 000-	Under	Hoved-	10 000	2 000-	Under		
	stads-	indbyg-	9 999	2 000	stads-	indbyg-	9 999	2 000		
	områ-	gere og	indbyg-	indbyg-	områ-	gere og	indbyg-	indbyg-		
	det	derover	gere	gere	det	derover	gere	gere		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Procent									
1	<i>I erhverv</i> ²	76	74	78	78	58	53	58	55	66
2	Selvstændige	8	8	11	25	3	3	5	12	10
3	Med ansatte	2	3	4	4	0	0	0	0	2
4	Uden ansatte	6	5	7	21	2	1	2	3	6
5	Medhjælpende ægtefæller	0	0	0	0	1	2	3	9	2
6	Funktionærer	36	30	30	18	36	28	30	22	28
7	Funktionærer I	13	9	9	5	3	1	1	1	5
8	Funktionærer II	9	9	10	6	7	7	7	6	8
9	Funktionærer III	14	12	11	7	26	20	22	15	15
10	Arbejdere	28	33	35	32	14	18	19	18	24
11	Faglærte	14	16	18	14	1	1	1	1	8
12	Ikke-faglærte	14	17	17	18	13	17	18	17	16
13	Lønmodtagere uden nærmere angivelse	4	3	2	3	5	4	4	3	4
14	<i>Uden for erhverv</i>	24	26	22	22	42	47	42	45	34
15	Husmødre	0	0	0	0	9	12	12	15	6
16	Pensionister mv.	14	17	14	15	26	26	22	22	20
17	Under uddannelse	4	5	4	3	4	5	5	5	5
18	Øvrige uden for erhverv	6	4	4	4	3	4	3	3	3
19	<i>I alt</i>	100	100	100	100	100	100	100	100	100
20	Antal i tusinder	529	547	258	611	592	607	272	569	3 985

¹ Kun personer på 16 år og derover.

² Alle, der i 1980 havde en arbejdsindkomst på mindst 20 300 kr., er regnet som værende i erhverv.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-4: men; 5-8: women; 1 and 5: Copenhagen metropolitan area; 2-4 and 6-8 other municipalities by size of largest urban area; 9: total (1). - **Front Column**, 1: economically active, total (2); 2: self employed; 3: with employees; 4: without employees; 5: assisting spouses; 6: salaried employees; 7: in upper levels; 8: in intermediate levels; 9: in lower levels; 10: manual workers; 11: skilled; 12: unskilled; 13: employees, not further specified; 14: not economically active, total; 15: homemakers; 16: pensioners, etc.; 17: students; 18: others not economically active; 19: total; 20: total, in thousands.

¹ Aged 16 years and over.

² The economically active population consists of all persons who in 1980 had an earned income of at least D.kr. 20 300.

Arbejdsstyrken fordelt efter erhverv ved folketællingerne. 1940-1981.

Labour force analysed by industry (census results). Percent. 1940-1981.

Tabel 2.8

	1940	1950	1960	1970	1981
	1	2	3	4	5
	Procent				
1 Primære erhverv ¹	32	27	18	11	8
2 Sekundære erhverv	36	36	38	38	27
3 Fremstillingsvirksomhed	29	29	30	29	19
4 Bygge- og anlægsvirksomhed	7	7	8	9	8
5 Tertiære erhverv	31	36	42	48	62
6 Handel ²	16	15	16	15	17
7 Transport	6	7	7	7	6
8 Liberale og serviceerhverv ³	3	6	9	8	10
9 Offentlig sektor ⁴	6	8	10	18	29
10 Uoplyst erhverv	1	1	2	3	3
11 I alt	100	100	100	100	100
12 Antal i tusinder	1 755	1 920	2 008	2 293	2 625

Anm.: Arbejdsstyrken omfatter alle beskæftigede (inklusive medhjælpende ægtefæller og husassistenter) samt arbejdsløse og midlertidigt syge eller fraværende.

¹ Landbrug, fiskeri, skovbrug mv.

² Inklusive bank- og forsikringsvirksomhed.

³ Inklusive hotel- og restaurationsvirksomhed.

⁴ Offentlig administration, hospitalsvæsen, sociale institutioner, undervisning og kirkevæsen.

Kilde, se tabel 2.9.

Translation – Front Column, 1: primary industries(1); 2: secondary industries; 3: manufacturing; 4: construction; 5: tertiary industries; 6: commerce(2); 7: transport; 8: other private services(3); 9: public sector(4); 10: industry not stated; 11: total; 12: total, in thousands.

Note: The labour force comprises all employed persons (including assisting spouses and domestic servants) and unemployed persons as well as persons temporarily absent, e.g. due to illness.

¹ Agriculture, fishing, forestry, etc.

² Including banking and insurance.

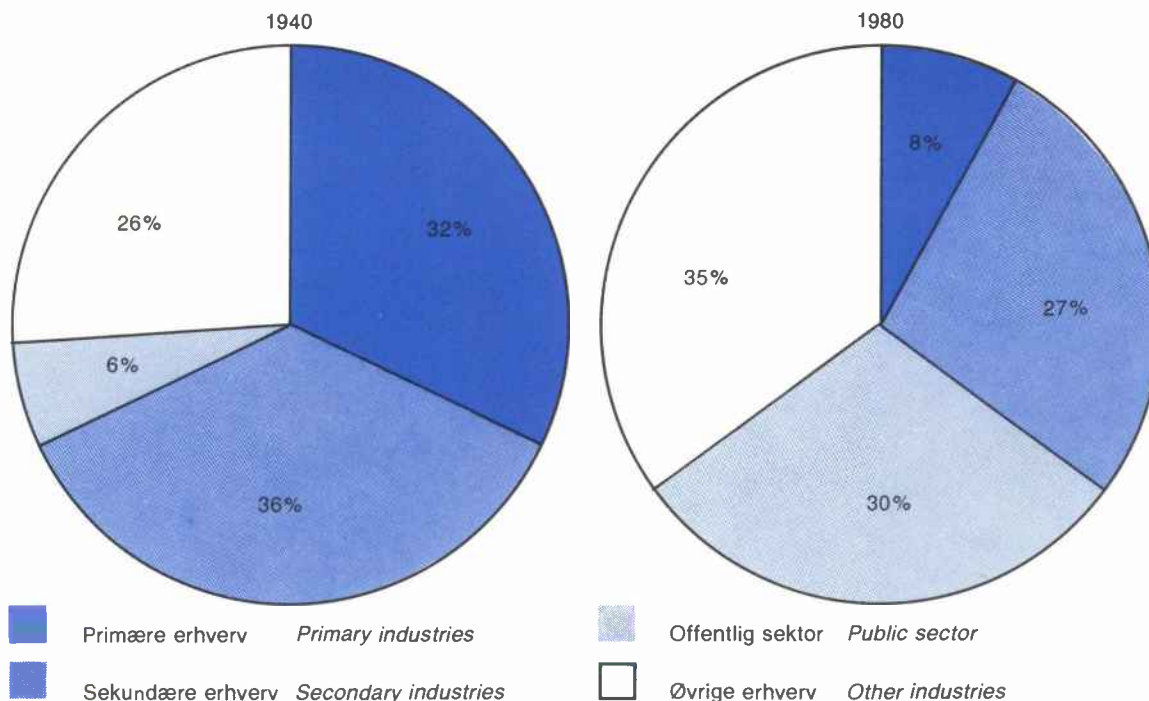
³ Including hotels and restaurants.

⁴ Public administration, hospitals, welfare institutions, education and religious organisations.

Arbejdsstyrken fordelt efter erhverv. 1940 og 1981.

Labour force by industry. 1940 and 1981.

Figur 2.C

Kilde: Tabel 2.8.

Tabel 2.9 Mænd og kvinder i arbejdsstyrken, fordelt efter erhverv ved folketællingerne. 1940-1981.

Labour force analysed by sex and industry (census results). Percent. 1940-1981.

	Mænd					Kvinder				
	1940	1950	1960	1970	1981	1940	1950	1960	1970	1981
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Procent									
1 Primære erhverv ¹	34	29	23	13	10	27	22	6	7	5
2 Sekundære erhverv	37	39	42	46	36	29	28	29	23	16
3 Fremstillingsvirksomhed	28	30	32	33	24	29	27	28	22	14
4 Bygge- og anlægsvirksomhed	9	9	10	13	12	0	1	1	1	2
5 Tertiære erhverv	28	31	33	37	51	43	49	64	68	75
6 Handel ²	13	13	13	14	17	22	20	21	19	17
7 Transport	8	9	9	8	9	3	4	4	4	3
8 Liberale og serviceerhverv ³	3	4	5	5	9	5	9	19	13	11
9 Offentlig sektor ⁴	4	5	6	10	16	13	16	20	32	44
10 Uoplyst erhverv	1	1	2	4	3	1	1	1	2	4
11 I alt	101	100	100	100	100	100	100	100	100	100
12 Antal i tusinder	1 287	1 369	1 448	1 466	1 485	468	551	560	827	1 140

Anm.: Arbejdsstyrken omfatter alle beskæftigede (inklusive medhjælpende ægtefæller og husassistenter) samt arbejdsløse og midlertidigt syge eller fraværende.

¹ Landbrug, fiskeri, skovbrug mv.

² Inklusive bank- og forsikringsvirksomhed.

³ Inklusive hotel- og restaurationsvirksomhed.

⁴ Offentlig administration, hospitalsvæsen, sociale institutioner, undervisning og kirkevæsen.

Kilde til 1940: Det Statistiske Departement: Folketællingen 1940. Bind 2. København, 1949, (Statistisk Tabelværk, 5. række, litra A, Nr. 23). Til 1950: Det Statistiske Departement: Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950. København, 1957, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 162. bind, 3. hæfte). Til 1960: Det Statistiske Departement: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960. B, 3. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 5). Til 1970: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970. C, 3. København, 1977, (Statistisk Tabelværk, 1977, 2). Til 1981: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 1. januar 1981. Landstabelværk. L, 1. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-5: men; 6-10: women. - Front Column, 1: primary industries(1); 2: secondary industries; 3: manufacturing; 4: construction; 5: tertiary industries; 6: commerce(2); 7: transport; 8: other private services(3); 9: public sector(4); 10: industry not stated; 11: total; 12: total, in thousands.

Note: The labour force comprises all employed persons (including assisting spouses and domestic servants) and unemployed persons as well as persons temporarily absent, e.g. due to illness.

¹ Agriculture, fishing, forestry, etc.

² Including banking and insurance.

³ Including hotels and restaurants.

⁴ Public administration, hospitals, welfare institutions, education and religious organisations.

Mænd og kvinder i forskellige erhverv, fordelt efter socio-økonomisk gruppe. 1981.

Economically active population by socio-economic group, sex and industry. Percent. 1981.

Tabel 2.10

	Mænd				Kvinder				Alle	
	Primære erhverv ¹	Sekundære erhverv ²	Tertiære erhverv		Primære erhverv ¹	Sekundære erhverv ²	Tertiære erhverv			
			Off.-lig sektor ³	Øvrige erhverv ⁴			Off.-lig sektor ³	Øvrige erhverv ⁴		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Procent									
1	Selvstændige	74	9	2	18	84	8	0	15	15
2	Med ansatte	7	3	1	5	1	0	0	2	3
3	Uden ansatte	67	6	1	13	10	2	0	7	9
4	Medhjælpende ægtefæller	0	0	0	0	73	6	0	6	3
5	Funktionærer	3	20	76	43	3	32	61	54	43
6	Funktionærer I	0	7	24	13	0	1	4	2	8
7	Funktionærer II	2	9	22	11	1	3	23	5	12
8	Funktionærer III	1	4	30	19	2	28	34	47	23
9	Arbejdere	16	68	18	34	9	52	35	20	37
10	Faglærte	2	36	7	14	1	4	1	2	12
11	Ikke-faglærte	14	32	11	20	8	48	34	18	25
12	Lønmodtagere uden nærmere angivelse	7	3	4	5	4	8	4	11	5
13	I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
14	Antal i tusinder	149	535	244	557	52	175	503	410	2 625

Anm.: Arbejdsstyrken omfatter alle personer på 16 år og derover, der i 1980 havde en arbejdsindkomst på mindst 20 300 kr.

¹ Landbrug, fiskeri, skovbrug mv.

² Fremstillingsvirksomhed samt bygge- og anlægsvirksomhed.

³ Offentlig administration, forsvar, sundhedsvæsen, velfærdsinstitutioner mv., undervisning og forskning.

⁴ Handel, transport, liberale erhverv, servicevirksomhed og uoplyst erhverv.

Kilde: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 1. januar 1981. Landstabelværk. L, 1. København, 1984.

Translation – Heading, Columns 1-4: men; 5-8: women; 1 and 5: primary industries(1); 2 and 6: secondary industries(2); 3-4 and 7-8: tertiary industries; 3 and 7: public sector(3); 4 and 8: private sector(4); 9: total. – **Front Column**, 1: self employed; 2: with employees; 3: without employees; 4: assisting spouses; 5: salaried employees; 6: in upper levels; 7: in intermediate levels; 8: in lower levels; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: employees, not further specified; 13: total; 14: total, in thousands.

Note: The labour force comprises all persons aged 16 years and over who had an earned income of at least D.kr. 20 300 in 1980.

¹ Agriculture, fishing, forestry, etc.

² Manufacturing and construction.

³ Public administration, defence, health service, welfare institutions, education, research, etc.

⁴ Commerce, transport, other services and industry not stated.

Tabel 2.11 Mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, fordelt efter socialgruppe. 1976.

Men and women in selected age groups, by social group. Percent. 1976.

	Mænd						Kvinder					
	Alle ³	20- år	30- år	40- år	50- år	60- år	Alle ³	20- år	30- år	40- år	50- år	60- år
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Procent											
1 Individ-socialgruppe ¹												
2 Socialgruppe I	6	4	9	7	4	4	2	2	3	1	1	1
3 Socialgruppe II	9	5	11	12	8	9	3	2	6	5	2	1
4 Socialgruppe III	26	14	27	29	32	34	14	15	18	14	12	12
5 Socialgruppe IV	29	38	31	25	24	25	35	46	40	36	27	22
6 Socialgruppe V	27	29	22	27	31	27	33	27	29	37	44	30
7 Kan ikke grupperes	3	10	0	0	1	1	13	8	4	7	14	34
8 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
9 Familie-socialgruppe ²												
10 Socialgruppe I	6	4	9	7	5	4	5	5	7	7	5	3
11 Socialgruppe II	10	6	12	14	9	10	10	6	14	13	9	6
12 Socialgruppe III	30	19	32	31	34	36	30	22	31	37	31	34
13 Socialgruppe IV	30	39	31	26	24	26	30	45	30	21	24	21
14 Socialgruppe V	22	24	16	22	27	23	21	18	17	21	27	24
15 Kan ikke grupperes	2	8	0	0	1	1	4	4	1	1	4	12
16 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
17 Antal svarpersoner	2 565	613	666	454	450	382	2 601	644	590	451	464	452

Anm.: Socialgrupperne er forklaret nærmere i kapitel 1, side 13.

¹ Personer uden for erhverv er indplaceret efter deres seneste beskæftigelse.

² Gift/samlevende er indplaceret efter den i familien, der har den højeste socialgruppeplacering.

³ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Columns 1-6: men; 7-12: women (total and age groups). – Front Column, 1: social groups of individuals(1); 9: social groups of families(2); 7 and 15: not classified by social group; 8 and 16: total; 17: number of respondents.

Note: For description of social groups in English, see bottom of page 13.
¹ Persons not economically active are classified by their most recent active occupation.

² Married persons and those in consensual unions are classified according to the partner in the higher social group.

³ Persons aged 20-69 years.

Befolkningen i forskellige arbejdsstillingsgrupper, fordelt efter socialgruppe. 1976.

Population in selected employment status groups, by social group. Percent. 1976.

Tabel 2.12

	Selvstændige	Medhjælpende ægtefæller	Funktionærer	Arbejdere	Arbejdsløse	Pensionister	Hjemmearbejdende	Uddannelsessøgende	Alle ³
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Procent									
1	Individ-socialgruppe ¹								
2	8	0	8	.	1	1	1	0	4
3	9	0	15	.	1	4	0	2	6
4	78	27	27	.	6	14	9	4	20
5	5	72	50	26	38	21	29	31	32
6	.	1	.	74	47	30	38	22	30
7	Kan ikke grupperes								
8	100	100	100	100	100	100	100	100	100
9	Familie-socialgruppe ²								
10	8	4	11	0	2	2	6	5	6
11	11	7	19	2	6	6	11	5	10
12	77	83	33	9	11	24	34	8	30
13	4	5	37	37	38	22	26	33	30
14	.	1	.	52	39	29	21	22	21
15	Kan ikke grupperes								
16	100	100	100	100	100	100	100	100	100
17	540	139	1 584	1 361	180	525	618	219	5 166

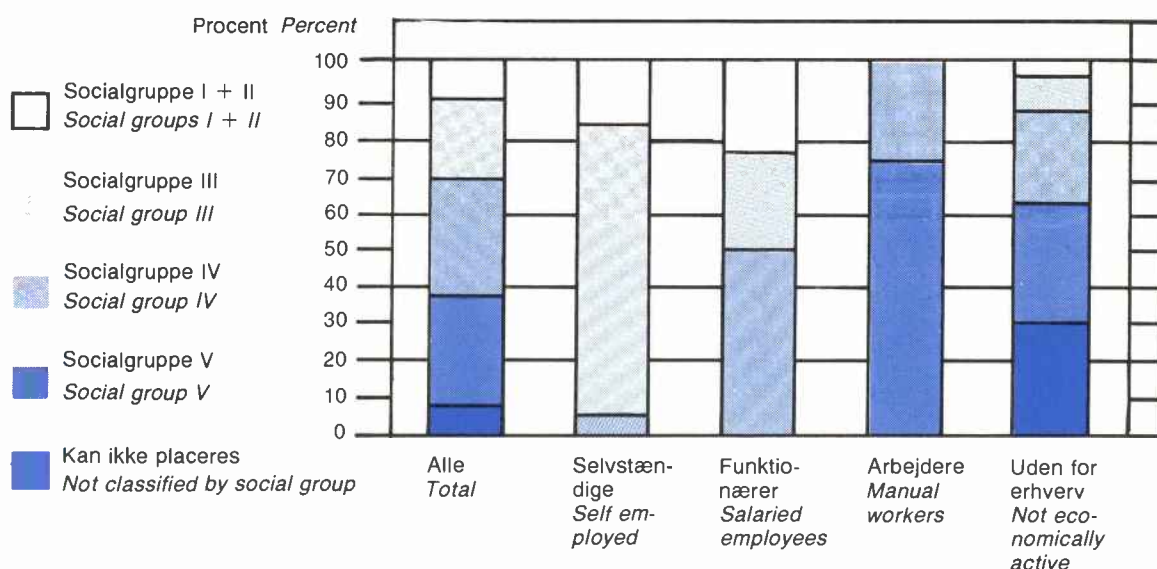
Anm., noter og kilde, se tabel 2.11.

Translation - Heading, Column 1: self employed; 2: assisting spouses; 3: salaried employees; 4: manual workers; 5: unemployed; 6: pensioners; 7: homemakers; 8: students; 9: total(3). - Front Column and notes, see table 2.11.

Befolkningen i forskellige arbejdsstillingsgrupper, fordelt efter socialgruppe. 1976.

Population in selected employment status groups, by social group. 1976.

Figur 2.D

Kilde: Tabel 2.12.

Tabel 2.13 Mænd og kvinder i forskellige individ-socialgrupper, fordelt efter familie-socialgruppe. 1976.

Men and women by social groups of individuals and families. Percent. 1976.

	Familie-socialgruppe ²						I alt	Antal svarpersoner
	I	II	III	IV	V	Kan ikke grupperes		
	1	2	3	4	5	6		
	Percent							
1 <i>Individ-socialgruppe</i> ¹								
2 Mænd	6	10	29	30	22	3	100	2 565
3 Socialgruppe I	100	100	147
4 Socialgruppe II	1	99	100	226
5 Socialgruppe III	0	3	97	.	.	.	100	665
6 Socialgruppe IV	0	2	11	87	.	.	100	762
7 Socialgruppe V	0	0	4	14	82	.	100	688
8 Kan ikke grupperes	–	4	4	8	6	78	100	77
9 Kvinder	5	10	30	30	21	4	100	2 601
10 Socialgruppe I	100	100	41
11 Socialgruppe II	17	83	100	84
12 Socialgruppe III	9	11	80	.	.	.	100	375
13 Socialgruppe IV	3	9	30	58	.	.	100	925
14 Socialgruppe V	1	4	15	23	57	.	100	850
15 Kan ikke grupperes	6	9	26	11	16	32	100	326
16 Alle ³	6	10	30	30	21	3	100	5 166

Anm.: Socialgrupperne er forklaret nærmere i kapitel 1, side 13.

¹ Personer uden for erhverv er indplaceret efter deres seneste beskæftigelse.

² Gift/samlevende er indplaceret efter den i familien, der har den højeste socialgruppeplacering.

³ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading. Columns 1-6: social groups of families(2); 6: not classified by social group; 7: total; 8: number of respondents. – **Front Column,** 1: social groups of individuals(1); 2: men; 9: women; 8 and 15: not classified by social group; 16: total(3).

Note: For description of social groups in English, see bottom of page 13.

¹ Persons not economically active are classified by their most recent active occupation.

² Married persons and those in consensual unions are classified according to the partner in the higher social group.

³ Persons aged 20-69 years.

3

Familie

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Familietype			Familietype	
3.1	Befolkningen fordelt efter ægteskabelig stilling. 1901-1982	42	3.21	Andel af familier, hvor manden deltager i udførelsen af forskellige nødvendige gøremål i familien. 1965 og 1975	58
3.2	Andel af befolkningen, der er gift eller papirløst samlevende. 1982	42	3.22	Gift/samlevende par fordelt efter hvem, der normalt står for forskellige huslige gøremål. 1976	58
3.3	Befolkningen fordelt efter husstandens størrelse. 1901-1983	43	3.23	Andel af gifte/samlevende mænd og kvinder, der bruger relativt meget og relativt lidt tid på huslige gøremål. 1976 og 1983	59
3.4	Familier opdelt på forskellige familietyper, fordelt efter antal hjemmeboende børn under 26 år. 1983	44	3.24	Andel af gifte/samlevende par, hvor kvinden bruger relativt meget tid på huslige gøremål, opdelt på kvindens alder, antal børn og yngste barns alder. 1976 og 1983	60
3.5	Familier med børn, fordelt efter yngste og ældste barns alder. 1983	44	3.25	Andel af gifte/samlevende par, hvor kvinden bruger relativt meget tid på huslige gøremål, opdelt på mandens og kvindens arbejdsstilling. 1976 og 1983	62
3.6	Ægtepar fordelt efter mandens socioøkonomiske gruppe. 1980	45			
3.7	Familier i forskellige bopælsområder, fordelt efter familietype. 1981	46		Social kontakt	
3.8	De papirløst samlevende, fordelt efter antal børn. 1982	46	3.10	Mænd og kvinder fordelt efter kontakthypighed med familie, venner/arbejdskammerater og naboer. 1982	48
3.9	Andel af de papirløst samlevende, som har indgået forskellige fællesskabsordninger. 1982	47	3.11	Andel af mænd og kvinder, der sjældent har kontakt med andre. 1976 og 1982	49
	Social kontakt		3.12	Andel af mænd og kvinder, der sjældent har kontakt med andre, opdelt på socialgruppe og arbejdsstilling. 1976 og 1982	50
3.10	Mænd og kvinder fordelt efter kontakthypighed med familie, venner/arbejdskammerater og naboer. 1982	48	3.13	Andel af mænd og kvinder, der mener at kunne få hjælp fra andre i forbindelse med personlige problemer. 1982	51
3.11	Andel af mænd og kvinder, der sjældent har kontakt med andre. 1976 og 1982	49		Vielser og skilsmisser	
3.12	Andel af mænd og kvinder, der sjældent har kontakt med andre, opdelt på socialgruppe og arbejdsstilling. 1976 og 1982	50	3.C	Vielseshypighed. 1946-1982	52
3.13	Andel af mænd og kvinder, der mener at kunne få hjælp fra andre i forbindelse med personlige problemer. 1982	51	3.D	Skilsmissekurver for ægteskaber, der er indgået i forskellige år. 1950 og 1970	53
	Vielser og skilsmisser			Fødsler	
3.14	Vielseshypigheden og den gennemsnitlige vielsesalder ved 1. ægteskabs indgåelse. 1946-1982	52	3.E	Den aldersbetingede fertilitet. 1901-1982	55
3.15	Antal tilbageværende ægteskaber ud af 10 000 ægteskaber, opdelt på ægteskabets varighed og indgåelsesår. 1950-1975.	53	3.F	De aldersbetingede abortkvotienter. 1974 og 1982	57
	Fødsler			Arbejdsdeling	
3.16	Aldersbetinget og samlet fertilitet, nettoreproduktionstallet og kvindens alder ved 1. barns fødsel. 1901-1982	54	3.G	Andel af gifte/samlevende par, hvor kvinden bruger relativt meget tid på huslige gøremål. 1976 og 1983	61
3.17	Den aldersbetingede og den samlede fertilitet i forskellige bopælsområder. 1982	55			
3.18	Antallet af levendefødte børn pr. 1 000 kvinder 1901-1962	56			
3.19	Kvinder med forskellig skole- og erhvervsuddannelse, fordelt efter antal fødte børn. 1975	56			
3.20	De aldersbetingede abortkvotienter og den samlede abortkvotient. 1974-1982	57			

Indledning

Mennesket er et socialt væsen, som er stærkt afhængig af samvær med andre mennesker. Det er gennem relationer til andre mennesker, at mange af vore oplevelser og følelser skabes, ligesom det er i samvær med andre, at den enkelte opbygger sin identitet og selvopfattelse. Et begreb som kærlighed er således betinget af relationer til andre mennesker.

Ved sociale relationer vil vi forstå det enkelte menneskes forhold til andre mennesker. Det kan dreje sig om ægtefæller, børn, familien i øvrigt, kolleger, naboer, venner eller mennesker, man på anden måde har noget at gøre med. De sociale relationer kan variere meget, efter hvem man har kontakt med, og efter hvor meget kontakt man har, og endelig efter hvilke kontakter der er tale om.

Når vi har kaldt dette kapitel for Familie, skyldes det, at familien i vor kultur og vort samfund er den mest dominerende sociale relation. Familien danner således rammen om en stor del af den enkeltes hverdagsliv, og de fleste mennesker lever størstedelen af deres liv i kernefamilier. Desuden er det familielivet og familiebegivenheder som fx ægteskaber, skilsmisser og børnefødsler, der rent statistisk er bedst belyst.

Familien som social institution undergår imidlertid stadig forandringer, især hvad angår dens funktioner. Mens familien tidligere havde en væsentlig funktion med at passe og opdrage børnene samt tage vare på de syge og gamle familiemedlemmer, er en stor del af disse funktioner nu overgået til samfundet i form af børneinstitutioner, plejehjem og lignende. Man taler nu ofte om familiens funktionstømning.

Familiebegreber

Inden for befolkningsstatistikken har man gennem mange år arbejdet med begrebet private husstande. Blandt beboerne i en bolig har husstanden omfattet de personer, der førte fælles husholdning, dvs. foruden boligindehaveren og dennes familie også lønnet medhjælp og logerende med kost. Ved folketællingen 1970 forlod man opdelingen af befolkningen på kosthusstande til fordel for en opdeling på bolighusstande, som omfattede alle boligens beboere. Da en bolig i visse tilfælde omfatter mere end én kosthusstand, er antal personer pr. bolig et grovere tilnærmet mål for familiestørrelsen end antal personer pr. kosthusstand.

Ved folketællingen 1970 og registerfolketællingerne 1976 og 1981 har man foretaget opdelinger af befolkningen i såkaldte familiekerner. Herved forstås én person eller en gruppe af personer, som 1) bor på samme adresse, og som 2) familiemæssigt er forbundet med hinanden ved juridiske familierelationer mellem ægtefæller og mellem forældre og hjemmeboende børn. Den juridiske afgrænsning indebærer, at hvor en mand og en kvinde lever i et papirløst samlivsforhold, vil de blive registreret som 2 familiekerner. Det er imidlertid muligt at udskille de papirløst samlevende, der har fællesbørn, som en særlig gruppe. På grundlag af demografiske kendetegn kan familiekernerne inddeles i familietyper, fx ægtepar, enlige mænd og kvinder henholdsvis med og uden børn, samt papirløst samlevende med fællesbørn.

De udvalgte oplysninger

I tabel 3.1-3.9 belyses befolkningens familiemæssige situation. Det fremgår af tabel 3.1, at de gifte udgjorde en voksende andel af befolkningen indtil 1950; men siden 1970 er der sket et stort fald. Dette fald hænger sammen med, at flere og flere er papirløst samlevende. Tabel 3.2 viser, at de papirløst samlevende udgør en særlig stor del af de unge.

Husstandenes størrelse er blevet reduceret kraftigt i løbet af dette århundrede. Tabel 3.3 viser, at det gennemsnitlige antal personer pr. husstand er blevet næsten halveret siden 1901.

Befolkningens fordeling på nogle hovedtyper af familier og husstande fremgår af tabel 3.4-3.7. Det er desværre ikke muligt nøjagtigt at udskille fælleshusholdninger, fx plejehjem og kollektiver, ligesom papirløst samlevende ikke kan angives helt nøjagtigt, men er her repræsenteret af de papirløst samlevende, der har fællesbørn.

En nærmere belysning af de papirløst samlevende er foretaget i tabel 3.8 og 3.9, i forhold til om de har børn, og hvilke fællesskabsordninger de har indgået.

I tabel 3.10-3.13 er befolkningens kontaktmønstre belyst. Det er særligt kontakten til familie, venner og naboer, der er belyst, ligesom der er belyst forskellige kontaktformer og kontakthyppigheder samt social isolation.

Vielser og skilsmisser er vist i tabel 3.14-3.15. Siden 1960 har der været tale om et fald i vielseshyppigheden i alle aldersgrupper, men især blandt de unge, mens skilsmisse-

hyppigheden har været stigende i det meste af dette århundrede.

I tabel 3.16-3.20 er fødslerne og aborterne belyst, primært ved fertilitetskvotienter og abortkvotienter. Fertiliteten har især været lav i 1930'erne og i 1970'erne. Den største nedgang i fertiliteten kan konstateres blandt kvinder på 30 år og derover. Desuden viser tabel 3.18, at kvinderne nu føder færre børn end tidligere i løbet af deres fødedygtige alder. Abortkvotienten var efter indførelsen af fri abort i 1974 stigende de første par år, men siden 1976 har den været faldende i alle aldersgrupper. Der er altså tale om et samlet fald i graviditeterne i de senere år, idet både fertiliteten og abortkvotienten har været faldende.

Arbejdsdelingen i hjemmet med hensyn til huslige og andre nødvendige gøremål er belyst i tabel 3.21-3.25. Der er tale om en markant skæv arbejdsdeling til fordel for manden, også i de familier, hvor kvinden har erhvervsarbejde. Der er imidlertid en tendens til, at mændene deltager mere og mere i det huslige arbejde.

Datakilder

Løbende statistik

Den løbende statistik på familieområdet omfatter hovedsageligt de forskellige familiebegivenheder som fødsel, vielse og skilsmisse. Desuden foretages der løbende opgørelser over familie- og husstandssammensætning samt papirløse ægteskaber.

Registreringen af fødsler, vielser og skilsmisser går langt tilbage i tiden til begyndelsen af det forrige århundrede, idet det var oplysninger, der fremgik af kirkebøgerne. Disse oplysninger findes nu i CPR-registret. Statistik publiceres kvartalsvis (1) og årligt (2). Der findes desuden mere samlede statistikker for længere perioder (3), ligesom der er beskrivende bøger om demografiske forhold (4).

Oplysninger om husstands- og familiesammensætning findes i folke- og boligtællingerne og siden 1980 i Danmarks Statistiks befolkningsstatistikregistre. Der publiceres nu årlig statistik på dette område (5).

De papirløst samlevende kan ikke belyses tilfredsstillende ved hjælp af befolkningsstatistikregistret. Disse belyses i stedet ved løbende stikprøveundersøgelser i forbindelse med Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks regelmæssige omnibusundersøgelser. Oplysningerne har siden 1977 været publiceret årligt (6).

Øvrige datakilder

Ud over den løbende statistik om familieforholdene har der været gennemført flere stikprøveundersøgelser, der belyser disse forhold. Disse undersøgelser er primært gennemført i Socialforskningsinstituttet og skal kort omtales i det følgende.

I 1970 gennemførtes »Fertilitetsundersøgelsen«, som skulle belyse, hvilke forhold der indvirker på familiestørrelse og fødslernes placering i familiens livsløb (7).

I 1975 gennemførtes »Familedannelsesundersøgelsen«, som skulle belyse familedannelsesprocessen samt de unge familiers forhold (8).

I 1973 gennemførtes »Ægteskabsundersøgelsen«, som skulle belyse befolkningens kendskab og holdninger til ægteskabslovgivningen samt udbredelsen af de papirløse samlivsforhold (9).

I 1971 gennemførte Danmarks Statistik en separations- og skilsmisseundersøgelse (10), og Socialforskningsinstituttet gennemfører i disse år en skilsmisseundersøgelse (11).

Sociale kontaktmønstre er belyst i »Socialbegivenhedsundersøgelsen« i 1982 (12), og endelig har »Velfærdsundersøgelsen« fra 1976 belyst såvel kontaktmønstre som arbejdsdelingen i hjemmet (13).

- (1) Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang . . . , 1983 Indeholder oplysninger om levendefødte, legale aborter, ind- og udvandrede, viede og skilte i en ret summarisk form.
- (2) Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser. København, 19 En meget omfattende statistik om fødsler, aborter, dødsfald, vandringer, vielser og skilsmisser. Denne årspublikation er udkommet siden 1931.
- (3) Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19).
Det Statistiske Departement: Ægteskaber, fødte og døde 1941-1955. København, 1962, (Statistisk Tabelværk, 1962, 1).
Danmarks Statistik: Ægteskaber, fødte og døde 1956-1969. København, 1973, (Statistisk Tabelværk, 1973, 11).
- (4) Matthiessen, P.C.: Befolkningens vækst. 3. udgave, København, 1979.
Wedebye, Jørgen: Befolkningsforhold. 3. udgave, København, 1978.
- (5) Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1982. København, 1984. Årligt siden 1931.
Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang . . . , 1983 Indeholder oplysninger om den årlige bolig-tælling, som også medtager husstandsoplysninger.
- (6) Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang . . . , 1983 Indeholder årlig opgørelse af de papirløst samlevende.

- (7) Bertelsen, Ole og Ussing, Jytte: Familiestørrelse og livsstil. København, 1974, (Socialforskningsinstituttets publikation, 60).
Mørkeberg, Henrik: Fødslers placering i familiens livsforløb. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets publikation, 68).
- (8) Bertelsen, Ole: Den unge familie i 70'erne. Nogle resultater fra undersøgelsen af familiedannelse og kvinders erhvervsdeltagelse. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 99).
Ussing, Jytte: Om abort. København, 1979, (Socialforskningsinstituttets publikation, 87).
Bertelsen, Ole: Det faldende fødselstal. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets publikation, 104).
- (9) Koch-Nielsen, Inger: Ægteskabet og loven. København, 1975, (Socialforskningsinstituttets publikation, 66).
Andersen, Dines: Papirløst samliv blandt de 20-29 årige. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 18).
- (10) Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1973, Nr. 3. København, 1973.
- (11) Koch-Nielsen, Inger: Skilsmisser. København, 1983, (Socialforskningsinstituttets publikationer, 118).
- (12) Plovsing, Jan; Pruzan, Vita og Majlund, Jens-Erik: Socialreformundersøgelserne 2. Sociale netværk og holdninger til sociale ydelser. København, 1983, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 40).
- (13) Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte levekårskomponenter, af Søren Geckler mfl.

Tabel 3.1 Befolkningen fordelt efter ægteskabelig stilling. 1901-1982.

Population by marital status. Percent. 1901-1982.

		Gift (inklusive separe- rede)	Ugifte	Enke- stand	Fra- skilte	I alt	Antal i tusinder	
		1	2	3	4	5	6	
		Procent						
1	1901	52	39	9	0	100	1 620	
2	1930	55	37	7	1	100	2 578	
3	1950	64	27	7	2	100	3 154	
4	1970	63	25	8	4	100	3 816	
5	1975	61	26	8	5	100	3 909	
6	1980	58	28	8	6	100	4 041	
7	1982	56	30	8	6	100	4 099	

Anm.: Befolkningen i alderen 15 år og derover.

Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1970. København, 1972, (Statistiske Meddelelser, 1972, 7). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1974. København, 1976, (Statistiske Meddelelser, 1976, 5). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1979. København, 1981, (Statistiske Meddelelser, 1981, 1). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1982. København, 1984.

Translation - Heading, Column 1: married, including separated; 2: never married; 3: widowed; 4: divorced; 5: total; 6: total, in thousands. Note: Population aged 15 years and over.

Tabel 3.2 Andel af befolkningen, der er gift eller papirløst samlevende. 1982.

Percentage of population being married or living in consensual unions. 1982.

		Hovedstads- området		10 000 indb. og derover		Mindre end 10 000 indb.		Hele landet		Antal svar- per- soner
		Gift	Papir- løst- sam- levende	Gift	Papir- løst- sam- levende	Gift	Papir- løst- sam- levende	Gift	Papir- løst- sam- levende	9
		1	2	3	4	5	6	7	8	
		Procentandel								
1	Mænd ¹	56	12	57	10	66	9	61	10	1 871
2	16-24 år	6	6	3	17	5	18	4	16	308
3	25-29 år	29	32	40	32	45	27	40	30	175
4	30-34 år	50	29	61	11	80	10	70	14	184
5	35-44 år	69	13	81	4	77	10	76	9	372
6	45 år og derover	73	7	78	4	80	2	78	3	832
7	Kvinder ¹	49	9	50	12	62	10	55	10	1 910
8	16-24 år	12	23	9	31	12	30	11	29	290
9	25-29 år	33	24	47	30	66	26	53	27	180
10	30-34 år	55	16	51	21	81	11	66	15	170
11	35-44 år	77	4	76	4	89	3	82	4	336
12	45 år og derover	51	3	55	3	64	2	58	2	934
13	Mænd og kvinder ¹	53	10	53	11	64	9	58	10	3 781

¹ 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, oktober 1982.

Translation - Heading, Columns 1, 3, 5 and 7: married; 2, 4, 6 and 8: in consensual unions; 1-2: Copenhagen metropolitan area; 3-4: municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 5-6: municipalities whose largest urban area has fewer than 10 000 inhabitants; 7-8: all Denmark; 9: number of respondents. - Front Column, 1: males(1) (by age); 7: females(1) (by age); 13: males and females(1).
¹ Aged 16 years and over.

Befolkningen fordelt efter husstandens størrelse. 1901-1983.

Population by size of household. Percent. 1901-1983.

Tabel 3.3

	1901	1930	1940	1950	1960	1970	1983	
	1	2	3	4	5	6	7	
Procent								
1	Antal personer i husstanden							
2	1 person	2	3	4	5	7	8	13
3	2 personer	8	12	16	17	19	22	26
4	3 personer	12	18	22	22	21	21	19
5	4 personer	15	19	21	23	25	25	26
6	5 personer	15	16	15	15	15	14	10
7	6 personer eller flere	48	32	22	18	13	10	6
8	I alt	100	100	100	100	100	100	100
9	Gennemsnitligt antal personer pr. husstand							
		4,3	3,7	3,2	3,1	2,9	2,7	2,4
10	Antal personer i tusinder							
		2 409	3 441	3 756	4 181	4 483	4 842	5 116
11	Antal husstande i tusinder							
		557	940	1 158	1 331	1 544	1 801	2 114

Anm.: Omfatter i perioden 1901-1960 private husstande, dvs. fælles husholdning. Indtil 1950 var pensionærer, logerende og lignende medlemmer af den husstand, de var indlogeret hos. I 1960 var disse regnet som selvstændige husstande. I 1970 og 1983 omfatter det bolighusstande, dvs. personer, der er tilmeldt samme adresse.

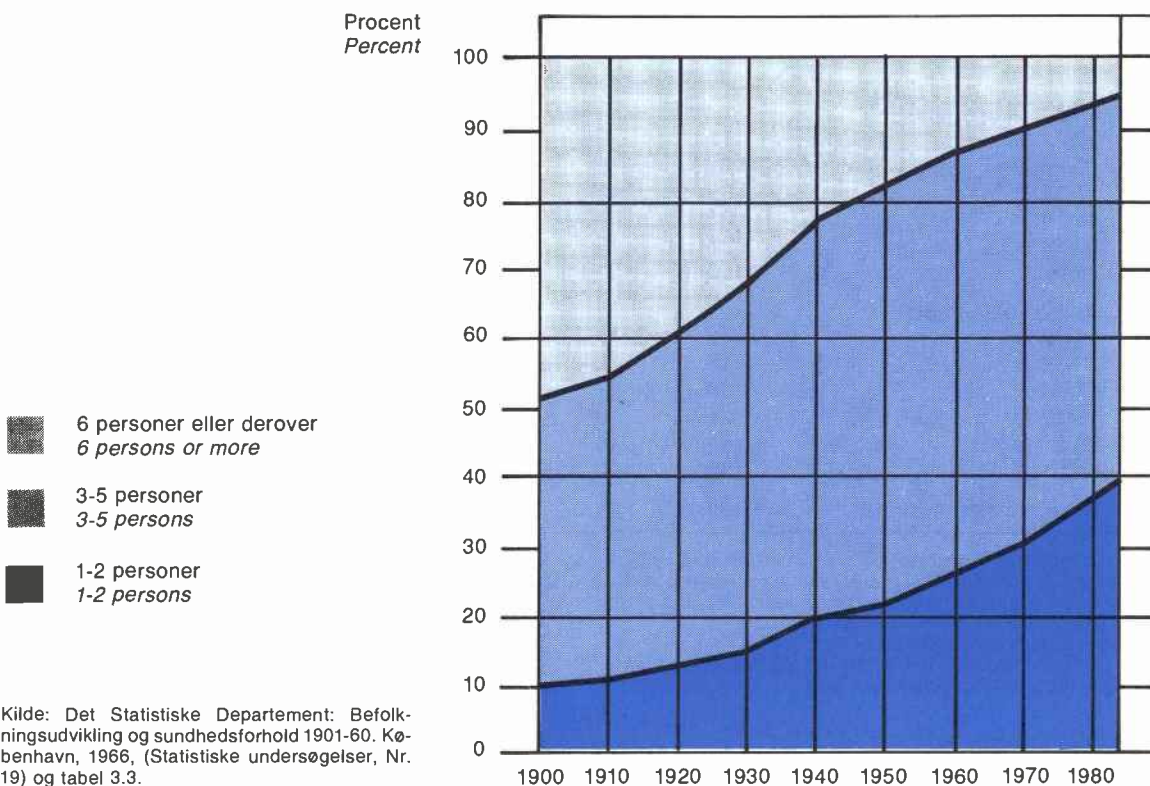
Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19). Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970. C, 2. København, 1975, (Statistisk Tabelværk, 1975, 8). Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 13. København, 1983.

Translation - Front Column, 1: population in households consisting of (number of persons); 9: average number of persons per household; 10: population in households, in thousands; 11: households in thousands. Note: Private households i.e. housekeeping households. Until 1950, boarders, lodgers, etc., were regarded as members of the household with which they lodged. In 1960 they were regarded as one-person households. In 1970 and 1983 the households are so-called dwelling households, i.e. persons registered as living at the same address.

Befolkningen fordelt efter husstandens størrelse. 1901-1983.

Population by size of household. 1901-1983.

Figur 3.A

Tabel 3.4 Familier opdelt på forskellige familietyper, fordelt efter antal hjemmeboende børn under 26 år. 1983.

Families by family type and by number of children under 26 years of age living with their parents. Percent. 1983.

		Ingen børn	1 barn	2 børn	3 eller flere børn	I alt	Antal familier i tusinder	
		1	2	3	4	5	6	
		Procent						
1	Enlige	89	7	3	1	100	1 443	
2	Mænd	96	3	1	0	100	639	
3	Kvinder	83	11	5	1	100	804	
4	Parfamilier	42	21	27	10	100	1 120	
5	Ægtepar	43	20	27	10	100	1 081	
6	Papirløst samlevende ¹	.	65	29	6	100	39	
7	Alle	60	16	17	7	100	2 563	

Anm.: En familie er personer, der har samme adresse og har familiemæssig tilknytning til hinanden, som ægtefæller og børn. En del enlige er papirløst samlevende (se tabel 3.2).

¹ Kun papirløst samlevende, som har fællesbørn.

Kilde: Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 13. København, 1983.

Translation – Heading. Column 1: no children; 2: one child; 3: two children; 4: three or more children; 5: total; 6: families in thousands. – **Front Column.** 1: single persons; 2: men; 3: women; 4: couples; 5: married couples; 6: consensual unions(1); 7: total.

Note: A family is a group of co-resident persons who are related as parents and children. Some of the single persons live in consensual unions (cf. table 3.2).

¹ With joint children.

Tabel 3.5 Familier med børn, fordelt efter yngste og ældste barns alder. 1983.

Families with children by age of youngest and oldest child. Percent. 1983.

		Enlige			Parfamilier			Alle
		I alt	Mænd	Kvinder	I alt	Ægtepar	Papirløst samlevende ¹	
		1	2	3	4	5	6	7
		Procent						
1	Yngste barns alder ²							
2	0- 2 år	11	2	12	21	17	77	19
3	3- 6 år	21	9	23	20	20	21	20
4	7-14 år	39	41	39	35	37	2	36
5	15-19 år	22	35	20	18	20	0	19
6	20-25 år	7	13	6	6	6	0	6
7	I alt	100	100	100	100	100	100	100
8	Ældste barns alder ²							
9	0- 2 år	7	1	8	10	7	54	9
10	3- 6 år	15	8	16	14	13	29	14
11	7-14 år	36	34	37	34	36	14	35
12	15-19 år	31	39	29	31	33	3	31
13	20-25 år	11	18	10	11	11	0	11
14	I alt	100	100	100	100	100	100	100
15	Antal familier i tusinder	162	24	138	653	614	39	815

Anm.: En familie er personer, der har samme adresse og har familiemæssig tilknytning til hinanden, som ægtefæller og børn. En del enlige er papirløst samlevende (se tabel 3.2).

¹ Kun papirløst samlevende, som har fællesbørn.

² Hjemmeboende børn under 26 år.

Kilde: Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 13. København, 1983.

Translation – Heading. Columns 1-3: single persons; 1: total; 2: men; 3: women; 4-6: couples; 4: total; 5: married couples; 6: consensual unions(1); 7: total. – **Front Column.** 1: age of youngest child(2); 8: age of oldest child(2); 15: families in thousands.

Note: A family is a group of co-resident persons who are related as parents and children. Some of the single persons live in consensual unions (cf. table 3.2).

¹ With joint children.

² Children under 26 years of age living with their parents.

Ægtepar fordelt efter mandens socio-økonomiske gruppe. 1980.

Married couples by husband's socio-economic group. Percent. 1980.

Tabel 3.6

	Hustruen i erhverv					Hustruen uden for erhverv					Alle
	I alt	Ingen børn	1 barn	2 børn	3 eller flere børn	I alt	Ingen børn	1 barn	2 børn	3 eller flere børn	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Procent										
1	Mandens socio-økonomiske gruppe										
2	21	22	18	19	30	14	12	18	16	21	18
3	8	9	7	7	15	7	6	8	6	9	8
4	13	13	11	12	15	7	6	10	10	12	10
5	38	34	40	43	34	23	16	34	40	31	33
6	13	12	13	15	13	9	6	14	17	14	12
7	13	11	14	15	12	8	6	11	13	10	11
8	12	11	14	13	9	6	4	9	10	7	10
9	34	29	37	36	34	21	12	34	39	42	29
10	18	13	20	21	15	8	4	13	19	15	14
11	16	16	17	15	19	13	8	21	20	27	15
12	Lønmodtagere uden nærmere angivelse										
	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
13	Uden for erhverv										
	6	14	4	1	1	41	59	12	4	6	19
14	I alt										
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15	Antal ægtepar i tusinder										
	725	196	189	248	92	410	272	51	56	31	1 135

Anm.: Børn omfatter hjemmeboende børn under 26 år.
 Kilde: Materiale i Danmarks Statistik. Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 1. januar 1981. Landstabelværk. L, 1. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-5: wife economically active; 6-10: wife not economically active; 1 and 6: total; 2 and 7: no children; 3 and 8: one child; 4 and 9: two children; 5 and 10: three or more children; 11: total. - Front Column, 1: socio-economic group of husband; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: salaried employees; 6-8: groups I-III; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: employees, not further specified; 13: not economically active; 14: total; 15: married couples in thousands.
 Note: Children are persons under 26 years of age living with their parents.

Tabel 3.7 Familier i forskellige bopælsområder, fordelt efter familietype. 1981.

Families by family type and degree of urbanization. Percent. 1981.

	Hoved- stads- området	Byer med 10 000 indbyg- gere og derover	Byer med 2 000- 9 999 ind- byggere	Mindre end 2 000 ind- byggere	Hele landet	Antal familier i tusinder
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Enlige uden børn	56	51	42	40	48	1 222
2 Mænd	26	23	19	22	23	585
3 Kvinder	30	28	23	18	25	637
4 Enlige med børn	8	7	6	5	6	157
5 Mænd	1	1	1	1	1	22
6 Kvinder	7	6	5	4	5	135
7 Ægtepar	36	42	52	55	46	1 135
8 Ingen børn	17	18	18	21	19	468
9 1 barn	8	9	11	11	10	241
10 2 børn	9	11	17	15	12	304
11 3 eller flere børn	2	4	6	8	5	122
12 I alt	100	100	100	100	100	2 514

Anm.: En familie er personer, der har samme adresse og har familiemæssig tilknytning til hinanden, som ægtefæller og børn. En del enlige er papirløst samlevende (se tabel 3.2). Børn omfatter hjemmeboende børn under 26 år.
Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Column 1: Copenhagen metropolitan area; 2-4: other municipalities by size of largest urban area; 5: all Denmark; 6: families in thousands. - Front Column, 1: single persons without children; 2: men; 3: women; 4: single persons with children; 5: men; 6: women; 7: married couples; 8: no children; 9: one child; 10: two children; 11: three or more children; 12: total.

Note: A family is a group of co-resident persons who are related as parents and children. Some of the single persons live in consensual unions (cf. table 3.2). Children are persons under 26 years of age living with their parents.

Tabel 3.8 De papirløst samlevende, fordelt efter antal børn. 1982.

Persons living in consensual unions, by number of children. Percent. 1982.

	Samlivets varighed				Alle
	1 år eller mindre	2 år	3-4 år	5 år eller mere	5
	1	2	3	4	5
	Procent				
1 Antal børn ¹					
2 0 børn	81	63	57	51	63
3 1 barn	12	28	28	29	23
4 2 børn eller flere	7	9	15	20	14
5 I alt	100	100	100	100	100
6 Andel med særbørn/fællesbørn ¹					
7 Særbørn	14	20	16	10	14
8 Fællesbørn	6	22	34	43	27
9 Antal svarpersoner ²	221	107	163	257	765

¹ Børn under 18 år.

² 16 år og derover

Kilde: Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 10. København, 1983 og materiale fra Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse.

Translation - Heading, Columns 1-5: duration of consensual union; 1: one year or less; 2: two years; 3: three-four years; 4: five years or more; 5: total. - Front Column, 1: number of children(1); 5: total; 6: percentage with separate/joint children(1); 7: with separate children; 8: with joint children; 9: number of respondents(2).

¹ Under 18 years of age.

² Aged 16 years and over.

Andel af de papirløst samlevende, som har indgået forskellige fællesskabsordninger. 1982.

Percentage of persons living in consensual unions having certain joint arrangements. 1982.

Tabel 3.9

	Samlivets varighed				Alle
	1 år eller mindre	2 år	3-4 år	5 år eller mere	
	1	2	3	4	
	Procentandel				
1 Begges navne står på skøde, lejekontrakt og lignende for bolig	37	46	60	54	48
2 Har i fællesskab købt indbo eller bil	54	66	78	75	68
3 Begges navne står på familieforsikring ¹	42	48	58	59	52
4 Har fælles konto i bank eller sparekasse	24	31	39	37	32
5 Den ene er indsat i den andens testamente eller livsforsikring ¹	14	21	30	33	25
6 Har samlivskontrakt om deling af fast ejendom eller andre værdier	4	6	7	11	7
7 Har ingen af ovenstående ordninger	21	12	10	9	13
8 Antal svarpersoner ²	221	107	163	257	765

¹ Procentandel af dem, der har familieforsikring/testamente eller livsforsikring.

² 16 år og derover.

Kilde: Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 10. København, 1983 og materiale fra Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse.

Translation – Heading, Columns 1-4: duration of consensual union; 1: one year or less; 2: two years; 3: three-four years; 4: five years or more; 5: total. – Front Column, 1: having both partners' names on the title deed or lease of dwelling; 2: having bought furniture or car jointly; 3: having both partners' names on insurance policy covering personal liability and house contents(1); 4: having a joint bank account; 5: having the benefit of life insurance policy or will assigned to the other partner(1); 6: having a cohabitation contract governing the division of real estate or other assets; 7: having none of the above arrangements; 8: number of respondents(2).

¹ Percentage of those having insurance of the type mentioned.

² Aged 16 years or more.

Tabel 3.10 Mænd og kvinder fordelt efter kontakthypighed med familie, venner/arbejdskammerater og naboer. 1982.

Men and women by frequency of contact with family, friends/colleagues and neighbours. Percent. 1982.

		Kontakt med					
		Familie ¹		Venner/arbejdskammerater ²		Naboer	
		Mænd 1	Kvinder 2	Mænd 3	Kvinder 4	Mænd 5	Kvinder 6
		Percent					
1	Kontakthypighed						
2	Dagligt	28	38	30	24	35	37
3	Mindst én gang hver 14. dag	52	49	44	47	29	23
4	Mindst én gang om måneden	11	7	13	14	8	8
5	Mindre end én gang om måneden	7	4	9	10	12	13
6	Aldrig	2	1	2	3	16	19
7	Har ingen familie/venner	0	1	2	2	.	.
8	I alt	100	100	100	100	100	100
9	Antal svarepersoner ³	1 708	1 646	1 708	1 646	1 708	1 646

Anm.: Kontakt omfatter også telefonsamtaler og brevveksling.
¹ Bortset fra eventuelle familiemedlemmer, man bor sammen med.

² Bortset fra tiden på arbejde.

³ 18-66 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets socialreformundersøgelse, 1982.

Translation – Heading, Columns 1-6: contact with: 1-2: family(1); 3-4: friends/colleagues(2); 5-6: neighbours; 1, 3, 5: men; 2, 4, 6: women. – Front Column, 1: frequency of contact; 2: daily; 3: at least once a fortnight; 4: at least once a month; 5: less than once a month; 6: never; 7: having no family/friends; 8: total; 9: number of respondents(3).

Note: Contact includes telephone conversations and letters.

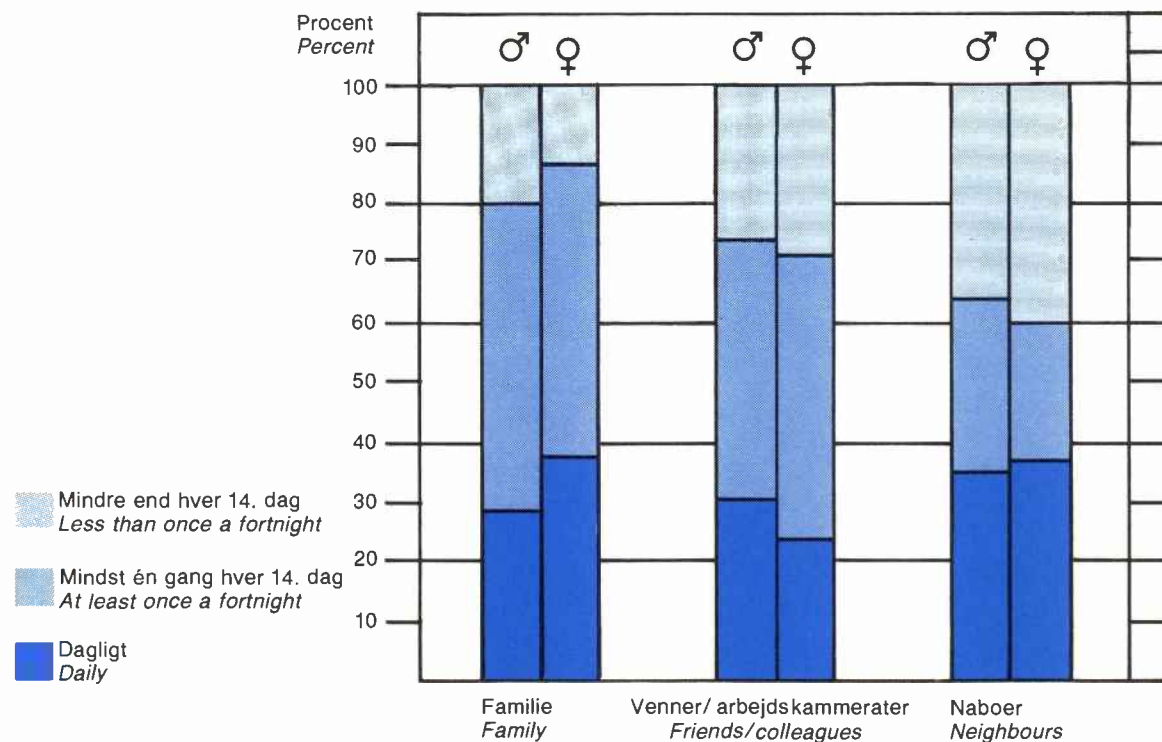
¹ Excluding family members living in same dwelling.

² Excluding working hours.

³ Aged 18-69 years.

Figur 3.B Mænd og kvinder fordelt efter kontakthypighed med familie, venner/arbejdskammerater og naboer. 1982.

Men and women by frequency of contact with family, friends/colleagues and neighbours. 1982.

Andel af mænd og kvinder, der sjældent har kontakt med andre. 1976 og 1982.

Percentage of men and women who seldom have contact with others. 1976 and 1982.

Tabel 3.11

	Sjældent kontakt med ¹						Er ofte/en-gang imellem uønsket alene	
	Familie ²		Venner/arbejdskammerater ³		Naboer		1976	
	1982		1982		1982			
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procent							
1 Alder								
2 18-29 år	21	10	11	15	42	42	19 ⁴	29 ⁴
3 30-44 år	21	13	25	27	31	37	15	23
4 45-66 år	21	15	39	41	37	41	15	22
5 Familietype								
6 Enlige uden børn	30	18	15	22	48	48	31	35
7 Enlige med børn	..	13	..	26	..	45	..	42
8 Par uden børn	16	10	32	34	38	45	12	19
9 Par med børn	19	13	29	30	29	34	12	22
10 Bopælsområde								
11 Hovedstadsområdet	22	12	28	29	53	56	17	25
12 10 000 indbyggere og derover	19	12	26	28	42	44	18	26
13 2 000-9 999 indbyggere	19	12	24	31	30	31	16	21
14 Under 2 000 indbyggere	24	14	26	29	22	29	13	23
15 Alle	20	12	25	27	36	40	16	24
16 Antal svarpersoner ⁵	1 708	1 646	1 708	1 646	1 708	1 646	2 563	2 603

Anm.: Kontakt omfatter også telefonsamtaler og brevveksling.

¹ Mindre end én gang hver 14. dag.

² Bortset fra eventuelle familiemedlemmer, man bor sammen med.

³ Bortset fra tiden på arbejde.

⁴ 20-29 år.

⁵ 1976: 20-69 årige. 1982: 18-66 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 og socialreformundersøgelse, 1982.

Translation – Heading. Columns 1-6: being seldom in contact with(1); 1-2: family(2); 3-4: friends/colleagues(3); 5-6: neighbours; 7-8: being often or occasionally alone without wishing to be so; 1, 3, 5 and 7: men; 2, 4, 6 and 8: women. – **Front Column,** 1: age; 5: family type; 6: single persons without children; 7: single persons with children; 8: couples without children; 9: couples with children; 10: municipalities by size of largest urban area; 11: Copenhagen metropolitan area; 12: other towns with 10 000 inhabitants or more; 13: towns with 2 000-9 999 inhabitants; 14: towns with fewer than 2 000 inhabitants; 15: total; 16: number of respondents(5).

Note: Contact includes telephone conversations and letters.

¹ Less frequently than once a fortnight.

² Excluding family members living in same dwelling.

³ Excluding working hours.

⁴ Persons aged 20-29 years.

⁵ 1976: persons aged 20-69 years. 1982: persons aged 18-66 years.

Tabel 3.12 Andel af mænd og kvinder, der sjældent har kontakt med andre, opdelt på socialgruppe og arbejdsstilling. 1976 og 1982.

Percentage of men and women who seldom have contact with others, by social group and employment status. 1976 and 1982.

	Sjældent kontakt med ¹						Er ofte/en-gang imellem uønsket alene	
	Familie ²		Venner/arbejdskammerater ³		Naboer		1976	
	1982		1982		1982			
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procentandel							
1	20	10	27	29	34	41	14	21
2	19	14	21	31	28	36	14	21
3	13	..	19	..	34	..	7	..
4	21	14	22	29	27	46	14	17
5	17	9	30	26	37	42	12	23
6	16	15	28	21	37	40	10	18
7	19	9	36	29	38	39	14	22
8	17	8	27	27	36	43	14	24
9	23	13	26	36	34	37	16	20
10	21	..	20	..	37	..	13	..
11	25	13	31	37	33	38	18	20
12	18	..	23	..	35	..	11	..
13	14	13	28	23	38	42	8	18
14	20	10	29	29	32	40	13	21
15	19	8	23	27	36	43	14	24
16	25	13	30	36	33	38	18	20
17	24	16	23	29	43	41	23	28
18	27	19	18	30	41	43	32	39
19	21	18	44	40	41	40	24	32
20	..	16	..	31	..	33	..	25
21	25	12	6	10	46	48	15	19
22	21	12	25	29	36	41	16	24
23	1 708	1 646	1 708	1 646	1 708	1 646	2 563	2 603

Anm.: Kontakt omfatter også telefonsamtaler og brevveksling.

¹ Mindre end én gang hver 14. dag.

² Bortset fra eventuelle familiemedlemmer, man bor sammen med.

³ Bortset fra tiden på arbejde.

⁴ 1976: 20-69 årige. 1982: 18-66 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 og socialreformundersøgelse, 1982.

Translation – Heading, Columns 1-6: being seldom in contact with(1); 1-2: family(2); 3-4: friends/colleagues(3); 5-7: neighbours; 7-8: being often or occasionally alone without wishing to be so; 1, 3, 5 and 7: men; 2, 4, 6 and 8: women. – **Front Column**, 1: in employment; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: social group IV (skilled); 11: social group V (unskilled); 17: without a job; 18: unemployed persons; 19: pensioners/persons receiving early retirement pay; 20: homemakers; 21: others; 22: total; 23: number of respondents(4).

Note: Contact includes telephone conversations and letters.

¹ Less frequently than once a fortnight.

² Excluding family members living in same dwelling.

³ Excluding working hours.

⁴ 1976: persons aged 20-69 years. 1982: persons aged 18-66 years.

Andel af mænd og kvinder, der mener at kunne få hjælp fra andre i forbindelse med personlige problemer. 1982.

Percentage of men and women who could find someone to help them in case of personal problems. 1982.

Tabel 3.13

	Mænd				Kvinder				Mænd og kvinder
	I alt	18-29 år	30-44 år	45-66 år	I alt	18-29 år	30-44 år	45-66 år	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	Procentandel ¹								
1 I erhverv	87	93	86	83	95	96	96	93	90
2 Selvstændige	88	..	90	86	95	..	95	94	90
3 Socialgruppe I+II .	91	93
4 Socialgruppe III+IV	87	..	89	84	89
5 Funktionærer	89	96	89	84	95	97	96	92	92
6 Socialgruppe I+II .	89	..	90	87	97	..	98	..	93
7 Socialgruppe III ...	90	100	88	86	95	96	96	90	92
8 Socialgruppe IV ...	88	98	87	79	96	99	96	92	93
9 Arbejdere	83	91	80	79	94	93	95	94	87
10 Socialgruppe IV (faglærte)	87	90	83	88	88
11 Socialgruppe V (ikke-faglærte)	81	91	77	75	94	92	95	94	87
12 Uden for erhverv	85	94	81	75	89	97	87	86	88
13 Arbejdsløse	86	95	86	..	88	95	81	..	87
14 Pensionister/ efterlønsmodtagere .	77	76	83	82	80
15 Husmødre	90	..	92	88	..
16 Øvrige	91	94	96	98	94
17 Alle	85	94	85	81	93	96	94	89	90
18 Antal svarpersoner ² .	1 708	493	599	616	1 646	453	590	603	3 354

¹ Andel, der har svaret »Ja« til spørgsmålet: »Hvis De fik personlige eller følelsesmæssige problemer, tror De så De kunne tale med nogen fra familien, venner/arbejdskammerater eller naboer?«

² 18-66 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets socialreformundersøgelse, 1982.

Translation – Heading, Columns 1-4: men (total and age groups); 5-8: women (total and age groups); 9: men and women. –**Front column, 1:** in employment; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: social group IV (skilled); 11: social group V (unskilled); 12: without a job; 13: unemployed persons; 14: pensioners/persons receiving early retirement pay; 15: homemakers; 16: others; 17: total; 18: number of respondents(2).

¹ Percentage having answered yes to the question: If you had personal or emotional problems, do you think you could find someone to talk to among your family, friends/colleagues or neighbours?

² Persons aged 18-66 years.

Tabel 3.14 Vielseshyppigheden og den gennemsnitlige vielsesalder ved 1. ægteskabs indgåelse. 1946-1982.

Marriage rate and average age at first marriage. 1946-1982.

	1946-1950		1961-1965		1971-1975		1976-1980		1982	
	Mænd	Kvin-der	Mænd	Kvin-der	Mænd	Kvin-der	Mænd	Kvin-der	Mænd	Kvin-der
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal viede pr. 1 000 ikke-gifte ¹									
1 Alle	84	64	79	57	55	42	44	34	32	25
2 18-19 år ²	7	41	20	50	7	24	7	13	2	6
3 20-24 år	97	205	146	263	84	158	50	102	27	60
4 25-29 år	198	204	219	198	129	140	88	114	68	84
5 30-34 år	153	114	125	91	85	86	78	80	60	60
6 35-39 år	113	68	74	50	56	53	57	56	49	46
7 40-44 år	80	39	50	31	41	33	41	36	34	34
8 Gennemsnitlig vielsesalder ved 1. ægteskabs indgåelse	27,4	24,4	25,3	22,5	25,9	23,3	27,0	24,3	28,2	25,4
9 Gennemsnitligt antal vielser pr. år i tusinder	39		39		32		29		24	

¹ Gennemsnit af årene.

² Kvinder 15-19 år.

Kilde: Det Statistiske Departement: Ægteskaber, født og døde 1941-1955. København, 1962, (Statistisk Tabelværk, 1962, 1). Danmarks Statistik: Ægteskaber, født og døde 1956-1969. København, 1973, (Statistisk Tabelværk, 1973, 11). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1976. København, 1978, (Statistiske Meddelelser, 1978, 1). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1982. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-10: persons marrying per 1 000 non-married(1); 1, 3, 5, 7, 9: men; 2, 4, 6, 8, 10: women. - **Front Column**, 1: marriage rate, total; 2-7: age groups; 8: average age at first marriage; 9: average number of marriages per year, in thousands.

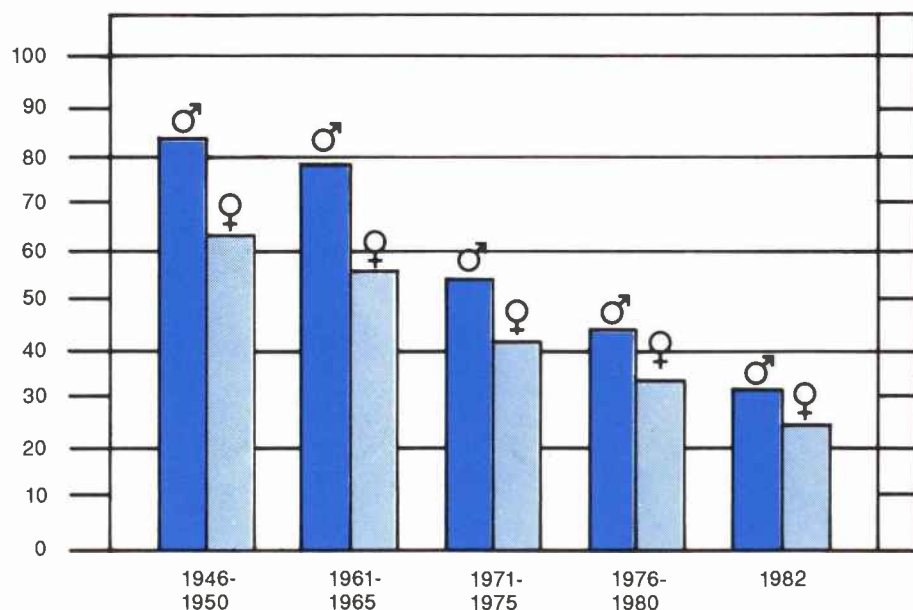
¹ Annual averages.

² Women 15-19 years.

Figur 3.C Vielseshyppighed. 1946-1982.

Marriage rate. 1946-1982.

Antal viede pr. 1 000 ikke-gifte
Number of persons marrying per 1 000 non-married

Kilde: Tabel 3.14.

Antal tilbageværende ægteskaber ud af 10 000 ægteskaber, opdelt på ægteskabets varighed og indgåelsesår. 1950-1975.

Couples staying married out of 10 000 married couples, by duration and year of marriage. 1950-1975.

Tabel 3.15

		Ægteskabets indgåelsesår					
		1950	1955	1960	1965	1970	1975
		1	2	3	4	5	6
— Antal tilbageværende ægteskaber ¹ pr. 10 000 indgåede ægteskaber —							
1	Ægteskabets varighed						
2	0 år	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
3	1 år	9 888	9 901	9 899	9 915	9 803	9 780
4	3 år	9 611	9 630	9 615	9 615	9 263	9 184
5	5 år	9 316	9 352	9 314	9 183	8 749	8 598
6	7 år	9 101	9 144	9 085	8 755	8 327	...
7	10 år	8 859	8 913	8 758	8 292	7 838	.
8	15 år	8 589	8 583	8 229	7 703	.	.
9	20 år	8 364	8 230	7 823	.	.	.
10	30 år	8 004
11	Antal indgåede ægteskaber i tusinder	39	35	36	42	36	32

¹ Der er kun fratrukket de ægteskaber, som er opløst ved skilsmisse.

Kilde: Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1981. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-6: year of marriage (for couples staying married(1) per 10 000). – Front Column, 1: duration of marriage, in years; 11: number of marriages contracted, in thousands.

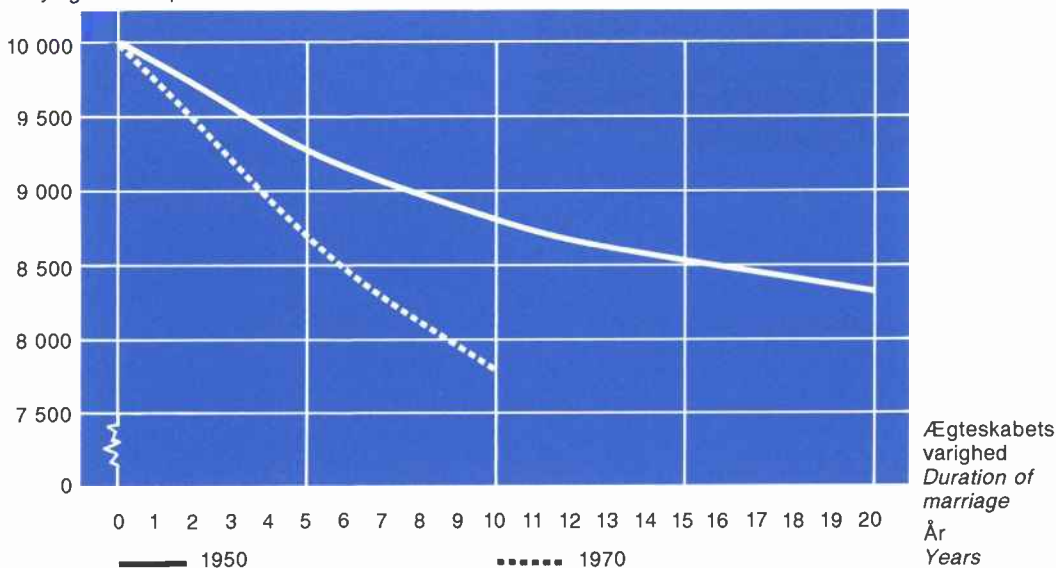
¹ Divorce being the only dissolution cause taken into account.

Skilsmissekurver for ægteskaber, der er indgået i forskellige år. 1950 og 1970.

Divorces among couples married in specified years. 1950 and 1970.

Figur 3.D

Antal tilbageværende ægteskaber pr. 10 000 indgåede
Couples staying married per 10 000

Kilde: Tabel 3.15.

Tabel 3.16 Aldersbetinget og samlet fertilitet, nettoreproduktionstallet og kvindens alder ved 1. barns fødsel. 1901-1982.

Age-specific fertility rates, total fertility rate, net reproduction rate and woman's age at birth of first child. 1901-1982.

	1901- 1920	1921- 1930	1931- 1940	1941- 1950	1951- 1960	1961- 1970	1971- 1980	1982
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Antal levendefødte pr. 1 000 kvinder ¹							
1	Kvindens alder							
2	22	23	24	34	41	44	24	12
3	138	114	106	146	165	162	124	88
4	196	146	126	158	153	150	130	113
5	172	121	95	114	91	80	60	55
6	128	83	58	65	45	34	19	15
7	58	35	22	21	14	8	3	2
8	6	3	2	1	1	1	0	0
9	3 598	2 632	2 161	2 698	2 546	2 398	1 803	1 427
10	1 405	1 104	941	1 217	1 191	1 135	861	683
11	Kvindens alder ved 1. barns fødsel ⁴ (antal år)							
	23,0	24,2	25,0
12	73	71	66	85	76	79	67	53

¹ Ved aldersbetinget fertilitetskoefficient forstås antallet af levendefødte børn pr. år født af kvinder i en given aldersklasse pr. 1 000 kvinder i den pågældende aldersklasse.

² Ved samlet fertilitet forstås det antal levendefødte børn, som 1 000 kvinder ville bringe til verden i løbet af de frugtbare aldre 15-49 år, hvis ingen af de 1 000 kvinder døde, og de i hver aldersklasse fødte netop så mange børn, som angivet ved årets fertilitetskoefficienter.

³ Ved nettoreproduktionstallet forstås det antal levendefødte piger, som 1 000 kvinder ville bringe til verden i løbet af deres frugtbare aldre 15-49 år, hvis de 1 000 kvinder fra 0-års alderen antalmæssigt reduceres svarende til årets dødelighedserfaringer, og kvinderne i hver aldersklasse føder netop så mange børn, som angivet ved årets fertilitetskoefficienter.

⁴ Gennemsnitsalder ved første levendefødte barn (1968-) eller første svangerskab (-1967).

Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19). Danmarks Statistik: Ægteskaber, fødte og døde 1956-1969. København, 1973, (Statistisk Tabelværk, 1973, 11). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1980. København, 1982, (Statistiske Meddelelser, 1982, 1), samt materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-8: live births per thousand women. - **Front Column, 1-8:** age-specific fertility rates(1); 9: total fertility rate(2); 10: net reproduction rate(3); 11: woman's age at birth of first child(4); 12: number of live births, in thousands.

¹ Annual number of live births to women in a specified age group, per 1 000 women in the age group.

² Number of children that would be born alive to 1 000 women during the reproductive period of their lives (ages 15-49), if all 1 000 women lived to be 50 years old, and if at each age they experienced the given year's age-specific fertility rates.

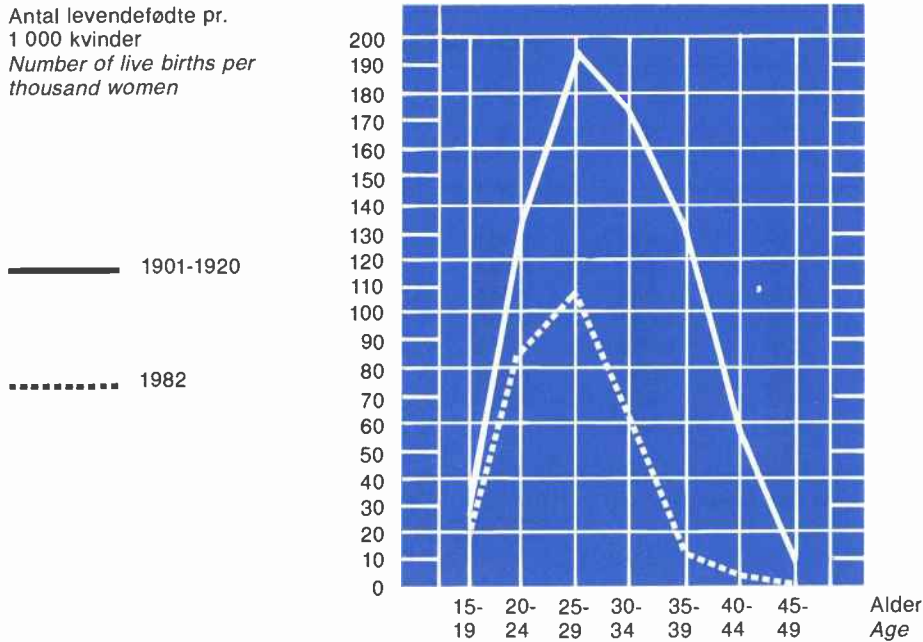
³ Number of daughters that would be born alive to 1 000 women during the reproductive period of their lives (ages 15-49), if all 1 000 women lived to be 50 years old, and if at each age they experienced the given year's age-specific fertility rates.

⁴ Average age at first live birth (from 1968) or first pregnancy (until 1967).

Den aldersbetingede fertilitet.
1901-1982.

Age-specific fertility rates.
1901-1982.

Figur 3.E

Kilde: Tabel 3.16.

Den aldersbetingede og den samlede fertilitet i forskellige bopælsområder.
1982.

Age-specific fertility rates and the total fertility rate by degree of urbanization.
1982.

Tabel 3.17

	Bopælsområde				
	Hovedstads- området	10 000 eller flere ind- byggere	2 000-9 999 ind- byggere	Mindre end 2 000 ind- byggere	Hele landet
	1	2	3	4	5
Antal levendefødte pr. 1 000 kvinder ¹					
1 Kvindens alder					
2 15-19 år	12	12	11	12	12
3 20-24 år	71	81	116	126	88
4 25-29 år	96	113	132	134	113
5 30-34 år	52	53	58	57	55
6 35-39 år	15	15	17	18	15
7 40-44 år	2	2	3	3	2
8 45-49 år	0	0	0	0	0
9 Samlet fertilitet ²	1 242	1 380	1 687	1 752	1 427
10 Antal levendefødte i tusinder	16	19	12	6	53

¹ Ved aldersbetinget fertilitetskvotient forstås antallet levendefødte børn pr. år født af kvinder i en given aldersklasse pr. 1 000 kvinder i den pågældende aldersklasse.

² Ved samlet fertilitet forstås det antal levendefødte børn, som 1 000 kvinder ville bringe til verden i løbet af de frugtbare aldre 15-49 år, hvis ingen af de 1 000 kvinder døde, og de i hver aldersklasse fødte netop så mange børn, som angivet ved årets fertilitetskvotienter.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-5: live births per thousand women in municipalities by size of largest urban area; 1: Copenhagen metropolitan area; 2: other towns with 10 000 inhabitants or more; 3: towns with 2 000-9 999 inhabitants; 4: towns with fewer than 2 000 inhabitants; 5: all Denmark. - **Front Column**, 1-8: age-specific fertility rates(1); 9: total fertility rate(2); 10: live births in thousands.

¹ Annual number of live births to women in a specified age group, per 1 000 women in the age group.

² Number of children that would be born alive to 1 000 women during the reproductive period of their lives (ages 15-49), if all 1 000 women lived to be 50 years old, and if at each age they experienced the given year's age-specific fertility rates.

Tabel 3.18 Antallet af levendefødte børn pr. 1 000 kvinder. 1901-1962.

Cumulative fertility rates (per 1 000 women). 1901-1962.

		Født inden kvindens					
		20. år	25. år	30. år	35. år	40. år	50. år
		1	2	3	4	5	6
		Antal børn pr. 1 000 kvinder					
1	Kvindens eget fødselsår						
2	1901/02	119	692	1 341	1 818	2 095	2 209
3	1921/22	135	874	1 635	2 109	2 310	2 362
4	1925/26	170	928	1 688	2 127	2 317	2 354
5	1935/36	210	1 064	1 858	2 227	2 338	.
6	1941/42	227	1 098	1 771	2 088	2 171	.
7	1945/46	230	990	1 686	1 965	.	.
8	1951/52	169	821	1 426	.	.	.
9	1955/56	132	692
10	1961/62	84

Kilde: Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1981. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-6: children ever born alive to 1 000 women under the age of; 1: 20 years; 6: 50 years. – Front Column: woman's year of birth.

Tabel 3.19 Kvinder med forskellig skole- og erhvervsuddannelse, fordelt efter antal fødte børn. 1975.

Women by level of general and vocational education, by number of children. 1975.

		Antal fødte børn						Gen-nem-snitligt antal børn	Antal svar-personer
		Ingen børn	1 barn	2 børn	3 børn	4 eller flere børn	I alt		
		1	2	3	4	5	6	7	8
		Procent							
1	Skoleuddannelse								
2	7. klasse	11	12	31	24	22	100	2,5	1 318
3	8.-10. klasse og lignende ...	12	14	41	20	14	101	2,2	205
4	Mellem- og realskole	10	16	40	25	9	100	2,1	448
5	Hf og gymnasium	15	16	37	18	15	101	2,1	83
6	Erhvervsuddannelse								
7	Ingen	9	12	31	24	24	100	2,5	1 771
8	3-årig eller mindre	13	15	38	22	12	100	2,1	321
9	Lærlingeuddannelse	11	14	41	24	10	100	2,1	351
10	Mere end 3-årig eller akademisk uddannelse	14	17	34	25	10	100	2,0	224
11	Alle	11	13	34	24	18	100	2,3	2 067

Anm.: Omfatter kun kvinder i alderen 35 år og derover.
Kilde: Bertelsen, Ole: Det faldende fødselstal. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets publikation, 104).

Translation: – Heading, Columns 1-7: number of children ever born; 1: none; 2: one; 3: two; 4: three; 5: four or more children; 6: total; 7: average number of children; 8: number of respondents. – Front Column, 1: general education; 2: 7th class; 3: 8th-10th class or similar; 4: middle and «real» school; 5: upper secondary school; 6: vocational education; 7: none; 8: three years or less; 9: apprenticeship; 10: education lasting longer than 3 years, or academic education; 11: total.
Note: The table refers to women aged 35 years or more.

De alderbetingede abortkvotienter og den samlede abortkvotient. 1974-1982.

Age-specific abortion rates and the total abortion rate. 1974-1982.

Tabel 3.20

	1974	1976	1978	1980	1982
	1	2	3	4	5
Antal aborter pr. 1 000 kvinder ¹					
1 Kvindens alder					
2 15-19 år	20	26	24	22	18
3 20-24 år	28	32	29	29	29
4 25-29 år	30	30	25	25	24
5 30-34 år	29	28	23	22	20
6 35-39 år	23	22	19	18	15
7 40-44 år	11	11	9	9	8
8 45 år og derover	1	1	1	1	1
9 Samlet abortkvotient ²	707	752	654	632	575
10 Antal aborter i tusinder	25	27	24	23	21

¹ Ved alderbetingede abortkvotienter forstås det antal legale aborter pr. år foretaget på kvinder i en given aldersklasse pr. 1 000 kvinder i den pågældende aldersklasse.

² Ved samlet abortkvotient forstås det antal legale aborter, som ville blive foretaget pr. 1 000 kvinder i løbet af de frugtbare aldre 15-49 år, hvis ingen af de 1 000 kvinder døde før det fyldte 50. år, og der i hver aldersklasse blev foretaget netop det antal legale aborter, som angivet ved årets aldersbetingede abortkvotienter.

Kilde: Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 11. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-5: number of abortions per thousand women. - Front Column, 1-8: age-specific abortion rates (1); 9: total abortion rate (2); 10: number of abortions, in thousands.

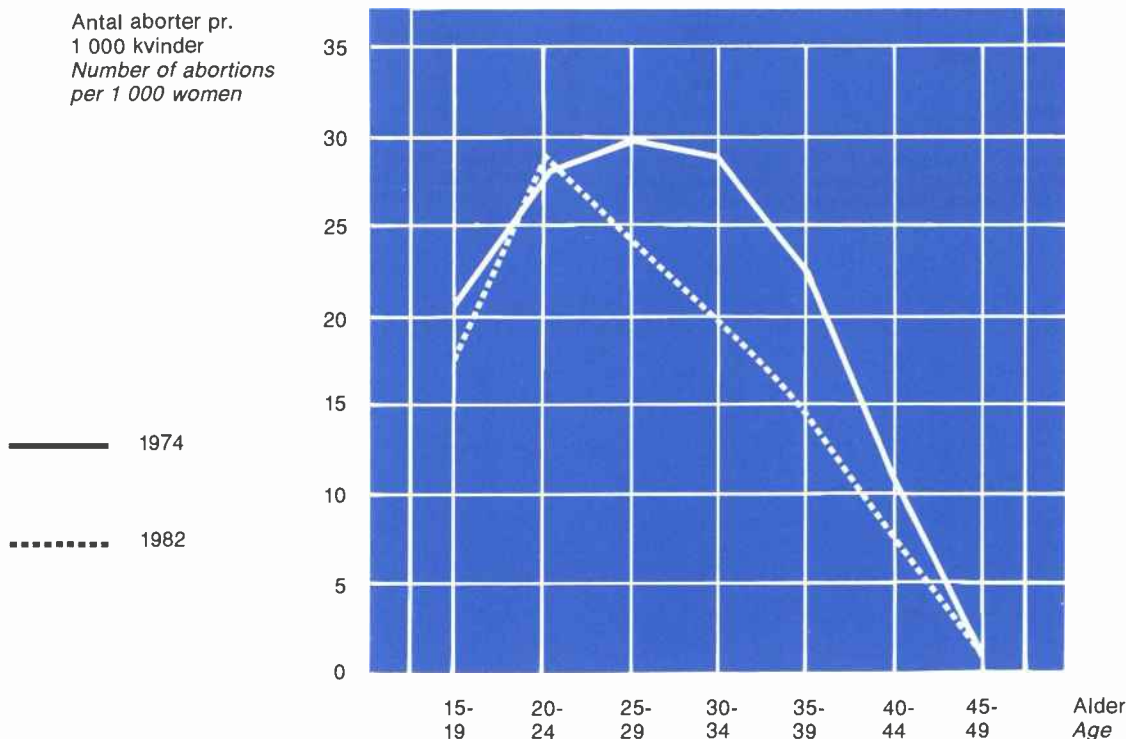
¹ Annual number of legal abortions performed on women in a specified age group, per 1 000 women in the age group.

² Number of legal abortions that would be performed on 1 000 women during the reproductive period of their lives (ages 15-49), if all 1 000 women lived to be 50 years old, and if at each age they experienced the given year's age-specific abortion rates.

De alderbetingede abortkvotienter. 1974 og 1982.

Age-specific abortion rates. 1974 og 1982.

Figur 3.F

Kilde: Tabel: Tabel 3.20.

Tabel 3.21 Andel af familier, hvor manden deltager i udførelsen af forskellige nødvendige gøremål i familien. 1965 og 1975. Percentage of families where the husband helps with certain domestic chores. 1965 and 1975.

	1965 1	1975 2
	Procent	
1 Reparation af småting	82	89
2 Betaling af faste udgifter	65	65
5 Daglig opvask	21	42
4 Daglige indkøb	21	27
5 Daglig rengøring	9	22
6 Antal svarfamilier	1 968	3 696

Anm.: Omfatter kun ægtepar.

Kilde: Bertelsen, Ole: Den unge familie i 70'erne. Nogle resultater fra undersøgelsen af familiedannelse og kvindens erhvervsdeltagelse. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 99).

Translation - Front Column, 1: minor repairs; 2: payment of fixed expenses; 3: daily washing up; 4: daily shopping; 5: daily cleaning; 6: number of responding families.

Note: The table only relates to married couples.

Tabel 3.22 Gifte/samlevende par fordelt efter hvem, der normalt står for forskellige huslige gøremål. 1976. Married/cohabiting couples by whether husband or wife or both usually do certain domestic chores. Percent. 1976.

	Kvinden alene 1	Manden alene 2	Både manden og kvinden 3	Andet 4	I alt 5	Antal svar- personer 6
	Procent					
1 Daglig madlavning	80	3	13	4	100	4 076
2 Opvask	46	6	32	16	100	4 076
3 Daglige indkøb	63	9	22	6	100	4 076
4 Tøjevask	84	3	8	5	100	4 076
5 Rengøring	66	2	18	14	100	4 076

Kilde: Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 2. De enkelte levekårskomponenter, af Søren Geckler mfl. København, 1978, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 2).

Translation - Heading, Column 1: wife only; 2: husband only; 3: both spouses; 4: other; 5: total; 6: number of respondents. - Front Column, 1: daily cooking; 2: washing up; 3: daily shopping; 4: washing clothes; 5: cleaning.

Andel af gifte/samlevende mænd og kvinder, der bruger relativt meget og relativt lidt tid på huslige gøremål. 1976 og 1983.

Percentage of married/cohabiting men and women spending relatively little/much time on domestic chores. 1976 and 1983.

Tabel 3.23

	Andel af den samlede tid anvendt på huslige gøremål ¹				Antal svarpersoner
	25 procent og derunder		Mere end 75 procent		
	Manden	Kvinden	Manden	Kvinden	
	1	2	3	4	5
	Procentandel				
1 <i>Kvindens erhvervsdeltagelse</i>					
2 Hjemmearbejdende					
3 1976	86	2	2	77	1 244
4 1983	84	0	0	67	221
5 Medhjælpende hustru					
6 1976	90	4	3	75	262
7 1983	98	0	0	73	90
8 Erhvervsarbejdende i alt					
9 1976	58	2	1	41	2 052
10 1983	61	2	1	38	758
11 Erhvervsarbejdende på heltid					
12 1976	48	4	2	30	1 137
13 Erhvervsarbejdende på deltid					
14 1976	71	4	2	52	1 080
15 Andet					
16 1976	53	7	4	43	400
17 Alle					
18 1976	68	3	2	54	3 958
19 1983	60	2	1	40	1 383

¹ Huslige gøremål omfatter fx madlavning, rengøring, indkøb, tøjvask, småreparationer, havepasning og børnepasning.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 og Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation - Heading, Columns 1-4: percentage of the total time spent on domestic chores(1); 1, 3: by the man; 2, 4: by the woman; 1-2: 25 percent or less; 3-4: more than 75 percent; 5: number of respondents. - **Front Column**, 1: woman's status; 2: housewife; 5: assisting wife; 8: in employment, total; 11: in full-time employment; 13: in part-time employment; 15: other; 17: total.

¹ Domestic chores include cooking, cleaning, shopping, washing, minor repairs, gardening and looking after children.

Tabel 3.24 Andel af gifte/samlevende par, hvor kvinden bruger relativt meget tid på huslige gøremål, opdelt på kvindens alder, antal børn og yngste barns alder. 1976 og 1983.

Percentage of married/cohabiting couples where the woman spends relatively much time on domestic chores, by age of woman, children, etc. 1976 and 1983.

	Hjemmearbejdende/medhjælpende hustru		Kvinden har erhvervsarbejde			Alle			
	1976	1983	I alt		Heltid	Deltid ¹	1976	1983	
			1976	1983	1976	1976			
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	Procentandel ²								
1	Kvindens alder								
2	20-29 år	77	73	38	16	24	51	40	20
3	30-44 år	75	60	50	34	37	51	55	35
4	45-59 år	82	75	57	53	43	59	63	52
5	60-69 år	75	67	69	64	58	67	64	59
6	Hjemmeboende børn under 20 år								
7	0 børn	78	73	39	46	33	58	52	45
8	1 barn	77	67	43	30	36	53	53	32
9	2 børn	79	57	40	30	32	51	56	32
10	3 eller flere børn	73	60	45	35	40	57	60	36
11	Yngste barns alder								
12	0-6 år	79	68	40	31	31	52	56	33
13	7-14 år	73	61	43	35	37	51	55	35
14	15-19 år	73	53	43	37	33	58	55	37
15	Antal svarpersoner	1 506	311	2 052	758	1 137	1 080	3 958	1 383

¹ Mindre end 30 timer pr. uge.

² Kvinden bruger mere end 75 procent af den samlede tid, som familien anvender på huslige gøremål, fx madlavning, rengøring, indkøb, tøjvask, småreparationer, havepasning og børnepasning.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 og Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation - Heading, Columns 1-2: housewife or assisting wife; 3-6: in employment; 3-4: total; 5: full-time; 6: part-time(1); 7-8: total. - **Front Column**, 1: woman's age; 6: number of children under 20 years of age living at home; 11: age of youngest child; 15: number of respondents.

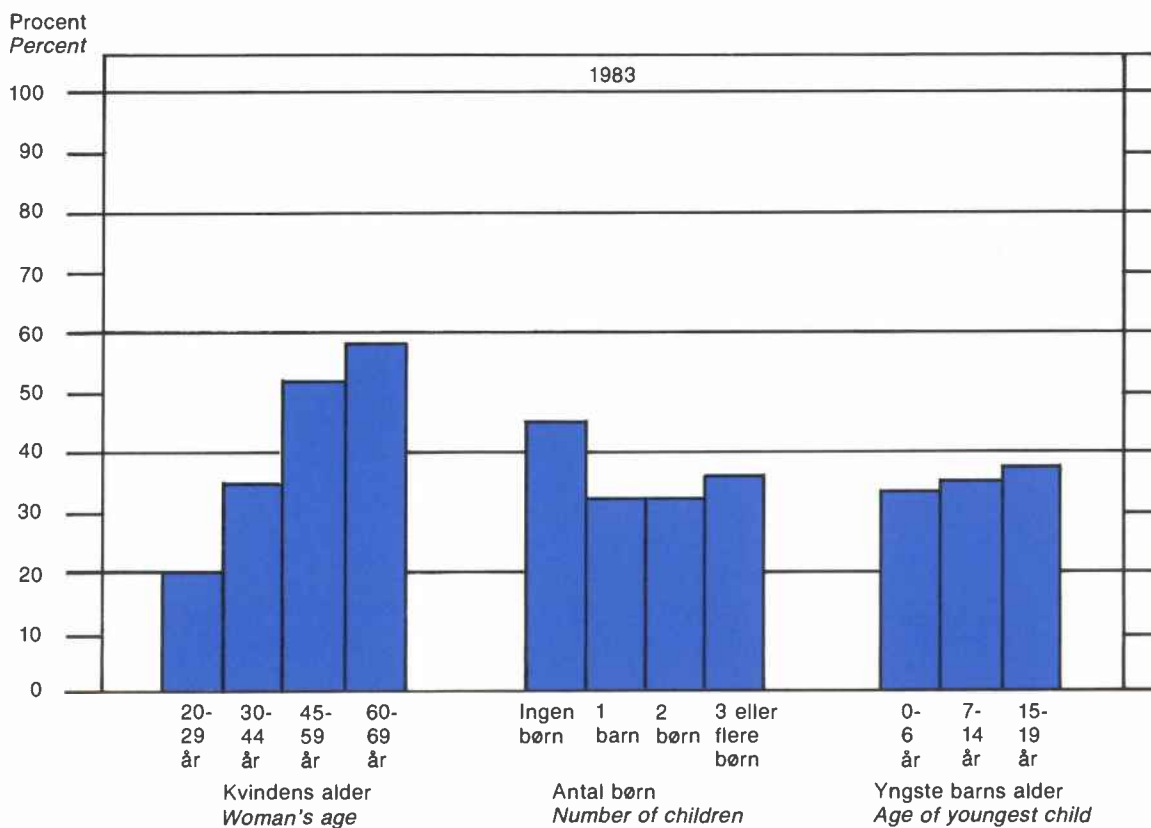
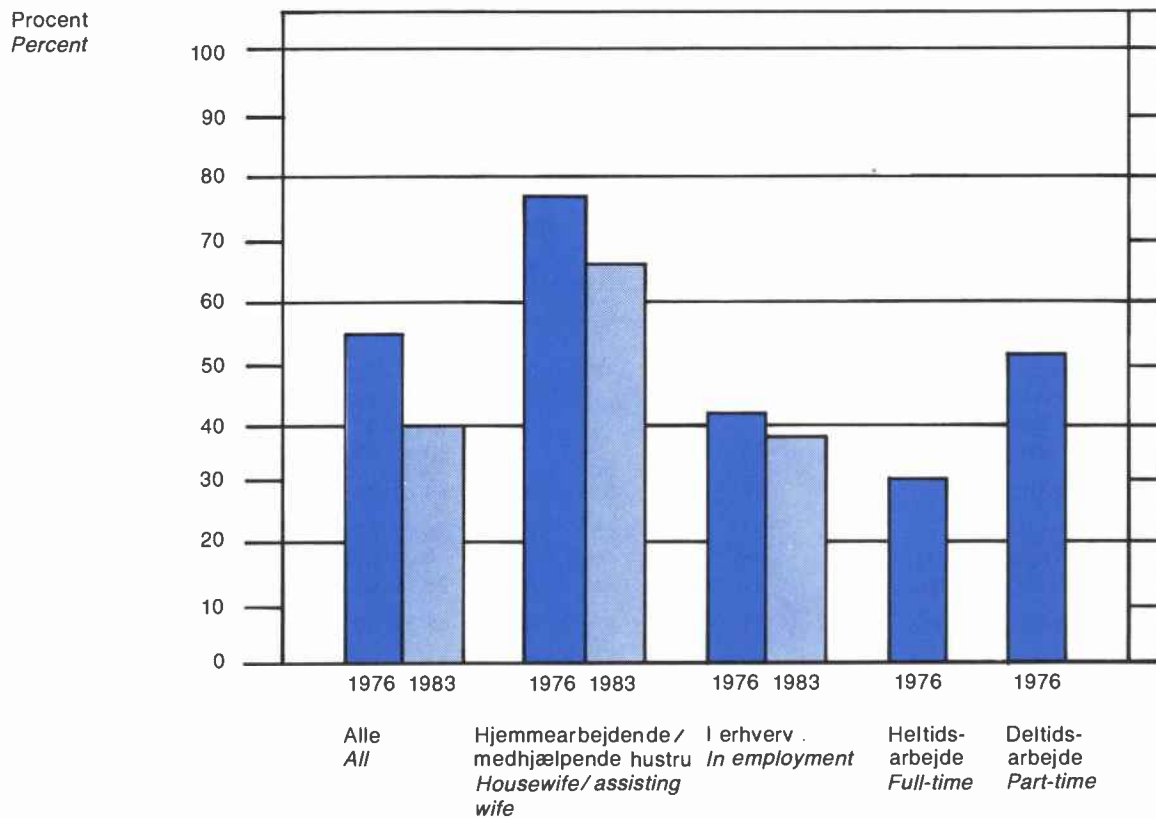
¹ Less than 30 hours per week.

² The woman accounts for more than 75 percent of the total time spent by the family on domestic chores such as cooking, cleaning, shopping, washing, minor repairs, gardening and looking after children.

Andel af gifte/samlevende par, hvor kvinden bruger relativt meget tid på huslige gøremål. 1976 og 1983.

Percentage of married/cohabiting couples where the woman spends relatively much time on domestic chores. 1976 and 1983.

Figur 3.G

Tabel: 3.23 og 3.24.

Tabel 3.25 Andel af gifte/samlevende par, hvor kvinden bruger relativt meget tid på huslige gøremål, opdelt på mandens og kvindens arbejdsstilling. 1976 og 1983.

Percentage of married/cohabiting couples where the woman spends relatively much time on domestic chores, by economic activity status. 1976 and 1983.

		Kvindens arbejdsstilling									
		Funktionærer		Arbejdere		Hjemme- arbejdende/ medhjælpende hustruer		Øvrige uden for erhverv		Alle	
		1976	1983	1976	1983	1976	1983	1976	1983	1976	1983
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Procentandel ¹									
1	Mandens arbejdsstilling										
2	I erhverv	39	24	48	31	79	72	40	30	58	39
3	Selvstændige	54	35	..	61	82	76	42	..	73	64
4	I landbrug	90	87	84	82
5	I øvrige erhverv	54	33	80	63	41	..	71	53
6	Funktionærer	37	21	51	31	79	73	36	36	51	31
7	Arbejdere	37	26	45	25	75	62	43	39	55	34
8	Faglærte	35	27	46	22	74	64	48	..	51	32
9	Ikke-faglærte	41	25	44	27	76	61	40	40	57	36
10	Uden for erhverv	21	26	37	33	62	50	35	45	43	42
11	Alle	38	24	46	31	77	68	38	45	56	40
12	Antal svarpersoner	1 176	540	345	188	1 506	311	460	313	3 487	1 381

¹ Kvinden bruger mere end 75 procent af den samlede tid, som familien anvender på huslige gøremål, fx madlavning, rengøring, indkøb, tøjvask, småreparationer, havepasning og børnepasning.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstitutets velfærdsundersøgelse, 1976 og Socialforskningsinstitutets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation – Heading. Columns 1-10: woman's status; 1-2: salaried employees; 3-4: manual workers; 5-6: housewives or assisting wives; 7-8: others, not economically active. 9-10: total. – **Front Column,** 1: man's status; 2: economically active; 3: self employed; 4: in agriculture; 5: in other industries; 6: salaried employees; 7: manual workers; 8: skilled; 9: unskilled; 10: not economically active; 11: total; 12: number of respondents.

¹ The woman accounts for more than 75 percent of the total time spent by the family on domestic chores such as cooking, cleaning, shopping, washing, minor repairs, gardening and looking after children.

4

Sundhed

Nr.	TABELLER	Side		Side	
	Dødelighed				
4.1.	Middellevetiden på forskellige alderstrin. 1901-1981	68	4.20	Kræft Nyopståede kræfttilfælde blandt mænd og kvinder, opdelt på angrebet organ. 1943-1980	87
4.2	De aldersbetingede dødsquotienter. 1901-1982	69	4.21	Nyopståede kræfttilfælde blandt mænd og kvinder i forskellige bopælsområder, opdelt efter angrebet organ. 1943-1977	88
4.3	Spædbørnsdødeligheden og moderdødeligheden. 1921-1981	70	4.22	Nyopståede kræfttilfælde blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, opdelt efter angrebet organ. 1978-1980	90
4.4	De aldersbetingede dødsquotienter for forskellige dødsårsager. 1981 ...	71		Lægemidler	
4.5	Dødsquotienter for forskellige dødsårsager blandt mænd og kvinder. 1931-1981	72	4.23	Lægemiddelforbruget inden for nogle lægemiddelgrupper. 1978-1982	91
4.6	Dødsquotienter for forskellige dødsårsager, opdelt på køn og bopælsområde. 1981	74		Tandsundhed	
4.7	Indeks for dødeligheden blandt forskellige arbejdsstillingsgrupper. 1970-1980	75	4.24	Cariesforekomst (huller i tænderne) blandt børn i 1. skoleklasse. 1972-1981	92
	Helbredsgener		4.25	Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har få eller ingen egne tænder. 1976	93
4.8	Andel af mænd og kvinder, der har angivet at have varige helbredsgener. 1976 og 1983	76	4.26	Andel af befolkningen i forskellige aldersgrupper, der har aftagelige tandproteser. 1953-1980	94
4.9	Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har angivet at have varige helbredsgener. 1976	77		Ressourcer	
4.10	Andel af mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, der har forskellige former for funktionsnedsættelser. 1976	78	4.27	Ressourcer i sundhedsvæsenet. 1960-1982	94
4.11	Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har problemer med førtilighed og syn/hørelse. 1976	79		Nr. FIGURER	Side
4.12	Andel af mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, der har angivet periodevis at have forskellige helbredsgener. 1976	80	4.A	Dødelighed Middellevetiden på forskellige alderstrin. 1901-1981	68
4.13	Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der periodevis har forskellige helbredsgener. 1976	81	4.B	Spædbørnsdødeligheden. 1901-1981	70
4.14	Andel af mænd og kvinder, der har angivet at have forskellige former for psykisk ubehag. 1976	82	4.C	Dødsquotienter for udvalgte dødsårsager. 1931-1981	73
4.15	Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har dårlige nerver og angstanfald. 1976	83		Helbredsgener	
	Sygdom		4.D	Andel af forskellige aldersgrupper, der angiver at have varige helbredsgener. 1976-1983	76
4.16	Andel af mænd og kvinder, der i løbet af en periode har været syge, haft kontakt med læge eller været indlagt på hospital. 1980	84	4.E	Andel af befolkningen, der angiver at have forskellige former for psykisk ubehag. 1976	82
4.17	Antal indlæggelser på psykiatriske institutioner pr. 10 000 indbyggere. 1982	84		Kræft	
4.18	Antal udskrevne fra hospitaler pr. 10 000 indbyggere, opdelt på sygdomsdiagnoser. 1981	85	4.F	Nyopståede kræfttilfælde. 1943-1980	89
4.19	Andel af mænd og kvinder, der lider af forskellige former for allergi. 1978-1979	86		Tandsundhed	
			4.G	Cariesforekomst (huller i tænderne) blandt børn i 1. skoleklasse. 1972-1981	92

Indledning

I internationale beskrivelser af levevilkår indtager helbredsforholdene en central placering. Det skyldes, at et godt helbred i sig selv betragtes som et eftertragtet gode, og at helbredsforholdene har stor indflydelse på de øvrige levevilkår, fx på den enkeltes arbejdsevne, indtjeningsmuligheder, fritidsanvendelse mv.

I daglig tale volder det ingen vanskeligheder at anvende begreber som »et godt helbred«. Det, der forstås ved et godt helbred, stemmer imidlertid ikke overens med de lægelige definitioner og er ikke præcis nok, når man ønsker at sammenligne forskellige befolkningsgruppers helbredsforhold. Vanskelighederne med at definere og måle sundhed eller »godt helbred« hænger også sammen med, at sundhedstilstanden og sygdomsmønstret har ændret sig betydeligt gennem tiderne. Dette medfører, at de krav, der almindeligvis stilles til »et godt helbred«, ændres. Desuden præges sygdomsopfattelsen af, hvilke behandlingsmuligheder der findes på det pågældende tidspunkt. Endelig må man være opmærksom på, at sygdomsopfattelsen kan være forskellig i forskellige befolkningsgrupper.

Ifølge WHO's (Verdenssundhedsorganisationens) sundhedsdefinition bør sundhed ikke blot opfattes som fravær af sygdom og gener, men som en tilstand af fysisk, psykisk og socialt velbefindende. Det, der udtrykkes med denne definition er en ønskelig tilstand, og det afhænger af det omgivende samfund, hvad der konkret skal forstås ved såvel fysisk, psykisk som socialt velbefindende. De lægelige definitioner, der gennem tiderne har været anvendt til måling af sundhed, har derimod hovedsagelig sigtet på at måle fravær af sygdom.

De anvendte mål for sundhed er ofte udviklet til forskellige formål og er derfor ikke lige velegnede som mål for sundheden. Der er således stor forskel på de mål, der danner grundlag for sygdomsbehandling, de mål, der anvendes til foranstaltninger mod sygdom, og de mål, der er udviklet med henblik på at belyse den enkeltes funktionsevne eller velbefindende i relation til det omgivende samfund.

De udvalgte oplysninger

Sundhedsområdet er i hovedsagen belyst ved tre typer af mål: dødelighedsmål, sygelighedsmål og funktionsmål.

Tabel 4.1-4.7 viser dødeligheden på forskellige dødelighedsmål. Det mest summariske dødelighedsmål er middellevetiden, som udtrykker det antal år, personer på forskellige alderstrin i gennemsnit har tilbage at leve i, ud fra dødelighedserfaringerne på de givne tidspunkter. I tabel 4.1 ser man, at middellevetiden har været konstant stigende i hele dette århundrede. Blandt mænd i alderen 20 år, 40 år og 60 år har middellevetiden dog været uændret eller endog svagt faldende siden midten af 1950'erne.

De aldersbetingede dødsquotienter, som fremgår af tabel 4.2, viser i alle aldersgrupper et fald gennem dette århundrede, men dette fald er mest markant blandt børn og de ældre.

Spædbørnsdødeligheden, som er vist i tabel 4.3, har været markant faldende i hele dette århundrede på alle de anvendte mål.

Dødsårsagerne er vist i tabel 4.4-4.6. Det mest markante ved tabel 4.5, som viser udviklingen siden 1931, er at tuberkulose og infektionssygdomme næsten er udryddet som dødsårsager, mens hjertesygdomme og kræft er steget kraftigt som dødsårsager for mændenes vedkommende. Tabel 4.4 og 4.6 viser, at der er forskelle i dødsårsagerne mellem forskellige aldersgrupper og bopælsområder.

Tabel 4.7 viser, ved hjælp af et dødelighedsindeks, at der er store forskelle i dødeligheden mellem forskellige erhvervsgrupper. Dødelighedsindekset er aldersstandardiseret, så en forskel i alderssammensætning i de forskellige erhvervsgrupper er elimineret.

Funktionsmålene er vist i tabel 4.8-4.11. Disse omfatter spørgsmål om førlighed samt syns- og høresanserne, foruden et generelt spørgsmål om varige helbredsproblemer. Tabellerne viser, at der er væsentlige forskelle i funktionsdygtighed mellem socialgrupperne, selv når man tager hensyn til alderen.

Tabel 4.12 og 4.13 viser forekomsten af helbredsgener, som optræder periodevis. De hyppigst forekommende gener er smerter i ryg, lænd, muskler og led samt længerevarende træthed og hovedpine. Psykiske gener i form af søvnløshed, dårlige nerver, angstanfald og lignende er vist i tabel 4.14 og 4.15. Der er klare sociale forskelle i forekomsten af psykiske gener, ligesom de oftere forekommer blandt kvinder end blandt mænd.

Fælles for oplysningerne om funktionsnedsættelse samt periodiske og psykiske helbredsgener er, at det alle er oplysninger, som er afgivet af personer selv og ikke er baseret på lægelige vurderinger.

Tabel 4.16-4.18 viser befolkningens kontakt med sundhedsvæsenet, omfattende såvel læger som hospitaler. For hospitalsindlæggelsernes vedkommende er disse opdelt på sygdomsdiagnoser.

Allergisygdomme er blevet genstand for stor opmærksomhed. Tabel 4.19 giver oplysninger om forekomsten af 4 af de mest udbredte allergisygdomme.

Kræft er blevet en af de mest udbredte dødsårsager, og som følge af Cancerregistrets store mængde af oplysninger er denne sygdoms forekomst velbelyst. Tabel 4.20-4.22 viser nyopståede kræfttilfælde opdelt på forskellige kræftformer. I perioden 1943-1980 er der sket en kraftig stigning i forekomsten af de fleste kræftformer, både blandt mænd og kvinder.

Lægemiddelforbruget er belyst i tabel 4.23. Oplysningerne vedrører doser af lægemidlerne opdelt på forskellige sygdomme og formål.

Befolkningens tandsundhed er vist i tabel 4.24-4.26. Der er specielt set på tilstanden af børnenes tænder gennem oplysninger fra skoletandpleje og forekomsten af tandproteser eller manglen på egne tænder. Tabellerne viser, at de unges tandtilstand er væsentlig bedre end de ældres, samt at der er store sociale forskelle.

Endelig viser tabel 4.27 udviklingen i sundhedsvæsenets ressourcer.

Datakilder

Løbende statistik

Størstedelen af den løbende statistik på sundhedsområdet forestås af Sundhedsstyrelsen, som udsender en række tilbagevendende publikationer, opdelt i 4 publikationsserier.

Den løbende statistik om dødsfald publiceres kvartalsvis og årligt (1) af Danmarks Statistik samt i en årlig publikation fra Sundhedsstyrelsen (2). Specielt omkring spædbørnsdødeligheden udgives hvert andet år en publikation (3) fra Sundhedsstyrelsen. Dødsfaldene er desuden belyst historisk i flere publikationer fra Danmarks Statistik og Sundhedsstyrelsen (4).

Sygeligheden er grundigt belyst for den del, der kommer i kontakt med sygehusvæsenet i form af hospitalsindlæggelser. Sundhedsstyrelsen publicerer løbende statistik på dette område i serien Sygehusstatistik (5), især på grundlag af det landsomfattende landspatientsregister. For den psykiatriske del af syge-

husvæsenet udgives en særlig statistik (6). Endelig findes der en løbende statistik om forbruget af ydelser i den primære sundhedstjeneste på grundlag af sygesikringsoplysninger (7).

På tandsundhedsområdet publiceres der kun løbende statistik fra børnetandplejeområdet (8).

Endelig udgives der løbende statistik om lægemiddelforbruget (9).

Øvrige datakilder

På sundhedsområdet er der i tidens løb lavet mange enkeltstående undersøgelser. I dette afsnit nævnes nogle få af disse, som er særligt relevante i levevilkårssammenhæng, men der kan henvises til »Ugeskrift for Læger«, som omtaler næsten alle sundhedsundersøgelser.

Der er indtil nu kun gennemført én stor undersøgelse af sygeligheden i den danske befolkning. Den fandt sted i begyndelsen af 1950'erne (10).

En anden stor undersøgelse af ældre dato er undersøgelsen af fysisk handicappede fra 1961-1962 (11). Undersøgelsen blev gennemført af Socialforskningsinstituttet og havde til formål at belyse omfanget af fysiske handicap i den danske befolkning.

I 1970'erne er gennemført flere undersøgelser fra et bredt spektrum af emner inden for sundhedsområdet. Der er dog to undersøgelser, der er mere generelt orienterede. Velfærdsundersøgelsen fra 1976 foretog en bred kortlægning af sundhedstilstanden i befolkningen (12), og en undersøgelse i 1977, foretaget for EF, havde til formål at sammenligne sundhedsforholdene og sundhedsservicen i de forskellige EF-lande (13).

En særlig belysning af de psykisk handicappede er foretaget af Socialforskningsinstituttet i flere undersøgelser (14).

Den primære sundhedstjeneste, hvorunder hører praktiserende læger, sundhedsplejersker og hjemmesygepleje, er blevet undersøgt af Socialforskningsinstituttet i to amtskommuner og én kommune i 1976-1977 og i 1980 (15).

Sygdomsforekomsten i almen praksis er undersøgt i Århus amt i perioden 1975-1978. Undersøgelsen belyser patienternes henvendelses- og sygdomsmønster (16). Kræftsygdommenes forekomst er velbelyst på grundlag af udgivelser fra Cancerregistret (17).

Specielt omkring dødelighed er der i Danmarks Statistik foretaget en undersøgelse af

dødeligheden i forskellige erhvervsgrupper siden 1970 (18). Denne undersøgelse er ved at blive opdateret med oplysninger for perioden 1976-1980.

Hvis man ønsker en bred og kort fremstilling af sundhedsforholdene, kan der henvises til et par skrifter (19).

Endelig kan der henvises til en omfattende bibliografi om forskningen inden for den primære sundhedstjeneste (20).

- (1) Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang..., 1983... Dødsfald opgøres kvartalsvis og er meget summarisk.
Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1982. København, 1984. Årligt siden 1931.
- (2) Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne i Danmark 1981. København, 1982, (Vitalstatistik, 1:1:1982). Er udgivet årligt siden 1875 og indeholder en meget detaljeret opgørelse af dødsårsagerne.
- (3) Sundhedsstyrelsen: Medicinsk fødselsstatistik 1979. København, 1982, (Vitalstatistik, 1:1:1982). Udgives hver andet år og belyser fødsler og spædbørnsdødelighed meget detaljeret.
- (4) Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19).
Det Statistiske Departement: Ægteskaber, fødte og døde 1941-1955. København, 1962, (Statistisk Tabelværk, 1962, 1).
Danmarks Statistik: Ægteskaber, fødte og døde 1956-1969. København, 1973, (Statistisk Tabelværk, 1973, 11).
Det Statistiske Departement: Spædbørnsdødeligheden i Danmark 1931-60. København, 1964, (Statistiske undersøgelser, Nr. 11).
Sundhedsstyrelsen: Dødelighed og dødsårsager i Danmark 1931-80. København, 1983, (Vitalstatistik, 1:6:1983).
- (5) Sundhedsstyrelsen: Sygdomsmønsteret ved somatiske sygehusafdelinger 1981. København, 1983, (Sygehusstatistik, 2:15:1983).
Sundhedsstyrelsen: Forbruget af somatiske sengepladser 1982. København, 1983, (Sygehusstatistik, 2:17:1984).
Sundhedsstyrelsen: Aktiviteten i sygehusvæsenet 1982. København, 1983, (Sygehusstatistik, 2:17:1983).
- (6) Institut for Psykiatrisk Demografi. Centralregistreringen: Beretning 1.1.1982-31.12.1982. København, 1983. Udgives årligt.
- (7) Sygesikringens Forhandlingsudvalg: Sygesikringsstatistik 1980. København, 1982. Udgives årligt og behandler alle sundheds sygdomme, som omfattes af sygesikringen.
- (8) Publiceres årligt af Sundhedsstyrelsen: Børnetandplejen i Danmark 1982-83. København, 1984, (Primær sundhedstjenestestatistik 3:3: 1984).
Schwarz, Eli; Skak-Iversen, Lene og Helm, Sven: Børnetandpleje i Danmark 1980-81 og 1981-82 - status og udviklingslinier. København, 1983, (Sundhedsstyrelsen, Primær sundhedstjenestestatistik, 3:1:1983). Belyser udviklingen i 1970'erne.
- (9) Lægemiddelforbruget i Danmark 1982. København, 1983. Udgives årligt af Dansk Lægemiddelstatistik.
- (10) Lindhardt, Marie: Sygdomsundersøgelsen i Danmark. København, 1960.
- (11) Andersen, Bent Rold: Fysisk handicappede i Danmark. Nogle hovedresultater af undersøgelsen. Bind 2. København, 1964, (Socialforskningsinstituttets publikation, 16). Bind 1, 3-6 af undersøgelsen er publiceret i Socialforskningsinstituttets publikation Nr. 15, 18, 22, 26 og 27, 1964-1967.
- (12) Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte levekårs komponenter, af Søren Geckler mfl.
- (13) The Statistical Office of the European Communities: Report on an experimental qualitative survey in eight member countries of the European Communities. Qualitative surveys of health, health services and housing in eight member countries of the European Communities - 1977. 1981, (SOEC/B1/4003/81e).
- (14) Kühl, P.-H. og Martini, Sten: Psykisk sårbare. Sociale livsbetingelser. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets publikation, 102).
Desuden kan henvises til:
Körmendi, Eszter: Psykisk handicappede. Intelligenshæmmede og udskrevne psykiatriske patienters sociale forhold. København, 1975, (Socialforskningsinstituttets publikation, 67).
Kühl, P.-H. og Körmendi, Eszter: Intelligenshæmmedes sociale situation. Foreløbige resultater af en efterundersøgelse af åndssvageforsorgens klientel. København, 1973, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 3).
- (15) Nord-Larsen, Mogens og Kjoller, Mette: Forbrugerundersøgelse i den primære sundhedstjeneste I. Forbrug af ydelser. København, 1983, (Socialforskningsinstituttets publikation, 114). Den tidligere undersøgelse (i 1976/77) er publiceret som bind 1-3 i Socialforskningsinstituttets publikation Nr. 92, 97 og 119, samt i meddelelse Nr. 21.
- (16) Lægekredsforeningen for Århus Amt: Sygdomsmønsteret i almen praksis. Århus, 1979.
- (17) Danish Cancer Registry: Incidence of cancer in Denmark 1973-1977. København, 1982.
- (18) Danmarks Statistik: Dødelighed og erhverv 1970-75. København, 1979, (Statistiske undersøgelser, Nr. 37). Danmarks Statistik: Dødelighed og erhverv 1970-1980. København. Udgives i 1985.
- (19) Bach, Elsa og Madsen, Mette: Sygdomsmønsteret i den danske befolkning. 1. Variation med køn og alder. København, 1982. Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi.
Nordisk Medicinal-statistisk Komité: Health statistics in the Nordic countries 1982. København, 1984, (Nord, Nr. 19).
- (20) Foldspang, Anders: Dansk forskningsarbejde i den primære sundhedstjeneste 1950-1974. København, 1976. Annoteret bibliografi.
Hvidman, Lone og Foldspang, Anders: Dansk forskning i den primære sundhedstjeneste 1975-1980. København, 1981. Annoteret bibliografi.

Tabel 4.1 **Middellevetiden på forskellige alderstrin.** Expectation of life at selected ages.
1901-1981. 1901-1981.

	0-årige		1-årige		20-årige		40-årige		60-årige		
	Mænd	Kvin- der	Mænd	Kvin- der	Mænd	Kvin- der	Mænd	Kvin- der	Mænd	Kvin- der	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Gennemsnitligt antal restleveår ¹										
1	1901-1905	52,9	56,2	59,8	61,7	45,4	47,5	29,4	31,7	15,0	16,3
2	1911-1915	56,2	59,2	62,2	63,9	46,7	48,4	30,2	32,0	15,3	16,4
3	1921-1925	60,3	61,9	65,5	65,7	49,4	49,3	32,1	32,3	16,0	16,5
4	1931-1935	62,0	63,8	66,5	67,1	49,8	50,0	32,1	32,5	16,0	16,4
5	1941-1945	65,6	67,7	68,4	69,6	51,1	52,0	33,2	33,9	16,7	17,1
6	1951-1955	69,8	72,6	71,1	73,4	53,0	55,0	34,3	35,9	17,4	18,4
7	1961-1965	70,3	74,5	71,0	74,8	52,8	56,3	33,8	37,1	16,9	19,4
8	1971-1975	70,9	76,5	70,9	76,3	52,7	57,2	33,8	38,4	17,1	20,9
9	1976-1980	71,2	77,2	71,0	76,8	52,6	58,2	33,8	38,9	17,1	21,4
10	1980-1981	71,1	77,2	70,8	76,8	52,4	58,2	33,7	38,9	17,0	21,5

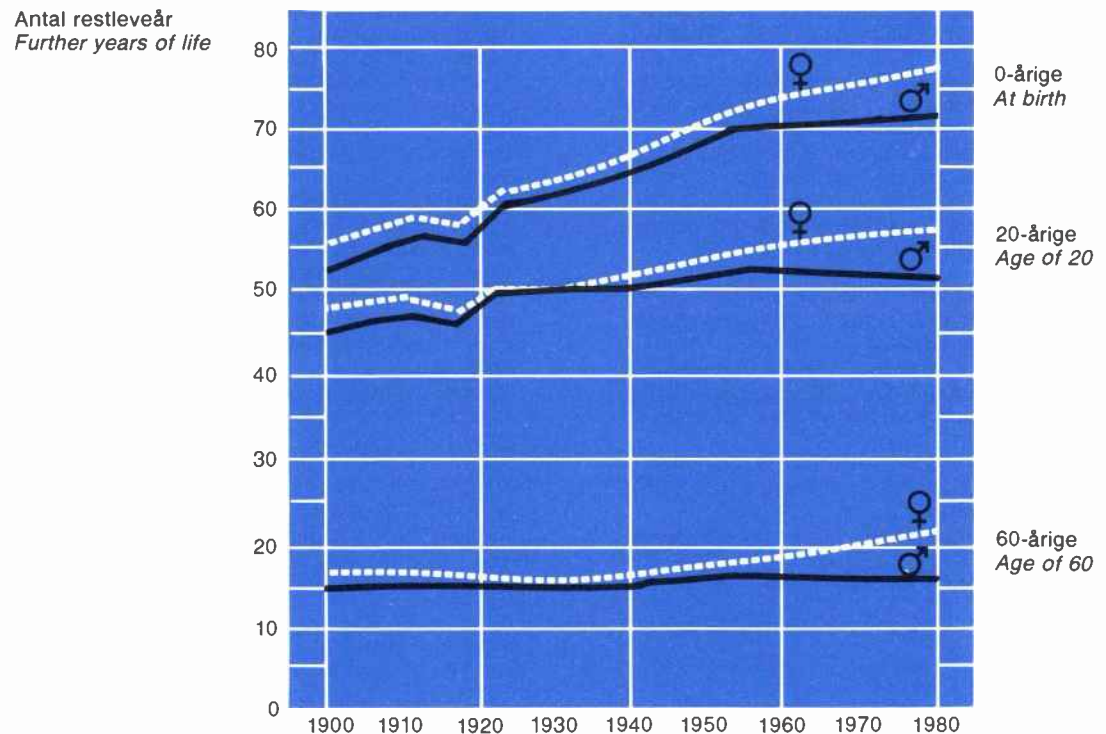
¹ Det gennemsnitlige antal år, som en given aldersgruppe kan forvente at leve i, forudsat at dødeligheden i perioden holder sig konstant.

Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19). Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser 1981. København, 1983. Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1983, København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-2: at birth; 3-4: at age 1 year; 5-6: at age 20 years; 7-8: at age 40 years; 9-10: at age 60 years; mænd: males; kvinder: females; 1-10: further number of years which a person can expect to live(1).

¹ The average further number of years that a person of a specified age can expect to live, assuming that the age-specific mortality levels remain constant.

Figur 4.A **Middellevetiden på forskellige alderstrin.** Expectation of life at selected ages.
1901-1981. 1901-1981.

Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold, 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19) og tabel 4.1.

De aldersbetingede dødkvotienter.
1901-1982.Age-specific death rates.
1901-1982.

Tabel 4.2

		Under 1 år ¹	1-14 år	15-24 år	25-44 år	45-64 år	65-74 år	75 år og derover	Alle
		1	2	3	4	5	6	7	8
		Antal døde pr. 1 000 indbyggere							
1	Mænd								
2	1901-1905	134	5	4	6	18	53	144	15
3	1931-1935	81	2	2	3	13	47	136	11
4	1951-1955	31	1	1	1	10	38	117	9
5	1961-1965	23	1	1	2	11	41	121	11
6	1971-1975	13	1	1	2	12	39	124	11
7	1976-1980	10	0	1	2	12	42	119	12
8	1982	9	0	1	2	12	41	115	12
9	Kvinder								
10	1901-1905	106	5	4	6	13	45	132	14
11	1931-1935	62	2	2	4	12	45	135	11
12	1951-1955	24	0	1	2	8	33	115	9
13	1961-1965	17	0	0	1	7	28	105	9
14	1971-1975	10	0	0	1	7	24	89	9
15	1976-1980	7	0	0	1	7	23	85	10
16	1982	7	0	0	1	7	21	83	10

¹ Pr. 1 000 levendefødte.

Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966, (Statistiske undersøgelser, Nr. 19). Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 12. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-8: deaths per 1 000 population in age groups. – Front Column, 1: men; 9: women.

¹ Per 1 000 live births.

Tabel 4.3 Spædbørnsdødeligheden og moderdødeligheden. 1921-1981.

Infant and maternal mortality. 1921-1981.

		Spædbørnsdødelighed				Moderdødelighed	Gennemsnitligt antal fødsler i tusinder
		Dødfødte	Dødfødte og døde inden for 7 dage	Døde inden for 28 dage	I alt døde under 1 år		
		1	2	3	4	5	6
		— pr. 1 000 fødte —		pr. 1 000 levendefødte		pr. 100 000 fødende kvinder	
1	1921-1925	24	45	31	82	...	76
2	1931-1935	25	47	29	71	378	66
3	1941-1945	21	39	23	48	192	86
4	1951-1955	18	34	18	27	66	78
5	1961-1965	11	25	15	20	20	82
6	1971-1975	7	15	9	12	5	74
7	1976-1980	6	11	6	9	6	61
8	1981	5	9	5	8	4	53

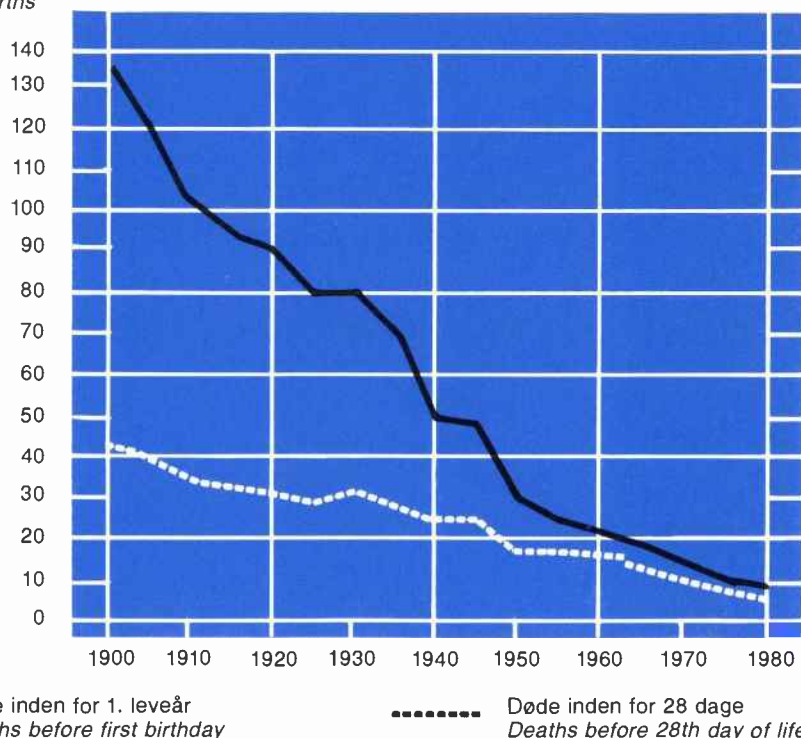
Kilde: De årlige publikationer fra Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne i Danmark og Medicinsk fødselsstatistik i serien Vitalstatistik, samt materiale i Sundhedsstyrelsen.

Translation - Heading, Columns 1-4: infant mortality, etc.; 1-2: per 1 000 births; 1: stillbirths; 2: stillbirths and deaths within 7 days of birth (perinatal mortality); 3-4: per 1 000 live births; 3: deaths within 28 days of birth (neonatal mortality); 4: deaths within 12 months of birth (infant mortality); 5: maternal deaths per 100 000 deliveries; 6: average number of births, in thousands.

Figur 4.B Spædbørnsdødeligheden. 1901-1981.

Neonatal mortality and infant mortality. 1901-1981.

Antal døde pr. 1 000 levendefødte
Number of deaths per 1 000 live births

Kilde: Det Statistiske Departement: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901-60. København, 1966 (Statistiske undersøgelser, Nr. 19) samt Danmarks Statistik: Befolkningens bevægelser, diverse årgange.

De aldersbetingende dødsquotienter for forskellige dødsårsager. 1981.

Age-specific death rates for selected causes. 1981.

Tabel 4.4

	Mænd						Kvinder					
	Alle	0-24 år	25-44 år	45-64 år	65-74 år	75 år og der-over	Alle	0-24 år	25-44 år	45-64 år	65-74 år	75 år og der-over
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Antal døde pr. 100 000 indbyggere											
1 Ondartede svulster (kræft)	286	8	25	345	1 236	2 384	247	5	35	327	736	1 346
2 Alderdomssvaghed og apopleksi	119	1	5	59	383	1 709	141	1	5	37	225	1 543
3 Hjertesygdomme	440	1	17	444	1 634	4 821	326	1	5	116	681	3 294
4 Sygdomme i åndedrætsorganer	94	3	4	53	339	1 220	68	2	2	38	126	656
5 Sygdomme i fordøjelsesorganer	35	1	10	51	102	308	29	1	5	24	49	247
6 Sygdomme i urin- og kønsorganer	18	1	1	10	52	247	17	0	1	12	41	148
7 Medfødte misdannelser og sygdomme i perinatalperioden	9	22	1	3	2	–	7	16	2	3	1	4
8 Selvmord	39	8	45	64	78	68	21	2	21	41	42	28
9 Ulykkestilfælde	50	32	44	45	59	259	33	12	14	20	39	243
10 Øvrige dødsårsager	105	10	26	113	328	976	110	9	15	78	252	835
11 Alle dødsårsager	1 195	87	178	1 187	4 213	11 992	999	51	105	696	2 192	8 343
12 Antal dødsfald i tusinder	30	1	1	6	9	13	26	1	1	4	5	15

Kilde: Materiale i Sundhedsstyrelsen.

Translation – Heading, Columns 1-6: males (total and age groups); 7-12: females (total and age groups); 1-12: deaths per 100 000 population. – Front Column, 1: malignant neoplasms (cancer); 2: old age and apoplexy; 3: diseases of heart; 4: diseases of respiratory system; 5: diseases of digestive system; 6: diseases of genito-urinary system; 7: congenital anomalies and diseases contracted in perinatal period; 8: suicide; 9: accidents; 10: other causes; 11: total deaths; 12: total deaths, in thousands.

Tabel 4.5 Dødskvotienter for forskellige dødsårsager blandt mænd og kvinder. 1931-1981.

Death rates for selected causes, by sex. 1931-1981.

	Mænd					Kvinder				
	1931	1951	1961	1970	1981	1931	1951	1961	1970	1981
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal døde pr. 100 000 indbyggere ¹									
1 Tuberkulose	65	16	5	3	2	71	11	3	2	1
2 Infektionssygdomme (ekskl. tuberkulose)	36	10	5	4	3	32	8	3	4	2
3 Ondartede svulster (kræft)	179	189	214	214	243	195	190	188	175	174
4 Alderdomssvaghed og apopleksi	266	155	137	116	93	274	169	131	99	69
5 Hjertesygdomme	184	301	345	365	361	197	260	217	198	167
6 Sygdomme i åndedrætsorganer	235	63	47	68	74	218	53	31	33	37
7 Sygdomme i fordøjelsesorganer	80	45	35	29	31	69	42	34	23	18
8 Sygdomme i urin- og kønsorganer	86	48	43	23	14	37	18	30	18	10
9 Medfødte misdannelser og sygdomme i perinatalperioden	56	37	39	26	12	41	28	30	17	9
10 Selvmord	27	33	22	27	37	11	15	11	15	20
11 Ulykkestilfælde	50	57	54	59	46	26	34	35	32	22
12 Øvrige dødsårsager	167	53	51	58	84	182	61	49	53	65
13 Alle dødsårsager	1 431	1 007	997	992	1 000	1 353	889	762	669	594
14 Antal dødsfald i tusinder	20	19	23	26	30	21	19	20	22	26

¹ Aldersstandardiseret til mænds aldersfordeling i 1960.
Kilde: Sundhedsstyrelsen: Dødelighed og dødsårsager i Danmark 1931-1980. København, 1983, (Vitalstatistik, 1:6:1983).
Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne i Danmark 1981. København, 1983, (Vitalstatistik, 1:5:1983).

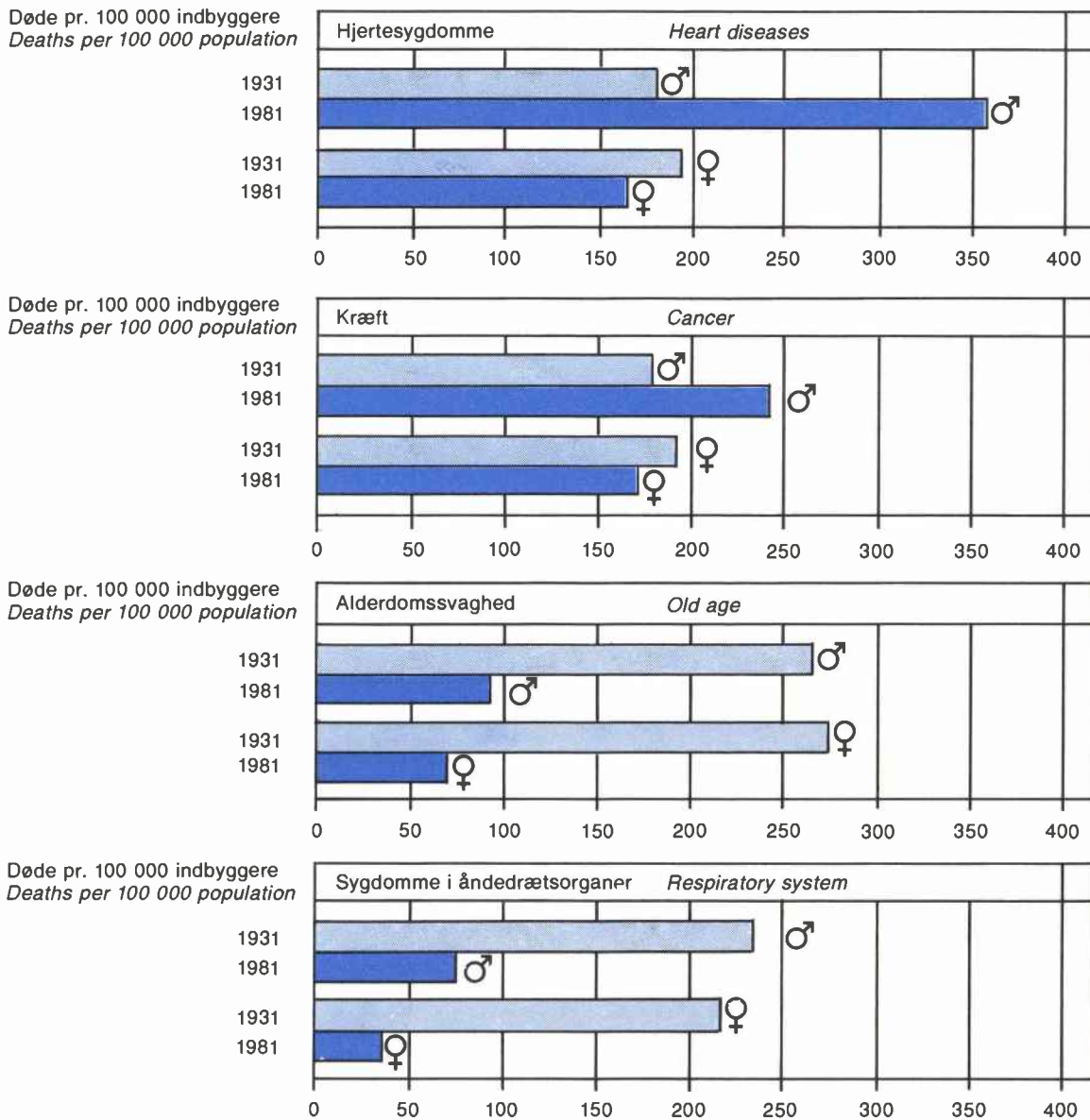
Translation - Heading, Columns 1-5: males; 6-10: females; 1-10: deaths per 100 000 population(1). - Front Column, 1: tuberculosis; 2: other infective diseases; 3: malignant neoplasms (cancer); 4: old age and apoplexy; 5: diseases of heart; 6: diseases of respiratory system; 7: diseases of digestive system; 8: diseases of genito-urinary system; 9: congenital anomalies and diseases contracted in perinatal period; 10: suicide; 11: accidents; 12: other causes; 13: total deaths; 14: total deaths, in thousands.

¹ Standardised by adjustment to male age distribution in 1960.

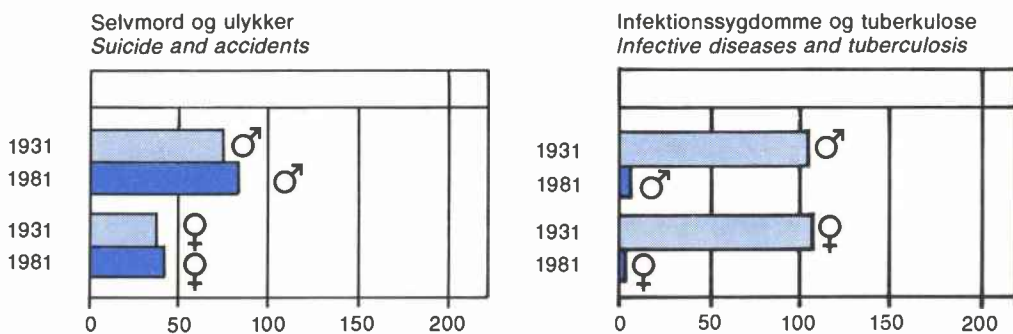
Dødsquotienter for udvalgte dødsårsager. 1931-1981.

Death rates for selected causes. 1931-1981.

Figur 4.C

Døde pr. 100 000 indbyggere
Deaths per 100 000 population

Kilde: Tabel 4.5.

Tabel 4.6 Dødsquotienter for forskellige dødsårsager, opdelt på køn og bopælsområde. 1981.

Death rates for selected causes, by sex and degree of urbanization. 1981.

	Ondarte- de svul- ster (kræft)	Hjerte- sygdomme	Ulykkes- tilfælde	Øvrige dødsår- sager	Alle dødsår- sager	Antal dødsfald i tusinder
	1	2	3	4	5	6
	Antal døde pr. 100 000 indbyggere ¹					
1 Mænd	286	440	50	419	1 195	30
2 Københavns og Frederiks- berg kommuner	373	472	61	557	1 463	5
3 Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner	327	426	37	401	1 191	5
4 Mere end 10 000 indbyggere	282	461	41	432	1 216	10
5 10 000 indbyggere eller derunder	237	418	49	384	1 088	10
6 Kvinder	247	326	33	393	999	26
7 Københavns og Frederiks- berg kommuner	282	316	33	443	1 474	6
8 Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner	259	313	26	355	953	4
9 Mere end 10 000 indbyggere	253	330	33	386	1 002	8
10 10 000 indbyggere eller derunder	231	338	29	390	988	8

¹ Aldersstandardiseret til hele befolkningens aldersfordeling i 1981.

Kilde: Materiale i Sundhedsstyrelsen.

Translation – Heading, Columns 1-6: deaths per 100 000 population(1); 1: malignant neoplasms (cancer); 2: diseases of heart; 3: accidents; 4: other causes; 5: total; 6: deaths in thousands. – **Front Column**, 1: males; 2 and 7: municipalities of Copenhagen and Frederiksberg; 3 and 8: counties of Copenhagen, Frederiksborg and Roskilde; 4 and 9: other municipalities with more than 10 000 inhabitants in largest urban area; 5 and 10: other municipalities with 10 000 inhabitants or less in largest urban area; 6: women.

¹ Standardized by adjustment to age distribution of total population in 1981.

Indeks for dødeligheden blandt forskellige arbejdsstillingsgrupper. 1970-1980.

Index numbers for mortality, by employment status. 1970-1980.

Tabel 4.7

	Samlet dødelighed	Dødsårsager				
		Ondartede svulster	Hjerte-/kar-sygdomme	Ulykker	Andre dødsårsager ¹	
		1	2	3	4	5
———— Indeks (alle mænd i erhverv = 100) ² ————						
1	<i>Mænd</i>					
2	I erhverv	100	100	100	100	100
3	Selvstændige	90	88	93	89	83
4	Selvstændige i landbrug	69	66	71	81	62
5	Selvstændige i byerhverv	107	107	112	96	100
6	Funktionærer	94	98	100	75	84
7	Overordnede	81	78	83	81	59
8	Underordnede	96	101	103	74	87
9	Arbejdere	110	109	105	120	121
10	Faglærte	108	116	107	96	112
11	Ikke-faglærte	111	106	104	135	124
12	Uden for erhverv	235	146	228	203	480
13	Alle	112	104	112	107	132
———— Indeks (alle kvinder i erhverv = 100) ² ————						
14	<i>Kvinder</i>					
15	I erhverv	100	100	100	100	100
16	Selvstændige	108	107	105	135	104
17	Medhjælpende ægtefæller	84	87	92	73	74
18	Funktionærer	96	99	84	101	96
19	Overordnede	95	102	61	165	65
20	Underordnede	96	99	84	100	97
21	Arbejdere	110	106	121	120	116
22	Faglærte	118	123	92	120	145
23	Ikke-faglærte	110	105	121	103	115
24	Uden for erhverv	143	111	171	127	214
25	Alle	125	106	144	114	165

¹ Eksklusive uoplyste dødsårsager.

² Indekset viser dødeligheden, når der er korrigeret for alderssammensætningen i de forskellige arbejdsstillingsgrupper.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Column 1: total mortality; 2-5: causes of death; 2: malignant neoplasms; 3: cardiovascular diseases; 4: accidents; 5: other causes(1). – **Front Column**, 1: men; 2 and 15: economically active; 3 and 16: self employed; 4: in agriculture; 5: in other industries; 6 and 18: salaried employees; 7 and 19: in upper levels; 8 and 20: in lower levels; 9 and 21: manual workers; 10 and 22: skilled; 11 and 23: unskilled; 12 and 24: not economically active; 13 and 25: total; 14: women; 17: assisting wives.

¹ Excluding causes of death not stated.

² Index numbers, all economically active men (respectively women) = 100. Adjusted for differences in age distribution among the status groups.

Tabel 4.8 Andel af mænd og kvinder, der har angivet at have varige helbredsgener. 1976 og 1983.

Percentage of men and women having permanent health troubles. 1976 and 1983.

	Mænd		Kvinder		Alle	
	1976	1983	1976	1983	1976	1983
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel ¹					
1 20-29 år	14	14	15	13	14	14
2 30-44 år	21	19	21	21	21	20
3 45-59 år	37	31	36	33	37	32
4 60-69 år	49	45	53	47	51	46
5 Alle ²	28	25	29	26	28	26
6 Antal svarpersoner	2 558	996	2 601	1 065	5 159	2 061

¹ Andel der har svaret »Ja« på spørgsmålet: »Har De nogle problemer af varig karakter med deres førlighed eller helbred i øvrigt?«

² 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 og Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

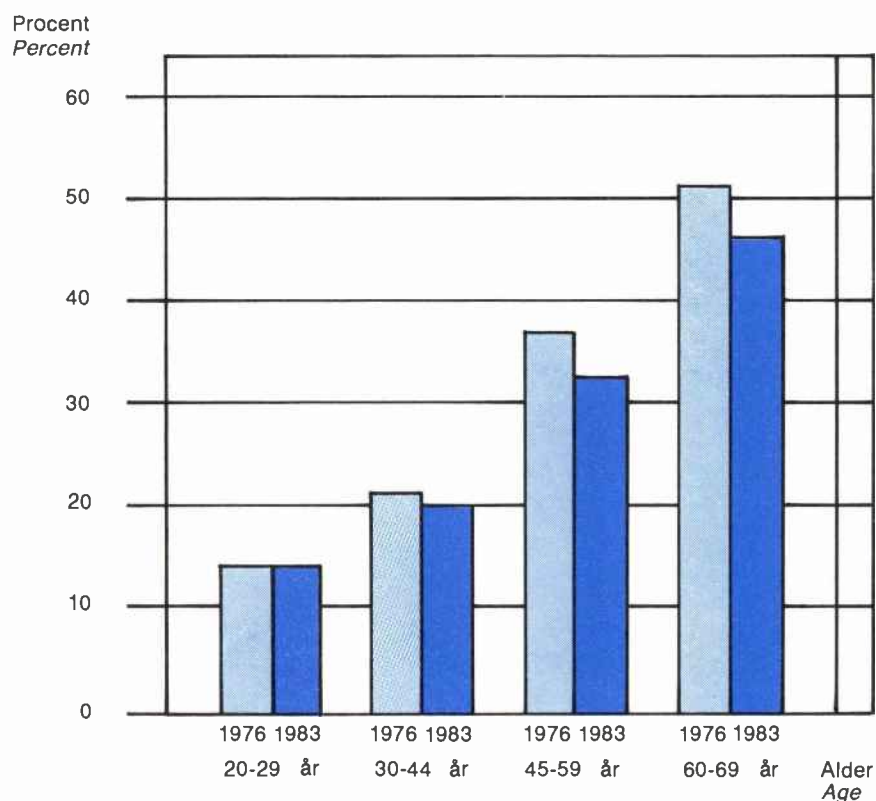
Translation - Heading, Columns 1-2: men; 3-4: women; 5-6: total. - **Front Column**, 1-4: age groups; 5: total(2); 6: number of respondents.

¹ Percentage answering yes to the question: Do you have any problems of a permanent nature concerning your mobility or health?

² Persons between the ages of 20 and 69.

Figur 4.D Andel af forskellige aldersgrupper, der angiver at have varige helbredsgener. 1976 og 1983

Percentage of population in age groups having permanent health troubles. 1976 and 1983.

Kilde: Tabel 4.8.

Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har angivet at have varige helbredsgener. 1976.

Percentage of men and women having permanent health troubles, by employment status and social group. 1976.

Tabel 4.9

	Mænd			Kvinder			Mænd og kvinder	Antal svarpersoner
	Alle	20-44 år	45-69 år	Alle	20-44 år	45-69 år		
	1	2	3	4	5	6		
	Procentandel ¹							
1 I erhverv	24	17	35	20	16	28	22	3 624
2 Selvstændige	30	19	39	28	20	37	30	672
3 Socialgruppe I + II	18	14	23	-	17	84
4 Socialgruppe III + IV	33	21	41	28	20	38	31	588
5 Funktionærer	16	13	24	16	13	24	16	1 590
6 Socialgruppe I + II	13	15	11	14	12	22	14	372
7 Socialgruppe III	16	11	27	12	11	16	14	430
8 Socialgruppe IV	19	12	33	18	14	28	18	788
9 Arbejdere	27	20	41	24	21	28	26	1 362
10 Socialgruppe IV (faglærte) ..	22	16	43	22	352
11 Socialgruppe V (ikke-faglærte)	30	22	41	24	22	28	28	1 010
12 Socialgruppe I	17	18	16	8	7	..	15	175
13 Socialgruppe II	12	12	13	17	15	..	14	281
14 Socialgruppe III	26	16	36	16	13	26	23	890
15 Socialgruppe IV	22	14	40	20	15	31	21	1 268
16 Socialgruppe V	30	22	41	24	22	28	28	1 010
17 Uden for erhverv	48	27	67	41	23	54	43	1 542
18 Arbejdsløse	33	22	52	30	25	..	31	180
19 Pensionister	72	..	70	70	..	69	70	525
20 Hjemmearbejdende	32	22	40	32	618
21 Øvrige uden for erhverv	19	18	..	13	13	-	16	219
22 Alle ²	28	18	42	29	18	43	28	5 166

¹ Andel, der har svaret »Ja« på spørgsmålet: »Har De nogle problemer af varig karakter med deres førlighed eller helbred i øvrigt?«

² 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Columns 1-3: men (total and age groups); 4-6: women (total and age groups); 7: men and women; 8: number of respondents. - Front Column, 1: in employment; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 17: without a job; 18: unemployed; 19: pensioners; 20: homemakers; 21: others not economically active; 22: total(2).

¹ Percentage answering yes to the question: Do you have any problems of a permanent nature concerning your mobility or health?

² Persons between the ages of 20 and 69.

Tabel 4.10 Andel af mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, der har forskellige former for funktionsnedsættelser. 1976.

Percentage of men and women having specified physical health problems, by age. 1976.

		Angiver ikke at kunne gå en tur på 15 minutter uden besvær	Angiver ikke at kunne gå op ad en trappe uden besvær	Angiver at have pro- blemer med synet ¹	Angiver at have pro- blemer med hørelsen ²	Antal svar- personer
		1	2	3	4	5
		Procentandel				
1	Mænd	10	8	8	13	2 565
2	20-29 år	3	4	5	4	613
3	30-44 år	5	5	6	8	898
4	45-59 år	13	10	11	18	672
5	60-69 år	27	18	12	28	382
6	Kvinder	11	9	11	7	2 601
7	20-29 år	3	3	8	2	644
8	30-44 år	5	4	7	4	825
9	45-59 år	15	13	15	10	680
10	60-69 år	28	23	18	14	452
11	Mænd og kvinder ³	10	9	9	10	5 166

¹ Også ved brug af briller og lignende.

² Spørgsmålet var: »Har De nedsat hørelse i en sådan grad, at De har vanskelighed ved at følge med i en samtale, når flere er samlede? Også ved brug af høreapparat og lignende?«

³ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Column: 1: cannot take a walk of 15 minutes without difficulty; 2: cannot climb stairs without difficulty; 3: vision problems(1); 4: hearing problems(2); 5: number of respondents. – **Front Column**, 1: men; 2-5: age groups; 6: women; 7-10: age groups; 11: total(3).

¹ Also when wearing spectacles or similar.

² Percentage answering yes to the question: Is your hearing impaired to such an extent that you find it difficult to follow a conversation when several people are gathered? Also when using a hearing aid?

³ Persons between the ages of 20 and 69.

Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har problemer med førlighed og syn/hørelse. 1976.

Percentage of men and women having problems with mobility or vision/hearing, by employment status and social group. 1976.

Tabel 4.11

	Angiver at have problemer med førlighed ¹					Angiver at have problemer med synet/hørelsen ²					Antal svarpersoner	
	Alle	Mænd		Kvinder		Alle	Mænd		Kvinder			
		20-44 år	45-69 år	20-44 år	45-69 år		20-44 år	45-69 år	20-44 år	45-69 år		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11
	Procentandel											
1	<i>I erhverv</i>	7	5	14	4	11	15	10	25	9	20	3 624
2	Selvstændige	10	4	15	6	15	15	10	23	4	16	672
3	Socialgruppe I + II	6	2	10	8	5	13	84
4	Socialgruppe III + IV	11	4	16	6	16	16	11	25	5	16	588
5	Funktionærer	5	4	8	3	5	11	9	17	8	17	1 588
6	Socialgruppe I + II	4	5	5	1	..	9	9	13	1	..	372
7	Socialgruppe III	4	6	8	1	5	9	7	12	7	16	430
8	Socialgruppe IV	5	3	12	5	7	13	9	24	10	16	788
9	Arbejdere	9	5	17	4	13	19	12	33	13	24	1 362
10	Socialgruppe IV (faglærte)	7	5	17	16	11	36	352
11	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	9	6	17	4	13	20	13	32	14	24	1 010
12	Socialgruppe I	4	4	7	0	..	6	4	12	0	..	175
13	Socialgruppe II	5	5	5	4	..	11	11	14	2	..	281
14	Socialgruppe III	7	4	14	2	8	12	9	21	6	14	890
15	Socialgruppe IV	7	4	14	5	10	14	10	29	10	16	1 268
16	Socialgruppe V	9	6	17	4	13	20	13	32	14	24	1 010
17	Uden for erhverv	24	12	45	8	33	22	14	39	11	27	1 542
18	Arbejdsløse	12	10	24	4	..	19	14	45	13	..	180
19	Pensionister	47	..	50	..	47	34	..	39	..	32	525
20	Hjemme- arbejdende	15	9	20	17	10	23	618
21	Øvrige uden for erhverv	5	5	..	5	..	12	11	..	12	..	219
22	Alle ³	12	5	20	5	23	17	11	28	10	24	5 166

¹ Angiver ikke at kunne gå en tur på 15 minutter i rask tempo uden besvær eller gå op ad en trappe uden besvær.

² Angiver at have problemer med synet (også ved brug af briller og lignende) eller at have nedsat hørelse i en sådan grad, at de har svært ved at følge med i en samtale når flere er samlede (også ved brug af høreapparat og lignende).

³ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Columns 1-5: mobility problems(1); 6-10: problems with vision/hearing(2); 1 and 6: total; mænd: men; kvinder: women; 11: number of respondents. - Front Column, 1: in employment; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; faglærte: skilled; uaglærte: unskilled; 17: without a job; 18: unemployed; 19: pensioners; 20: homemakers; 21: others without a job; 22: total(3).

¹ Percentage answering that they could not take a brisk walk of 15 minutes or climb stairs without difficulty.

² Percentage answering that they have problems with their vision, also when wearing spectacles, or that their hearing is impaired to such an extent that they find it difficult to follow a conversation when several people are gathered.

³ Persons between the ages of 20 and 69.

Tabel 4.12 Andel af mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, der har angivet periodevis at have forskellige helbredsgener. 1976.

Percentage of men and women in selected age groups having specified periodic health troubles. 1976.

		Længe- reva- rende træt- hed	Hoved- pine	Vedva- rende smerter i musk- ler og led	Smerter i ryg og lænd	Ånde- dræts- besvær	Hyppe hoste- anfald om mor- genen	Længe- reva- rende forkø- lelse	Forstop- pelse eller diarré	Antal svar- per- soner
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Procentandel								
1	Mænd	22	20	18	30	9	13	14	7	2 565
2	20-29 år	18	20	11	26	3	8	16	8	613
3	30-44 år	17	20	14	26	5	10	12	6	898
4	45-59 år	27	22	24	38	13	18	14	7	672
5	60-69 år	30	16	29	35	23	20	13	8	382
6	Kvinder	33	33	25	35	10	8	14	12	2 601
7	20-29 år	26	32	10	27	5	6	16	10	644
8	30-44 år	29	37	20	32	8	7	13	10	825
9	45-59 år	38	33	36	41	14	10	11	15	680
10	60-69 år	42	30	38	42	17	10	14	14	452
11	Mænd og kvinder ¹ ..	27	27	22	33	10	11	14	10	5 166

¹ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Column 1: long lasting fatigue; 2: headache; 3: long lasting pains in muscles or joints; 4: pains in the back; 5: breathing problems; 6: frequent fits of coughing in the morning; 7: long lasting common cold; 8: constipation or diarrhoea; 9: number of respondents. - **Front Column**, 1: men; 2-5: age groups; 6: women; 7-10: age groups; 11: total.

¹ Persons between the ages of 20 and 69.

Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der periodevis har forskellige helbredsgener. 1976.

Percentage of men and women having specified periodic health troubles, by employment status and social group. 1976.

Tabel 4.13

	Længerevarende træthed		Hovedpine		Vedvarende smerter i muskler og led		Smerter i ryg og lænd		Antal svarpersoner ¹	
	20-44 år	45-69 år	20-44 år	45-69 år	20-44 år	45-69 år	20-44 år	45-69 år		
	1	2	3	4	5	6	7	8		
	Procentandel									
1	Mænd	17	28	20	20	13	26	26	37	2 565
2	Selvstændige	20	25	20	18	12	27	29	38	466
3	Socialgruppe I + II	16	27	7	20	7	20	12	30	73
4	Socialgruppe III + IV	21	25	24	17	13	28	34	39	393
5	Funktionærer	13	19	19	15	8	14	20	27	808
6	Socialgruppe I + II	13	10	14	13	7	6	16	25	275
7	Socialgruppe III	13	23	21	12	10	13	20	21	242
8	Socialgruppe IV	14	23	21	18	8	22	24	34	291
9	Arbejdere	20	27	19	25	17	27	31	41	881
10	Socialgruppe IV (faglærte)	22	24	19	18	18	22	28	39	336
11	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	17	28	20	27	16	28	32	42	545
12	Uden for erhverv	21	46	25	22	13	39	23	42	410
13	Arbejdsløse	24	39	27	15	10	36	22	42	92
14	Pensionister	..	47	..	22	..	39	..	41	199
15	Hjemmearbejdende	4
16	Øvrige uden for erhverv	11	..	20	..	11	..	21	..	115
17	Kvinder	28	40	35	32	16	37	30	42	2 601
18	Selvstændige	29	30	39	27	22	33	31	38	206
19	Funktionærer	23	30	28	31	13	27	25	34	782
20	Socialgruppe I + II	20	..	22	..	8	..	22	..	97
21	Socialgruppe III	21	28	28	30	13	21	23	30	188
22	Socialgruppe IV	24	30	29	28	14	28	27	36	497
23	Arbejdere	33	34	44	31	21	32	38	40	481
24	Uden for erhverv	31	46	36	33	15	41	31	45	1 132
25	Arbejdsløse	36	..	38	..	14	..	29	..	88
26	Pensionister	..	56	..	36	..	48	..	49	326
27	Hjemmearbejdende	27	36	36	32	15	36	30	42	614
28	Øvrige	28	..	28	..	11	..	27	..	104
29	Mænd og kvinder	22	34	27	26	14	32	28	39	5 166

¹ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Columns 1-2: long lasting fatigue; 3-4: headache; 5-6: long lasting pains in muscles or joints; 7-8: pains in the back; 9: number of respondents(1). - Front Column, 1: men; 17: women; 2 and 18: self employed; 5 and 19: salaried employees; 9 and 23: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12 and 24: without a job; 13 and 25: unemployed; 14 and 26: pensioners; 15 and 27: homemakers; 16 and 28: others without a job; 29: men and women.

¹ Persons between the ages of 20 and 69.

Tabel 4.14 Andel af mænd og kvinder, der har angivet at have forskellige former for psykisk ubehag. 1976.

Percentage of men and women having specified mental health problems. 1976.

	Lider ofte af stærk træthed	Lider ofte af søvnløshed	Lider af dårlige nerver	Lider ofte af angstanfald	Er ofte i dårligt humør	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel					
1 Mænd	21	13	8	4	3	2 565
2 20-29 år	15	8	5	2	2	613
3 30-44 år	17	12	8	4	2	898
4 45-59 år	25	15	11	5	5	672
5 60-69 år	32	18	10	3	3	382
6 Kvinder	25	20	13	9	3	2 601
7 20-29 år	18	6	7	7	2	644
8 30-44 år	19	12	11	8	2	825
9 45-59 år	30	27	16	11	5	680
10 60-69 år	36	41	20	10	6	452
11 Mænd og kvinder ¹	23	16	11	6	3	5 166

¹ 20-69 årige.

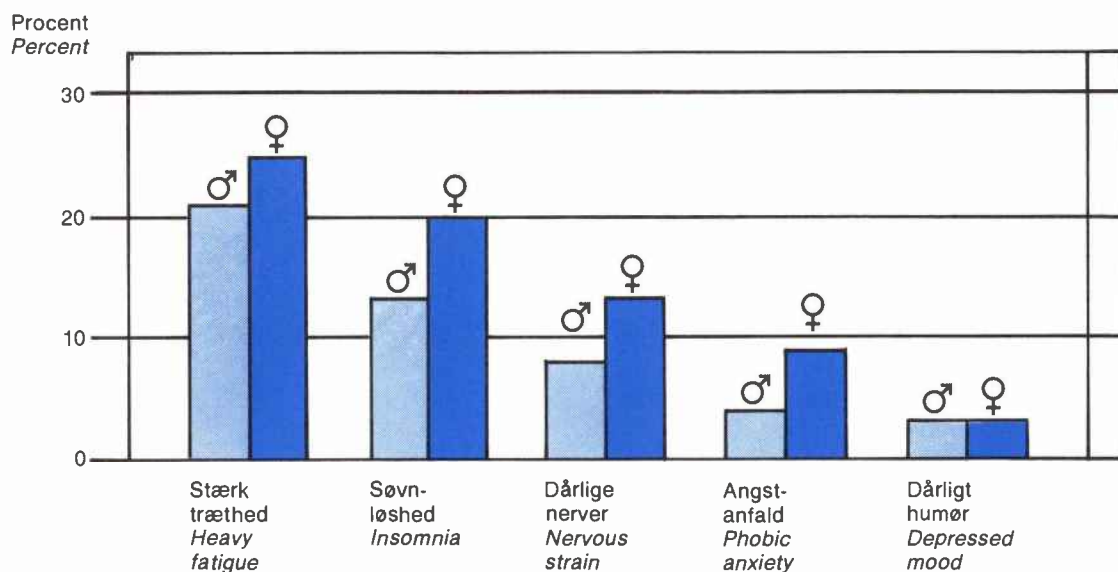
Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Columns 1-5: often suffering from; 1: heavy fatigue; 2: insomnia; 3: nervous strain; 4: phobic anxiety; 5: depressed mood; 6: number of respondents. – Front Column, 1: men; 6: women; 11: men and women(1).

¹ Persons between the ages of 20 and 69.

Figur 4.E Andel af befolkningen, der angiver at have forskellige former for psykisk ubehag. 1976.

Percentage of population having specified mental health problems. 1976.

Kilde: Tabel 4.14.

Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har dårlige nerver og angstanfald. 1976.

Percentage of men and women suffering from nervous strain and anxiety, by employment status and social group. 1976.

Tabel 4.15

	Lider af dårlige nerver					Lider ofte af angstanfald					Antal svarpersoner	
	Alle	Mænd		Kvinder		Alle	Mænd		Kvinder			
		20-44 år	45-69 år	20-44 år	45-69 år		20-44 år	45-69 år	20-44 år	45-69 år		
		1	2	3	4		5	6	7	8		9
	Procentandel											
1	I erhverv	7	5	8	8	10	4	3	3	6	6	3 624
2	Selvstændige	7	5	6	10	9	4	3	4	5	2	672
3	Socialgruppe I + II	4	2	7	1	2	0	84
4	Socialgruppe III + IV	7	6	6	10	9	4	3	4	6	2	588
5	Funktionærer	5	3	6	6	6	3	2	2	4	5	1 590
6	Socialgruppe I + II	3	2	6	1	..	1	2	0	1	..	372
7	Socialgruppe III	2	2	3	1	5	2	1	4	1	0	430
8	Socialgruppe IV	7	5	9	8	7	5	3	1	6	8	788
9	Arbejdere	11	8	11	13	15	6	3	4	10	9	1 362
10	Socialgruppe IV (faglærte)	7	5	11	4	2	8	352
11	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	12	9	11	13	15	6	4	3	10	9	1 010
12	Socialgruppe I	3	1	7	0	..	1	1	0	4	..	175
13	Socialgruppe II	3	2	5	2	..	1	2	0	0	..	281
14	Socialgruppe III	5	4	6	4	5	3	2	4	2	3	890
15	Socialgruppe IV	7	5	9	8	8	5	2	5	7	6	1 268
16	Socialgruppe V	12	9	11	13	15	6	4	3	10	9	1 010
17	Uden for erhverv	19	15	22	12	23	11	8	9	10	14	1 542
18	Arbejdsløse	16	17	21	10	..	8	8	6	9	..	180
19	Pensionister	29	..	22	..	29	16	..	10	..	18	525
20	Hjemme- arbejdende	15	12	18	10	10	10	618
21	Øvrige	6	7	..	5	..	5	4	..	7	..	219
22	Alle ¹	11	7	11	9	18	6	3	4	7	11	5 166

¹ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Columns 1-5: suffering from nervous strain; 6-10: often suffering from phobic anxiety; alle: total; mænd: men; kvinder: women; 11: number of respondents. - Front Column, 1: in employment; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 17: without a job; 18: unemployed; 19: pensioners; 20: home-makers; 21: others without a job; 22: total(1).

¹ Persons between the ages of 20 and 69.

Tabel 4.16 Andel af mænd og kvinder, der i løbet af en periode har været syg, haft kontakt med læge eller været indlagt på hospital. 1980.

Percentage who have been ill, have consulted a physician or been hospitalized during a specified period of time. 1980.

	Rapporteret sygdom ¹		Lægekontakt ²		Indlagt på hospital ³		Antal svarpersoner	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procentandel							
1 16-24 år	30	16	67	82	7	32	99	75
2 25-44 år	32	28	71	77	13	24	164	200
3 45-64 år	28	30	65	76	12	12	170	172
4 65-74 år	19	19	64	55	16	17	98	121
5 75 år og derover	16	21	57	59	34	25	66	112
6 Alle ⁴	28	25	67	72	13	21	597	680

¹ Har følt sig syg uden at søge læge, inden for en 2-måneders periode.

² Personlig eller telefonisk kontakt med praktiserende læge inden for et år.

³ Inden for et år.

⁴ Personer på 16 år og derover i Københavns kommune samt Fyns og Storstrøms amtskommuner.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets undersøgelse af den primære sundhedstjeneste, 1980.

Translation – Heading, Columns 1-2: been ill(1); 3-4: appointment with physician(2); 5-6: hospitalized(3); 7-8 number of respondents; mænd: men; kvinder: women. – **Front Column**, 1-5: age groups; 6: total(4).

¹ Have felt ill without consulting a physician, at some time during a period of 2 months.

² Have consulted a medical practitioner, by telephone or in person, during a period of one year.

³ At some time during a period of one year.

⁴ Persons aged 16 and over in the municipality of Copenhagen and in the counties of Funen and Storstrøm.

Tabel 4.17 Antal indlæggelser på psykiatriske institutioner pr. 10 000 indbyggere. 1982.

Admissions to psychiatric institutions per 10 000 population. 1982.

	Mænd	Kvinder	Alle
	1	2	3
	Antal indlæggelser ¹ pr. 10 000 indbyggere		
1 0-14 år	4	3	4
2 15-24 år	60	41	51
3 25-44 år	135	112	124
4 45-64 år	94	117	106
5 65 år og derover	67	96	84
6 Alle	79	79	79
7 Antal indlæggelser i tusinder	20	20	40

¹ Heldøgnspatienter på psykiatriske afdelinger/sygehuse. Kilde: Institut for psykiatrisk Demografi. Centralregistreringen: Beretning 1.1.1982-31.12.1982. København, 1983.

Translation – Heading, Column 1: men; 2: women; 3: total; 1-3: number of admissions(1) per 10 000 population. – **Front Column**, 1-5: age groups; 6: total; 7: number of admissions, in thousands.

¹ In-patients of psychiatric departments/hospitals.

Antal udskrevne fra hospitaler pr. 10 000 indbyggere, opdelt på sygdomsdiagnoser. 1981.

Discharges from hospitals per 10 000 population, by type of diagnosis. 1981.

Tabel 4.18

	Mænd					Kvinder					Mænd og kvinder	
	Alle	0-14 år	15-44 år	45-64 år	65 år og derover	Alle	0-14 år	15-44 år	45-64 år	65 år og derover		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11
	Antal udskrevne ¹ pr. 10 000 indbyggere											
1	Svulster	171	27	45	264	715	204	19	123	356	429	188
2	Sygdomme i fordøjelsesorganer	164	102	103	234	375	133	68	90	162	283	149
3	Sygdomme i kredsløbsorganer	214	6	49	376	889	169	3	50	203	623	191
4	Sygdomme i åndedrætsorganer	126	209	50	101	311	94	154	53	77	151	110
5	Sygdomme i urin- og kønsorganer	89	49	42	106	300	181	25	241	237	134	135
6	Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv	74	16	63	121	126	94	17	69	139	187	84
7	Sygdomme i nervesystem og sansorganer	70	86	41	75	138	75	71	46	78	148	72
8	Sygdomme under svangerskab og i barselsseng	348	2	814	4	.	177
9	Ulykker mv.	228	196	272	174	210	178	136	138	146	366	203
10	Øvrige sygdomme	391	931	211	243	405	462	855	393	264	437	427
11	I alt	1 527	1 622	876	1 694	3 469	1 938	1 350	2 017	1 666	2 758	1 736
12	Antal udskrevne i tusinder	385	85	101	90	109	503	67	223	93	120	888

¹ Eksklusive udskrivninger fra psykiatriske afdelinger/sygehuse.

Kilde: Materiale i Sundhedsstyrelsen.

Translation - Heading, Columns 1-5: men (total and age groups); 6-10: women (total and age groups); 11: men and women; 1-10: number of discharges(1) per 10 000 population. - **Front Column**, 1: neoplasms; 2: diseases of digestive system; 3: diseases of circulatory system; 4: diseases of respiratory system; 5: diseases of genito-urinary system; 6: diseases of musculo-skeletal system and connective tissue; 7: diseases of nervous system and sense organs; 8: complications of pregnancy, childbirth and puerperium; 9: accidents, etc.; 10: other diseases; 11: total; 12: number of discharges, in thousands.

¹ Excluding discharges from psychiatric departments/hospitals.

Tabel 4.19 Andel af mænd og kvinder, der lider af forskellige former for allergi. 1978-1979.

Percentage of men and women suffering from specified allergies. 1978-1979.

	Har, eller nogensinde haft				Har haft inden for det sidste år				
	Hø- feber	Astma	Nælde- feber	Over- følsom- heds- eksem	Hø- feber	Astma	Nælde- feber	Over- følsom- heds- eksem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	Procentandel								
1	Mænd	9	6	8	19	6	4	3	12
2	16-29 år	11	5	7	18	6	3	2	11
3	30-49 år	7	4	8	18	6	2	3	13
4	50 år og derover	8	7	9	20	7	6	4	13
5	Kvinder	10	5	14	30	8	4	7	23
6	16-29 år	7	2	12	37	8	2	8	26
7	30-49 år	13	5	17	32	9	4	7	22
8	50 år og derover	10	6	14	25	8	5	7	22
9	Mænd og kvinder ¹	9	5	11	25	7	4	5	18

¹ 16 år og derover.

Kilde: Artikler i Ugeskrift for Læger 1980, 142. årgang nr. 49 og 50. København, 1980.

Translation - Heading, Columns 1-4: have suffered from, or are still suffering from; 5-8: have suffered from within the past twelve months; 1: hay fever; 2: asthma; 3: nettle rash; 4: eczema. - **Front Column**, 1: men; 5: women; 9: total(1).

¹ Persons aged 16 years and over.

Nyopståede kræfttilfælde blandt mænd og kvinder, opdelt på angrebet organ. 1943-1980.

New cancer cases, by sex and site of cancer. 1943-1980.

Tabel 4.20

	1943-1947	1953-1957	1963-1967	1973-1977	1978-1980
	1	2	3	4	5
Antal pr. 100 000 indbyggere ¹					
1 <i>Mænd</i>					
2 Alle organer	274	305	362	415	442
3 Fordøjelsesorganer	137	119	116	114	110
4 Mave	62	49	36	26	27
5 Tyktarm	22	21	25	30	31
6 Endetarm	30	26	26	26	24
7 Øvrige fordøjelsesorganer	23	23	29	32	28
8 Åndedrætsorganer	22	40	67	90	94
9 Lunger	16	31	57	77	81
10 Øvrige åndedrætsorganer	6	9	10	13	13
11 Kønsorganer	24	35	44	50	56
12 Blærehalskirtel (prostata)	18	30	36	41	46
13 Øvrige kønsorganer	6	5	8	9	10
14 Urinorganer	15	24	35	48	50
15 Blære	9	16	24	34	37
16 Nyrer	6	8	11	14	13
17 Lymfe- og blodsystem	13	20	25	25	28
18 Øvrige organer	63	67	75	88	104 ²
19 <i>Kvinder</i>					
20 Alle organer	305	312	338	354	375
21 Fordøjelsesorganer	107	92	86	81	76
22 Mave	46	32	20	14	11
23 Tyktarm	22	23	27	29	31
24 Endetarm	18	16	16	15	14
25 Øvrige fordøjelsesorganer	21	21	23	23	20
26 Åndedrætsorganer	7	9	13	21	25
27 Lunger	4	6	10	18	23
28 Øvrige åndedrætsorganer	3	3	3	3	2
29 Kønsorganer	64	75	83	73	73
30 Livmoderhals	31	36	40	29	22
31 Livmoder	11	15	16	18	21
32 Æggestokke	14	18	20	20	19
33 Øvrige kønsorganer	8	6	7	6	11
34 Bryst	59	61	69	83	83
35 Urinorganer	8	11	14	17	18
36 Blære	3	5	7	9	9
37 Nyrer	5	6	7	8	9
38 Lymfe- og blodsystem	10	13	16	17	18
39 Øvrige organer	50	51	57	62	82

¹ Aldersstandardiseret til en europæisk standardbefolkning.

² Stigningen skyldes forbedret registrering af hudkræft samt ændringer i kodning.

Kilde: Danish Cancer Registry: Incidence of cancer in Denmark 1973-1977. København, 1982 samt materiale i Cancerregistret.

Translation – Heading, Columns 1-5: per 100 000 population(1). – **Front Column, 1:** men; 19: women; 2 and 20: all cases; 3 and 21: digestive system; 4 and 22: stomach; 5 and 23: large intestine; 6 and 24: rectum; 7 and 25: other digestive organs; 8 and 26: respiratory system; 9 and 27: lungs; 10 and 28: other respiratory organs; 11 and 29: genital organs; 12: prostate; 30: cervix; 31: uterus; 32: ovaries; 13 and 33: other genital organs; 34: breast; 14 and 35: urinary organs; 15 and 36: bladder; 16 and 37: kidneys; 17 and 38: lymphatic and circulatory system; 18 and 39: other organs.

¹ Standardised age distribution.

² The increase is due to improved registration of skin cancer and changes in coding procedures.

Tabel 4.21 Nyopståede kræfttilfælde blandt mænd og kvinder i forskellige bopælsområder, fordelt efter angrebet organ. 1943-1977.

New cancer cases, by sex, site of cancer and degree of urbanization. 1943-1977.

	Mænd					Kvinder				
	Hele landet	Hovedstaden	Hovedstadens forstæder	Provinser/byer	Landdistrikter	Hele landet	Hovedstaden	Hovedstadens forstæder	Provinser/byer	Landdistrikter
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal pr. 100 000 indbyggere ¹									
1	Fordøjelsesorganer									
2	137	158	174	146	122	107	103	102	111	108
3	116	141	120	118	103	86	90	79	87	83
4	114	133	123	119	99	81	86	81	85	74
5	Åndedrætsorganer									
6	22	47	39	19	11	7	9	9	6	7
7	67	120	98	68	38	13	19	19	12	9
8	90	140	112	94	58	21	33	25	20	14
9	Kønsorganer									
10	24	30	23	24	21	64	81	81	73	46
11	44	49	50	46	40	83	103	86	91	68
12	50	59	53	51	45	73	75	67	77	68
13	Bryst									
14	59	72	70	63	48
15	69	80	78	71	59
16	82	90	90	85	73
17	Øvrige tilfælde									
18	90	104	104	96	84	68	72	69	69	64
19	135	158	146	142	122	87	89	93	83	85
20	161	181	178	171	139	97	101	109	100	85
21	Alle tilfælde									
22	273	339	340	285	238	305	337	331	322	273
23	362	468	414	374	303	338	381	355	344	304
24	415	513	466	435	341	354	385	372	367	314

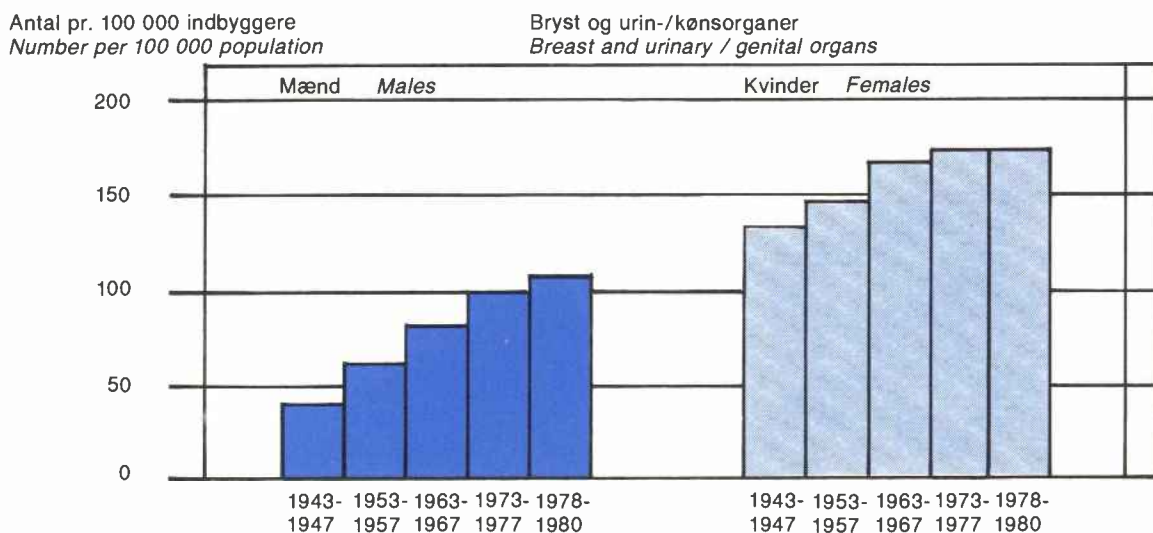
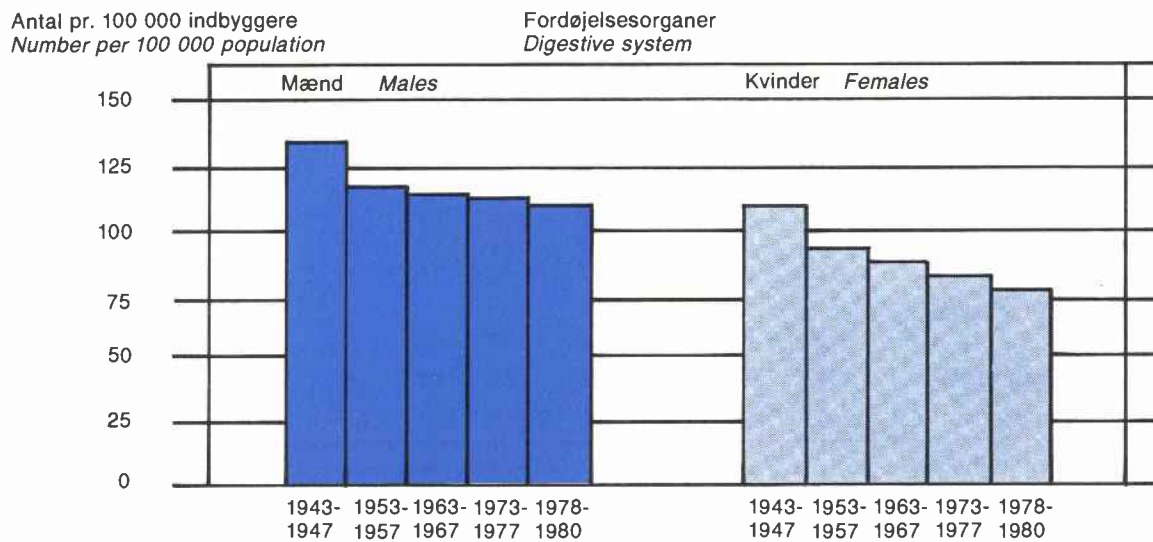
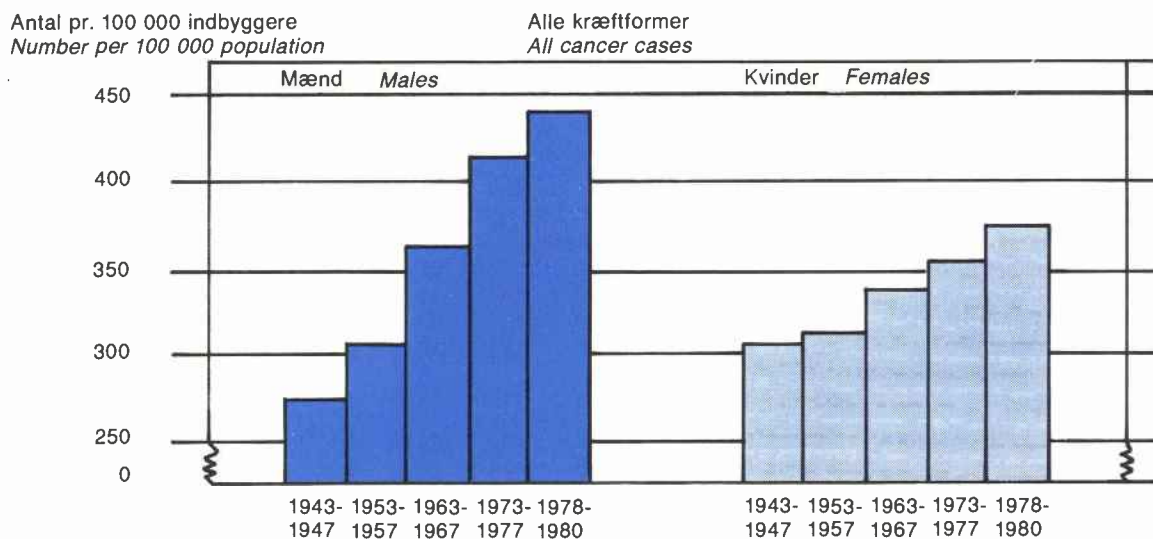
¹ Aldersstandardiseret til en europæisk standardbefolkning.
Kilde: Danish Cancer Registry: Incidence of cancer in Denmark 1973-1977. København, 1982.

Translation - Heading, Columns 1-5: men; 6-10: women; 1 and 6: all Denmark; 2 and 7: central Copenhagen; 3 and 8: inner suburbs of Copenhagen; 4 and 9: provincial towns; 5 and 10: rural districts; 1-10: per 100 000 population(1). - **Front Column**, 1: digestive system; 5: respiratory system; 9: genital organs; 13: breast; 17: other cases; 21: all cases.
¹ Standardised age distribution.

Nyopståede kræfttilfælde. 1943-1980.

New cancer cases. 1943-1980.

Figur 4.F

Kilde: Tabel 4.20 og 4.21.

Tabel 4.22 Nyopståede kræfttilfælde blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, fordelt efter angrebet organ. 1978-1980.

New cancer cases, by sex, age and site of cancer. 1978-1980.

		Mænd					Kvinder					Mænd og kvinder
		Alle	0-24 år	25-44 år	45-64 år	65 år og derover	Alle	0-24 år	25-44 år	45-64 år	65 år og derover	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		Antal pr. 100 000 indbyggere										
1	Fordøjelsesorganer	112	1	10	142	648	105	1	11	111	481	109
2	Mave	24	0	2	26	143	15	0	2	13	72	20
3	Tyktarm	32	0	3	39	184	40	0	5	42	183	36
4	Endetarm	25	0	2	33	144	19	0	2	24	84	22
5	Øvrige fordøjelsesorganer	31	1	3	44	177	31	1	2	32	142	31
6	Åndedrætsorganer .	96	0	5	163	492	28	0	5	54	95	62
7	Lunger	85	0	4	140	444	25	0	4	49	85	55
8	Øvrige åndedrætsorganer	11	0	1	23	48	3	0	1	5	10	7
9	Kønsorganer	59	4	20	43	349	75	1	33	156	196	67
10	Blærehalskirtel ..	49	0	0	34	338
11	Livmoderhals	24	0	23	47	42	.
12	Livmoder	24	0	2	57	66	.
13	Æggestokke	22	1	6	45	65	.
14	Øvrige kønsorganer	10	4	20	9	11	5	0	2	7	23	.
15	Bryst	92	0	42	180	253	.
16	Urinorganer	51	1	6	80	260	22	1	2	32	87	36
17	Blære	38	0	4	57	199	11	0	1	15	48	24
18	Nyrer	13	0	2	23	61	11	1	1	17	39	12
19	Lymfe- og blodsystem	29	6	11	36	129	22	5	7	25	81	26
20	Øvrige organer	107	7	30	176	477	93	6	38	133	318	100
21	Alle organer	454	19	82	640	2 355	437	14	138	691	1 511	445

Kilde: Materiale i Cancerregistret.

Translation - Heading, Columns 1-5: men (total and age groups); 6-10: women (total and age groups); 11: men and women; 1-11: per 100 000 population. - **Front Column,** 1: digestive system; 2: stomach; 3: large intestine; 4: rectum; 5: other digestive organs; 6: respiratory system; 7: lungs; 8: other respiratory organs; 9: genital organs; 10: prostate; 11: cervix; 12: uterus; 13: ovaries; 14: other genital organs; 15: breast; 16: urinary organs; 17: bladder; 18: kidneys; 19: lymphatic and circulatory system; 20: other organs; 21: all organs.

Lægemiddelforbruget inden for nogle lægemiddelgrupper. 1978-1982.

Consumption of selected groups of drugs. 1978-1982.

Tabel 4.23

		Lægemiddelgrupper ¹								
		Antidia- betika	Blod- tryks- sæn- kende og beta- bloke- rende midler	Vand- dri- vende midler	Anti- biotika og kemo- tera- peu- tika	Antiin- flamma- toriske og anti- rheuma- tiske midler	Anal- getika	Midler mod sværere psykiske syg- domme	Bero- ligende midler og sove- midler	Astma- midler
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		DDD ² pr. 1 000 indbyggere pr. døgn ³								
1	Mænd og kvinder									
2	1978	10	17	109	7	19	71	19	109	18
3	1980	10	20	117	8	24	77	20	117	23
4	1982	11	21	125	10	24	78	20	112	28
5	Køn og alder (1981)									
6	Mænd og kvinder ...	11	25	136	10	25	55	18	128	31
7	Mænd	10	21	94	8	18	38	12	82	36
8	0-24 år	2	0	1	5	1	3	1	2	5
9	25-44 år	6	8	15	8	12	25	13	41	13
10	45-64 år	14	46	127	8	28	70	22	149	61
11	65 år og derover ..	39	69	507	16	66	116	25	301	143
12	Kvinder	12	29	177	12	32	73	25	173	25
13	0-24 år	2	0	3	7	2	6	1	3	4
14	25-44 år	4	11	5	17	13	59	20	81	18
15	45-64 år	15	52	246	12	47	121	52	311	44
16	65 år og derover ..	41	87	664	13	107	172	44	502	58

Anm.: Tallene i tabellen er for årene 1978, 1980 og 1982 baseret på apotekernes indkøb af lægemidler og for 1981 baseret på alle receptordinerede lægemidler til enkeltpersoner, ekspederet på landets apoteker den 10. november 1981. Gennemsnitlig 15 pct. af receptudleveringerne, som ikke indeholdt oplysninger om køn og alder, er efterfølgende blevet fordelt forholdsmæssigt på de enkelte køns- og aldersgrupper.

¹ Der er anvendt en anatomisk terapeutisk kemisk klassifikationskode (ATC-kode); kol. 1: A 10; 2: C 02 og C 07; 3: C 03; 4: J 01 og J 03; 5: M 01; 6: N 02; 7: N 05 A og N 06 A; 8: N 05 B og N 05 C; 9: R 03.

² Enheden DDD (defineret døgndosis) er en teknisk regneenhed, som er fastsat for hvert enkelt lægemiddel ud fra middeldoseringen af lægemidlet, når det anvendes mod en bestemt sygdom. Der er tale om et tilnærmet udtryk for forbruget.

³ DDD pr. 1 000 indbyggere pr. døgn angiver den del af befolkningen i promille, som får en bestemt medikamentel behandling.

Kilde: Materiale i Sundhedsstyrelsen.

Translation - Heading, Columns 1-9: groups of drugs(1); Defined Daily Doses(2) per 1 000 population per day(3); 1: antidiabetics; 2: hypotensives and beta blocking agents; 3: diuretics; 4: systemic antibiotics and chemotherapeutics; 5: anti-inflammatory and anti-rheumatic products; 6: analgetics; 7: neuroleptics and anti-depressants; 8: tranquilizers and sedatives; 9: anti-asthmatics. - Front Column, 1: men and women; 5: sex and age; 6: men and women; 7: men; 12: women; 8-11 and 13-16: age groups. Note: The figures for 1978, 1980 and 1982 are based on the pharmacies' purchases of drugs, and for 1981 they refer to medicine prescribed to individual persons and dispensed by pharmacies in Denmark on 10th November 1981. On average, 15 per cent of the prescriptions did not contain information about sex and age, and they were therefore distributed proportionally amongst the sex and age groups.

¹ The Anatomical Therapeutic Chemical classification (ATC) is used; col. 1: A 10; 2: C 02 and C 07; 3: C 03; 4: J 01 and J 03; 5: M 01; 6: N 02; 7: N 05 A and N 06 A; 8: N 05 B and N 05 C; 9: R 03.

² The DDD is a unit of measurement corresponding to an adult's assumed average daily dose of the drug on its main indication.

³ The number of DDD per 1 000 population per day indicates how many persons out of 1 000 that may daily receive a standard medical treatment.

Tabel 4.24 Cariesforekomst (huller i tænderne) blandt børn i 1. skoleklasse. 1972-1981.

Incidence of caries (tooth decay) in children in their first school year. 1972-1981.

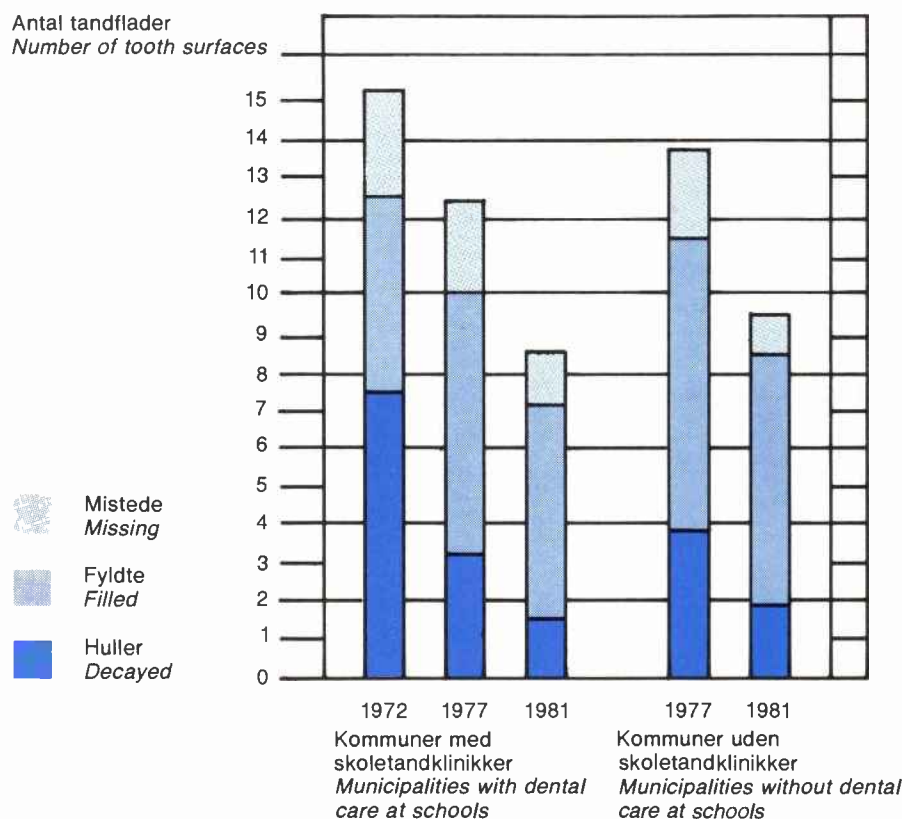
		I kommuner med skoletandklinikker				I kommuner uden skoletandklinikker			
		Huller	Mistet på grund af huller	Fyldte	I alt	Huller	Mistet på grund af huller	Fyldte	I alt
		1	2	3	4	5	6	7	8
		Gennemsnitligt antal tandflader							
1	1972	7,5	2,7	5,0	15,2
2	1975	5,0	2,4	5,9	13,3
3	1977	3,1	2,2	6,9	12,2	3,8	2,5	7,6	13,9
4	1979	2,3	1,8	6,7	10,8	2,6	1,7	7,4	11,7
5	1981	1,5	1,2	5,7	8,4	2,0	1,0	6,4	9,4

¹ Kilde: Schwarz, Eli; Skak-Iversen, Lene og Helm, Sven: Børnetandpleje i Danmark 1980-81 og 1981-82 – status og udviklingslinier. København, 1983, (Sundhedsstyrelsen, Primær sundhedstjenestestatistik, 3:1:1983).

Translation - Heading, Columns 1-4: in municipalities with school dental clinics; 5-8: in municipalities without school dental clinics; 1 and 5: with caries; 2 and 6: missing as a result of caries; 3 and 7: filled; 4 and 8: total; 1-8: average number of tooth surfaces.

Figur 4.G Cariesforekomst (huller i tænderne) blandt børn i 1. skoleklasse. 1972, 1977 og 1981.

Incidence of caries (tooth decay) in children in their first school year. 1972, 1977 and 1981.

Kilde: Tabel 4.24.

Andel af mænd og kvinder i forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der har få eller ingen egne tænder. 1976.

Percentage of men and women having few or no natural teeth, by employment status and social group. 1976.

Tabel 4.25

	Mænd					Kvinder					Mænd og kvinder ¹
	Alle ¹	20-29 år	30-44 år	45-59 år	60-69 år	Alle ¹	20-29 år	30-44 år	45-59 år	60-69 år	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Procentandel										
1 I erhverv	31	5	16	57	68	28	2	21	54	68	29
2 Selvstændige	39	11	15	53	68	36	..	21	54	65	38
3 Socialgr. I + II	15	..	6	14
4 Socialgr. III + IV	43	14	17	57	71	37	..	21	55	..	41
5 Funktionærer	20	5	11	40	55	14	1	11	34	52	17
6 Socialgr. I + II	11	–	6	21	..	9	..	4	10
7 Socialgruppe III	17	7	8	32	..	14	1	10	41	..	16
8 Socialgruppe IV	31	6	19	63	..	15	1	14	32	..	21
9 Arbejdere	37	3	23	74	83	47	6	39	72	85	40
10 Socialgruppe IV (faglærte)	23	3	14	58	–	22
11 Socialgruppe V (ikke-faglærte)	45	3	31	79	80	49	6	41	73	85	47
12 Socialgruppe I	7	..	–	22	20	6	6
13 Socialgruppe II	15	–	11	19	53	11	..	2	14
14 Socialgruppe III	32	10	13	48	69	19	1	13	44	..	27
15 Socialgruppe IV	28	5	16	63	79	19	1	16	40	61	24
16 Socialgruppe V	45	3	31	79	80	49	6	41	73	85	47
17 Uden for erhverv	45	3	20	66	83	50	6	32	65	81	48
18 Arbejdsløse	30	8	27	4	29
19 Pensionister	76	68	83	80	84	84	78
20 Hjemme- arbejdende	45	10	30	57	73	45
21 Øvrige uden for erhverv	2	–	–	3	2	..	–	–	2
22 Alle	33	4	16	58	76	37	4	24	58	78	35

¹ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Columns 1-5: men (total and age groups); 6-10: women (total and age groups); 11: total(1). – Front Column, 1: in employment; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 17: without a job; 18: unemployed; 19: pensioners; 20: homemakers; 21: others without a job; 22: total.

¹ Persons between the ages of 20 and 69.

Tabel 4.26 Andel af befolkningen i forskellige aldersgrupper, der har aftagelige tandproteser. 1953-1980. Percentage of population wearing dentures, by age. 1953-1980.

		1953/54	1975	1980
		1	2	3
		Procentandel		
1	20-29 år	15	6	3
2	30-39 år	34	15	16
3	40-49 år	50	42	31
4	50-64 år	63	63	64
5	65 år og derover	69	85	82
6	Alle ¹	45	42	39

¹ 20 år og derover.

Kilde: Schwarz, Eli og Møller, Kjeld: Tandforhold og protesefrekvens i den voksne danske befolkning i 1980. Tandlægebladet, 87(1), 1983, side 11-22.

Translation – Front Column, 1-5: age groups; 6: total(1).

¹ Persons aged 20 years and over.

Tabel 4.27 Ressourcer i sundhedsvæsenet. 1960-1982. Health service resources. 1960-1982.

		1960	1970	1974	1978	1980	1982
		1	2	3	4	5	6
1	Praktiserende læger og speciallæger pr. 1 000 indbyggere ...	0,54	0,50	0,58	0,67	0,69	0,71
2	Praktiserende tandlæger pr. 1 000 indbyggere	0,34	0,41	0,45	0,43	0,45	0,46
3	Antal sengepladser på sygehuse pr. 1 000 indbyggere	8,0	8,2	8,4	8,5	8,1	7,9
4	Antal beskæftigede pr. sengeplads på sygehuse	2,2	2,1	2,1
5	Sundhedsvæsenets andel af de offentlige udgifter	12	12	12	11	10	10
6	Udgifterne til sundhedsvæsenet i procent af bruttonationalproduktet	2	5	6	6	6	6

Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger, 1979, A16. København 1979. Sundhedsstyrelsen: Personale- og økonomistatistik for sygehusvæsenet 1977, København, 1977, (Medicinalstatistiske Meddelelser 1977, nr. 4). Materiale i Sundhedsstyrelsen.

Translation – Front Column, 1: practising physicians per 1 000 population; 2: practising dentists per 1 000 population; 3: number of hospital beds per 1 000 population; 4: number of staff per hospital bed; 5: the health service share of total public expenditure; 6: health service expenditure as a percentage of gross domestic product.

5

Uddannelse

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Skoleuddannelse			Skoleuddannelse	
5.1	Andel af drenge og piger, der har bestået forskellige skoleeksamener. 1901-1981	101	5.A.	Andel af drenge og piger, der har bestået forskellige skoleeksamener. 1901-1981	101
5.2	Skoleuddannelsesniveaue for forskellige aldersgrupper. 1962 og 1980	102	5.B	Skoleuddannelsesniveaue i 1962 og 1980	102
5.3	Andel, der har opnået forskellige skoleuddannelsesniveauer, opdelt på socio-økonomisk gruppe. 1982	103		Ungdomsuddannelse	
5.4	Befolkningen i forskellige aldersgrupper og bopælsområder, fordelt efter skoleuddannelsesniveau. 1982	104	5.C	En ungdomsårgang fordelt efter påbegyndt og afsluttet erhvervsrettet uddannelse. 1979/80	107
5.5	Arbejderbørnenes andel af eleverne ved gymnasium/hf og højere uddannelser. 1934-1978	105	5.D	Andel af elever, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2 og 3 år efter at de har forladt grundskolen. 1973/74-1978/79	111
5.6	Pigernes andel af forskellige skoleeksamener. 1900/01-1981	105	5.E	Andel af elever, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2 og 3 år efter at de har bestået en studenter-/hf-eksamen. 1975/76-1979/80	114
5.7	Elever af forældre i forskellige socialgrupper, fordelt efter skoleuddannelsesniveau. 1973.	106		Erhvervsuddannelse	
	Ungdomsuddannelse		5.F	Erhvervsuddannelsesniveaue i 1962 og 1980	117
5.8	Tilgangen til lærlinge- og gymnasiale uddannelser. 1945-1980.	106			
5.9	En ungdomsårgang fordelt efter påbegyndt og afsluttet erhvervsrettet uddannelse. 1979/80	107			
5.10	Tilgangen til forskellige uddannelser, opdelt på køn. 1975/76 og 1980/81	108			
5.11	Andel af elever, der har påbegyndt en almen gymnasial uddannelse, opdelt på forældrenes socio-økonomiske gruppe. 1973/74 og 1979/80	109			
5.12	Andel af elever, der har påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse, opdelt på forældrenes socio-økonomiske gruppe. 1973/74 og 1978/79.	110			
5.13	Andel af drenge og piger, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2, 3, 4, 5 og 6 år efter at de har forladt grundskolen. 1973/74-1978/79	111			
5.14	Uddannelsesmæssig placering 6 år efter afgang fra grundskole 1973/74, efter forældrenes socio-økonomiske gruppe	112			
5.15	Bestanden af elever ved erhvervsfaglige uddannelser, opdelt på uddannelsesområde. 1975 og 1981	113			
5.16	Unge, der har opnået studenter-/hf-eksamen, fordelt efter uddannelsesmæssig placering ca. 2 år senere. 1975/76 og 1978/79	113			
5.17	Andel, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2, 3 og 4 år efter at de har forladt gymnasiet mv. 1975/76-1979/80	114			
5.18	Uddannelsesmæssig placering 3 år efter opnået studenter-/hf-eksamen 1974/75, opdelt efter forældrenes socio-økonomiske gruppe	115			
5.19	Bestanden af elever ved de videregående uddannelser, opdelt på uddannelsesområde. 1975 og 1981	116			

Indledning

Uddannelse er af central betydning for det enkelte menneskes levevilkår. Det hænger sammen med, at man gennem uddannelse erhverver en række færdigheder og kundskaber, og at den enkeltes værdier, normer, tænkemåde og personlighedstræk påvirkes. Disse egenskaber, inklusive færdigheder og kundskaber, erhverves ikke alene i skolerne eller i de øvrige undervisningsinstitutioner, men også ad andre kanaler, eksempelvis gennem opdragelse i familien, gennem påvirkning fra kammerater og via massekommunikationsmidlerne. I dette kapitel vil man dog kun beskæftige sig med den uddannelse, som opnås i uddannelsessektoren, og på grund af manglende oplysninger udelukkende med den del af den, der vedrører færdigheder og kundskaber.

Det skal understreges, at der ikke er nogen skarp sondring mellem begreberne kundskaber og færdigheder. Det første ord betoner især den teoretiske side af videnselementet, mens det andet ord leder tanken hen på den mere anvendelsesorienterede – praktiske – side. Begge ord må derfor indgå i uddannelsesbegrebet, idet både den teoretiske og praktiske viden giver den enkelte nogle af de ressourcer, der er nødvendige for at kunne klare sig i samfundet.

Sædvanligvis måles disse ressourcer ved hjælp af hvor meget og hvilken skole- og erhvervsuddannelse den enkelte har fået. Det er også den vej, man er nødsaget til at gå her. Derfor må det indledningsvis fremhæves, at det vigtigste for levevilkårene ikke er de formelle kundskaber og færdigheder, men de reelle. De sidstnævnte kan i princippet måles fx ved test af befolkningens færdigheder i at skrive, læse, tale mv. I praksis har man dog ikke oplysninger af denne art for den danske befolkning. Den formelle uddannelse er derfor det bedste udtryk, man har for de reelle færdigheder og kundskaber. I de fleste tilfælde er det formodentlig også en god indikator herpå; hvortil kommer, at den formelle skole- og erhvervsuddannelse kan have en levevilkårsmæssig betydning, der til en vis grad er uafhængig af de reelle færdigheder. De forskellige uddannelser er nemlig i forskellig grad adgangsgivende til forskellige erhverv og arbejdsstillinger og dermed til positioner med forskellig indkomst, indflydelse mv.

Hvilken uddannelse den enkelte får, og hvor langvarig denne uddannelse er, afhæ-

ger af den enkeltes familiemæssige baggrund, samfundets sociale, økonomiske og teknologiske udvikling samt af selve uddannelsessystemet, dvs. af de uddannelsesmuligheder, der på et givet tidspunkt er til rådighed. Den periode, hvor den nulevende danske befolkning har gået i skole, strækker sig over hele århundredet. De forskellige generationer har i tidens løb været stillet over for vidt forskellige uddannelsesstilbud. Derfor er der store aldersforskelle i den opnåede formelle uddannelse.

Uddannelsessystemet

Der er siden midten af 1950'erne sket en række nydannelser og ændringer inden for det danske uddannelsessystem, og i det følgende skal de vigtigste ændringer nævnes.

I 1956 vedtoges en lærlingelov som revision af den tidligere lov fra 1937. Ligeledes som revision af en tidligere lov fra 1937 vedtoges i 1958 en ny folkeskolelov, der gjorde det muligt at undlade en deling af eleverne i 6. og 7. klasse i en boglig og en praktisk linie. Herudover etableredes en række nye teknikeruddannelser i perioden fra slutningen af 1950'erne til begyndelsen af 1960'erne, hvor der også indførtes helt korte specialarbejderuddannelser. I 1967 indførtes hf-uddannelsen, og i 1969 startede man de første forsøg med de erhvervsfaglige grunduddannelser (efg), som fik deres endelige lov i 1977. Med virkning fra 1972/73 blev undervisningspligten udvidet fra 7 til 9 år, således at de elever, der gik ud af 9. klasse i sommeren 1974, var de første, der fulgte denne ordning. I 1976 blev der vedtaget en ny folkeskolelov, som bl.a. afskaffede realeksamen. Endelig kan det nævnes, at der i slutningen af 1970'erne blev indført adgangregulering til alle videregående uddannelser.

Fundamentet i uddannelsessystemet er en grundskole med 10 klassetrin, hvoraf de 9 er obligatoriske. Oven på dette findes et ungdomsuddannelsesniveau, som ud over gymnasier og hf også omfatter lærlingeuddannelserne (både efg og mesterlære), samt en række tekniske og handelsmæssige uddannelser. Inden for ungdomsuddannelserne er der mulighed for at skifte mellem de forskellige uddannelser, fx fra gymnasium til lærlingeuddannelse.

Øverst i systemet befinder de videregående uddannelser sig. Det er normalt en forudsætning, at man har gennemført en uddannelse på ungdomsuddannelsesniveauet, fx

en studenter-/hf-eksamen, for at starte på en videregående uddannelse. De videregående uddannelser er delt i 3 typer primært efter deres længde. *De korte videregående uddannelser* omfatter bl.a. forskellige pædagoguddannelser, erhvervsproglige uddannelser, videregående uddannelser ved tekniske skoler og sygeplejerskeuddannelsen. *De mellemlange videregående uddannelser* omfatter bl.a. uddannelse til folkeskolelærer, socialrådgiver, teknikumingeniør, journalist samt en række videregående handelsuddannelser (HA, HD, ED og EA).

De lange videregående uddannelser omfatter bl.a. uddannelser på universiteterne, Danmarks tekniske Højskole, Landbohøjskolen, tandlægehøjskolerne, arkitektskolerne og officersskolerne.

Der er mulighed for at skifte mellem de videregående uddannelser, fx fra en kort videregående uddannelse til en mellemlang videregående uddannelse.

De udvalgte oplysninger

Som nævnt i indledningen til dette kapitel, er det den formelt opnåede uddannelse, der findes oplysninger om. Det er oplysninger om skoleuddannelser, erhvervsuddannelser og fritidsundervisning.

Befolkningens skoleuddannelse er vist i tabel 5.1-5.7. Af tabel 5.1 fremgår det tydeligt, at skoleuddannelsesniveaut er steget kraftigt gennem hele dette århundrede, målt ved den andel, der opnår forskellige skoleeksamener.

En sammenligning af den voksne befolknings skoleuddannelsesniveau i 1962 og 1980 er foretaget i tabel 5.2. Det viser sig, at det særligt er i de unge aldersgrupper, der er sket markante ændringer. Ud over store aldersforskelle i skoleuddannelse, viser tabel 5.3 og 5.4, at der også er forskelle mellem befolkningen i forskellige bopælsområder og stillingsgrupper. Udviklingen i arbejderbørnernes andel af eleverne ved de højere uddannelser er specielt behandlet i tabel 5.5, mens kønsforskellene er vist i tabel 5.6. De to tabeller viser, at der er sket væsentlige ændringer, således at arbejderbørnene og pigerne nu er betydeligt bedre repræsenteret i de højere uddannelser og ved de højeste skoleeksamener.

Tabel 5.7 viser, på hvilket klassetrin elever med forskellig social baggrund forlader skolesystemet. Der er en betydeligt større del af børn fra de højere socialgrupper, der opnår studentereksamen, mens børn fra de lavere

socialgrupper hyppigst forlader skolen i 9. og 10. klasse.

Ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser er vist i tabel 5.8-5.19. Der er især lagt vægt på at vise, hvem der gennemgår de forskellige uddannelser, og hvem der slet ikke får en uddannelse ud over grundskolen eller gymnasiet.

Tilgangen til forskellige uddannelser er vist i tabel 5.8 og 5.10. I tabel 5.8 er anvendt tilgangsfrekvenser, dvs. antal påbegyndte som andel af en given aldersgruppe, mens der i tabel 5.10 er anvendt en summeret årgangsprøcent, dvs. summen af forskellige aldersgruppers tilgangsfrekvenser.

I tabel 5.9 er vist, hvorledes en ungdomsårgang vil gå gennem uddannelsessystemet, hvis det overgangsmønster mellem de forskellige uddannelser, der var gældende i 1979/80, forblev konstant. Der er altså tale om beregnede tal, som ændres, hvis overgangsmønstret ændres.

Overgangsmønstret fra grundskolen til gymnasiet/hf og lærlingeuddannelserne opdelt på social baggrund er vist i tabel 5.11 og 5.12. Børn af større, selvstændige erhvervsdrivende og højere funktionærer skiller sig ud ved, at en stor del går videre til gymnasiet/hf, mens dette kun gælder for en meget lille del af børnene af ikke-faglærte.

Tabel 5.13 og 5.14 belyser den såkaldte restgruppe, dvs. unge som ikke påbegynder en uddannelse efter at have forladt skolen. Denne restgruppe har været faldende i løbet af 1970'erne. Tabellerne viser endvidere, at der er kønsforskelle og sociale forskelle mellem dem, der påbegynder en uddannelse og dem, der ikke påbegynder den.

Hvilke erhvervsuddannelser, de unge vælger på ungdomsuddannelsesniveaut, fremgår af tabel 5.15. Pigerne vælger i meget høj grad uddannelser inden for handel og kontor, mens drengene ofte vælger uddannelser inden for jern og metal samt bygge- og anlægssområderne.

Tabel 5.16-5.19 omhandler de unge, der har gået i gymnasiet/hf. I tabel 5.16 og 5.18 er vist deres uddannelsesmæssige placering henholdsvis 2 og 3 år efter afsluttet studenter-/hf-eksamen, mens tabel 5.17 specielt behandler dem, der ikke har påbegyndt en uddannelse. Der har de senere år været en markant stigning i den andel, der ikke påbegynder en uddannelse efter at have bestået en studenter-/hf-eksamen. Tabel 5.19 viser desuden, hvilke typer af videregående uddan-

nelser de unge vælger. Tabellen viser klare kønsforskelle i uddannelsesvalget, idet piger oftere vælger uddannelser inden for sundhedsområdet og de humanistiske/musiske fag, mens drenge oftere vælger uddannelser inden for de tekniske/naturvidenskabelige og samfundsvidenskabelige områder.

Befolkningens erhvervsuddannelse er belyst i tabel 5.20-5.22. Tabellerne viser, at en større del af befolkningen har gennemført en erhvervsuddannelse i 1980 end i 1962, især blandt de unge aldersgrupper.

Tabel 5.23-5.27 viser befolkningens deltagelse i uddannelse og undervisning uden for det almindelige uddannelsessystem. I tabel 5.23 er vist omfanget af lønmodtagernes efteruddannelse i forbindelse med deres arbejde. Tabellen viser, at funktionærerne i langt højere grad får efteruddannelse end arbejderne. Tabel 5.24 viser deltagelsen i de amtskommunale enkeltfagskurser til hf og folkeskolens afgangsprøver. Disse kurser henvender sig i høj grad til voksne, som har fået lyst og mulighed for at supplere deres skoleuddannelse senere i livet. Tabel 5.25 viser deltagelsen i arbejdsmarkedsuddannelserne, som specielt er rettet til arbejderne, fx specialarbejderuddannelserne. Der har været en stærk stigning i deltagelsen i disse uddannelser gennem 1970'erne. Endelig viser tabel 5.26 og 5.27 befolkningens uddannelsesaktivitet inden for det sidste år. I disse aktiviteter indgår ud over kompetencegivende uddannelse også fritidsundervisning og aftenskoler.

Kapitlet slutter med en tabel, der viser udviklingen i ressourcerne på uddannelsesområdet siden 1960.

Datakilder

Løbende statistik

Statistikken om uddannelsesforhold er i de senere år blevet stærkt forbedret. Det skyldes især opbygningen af et elevstatistikregister i Danmarks Statistik, der registrerer alle elever ved de fleste uddannelsesinstitutioner i Danmark. Registret blev startet i 1973 og er gradvis blevet udbygget til at omfatte næsten alle uddannelsesinstitutioner. Der mangler dog oplysninger om arbejdspladskurser og en række private uddannelsesforanstaltninger i registret.

Ud over dette elevstatistikregister har Danmarks Statistik oprettet et register, der indeholder oplysninger om hele befolkningens skole- og erhvervsuddannelsesniveauer.

På grundlag af elevstatistikregistret publicerer Danmarks Statistik en omfattende, løbende statistik om uddannelsesforhold (1).

Befolkningens uddannelsesniveauer er belyst i folketællingerne i 1940, 1970 og 1981 (2). Desuden giver Danmarks Statistiks nye registre nu løbende oplysninger om befolkningens uddannelsesniveauer (3).

Ud over Danmarks Statistiks offentliggørelser findes der løbende statistik i beretninger og lignende fra en række uddannelsesinstitutioner. Specielt skal det nævnes, at Undervisningsministeriet (4) og Arbejdsministeriets Direktorat for Arbejdsmarkedsuddannelserne (5) løbende udarbejder statistik.

Øvrige datakilder

Enkeltstående undersøgelser af uddannelsesforholdene er især blevet gennemført af Socialforskningsinstituttet, som siden midten af 1960'erne har foretaget en række uddannelsesundersøgelser.

De første større uddannelsesundersøgelser blev imidlertid foretaget af Ungdomskommissionen i slutningen af 1940'erne. I 1959 og 1964 gennemførtes dernæst to undersøgelser omkring studenter og studerende ved de videregående uddannelser.

Socialforskningsinstituttet startede sine uddannelsesundersøgelser i 1965 med en generel undersøgelse af de 14-20 åriges uddannelsesforhold og levevilkår (6). Herefter startede man i 1968 en forløbsundersøgelse af en årgang unge. Et repræsentativt udsnit af alle, der i 1968 gik i 7. klasse, er med regelmæssige mellemrum blevet udspurgt om uddannelsesforhold og en lang række øvrige emner. Der er i årenes løb udkommet 11 rapporter fra denne forløbsundersøgelse foruden et par pjecer (7).

Ud over disse to store undersøgelser har Socialforskningsinstituttet foretaget særlige undersøgelser af efg-elever i 1973 og 1977 (8), af børnehaveklasser i 1973 (9) og af voksenuddannelserne i 1976 (10). Desuden indgår uddannelsesforholdene i Velfærdsundersøgelsen fra 1976 (11).

En oversigt over den nyere og igangværende forskning på uddannelsesområdet gives af Udvalget vedrørende Uddannelsesforskning i form af samlede oversigter og et nyhedsbrev (12).

En mere omfattende gennemgang af uddannelsesforholdene er også givet af Lavindkomstkommissionen i to arbejdsnotater (13) og Det centrale Uddannelsesråd (14).

- (1) Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983 I denne serie af Statistiske Efterretninger publiceres årligt statistik om tilgang, bestand og afgang for de uddannelser, der indgår i elevstatistikregistret. Desuden foretages årligt opgørelser af elevernes fortsættelse gennem uddannelsessystemet, efter at have forladt henholdsvis grundskolen og gymnasiet/hf.
- (2) Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 9. november 1970. C, 4. Uddannelse. København, 1977, (Statistisk Tabelværk, 1977, 7).
Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 1. januar 1981. Landstabelværk. L, 1. København, 1984.
Uddannelsesspørgsmålene var i 1970 mangelfuldt besvaret, især blandt de ældre. Derfor er uddannelsesoplysningerne i Folketællingen i 1970 kun bearbejdet for de 14-49 årige. I Folketællingen i 1940 var uddannelsesspørgsmålene ligeledes mangelfuldt besvaret og omfattede kun de 14-29 årige. Folke- og boligtællingen i 1981 indeholder uddannelsesoplysninger fra uddannelsesregistret.
- (3) Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 1. København, 1984. Omfatter de 15-60 årige.
- (4) Undervisningsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent publicerer regelmæssigt statistik om de forskellige dele af uddannelsessystemet. Statistiken indeholder bl.a. en del oplysninger om ressourceanvendelser i uddannelsessektoren. Desuden udarbejdes løbende prognoser for uddannelserne.
- (5) Direktoratet for Arbejdsmarkedsuddannelserne: Arbejdsmarkedsuddannelserne. Statistik 1982. København, 1983. Der publiceres årligt en omfattende statistik om arbejdsmarkedsuddannelserne, bl.a. specialarbejderuddannelserne.
- (6) Hansen, Erik Jørgen: De 14-20 åriges uddannelses-situation 1965. Social og geografisk rekruttering. Bind 1. København, 1968, (Socialforskningsinstituttets publikation, 31).
Hansen, Erik Jørgen: De 14-20 åriges uddannelses-situation 1965. Ungdom og uddannelse. Bind 2. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets publikation, 47).
- (7) Enkelte af disse skal nævnes her:
Ørum, Bente: Samspillet mellem social baggrund, intellektuelt niveau og placering i skolesystemet efter 7. klasse. Rapport nr. 1 fra Ungdomsforløbsundersøgelsen. København, 1971, (Socialforskningsinstituttets studie, 20).
Andersen, Bent Bøgh: En analyse af nogle aspekter af den »kulturelle« barriere mod uddannelsessøgning med baggrund i delingen efter 7. klasse. Rapport nr. 2 fra Ungdomsforløbsundersøgelsen. København, 1972, (Socialforskningsinstituttets studie, 21).
Hansen, Erik Jørgen: Afgangen fra skolesystemet før det 11. skoleår. Rapport nr. 5 fra Ungdomsforløbsundersøgelsen. København, 1974, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 6).
Fridberg, Torben: Uddannelse og beskæftigelse omkring 22 års alderen. 1. delrapport fra Ungdomsforløbsundersøgelsens afslutning. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 33).
Ørum, Bente: Hvem blev restgruppe? En social karakteristik af restgruppen i en årgang unge. 2. delrapport fra Ungdomsforløbsundersøgelsens afslutning. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 34).
Hansen, Erik Jørgen: Hvem bryder den sociale arv? Ungdomsforløbsundersøgelsens afsluttende rapport. Bind 1-2. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 112).
- (8) Platz, Merete; Mærkedahl, Inge og Hansen, Erik Jørgen: Ansøgere til de erhvervsfaglige grunduddannelser. København, 1975, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 8).
Nørregaard, Carl; Mærkedahl, Inge og Ørum, Bente: Efg-uddannelsen og eleverne. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 98).
- (9) Platz, Merete: Velkommen til børnehaveklasserne. En undersøgelse af familier der bruger, og familier der ikke bruger børnehaveklasseordningen. København, 1977, (Socialforskningsinstituttets publikation, 76).
- (10) Bunnage, David og Hedegaard, Birthe: Voksenuddannelse. Uddannelsesaktivitet, uddannelsesbaggrund og uddannelsesønsker hos den voksne danske befolkning ved midten af 1970'erne. København, 1978, (Socialforskningsinstituttets publikation, 81).
- (11) Fordelingen af levekårene af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte levekårskomponenter, af Søren Geckler mfl.
- (12) Udvalget vedrørende Uddannelsesforskning: Nyt om uddannelsesforskning, København, 1. årgang ..., 1981 Et nyhedsbrev, som udkommer 4 gange om året. Udvalget har desuden udgivet 5 store oversigter over uddannelsesforskning.
- (13) Mathiesen, Anders: Uddannelsespolitikken, uddannelsesfordelingen og arbejdsmarkedet. København, 1979, (Lavindkomstkommissionens arbejdsnotat, 4).
Scharling, William: Restgruppens rekruttering, erhvervs- og indkomstforhold 1977. København, 1979, (Lavindkomstkommissionens arbejdsnotat, 5).
- (14) Undervisningsministeriet: U 90. Samlet uddannelsesplanlægning frem til 90'erne. Bind 1-2. København, 1978.

Andel af drenge og piger, der har bestået forskellige skoleeksamener. 1901-1981.

Percentage of boys and girls passing school examinations. 1901-1981.

Tabel 5.1

		Mellemskoleeksamen ¹			Realeksamen/ præliminæreksamen o.l. ²			Studentereksamen/hf ³		
		I alt	Drenge	Piger	I alt	Drenge	Piger	I alt	Drenge	Piger
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Procentandel										
1	1901	.	.	.	3	4	2	1	2	0
2	1921	7	8	6	6	7	6	2	3	1
3	1940	16	16	15	12	12	12	3	4	3
4	1960	34	32	35	25	23	27	7	8	6
5	1965	.	.	.	28	26	31	10	11	9
6	1970	.	.	.	33	30	38	14	15	14
7	1975	.	.	.	40	35	46	25	24	26
8	1981	29	24	35

¹ Antal beståede eksamener pr. 100 16-årige.

² Antal beståede eksamener pr. 100 17-årige.

³ Antal beståede eksamener pr. 100 19-årige.

Kilde: Ørum, Bente og Fridberg, Torben: Boys and girls in the Danish secondary school in this century. København, 1973, (Socialforskningsinstituttets småtryk, 1). Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 1. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-3: "middle" school exam(1); 4-6: "real" exam, etc.(2); 7-9: upper secondary school exam(3); i alt: total; drenge: boys; piger: girls.

¹ Number of examinations passed per 100 16 year-olds.

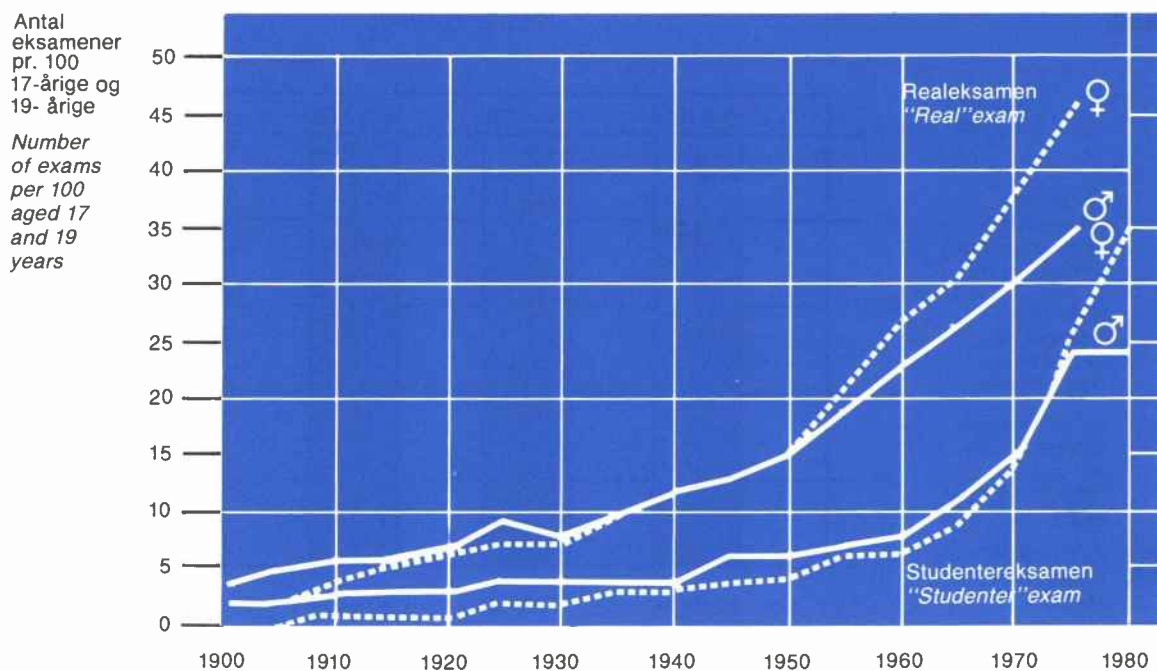
² Number of examinations passed per 100 17 year-olds.

³ Number of examinations passed per 100 19 year-olds.

Andel af drenge og piger, der har bestået forskellige skoleeksamener. 1901-1981.

Percentage of boys and girls passing school examinations. 1901-1981.

Figur 5.A

Kilde: Ørum, Bente og Fridberg, Torben: Boys and girls in the Danish secondary school in this century. København, 1973, (Socialforskningsinstituttets småtryk, Nr. 1) og tabel 5.1.

Tabel 5.2 Skoleuddannelsesniveauet for forskellige aldersgrupper. 1962 og 1980.

Population by level of general education and by age. Percent. 1962 and 1980.

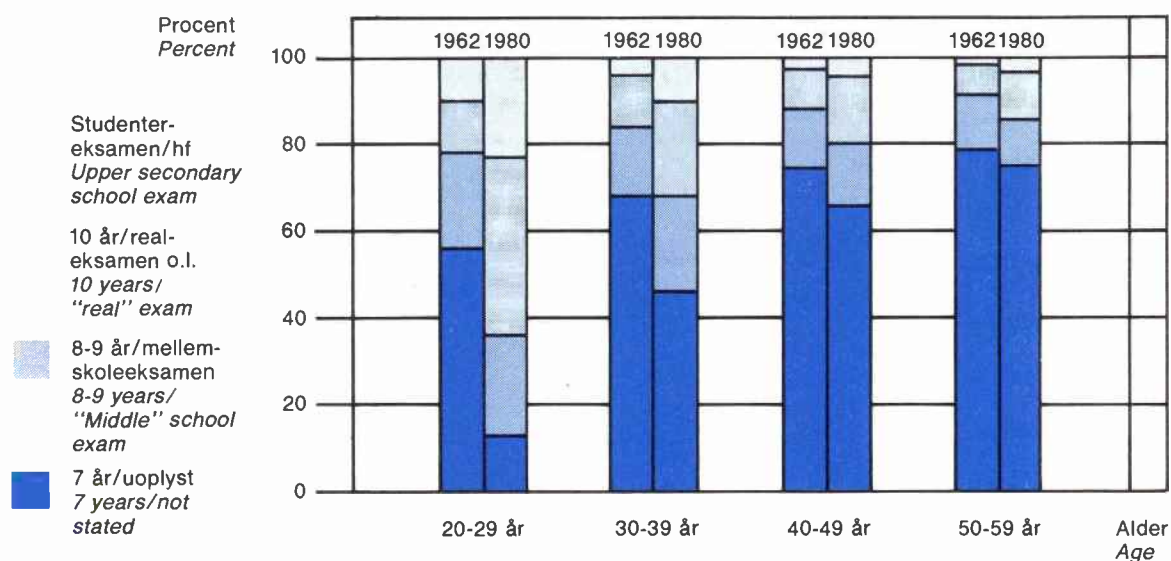
	7 år eller mindre/ uoplyst	8-9 år/ mellem- skole- eksamen	10 år/ real- eksamen	Studenter- eksamen/ hf	I alt ¹
	1	2	3	4	5
Percent					
1 20-29 år					
2 1962	56	22	17	5	100
3 1980	13	23	41	23	100
4 30-39 år					
5 1962	68	16	12	4	100
6 1980	46	22	21	11	100
7 40-49 år					
8 1962	74	14	9	3	100
9 1980	65	15	15	5	100
10 50-59 år					
11 1962	78	13	7	2	100
12 1980	74	11	11	4	100

¹ Højeste afsluttede eller igangværende uddannelse.
Kilde: Madsen, Finn; Pedersen, Ketty og Elgaard, Hans: Nogle tabeller om uddannelse, erhverv og helbred. København, 1966, (Socialforskningsinstituttets publikation, 21). Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 5. København, 1983.

Translation - Heading, Column 1: seventh class or less/not stated; 2: eighth-ninth class/"middle" school exam; 3: tenth class/"real" exam; 4: upper secondary school exam; 5: total(1). - Front Column: age groups.
¹ Highest level of general education completed or being received.

Figur 5.B Skoleuddannelsesniveauet i 1962 og 1980.

Population by level of general education. 1962 and 1980.

Kilde: Tabel 5.2.

Andel, der har opnået forskellige skoleuddannelsesniveauer, opdelt på socio-økonomisk gruppe. 1982.

Population by level of general education and socio-economic group. Percent. 1982.

Tabel 5.3

	7. klasse eller mindre		10. klasse/ mellemskole-/ realeksamen o.l.		Studerer- eksamen/hf	
	20-34 år	35 år og derover	20-34 år	35 år og derover	20-34 år	35 år og derover
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel ¹					
1 I erhverv	10	50	45	30	14	9
2 Selvstændige	25	65	33	20	7	6
3 I landbrug	89	..	7	..	–
4 I øvrige erhverv	28	54	31	26	11	10
5 Medhjælpende ægtefæller	..	68	..	17	..	2
6 Funktionærer	4	30	52	43	22	15
7 Arbejdere	15	75	38	12	3	–
8 Faglærte	11	61	40	24	2	–
9 Ikke-faglærte	17	81	38	8	3	–
10 Uden for erhverv						
11 Arbejdsløse	10	63	39	24	11	6
12 Pensionister	84	..	10	..	2
13 Husmødre	15	66	50	21	4	4
14 Studerende	–	..	22	..	74	..
15 Alle ¹	9	63	43	22	19	6

¹ 20 år og derover.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks og Socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse, oktober 1982.

Translation – Heading, Columns 1-2: seventh class or less (by age); 3-4: tenth class/"middle" school or "real" exam, etc. (by age); 5-6: upper secondary school (by age). – Front Column, 1: in employment; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: assisting spouses; 6: salaried employees; 7: manual workers; 8: skilled; 9: unskilled; 10: without a job; 11: unemployed; 12: pensioners; 13: homemakers; 14: students; 15: total(1).

¹ Aged 20 years and over.

Tabel 5.4 Befolkningen i forskellige aldersgrupper og bopælsområder, fordelt efter skoleuddannelsesnivea. 1982.

Population in selected age groups by level of general education and degree of urbanization. Percent. 1982.

		7. klasse eller mindre	8. klasse o.l.	9. klasse/ mellem- skole- eksamen o.l.	10. klasse/ real- eksamen o.l.	Stu- denter- eksamen/ hf	I alt ¹	Antal svar- personer
		1	2	3	4	5	6	7
		Procent						
1	20-29 år	4	10	24	34	28	100	514
2	Hovedstadsområdet	1	9	10	31	49	100	115
3	10 000 indbyggere og derover	4	10	23	34	29	100	164
4	Mindre end 10 000 indbyggere	5	12	31	36	16	100	235
5	30-39 år	38	17	21	7	17	100	564
6	Hovedstadsområdet	20	15	23	11	31	100	124
7	10 000 indbyggere og derover	39	18	16	6	21	100	151
8	Mindre end 10 000 indbyggere	45	17	22	6	10	100	289
9	40-59 år	78	8	7	2	5	100	1 807
10	Hovedstadsområdet	58	15	13	2	12	100	409
11	10 000 indbyggere og derover	78	8	6	2	6	100	509
12	Mindre end 10 000 indbyggere	88	5	4	1	2	100	889
13	Alle ²	57	10	12	9	12	100	2 885

¹ Eksklusive uoplyste.

² 20-59 årige.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks og Socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse, oktober 1982.

Translation - Heading. Column 1: seventh class or less; 2: eighth class; 3: ninth class/"middle" school exam; 4: tenth class/"real" exam, etc.; 5: upper secondary school exam; 6: total(1); 7: number of respondents. - **Front Column,** 1, 5 and 9: age groups; 2, 6 and 10: Copenhagen metropolitan area; 3, 7 and 11: other municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 4, 8 and 12: municipalities whose largest urban area has less than 10 000 inhabitants; 13: total(2).

¹ Excluding people whose level of education is not stated.

² Persons aged between 20 and 59 years.

Arbejderbørnenes andel af eleverne ved gymnasium/hf og højere uddannelser. 1934-1978.

Children of manual workers as a percentage of all students attending upper secondary school or higher education. 1934-1978.

Tabel 5.5

		Gymnasium/hf ¹	Højere uddannelser ²
		1	2
		Procentandel ³	
1	1934	...	2
2	1936	3	...
3	1946	5	...
4	1947	...	8
5	1956	7	...
6	1959	...	9
7	1964	...	10
8	1965	10	...
9	1975	19	...
10	1976	...	15
11	1978	20	16

¹ 1936-1956: Andel af eksamener. 1965: Andel af gymnasieelever. 1975-78: Nettoafgangen af elever fra gymnasiet/hf/studenterkurser.

² 1934: Studerende ved Københavns Universitet. 1947-1964: Studerende ved universiteterne og de højere læreranstalter. 1976-1978: Studerende ved lange videregående uddannelser.

³ Den andel, som børn af arbejdere udgjorde af alle eksamener/elever/studerende.

Kilde: Hansen, Erik Jørgen: Hvem bryder den sociale arv? Ungdomsforløbsundersøgelsens afsluttende rapport. Bind 2. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 112).

Translation – Heading, Column 1: upper secondary school (1); 2: institutions of higher education (2).

¹ 1936-1956: percentage of exams. 1965: percentage of upper secondary school students. 1975-1978: percentage of school leavers (net) from upper secondary school education.

² 1934: students at Copenhagen University. 1947-1964: students at universities and other institutions of higher education. 1976-1978: students receiving further education of long duration.

³ Percentage of all exams/pupils/students being children of manual workers.

Pigernes andel af forskellige skoleeksamener. 1900/01-1981.

Female percentage of school examinations. 1900/01-1981.

Tabel 5.6

		Mellem-skole-eksamen	Real-eksamen/præliminær-eksamen o.l.	Studentereksamen		
		1	2	I alt	Matematiske linier	Sproglige linier
		Procentandel ¹				
1	1900/1901	.	28	8	10	6
2	1915/1916	38	43	20	8	27
3	1930/1931	46	47	35	23	43
4	1950/1951	51	48	42	26	61
5	1960/1961	52	53	43	27	64
6	1970/1971	.	56	47	27	70
7	1975	.	57	51	32	74
8	1981	.	.	56	40	81

¹ Pigernes andel af de beståede eksamener.

Kilde: Ørum, Bente og Fridberg, Torben: Boys and girls in the Danish secondary school in this century. København, 1973, (Socialforskningsinstituttets småtryk1). Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 1. København, 1983.

Translation – Heading, Column 1: "middle" school exam; 2: "real" exam, etc.; 3-5: upper secondary school exam; 3: total; 4: mathematics stream; 5: language stream.

¹ Female percentage of exams passed.

Tabel 5.7 Elever af forældre i forskellige socialgrupper, fordelt efter skoleuddannelsesniveau. 1973.

Children of persons in social groups, by level of general education. Percent. 1973.

		9. klasse	10. klasse	Real-eksamen	Studerter-eksamen	I alt	Antal svarpersoner	
		1	2	3	4	5	6	
		Procent						
1	Drenge	37	20	20	23	100	1 287	
2	Socialgruppe I	8	15	16	61	100	63	
3	Socialgruppe II	14	15	25	46	100	152	
4	Socialgruppe III	33	18	25	24	100	495	
5	Socialgruppe IV	42	25	18	15	100	306	
6	Socialgruppe V	61	19	13	7	100	271	
7	Piger	25	23	30	22	100	1 278	
8	Socialgruppe I	5	4	16	75	100	62	
9	Socialgruppe II	9	14	32	45	100	108	
10	Socialgruppe III	21	23	31	25	100	532	
11	Socialgruppe IV	25	22	36	17	100	297	
12	Socialgruppe V	44	26	25	5	100	279	

Anm.: Skoleuddannelsesniveau i 19 års alderen.
Kilde: Ørum, Bente: Fra skole til erhverv. København, 1974, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 7).

Translation - Heading, Column 1: ninth class or less/other; 2: tenth class; 3: "real" exam; 4: upper secondary school exam; 5: total; 6: number of respondents. - Front Column, 1: boys; 7: girls.
Note: Level of general education at the age of 19.

Tabel 5.8 Tilgangen til lærlinge- og gymnasiale uddannelser. 1945-1980.

Percentage of young people commencing apprenticeship or upper secondary school education. 1945-1980.

		Lærlingeuddannelser		Gymnasiale uddannelser		
		Efg-basis-uddannelser ¹	Øvrige lærlingeuddannelser ²	Gymnasium ³	Studerterkursus ⁴	Hf ⁴
		1	2	3	4	5
		Procentandel ¹				
1	1945	21	5	1	.
2	1955	33	6	1	.
3	1965	46	11	2	.
4	1970	37	16	3	4
5	1975	11	30	21	2	9
6	1980	41	22	29	3	9

¹ Andel af 17-årige.

² Omfatter § 1- og § 30-lærlinge. § 1-lærlinge: Andel af et gennemsnit af 14-18 årige; § 30-lærlinge: Andel af 20-årige. Andelene er derefter lagt sammen.

³ Andel af 16-årige.

⁴ Andel af 20-årige.

Kilde: Mærkedahl, Inge: Uddannelsesmønstre og erhvervsstruktur i Danmark. København, 1978, (Socialforskningsinstituttets studie, 37). Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 1. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-2: apprenticeship training; 1: basic vocational education (1); 2: other apprenticeship training (2); 3-5: upper secondary school education; 3: "gymnasium" (3); 4: upper secondary courses (4); 5: "HF" (4).

¹ Percentage of 17-year-old population.

² Comprises apprentices covered by Sections 1 and 30 of the Danish Apprenticeship Act.

³ Percentage of 16-year-old population.

⁴ Percentage of 20-year-old population.

En ungdomsårgang fordelt efter påbegyndt og afsluttet erhvervsrettet uddannelse. 1979/80.

A standardised group of young people analysed by vocational education commenced and completed. Percent. 1979/80.

Tabel 5.9

		Ikke påbegyndt uddannelse ¹	Påbegyndt ¹		I alt
		1	Afbrudt en uddannelse	Fuldført en uddannelse ²	4
		Procent			
1	Højst grundskole	18	.	.	18
2	Højst gymnasium/hf	3	.	.	3
3	Højst efg-basisuddannelse	7	.	7
4	Erhvervsfaglig uddannelse	3	40	43
5	Kort videregående uddannelse	1	8	9
6	Mellemlang videregående uddannelse	3	7	10
7	Lang videregående uddannelse	4	6	10
8	I alt	21	18	61	100

Anm.: Tabellen er beregnet på grundlag af overgangsmønstret i uddannelsessystemet i perioden 1979-80.

¹ Bortset fra gymnasium/hf.

² Bortset fra gymnasium/hf og efg-basisuddannelse. Omfatter den senest afsluttede uddannelse.

Kilde: Det Økonomiske Råd. Formandskabet: Dansk økonomi, maj 1983. København, 1983.

Translation - Heading, Column 1: vocational education not commenced (1); 2-3: vocational education commenced (1); 2: discontinued; 3: completed (2); 4: total. - Front Column, 1: lower secondary school only; 2: upper secondary school; 3: first part of basic vocational education only; 4: vocational education; 5: short courses of further vocational education; 6: medium-length courses of further vocational education; 7: long courses of further vocational education; 8: total.

Note: The figures are based on cross-sectional transitional patterns in the Danish educational system 1979-80.

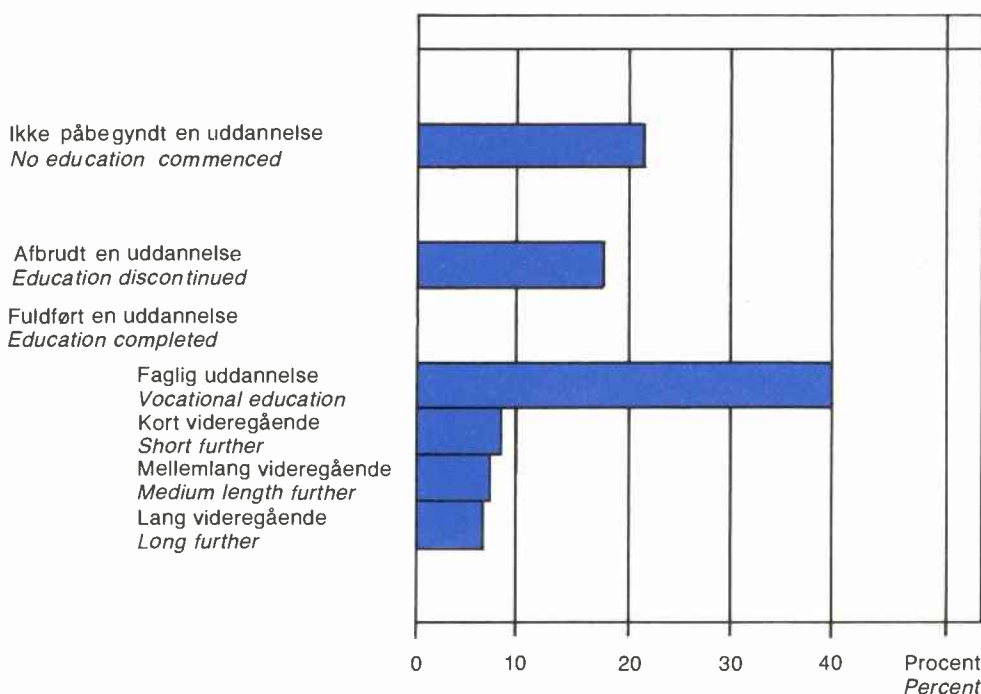
¹ Excluding upper secondary school.

² Excluding upper secondary school and first part of basic vocational education (EFG). Refers to the latest course of education completed.

En ungdomsårgang fordelt efter påbegyndt og afsluttet erhvervsrettet uddannelse. 1979/80.

A standardised group of young people analysed by vocational education commenced and completed. 1979/80.

Figur 5.C

Kilde: Tabel 5.9.

Tabel 5.10 Tilgangen til forskellige uddannelser, opdelt på køn. 1975/76 og 1980/81.

Percentage of young people commencing various courses of education, by sex. 1975/76 and 1980/81.

	Dreng		Piger		Alle	
	1975/76	1980/81	1975/76	1980/81	1975/76	1980/81
	1	2	3	4	5	6
	Summeret årgangsprocent ¹					
1 1. gymnasieklasse	19	24	22	33	21	28
2 Hf/studenterkursus/adgangs-kursus til teknika	10	8	14	14	12	11
3 Efg-basis	12	35	9	46	11	41
4 Efg-2. del	7	16	4	24	6	20
5 Læringsuddannelser	43	25	17	5	30	16
6 Grundlæggende eksamensud-dannelser mv. ²	14	24	14	27	14	25
7 Korte videregående uddannelser	9	12	21	22	15	17
8 Mellemlange videregående ud-dannelser	15	16	11	12	13	14
9 Lange videregående uddannelser	28	20	20	15	24	18

¹ Ved summeret årgangsprocent forstås summen af forskellige aldersgruppers tilgangsfrekvenser (antal elever i en bestemt aldersgruppe, der påbegynder en given uddannelse i procent af hele aldersgruppen) til bestemte uddannelser i et givet år. Hvis eksempelvis 30 pct. af de 17-årige, 10 pct. af de 18-årige og 5 pct. af de 19-årige i et bestemt år begyndte i 1. gymnasieklasse, så ville den summerede årgangsprocent til 1. gymnasieklasse i det år være 45 pct. = 30 pct. + 10 pct. + 5 pct.

² Omfatter kursus til højere handelseksamen og edb-assistent-, tekniske assistentuddannelser og lignende.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 1. København, 1983.

Translation - Heading. Columns 1-2: boys; 3-4: girls; 5-6: total; 1-6: summed-up percentages (1). - **Front Column**, 1: first year of "gymnasium"; 2: "HF"/upper secondary courses/ preparatory course for engineering; 3: first part of basic vocational education; 4: second part of basic vocational education; 5: apprenticeship training; 6: commercial training, etc.; 7: short courses of further education; 8: medium-length courses of further education; 9: long courses of further education;

¹ A summed-up percentage is the sum of the rates of admission to specified courses of education, for various age groups in a given year. For example, if 30% of all 17 year-olds, 10% of all 18 year-olds and 5% of all 19 year-olds in a given year started in the first year class of the "gymnasium", the the summed-up percentage for that year would be 45% = 30% + 10% + 5%.

Andel af elever, der har påbegyndt en almen gymnasial uddannelse, opdelt på forældrenes socio-økonomiske gruppe. 1973/74 og 1979/80.

Pupils commencing an upper secondary school education, by parents' socio-economic group. Percent. 1973/74 and 1979/80.

Tabel 5.11

	Drenge		Piger		Alle	
	1973/74	1979/80	1973/74	1979/80	1973/74	1979/80
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel ¹					
1 Større selvstændige	50	46	51	54	50	50
2 Mellemstore selvstændige	17	16	28	33	22	25
3 Mindre selvstændige	17	16	21	29	19	22
4 Funktionærer I	52	53	51	61	51	57
5 Funktionærer II	28	31	31	42	30	36
6 Funktionærer III	24	27	24	37	24	32
7 Faglærte arbejdere	15	16	16	26	15	21
8 Ikke-faglærte arbejdere	8	8	9	15	9	11
9 Uden for erhverv/uoplyst stilling	17	17	16	24	17	21
10 Alle	22	23	24	32	23	27

Anm.: Forældrenes socio-økonomiske gruppe i 1970 vedrører i gifte familier faderen, eller, blandt enlige mødre, moderen.

¹ Andelen af dem, der forlod grundskolen i et givet år, som ca. 3 måneder senere var begyndt i gymnasiet/hf.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 6. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-2: boys; 3-4: girls; 5-6: total. – Front Column, 1-3: self employed; 1: in large enterprises; 2: in medium-sized enterprises; 3: in small enterprises; 4-6: salaried employees, groups I-III; 7: skilled manual workers; 8: unskilled manual workers; 9: not economically active/status not stated; 10: total.

Note: Parents' socio-economic group in 1970 refers to the father's socio-economic group, where the parents are married; and to the mother's socio-economic group, where the family is headed by a lone mother.

¹ Percentage of those leaving lower secondary school in a given year who had started in upper secondary school 3 months later.

Tabel 5.12 Andel af elever, der har påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse, opdelt på forældrenes socio-økonomiske gruppe. 1973/74 og 1978/79.

Pupils who have commenced vocational education, by parents' socio-economic group. Percent. 1973/74 and 1978/79.

	Basisuddannelser				Afslutningsuddannelser			
	Drenge		Piger		Drenge		Piger	
	1973/74	1978/79	1973/74	1978/79	1973/74	1978/79	1973/74	1978/79
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procentandel ¹							
1 Større selvstændige	9	12	12	13	23	26	9	12
2 Mellemstore selvstændige	15	21	21	22	36	42	14	23
3 Mindre selvstændige	12	15	21	22	35	44	13	23
4 Funktionærer I	9	9	11	11	22	26	8	12
5 Funktionærer II	10	11	15	18	38	40	14	21
6 Funktionærer III	9	13	14	19	38	41	15	21
7 Faglærte arbejdere	9	12	17	22	42	50	16	23
8 Ikke-faglærte arbejdere	8	13	16	26	37	42	13	20
9 Uden for erhverv/uoplyst stilling	8	13	11	19	24	27	8	13
10 Alle	10	13	16	20	34	39	13	19

Anm.: Forældrenes socio-økonomiske gruppe i 1970 vedrører i gifte familier faderen, eller, blandt enlige mødre, moderen.

¹ Andelen af dem, der forlod grundskolen i et givet år, som ca. 1 år senere har påbegyndt, afbrudt eller afsluttet en efg-uddannelse eller en anden lærlingeuddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 6. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-4: basic education; 5-8: education leading to final examinations; drenge: boys; piger: girls. – Front Column, 1-3: self employed; 1: in large enterprises; 2: in medium-sized enterprises; 3: in small enterprises; 4-6: salaried employees, groups I-III; 7: skilled manual workers; 8: unskilled manual workers; 9: not economically active/status not stated; 10: total.

Note: Parents' socio-economic group in 1970 refers to the father's socio-economic group, where the parents are married; and to the mother's socio-economic group, where the family is headed by a lone mother.

¹ Percentage of those leaving primary or lower secondary school in a given year, who, a year later, had commenced, discontinued or completed basic vocational education or other apprenticeship training.

Andel af drenge og piger, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2, 3, 4, 5 og 6 år efter at de har forladt grundskolen. 1973/74-1978/79.

Percentage of girls and boys who have not commenced education 1, 2, 3, 4, 5 and 6 years after leaving basic school. 1973/74-1978/79.

Tabel 5.13

		Antal år efter afgang fra grundskolen					
		1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
		1	2	3	4	5	6
		Procentandel ¹					
1	Drenge						
2	1973/74	32	27	25	24	23	22
3	1975/76	30	25	24	23
4	1977/78	25	21
5	1978/79	23
6	Piger						
7	1973/74	42	36	33	31	30	29
8	1975/76	38	33	31	30
9	1977/78	29	25
10	1978/79	24
11	Alle						
12	1973/74	37	31	29	27	26	26
13	1975/76	34	29	27	26
14	1977/78	27	23
15	1978/79	23

¹ Andelen, der hverken har påbegyndt en erhvervsrettet uddannelse eller er begyndt i gymnasium/hf efter at have forladt grundskolen.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 6. København, 1983.

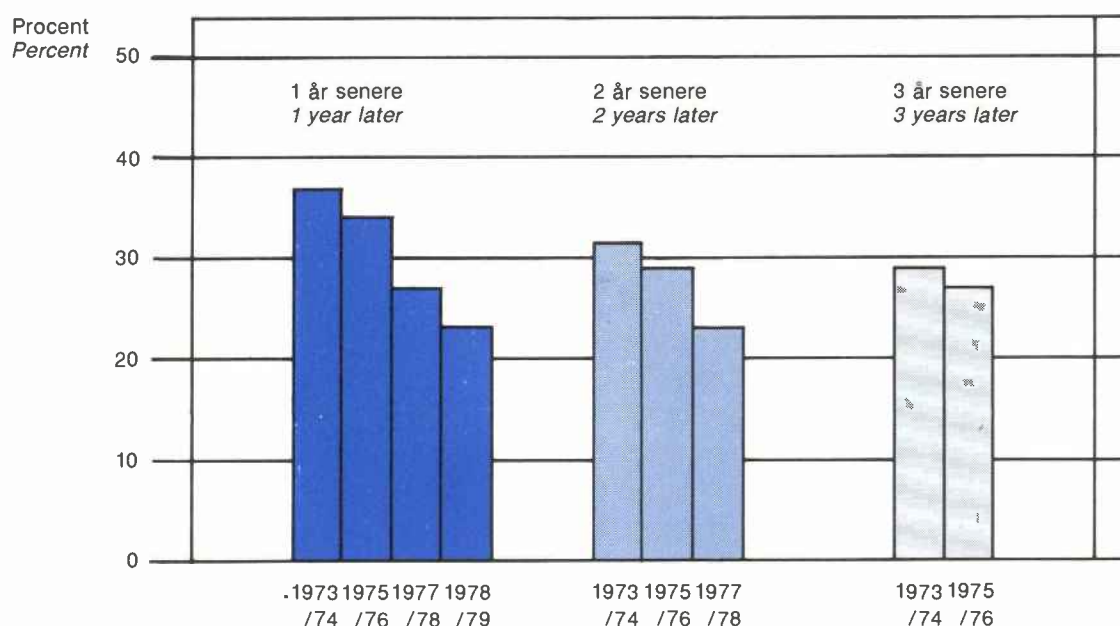
Translation - Heading, Columns 1-6: number of years after leaving primary or lower secondary school. - Front Column, 1: boys; 6: girls; 11: total.

¹ Percentage who have neither commenced vocational education nor started in upper secondary school after leaving primary or lower secondary school.

Andel af elever, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2 og 3 år efter at de har forladt grundskolen. 1973/74-1978/79.

Percentage of persons not having commenced education 1, 2 and 3 years after leaving basic school. 1973/74-1978/79.

Figur 5.D

Kilde: Tabel 5.13.

Tabel 5.14 Uddannelsesmæssig placering 6 år efter afgang fra grundskole 1973/74, efter forældrenes socio-økonomiske gruppe.

School leavers in 1973/74, by educational status 6 years later and by parents' socio-economic group. Percent.

		Ikke påbegyndt en uddannelse ¹				Afbrudt en uddannelse ¹	Fuldført/ under erhvervsuddannelse
		I alt	Højst grundskole	Højst gymnasium/hf	Højst efg-basisår		
		1	2	3	4	5	6
		Procentandel					
1	Større selvstændige	23	9	13	1	2	75
2	Mellemstore selvstændige	22	15	6	1	2	76
3	Mindre selvstændige	32	24	7	1	3	65
4	Funktionærer I	24	9	14	1	2	74
5	Funktionærer II	27	16	10	1	4	69
6	Funktionærer III	33	22	10	1	4	63
7	Faglærte arbejdere	35	27	6	2	4	61
8	Ikke-faglærte arbejdere	46	40	4	2	5	49
9	Uden for erhverv/uoplyst stilling	52	42	8	2	6	42
10	Alle	35	26	8	1	4	61

Anm.: Forældrenes socio-økonomiske gruppe i 1970 vedrører i gifte familier faderen, eller, blandt enlige mødre, moderen.

¹ Bortset fra gymnasium/hf og efg-basisuddannelse.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading. Columns 1-4: no course of education commenced(1); 1: total; 2: having left or completed lower secondary school only; 3: having completed upper secondary school only; 4: having completed only first part of basic vocational education; 5: having discontinued a course of education(1); 6: receiving or having completed vocational education. – **Front Column.** 1-3: self employed; 1: in large enterprises; 2: in medium-sized enterprises; 3: in small enterprises; 4-6: salaried employees, groups I-III; 7: skilled manual workers; 8: unskilled manual workers; 9: not economically active/status not stated; 10: total.

Note: Parents' socio-economic group in 1970 refers to the father's socio-economic group, where parents are married; and to the mother's socio-economic group, where the family is headed by a lone mother.

¹ Excluding upper secondary school and first part of basic vocational education (EFG).

Bestanden af elever ved erhvervsfaglige uddannelser, opdelt på uddannelsesområde. 1975 og 1981.

Students in courses of basic vocational education, by field of training. Percent. 1975 and 1981.

Tabel 5.15

	Drengene		Piger		Alle	
	1975	1981	1975	1981	1975	1981
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Handel og kontor	22	26	72	72	37	45
2 Jern og metal	36	36	2	2	26	22
3 Bygge og anlæg	29	24	1	1	20	14
4 Grafisk	3	2	2	2	3	2
5 Service	1	1	7	5	3	3
6 Levnedsmiddel	5	6	3	9	4	7
7 Øvrige	4	5	13	9	7	7
8 I alt	100	100	100	100	100	100
9 Antal elever i tusinder	60	76	27	54	86	130

Anm.: Omfatter efg-basisuddannelse, efg 2.-delsuddannelser, øvrige lærlingeuddannelser, handelseksamener, husholdnings-, landbrugs- og søfartsskoler samt enkelte andre uddannelser på tilsvarende niveau.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 1. København, 1983 samt materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-2: boys; 3-4: girls; 5-6: total. - Front Column, 1: commercial and clerical trades; 2: metal manufacturing; 3: construction industry; 4: graphical industries; 5: service trades; 6: food industry; 7: other; 8: total; 9: number of students, in thousands. Note: Comprises basic vocational education parts I and II, other apprenticeship schemes, commercial examinations, agricultural, maritime and home economics schools and a few other courses of vocational education at a similar level.

Unge, der har opnået studenter-/hf-eksamen, fordelt efter uddannelsesmæssig placering ca. 2 år senere. 1975/76 og 1978/79.

Young people having passed upper secondary school exam, by educational status about 2 years later. Percent. 1975/76 and 1978/79.

Tabel 5.16

	Drengene		Piger		Alle	
	1975/76	1978/79	1975/76	1978/79	1975/76	1978/79
	1	2	3	4	5	6
	Procent ¹					
1 Uddannelse ikke påbegyndt ..	16	22	19	26	17	24
2 Uddannelse afbrudt	8	6	8	5	8	5
3 Uddannelse fuldført	5	7	5	7	5	7
4 Under uddannelse	71	65	68	62	70	64
5 Erhvervsfaglig	5	6	4	5	4	5
6 Kort videregående	3	3	23	25	14	15
7 Mellemlang videregående ..	19	19	18	14	19	16
8 Lang videregående	44	37	23	18	33	28
9 I alt	100	100	100	100	100	100
10 Antal i tusinder	9	8	10	11	19	19

¹ Fordeling af en årgang, der har opnået en studenter-/hf-eksamen efter deres uddannelsesmæssige placering 2 år senere.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 3. København, 1983 samt materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-2: boys; 3-4: girls; 5-6: total. - Front Column, 1: vocational education not commenced; 2: vocational education discontinued; 3: vocational education completed; 4: vocational education being received; 5: basic vocational education; 6: short courses of further vocational education; 7: medium-length courses of further vocational education; 8: long courses of further vocational education; 9: total; 10: number of students, in thousands.

¹ Percentage of persons having passed the "studenter"/"HF" examination, by their educational status 2 years later.

Tabel 5.17 Andel, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2, 3 og 4 år efter at de har forladt gymnasiet mv. 1975/76-1979/80.

Percentage of persons not having commenced vocational education 1, 2, 3 and 4 years after leaving upper secondary school. 1975/76-1979/80.

		Antal år efter afgang fra gymnasiet mv.			
		1 år 1	2 år 2	3 år 3	4 år 4
		Procentandel ¹			
1	Dreng				
2	1975/76	24	16	12	11
3	1977/78	32	21	16	...
4	1979/80	36
5	Piger				
6	1975/76	30	19	13	11
7	1977/78	40	24	17	...
8	1979/80	46
9	Alle				
10	1975/76	27	17	13	11
11	1977/78	36	23	17	...
12	1979/80	42

¹ Andel der, efter at have opnået en studenter-/hf-eksamen, ikke har påbegyndt en uddannelse.

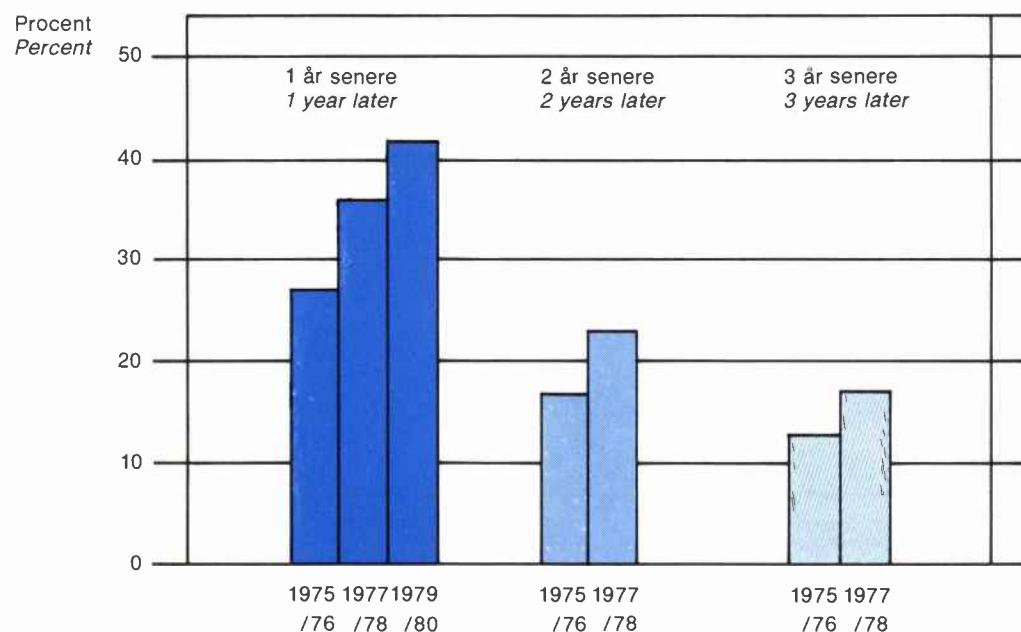
Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 3. København, 1983 samt materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-4: number of years after leaving upper secondary school. - Front Column, 1-4: boys; 5-8: girls; 9-12: total.

¹ Percentage of persons having passed the "studenter/HF" examination who have not commenced vocational education.

Figur 5.E Andel af elever, der ikke har påbegyndt en uddannelse 1, 2 og 3 år efter at de har bestået en studenter/hf-eksamen. 1975/76-1979/80.

Percentage of persons not having commenced vocational education 1, 2 and 3 years after leaving upper secondary school. 1975/76-1979/80.

Kilde: Tabel 5.17.

Uddannelsesmæssig placering 3 år efter opnået studenter-/hf-eksamen 1974/75, opdelt efter forældrenes socio-økonomiske gruppe.

Young people having passed upper secondary school exam in 1974/75, by educational status 3 years later and by parents' socio-economic group.

Tabel 5.18

	Fuld- ført uddan- nelse	Under uddannelse			Afbrudt uddan- nelse	Ikke på- begyndt uddan- nelse	I alt	
		I alt	Er- hvervs- faglig/ kort videre- gående uddan- nelse	Mellem- lang videre- gående uddan- nelse				Lang videre- gående uddan- nelse
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procent							
1 Selvstændige	10	72	17	24	31	7	11	100
2 Større selvstændige	6	76	14	19	43	9	9	100
3 Mellemstore selvstændige	11	71	20	26	25	6	12	100
4 Mindre selvstændige	11	68	15	24	29	9	12	100
5 Funktionærer	7	74	15	21	38	9	10	100
6 Funktionærer I	6	76	15	19	42	9	9	100
7 Funktionærer II	9	70	16	22	32	9	12	100
8 Funktionærer III	8	69	17	21	31	10	13	100
9 Arbejdere	9	67	17	24	26	9	15	100
10 Faglærte	8	69	17	23	29	9	14	100
11 Ikke-faglærte	9	67	18	25	24	9	15	100
12 Uoplyst stilling	7	66	8	27	31	14	13	100
13 Alle	8	71	15	23	33	9	12	100

Anm.: Forældrenes socio-økonomiske gruppe i 1970 vedrører i gifte familier faderen, eller, blandt enlige mødre, moderen.
Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1981, A, Nr. 2. København, 1981.

Translation - Heading, Column 1: vocational education completed; 2-5: receiving vocational education; 2: total; 3: basic vocational education/short courses of further vocational education; 4: medium-length courses of further vocational education; 5: long courses of further vocational education; 6: vocational education discontinued; 7: vocational education not commenced; 8: total. - Front Column, 1: self employed; 2: in large enterprises; 3: in medium-sized enterprises; 4: in small enterprises; 5: salaried employees; 6-8: salaried employees, groups I-III; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: status not stated; 13: total.
Note: Parents' socio-economic group in 1970 refers to the father's socio-economic group, where the parents are married; and to the mother's socio-economic group, where the family is headed by a lone mother.

Tabel 5.19 Bestanden af elever ved de videregående uddannelser, opdelt på uddannelsesområde. 1975 og 1981.

Student population in further education, by main field of study. Percent. 1975 and 1981.

	Pæda- go- giske	Huma- niste/ musiske	Sam- funds- viden- skabe- lige	Tek- niske/ natur- viden- skabe- lige ¹	Sund- hed	Øvrige	I alt	Antal i tusinder
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procent							
1	<i>Korte videregående</i>							
2	Dreng							
3	30	9	–	34	7	20	100	7
4	19	9	1	35	7	29	100	8
5	Piger							
6	41	17	–	1	38	3	100	19
7	38	20	0	2	39	1	100	20
8	<i>Mellemlange videregående</i>							
9	Dreng							
10	41	6	38	14	1	0	100	18
11	28	7	46	18	1	–	100	17
12	Piger							
13	64	11	15	0	9	1	100	13
14	54	16	18	1	11	0	100	13
15	<i>Lange videregående</i>							
16	Dreng							
17	3	23	26	31	14	3	100	40
18	4	19	26	35	12	4	100	36
19	Piger							
20	3	44	23	11	16	3	100	22
21	5	37	25	14	16	3	100	23

¹ Inklusive levnedsmiddeluddannelser.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 1. København, 1983 samt materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading. Column 1: teacher training; 2: arts; 3: law and economics; 4: science(1); 5: health; 6: other; 7: total; 8: total, in thousands.
– **Front Column.** 1: short courses of further vocational education; 8: medium-length courses of further vocational education; 15: long courses of further vocational education; 2, 9 and 16: boys; 5, 12 and 19: girls.
¹ Including vocational education for the food industry.

Erhvervsuddannelsesniveauet for forskellige aldersgrupper. 1962 og 1980.

Population in age groups by level of vocational education. Percent. 1962 and 1980.

Tabel 5.20

	Ingen/ uoplyst uddan- nelse	Under uddan- nelse	Fuldført uddannelse			I alt ¹
			I alt	Akademisk/ videre- gående uddannelse	Faglig uddan- nelse	
	1	2	3	4	5	6
Procent						
1 20-29 år						
2 1962	49	8	43	6	37	100
3 1980	41	16	43	10	33	100
4 30-39 år						
5 1962	61	1	38	8	30	100
6 1980	41	3	56	17	39	100
7 40-49 år						
8 1962	65	0	35	6	29	100
9 1980	52	1	47	13	34	100
10 50-59 år						
11 1962	68	–	32	5	27	100
12 1980	64	0	36	10	26	100

¹ Højeste fuldførte eller igangværende erhvervsuddannelse.
Kilde: Madsen, Finn; Pedersen, Ketty og Elgaard, Hans: Nogle
tabeller om uddannelse, erhverv og helbred. København, 1966,
(Socialforskningsinstituttets publikation, 21). Danmarks Stati-
stik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr.
5. København, 1983.

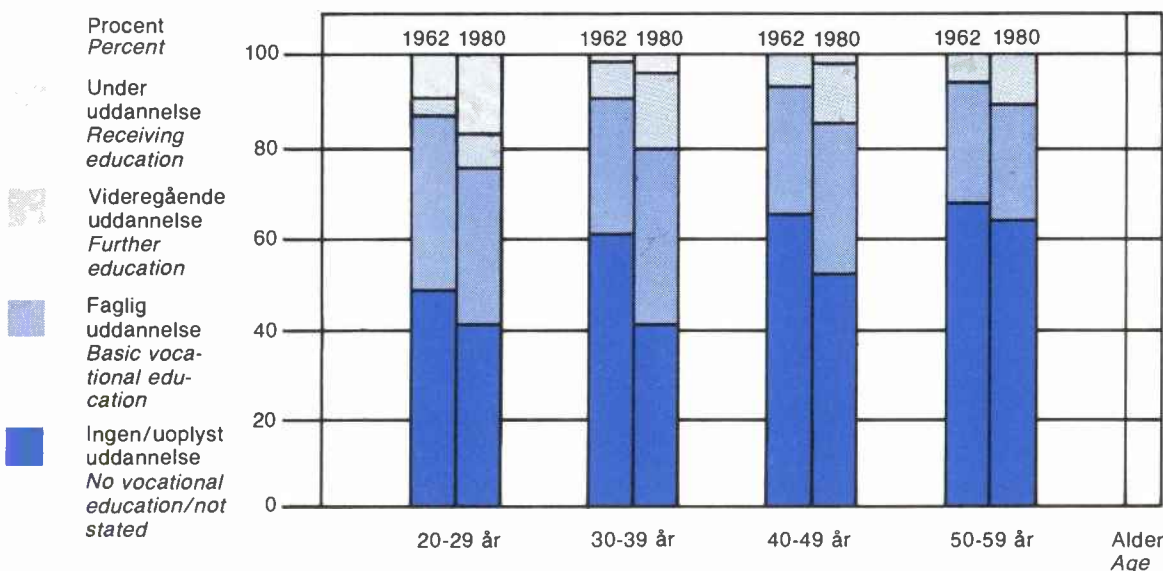
Translation – Heading, Column 1: no vocational education or none
stated; 2: receiving vocational education; 3-5: vocational education
completed; 3: total; 4: academic/further education; 5: vocational education,
other; 6: total(1). – Front Column: age groups.

¹ Highest level of vocational education completed or being received.

Erhvervsuddannelsesniveauet i 1962 og 1980.

Population by level of vocational education. 1962 and 1980.

Figur 5.F

Kilde: Tabel 5.20.

Tabel 5.21 Mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, fordelt efter erhvervsuddannelsesniveau. 1980.

Men and women in age groups by level of vocational education. Percent. 1980.

		Ingen/ uoplyst uddan- nelse	Under uddan- nelse	Fuldført uddannelse					I alt ¹
				I alt	Faglig uddan- nelse	Kort videre- gående	Mellem- lang videre- gående	Lang videre- gående	
		1	2	3	4	5	6	7	8
Procent									
1	20-29 år	41	16	43	33	5	3	2	100
2	Mænd	37	17	46	39	3	2	2	100
3	Kvinder	46	15	39	27	8	3	1	100
4	30-39 år	41	3	56	39	7	6	4	100
5	Mænd	37	3	60	42	5	7	6	100
6	Kvinder	46	3	51	35	8	6	2	100
7	40-49 år	52	1	47	34	5	5	3	100
8	Mænd	44	1	55	40	4	6	5	100
9	Kvinder	60	1	39	28	6	4	1	100
10	50-59 år	63	0	37	26	4	3	4	100
11	Mænd	56	0	44	32	3	4	5	100
12	Kvinder	72	0	28	20	5	2	1	100
13	Alle ²	51	8	41	30	5	4	2	100
14	Mænd	46	9	45	34	3	4	4	100
15	Kvinder	57	7	36	25	6	4	1	100

¹ Højeste fuldførte eller igangværende erhvervsuddannelse.

² 20-59 årige.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 5. København, 1983.

Translation - Heading, Column 1: no vocational education or none stated; 2: receiving vocational education; 3-7: having completed vocational education; 3: total; 4: basic vocational education, etc. 5: short courses of further education; 6: medium-length courses of further education; 7: long courses of further education; 8: total(1). - **Front Column**, mænd: men; kvinder: women; 13: total(2).

¹ Highest level of vocational education completed or being received.

² Persons aged between 20 and 59 years.

Andel, der har opnået forskellige erhvervsuddannelsesniveauer, opdelt på socio-økonomisk gruppe. 1980.

Percentage of population having completed selected vocational educations, by socio-economic group. 1980.

Tabel 5.22

	Ingen/ uoplyst uddan- nelse	Afsluttet uddannelse					I alt ¹
		I alt	Faglig uddan- nelse	Kort videre- gående	Mellem- lang videre- gående	Lang videre- gående	
	1	2	3	4	5	6	7
		Procent					
1 Mænd	46	54	40	4	5	5	100
2 Selvstændige	52	48	39	3	2	4	100
3 I landbrug	79	21	19	1	0	1	100
4 I øvrige erhverv	35	65	51	4	3	7	100
5 Funktionærer	28	72	41	8	13	10	100
6 Arbejdere	56	44	42	1	0	1	100
7 Faglærte	28	72	70	2	0	0	100
8 Ikke-faglærte	82	18	18	0	0	0	100
9 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	72	28	22	1	2	3	100
10 Kvinder	53	47	32	8	5	2	100
11 Selvstændige	53	47	37	4	3	3	100
12 Medhjælpende ægtefæller	72	28	24	3	1	0	100
13 Funktionærer	32	68	42	14	9	3	100
14 Arbejdere	81	19	18	1	0	0	100
15 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	69	31	25	3	1	2	100
16 Mænd og kvinder ²	49	51	37	6	5	3	100

¹ Højeste fuldførte eller igangværende erhvervsuddannelse.

² 20-59 årige.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Column 1: no vocational education or none stated; 2-6: having completed vocational education(1); 2: total; 3: basic vocational education, etc.; 4: short courses of further education; 5: medium-length courses of further education; 6: long courses of further education; 7: total. – **Front Column,** 1: men; 2 and 11: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5 and 13: salaried employees; 6 and 14: manual workers; 7: skilled; 8: unskilled; 9 and 15: employees, not further specified; 10: women; 12: assisting wives; 16: men and women(2).

¹ Highest level of vocational education completed or being received.

² Persons aged between 20 and 59 years.

Tabel 5.23 Deltagelse i efteruddannelse. 1981.

Participation in in-service training. Percent. 1981.

	Ingen efteruddannelse	Efteruddannelsens varighed		Antal svarpersoner
		Mindre end 2 uger	1 måned eller mere	
	1	2	3	4
	Procentandel ¹			
1 Funktionærer	65	23	6	2 872
2 Med underordnede	56	30	4	956
3 Uden underordnede	69	19	7	1 916
4 Arbejdere	87	6	4	2 305
5 Faglærte	80	8	6	757
6 Ikke-faglærte	90	5	3	1 548
7 Alle lønmodtagere	75	13	5	5 177

¹ Andel af 16-66 årige lønmodtagere, der i 1981 har været på efteruddannelseskursus eller tilsvarende uddannelse som led i deres arbejde.

Kilde: Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. København, 1982.

Translation – Heading, Column 1: no in-service training; 2-3: in-service training; 2: of less than two weeks' duration; 3: of more than 1 month's duration; 4: number of respondents. – **Front Column,** 1: salaried employees; 2: with subordinate staff; 3: without subordinate staff; 4: manual workers; 5: skilled; 6: unskilled; 7: all employees.

¹ Percentage of 16-66 year old employees who participated in in-service training courses or similar courses as part of their work in 1981.

Deltagelse i amtskommunale enkeltfagskurser. 1977/78 og 1981/82.

Participation in local authority courses for special examinations in single subjects. Per thousand. 1977/78 and 1981/82.

Tabel 5.24

	Mænd		Kvinder		Alle	
	1977/78	1981/82	1977/78	1981/82	1977/78	1981/82
	1	2	3	4	5	6
	Antal pr. 1 000 indbyggere					
1 18-24 år	20	25	43	56	31	40
2 25-34 år	14	15	39	42	26	28
3 35-44 år	11	12	42	48	27	30
4 45-54 år	5	6	19	23	12	15
5 55 år og derover	1	2	3	4	2	3
6 Alle ¹	9	10	24	28	17	20
7 Antal deltagere i tusinder	17	20	47	58	64	78

Anm.: Omfatter folkeskolens afgangsprøver og hf. 1 18 år og derover.

Kilde: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 7. København, 1983 samt materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Columns 1-2: men; 3-4: women; 5-6: total. – Front Column, 1-5: age groups; 6: total(1); 7: total, in thousands.

¹ Persons aged 18 years and over.

Deltagelse i forskellige arbejdsmarkedsuddannelser opdelt på køn. 1970/71-1981.

Participation in selected labour market training courses, by sex. Per thousand. 1970/71-1981.

Tabel 5.25

	Mænd	Kvinder	Alle	Antal kursusdeltagere i tusinder
	1	2	3	
	Antal pr. 1 000			
1 Specialarbejderuddannelse ¹				
2 1970/71	57	18	41	29
3 1975/76	88	26	61	47
4 1981	152	37	97	79
5 Efteruddannelse af faglærte ²				
6 1970/71	31	66	29	10
7 1975/76	61	309	69	20
8 1981	127	577	150	44
9 Erhvervsintroduktionskurser for unge ³				
10 1975/76	2	1
11 1981	10	26	18	9

¹ Pr. 1 000 ikke-faglærte.

² Pr. 1 000 faglærte.

³ Pr. 1 000 18-24 årige.

Kilde: Direktoratet for Arbejdsmarkedsuddannelserne: Arbejdsmarkedsuddannelserne. Statistik 1981. København, 1982.

Translation – Heading, Column 1: men; 2: women; 3: total; 4: number of participants in thousands. – Front Column, 1: training for semi-skilled work(1); 5: in-service training of skilled manual workers(2); 9: vocational introduction courses for young people(3).

¹ Per 1 000 unskilled manual workers.

² Per 1 000 skilled manual workers.

³ Per 1 000 18-24 year-olds.

Tabel 5.26 Uddannelsesaktivitet inden for det sidste år, opdelt på køn, alder og familietype. 1976.

Education activity within the past twelve months, by sex, age and family type. Percent. 1976.

	Ingen uddannelsesaktivitet	Erhvervsorienteret uddannelse ¹	Aftenskole ²	Anden fritidsundervisning ³	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5
	Procentandel				
1 <i>Køn og alder</i>					
2 Mænd	76	18	4	23	2 565
3 20-29 år	66	25	4	33	613
4 30-44 år	69	23	6	30	898
5 45-69 år	87	9	2	12	1 054
6 Kvinder	74	10	7	25	2 601
7 20-29 år	66	17	6	33	644
8 30-44 år	70	12	8	30	825
9 45-69 år	82	4	6	18	1 132
10 <i>Familietype</i>					
11 Enlige	74	13	5	25	1 090
12 Uden børn	75	13	5	24	947
13 Med børn	71	17	4	27	143
14 Parfamilier	75	14	5	24	4 076
15 Uden børn	80	10	5	19	1 668
16 Med børn	72	16	6	27	2 408
17 Alle ⁴	75	14	5	24	5 166

Anm.: Uddannelse ud over den uddannelse, som studerende har som hovedbeskæftigelse.

¹ Uddannelse i tilknytning til arbejdet samt omskoling, tillidsmandskurser, lederkurser og lignende.

² Fritidsundervisning, der typisk foregår på aftenskoler.

³ Generel skoleundervisning i fritiden, højskoleophold, yoga, gymnastik, musik og lignende.

⁴ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Column 1: no education activity; 2: training in connection with occupation or profession(1); 3: evening school classes(2); 4: other leisure-time education(3); 5: number of respondents. – **Front Column**, 1: sex and age; 2: men; 6: women; 10: family type; 11: single persons; 14: couples; 12 and 15: without children; 13 and 16: with children; 17: total (4).

Note: Excluding the main education received by students.

¹ Courses in connection with occupation and retraining, shop steward courses, management courses, etc.

² Leisure-time education which typically takes place in evening schools.

³ Non-vocational education in leisure time, folk high school courses, yoga, gymnastics, music, etc.

⁴ Persons aged 20-69 years.

Uddannelsesaktivitet inden for det sidste år, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976.

Education activity within the past twelve months, by employment status and social group. Percent. 1976.

Tabel 5.27

	Ingen uddannelsesaktivitet	Erhvervsorienteret uddannelse ¹	Aftenskole ²	Anden fritidsundervisning ³	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5
	Procentandel				
1 <i>I erhverv</i>	71	18	6	28	3 624
2 <i>Selvstændige</i>	79	12	4	20	672
3 <i>Socialgruppe I + II</i>	64	27	6	32	84
4 <i>Socialgruppe III + IV</i>	81	10	4	18	588
5 <i>Funktionærer</i>	58	30	7	41	1 590
6 <i>Socialgruppe I + II</i>	49	43	6	48	372
7 <i>Socialgruppe III</i>	52	36	9	47	430
8 <i>Socialgruppe IV</i>	65	20	7	34	788
9 <i>Arbejdere</i>	83	9	4	17	1 362
10 <i>Socialgruppe IV (faglærte)</i>	77	17	3	22	352
11 <i>Socialgruppe V (ikke-faglærte)</i>	85	6	5	14	1 010
12 <i>Socialgruppe I</i>	49	43	4	47	175
13 <i>Socialgruppe II</i>	54	38	7	44	281
14 <i>Socialgruppe III</i>	68	24	6	31	890
15 <i>Socialgruppe IV</i>	70	17	6	29	1 268
16 <i>Socialgruppe V</i>	85	6	5	14	1 010
17 <i>Uden for erhverv</i>	84	3	5	16	1 542
18 <i>Pensionister</i>	90	0	3	10	525
19 <i>Hjemmearbejdende</i>	83	1	6	17	618
20 <i>Arbejdsløse</i>	82	7	4	18	180
21 <i>Øvrige</i>	74	11	4	26	219
22 <i>Alle</i> ⁴	75	14	5	24	5 166

Anm.: Uddannelse ud over den uddannelse, som studerende har som hovedbeskæftigelse.

¹ Uddannelse i tilknytning til arbejdet samt omskoling, tillidsmandskurser, lederkurser og lignende.

² Fritidsundervisning, der typisk foregår på aftenskoler.

³ Generel skoleundervisning i fritiden, højskoleophold, yoga, gymnastik, musik og lignende.

⁴ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Column 1: no education activity; 2: training in connection with occupation or profession(1); 3: evening school classes(2); 4: other leisure-time education(3); 5: number of respondents. - Front Column, 1: in employment; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: social group IV (skilled); 11: social group V (unskilled); 17: without a job; 18: pensioners; 19: homemakers; 20: unemployed; 21: others; 22: total(4).

¹ Courses in connection with occupation and retraining, shop steward courses, management courses, etc.

² Leisure-time education which typically takes place in evening schools.

³ Non-vocational education in leisure time, folk high school courses, yoga, gymnastics, music, etc.

⁴ Persons aged 20-69 years.

Tabel 5.28 Ressourcer i uddannelsessektoren. 1960-1982. Resources in the education sector. 1960-1982.

	1960	1970	1974	1978	1980	1982
	1	2	3	4	5	6
1 Antal elever pr. lærer i folkeskolen	18,3	15,2	12,5	12,0	10,7
2 Antal elever pr. lærer i gymnasiet mv.	10,3	10,1	10,9	10,7	10,5
3 Klassekvotient i folkeskolen	19,6	19,5	18,9	18,4	...
4 Uddannelsessektorens andel af de offentlige udgifter	17	16	16	15	14	14
5 Udgifterne til uddannelsessektoren i pct. af bruttonationalproduktet	3	7	8	8	8	8

Kilde: Danmarks Statistik: Statistisk Årbog, flere forskellige år.

Translation – Front Column, 1: number of students per teacher in primary and lower secondary school; 2: number of students per teacher in upper secondary school; 3: number of students per class in primary and lower secondary school; 4: the education sector share of total public expenditure; 5: education sector expenditure as a percentage of gross domestic product.

6

Arbejde

Nr.	TABELLER	Side
	Beskæftigelse	
6.1	Erhvervsfrekvensen for mænd, ikke-gifte kvinder og gifte kvinder. 1940-1983	134
6.2	Erhvervsfrekvensen for kvinder, opdelt på bopælsområde, antal hjemmeboende børn og børnenes alder. 1980	135
6.3	Erhvervsfrekvensen for gifte kvinder, opdelt på antal hjemmeboende børn og mandens socio-økonomiske gruppe. 1980	136
6.4	Mænd og kvinder i arbejdsstyrken, opdelt på kategorier af beskæftigelse og ledighed. 1976-1983	137
6.5	Deltidsfrekvenser for mænd og kvinder, opdelt på arbejdsstilling og erhvervsgruppe. 1983	138
6.6	Andel af mænd og kvinder, der har erhvervsarbejde ved siden af hovedbeskæftigelsen, fordelt efter arbejdsstilling. 1982	139
	Arbejdstid	
6.7	Beskæftigede opdelt på arbejdsstilling, fordelt efter ugentlig arbejdstid i hovedbeskæftigelsen. 1982	140
6.8	Lønmodtagere fordelt efter ugentlig arbejdstid, opdelt på køn og arbejdstid i hovedbeskæftigelsen. 1982	140
6.9	Lønmodtagere fordelt efter omfanget af overarbejde, opdelt på arbejdsstilling. 1982	142
6.10	Arbejdstidens placering for lønmodtagere, fordelt efter arbejdsstilling. 1982	143
	Ledighed	
6.11	Den gennemsnitlige registrerede ledighed. 1950-1983	144
6.12	Ledigheden blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. 1976-1983	145
6.13	Ledigheden opdelt på arbejdsstilling og køn. 1983	146
6.14	Ledigheden opdelt på arbejdsstilling og erhverv. 1983	147
6.15	Ledigheden blandt forsikrede ved årets slutning, opdelt på landsdele. 1950-1982	147
6.16	Ledigheden blandt forsikrede inden for udvalgte større arbejdsløsheds-kasser. 1950-1982	148
6.17	Arbejdsløshedsforsikrede ved årets udgang, fordelt efter ledighedens omfang. 1956-1982	149
6.18	Ledige i forsikringskategorier, fordelt efter ledighedsgrad samt ledighedsperiodernes antal og varighed. 1979 og 1982	150
6.19	Ledige fordelt efter ledighedsgrad og ledighedsperiodernes antal og varighed, opdelt på køn og alder. 1982 ..	151
6.20	Ledige med varierende ledighedsgrad i 1982, fordelt efter ledighedsgrad i perioden 1977-1981	152
6.21	Andel af befolkningen uden for arbejdsstyrken, der ikke søger arbejde, men som ønsker arbejde. 1983	153
	Arbejdsløn	
6.22	Reallønnen for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970-1982	154
6.23	Den disponible realløn for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970-1982	156
6.24	Lønspredningen for udvalgte lønmodtagergrupper. 1972-1982	157
6.25	Akkordtimefortjenesten i forhold til tidlønsfortjenesten og akkordtimer i forhold til samtlige arbejdstimer. 1972-1982	157
6.26	Forskelle i de gennemsnitlige årslønninger mellem udvalgte lønmodtagergrupper. 1970-1982	158
6.27	Livsindkomster for udvalgte stillingsgrupper. 1960-1980	160
6.28	Andel af forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der i kraft af deres arbejde har økonomiske fordele. 1976	161
	Sygefravær	
6.29	Sygefraværet blandt mandlige og kvindelige arbejdere og funktionærer. 1973-1982	162
6.30	Beskæftigede i udvalgte arbejdsstillinger, fordelt efter antal sygefraværsdage inden for én måned. Foråret 1982	163
6.31	Antal langvarige sygefraværssager pr. 1 000 beskæftigede, opdelt på alder og arbejdsstilling. 1982	164
6.32	Antal langvarige sygefraværssager pr. 1 000 beskæftigede, opdelt på arbejdsstilling og erhverv. 1982	164
	Invaliditet	
6.33	Nyttildelinger af invalidepension, fordelt efter køn og alder. 1970/71-1983.	165
6.34	Antal ansøgere til invalidepension, invaliditetsydelse, enkepension og førtidig folkepension pr. 1 000 beskæftigede. 1981	166
	Arbejdsulykker	
6.35	Antal anmeldte tilskadekomne ved arbejdsulykker, pr. 1 000 personer i arbejdsstyrken, opdelt på køn og alder. 1982	166
6.36	Antal anmeldte tilskadekomne ved arbejdsulykker pr. 1 000 beskæftigede, opdelt på arbejdsstilling og erhverv. 1982	167
	Arbejds miljø	
6.37	Andel af beskæftigede, der angiver at de er udsat for forskellige belastninger, opdelt på køn og alder. 1976	168
6.38	Andel af beskæftigede, der angiver at de er udsat for forskellige belastninger, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976	169

6.39	Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener, opdelt på arbejdsstilling. 1976 og 1983	171		
6.40	Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1983	172		
6.41	Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener, opdelt på køn og alder. 1983	174		
	Indflydelse			
6.42	Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutningsområder. 1976 og 1983 ..	175		
6.43	Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutningsområder, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1983 ..	176		
6.44	Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutningsområder, opdelt på køn og alder. 1983	178		
Nr.	FIGURER	Side		
	Beskæftigelse			
6.A	Erhvervsfrekvensen for mænd, ikke-gifte kvinder og gifte kvinder. 1940-1983	135		
6.B	Deltidsfrekvenser for kvinder, opdelt på arbejdsstilling. 1983	138		
	Arbejdstid			
6.C	Beskæftigede opdelt på arbejdsstilling, fordelt efter ugentlig arbejdstid. 1982	141		
6.D	Andel af lønmodtagere med skiftende arbejdstid. 1982	143		
	Ledighed			
6.E	Andel af arbejdsstyrken, der er registrerede ledige. 1973-1982	144		
6.F	Ledigheden opdelt på arbejdsstilling og køn. 1983	146		
6.G	Ledige med varierende ledighedsgrad i 1982, fordelt efter ledighedsgrad i perioden 1977-1981	152		
	Arbejds løn			
6.H	Reallønsudviklingen for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970-1982	155		
6.I	Udviklingen i den disponible realløn for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970-1982	155		
6.J	Forskelle i gennemsnitlige årslønninger for udvalgte lønmodtagergrupper. 1970-1982	159		
	Invaliditet			
6.K	Nytildelinger af invalidepension, fordelt efter køn og alder. 1970/71 og 1981	165		
	Arbejdsulykker			
6.L	Tilskadekomne ved arbejdsulykker, opdelt på arbejdsstilling. 1982	167		
	Arbejds miljø			
6.M	Andel af beskæftigede, der angiver at de har fysisk krævende og psykisk anstrengende arbejde. 1976	170		
6.N	Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener. 1983	173		
	Indflydelse			
6.O	Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutninger. 1983	177		

Indledning

Arbejde og arbejdslivet hører til de mest centrale begreber i vor tilværelse og vore levevilkår. Arbejde er først og fremmest væsentligt, fordi det er grundlaget for den materielle side af tilværelsen. For at tilvejebringe de daglige fornødenheder er de fleste afhængige af den indtjening, som de kan erhverve sig gennem arbejde. Samtidig forventes det, at den enkelte så vidt muligt kan forsørge sig selv samt de personer, der eventuelt i økonomisk henseende er afhængige af den pågældende.

Arbejdet har imidlertid ikke blot betydning for tilværelsens materielle sider. Også den enkeltes selvopfattelse og tænkemåder påvirkes af arbejdet og af de vilkår, hvorunder det udføres. I samfundet råder meget stærke normer om arbejdet. Ikke mindst normer om overhovedet at have et erhvervsarbejde. Social anseelse er ligeledes nært forbundet med det erhvervsarbejde, man har.

Arbejdsforholdene påvirker også forholdene på andre levevilkårsområder, fx øver arbejdstidens længde og tidsmæssige placering samt transporttiden mellem hjem og arbejde indflydelse på fritidens længde og anvendelse, familielivet og muligheden for kontakt og samvær med andre. Endvidere kan typen af arbejde påvirke de øvrige levevilkår gennem arbejdsmiljøets påvirkning på helbredet.

Det er også væsentligt at sondre mellem erhvervsmæssigt arbejde og arbejde i hjemmet. Åbenbare forskelle mellem disse typer af arbejde har betydning for spørgsmålet om fordelingen og omfordelingen af arbejdet. Der tænkes her først og fremmest på den enkeltes muligheder for at afpasse arbejdets art og omfang efter alder, uddannelse, erhvervs erfaring, familiesituation og helbred.

Eksisterende statistiske oplysninger vedrører overvejende det erhvervsmæssige arbejde. Materialet i dette kapitel er derfor koncentreret om dels at belyse arten og omfanget af den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet og dels at belyse de vilkår, hvorunder arbejdet udføres.

Begreber og definitioner

Statistikken omkring arbejdsforhold indeholder en række begreber og definitioner, som kort skal nævnes. Disse stammer navnlig fra arbejdsstyrkeundersøgelserne.

Arbejdsstyrken afgrænses som de personer, der enten har eller søger erhvervsmæssig beskæftigelse.

Primær arbejdsstyrke afgrænses som den del af arbejdsstyrken, der har eller søger varig beskæftigelse på mindst 15 timer pr. uge.

Sekundær arbejdsstyrke afgrænses som den del af arbejdsstyrken, der har eller søger midlertidig beskæftigelse eller varig korttidsbeskæftigelse på mindre end 15 timer pr. uge.

Beskæftigede afgrænses som den del af arbejdsstyrken, der normalt har erhvervsarbejde, inklusive midlertidigt fraværende på grund af sygdom, ferie, kursus og lignende.

Ledige afgrænses som den del af arbejdsstyrken, der ikke har, men søger erhvervsmæssig beskæftigelse.

Registreret ledige afgrænses som den del af de ledige, der er tilmeldt Arbejdsformidlingen og som samtidig enten er arbejdsløshedsforsikrede eller er blevet henvist fra bistandskontorerne.

Skjult ledige afgrænses som den del af befolkningen uden for arbejdsstyrken, der ønsker erhvervsmæssig beskæftigelse, hvis de kunne påtage sig det eller kunne få det. Denne gruppe består bl.a. af skoleelever, studerende, husmødre og pensionister, som på grund af fx studier, manglende erhvervs erfaring, handicap og lignende alligevel ikke søger erhvervsarbejde.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne om arbejdsforholdene er opdelt i beskæftigelsesforhold, arbejdsforhold, ledighed, arbejds aflønning, sygefravær, arbejdsmiljø og indflydelse.

Beskæftigelsesforholdene omfatter oplysninger om erhvervsdeltagelse. Tabel 6.1-6.3 viser erhvervsfrekvenserne for forskellige befolkningsgrupper, specielt for de gifte kvinder. Der har især været tale om en markant stigning i de gifte kvinders erhvervsfrekvens i de seneste 50 år, som det fremgår af tabel 6.1. Mændenes erhvervsfrekvens har derimod været svagt faldende.

Tabel 6.4 viser arbejdsstyrkens sammensætning med hensyn til heltids- og deltidsbeskæftigelse samt ledige. Deltidsarbejdet er overvejende et kvindefænomen, mens ledigheden har samme omfang blandt mænd og kvinder. I tabel 6.5 er deltidsarbejdet belyst i forskellige arbejdsstillings- og erhvervsgrupper. Deltidsarbejdet er særligt udbredt blandt ikke-faglærte arbejdere og inden for handel, administration og serviceerhverv.

Omfanget af bijob er belyst i tabel 6.6. Det er især studerende og skoleelever samt selvstændige landmænd, der har bijob.

Den ugentlige arbejdstid, overarbejde og arbejdstidens placering er vist i tabel 6.7-6.10. Tabel 6.7 viser, at de selvstændige især inden for landbrug, har væsentligt længere arbejdstid end funktionærer og arbejdere. Funktionærer med underordnede har også en længere arbejdstid end både funktionærer uden underordnede og arbejdere. Tilsvarende viser tabel 6.9, at overarbejde er mest udbredt blandt overordnede funktionærer.

Tabel 6.10 viser arbejdstidens placering, specielt om der er tale om fast eller skiftende arbejdstid, og om der er tale om weekendarbejde. Tabellen viser, at arbejderne i højere grad end funktionæerne har fast arbejdstid, især i dagtimerne. Funktionæerne har desuden hyppigere weekendarbejde end arbejderne.

Ledigheden er belyst i tabel 6.11-6.21. Oplysningerne stammer fra to hovedkilder, nemlig arbejdsstyrkeundersøgelserne, som er postspørgeskema-undersøgelser, og CRAM-registret, som er et register over ledige, der henvender sig til Arbejdsformidlingen. Der er derfor ikke fuld overensstemmelse mellem de to typer oplysninger, idet nogle af dem, der betragter sig som ledige ikke henvender sig for at blive registreret i registret.

Tabel 6.11 viser udviklingen i den registrerede ledighed. Ledigheden har været særligt lav i perioden 1960-1973, men har siden 1973 været stigende. Tabel 6.12-6.14 viser ledighedens omfang i forskellige befolkningsgrupper på grundlag af oplysninger fra arbejdsstyrkeundersøgelserne. Ledigheden er størst blandt de unge, særligt hos de unge piger. Desuden er ledigheden stor blandt arbejderne, specielt inden for bygge- og anlægsvirksomhed.

Tabel 6.15 viser ledigheden i de forskellige egne af landet. Nordjylland har en større ledighed end resten af landet, men forskellene mellem de forskellige egne af landet er med den generelt stigende ledighed blevet udjævnet en del.

Ledigheden inden for en række større arbejdsledigheds-kasser fremgår af tabel 6.16. Der er tale om store forskelle i ledighedsniveauet.

I tabel 6.17-6.20 er ledigheden belyst nærmere i form af ledighedsgrad, ledighedsperioder og ledighedsperiodernes længde. Ledighedsgraden er et beregnet mål for ledighedens omfang og fremkommer ved at dividere antallet af registrerede ledige timer med det antal timer, der er forsikret med.

Det fremgår af tabel 6.17 og 6.18, at ledighedens varighed er steget i de senere år, idet antallet af ledighedsperioder er faldet, mens længden af de enkelte ledighedsperioder er steget.

Tabel 6.20 viser sammenhængen mellem nuværende ledighed og tidligere ledighed. De personer, der havde lav ledighed i 1982, havde også forholdsvis lav ledighed i perioden 1977-1981.

Den såkaldt skjulte ledighed er forsøgt vist i tabel 6.21. Tabellen viser, hvor stor en del af de personer, der er uden for arbejdsstyrken, som ønsker erhvervsmæssig beskæftigelse uden at søge dette. Oplysningerne skal betragtes med varsomhed, da man ikke kan henregne alle disse personer til en arbejdskraftreserve, fordi nogle er så handicappede, at de aldrig vil kunne bestride et erhvervsarbejde. Tabellen viser, at den skjulte ledighed især forekommer blandt skoleelever og studerende.

Arbejdsafløningen er belyst i tabel 6.22-6.28. Til forskel fra oplysningerne i kapitlet om økonomiske forhold drejer det sig her udelukkende om indkomst fra lønnet arbejde.

I tabel 6.22 og 6.23 er vist udviklingen i reallønnen og den disponible realløn i 1970'erne for en række lønmodtagergrupper. Forskellen på de to typer realløn er, at den disponible realløn ud over at være korrigeret for prisstigninger også er korrigeret for direkte skatter. Tabellen viser, at der har været en stigning i reallønnen i perioden 1970-1975, hvorefter de privatansatte har oplevet en stagnation, og de offentligt ansatte har oplevet en stærk nedgang i perioden 1976-1981.

Tabel 6.24 viser lønspredningen, dvs. forskelle i løn inden for de enkelte lønmodtagergrupper. Der har gennemgående været tale om en formindskelse af lønspredningen i løbet af 1970'erne. Specielt for arbejderne er forholdet mellem akkordafløning og tidsafløning vist i tabel 6.25. Der er sket en formindskelse af forskellene mellem disse to lønformer i løbet af 1970'erne, ligesom akkordarbejdet er blevet mindre udbredt.

I tabel 6.26 og 6.27 er vist lønforskellene mellem forskellige lønmodtagergrupper i form af årslønninger og livsindkomster. I løbet af 1970'erne er der sket en formindskelse af aflønningsforskellene mellem de forskellige lønmodtagergrupper. Livsindkomsten er en beregnet størrelse på grundlag af typiske karriereforløb og en række andre forudsætnings-

er; derfor må livsindkomst betragtes med forsigtighed og under hensyn til de opstillede forudsætninger.

En del beskæftigede har i kraft af deres arbejde adgang til en række såkaldte frynsegoder i form af fri bil og telefon eller personalerabatter ved indkøb. Disse frynsegoder er belyst i tabel 6.28. Tabellen viser, at det især er de højere socialgrupper, der har disse frynsegoder.

Sygefravær, invaliditet og arbejdsulykker er behandlet i tabel 6.29-6.36. Sygefraværet er belyst i tabel 6.29-6.32 i form af samlet sygefravær og det langvarige sygefravær. Det langvarige sygefravær omfatter sager i dagpengeregistret med en varighed på over 5 uger. Tabellen viser, at kvinderne har større sygefravær end mændene, samt at det langvarige sygefravær stiger med alderen.

Udstødningen fra arbejdsmarkedet er belyst i tabel 6.33-6.34 ved oplysninger om tilgangen af invalidepensionister og andre førtidspensionister. Tabel 6.33 viser, at der har været et fald i tildelingen af invalidepensioner, men dette fald kan skyldes ændringer i tildelingsregler og -praksis. Desuden varierer tildelingen med alderen. Det er især de selvstændige og ikke-faglærte arbejdere inden for visse erhverv, der søger om invalidepension.

Arbejdsulykkerne er vist i tabel 6.35-6.36. Da oplysningerne bygger på anmeldte arbejdsulykker til Arbejdstilsynet, er der en vis usikkerhed på tallene, fordi det ikke er alle ulykker, der bliver anmeldt.

Arbejdsforholdene er vist i tabel 6.37-6.41. Dels bringes der oplysninger om forskellige belastninger i arbejdet, fx hvorvidt arbejdet er fysisk eller psykisk anstrengende, forjaget og enformigt, og dels bringes der oplysninger om hvorvidt der forekommer en lang række konkrete arbejdsmiljøgener, fx støj, giftige stoffer og klimatiske gener.

Arbejdsbelastningerne er vist i tabel 6.37-6.38. Tabellerne viser, at de lavere socialgrupper oftest er udsat for fysiske belastninger, ensformigt arbejde, og at de ikke får udnyttet deres evner tilstrækkeligt i arbejdet, mens de højere socialgrupper oftest er udsat for psykiske belastninger.

Arbejdsmiljøgenerne er vist i tabel 6.39-6.41. Tabellerne viser, at de lavere socialgrupper og arbejderne har væsentligt større arbejdsmiljøgener end de øvrige grupper af beskæftigede.

Endelig er indflydelsen på arbejdsforholdene vist i tabel 6.42-6.44. Disse forhold er belyst ved oplysninger om indflydelse på en række udvalgte arbejdsforhold. Tabellerne viser, at de lavere socialgrupper har betydeligt mindre indflydelse på næsten alle arbejdsforhold end de højere socialgrupper.

Datakilder

Løbende statistik

Danmarks Statistik forestår hovedparten af den løbende statistik om arbejdsforhold, men også Dansk Arbejdsgiverforening, Arbejdsdirektoratet, Sikringsstyrelsen og Arbejdstilsynet publicerer regelmæssigt statistik.

I Danmarks Statistik har man i de senere år arbejdet på at basere en stor del af statistikken vedrørende arbejdsforhold på registre. Således har man siden 1979 anvendt CRAM-registret (arbejdsløshedsregistret) til at udarbejde arbejdsløshedsstatistik og et beskæftigelsesstatistikregister til at udarbejde arbejdsstyrke- og beskæftigelsesstatistik.

Løbende statistik om arbejdsstyrke- og beskæftigelsesforhold var tidligere baseret på beskæftigelsesundersøgelserne og arbejdsstyrkeundersøgelserne, som var stikprøveundersøgelser med selvudfyldelseskemaer. Beskæftigelsesundersøgelserne er nu ophørt og blev foretaget sidste gang i 1979 (1). Arbejdsstyrkeundersøgelserne, som bl.a. indgår i EF's statistikprogram, gennemføres siden 1979 hvert andet år (2). Endvidere publiceres kvartalsvis en statistik over beskæftigede lønmodtagere, omregnet til fuldtidsbeskæftigede (3) og årligt en registerbaseret arbejdsstyrketælling (4). Desuden udgives kvartalsvis en detaljeret statistiks service om arbejdsmarkedsstatistik (5).

Arbejdsløshedsstatistikken, som efter at være blevet registerbaseret er blevet stærkt udvidet, publiceres månedligt (6) og for året som helhed (7). Desuden udgives månedligt en detaljeret statistiks service om arbejdsløshedsstatistik (8).

Lønstatistik publiceres af såvel Danmarks Statistik som Dansk Arbejdsgiverforening. Medens Dansk Arbejdsgiverforening kun udarbejder lønstatistik blandt ansatte hos foreningens medlemmer (9), udarbejder Danmarks Statistik lønstatistik for alle lønmodtagerkategorier (10). En særligt detaljeret statistiks service om løn- og prisstatistik udgives af Danmarks Statistik (11).

Sygefraværstatistik udarbejdes løbende af Dansk Arbejdsgiverforening (9). Statistik-

ken omfatter imidlertid kun ansatte hos foreningens medlemmer og er således ikke repræsentativ for alle lønmodtagere. Desuden publicerer Danmarks Statistik årligt statistik om det langvarige sygefravær (5 uger og derover) på basis af dagpengeregistret (12).

Arbejdsulykkestatistikken udarbejdes af Arbejdstilsynet, men publiceres årligt både af Arbejdstilsynet (13) og Danmarks Statistik (14). Den del af arbejdsulykkerne, der medfører anmeldelse til arbejdsskadeforsikringen, registreres af Sikringsstyrelsen, som årligt publicerer statistik om disse (15). Desuden udarbejder Danmarks Statistik statistik om ansøgninger og tildelinger af invalidepension og førtidspension (12).

Endelig kan det nævnes, at der løbende udarbejdes statistik om arbejdsstandsninger af Danmarks Statistik og Dansk Arbejdsgiverforening, arbejdsformidlingsstatistik (anviste og ubesatte job) af Danmarks Statistik og personaleomsætningsstatistik af Dansk Arbejdsgiverforening.

Øvrige datakilder

Der er i tidens løb gennemført en lang række større og mindre undersøgelser af forskellige aspekter af arbejdsforholdene. I dette afsnit vil nogle af de væsentligste undersøgelser blive omtalt.

Beskæftigelses- og arbejdsløshedsforholdene er først og fremmest blevet belyst gennem et større forskningsprojekt i Socialforskningsinstituttet. Projektets formål var at analysere omsvinget fra fuld beskæftigelse til stor arbejdsløshed. Projektet startede i 1977 og består dels af analyser af eksisterende data og dels af indhentning af nye oplysninger gennem interviewundersøgelser. Der er hidtil udkommet 4 publikationer (16), men der er planlagt yderligere publikationer fra projektet om jobsøgeadfærd og ledighedens økonomiske og sociale følger for den enkelte. Desuden har Lavindkomstkommissionen behandlet beskæftigelsesforholdene (17).

Omkring arbejdsløshedsforhold er der i de senere år foregået en stor forskningsaktivitet. Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd har nedsat et særligt udvalg om arbejdsløshedsforskning med den opgave at koordinere og tage initiativ til forskning inden for området. Udvalget har udarbejdet to rapporter om nyere forskningsresultater (18) og en oversigt over arbejdsløshedsforskningen, som omtaler de forskellige forskningsprojekter (19).

I Socialforskningsinstituttet er der i begyndelsen af 1970'erne gennemført to større forskningsprojekter om arbejdsforhold. Det ene projekt omhandlede arbejdskraftens mobilitet (20), og det andet omhandlede teknikens betydning for uddannelsens- og arbejdsforholdene (21).

Arbejdstidsforholdene er belyst i en ny undersøgelse fra Arbejdsministeriet (22). Undersøgelsen blev gennemført i 1982 og omhandlede, ud over arbejdstidens længde og placering, også spørgsmål om sygefravær, ferie og uddannelsesaktivitet.

Lønstruktur og lønforskelle er blevet grundigt belyst af både Lavindkomstkommissionen (23) og Arbejdsløshedsundersøgelsen (16), men i begge tilfælde er der tale om analyser af de eksisterende lønstatistikker.

Invaliditet, sygefravær og udstødning fra arbejdsmarkedet er behandlet i flere undersøgelser. Første gang var i den store undersøgelse af fysisk handicappede fra 1962, som blev gennemført af Socialforskningsinstituttet (24). Udstødningsproblematikken er også belyst af Lavindkomstkommissionen (25). Sygefraværet er særligt belyst i Arbejdsløshedsundersøgelsen (16) og i en studie fra Socialforskningsinstituttet (26).

På arbejdsmiljøområdet er der lavet en lang række undersøgelser af specielle erhverv, stillingsgrupper og enkeltvirksomheder. En stor del af disse er støttet af Arbejdsmiljøfonden, i hvis beretninger mange af projekterne er omtalt. Der er derimod kun gennemført få generelle arbejdsmiljøundersøgelser. Den første blev lavet af »Arbejdsmiljøgruppen af 1972« i 1973 (27). Desuden har Arbejdstilsynet gennemført en generel arbejdsmiljøundersøgelse i 1982 (28), som dog ikke er helt sammenlignelig med den tidligere undersøgelse. I 1976 blev der endvidere lavet en undersøgelse specielt omkring arbejdsmiljøet blandt kvinder i typiske kvindebrancher (29).

En undersøgelse, der omfatter flere aspekter af arbejdsforholdene samtidig, fx beskæftigelse, arbejdsindtjening, arbejdsmiljø og indflydelsesforhold, er Velfærdsundersøgelsen fra 1976 (30).

En række arbejdsmiljøforhold og indflydelsesforhold er behandlet i to Arbejdsnotater fra Lavindkomstkommissionen (31).

En omfattende kortlægning af arbejdsforholdene kan man få i betænkningen fra Lavindkomstkommissionen (32). I denne betænkning er de fleste aspekter af arbejdsforholdene analyseret, blandt andet beskæfti-

gelse, indkomst, indtjening, udstødning fra arbejdsmarkedet, erhvervsstruktur, arbejdsmiljø og indflydelse på arbejdsforholdene.

Endelig skal det nævnes, at Dansk Arbejdsgiverforening (33) og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (34) med jævne mellemrum udgiver nogle lettilgængelige statistikker og nøgletal for arbejdsmarkedet.

- (1) Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1980, A, Nr. 18. København, 1980. Resultaterne fra tidligere beskæftigelsesundersøgelser er alle publiceret i Statistiske Efterretninger.
- (2) Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1982, A, Nr. 15. København, 1982. Resultaterne fra tidligere arbejdsstyrkeundersøgelser er alle publiceret i Statistiske Efterretninger.
De fremtidige arbejdsstyrkeundersøgelser vil blive publiceret i: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983....
- (3) Danmarks Statistik: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983....
- (4) Danmarks Statistik: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 3. København, 1984. Denne årlige opgørelse foretages på ét bestemt tidspunkt, sidste uge af november.
- (5) Danmarks Statistik: Arbejdsmarkedsstatistik. Statistikservice. København, 1. årgang ..., 1983.... Udkommer kvartalsvis. Omfatter primært opdeling af arbejdsmarkedsstatistikken på amtskommuner.
- (6) Danmarks Statistik: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983.... De månedlige oplysninger er ret summariske.
- (7) Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1982. København, 1983. Denne publikation er udgivet årligt siden 1940 og hvert femte år i perioden 1910-1940. Oplysningerne i denne publikation er meget detaljerede.
- (8) Danmarks Statistik: Arbejdsløshedsstatistik. Statistikservice. København, 1. årgang ..., 1983 Udkommer månedligt.
- (9) Dansk Arbejdsgiverforening: Statistikken. (Særnummer af tidsskriftet Arbejdsgiveren). Udgives kvartalsvis og indeholder oplysninger om sygefravær, løn og lønformer for arbejdere og funktionærer.
- (10) Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983 Lønoplysninger om privatansatte arbejdere publiceres kvartalsvis. Lønoplysninger om funktionærer samt stats- og kommunalt ansatte publiceres årligt.
- (11) Danmarks Statistik: Løn- og indkomststatistik. Statistikservice. København, 1. årgang ..., 1983.... Udkommer kvartalsvis og giver mere detaljerede oplysninger end Statistiske Efterretninger.
- (12) Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983 Publiceres årligt.
- (13) Arbejdstilsynet: Arbejdsulykker – årsstatistik. København, 1. årgang ..., 1977 Giver detaljerede oplysninger om ulykkernes art.
- (14) Danmarks Statistik: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983 Årlig opgørelse, men i en mere summarisk form end Arbejdstilsynets publikation (13).
- (15) Sikringsstyrelsen: Arbejdsskadeforsikringen. Beretning for årene 1980 og 1981. København, 1982, (Sikringsstyrelsens undersøgelse, Nr. 7).
- (16) Efterspørgsel og udbud på arbejdsmarkedet, af Ingrid Henriksen mfl. Arbejdsløshedsundersøgelserne 1. København, 1979, (Socialforskningsinstituttets publikation, 91).
Rosdahl, Anders og Due, Johannes: Omfanget af ledighed og sygefravær. Arbejdsløshedsundersøgelserne 2. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets publikation, 96).
Mørkeberg, Henrik og Rosdahl, Anders: Marked, statslig politik og velfærdsmæssige konsekvenser. Arbejdsløshedsundersøgelserne 3. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 107).
Hansen, Per Vejrup: Lønforskelle, lønpolitik og beskæftigelse i 1970'erne. Arbejdsløshedsundersøgelserne 4. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 111).
- (17) Christensen, Jens Frøsløv: Erhvervsstruktur, teknologi og levevilkår. Del 1-2. København, 1980-1981, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 12 og 18).
- (18) Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Udvalget vedrørende Arbejdsløshedsforskning: Arbejdsløshedens struktur og konsekvenser. Arbejdsløshedsforskning 1. Ålborg, 1983.
Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Udvalget vedrørende Arbejdsløshedsforskning: Perspektiver for beskæftigelsen. Arbejdsløshedsforskning 2. Ålborg, 1983.
Begge rapporter indeholder indlæg fra en konference om arbejdsløshedsforskning.
- (19) Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Udvalget vedrørende Arbejdsløshedsforskning: Udviklingslinier i dansk arbejdsløshedsforskning 1970-1981. København, 1981.
- (20) Gundelach, Peter og Redder, K.W.: Arbejdskraftens mobilitet 3: Omfanget. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets publikation, 70).
Hillestrøm, Karsten: Arbejdskraftens mobilitet 4: Processen. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets publikation, 72).
Arbejdskraftens mobilitet 5: Konsekvenser, af Jytte Haargaard mfl. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets publikation, 73).
Arbejdskraftens mobilitet 1: Litteraturstudiet, af Helge Tetzschner mfl. København, 1974, (Socialforskningsinstituttets studie, 30).
Gundelach, Peter og Tetzschner, Helge: Arbejdskraftens mobilitet 2: Forundersøgelsen. København, 1974, (Socialforskningsinstituttets studie, 31). De to studier indeholder litteraturstudier og resultaterne fra forundersøgelsen.
- (21) Bunnage, David; Mortensen, Niels og Rosdahl, Anders: Teknikken og arbejderen 1. København, 1974, (Socialforskningsinstituttets publikation, 62).
Bunnage, David og Rosdahl, Anders: Teknikken og arbejderen 2. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets publikation, 1975).
- (22) Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. Rapport om de beskæftigedes arbejdstidsforhold. København, 1982.
- (23) Due, Johannes: Lønudviklingen for arbejdere. København, 1979, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 2).
- (24) Andersen, Bent Rold: Fysisk handicappede i Danmark. Nogle hovedresultater fra undersøgelsen. Bind 2. København, 1964. (Socialforskningsinstituttets publikation, 16). Bind 1, 3-6 af undersøgelsen er publiceret i Socialforskningsinstituttets publikation 15, 18, 22, 26 og 27, 1964-1967.

- (25) Kjær, Anders: Særligt vanskeligt stillede gruppers beskæftigelsesforhold. København, 1979, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 1).
- (26) Arbejdsfravær, af Jon Sundbo mfl. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets studie, 44).
- (27) Arbejds miljøgruppen af 1972: Arbejds miljøundersøgelsen. Rapport nr. 2. København, 1974. Der er i alt udkommet fire rapporter fra Arbejds miljøgruppen af 1972.
- (28) Direktoratet for Arbejdstilsynet: Arbejds miljøundersøgelse 1981. København, 1982.
- (29) Kristensen, Tage Søndergård: Kvinders helbred og arbejde. Helbred, arbejds- og familieforhold for ansatte i 7 kvindebrancher. København, 1978, (Fagbevægelsens Forskningsråds publikation, 9).
- (30) Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte levekårs komponenter, af Søren Geckler mfl.
- (31) Holt, Paul: Fordelingen af arbejds vilkår og sundhedsforhold. København, 1979, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 3).
Valentin, Finn: Fordelingen af påvirknings muligheder. København, 1980, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 14).
- (32) Lavindkomstkommissionens betænkning. Betænkning nr. 946. København, 1981.
- (33) Dansk Arbejdsgiverforening: Overenskomst situationen 1982-1983. Nøgletal for arbejdsmarkedet. København, 1982.
Dansk Arbejdsgiverforening: Arbejdsmarkedet i tal og diagrammer 1981-82. København, 1982. Udgives årligt som et særtryk af Dansk Arbejdsgiverforenings Årsberetning.
- (34) Arbejderbevægelsens Erhvervsråd: Kvartalsrapport 1984, Nr. 1. København, 1984.

Tabel 6.1 Erhvervsfrekvensen for mænd, ikke-gifte kvinder og gifte kvinder. 1940-1983.

Activity rates for men, non-married women and married women. Percent. 1940-1983.

	1940	1950	1960	1970	1976	1981	1983
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel ¹						
1 Mænd	89	88	84	79	79	76	76
2 15-24 år	90	88	75	70	63	63	62
3 25-44 år	98	98	98	96	94	95	95
4 45-64 år	92	94	95	91	87	82	80
5 65 år og derover ³	35	36	31	23	27	19	18
6 Ikke-gifte kvinder	72	64	56	44	49	52	54
7 15-24 år ²	91	83	66	52	52	51	50
8 25-44 år	93	86	90	83	79	87	90
9 45-64 år	59	65	66	57	49	50	52
10 65 år og derover ³	9	9	10	6	7	6	4
11 Gifte kvinder	24	28	23	42	53	64	67
12 15-24 år	26	32	32	57	70	89	90
13 25-44 år	27	31	27	51	66	83	87
14 45-64 år	21	26	22	39	44	54	58
15 65 år og derover ³	5	7	5	4	5	4	7

Anm.: Oplysningerne for 1940-1970 stammer fra folketællingerne og for 1976-1983 fra arbejdsstyrkeundersøgelserne.

¹ I 1940-1970 andel erhvervsaktive, dvs. lønmodtagere, selvstændige, medhjælpende ægtefæller, husassistenter, arbejdsløse og lignende. I 1976-1983 andel i den primære arbejdsstyrke, dvs. personer, der har erhvervsarbejde som normal hovedbeskæftigelse.

² I 1950-1970: 14-24 år.

³ I 1976-1983: 65-74 år.

Kilde: Til 1940: Det Statistiske Departement: Folketællingen 1940. Bind 2. København, 1949, (Statistisk Tabelværk, 5. række, litra A, Nr. 23). Til 1950: Det Statistiske Departement: Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950. København, 1957, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 162. bind, 3. hæfte). Til 1960: Det Statistiske Departement: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960. B, 3. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 5). til 1970: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970. C, 1. København, 1974, (Statistisk Tabelværk, 1974, 7). Til 1976: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1977, A, Nr. 27. København, 1977. Til 1981: Statistiske Efterretninger 1982, A, Nr. 15. København, 1982. Til 1983: Danmarks Statistik: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 6. København, 1984.

Translation – Front Column, 1: men; 6: non-married women; 11: married women; 2-5, 7-10 and 12-15: age groups.

Note: Figures for 1940-1970 are population census results, and figures for 1976-1983 results of labour force sample surveys.

¹ For 1940-1970: percentage being economically active, i.e. employees, self employed, assisting spouses, domestic servants, etc., and unemployed. For 1976-1983: percentage belonging to the primary labour force, i.e. persons who normally work for pay or profit.

² For 1950-1970: 14-24 years.

³ For 1976-1983: 65-74 years.

Erhvervsfrekvensen for kvinder, opdelt på bopælsområde, antal hjemmeboende børn og børnenes alder. 1980.

Female activity rates by degree of urbanization and by number and age of children living with their parents. Percent. 1980.

Tabel 6.2

	Hovedstads- området	Mere end 10 000 indbyggere	2 000 - 9 999 indbyggere	Mindre end 2 000 indbyggere	Hele landet
	1	2	3	4	5
Procentandel ¹					
1 Antal børn					
2 Ingen børn	69	63	63	60	64
3 1 barn	82	80	81	79	81
4 2 børn	83	81	81	81	82
5 3 børn	77	76	77	76	76
6 4 eller flere børn	64	66	69	68	67
7 Børn i alderen					
8 0- 2 år	80	83	83	83	82
9 3- 6 år	81	81	81	81	81
10 7-15 år	82	79	79	79	80
11 16-17 år	82	78	78	78	79
12 Alle kvinder ²	76	72	73	71	73

¹ Andel af erhvervsaktive, dvs. personer med en arbejdsindkomst (inklusive sygedagpenge og arbejdsløshedsdagpenge) i 1980 på mindst 20 300 kr.

² 16-59 årige.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Column 1: Copenhagen metropolitan area; 2: other municipalities whose largest urban area has at least 10 000 inhabitants; 3: municipalities whose largest urban area has 2 000-9 999 inhabitants; 4: municipalities whose largest urban area has under 2 000 inhabitants; 5: all Denmark. - Front Column, 1: number of children; 2: none; 3: one; 4: two; 5: three; 6: four or more; 7: children by age; 8-11: age groups; 12: all women (2).

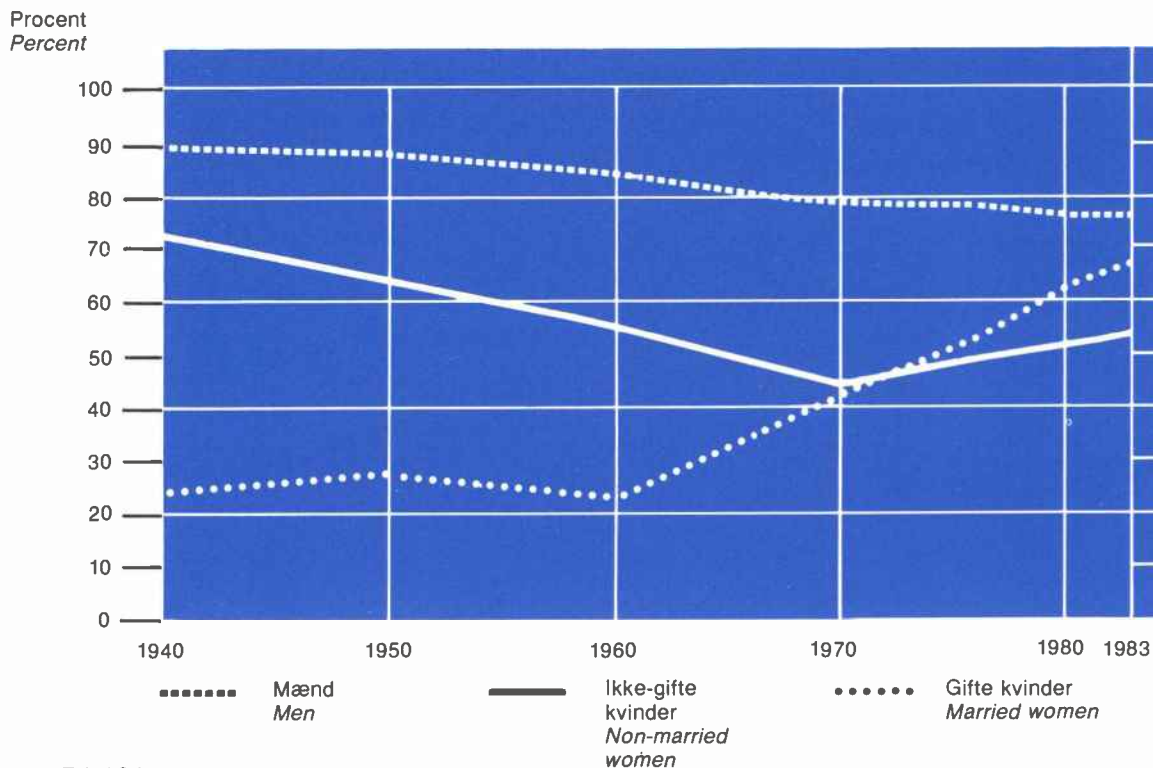
¹ Percentage being economically active, i.e. persons whose earned income (including sick benefit and unemployment benefit) was at least D.kr. 20 300 in 1980.

² Aged 16-59 years.

Erhvervsfrekvensen for mænd, ikke-gifte kvinder og gifte kvinder. 1940-1983.

Activity rates for men, non-married women and married women. 1940-1983.

Figur 6.A

Kilde: Tabel 6.1.

Tabel 6.3 Erhvervsfrekvensen for gifte kvinder, opdelt på antal hjemmeboende børn og mandens socio-økonomiske gruppe. 1980.

Activity rates for married women by number of children living with their parents and by husband's socio-economic group. Percent. 1980.

	Ingen børn	1 barn	2 børn	3 børn	4 eller flere børn	Alle
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel ¹					
1 <i>Mandens socio-økonomiske gruppe</i>						
2 I erhverv	60	80	82	77	69	74
3 Selvstændige	57	79	84	82	78	73
4 I landbrug	51	76	83	84	82	69
5 I øvrige erhverv	62	81	84	80	73	75
9 Funktionærer	60	81	83	78	71	75
7 Funktionærer I	56	77	80	75	69	72
8 Funktionærer II	60	81	84	79	72	76
9 Funktionærer III	66	85	85	80	73	79
10 Arbejdere	63	80	80	73	61	74
11 Faglærte	68	85	83	77	67	79
12 Ikke-faglærte	60	75	77	70	58	70
13 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	46	72	71	61	46	59
14 Uden for erhverv	15	51	60	52	35	19
15 Alle	42	79	81	76	68	64

¹ Andel af erhvervsaktive, dvs. personer med en arbejdsindkomst (inklusive sygedagpenge og arbejdsløshedsdagpenge) i 1980 på mindst 20 300 kr.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Column 1: no children; 2: one child; 3: two children; 4: three children; 5: four or more children; 6: total. – **Front Column**, 1: husband's socio-economic group; 2: economically active; 3: self employed; 4: in agriculture; 5: in other industries; 6: salaried employees; 7-9: groups I-III; 10: manual workers; 11: skilled; 12: unskilled; 13: employees, not further specified; 14: not economically active; 15: total.

¹ Percentage being economically active, i.e. persons whose earned income (including sick benefit and unemployment benefit) was at least D.kr. 20 300 in 1980.

Mænd og kvinder i arbejdsstyrken, opdelt på kategorier af beskæftigelse og ledighed. 1976-1983.

Men and women in the labour force by categories of employment and unemployment. Percent. 1976-1983.

Tabel 6.4

		Beskæftigede ¹			Ledige	I alt
		I alt	Heltid	Deltid		
		1	2	3	4	5
		Procent				
1	Mænd					
2	1976	94	89	5	6	100
3	1979	96	91	5	4	100
4	1981	90	85	5	10	100
5	1983	89	83	6	11	100
6	Kvinder					
7	1976	93	51	42	7	100
8	1979	92	50	42	8	100
9	1981	89	48	41	11	100
10	1983	88	49	39	12	100
11	Mænd og kvinder					
12	1976	94	74	20	6	100
13	1979	94	73	21	6	100
14	1981	90	69	21	10	100
15	1983	88	67	21	12	100

Anm.: 15-74 årige.

¹ Opdelingen i heltid og deltid er foretaget af interviewpersonerne selv.

Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1982, A, Nr. 15. København, 1982 og Nyt fra Danmarks Statistik 1983, Nr. 259. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-3: employed; 1: total; 2: full-time employed; 3: part-time employed; 4: unemployed; 5: total. - Front Column, 1: men; 6: women; 11: men and women.

Note: Persons aged 15-74 years.

¹ The distinction between full-time and part-time has been made by the respondents themselves.

Tabel 6.5 Deltidsfrekvenser for mænd og kvinder, opdelt på arbejdsstilling og erhvervsgruppe. 1983. Percentage of employed men and women working part-time, by employment status and industry. 1983.

		Land- brug mv.	Frem- stillings- virk- somhed	Bygge- og anlægs- virk- somhed	Handel	Trans- port	Admini- stration og liberale erhverv	Service- erhverv	Alle
		1	2	3	4	5	6	7	8
		Procentandel ¹							
1	Mænd	7	4	3	10	6	10	17	7
2	Selvstændige	3	2	9	4	1	16	3	5
3	Funktionærer	4	2	1	4	1	7	24	5
4	Faglærte arbejdere	9	2	–	5	–	1	3	1
5	Ikke-faglærte arbejdere	14	8	3	31	13	23	38	13
6	Kvinder	38	34	39	43	41	49	48	45
7	Selvstændige	10	30	–	5	5	22	11	11
8	Medhjælpende ægtefæller ..	43	54	46	20	57	67	39	41
9	Funktionærer	47	42	54	46	36	43	45	44
10	Faglærte arbejdere	9	18	–	48	–	56	29	26
11	Ikke-faglærte arbejdere	21	26	14	82	60	64	58	52
12	Alle	14	12	6	26	14	36	38	24

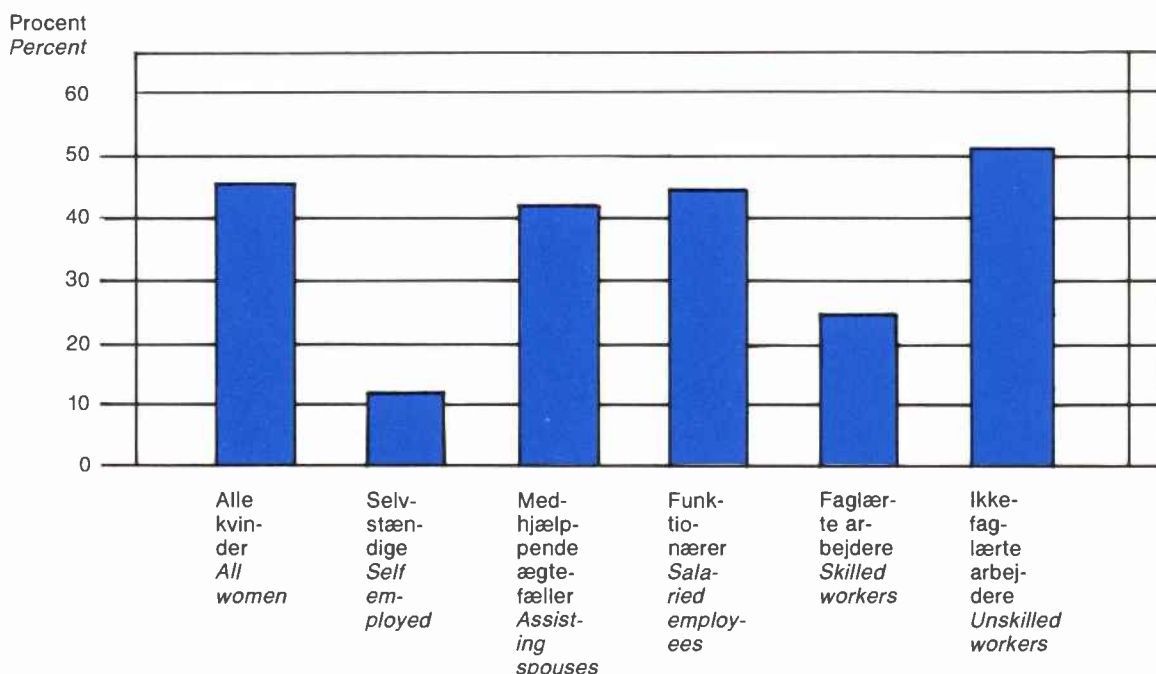
¹ Andel af 16-74 årige i beskæftigelse, der selv har angivet at have deltidsarbejde.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Column 1: agriculture, etc.; 2: manufacturing; 3: construction industry; 4: commerce; 5: transport; 6: public sector; 7: other private services; 8: total. – **Front Column**, 1: men; 6: women; 2 and 7: self employed; 8: assisting wives; 3 and 9: salaried employees; 4 and 10: skilled manual workers; 5 and 11: unskilled manual workers; 12: total.

¹ Percentage of 16-74 year old employed population stating that they are part-time employed.

Figur 6.B Deltidsfrekvenser for kvinder, opdelt på arbejdsstilling. 1983. Percentage of employed women working part-time, by employment status. 1983.

Kilde: Tabel 6.5.

Andel af mænd og kvinder, der har erhvervsarbejde ved siden af hovedbeskæftigelsen, fordelt efter arbejdsstilling. 1982.

Percentage of men and women having an additional job, by employment status. 1982.

Tabel 6.6

		Mænd	Kvinder	Alle
		1	2	3
		Procentandel ¹		
1	I erhverv	9	5	7
2	Selvstændige	9	9	9
3	I landbrug	16	..	15
4	I øvrige erhverv	6	8	6
5	Medhjælpende ægtefæller	–	10	10
6	Funktionærer	13	4	8
7	Arbejdere	5	5	5
8	Faglærte	4	..	3
9	Ikke-faglærte	5	6	5
10	Uden for erhverv	17	10	13
11	Pensionister/efterlønsmodtagere	7	4	5
12	Husmødre	12	12
13	Studerende/skoleelever	54	42	48
14	Øvrige
15	Alle	11	8	10

Anm.: 16 år og derover.

¹ Andel, der angiver at have erhvervsarbejde ved siden af et hovederhverv.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks og Socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse, oktober 1982.

Translation – Heading, Column 1: men; 2: women; 3: total. – **Front Column,** 1: economically active; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: assisting spouses; 6: salaried employees; 7: manual workers; 8: skilled; 9: unskilled; 10: not economically active; 11: pensioners/persons receiving early retirement pay; 12: homemakers; 13: students/pupils; 14: others; 15: total.

Note. Persons aged 16 years and over.

¹ Percentage stating that they have a paid job in addition to their primary occupation.

Tabel 6.7 Beskæftigede opdelt på arbejdsstilling, fordelt efter ugentlig arbejdstid i hovedbeskæftigelsen. 1982.

Employed population by number of weekly working hours in primary occupation, by employment status. Percent. 1982.

	1-19 timer	20-29 timer	30-39 timer	40 timer	41 timer eller mere	I alt	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6	7
	Procent						
1 Selvstændige	5	8	10	11	66	100	829
2 I landbrug	2	4	4	5	85	100	190
3 I øvrige erhverv	3	4	8	12	73	100	479
4 Medhjælpende ægtefæller	17	24	21	15	23	100	160
5 Funktionærer	2	16	16	53	13	100	2 872
6 Med underordnede	0	8	12	58	22	100	956
7 Uden underordnede	3	20	17	51	9	100	1 916
8 Arbejdere	6	10	10	67	7	100	2 303
9 Faglærte	2	5	6	82	5	100	756
10 Ikke-faglærte	8	13	12	59	8	100	1 547
11 Alle	4	12	13	53	18	100	6 004

Anm.: 16-66 årige.

Kilde: Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. København, 1982.

Translation – Heading, Columns 1-5: number of hours; 5: 41 hours or more; 6: total; 7: number of respondents. – **Front Column**, 1: self-employed; 2: in agriculture; 3: in other industries; 4: assisting spouses; 5: salaried employees; 6: with subordinate staff; 7: without subordinate staff; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 11: total.
Note: Person aged 16-66 years.

Tabel 6.8 Lønmodtagere fordelt efter ugentlig arbejdstid, opdelt på køn og arbejdsstilling i hovedbeskæftigelsen. 1982.

Employees by number of weekly working hours in primary occupation, by sex and employment status. Percent. 1982.

	1-19 timer	20-29 timer	30-39 timer	40 timer	41 timer eller mere	I alt	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6	7
	Procent						
1 Mænd	0	2	8	74	16	100	2 642
2 Funktionærer	0	3	13	62	22	100	1 314
3 Faglærte arbejdere	0	1	2	91	6	100	605
4 Ikke-faglærte arbejdere	1	2	3	81	13	100	723
5 Kvinder	8	26	19	43	4	100	2 436
6 Funktionærer	5	28	18	44	5	100	1 515
7 Faglærte arbejdere	8	20	19	50	3	100	142
8 Ikke-faglærte arbejdere	15	23	20	38	4	100	779
9 Mænd og kvinder	4	13	13	59	11	100	5 078

Anm.: 16-66 årige.

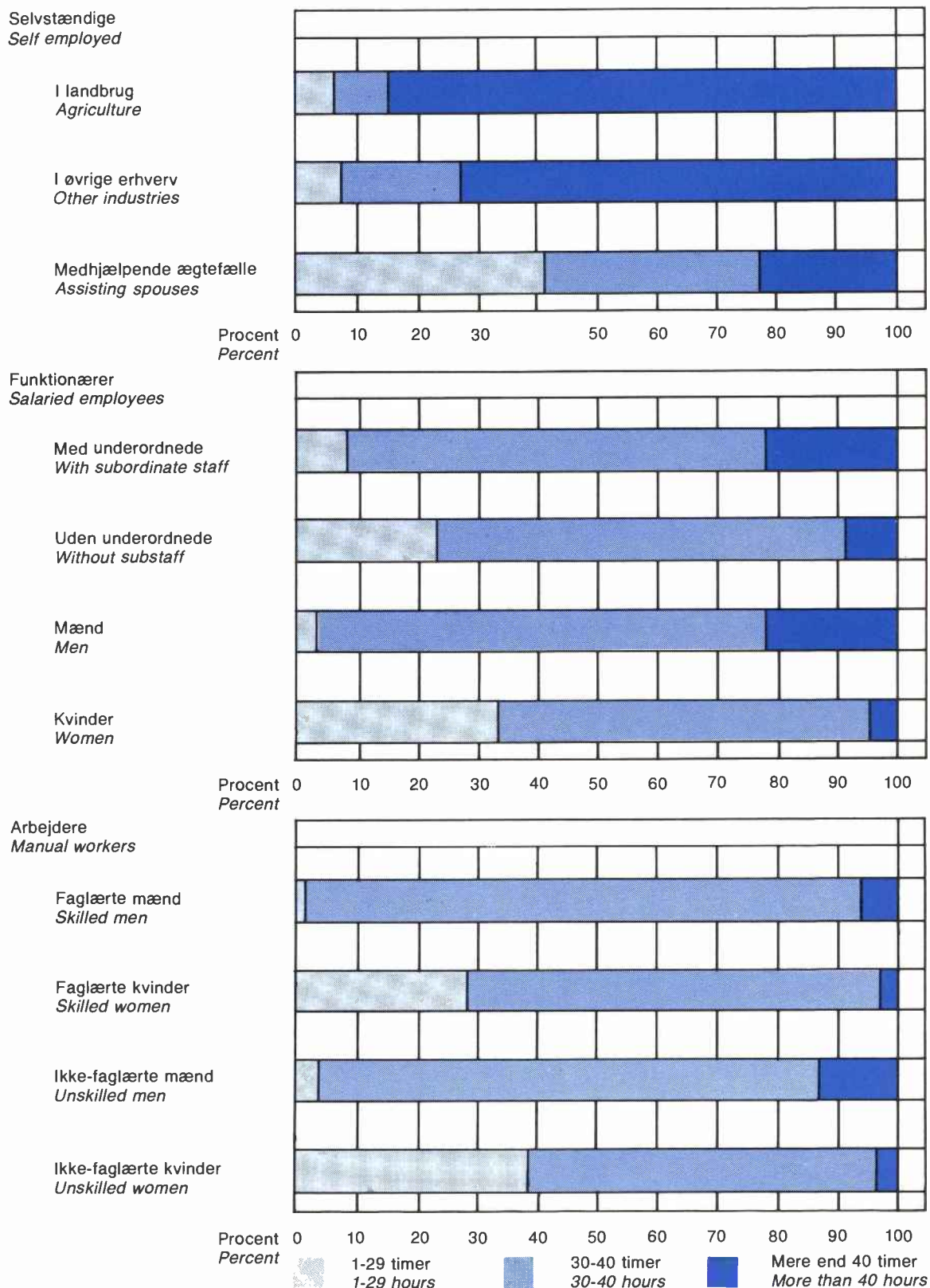
Kilde: Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. København, 1982.

Translation – Heading, Columns 1-5: number of hours; 5: 41 hours or more; 6: total; 7: number of respondents. – **Front Column**, 1: men; 5: women; 2 and 6: salaried employees; 3 and 7: skilled manual workers; 4 and 8: unskilled manual workers; 9: men and women.
Note: Persons aged 16-66 years.

Beskæftigede opdelt på arbejdsstilling, fordelt efter ugentlig arbejdstid. 1982.

Employed population by employment status and number of weekly working hours. 1982.

Figur 6.C

Kilde: Tabel 6.7 og 6.8.

Tabel 6.9 Lønmodtagere fordelt efter omfanget af overarbejde, opdelt på arbejdsstilling. 1982.

Employees by extent of overtime work, by employment status. Percent. 1982.

	Intet overarbejde	Antal overarbejdstimer pr. måned ¹				Antal svarpersoner
		1-4 timer	5-19 timer	20 timer eller mere	I alt	
	1	2	3	4	5	6
		Procent ¹				
1 Funktionærer	61	11	18	10	100	2 872
2 Med underordnede	51	9	22	18	100	956
3 Uden underordnede	66	12	16	6	100	1 916
4 Arbejdere	71	8	14	7	100	2 303
5 Faglærte	68	10	15	7	100	756
6 Ikke-faglærte	72	8	13	7	100	1 547
7 Alle	65	10	16	9	100	5 175

¹ Spørgsmålet lød: »Har De haft overarbejde i løbet af den sidste måneds tid?«

Kilde: Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. København, 1982.

Translation – Heading. Column 1: no overtime; 2-4: number of monthly overtime hours (1); 5: total; 6: number of respondents. – **Front Column, 1:** salaried employees; 2: with subordinate staff; 3: without subordinate staff; 4: manual workers; 5: skilled; 6: unskilled; 7: total.

¹ The question was: Did you do any overtime during the past month?

Arbejdstidens placering for lønmodtagere, fordelt efter arbejdsstilling. 1982.

Employees by working periods and employment status. Percent. 1982.

Tabel 6.10

	Fast arbejdstid		Skiftende arbejdstid			Weekendarbejde ¹		Antal svarpersoner
	Kun i dagtimer	Aften/nattimer	Hold-drift	Vari-erende efter skema	Særlige aftaler/flekstid	Lørdag	Søndag	
	1	2	3	4	5	6	7	
	Procentandel							
1 Funktionærer	68	4	3	13	10	25	18	2 872
2 Med underordnede	67	5	3	11	11	956
3 Uden underordnede	69	4	3	14	9	1 916
4 Arbejdere	77	4	6	6	7	21	15	2 303
5 Faglærte	84	3	5	5	4	18	12	756
6 Ikke-faglærte	74	5	6	7	8	22	16	1 547
7 Alle	73	4	5	10	8	23	16	5 175

Anm.: 16-66 årige.

¹) Andel, der arbejder regelmæssigt lørdag og søndag.

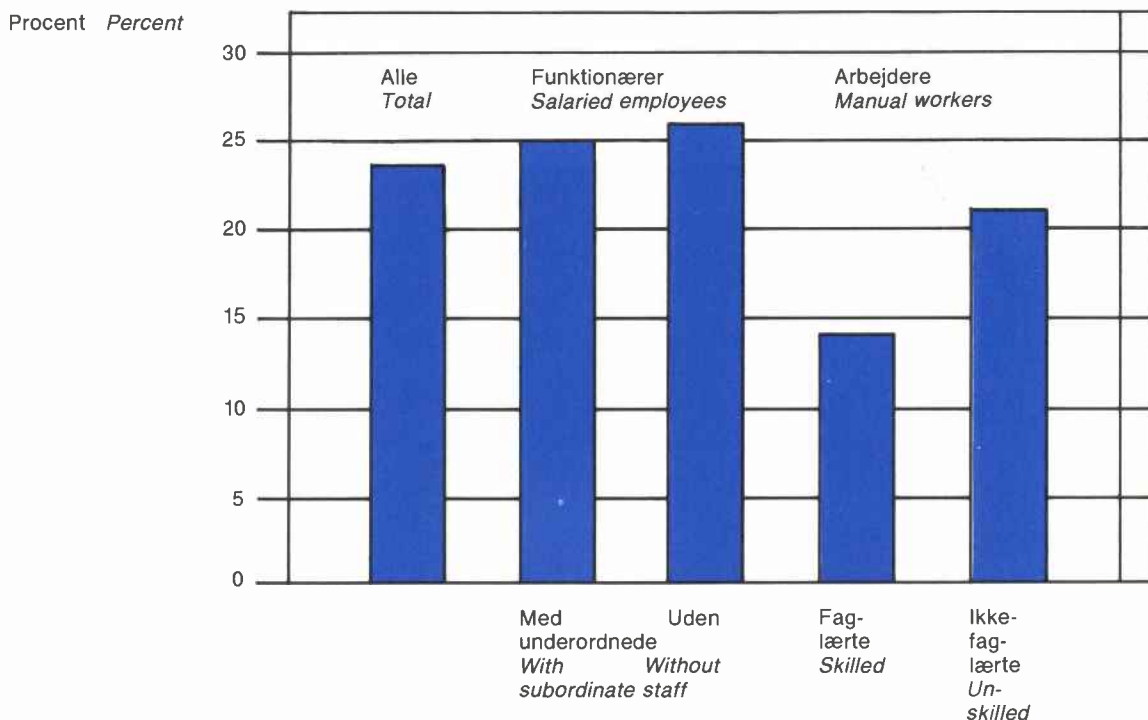
Kilde: Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. København, 1982.

Translation - Heading. Columns 1-2: fixed working hours; 1: daytime only; 2: evening/night; 3-5: varying working hours; 3: shift work; 4: varying according to a schedule; 5: special agreements/flexible hours; 6-7: weekend work (1); 6: Saturdays; 7: Sundays; 8: number of respondents. - Front Column, 1: salaried employees; 2: with subordinate staff; 3: without subordinate staff; 4: manual workers; 5: skilled; 6: unskilled; 7: total. 1 Percentage working regularly on Saturdays and Sundays.

Andel af lønmodtagere med skiftende arbejdstid. 1982.

Percentage of employees having varying working hours. 1982.

Figur 6.D

Kilde: Tabel 6.10.

Tabel 6.11 Den gennemsnitlige registrerede ledighed. 1950-1983.

Average registered unemployment. Percent. 1950-1983.

	Antal ledige ¹ i procent af fuldtidsforsikrede			Antal ledige ¹ i procent af arbejdsstyrken ²			Antal forsikrede i procent af arbejdsstyrken	Antal registrerede ledige i tusinder ¹
	I alt	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder		
	1	2	3	4	5	6		
	Procentandel ¹							
1 1950	9	10	5	4	4	1	31	55
2 1960	4	5	2	2	3	1	34	31
3 1965	2	2	1	1	1	0	36	16
4 1970	3	3	2	1	1	1	37	25
5 1973	2	2	2	1	1	1	36	22
6 1976	10	9	12	5	6	5	48	133
7 1979	10	8	14	6	5	7	59	162
8 1982	13	13	14	10	9	11	66	263
9 1983	11	10	12	67	283

Anm.: Registrerede ledige omfatter alle ledige, der enten er arbejdsløshedsforsikrede eller er henvist til arbejdsformidlingen fra bistandskontorerne.

¹ Gennemsnit af hele året.

² Før 1976 kun lønmodtagere.

Kilde: Det Statistiske Departement: Arbejdsløsheden 1950. København, 1951, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 144. bind, 2. hæfte). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1970. København, 1971, (Statistiske Meddelelser, 1971, 8). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1979. København, 1980, (Statistiske Meddelelser, 1980, 10). Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-3: unemployment among full-time insured (1); 4-6: unemployment among all people in the labour force (2); 1 and 4: total; 2 and 5: men; 3 and 6: women; 7: insured population as a percentage of total labour force; 8: registered unemployment (1), in thousands.

Note: Registered unemployment comprises insured persons (members of unemployment insurance funds) as well as uninsured persons who by social security offices have been referred to public employment offices.

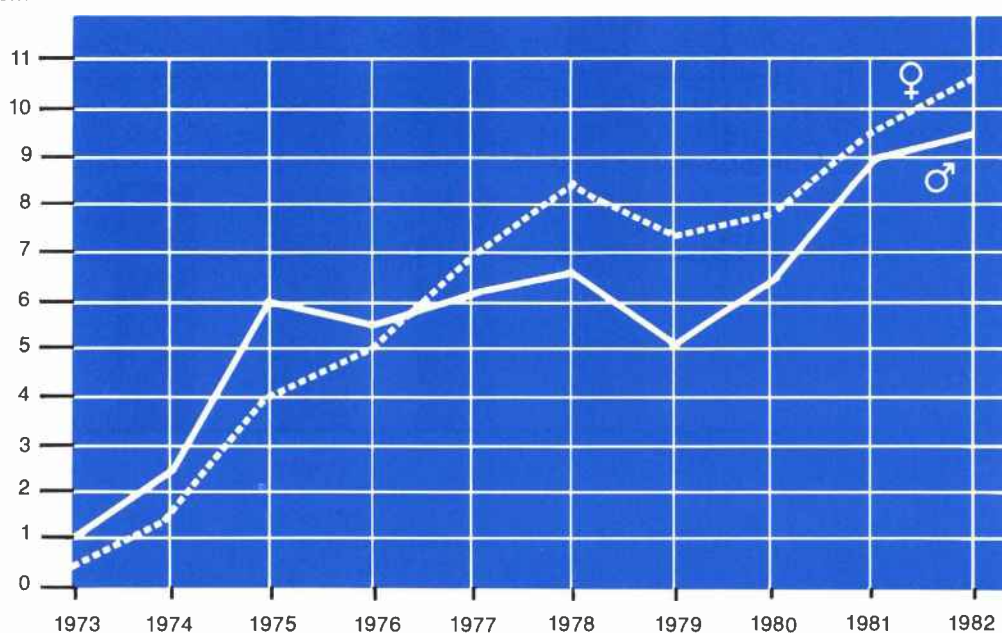
¹ Annual averages.

² Before 1976 the figures refer to employees only.

Figur 6.E Andel af arbejdsstyrken, der er registrerede ledige. 1973-1982.

Percentage of labour force being registered as unemployed. 1973-1982.

Procent Percent

Kilde: Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1979. København, 1980, (Statistiske Meddelelser, 1980, 10). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1982. København, 1983.

Ledigheden blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. 1976-1983.

Male and female unemployment by age. Percent. 1976-1983.

Tabel 6.12

		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-59 år	60-74 år	Alle
		1	2	3	4	5	6
		Procentandel ¹					
1	Mænd						
2	1976	12	12	7	4	6	6
3	1979	6	8	5	3	...	4
4	1981	13	17	14	8	6	10
5	1983	18	21	13	8	3	11
6	Kvinder						
7	1976	17	13	8	4	4	7
8	1979	13	16	12	6	6	8
9	1981	21	20	13	7	5	11
10	1983	26	21	16	9	4	12
11	Mænd og kvinder						
12	1976	14	12	8	4	5	6
13	1979	9	12	8	4	5	6
14	1981	16	18	13	8	6	10
15	1983	22	21	14	9	4	11

¹ Andel af arbejdsstyrken, der selv har angivet at være ledig.
Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1981, A, Nr. 3. København, 1981. Danmark Statistik: Statistiske Efterretninger 1982, A, Nr. 15. København, 1982. Nyt fra Danmarks Statistik 1983, Nr. 259. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-5: age groups; 6: total. - Front Column, 1: men; 6: women; 11: men and women.

¹ Percentage of the economically active population stating that they are unemployed.

Tabel 6.13 Ledigheden opdelt på arbejdsstilling og køn. 1983.

Male and female unemployment by status group. Percent. 1983.

	Mænd 1	Kvinder 2	Alle 3
	Procentandel ¹		
1 Selvstændige	2	2	2
2 Funktionærer	4	7	6
3 Faglærte arbejdere	14	21	15
4 Ikke-faglærte arbejdere	16	17	16
5 Alle	9	10	10

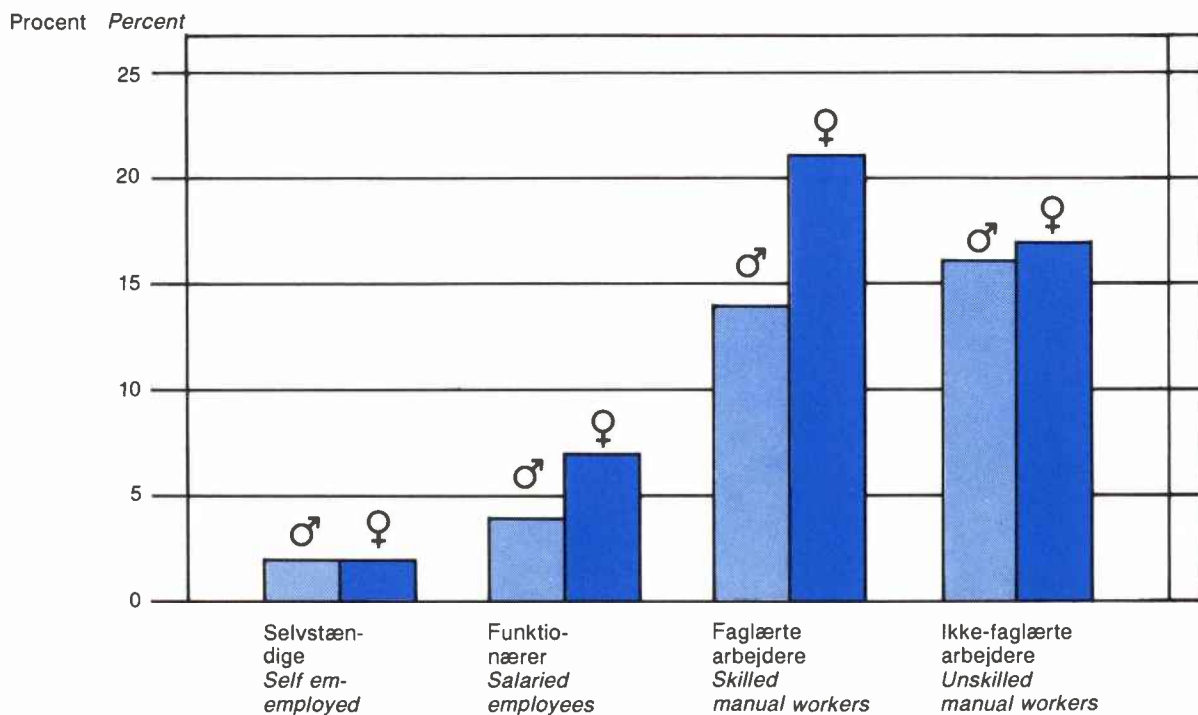
¹ Andel af arbejdsstyrken, der selv har angivet at være ledig.
Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Column 1: men; 2: women; 3: total. - **Front Column**, 1: self employed; 2: salaried employees; 3: skilled manual workers; 4: unskilled manual workers; 5: total.

¹ Percentage of the economically active population stating that they are unemployed.

Figur 6.F Ledigheden opdelt på arbejdsstilling og køn. 1983.

Unemployment by employment status and sex. 1983.

Kilde: Tabel 6.13.

Ledigheden opdelt på arbejdsstilling og erhverv. 1983.

Unemployment by employment status and industry. Percent. 1983.

Tabel 6.14

	Selv- stændige	Funktio- nærer	Faglærte arbejdere	Ikke- faglærte arbejdere	Alle
	1	2	3	4	5
	Procentandel ¹				
1 Landbrug mv.	1	3	10	9	4
2 Fremstillingsvirksomhed	2	7	12	21	14
3 Bygge- og anlægsvirksomhed	4	9	24	28	21
4 Handel mv.	4	9	4	5	7
5 Transport	3	4	20	16	9
6 Serviceerhverv	2	9	12	15	11
7 Administration, liberale erhverv	1	5	3	9	5
8 I alt	2	6	15	16	10

¹ Andel af arbejdsstyrken, der selv har angivet at være ledig.
Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Column 1: self employed; 2: salaried employees; 3: skilled manual workers; 4: unskilled manual workers; 5: total. – **Front Column**, 1: agriculture, etc., 2: manufacturing; 3: construction industry; 4: commerce; 5: transport; 6: other personal services; 7: government administration and business services; 8: total.

¹ Percentage of the economically active population stating that they are unemployed.

Ledigheden blandt forsikrede ved årets slutning, opdelt på landsdele. 1950-1982.

Unemployment among insured persons at year-end, by region. Percent. 1950-1982.

Tabel 6.15

	1950	1960	1970	1973	1976	1979	1982
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel ¹						
1 Sjælland	3	2	2	9	8	12
2 Lolland-Falster	9	8	7	4	11	10	13
3 Bornholm	9	8	7	4	8	10	12
4 Fyn	7	3	4	3	11	11	15
5 Sydjylland	13	6	4	2	7	8	14
6 Østjylland	10	5	4	3	9	10	14
7 Vestjylland	13	7	5	3	8	10	13
8 Nordjylland	17	9	7	6	13	13	16
9 Hele landet	9	4	4	3	10	9	12

Anm.: I 1950-1976 vedrører det arbejdsløshedskassens beliggenhed, og i 1979 og 1982 vedrører det personernes bopæl.

¹ I 1950-1976 omfatter det fuldtidsforsikrede ledige, og i 1979-1982 omfatter det alle forsikrede ledige.

Kilde: Det Statistiske Departement: Arbejdsløsheden 1950. København, 1951, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 144. bind, 2. hæfte). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1970. København, 1971, (Statistiske Meddelelser, 1971, 8). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1979. København, 1980, (Statistiske Meddelelser, 1980, 10). Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Front Column, 1: Zealand; 2: Lolland-Falster; 3: Bornholm; 4: Funen; 5: South Jutland; 6: East Jutland; 7: West Jutland; 8: North Jutland; 9: all Denmark.

Note: For 1950-1976 the regional distribution relates to the address of the local branch of the unemployment insurance fund, and for 1979 and 1982 it relates to the individual person's address.

¹ For 1950-1976: full-time insured; for 1979-1982: all insured persons.

Tabel 6.16 Ledigheden blandt forsikrede inden for udvalgte større arbejdsløshedskasser. 1950-1982.

Unemployment among insured persons in selected unemployment insurance funds. Percent. 1950-1982.

	1950	1960	1970	1973	1976	1979	1982
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel ¹						
1 Specialarbejdere	14	9	5	3	14	12	21
2 HK	4	1	2	2	8	9	11
3 Metal	2	1	1	1	8	6	11
4 Kvindelige arbejdere	5	3	2	2	18	17	20
5 Huslige arbejdere	1	1	5	8	11
6 Snedker- og tømrerfaget ...	6	1	2	2	6	9	20
7 Beklædnings- og tekstilarbejdere	3	3	3	3	15	18	19
8 Arbejdsledere	1	1	1	2	5	4	4
9 Teknikere	1	1	3	10	8	13
10 Pædagoger	1	1	12	10	12
11 Funktionærer og tjenestemænd	1	1	7	6	6
12 Akademikere	10	7	8
13 Ingeniører	6	2	4

¹ 1950-1976 er det andel af fuldtidsforsikrede. 1979-1982 er det andel af alle forsikrede.

Kilde: Det Statistiske Departement: Arbejdsløsheden 1950. København, 1951, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 144. bind, 2. hæfte). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1970. København, 1971, (Statistiske Meddelelser, 1971, 8). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1979. København, 1980, (Statistiske Meddelelser, 1980, 10). Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Front Column, 1: specialized workers; 2: commercial and clerical employees; 3: metal workers; 4: female workers; 5: domestic servants; 6: joiners and carpenters; 7: garment and textile workers; 8: work supervisors; 9: technicians; 10: teachers; 11: public servants, etc.; 12: academics; 13: graduate engineers.

¹ For 1950-1976: full-time insured; for 1979-1982: all insured persons.

Arbejdsløshedsforsikrede ved årets udgang, fordelt efter ledighedens omfang. 1956-1982.

Population insured against unemployment at end of year, by duration of unemployment. Percent. 1956-1982.

Tabel 6.17

	Ingen	1-50 dage	51-150 dage	Mere end 150 dage	I alt	Antal berørt af ledighed i tusinder
	1	2	3	4	5	6
	Procent ¹					
1 Mænd						
2 1956	57	17	19	7	100	234
3 1965/66	81	12	6	1	100	112
4 1979	67	17	11	5	100	299
5 1982	63	14	12	11	100	355
6 Kvinder						
7 1956	67	21	8	4	100	47
8 1965/66	87	11	2	0	100	26
9 1979	67	12	11	10	100	214
10 1982	68	10	11	11	100	260
11 Mænd og kvinder						
12 1956	59	18	17	6	100	281
13 1965/66	83	11	5	1	100	138
14 1979	67	15	11	7	100	513
15 1982	65	12	12	11	100	615

¹ Procent af antal forsikrede ved årets udgang.
Kilde: Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1982. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-4: duration of unemployment, in days; 1: none; 4: more than 150; 5: total; 6: numbers having experienced unemployment, in thousands. - Front Column, 1: men; 6: women; 11: men and women.

¹ Percentage of insured persons at end of year.

Tabel 6.18 Ledige i forsikringskategorier, fordelt efter ledighedsgrad samt ledighedsperiodernes antal og varighed. 1979 og 1982.

Unemployment by insurance category, by degree of unemployment and by number and duration of unemployment periods. Percent. 1979 and 1982.

	Heltidsforsikrede		Deltidsforsikrede		Ikke-forsikrede ¹		Alle	
	1979	1982	1979	1982	1979	1982	1979	1982
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procent							
1 Ledighedsgrad ²								
2 0,001-0,200	53	39	46	40	47	33	52	39
3 0,201-0,400	22	22	20	19	19	24	22	22
4 0,401-0,600	12	16	13	15	11	17	12	16
5 0,601-0,800	7	11	9	11	7	11	7	11
6 0,801-1,000	6	12	12	15	16	15	7	12
7 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
8 Gennemsnitlig ledighedsgrad .	0,27	0,35	0,34	0,38	0,36	0,41	0,28	0,36
9 Gennemsnitligt antal ledighedsperioder	3,0	2,7	2,5	2,5	1,4	1,6	2,8	2,6
10 Gennemsnitlig varighed pr. ledighedsperiode (i uger)	5,8	7,9	8,2	8,8	12,8	13,3	6,2	8,3
11 Antal personer berørt af ledighed, i tusinder	490	591	45	49	39	81	575	722

¹ Omfatter kun personer, der er henvist fra bistandskontorerne.

² Ledighedsgraden for den enkelte person beregnes ved division af antal ledige timer med det antal timer, som pågældende er forsikret med. For ikke-forsikrede personer er ved beregningen anvendt 40 timer.

Kilde: Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1979. København, 1980, (Statistiske Meddelelser, 1980, 10). Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1982. København, 1983.

Translation - Heading. Columns 1-2: full-time insured; 3-4: part-time insured; 5-6: non-insured (1); 7-8: total. - **Front Column,** 1: degrees of unemployment (2); 7: total; 8: average degree of unemployment; 9: average number of unemployment periods; 10: average duration per unemployment period (in weeks); 11: persons having experienced unemployment, in thousands.

¹ Persons who by social security offices have been referred to public employment offices.

² The degree of unemployment is a person's unemployment hours divided by the number of hours for which he/she is insured. For non-insured 40 hours per week is used.

Ledige fordelt efter ledighedsgrad og ledighedsperiodernes antal og varighed, opdelt på køn og alder. 1982.

Unemployed persons by sex, age, degree of unemployment and by number and duration of unemployment periods. Percent. 1982.

Tabel 6.19

	Mænd					Kvinder					Mænd og kvinder
	I alt	Under 25 år	24-44 år	45-64 år	65 år og derover	I alt	Under 25 år	25-44 år	45-64 år	65 år og derover	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Procent										
1 Ledighedsgrad ¹											
2 0,001-0,200	42	42	43	38	32	36	35	36	35	29	39
3 0,201-0,400	22	25	21	20	20	22	25	21	19	16	22
4 0,401-0,600	15	16	15	15	15	17	18	17	16	15	16
5 0,601-0,800	10	10	10	11	11	12	12	12	12	15	11
6 0,801-1,000	11	7	11	16	22	13	10	14	18	25	12
7 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
8 Gennemsnitlig ledighedsgrad	0,35	0,32	0,34	0,39	0,44	0,39	0,37	0,39	0,41	0,48	0,36
9 Gennemsnitligt antal ledighedsperioder	2,7	2,4	3,0	2,7	2,0	2,4	2,1	2,5	2,7	1,8	2,6
10 Gennemsnitlig varighed pr. ledighedsperiode (i uger)	7,5	7,7	7,1	8,2	13,0	9,5	10,0	9,4	9,3	14,3	8,3
11 Antal personer berørt af ledighed, i tusinder	407	107	205	92	3	315	105	154	55	1	722

¹ Ledighedsgraden for den enkelte person beregnes ved division af antal ledige timer med det antal timer, som pågældende er forsikret med. For ikke-forsikrede personer er ved beregningen anvendt 40 timer.

Kilde: Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1982. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-5: men (total and age groups); 6-10: women (total and age groups); 11: men and women. - Front Column, 1: degrees of unemployment (1); 7: total; 8: average degree of unemployment; 9: average number of unemployment periods; 10: average duration per unemployment period (in weeks); 11: persons having experienced unemployment, in thousands.

¹ The degree of unemployment is a person's unemployment hours divided by the number of hours for which he/she is insured. For non-insured 40 hours per week is used.

Tabel 6.20 Ledige med varierende ledighedsgrad i 1982, fordelt efter ledighedsgrad i perioden 1977-1981.

Persons having experienced unemployment in 1982, by degree of unemployment in 1982 and in 1977-1981.

	Ledighedsgrad ¹ i perioden 1977-1981						Alle	Antal ledige i tusinder	
	0,000	0,001-0,200	0,201-0,400	0,401-0,600	0,601-0,800	0,801-1,000			
	1	2	3	4	5	6			
	Procent								
1	Ledighedsgrad ¹ i 1982								
2	0,001-0,200	26	55	12	16	1	0	100	280
3	0,201-0,400	22	39	22	13	4	0	100	159
4	0,401-0,600	15	35	26	18	6	0	100	116
5	0,601-0,800	10	34	30	18	8	0	100	79
6	0,801-1,000	5	36	31	17	11	0	100	88
7	I alt	19	43	21	12	5	0	100	722

¹ Ledighedsgraden for den enkelte person beregnes ved division af antal ledige timer med det antal timer, som pågældende er forsikret med. For ikke-forsikrede personer er ved beregningen anvendt 40 timer.

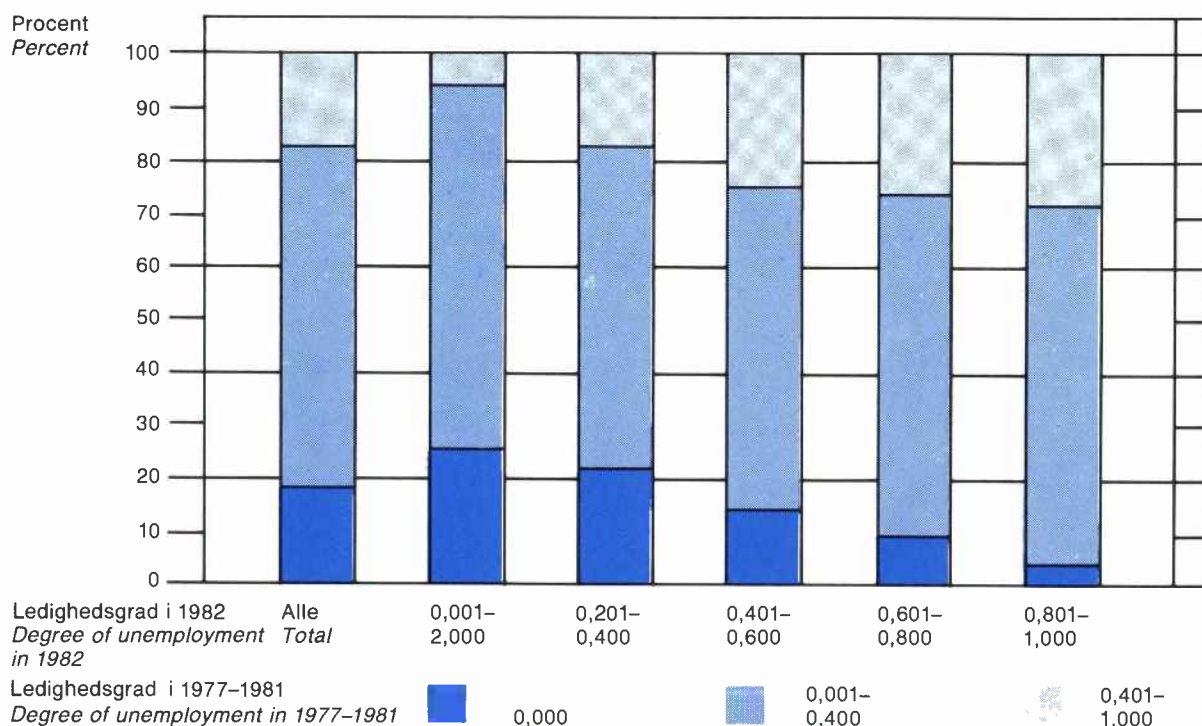
Kilde: Danmarks Statistik: Arbejdsløsheden 1982. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-6: degrees of unemployment (1) in 1977-1981; 7: total; 8: total, in thousands. - **Front Column**, 1: degrees of unemployment (1) in 1982; 7: total.

¹ The degree of unemployment is a person's unemployment hours divided by the number of hours for which he/she is insured. For non-insured 40 hours per week is used.

Figur 6.G Ledige med varierende ledighedsgrad i 1982, fordelt efter ledighedsgrad i perioden 1977-1981.

Persons having experienced unemployment in 1982, by degree of unemployment in 1982 and in 1977-1981.

Kilde: Tabel 6.20.

Andel af befolkningen uden for arbejdsstyrken, der ikke søger arbejde, men som ønsker arbejde. 1983.

Hidden unemployment among the economically inactive population, by sex, age and social group. Percent. 1983.

Tabel 6.21

		Mænd	Kvinder	Mænd og kvinder
		1	2	3
		Procentandel ¹		
1	Skoleelever/studerende	17	20	19
2	15-19 år	14	18	16
3	20-24 år	23	29	26
4	25 år og derover	27	29	28
5	Hjemmearbejdende	9	8	9
6	15-24 år	26	–	26
7	25-44 år	25	18	18
8	45-64 år	7	–	7
9	65-74 år	0	–	0
10	Pensionister	6	4	5
11	Under 65 år	13	9	11
12	65-74 år	1	1	1
13	Antal uden for erhverv i tusinder	411	678	1 089

¹ Andel af befolkningen uden for arbejdsstyrken, der ikke søger erhvervsarbejde, men som ville søge erhvervsarbejde hvis de kunne påtage sig det eller kunne få det.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Column 1: men; 2: women; 3: men and women. – **Front Column**, 1: pupils/students; 5: homemakers; 10: pensioners; 2-4, 6-9 and 11-12: age groups; 13: economically inactive population, in thousands.

¹ Percentage of the economically inactive population who are not seeking a job but who would do so if circumstances permitted or if they thought they could get one.

Tabel 6.22 Reallønnen for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970-1982.

Real earnings of selected groups of employees. 1970-1982.

	Gennem- snitlig årsløn ¹ 1970	Reallønsindeks 1970-1982						
		1970	1973	1976	1979	1981	1982	
		1	2	3	4	5	6	7
	I tusinde kr.	Indeks (1970=100)						
1	Privatansatte arbejdere ² ...	33,6	100	116	130	129	122	124
2	Faglærte	38,9	100	113	124	122	116	117
3	Ikke-faglærte	32,6	100	116	130	129	123	124
4	Ikke-faglærte kvinder	25,8	100	126	148	148	140	141
5	Privatansatte funktionærer ³ .	39,5	100	115	126	125	121	123
6	Mænd	45,0	100	113	120	118	115	116
7	Kvinder	28,6	100	116	129	113	131	134
8	Statsansatte tjenestemænd ⁴	44,3	100	110	120	108	101	101
9	1.-9. lønramme	32,8	100	110	123	115	109	112
10	10.-15. lønramme	40,4	100	111	123	112	106	104
11	16.-40. lønramme	62,6	100	110	116	101	93	93
12	Overenskomstansatte i staten ⁵	42,2	100	111	123	111	107	108
13	Akademikere	73,1	100	107	112	97	91	91
14	Andre funktionærer	38,4	100	112	125	111	106	108
15	Arbejdere	33,1	100	115	131	124	122	124

¹ En beregnet årsløn for fuldtidsansatte med fuldtidsbeskæftigelse i hele året.

² På grundlag af den gennemsnitlige timefortjeneste i alt, eksklusive overtidstillæg, men inklusive øvrige tillæg, feriepenge og søgnehelldagsbetaling.

³ Median-månedslønnen ganget med 12.

⁴ Løn i hovedstilling, dvs. eksklusive diverse tillæg.

⁵ Løn i hovedstilling, inklusive rådighedstillæg, men eksklusive diverse andre tillæg.

Kilde: Hansen, Per Vejrup: Lønforskelle, lønpolitik og beskæftigelse i 1970'erne. Arbejds løshedsundersøgelserne 4. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 111). Dansk Arbejdsgiverforening: Statistikken 1982:5. Arbejderløn. Særnummer af Arbejdsgiveren. København 1983. Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 6 og 8 og 1984, Nr. 11. København, 1983 og 1984.

Translation - Heading, Column 1: average annual earnings (1) in 1970, in thousands of D.kr.; 2-7: index numbers for real earnings. - **Front Column**, 1: manual workers in private employment (2); 2: skilled; 3: unskilled men; 4: unskilled women; 5: salaried employees in private employment (3); 6: men; 7: women; 8: civil servants in central government (4); 9-11: pay brackets; 12: staff of central government employed on a special contract basis (5); 13: academics; 14: other salaried employees; 15: manual workers.

¹ Annual earnings of a full-time employee employed throughout the year.

² Calculated on the basis of average hourly earnings, excluding overtime bonus but including all other supplements and holiday pay.

³ Median monthly earnings multiplied by 12.

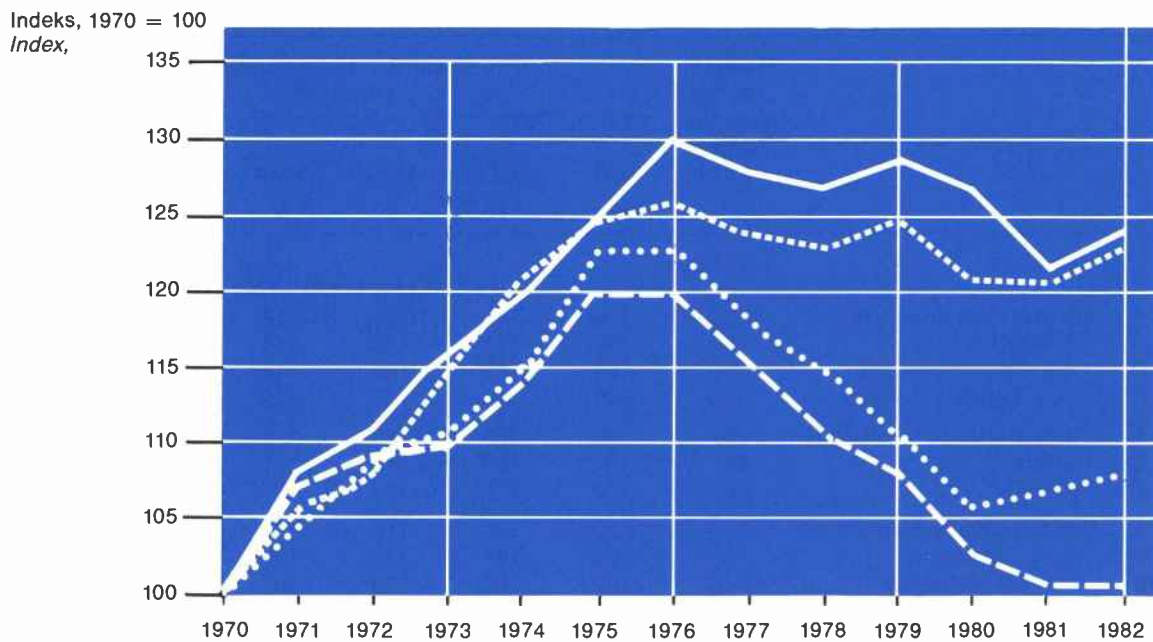
⁴ Earnings in primary occupation, excluding various supplements.

⁵ Earnings in primary occupation, including availability supplement but excluding various other supplements.

Reallønsudviklingen for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970-1982.

Real earnings of selected groups of employees. 1970-1982.

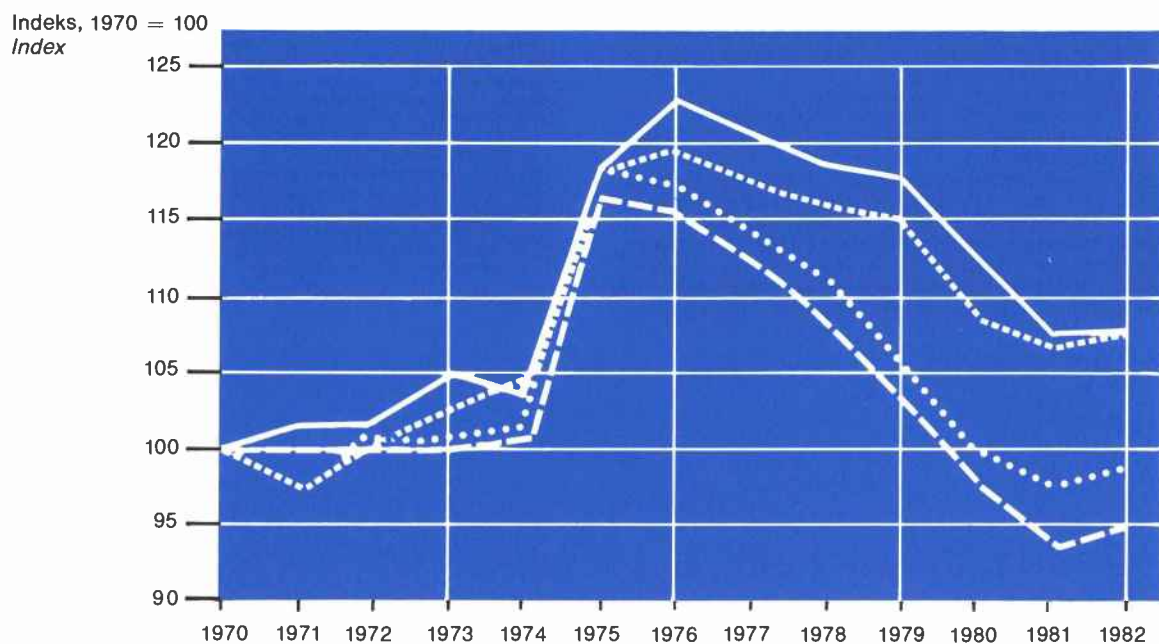
Figur 6.H

Udviklingen i den disponible realløn for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970-1982.

Real disposable earnings of selected groups of employees. 1970-1982.

Figur 6.I

—	Privatansatte arbejdere Manual workers in private sector	Privatansatte funktionærer Salaried employees in private sector	- - - -	Statstjenestemænd State civil servants	- . - . - .	Overenskomstansatte i staten State employees on a special contract
---	---	-------	--	---------	---	-------------	---

Kilde til figur 6.H og 6.I: Hansen, Per Veirup: Lønforskelle, lønpolitik og beskæftigelse i 1970'erne. Arbejdsløshedsundersøgelserne 4. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 111). Tabel 6.22 og 6.23.

Tabel 6.23 Den disponible realløn for udvalgte grupper af lønmodtagere. 1970–1982.

Real disposable earnings of selected groups of employees. 1970–1982.

	Gennemsnitlig disponibel realløn ¹	Disponibel reallønsindeks 1970–1982						
		1970	1973	1976	1979	1981	1982	
	1	2	3	4	5	6	7	
	I tusinde kr.	Indeks (1970=100)						
1	Privatansatte arbejdere ² . . .	22,6	100	105	123	118	108	108
2	Faglærte	25,1	100	102	118	114	103	104
3	Ikke-faglærte mænd	22,1	100	105	123	118	108	109
4	Ikke-faglærte kvinder	18,5	100	112	137	132	120	121
5	Privatansatte funktionærer ³ .	25,4	100	103	120	115	107	108
6	Mænd	27,7	100	102	117	111	103	105
7	Kvinder	20,0	100	105	124	122	114	116
8	Statsansatte tjenestemænd ⁴	17,4	100	100	116	104	94	95
9	1.–9. lønramme	22,2	100	101	118	109	100	101
10	10.–15. lønramme	25,8	100	100	118	107	97	96
11	16.–40. lønramme	35,2	100	101	113	100	88	88
12	Overenskomstansatte i staten ⁵	26,5	100	101	118	106	98	99
13	Akademikere	39,7	100	98	108	95	84	84
14	Andre funktionærer	24,9	100	101	119	106	97	98
15	Arbejdere	22,3	100	104	124	115	108	109

¹ En beregnet årsløn med fradrag af personlig skat for fuldtidsansatte med fuld beskæftigelse i hele året.

² På grundlag af den gennemsnitlige timefortjeneste i alt, eksklusiv overtidstillæg, men inklusive øvrige tillæg, feriepenge og søgnehellighedsbetaling.

³ Median-månedslønnen ganget med 12.

⁴ Løn i hovedstilling, dvs. eksklusive diverse tillæg.

⁵ Løn i hovedstilling, inklusive rådighedstillæg, men eksklusive diverse andre tillæg.

Kilde: Hansen, Per Vejrup: Lønforskelle, lønpolitik og beskæftigelse i 1970'erne. Arbejdsløshedsundersøgelserne 4. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 111). Dansk Arbejdsgiverforening: Statistikken 1982:5. Arbejderløn. Særnummer af Arbejdsgiveren. København, 1983. Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 6 og 8 og 1984, Nr. 11. København, 1983 og 1984.

Translation – Heading, Column 1: average disposable real earnings (1) in 1970, in thousands of D.kr.; 2–7: index numbers for disposable real earnings. – **Front Column,** 1: manual workers in private employment (2); 2: skilled; 3: unskilled men; 4: unskilled women; 5: salaried employees in private employment (3); 6: men; 7: women; 8: civil servants in central government (4); 9–11: pay brackets; 12: staff of central government employed on a special contract basis (5); 13: academics; 14: other salaried employees; 15: manual workers.

¹ Annual earnings, excluding personal taxes, of a full-time employee employed throughout the year.

² Calculated on the basis of average hourly earnings, excluding overtime bonus but including all other supplements and holiday pay.

³ Median monthly earnings multiplied by 12.

⁴ Earnings in primary occupation, excluding various supplements.

⁵ Earnings in primary occupation, including availability supplement but excluding various other supplements.

Lønspredningen for udvalgte lønmodtagergrupper. 1972-1982.

The earnings spread in selected groups of employees. Percent. 1972-1982.

Tabel 6.24

	Hovedstaden				Provinsen			
	1972	1976	1980	1982	1972	1976	1980	1982
	1	2	3	4	5	6	7	8
— Øvre kvartilgrænse – nedre kvartilgrænse i procent af median ¹ —								
1	Privatansatte arbejdere							
2	16	18	18	...	21	18	16	...
3	25	23	21	...	20	17	16	...
4	16	17	18	...	17	15	15	...
5	Privatansatte funktionærer							
6	43	41	38	41	44	39	35	38
7	24	25	24	23	19	19	21	23

¹ Ved at ordne lønoplysningerne i rækkefølge efter størrelse, udgør medianen den lønstørrelse, som skiller den højeste halvdel fra den laveste halvdel. Kvartilgrænserne skiller tilsvarende den højeste fjerdedel og den laveste fjerdedel.

Kilde: Dansk Arbejdsgiverforening: Overenskomstssituationen 1982-83. Nøgletal for arbejdsmarkedet. København, 1982. Materiale i Dansk Arbejdsgiverforening.

Translation – Heading, Columns 1-4: Copenhagen region; 5-8: rest of Denmark; 1-8: upper quartile minus lower quartile expressed as a percentage of median (1). – **Front Column**, 1: manual workers in private employment; 2: skilled; 3: unskilled men; 4: unskilled women; 5: salaried employees in private employment; 6: men; 7: women.

¹) When the earnings of the individual employees are arranged by size, the median is the earnings figure which divides the total number of employees into two halves. Correspondingly, the quartiles are the medians of the upper half and the lower half, respectively.

Akkordtimefortjenesten i forhold til tidlønsfortjenesten og akkordtimer i forhold til samtlige arbejdstimer. 1972-1982.

Piece-work earnings as a percentage of time related earnings, and piece-work hours as a percentage of all hours worked by manual workers. 1972-1982.

Tabel 6.25

	Akkordtimefortjenesten i procent af tidlønsfortjenesten				Antal akkordtimer i procent af samtlige arbejdstimer			
	1972	1976	1979	1982	1972	1976	1979	1982
	1	2	3	4	5	6	7	8
Procent								
1	Faglærte							
2	118	112	110	107	43	36	35	36
3	122	115	113	110	40	34	33	32
4	Ikke-faglærte mænd							
5	127	121	118	114	43	41	41	42
6	123	118	115	114	33	30	29	28
7	Ikke-faglærte kvinder							
8	121	122	117	114	41	37	35	33
9	116	114	111	111	40	37	32	31

Kilde: Dansk Arbejdsgiverforening: Overenskomstssituationen 1982-83. Nøgletal for arbejdsmarkedet. København, 1982. Dansk Arbejdsgiverforening: Statistikkens 1982:5. Arbejdsløn. Særnummer af Arbejdsgiveren. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-4: piece-work earnings as a percentage of time related earnings; 5-8: piece-work hours as a percentage of all hours worked. – **Front Column**, 1: skilled workers; 4: unskilled male workers; 7: unskilled female workers; 2, 5 and 8: Copenhagen region; 3, 6 and 9: rest of Denmark.

Tabel 6.26 Forskelle i de gennemsnitlige årslønninger mellem udvalgte lønmodtagergrupper. 1970-1982.

Index numbers for annual earnings of selected groups of employees. 1970-1982.

	1970	1973	1976	1979	1981	1982
	1	2	3	4	5	6
	Indeks (Privatansatte arbejdere = 100)					
1 Privatansatte arbejdere ¹	100	100	100	100	100	100
2 Faglærte	116	113	110	110	110	110
3 Ikke-faglærte mænd	97	97	97	97	97	98
4 Ikke-faglærte kvinder	77	83	87	88	88	87
5 Privatansatte funktionærer ²	118	117	114	114	117	117
6 Mænd	134	130	123	122	126	126
7 Kvinder	85	85	85	88	91	92
8 Statsansatte tjenestemænd ³	132	125	121	110	109	108
9 1-9. lønramme	98	93	92	87	87	88
10 10.-15. lønramme	120	115	113	105	104	102
11 16.-40. lønramme	186	177	166	146	142	140
12 Overenskomstansatte i staten ⁴	126	121	119	108	110	110
13 Akademikere	218	201	187	164	163	161
14 Andre funktionærer	114	110	110	99	100	100
15 Arbejdere	99	98	99	95	98	99

Anm.: En beregnet årsløn for fuldtidsansatte med fuld beskæftigelse hele året.

¹ På grundlag af den gennemsnitlige timefortjeneste i alt, eksklusive overtidstillæg, men inklusive øvrige tillæg, feriepenge og søgnehelligdagsbetaling.

² Median-månedslønnen ganget med 12.

³ Løn i hovedstilling, dvs. eksklusive diverse tillæg.

⁴ Løn i hovedstilling, inklusive rådighedstillæg, men eksklusive diverse andre tillæg.

Kilde: Hansen, Per Vejrup: Lønforskelle, lønpolitik og beskæftigelse i 1970'erne. Arbejdsløshedsundersøgelserne 4. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets publikation, 111).

Dansk Arbejdsgiverforening: Statistikken 1982:5. Arbejderlønnen. Særnummer af Arbejdsgiveren. København, 1983. Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 6 og 8 og 1984, Nr. 11. København, 1983 og 1984.

Translation - Heading. Columns 1-6: index numbers (earnings of manual workers in private employment = 100). - **Front Column.** 1: manual workers in private employment (2); 2: skilled; 3: unskilled men; 4: unskilled women; 5: salaried employees in private employment (3); 6: men; 7: women; 8: civil servants in central government (4); 9-11: pay brackets; 12: staff of central government employed on a special contract basis (5); 13: academics; 14: other salaried employees; 15: manual workers.

¹ Calculated on the basis of average hourly earnings, excluding overtime bonus but including all other supplements and holiday pay.

² Median monthly earnings multiplied by 12.

³ Earnings in primary occupation, excluding various supplements.

⁴ Earnings in primary occupation, including availability supplement but excluding various other supplements.

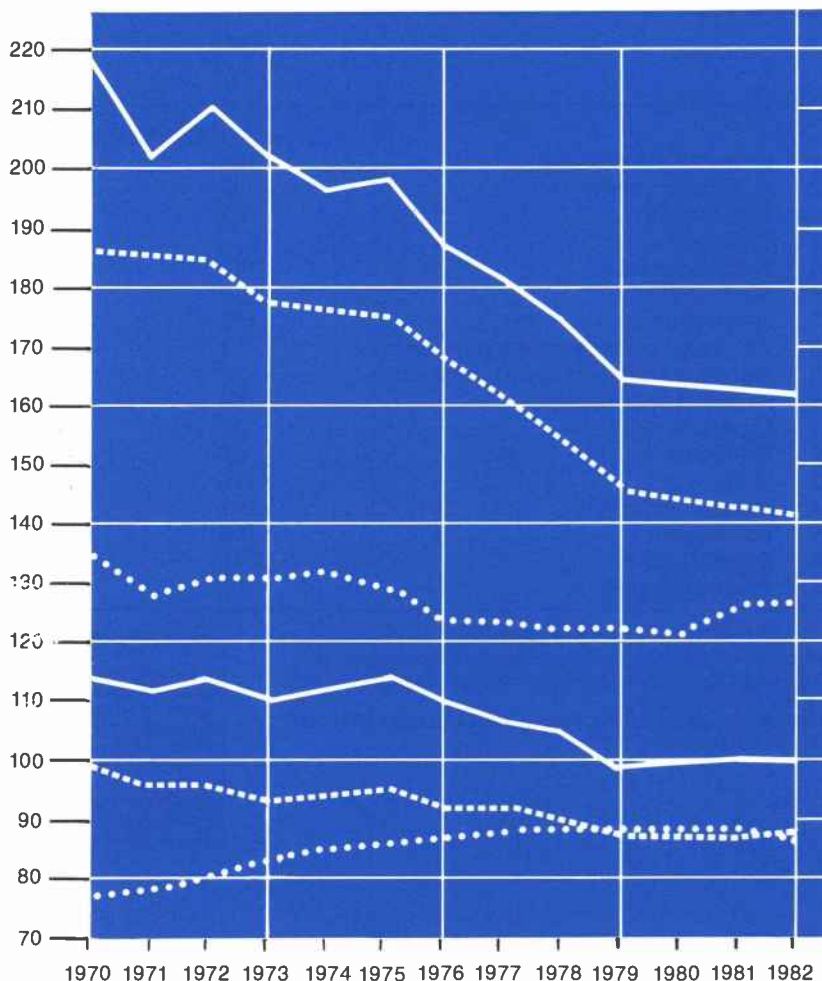
Forskelle i gennemsnitlige årslønninger for udvalgte lønmodtagergrupper. 1970-1982.

Relative annual earnings of selected groups of employees. 1970-1982.

Figur 6.J

Indeks, privatansatte arbejdere = 100

Index, workers in private sector = 100

- Overenskomstansatte akademikere i staten
State employed academics on a special contract
- Statstjenestemænd i 16.-40. lønramme
State civil servants, pay brackets 16-40
- Privatansatte funktionærer, mænd.
Salaried employees in private sector, men
- Andre overenskomstansatte funktionærer i staten
Other State employees on a special contract
- Statstjenestemænd i 1.-9. lønramme.
State civil servants, pay bracket 1-9
- Kvindelige ikke-faglærte arbejdere.
Unskilled female workers.

Kilde: Hansen, Per Veirup: Lønforskelle, lønpolitik og beskæftigelse i 1970'erne. Arbejdsløshedsundersøgelserne 4. København, 1982, (Sociale forskningsinstituttets publikation, 111). Tabel 6.26.

Tabel 6.27 Livsindkomster for udvalgte stillingsgrupper. 1960-1980.

Lifetime earnings in selected occupations. 1960-1980.

	1960	1970	1975	1980
	1	2	3	4
	Indeks (smed/maskinarbejder = 100)			
1 Smed/maskinarbejder	100	100	100	100
2 Assistent i staten	96	107	100	89
3 Banebetjent	93	108	100	92
4 Civilingeniør	216	182	154
5 Folkeskolelærer	142	173	144	120
6 Gymnasielærer	167	213	178	141
7 Jurist/økonom	171	209	182	144
8 Kvindelig kontorassistent, privatansat	72	77	75	78
9 Kvindelig kontorassistent, statsansat	83	95	88	80
10 Kvindelig tekstilarbejder	59	68	72	76
11 Lagerarbejder	74	79	78	80
12 Metalarbejder (ikke-faglært)	86	87	89	90
13 Murer	125	132	104	115
14 Murerarbejdsmand	111	124	103	114
15 Politibetjent	109	128	122	107
16 Sygeplejerske	76	100	96	84
17 Bryggeriarbejder	85	97	119	108

Anm.: Livsindkomster er beregnede størrelser, hvor der er taget hensyn til karriereforløb og indkomster på forskellige alderstrin. Visse stillingsgrupper har pensionsordninger, og disse er medregnet i livsindkomsten.

Kilde: Det Økonomiske Råd. Formandskabet: Dansk Økonomi, maj 1981. København, 1981.

Translation – Heading. Columns 1-4: index numbers (smith/engineering worker = 100). – **Front Column,** 1: smith/engineering worker; 2: senior clerical assistant in central government; 3: railway official; 4: graduate engineer; 5: primary school teacher; 6: upper secondary school teacher; 7: masters of law/economics; 8: female clerk in private employment; 9: female clerk in central government; 10: female textile worker; 11: warehouseman; 12: unskilled worker in metal manufacturing industry; 13: bricklayer; 14: bricklayer's labourer; 15: policeman; 16: qualified nurse; 17: brewery worker.

Note: Lifetime earnings are calculated on the basis of assumptions regarding careers and earnings at different ages. For occupations with pension schemes, these are included in the calculations.

Andel af forskellige arbejdsstillings- og socialgrupper, der i kraft af deres arbejde har økonomiske fordele. 1976.

Percentage getting fringe benefits from their jobs, by social group. 1976.

Tabel 6.28

	Bil i fritiden	Fribolig ¹	Sommerhus ²	Store besparelser ved indkøb	Fri telefon ¹	Andre fordele ³	Antal svarpersoner	
	1	2	3	4	5	6	7	
	Procentandel							
1	Selvstændige	15	11	11	13	12	1	1 672
2	Socialgruppe I+II	33	1	2	11	26	-	84
3	Socialgruppe III+IV	12	2	1	13	10	2	588
4	Funktionærer	6	3	11	12	15	4	1 587
5	Socialgruppe I+II	12	3	9	11	23	2	372
6	Socialgruppe III	7	4	12	12	17	5	430
7	Socialgruppe IV	3	3	11	14	10	3	785
8	Arbejdere	3	3	4	11	4	2	1 361
9	Socialgruppe IV (faglærte)	4	2	5	19	6	3	351
10	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	2	3	4	9	3	2	1 010
11	Socialgruppe I	18	3	7	11	29	2	175
12	Socialgruppe II	14	3	8	11	20	2	281
13	Socialgruppe III	10	3	7	13	14	3	890
14	Socialgruppe IV	3	2	9	15	8	3	1 264
15	Socialgruppe V	2	3	4	9	3	2	1 010
16	Alle	6	3	7	12	10	3	3 620

¹ Helt eller delvis.

² Mulighed for benyttelse af sommerhus.

³ Af væsentlig økonomisk betydning.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Column 1: car outside working hours ; 2: free accommodation (1); 3: week-end cabin (2); 4: substantial price discounts; 5: free phone (1); 6: other benefits (3); 7: number of respondents. - Front

Column, 1: self employed; 4: salaried employees; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 16: total.

¹ Entirely or partly free.

² Being offered the use of a cabin.

³ Of significant financial importance.

Tabel 6.29 Sygefraværet blandt mandlige og kvindelige arbejdere og funktionærer. 1973-1982.

Sick absence among male and female employees. 1973-1982.

		Arbejdere			Funktionærer		
		Hele landet	Hovedstaden	Provinsen	Hele landet	Hovedstaden	Provinsen
		1	2	3	4	5	6
		Antal fraværsdage pr. tusinde mulige arbejdsdage ¹					
1	Mænd						
2	1973	43	54	34	15	19	12
3	1976	38	52	33	15	18	11
4	1979	41	46	38	15	18	12
5	1982	44	51	41	17	20	14
6	Kvinder						
7	1973	62	72	54	27	33	20
8	1976	56	72	48	24	31	16
9	1979	56	71	48	24	31	17
10	1982	58	65	53	26	31	21

Anm.: Omfatter fravær på grund af sygdom og ulykke i 3. kvartal af året blandt medlemmerne af Dansk Arbejdsgiverforening.

¹ Det antal arbejdsdage der kunne være præsteret, hvis der ikke var noget fravær.

Kilde: Arbejdsfravær, af Jon Sundbo mfl. København, 1982, (Socialforskningsinstituttets studie, 44). Dansk Arbejdsgiverforening: Statistiken 1982:5. Arbejds løn. Særnummer af Arbejdsgiveren. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-3: manual workers; 4-6: salaried employees; 1 and 4: all Denmark; 2 and 5: Copenhagen region; 3 and 6: rest of Denmark; 1-6: days of absence per thousand potential working days (1). – Front Column, 1: men; 6: women.

Note: Absence due to illness or accidents in the third quarter of the years stated, among those employed by members of the Danish Employers' Confederation.

¹ Days worked if no absence had occurred.

Beskæftigede i udvalgte arbejdsstillinger, fordelt efter antal sygefraværsdage inden for én måned. Foråret 1982.

Persons in selected employment groups by number of monthly sick days. Percent. Spring 1982.

Tabel 6.30

	Antal sygefraværsdage					Antal svarpersoner
	Ingen	1-4 dage	5-9 dage	10 dage eller mere	I alt	
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Selvstændige	93	3	1	3	100	829
2 I landbrug	92	3	1	4	100	190
3 I øvrige erhverv	94	3	1	2	100	479
4 Medhjælpende ægtefæller ..	91	5	1	3	100	160
5 Funktionærer	84	11	2	3	100	2 876
6 Med underordnede	90	7	2	1	100	954
7 Uden underordnede	82	13	2	3	100	1 922
8 Arbejdere	83	11	2	4	100	2 305
9 Faglærte	84	10	2	4	100	757
10 Ikke-faglærte	82	11	3	4	100	1 548
11 Alle	85	10	2	3	100	6 010

Anm.: 16-66 årige i erhverv.

¹ Spørgsmålet lød: »Omtrent hvor mange dage har De i alt været borte fra arbejdet på grund af sygdom inden for den sidste måneds tid?«

Kilde: Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. København, 1982.

Translation – Heading, Columns 1-4: number of sick days; 1: none; 2: one to four days; 3: five to nine days; 4: ten or more days; 5: total; 6: number of respondents. – **Front Column**, 1: self employed; 2: in agriculture; 3: in other industries; 4: assisting spouses; 5: salaried employees; 6: with subordinate staff; 7: without subordinate staff; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 11: total.

Note: Employed persons aged 16-66 years.

¹ The question was: Approximately how many days have you been absent from work during the past month on account of illness?

Tabel 6.31 Antal langvarige sygefraværssager pr. 1 000 beskæftigede, opdelt på alder og arbejdsstilling. 1982.

Cases of long-term sick absence per 1 000 in employment, by age and employment status. 1982.

	Under 30 år	30-59 år	60 år og derover	Alle
	1	2	3	4
	Antal sager ¹ pr. 1 000 beskæftigede ²			
1 Selvstændige	14	37	54	38
2 Funktionærer	15	34	68	30
3 Arbejdere	53	101	142	84
4 Alle	37	61	85	55
5 Antal sager i tusinder	27	93	13	133

¹ Afsluttede dagpengesager ved fravær over 5 uger.

² Tallene for beskæftigede stammer fra Arbejdsstyrkeundersøgelsen, 1981.

Kilde: Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 10. København, 1983.

Translation – Heading, Column 1: under 30 years old; 2: 30-59 years old; 3: 60 years old and over; 4: total; 1-4: number of cases (1) per 1 000 persons in employment (2). – **Front Column**, 1: self employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: total; 5: cases in thousands.

¹ Completed cases of sickness benefit for a period exceeding five weeks.
² Figures for the population in employment are derived from the 1981 labour force sample survey.

Tabel 6.32 Antal langvarige sygefraværssager pr. 1 000 beskæftigede, opdelt på arbejdsstilling og erhverv. 1982.

Cases of long-term sick absence per 1 000 in employment, by employment status and industry. 1982.

	Selvstændige	Funktionærer	Arbejdere	Alle
	1	2	3	4
	Antal sager ¹ pr. 1 000 beskæftigede			
1 Landbrug mv.	46	..	50	47
2 Fremstillingsvirksomhed	45	24	97	58
3 Bygge- og anlægsvirksomhed	20	22	22	22
4 Handel mv.	21	18	77	29
5 Transport	38	38	50	43
6 Offentlig sektor	29	112	50
7 Servicevirksomhed	23	91	79	79
8 I alt	38	30	84	55

¹ Afsluttede dagpengesager ved fravær over 5 uger.

² Tallene for beskæftigede stammer fra Arbejdsstyrkeundersøgelsen, 1981.

Kilde: Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 10. København, 1983.

Translation – Heading, Column 1: self employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: total; 1-4: number of cases (1) per 1 000 persons in employment (2). – **Front Column**, 1: agriculture, etc.; 2: manufacturing; 3: construction industry; 4: commerce; 5: transport; 6: public sector; 7: private services; 8: total.

¹ Completed cases of sickness benefit for a period exceeding five weeks.
² Figures for the population in employment are derived from the 1981 labour force sample survey.

Nytildelinger af invalidepension, fordelt efter køn og alder. 1970/71-1983.

Approvals of petitions for disablement pension, by sex and age. 1970/71-1983.

Tabel 6.33

		1970/71	1973/74	1975/76	1979	1981	1983
		1	2	3	4	5	6
		Pr. 10 000 15-66 årige					
1	Køn						
2	Mænd	55	46	42	36	34	43
3	Kvinder	49	40	36	36	35	43
4	Alder						
5	15-39 år	18	13	13	11	12	16
6	40-49 år	64	55	49	44	47	62
7	50-59 år	145	134	120	117	112	134
8	60-66 år	46	29	29	27	20	23
9	Alle	52	43	39	36	35	43
10	Antal nytildelinger i tusinde ...	17	14	13	12	12	15

Kilde: Sikringsstyrelsen: Afsluttende statistik fra invalideforsikringsretten og førtidspensionsudvalget. København, 1978, (Sikringsstyrelsens undersøgelser, Nr. 3). Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1980, A, Nr. 39. København, 1980. Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 7. København, 1984.

Translation - Heading. Columns 1-5: approvals per 10 000 people aged 15-66 years. - Front Column, 1: sex; 2: men; 3: women; 4: age; 9: total; 10: approvals in thousands.

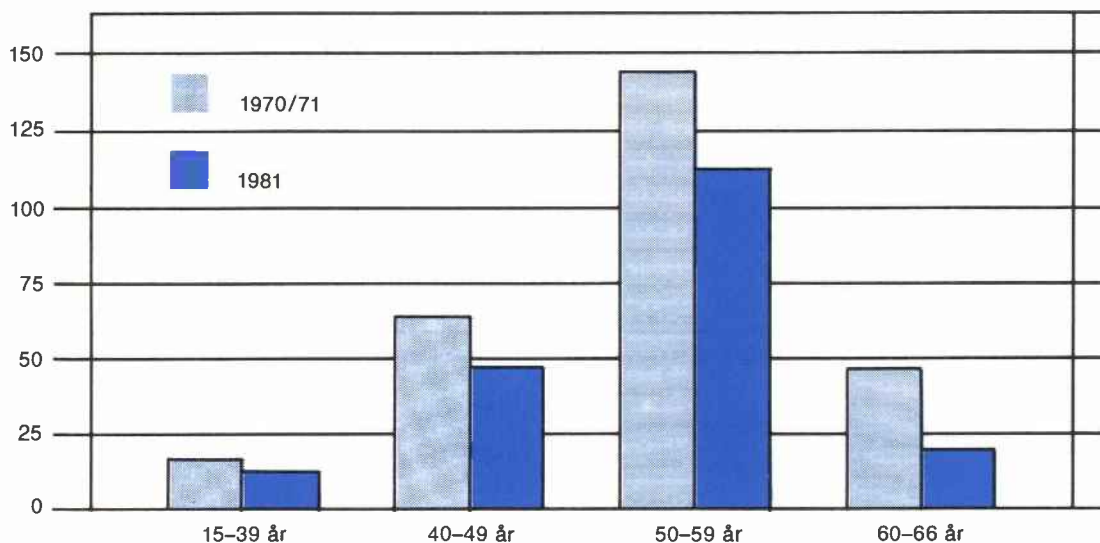
Nytildelinger af invalidepension, fordelt efter køn og alder. 1970/71 og 1981

Approvals of petitions for disablement pension, by sex and age. 1970/71 and 1981.

Figur 6.K

Antal pr. 10 000 indbyggere

Number per 10 000 population

Kilde: Tabel 6.33.

Tabel 6.34 Antal ansøgere til invalidepension, invaliditetsydelse, enkepension og førtidig folkepension pr. 1 000 beskæftigede. 1981.

Petitions for disablement pension, disability grant, widow's pension or early retirement pension per 1 000 in employment. 1981.

	Landbrug mv.	Fremstillingsvirksomhed	Bygge- og anlægsvirksomhed	Handel og omsætning	Transport	Tjenesteydelser	Alle erhverv	
	1	2	3	4	5	6	7	
Antal ansøgere pr. 1 000 beskæftigede ¹								
1	Selvstændige og medhjælpende ægtefæller	16	11	10	7	13	8	12
2	Funktionærer	2	3	3	2	8	3	3
3	Faglærte arbejdere	6	5	5	5	9	8	5
4	Ikke-faglærte arbejdere	10	10	11	6	8	7	8
5	Alle	14	7	8	4	9	5	6

¹ Tallene for beskæftigede stammer fra Arbejdsstyrkeundersøgelsen, 1981.

Kilde: Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 2. København, 1983.

Translation – Heading, Column 1: agriculture, etc.; 2: manufacturing; 3: construction industry; 4: commerce; 5: transport; 6: other services; 7: all industries; 1-7: petitioners per 1 000 in employment (1). – **Front Column**, 1: self employed and assisting spouses; 2: salaried employees; 3: skilled manual workers; 4: unskilled manual workers; 5: total.

¹ Figures for the population in employment are derived from the 1981 labour force sample survey.

Tabel 6.35 Antal anmeldte tilskadekomne ved arbejdsulykker, pr. 1 000 personer i arbejdsstyrken, opdelt på køn og alder. 1982.

Reported cases of injuries at work, per 1 000 in employment, by sex and age. 1982.

	Mænd	Kvinder	Alle	
	1	2	3	
Antal pr. 1 000 i arbejdsstyrken ¹				
1	15-19 år	22	5	15
2	20-24 år	25	6	16
3	25-44 år	19	6	13
4	45-54 år	16	7	12
5	55-64 år	15	7	12
6	65-74 år	5	4	5
7	Alle ²	18	6	13

¹ Tallene for arbejdsstyrken stammer fra Arbejdsstyrkeundersøgelsen, 1981.

² 15-74 årige.

Kilde: Danmarks Statistik: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 1. København, 1984.

Translation – Heading, Column 1: men; 2: women; 3: total; 1-3: cases per 1 000 persons in employment (1). – **Front Column**, 1-6: age groups; 7: total (2).

¹ Figures for the population in employment are derived from the 1981 labour force sample survey.

² Aged 15-74 years.

Antal anmeldte tilskadekomne ved arbejdsulykker pr. 1 000 beskæftigede, opdelt på arbejdsstilling og erhverv. 1982.

Reported cases of injuries at work, per 1 000 in employment, by employment status and industry. 1982.

Tabel 6.36

	Landbrug	Fremstillingsvirksomhed	Bygge- og anlægsvirksomhed	Øvrige erhverv	Alle erhverv
	1	2	3	4	5
Antal pr. 1 000 beskæftigede ¹					
1 Selvstændige og medhjælpende ægtefæller					
2 Funktionærer	6	3	7	5	5
3 Faglærte arbejdere	38	40	23	57	38
4 Ikke-faglærte arbejdere	21	41	37	17	27
5 Alle	6	28	21	9	14
6 Antal arbejdsulykker i tusinder	1	16	4	14	35

¹ Tallene for beskæftigede stammer fra Arbejdsstyrkeundersøgelsen, 1981.

Kilde: Danmarks Statistik: Arbejdsmarked. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 1. København, 1984.

Translation - Heading, Column 1: agriculture, etc.; 2: manufacturing; 3: construction industry; 4: other industries; 5: all industries; 1-5: cases per 1000 persons in employment (1). - Front Column, 1: self employed and assisting spouses; 2: salaried employees; 3: skilled manual workers; 4: unskilled manual workers; 5: total; 6: reported accidents in thousands.

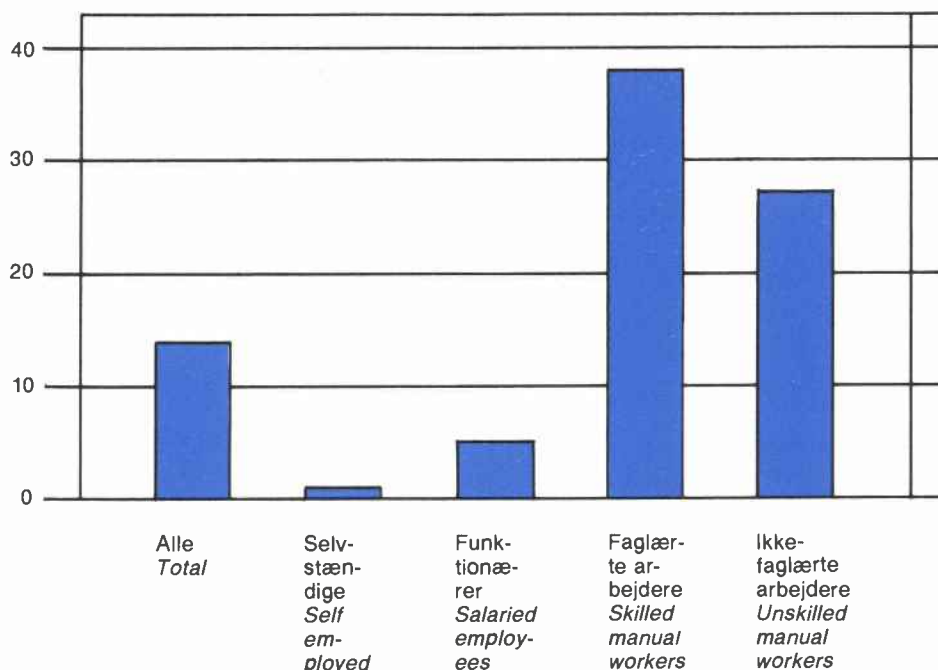
¹ Figures for the population in employment are derived from the 1981 labour force sample survey.

Tilskadekomne ved arbejdsulykker, opdelt på arbejdsstilling. 1982.

Persons injured in accidents at work, by employment status. 1982.

Figur 6.L

Antal pr. 1 000 beskæftigede.
Number per 1 000 employed

Kilde: 6.36.

Tabel 6.37 Andel af beskæftigede, der angiver at de er udsat for forskellige belastninger, opdelt på køn og alder. 1976.

Percentage of employed population experiencing strain at work, by sex and age. 1976.

	Fysisk krævende arbejde ¹	Fysisk udmattet efter arbejde ²	Forjaget arbejde ³	Ensformigt arbejde ⁴	Evner udnyttede ikke tilstrækkeligt ⁵	Psykisk anstrengende arbejde ⁶	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel ⁷						
1 Mænd	30	15	22	13	20	18	2 155
2 20-29 år	31	9	18	11	31	15	465
3 30-44 år	29	15	25	12	18	20	852
4 45-59 år	30	18	22	16	14	18	613
5 60-69 år	30	24	15	13	16	11	225
6 Kvinder	27	16	17	17	25	15	1 469
7 20-29 år	23	11	15	15	35	15	402
8 30-44 år	29	16	18	17	25	16	582
9 45-59 år	29	20	18	19	19	15	387
10 60-69 år	26	19	14	14	16	12	98
11 Mænd og kvinder	29	16	20	15	22	17	3 624

¹ »Er Deres arbejde fysisk krævende?«

² »Føler De dem fysisk udmattet når De kommer hjem fra arbejde?«

³ »Er Deres arbejde forjaget?«

⁴ »Er Deres arbejde ensformigt?«

⁵ »Får De udnyttet Deres evner i tilstrækkeligt omfang i Deres nuværende arbejde?«

⁶ »Er Deres arbejde psykisk anstrengende?«

⁷ Andel, der har svaret »ja« til spørgsmålene 1-4 og 6 samt »nej« til spørgsmål 5.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Column 1: physically demanding work (1); 2: physically exhausted after work (2); 3: too busy at work (3); 4: monotonous work (4); 5: capabilities not sufficiently utilized (5); 6: mentally exhausting work (6); 7: number of respondents. – **Front Column,** 1: men; 6: women; 2-5 and 7-10: age groups; 11: men and women.

¹ Is your work physically demanding?

² Do you feel physically exhausted when you return from work?

³ Are you too busy at your work?

⁴ Is your work monotonous?

⁵ Are your capabilities sufficiently utilized in your present job?

⁶ Is your work mentally exhausting?

⁷ Percentage answering yes to questions 1-4 and 6 and no to question 5.

Andel af beskæftigede, der angiver at de er udsat for forskellige belastninger, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976.

Percentage of employed population experiencing strain at work, by employment status and social group. 1976.

Tabel 6.38

	Fysisk krævende arbejde ¹	Fysisk udmattet efter arbejde ²	Forjaget arbejde ³	Ensformigt arbejde ⁴	Evner udnyttes ikke tilstrækkeligt ⁵	Psykisk anstrengende arbejde ⁶	Antal svarpersoner	
	1	2	3	4	5	6	7	
	Procentandel ⁷							
1	Selvstændige	37	23	27	6	10	16	671
2	Socialgruppe I+II	25	18	45	2	7	33	84
3	Socialgruppe III+IV	39	23	25	6	10	14	587
4	Funktionærer	18	10	18	9	21	24	1 587
5	Socialgruppe I+II	11	8	21	2	12	38	372
6	Socialgruppe III	19	10	23	7	18	29	430
7	Socialgruppe IV	21	10	14	14	26	14	785
8	Arbejdere	37	20	18	26	29	9	1 362
9	Socialgruppe IV (faglærte)	41	14	18	12	21	9	352
10	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	35	21	18	30	32	9	1 010
11	Socialgruppe I	16	11	21	1	11	41	175
12	Socialgruppe II	12	9	28	3	12	35	281
13	Socialgruppe III	30	17	25	6	14	22	890
14	Socialgruppe IV	28	13	15	13	23	12	1 264
15	Socialgruppe V	35	21	18	30	32	9	1 010
16	Alle	28	16	20	7	22	17	3 620

¹ »Er Deres arbejde fysisk krævende?«

² »Føler De dem fysisk udmattet når De kommer hjem fra arbejde?«

³ »Er Deres arbejde forjaget?«

⁴ »Er Deres arbejde ensformigt?«

⁵ »Får De udnyttet Deres evner i tilstrækkeligt omfang i Deres nuværende arbejde?«

⁶ »Er Deres arbejde psykisk anstrengende?«

⁷ Andel, der har svaret »ja« til spørgsmålene 1-4 og 6 samt »nej« til spørgsmål 5.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Column 1: physically demanding work (1); 2: physically exhausted after work (2); 3: too busy at work (3); 4: monotonous work (4); 5: capabilities not sufficiently utilized (5); 6: mentally exhausting work (6); 7: number of respondents. – **Front Column**, 1: self employed; 4: salaried employees; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 16: total.

¹ Is your work physically demanding?

² Do you feel physically exhausted when you return from work?

³ Are you too busy at your work?

⁴ Is your work monotonous?

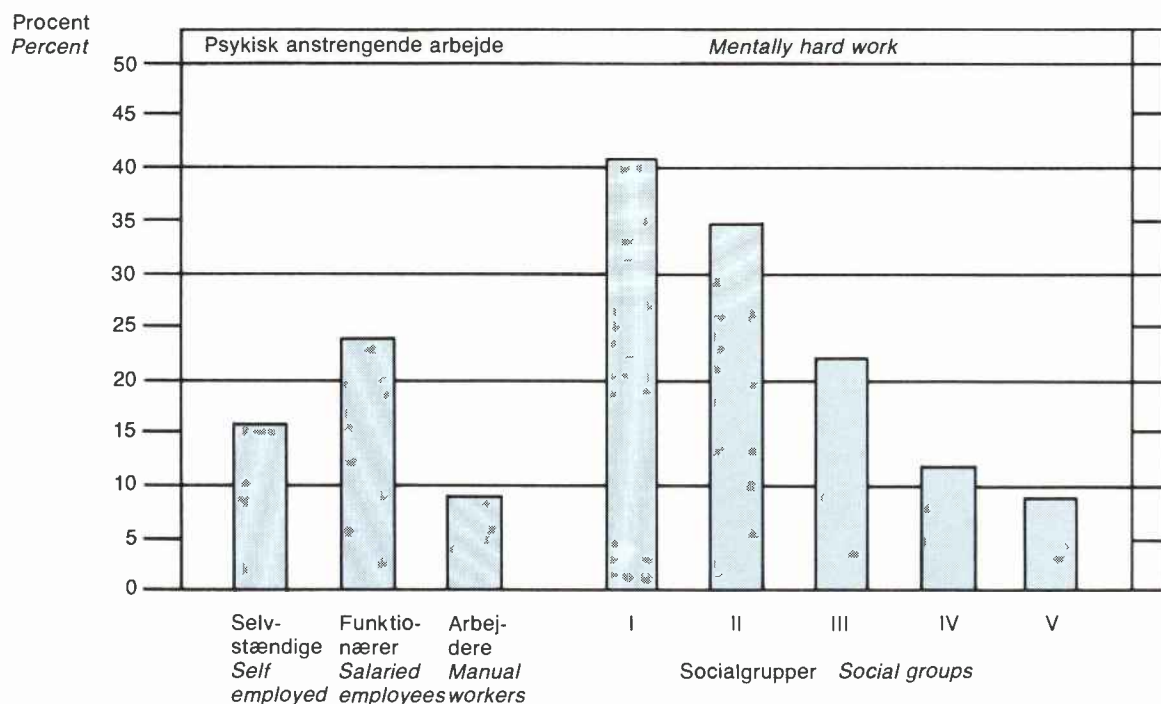
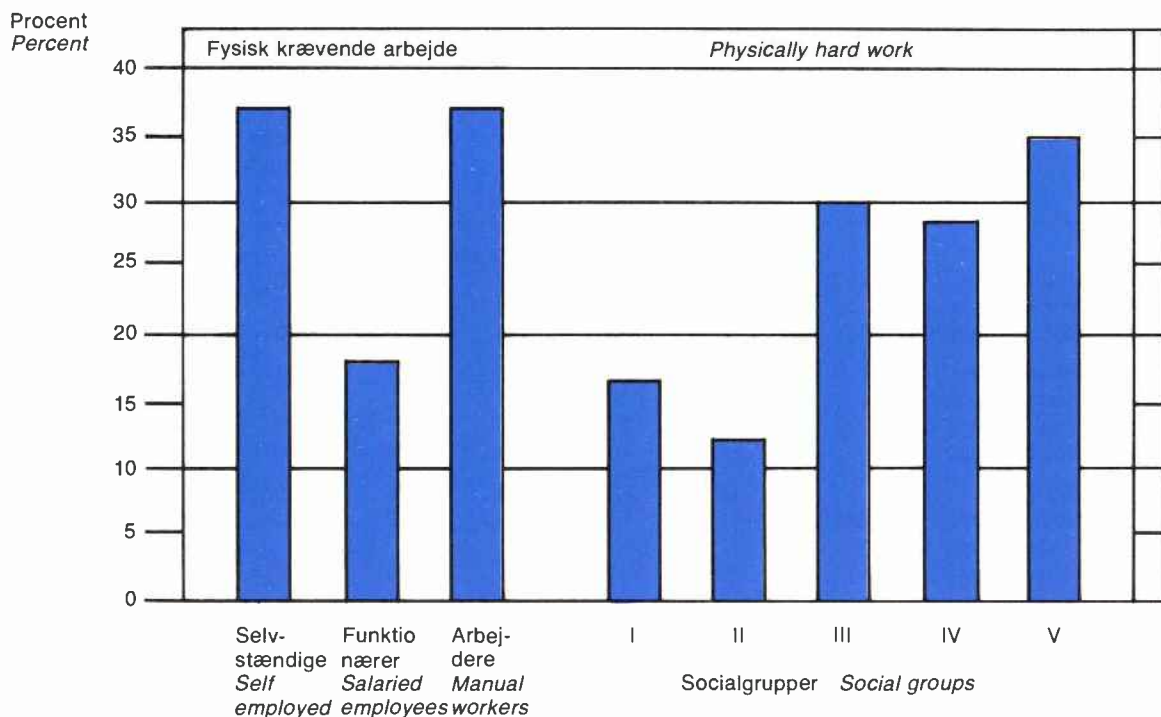
⁵ Are your capabilities sufficiently utilized in your present job?

⁶ Is your work mentally exhausting?

⁷ Percentage answering yes to questions 1-4 and 6 and no to question 5.

Figur 6.M Andel af beskæftigede, der angiver at de har fysisk krævende og psykisk anstrengende arbejde. 1976.

Percentage of employed population having physically or mentally hard work. 1976.

Kilde: Tabel 6.38.

Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener, opdelt på arbejdsstilling. 1976 og 1983.

Percentage of employed population experiencing inconveniences in their working environment, by employment status. 1976 and 1983.

Tabel 6.39

	Alle		Selvstændige		Overordnede ¹ funktionærer		Underordnede ² funktionærer		Faglærte arbejdere		Ikke-faglærte arbejdere	
	1976	1983	1976	1983	1976	1983	1976	1983	1976	1983	1976	1983
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Procentandel ³											
1 Støj ⁴	13	10	6	5	7	8	8	6	22	20	23	18
2 Klimatiske forhold ...	19	16	13	6	12	13	17	17	31	25	26	20
3 Træk	12	11	6	3	8	10	13	12	22	18	15	14
4 Stærk varme	6	3	5	1	3	2	4	3	9	7	11	5
5 Kulde	4	3	3	1	1	1	2	3	4	7	6	5
6 Stærke temperatursvingninger	7	5	6	3	4	4	6	4	9	11	9	7
7 Kemiske stoffer o.l. ...	11	9	10	6	6	7	7	8	25	19	13	13
8 Giftige	6	5	5	3	3	3	3	4	20	13	8	9
9 Hudætsende	5	4	4	1	2	1	3	3	12	9	5	7
10 Åndedrætsirriterende	6	4	4	3	3	2	3	3	16	12	7	7
11 Smittefarlige	1	2	1	2	2	1	2	3	1	-	1	1
12 Andre generende ..	2	2	2	1	1	2	1	2	3	6	1	2
13 Belastninger af kroppen	18	18	19	16	8	11	17	17	23	23	24	26
14 Byrder, der skal bæres eller løftes ..	16	17	17	16	7	11	15	16	20	20	22	23
15 Belastninger af kroppen ved skub, stød eller træk	9	9	11	11	22	5	7	7	15	14	13	15
16 Øvrige gener	26	26	23	22	12	17	17	19	45	49	39	41
17 Vibrationer	5	3	4	3	2	1	2	3	6	6	10	8
18 Støv	12	10	11	9	4	4	6	6	24	26	20	16
19 Røg	3	5	2	3	2	4	3	3	10	12	4	5
20 Vanddamp eller fugtige omgivelser ..	4	4	2	4	1	0	2	2	5	8	8	9
21 Stank eller stærke lugte	5	5	6	9	2	2	3	2	10	9	8	9
22 Snavs	12	9	14	11	2	2	4	3	30	25	18	17
23 Rod eller uorden ..	5	3	4	1	2	2	2	3	13	5	7	7
24 Dårlig belysning ...	3	6	1	1	4	8	6	6	5	12	2	5
25 Antal svarpersoner ..	3 620	1 180	671	202	802	278	785	356	352	99	1 010	245

¹ Funktionærer i socialgruppe I, II og III.

² Funktionærer i socialgruppe IV.

³ Andel, der har svaret »Ja, altid« til de nævnte arbejdsmiljøgener.

⁴ Støj, så man må hæve stemmen for at tale sammen.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstitutets velfærdsundersøgelse, 1976 samt Socialforskningsinstitutets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation - Heading, Columns 1-2: total; 3-4: self employed; 5-6: salaried employees with subordinate staff (1); 7-8: salaried employees without subordinate staff (2); 9-10: skilled manual workers; 11-12: unskilled manual workers. - Front Column 1: noise (4); 2: climatic complaints; 3: draught; 4: heat; 5: cold; 6: large fluctuations in temperature; 7: chemical substances; 8: poisonous substances; 9: caustic substances; 10: substances disturbing respiration; 11: infectious substances; 12: other irritants; 13: strains on body; 14: lifting and carrying burdens; 15: strains on body when pushing or pulling; 16: other inconveniences; 17: vibrations; 18: dust; 19: smoke; 20: vapour or damp environments; 21: strong odours; 22: dirt; 23: mess and disorder; 24: bad lighting; 25: number of respondents.

¹ In social groups I, II and III.

² In social group IV.

³ Percentage answering »Yes, always« to questions concerning the inconveniences mentioned.

⁴ Noise making it necessary to raise the voice in order to communicate.

Tabel 6.40 Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1983.

Percentage of employed population experiencing inconveniences in their working environment, by employment status and social group. 1983.

		Støj	Klimatiske forhold	Kemiske stoffer o.l.	Belastninger af kroppen	Øvrige gener	Antal svarpersoner	
		1	2	3	4	5	6	
		Procentandel ¹						
1	Selvstændige	5	6	6	16	22	202	
2	Socialgruppe I+II	4	4	7	7	7	27	
3	Socialgruppe III+IV	6	7	6	18	25	175	
4	Funktionærer	7	15	8	15	18	634	
5	Socialgruppe I+II	7	9	10	5	15	132	
6	Socialgruppe III	9	18	4	17	18	146	
7	Socialgruppe IV	6	17	8	18	20	356	
8	Arbejdere	18	22	15	25	43	344	
9	Socialgruppe IV (faglærte) ..	19	25	22	20	49	99	
10	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	17	20	12	26	39	245	
11	Socialgruppe I	3	3	12	–	3	60	
12	Socialgruppe II	8	11	9	9	19	99	
13	Socialgruppe III	7	13	5	18	22	201	
14	Socialgruppe IV	8	17	11	17	25	465	
15	Socialgruppe V	17	20	12	26	39	245	
16	Alle	10	16	9	18	26	1 180	

Anm.: Indholdet af arbejdsmiljøgenerne fremgår af tabel 6.39.
¹ Blot der er svaret »Ja, altid« til én af generne i den pågældende gruppe gener.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

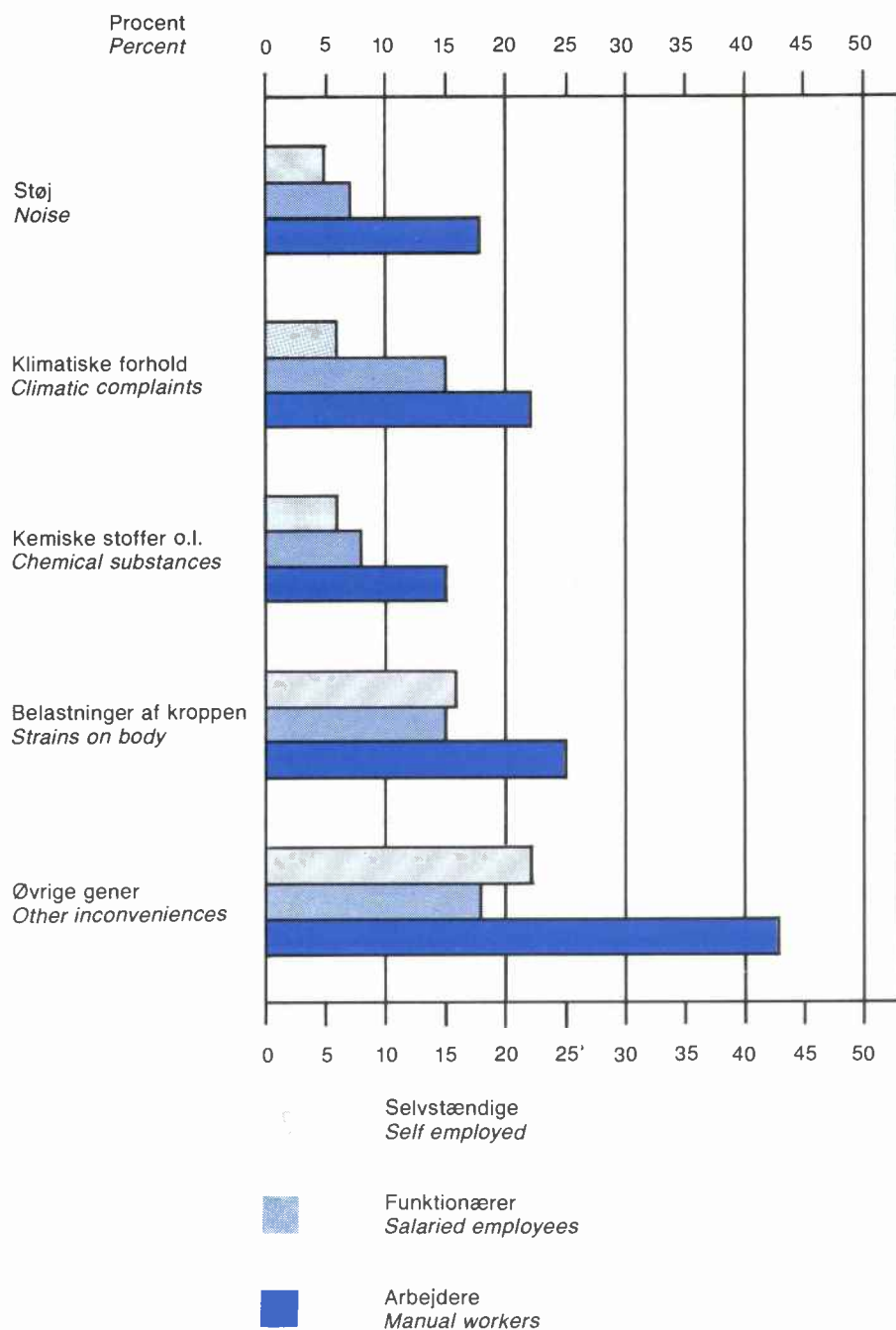
Translation – Heading, Column 1: noise; 2: climatic complaints; 3: chemical substances; 4: strains on body; 5: other inconveniences; 6: number of respondents. – **Front Column,** 1: self employed; 4: salaried employees; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 16: total.
 Note: For inconveniences, see notes to table 6.39.

¹ Percentage answering »Yes, always« to questions concerning one or more inconveniences in the group concerned.

Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener. 1983.

Percentage of employed population experiencing inconveniences at work. 1983.

Figur 6.N

Kilde: Tabel 6.40.

Tabel 6.41 Andel af beskæftigede, der angiver at de altid er udsat for forskellige arbejdsmiljøgener, opdelt på køn og alder. 1983.

Percentage of employed population experiencing inconveniences in their working environment, by sex and age. 1983.

		Støj	Klimatiske forhold	Kemiske stoffer o.l.	Belastninger af kroppen	Øvrige gener	Antal svarpersoner	
		1	2	3	4	5	6	
		Procentandel ¹						
1	Mænd i alt	8	15	10	18	28	650	
2	16-24 år	13	17	11	35	37	83	
3	25-44 år	9	10	10	16	29	338	
4	45-64 år	5	13	9	16	24	208	
5	65 år og derover	21	
6	Kvinder i alt	12	17	9	18	24	530	
7	16-24 år	12	22	8	24	28	74	
8	25-44 år	13	17	10	19	26	312	
9	45-64 år	9	14	8	12	16	137	
10	65 år og derover	–	7	
11	Mænd og kvinder	10	16	9	18	26	1 180	

Anm.: Indholdet af arbejdsmiljøgenerne fremgår af tabel 6.39.
¹ Blot der er svaret »Ja, altid« til én af generne i den pågældende gruppe gener.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation – Heading, Column 1: noise; 2: climatic complaints; 3: chemical substances; 4: strains on body; 5: other inconveniences; 6: number of respondents. – **Front Column**, 1: men, total; 6: women, total; 2-5 and 7-10: age groups; 11: men and women.

Note: For inconveniences, see notes to table 6.39.

¹ Percentage answering »Yes, always« to questions concerning one or more inconveniences in the group concerned.

Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutningsområder. 1976 og 1983.

Percentage of employees indicating that they have no influence on various matters concerning their work. 1976 and 1983.

Tabel 6.42

	Alle lønmodtagere		Overordnede ¹ funktionærer		Underordnede ² funktionærer		Faglærte arbejdere		Ikke-faglærte arbejdere	
	1976	1983	1976	1983	1976	1983	1976	1983	1976	1983
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Procentandel ³									
1	52	45	44	23	52	46	49	47	60	65
2	38	34	29	24	39	31	36	40	45	48
3										
4	28	23	7	5	24	20	36	34	47	43
5	47	62	23	38	47	63	53	72	64	84
6	56	58	28	24	57	63	61	70	74	83
7	72	71	49	41	77	79	81	82	83	88
8	73	75	52	50	79	83	81	82	83	88
9										
10	62	68	43	46	65	74	70	67	73	83
11	72	86	55	69	78	93	78	91	77	91
12	54	56	33	30	58	63	54	54	68	76
13	44	48	27	27	46	50	41	42	56	70
14	30	33	17	22	38	40	18	17	39	42
15										
16	62	75	39	50	62	83	76	83	77	87
17										
18	2 949	978	802	278	785	356	352	99	1 010	245

¹ Funktionærer i socialgruppe I-III.

² Funktionærer i socialgruppe IV.

³ Andel, der har svaret »Ingen indflydelse« på de forskellige beslutningsområder.

⁴ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 samt Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation - Heading, Columns 1-2: all employees; 3-4: salaried employees with subordinate staff (1); 5-6: salaried employees without subordinate staff (2); 7-8: skilled manual workers; 9-10: unskilled manual workers. - **Front Column**, 1: fixing working hours; 2: fixing breaks; 3: arranging daily work; 4: rationalizations; 5: acquisitions of major equipment; 6: job appointments; 7: dismissals; 8: transfers and regroupings; 9: promotions; 10: education and retraining; 11: premises and hygiene; 12: safety matters; 13: future production and employment at the place of work; 14: number of respondents.

¹ In social groups I-III.

² In social group IV.

³ Percentage answering »No influence« to questions concerning the matters mentioned.

⁴ Aged 20-69 years.

Tabel 6.43 Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutningsområder, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1983.

Percentage of employees indicating that they have no influence on various matters concerning their work, by employment status and social group. 1983.

	Place- ring af arbejds- tid	Tilrette- læg- gelse af det dag- lige ar- bejde	Ansæt- telser	Af- ske- digel- ser	Forflyt- telser og om- placerin- ger	Uddan- nelse og omsko- ling	Lokale- forhold og andre hygiejni- ske for- hold	Sikker- heds- forhold	Antal svarper- soner
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Procentandel ¹								
1 Funktionærer	36	14	62	69	62	49	40	33	634
2 Socialgruppe I+II	25	4	44	55	50	25	23	22	132
3 Socialgruppe III	22	6	39	45	43	36	31	21	146
4 Socialgruppe IV	46	20	79	83	74	63	50	40	356
5 Arbejdere	60	41	86	86	79	69	62	34	344
6 Socialgruppe IV (faglærte)	47	34	82	82	67	54	42	17	99
7 Socialgruppe V (ikke-faglærte)	65	43	88	88	83	76	70	42	245
8 Socialgruppe I	15	2	33	48	47	14	22	24	39
9 Socialgruppe II	30	4	49	58	51	30	23	22	93
10 Socialgruppe III	22	6	39	45	43	36	31	21	146
11 Socialgruppe IV	46	22	79	82	72	61	48	35	455
12 Socialgruppe V	65	43	88	88	83	76	70	42	245
13 Alle	45	23	71	75	68	56	48	33	978

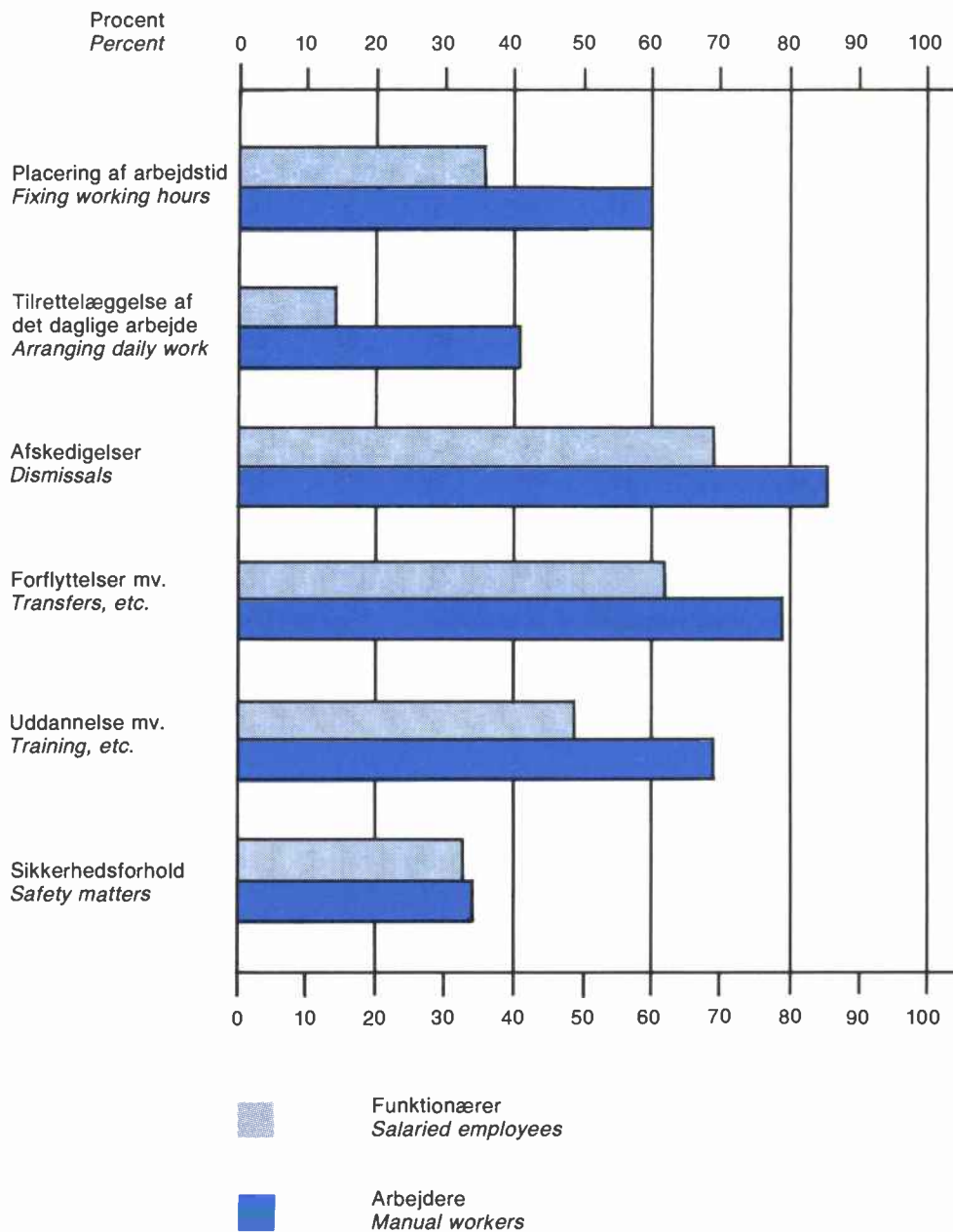
¹ Andel, der har svaret »Ingen indflydelse« på de forskellige beslutningsområder.
Kilde: Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation – Heading, Column 1: fixing working hours; 2: arranging daily work; 3: job appointments; 4: dismissals; 5: transfers and regroupings; 6: education and retraining; 7: premises and hygiene; 8: safety matters; 9: number of respondents. – **Front Column,** 1: self employed; 4: salaried employees; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 16: total.
¹ Percentage answering »No influence« to questions concerning the matters mentioned.

Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutninger. 1983.

Percentage of employees indicating that they have no influence on various matters concerning their work. 1983.

Figur 6.0

Kilde: Tabel 6.43.

Tabel 6.44 Andel af lønmodtagere, der angiver at de ikke har indflydelse på forskellige beslutningsområder, opdelt på køn og alder. 1983.

Percentage of employees indicating that they have no influence on various matters concerning their work, by sex and age. 1983.

		Place- ring af arbejds- tid	Tilrette- læg- gelse af det dag- lige ar- bejde	An- sættel- ser	Af- ske- digel- ser	Forflyt- telser og om- pla- cerin- ger	Uddan- nelse og omsko- ling	Lokale- forhold og andre hygiejni- ske for- hold	Sikker- heds- forhold	Antal svarper- soner
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Procentandel ¹								
1	Mænd	43	25	68	72	64	49	41	28	521
2	16-24 år	61	44	88	86	76	66	57	42	82
3	25-44 år	36	21	63	67	59	40	36	21	294
4	45-64 år	47	24	68	73	66	56	43	35	141
5	65 år og derover	4
6	Kvinder	46	21	74	79	72	64	55	39	457
7	16-24 år	54	21	82	88	75	69	65	52	63
8	25-44 år	41	19	70	75	69	59	47	32	287
9	45-64 år	56	26	78	83	78	73	67	46	103
10	65 år og derover	4
11	Mænd og kvinder . . .	45	23	71	75	68	56	48	33	978

¹ Andel, der har svaret »Ingen indflydelse« på de forskellige beslutningsområder.

Kilde: Socialforskningsinstituttets og Danmarks Statistiks omnibusundersøgelse, januar 1983.

Translation – Heading, Column 1: fixing working hours; 2: arranging daily work; 3: job appointments; 4: dismissals; 5: transfers and regroupings; 6: education and retraining; 7: premises and hygiene; 8: safety matters; 9: number of respondents. – **Front Column,** 1: men; 6: women; 2-5 and 7-10: age groups; 11: men and women.

¹ Percentage answering »No influence« to questions concerning the matters mentioned.

7

Økonomiske forhold

7 Økonomiske forhold

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Indkomst			Indkomst	
7.1	Fordelingen af skattepligtig indkomst. 1939-1966	185	7.21	Husstandenes gæld fordelt efter art, opdelt på arbejdsstilling. 1981	206
7.2	Familiernes disponible indkomst og den disponible indkomst pr. familieenhed, fordelt efter tiendedele. 1977 og 1982.	187	7.22	Husstandenes gæld fordelt efter art, opdelt på bruttoindkomst. 1981	206
7.3	Husstandenes bruttoindkomst, fordelt efter tiendedele. 1971-1980	188	7.23	Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder. 1974, 1978 og 1983.	207
7.4	Gennemsnit, median, kvartilgrænser samt spredning i familiernes bruttoindkomst, opdelt på familietype og erhvervsdeltagelse. 1981	189	7.24	Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt på arbejdsstilling. 1983	208
7.5	Gennemsnit, median, kvartilgrænser samt spredning i familiernes indkomst, opdelt på familietype. 1981.	190	7.25	Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt på familiens bruttoindkomst. 1983	209
7.6	Familiernes gennemsnitlige bruttoindkomst og disponible indkomst, opdelt på socio-økonomisk gruppe. 1981	191	7.26	Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt på familietype. 1983	209
7.7	Gennemsnitlig disponibel indkomst for enlige og ægtepar, opdelt på erhvervsdeltagelse og socio-økonomisk gruppe. 1981	192		Forbrug	
7.8	Andel af enlige og ægtepar, der har lav disponibel indkomst pr. familieenhed, opdelt på antal børn og erhvervsdeltagelse. 1977	194	7.27	Forbrug og opsparing i lønmodtagerhustande, fordelt efter forbrugsposter. 1955-1981	210
7.9	Andel af familier, der har lav disponibel indkomst pr. familieenhed, opdelt på arbejdsstilling og erhvervsdeltagelse. 1977	195	7.28	Forbruget i husstande, fordelt efter forbrugsposter, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling. 1981	212
7.10	Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige mænd og kvinder, fordelt efter alder. 1981	195	7.29	Forbruget i husstande, fordelt efter forbrugsposter, opdelt på husstandens disponible indkomst. 1981.	213
7.11	Bruttoindkomsten for skattepligtige personer, fordelt efter indkomstarter, opdelt på arbejdsstilling. 1981	196	7.30	Forbruget fordelt efter forbrugsposter, opdelt på familietype. 1981	214
7.12	Bruttoindkomsten for skattepligtige personer, fordelt efter indkomstarter, opdelt på bruttoindkomstens størrelse. 1981	197			
7.13	Andel af familier, der har forskellige naturalieindkomster, opdelt på familiens socialgruppe og arbejdsstilling. 1976	198	Nr.	FIGURER	Side
	Overførsler			Indkomst	
7.14	Indkomster og overførsler for husstande, opdelt på familietype. 1976.	199	7.A	Fordelingen af skattepligtig indkomst. 1939 og 1966	186
7.15	Indkomster og overførsler for husstande, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling. 1976	200	7.B	Fordelingen af disponibel indkomst pr. familie og pr. familieenhed. 1982.	186
7.16	Indkomster og overførsler, opdelt på størrelsen af husstandens bruttoindkomst. 1976	202	7.C	Median og kvartilgrænser for familiernes disponible indkomst, opdelt på familietype. 1981	190
	Formue		7.D	Gennemsnitlig disponibel indkomst for enlige og ægtepar, opdelt på erhvervsdeltagelse og socio-økonomisk gruppe. 1981	193
7.17	Fordelingen af familiernes skattepligtige formuer. 1939-1982	203	7.E	Andel af enlige og ægtepar, der har lav disponibel indkomst pr. familieenhed, opdelt på erhvervsdeltagelse. 1977	194
7.18	Gennemsnitlig skattepligtig formue for familier, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling og alder. 1977	204		Overførsler	
7.19	Husstandenes aktiver fordelt efter art, opdelt på arbejdsstilling. 1981	205	7.F	Overførsler mellem det offentlige og private husstande, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling. 1976	201
7.20	Husstandenes aktiver fordelt efter art, opdelt på bruttoindkomst. 1981	205		Formue	
			7.G	Fordelingen af familiernes skattepligtige formuer. 1939 og 1982	203
			7.H	Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder. 1974-1983	207
				Forbrug	
			7.I	Forbruget i lønmodtagerhusstande, fordelt efter forbrugsposter. 1955-1981	211

Indledning

Indkomst og formue har tidligere ofte været anvendt som eneste udtryk for de samlede levevilkår. Det er imidlertid erkendt, at isolerede opgørelser af økonomiske størrelser ikke giver en tilfredsstillende beskrivelse af levevilkårene. De må suppleres med oplysninger fra andre levevilkårsområder. De økonomiske forhold er dog et meget væsentligt levevilkårsområde, da en række andre forhold er betinget af de økonomiske forhold. Man kan bl.a. pege på, at boligforholdene er stærkt afhængig af en families økonomiske forhold. På samme måde som uddannelse og politisk indflydelse er indkomst og formue væsentlige ressourcer til opnåelse af gode forhold på andre levevilkårsområder.

Det vigtigste aspekt af indkomst og formue er, at de giver muligheder for et forbrug, som har velfærdsmæssig betydning. Der er derfor i dette afsnit lagt størst vægt på forbrugsmulighederne. Det betyder bl.a., at den disponible indkomst er sat i fokus, især på bekostning af skattepligtig indkomst. Andre konsekvenser af, at der er lagt vægt på forbrugsmulighederne er, at indkomsterhvervelsen spiller en mindre rolle, og at familien og husstanden frem for den enkelte person udgør de centrale enheder.

Indkomstbegreber

Inden for indkomststatistikken findes der flere forskellige indkomstbegreber, som ofte er vanskelige at adskille fra hinanden. Omstående figur (side 182) viser de vigtigste indkomstbegreber og sammenhængen mellem disse.

Herudover findes skattepligtig indkomst og socialindkomst, som er skattetekniske begreber: Skattepligtig indkomst *er lig med* Bruttoindkomst *minus* Ligningsmæssige fradrag. Socialindkomst *er lig med* Bruttoindkomst *plus* Visse ikke-skattepligtige indkomster og et Formuetilæg *minus* Visse ligningsmæssige fradrag.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne om de økonomiske forhold er opdelt i 4 hovedområder: indkomster, overførsler, formuer og forbrug.

Tabel 7.1-7.13 omhandler indkomstforholdene. I tabel 7.1 og 7.2 vises fordelingen af disponibel indkomst på familieniveau, idet den skattepligtige indkomst indtil 1966 kan betragtes som et tilnærmet udtryk for disponibel indkomst. Dette skyldes reglerne om fradrag af betalte skatter i indkomsten samt sambeskatingen af ægtefæller, hvor kun manden skulle udfylde selvangivelse.

Fordelingerne er vist som en decilfordeling, dvs. at indkomsterne ordnes efter størrelse, hvorefter de opdeles i tiendedele. Dette er forklaret nærmere i kapitel 1, side 15. Som mål for uligheden i indkomstfordelingen er anvendt den maksimale udjævningsprocent, der angiver, hvor stor en del af den samlede indkomstmasse, der skulle flyttes, for at alle tiendedele hver kunne få en tiendedel af indkomstmassen.

I tabel 7.2 er desuden vist en decilfordeling af den disponible indkomst pr. familieenhed, dvs. der er korrigeret for familiestørrelse. Ved denne korrektion har man tildelt den første person i familien vægten 1 og de efterfølgende personer i familien vægten 0,7.

I tabel 7.3 er vist fordelingen af familiernes bruttoindkomst som en decilfordeling.

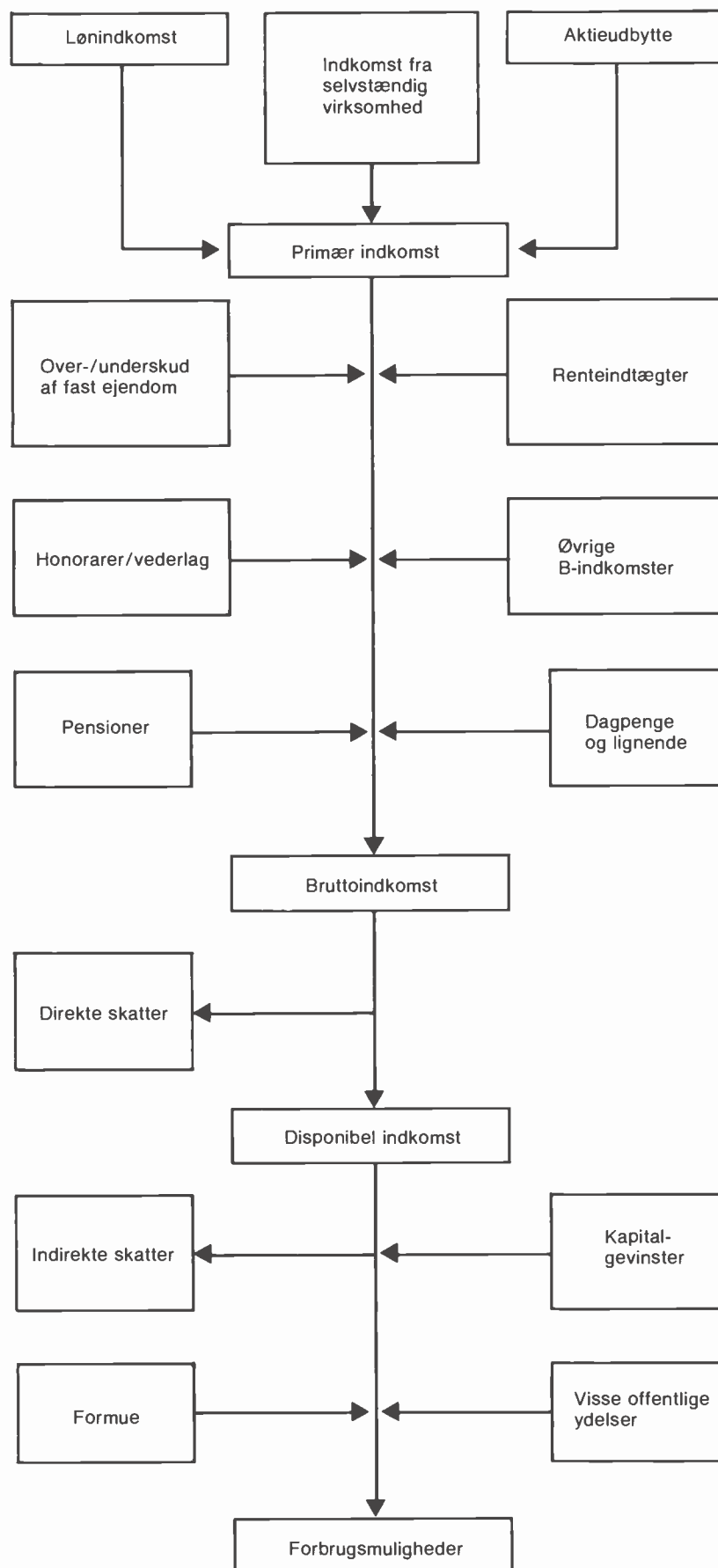
I tabel 7.4 og 7.5 gives oplysninger om fordelingen af bruttoindkomst og disponibel indkomst pr. familie i forskellige grupper af befolkningen. I stedet for at anvende decilfordelinger er der givet oplysninger om gennemsnitsindkomst, som er et aritmetisk gennemsnit, og om medianen. Medianen angiver størrelsen af indkomsten for den midterste observation i en fordeling, der er ordnet efter størrelse, og kvartilgrænserne angiver tilsvarende størrelsen af de beløb, der afgrænser den nederste og den øverste fjerdedel. Desuden er angivet et mål for spredningen, der defineres som forskellen mellem nedre og øvre kvartilgrænse udtrykt som procent af medianen.

I tabel 7.6 og 7.7 er vist den gennemsnitlige bruttoindkomst og disponible indkomst for familier opdelt i socio-økonomiske grupper. Dog er de selvstændige erhvervsdrivende udeladt, fordi det ikke er forsvarligt at sammenligne disse med lønmodtagere, da de selvstændige erhvervsdrivende på nogle punkter ikke kan udskille familiens økonomi fra virksomhedens.

De dårligst stillede familier med hensyn til disponibel indkomst, korrigeret for familiestørrelse, er belyst i tabel 7.8 og 7.9. Grænsen for hvornår en familie er dårligt stillet, er sat til mindre end halvdelen af den gennemsnitlige disponible indkomst pr. familieenhed for alle familier. Denne grænse anvendes i flere internationale sammenhænge, men der kunne argumenteres for andre grænser. Tabellerne viser, at det især er familier uden for erhverv og familier med 3 eller flere børn, der er dårligt stillet i denne henseende.

I tabel 7.10 er vist køns- og aldersforskelle med hensyn til bruttoindkomst. Kvinderne har i alle aldersgrupper en lavere bruttoindkomst

7 Økonomiske forhold

end mændene, og aldersmæssigt er det de unge og de ældre, der er dårligst stillet.

Tabel 7.11 og 7.12 viser hvilke indkomstarter, som bruttoindkomsten er sammensat af. Personer med lav bruttoindkomst får en stor del af deres indkomst fra pensioner og dagpenge, mens personer med høj bruttoindkomst får en relativt stor del af deres indkomst fra B-indkomster fra selvstændig virksomhed.

En række økonomiske fordele, som normalt ikke indgår i indkomstopgørelserne, er de såkaldte gør-det-selv-aktiviteter, i form af at man selv kan udføre håndværksarbejde eller selv kan frembringe sine fødevarer. Disse gør-det-selv-aktiviteter er vist i tabel 7.13, og det fremgår, at de selvstændige erhvervsdrivende i højere grad end andre frembringer egne fødevarer, mens arbejderne (især de faglærte arbejdere) i højere grad end andre udfører håndværksarbejde.

I tabel 7.14-7.16 er overførslerne belyst. Ved overførselsindkomster forstås indkomster, der ikke hidrører fra en udført arbejdsindsats, men har form af offentlige pensioner, arbejdsløshedsunderstøttelse og lignende. Der går også overførsler den anden vej, fra husstandene til det offentlige i form af fx skatter og afgifter. Overførslerne kan opdeles i direkte og indirekte overførsler, hvor de direkte overførsler omfatter direkte pengeudveksling, fx pensioner, børnetilskud, direkte skatter, mens de indirekte overførsler omfatter naturalieydelse, fx undervisning og lægebehandling, og indirekte pengeudveksling, fx moms og forbrugsafgifter. I tabel 7.14-7.16 er opstillet overførselsregnskaber for private husstande i forskellige kategorier.

Formueforholdene er belyst i tabel 7.17-7.26. I tabel 7.17 er vist formuefordelingen som en decilfordeling. Der er visse sammenligningsproblemer, når man går tilbage i tiden, men tabellen viser, at der er sket en vis udjævning af formuefordelingen siden 1939.

Tabel 7.18 viser de gennemsnitlige skattepligtige formuer opdelt på alder og stilling. Det er især de selvstændige erhvervsdrivende, der springer i øjnene, da de har store beløb bundet i produktionsapparatet. Desuden er formuerne stigende med stigende alder.

I tabel 7.19-7.22 belyses formuernes sammensætning med hensyn til aktiver og gæld. Tabel 7.19 og 7.20 viser aktivernes sammensætning, og det fremgår, at ejendomsværdien er den største enkeltpost bortset fra de selvstændige, hvor de beløb, der er bundet i produktionsapparatet, er dominerende.

Gældens sammensætning er vist i tabel 7.21 og 7.22. Det fremgår, at prioritetsgælden i forbindelse med fast ejendom er den største enkeltpost. De selvstændige erhvervsdrivende adskiller sig ved, at den største gældspost er virksomhedsgæld, som dog også inkluderer prioritetsgæld.

En særlig belysning af formuerne er foretaget i tabel 7.23-7.26. I disse tabeller er familiernes besiddelse af forskellige varige forbrugsgoder opgjort. Det drejer sig om fx ejerbolig, sommerhus, personbil og en række større husholdningsmaskiner. Der har været en stigning i andelen af familier, der ejer varige forbrugsgoder.

Forbrugsmønstret er vist i tabel 7.27-7.30. Forbruget er opdelt på en række hovedforbrugsposter, og oplysningerne stammer fra forbrugsundersøgelserne, hvor udvalgte husstande i en periode har ført regnskab over deres forbrug. Siden 1955 har udgifter til varer og beklædning udgjort en faldende andel af den disponible indkomst, mens udgifter til bolig, transport samt fritid og underholdning har udgjort en stigende andel af den disponible indkomst. Tabel 7.28-7.30 viser forbrugsmønstret for forskellige grupper af husstande.

Datakilder

Løbende statistik

Den løbende statistik om indkomster og formuer bygger i hovedsagen på selvangivelsesoplysningerne fra Statsskattedirektoratets registre. Statistikken udarbejdes og publiceres af Danmarks Statistik og omfatter årligt dels en omfattende indkomst- og formuestatistik (1) og dels en selvangivelsesundersøgelse (2), der specielt belyser arten af indkomster, fradrag og formue. Desuden indeholder selvangivelsesundersøgelserne hvert andet år detaljerede ejendomsoplysninger.

Den mest omfattende belysning af husstandenes økonomiske forhold gives af de regelmæssige forbrugsundersøgelser (3). Forbrugsundersøgelserne består af en stikprøve blandt landets husstande og er hidtil gennemført hvert 5. år. Husstandene fører dels regnskab over deres forbrug, og dels bliver de udspurgt meget detaljeret om deres økonomiske forhold. Forbrugsundersøgelserne belyser husstandenes forbrug, indkomster, overførsler, formuer og opsparing.

Enkeltstående undersøgelser

Der er i de senere år gennemført en omfattende belysning af indkomst- og formueforholdene

gennem Lavindkomstkommissionens arbejde. Skønt kommissionen ikke har foranstaltet selvstændige dataindsamlinger, har den ved bearbejdning af eksisterende data fra bl.a. Forbrugsundersøgelsen, Velfærdsundersøgelsen og Danmarks Statistiks indkomststatistikregistre fremskaffet mange nye oplysninger om de økonomiske forhold. Resultaterne er publiceret i en betænkning og en række arbejdsnotater (4).

Fra Socialforskningsinstituttet foreligger der en lang række undersøgelser, som indeholder analyser af de økonomiske forhold for forskellige befolkningsgrupper fx de ældre, de unge, invalidepensionisterne og de arbejdsløse. Den mest omfattende undersøgelse, der belyser de økonomiske forhold for hele befolkningen, er Velfærdsundersøgelsen (5), der blev gennemført i 1976.

Det økonomiske Råd, som jævnligt udgiver rapporter om den økonomiske situation, har ved flere lejligheder analyseret levevilkårsrelevante økonomiske forhold, fx formuefordeling og den personlige indkomstfordeling (6).

Desuden kan der henvises til betænkninger fra forskellige kommissioner, der omhandler særlige befolkningsgruppers økonomiske forhold, fx børnekommissionen, ældrekommissionen og regeringens ungdomsudvalg.

Endelig er der udarbejdet en rapport om fattigdom og fattigdomspolitik i Danmark, som belyser vilkårene for de, økonomisk set, dårligst stillede (7).

- (1) Danmarks Statistik: Indkomster og formuer 1981. København, 1983. Denne statistik er udgivet siden 1918. I publikationen findes en liste over tidligere udgivelser om indkomst- og formuestatistik.
- (2) Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 5. København, 1984. (Vedrører indkomståret 1981). Denne statistik er publiceret siden 1971 og er baseret på et udsnit af alle personer på 15 år og derover, der er født på to bestemte datoer i året.
- (3) Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1980, A, Nr. 1 og Nr. 26. København, 1980 og samme 1981, A, Nr. 15. København, 1981. Hovedresultater fra 1981-undersøgelsen findes i Statistisk Årbog 1984. Forbrugsundersøgelserne er gennemført i 1955, 1963, 1966, 1971, 1976 og 1981. De omfattede indtil 1971 kun lønmodtagerhusstande. I Statistiske Efterretninger 1980, A, Nr. 1 findes en fuldstændig publikationsliste for forbrugsundersøgelserne 1955-1971.
- (4) Lavindkomstkommissionens betænkning. Betænkning nr. 946. København, 1982. Denne betænkning er kommissionens hovedværk. Desuden kan følgende delrapporter og arbejdsnotater nævnes: Lavindkomstkommissionen: Udviklingen i den personlige indkomstfordeling for erhvervsaktive 1970-1976. København 1979, (Delrapport, 1). Lavindkomstkommissionen: Udviklingen i formuefordelingen 1960-1977. København, 1979, (Delrapport, 2).

Hansen, Finn Kenneth: Primærindkomstfordelingen for erhvervsaktive 1977. København, 1980, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 15).

Hansen, Finn Kenneth: Forbrugsmuligheder og omfordelingen over den offentlige sektor. København, 1981, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 17).

- (5) Fordelingen af levekårene af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5).
- (6) Det Økonomiske Råd: Bidrag til belysning af formueudviklingen i Danmark i de senere år. København, 1966.
Det Økonomiske Råd: Den personlige indkomstfordeling og indkomstudjævningen over de offentlige finanser. København, 1967.
Desuden er der i publikationerne »Dansk Økonomi«, der udgives af Det Økonomiske Råd, og som udkommer to gange årligt, ofte særlige artikler om økonomiske forhold.
- (7) Friis, Henning: Nederst ved bordet. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets publikation, 108). Rapporten er udarbejdet som et dansk bidrag til et EF-projekt.

Fordelingen af skattepligtig indkomst.
1939-1966.The distribution of taxable income.
1939-1966.

Tabel 7.1

	1939	1944	1949	1955	1959	1966	
	1	2	3	4	5	6	
	Procent af indkomstmassen ²						
1	Tiendedele, ordnet efter stigende indkomst ¹						
2	1	1	1	1	1	1	
3	3	3	3	3	3	4	
4	4	4	5	5	5	5	
5	5	6	6	6	6	6	
6	6	7	7	8	8	8	
7	8	9	9	9	9	10	
8	9	10	11	11	11	11	
9	13	12	13	13	13	13	
10	16	16	16	16	19	16	
11	35	32	29	28	25	26	
12	100	100	100	100	100	100	
13	Maksimal udjævningsprocent ³	34	31	28	28	27	26

Anm.: Indtil 1966 var den skattepligtige indkomst et tilnærmet mål for familiernes disponible indkomst på grund af skattefradragssret og sambeskatning.

¹ For en nærmere forklaring, se kapitel 1, side 15.

² Angiver den procentdel af den samlede indkomstmasse, som de enkelte tiendedele modtager.

³ Den maksimale udjævningsprocent angiver hvor stor en del af indkomstmassen der skulle flyttes, hvis alle tiendedelene hver skulle have en tiendedel af den samlede indkomstmasse.

Kilde: Bjerke, Kjeld: Forskydninger i den personlige indkomstfordeling 1939-1964. Socialt tidsskrift, 41. årgang, 1965, Nr. 8. København, 1965. Danmarks Statistik: Statistisk tiårsoversigt 1970. København, 1970.

Translation - Heading, Columns 1-6: percentage of aggregate income (2). - Front Column, 1: taxable persons arranged in tenths by rising income (1); 12: total; 13: maximum equalization percentage (3).

Note: Until 1966, the taxable income corresponded approximately to a family's disposable income, taking into account tax deductions and joint taxation.

¹ For a more detailed explanation in Danish, see Chapter 1.

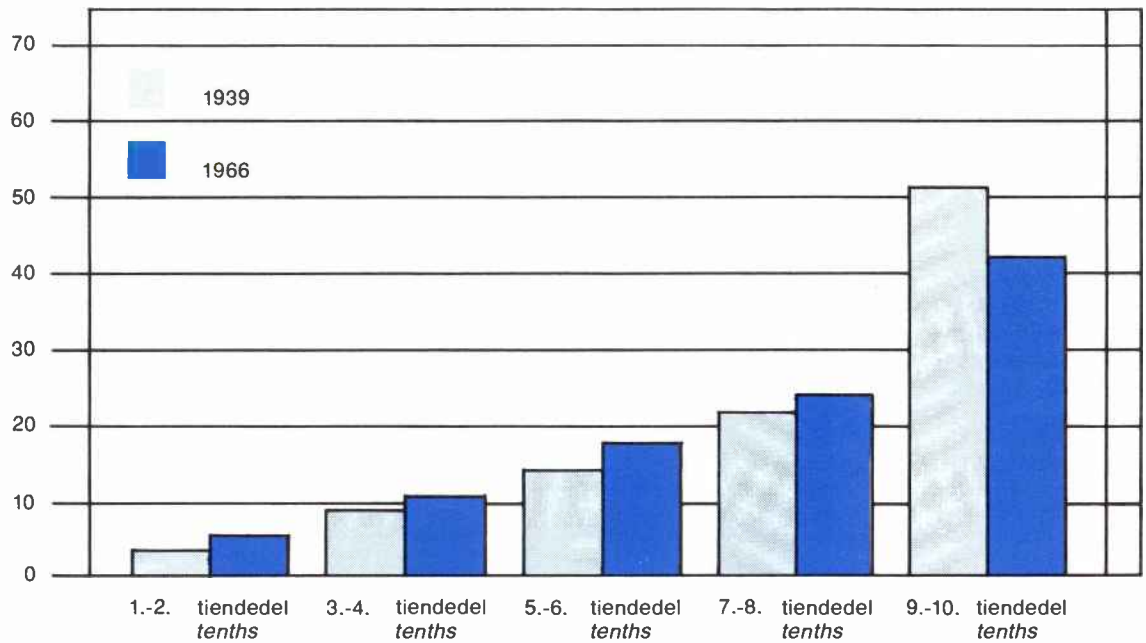
² The percentage accounted for by each tenth of taxpayers.

³ The percentage of aggregate income which must be redistributed if each tenth of taxpayers were to have exactly one-tenth of aggregate income.

Figur 7.A Fordelingen af skattepligtig indkomst. 1939 og 1966.

The distribution of taxable income. 1939 and 1966.

Procent af indkomstmassen
Percentage of aggregate income

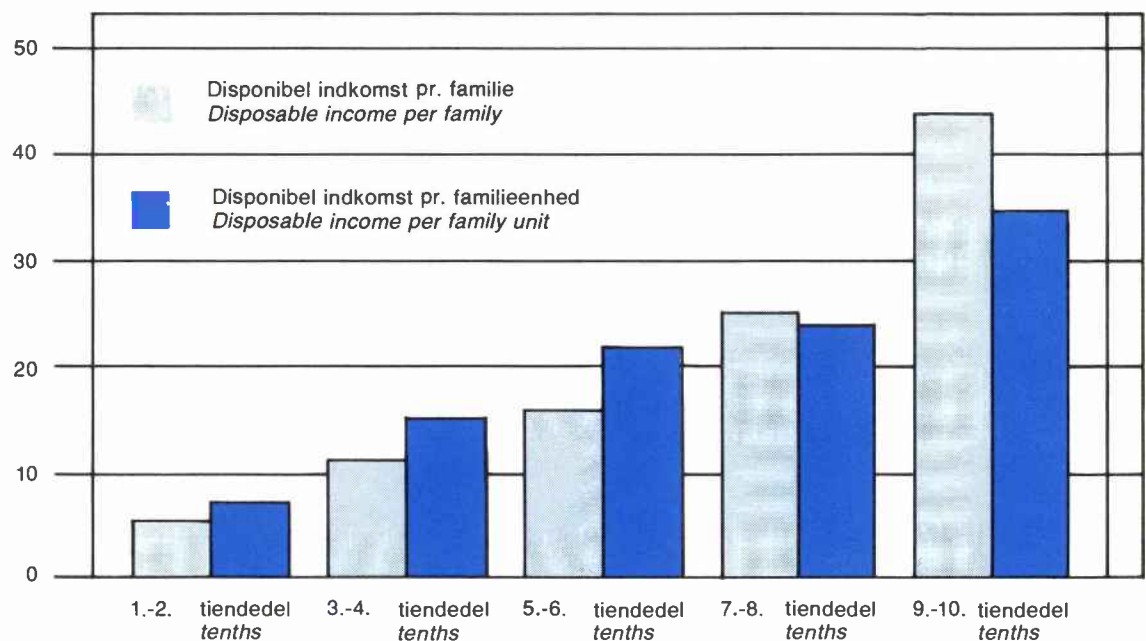

Kilde tabel 7.1.

Figur 7.B Fordelingen af disponibel indkomst pr. familie og pr. familieenhed. 1982.

The distribution of disposable income per family and per family unit. 1982.

Procent af indkomstmassen
Percentage of aggregate income

Kilde: Tabel 7.2.

Familiernes disponible indkomst og den disponible indkomst pr. familieenhed, fordelt efter tiendedele. 1977 og 1982.

Disposable income per family and per family unit, by tenths. Percent. 1977 and 1982.

Tabel 7.2

	Disponibel indkomst pr. familie		Disponibel indkomst pr. familieenhed ¹	
	1977	1982	1977	1982
	1	2	3	4
	————— Procent af indkomstmassen ³ —————			
1	Tiendedele, ordnet efter stigende indkomst ²			
2	1	2	2	2
3	3	3	6	5
4	5	5	6	6
5	6	6	7	8
6	7	7	9	10
7	9	9	11	11
8	11	11	12	12
9	14	14	12	12
10	19	17	15	14
11	25	26	20	20
12	100	100	100	100
13	29	28	20	19

Anm.: Den disponible indkomst er beregnet som bruttoindkomsten minus direkte skatter.

¹ Familiens indkomst er korrigeret for antal personer i familien, idet første person har vægten 1 og de resterende personer har vægten 0,7.

² For en nærmere forklaring, se kapitel 1, side 15.

³ Angiver den procentdel af den samlede indkomstmasse, som de enkelte tiendedele modtager.

⁴ Den maksimale udjævningsprocent angiver hvor stor en del af indkomstmassen der skulle flyttes, hvis alle tiendedelene hver skulle have en tiendedel af den samlede indkomstmasse.

Kilde: Hansen, Finn Kenneth: Forbrugsmuligheder og omfordelingen over den offentlige sektor. København, 1981, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 17). Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Columns 1-4: percent of aggregate income (3); 1-2: disposable income per family; 3-4: disposable income per family unit (1).

Front Column, 1: families arranged in tenths by rising income (2); 12: total; 13: maximum equalization percentage (4).

Note: Disposable income is gross income minus direct taxes.

¹ Family income has been adjusted for family size, the first person being given the weight 1 and each of the other persons the weight 0.7.

² For a more detailed explanation in Danish, see chapter 1.

³ The percentage accounted for by each tenth of families.

⁴ The percentage of aggregate income which must be redistributed if each tenth of families were to have exactly one-tenth of aggregate income.

Tabel 7.3 Husstandenes bruttoindkomst, fordelt efter tiendedele. 1971-1980.

Gross income of households, by tenths. Percent. 1971-1980.

	1971	1973	1976	1979	1980
	1	2	3	4	5
	----- Procent af indkomstmassen ² -----				
1 Tiendedele, ordnet efter stigende indkomst ¹					
2 1. tiendedel	1	1	1	1	1
3 2. tiendedel	3	3	3	3	2
4 3. tiendedel	4	4	4	4	4
5 4. tiendedel	5	5	5	5	5
6 5. tiendedel	7	7	7	7	8
7 6. tiendedel	9	9	9	9	
8 7. tiendedel	11	11	11	11	11
9 8. tiendedel	14	14	14	14	13
10 9. tiendedel	17	17	17	18	18
11 10. tiendedel	29	29	29	28	29
12 I alt	100	100	100	100	100
13 Maksimal udjævningsprocent ³	31	31	31	31	31

Anm.: På grund af ændrede opgørelser kan tallene for 1971 og 1973 ikke direkte sammenlignes med tallene for 1976, 1979 og 1980.

¹ For en nærmere forklaring, se kapitel 1, side 15.

² Angiver den procentdel af den samlede indkomstmasse, som de enkelte tiendedele modtager.

³ Den maksimale udjævningsprocent angiver hvor stor en del af indkomstmassen der skulle flyttes, hvis alle tiendedelene hver skulle have en tiendedel af den samlede indkomstmasse.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks selvangivelsesundersøgelse.

Translation – Heading, Columns 1-5: percentage of aggregate income (2). – Front Column, 1: households arranged in tenths by rising income (1); 12: total; 13: maximum equalization percentage (3).

Note: Owing to changes in compilation methods, figures for 1971 and 1973 are not fully comparable with figures for 1976, 1979 and 1980.

¹ For a more detailed explanation in Danish, see Chapter 1.

² The percentage accounted for by each tenth of households.

³ The percentage of aggregate income which must be redistributed if each tenth of households were to have exactly one-tenth of aggregate income.

Gennemsnit, median, kvartilgrænser samt spredning i familiernes bruttoindkomst, opdelt på familietype og erhvervsdeltagelse. 1981.

Gross family income: average, median, upper and lower quartiles and spread, by family type and activity status. 1981.

Tabel 7.4

		Gennem- snit	Median	Nedre- kvartil- grænse	Øvre- kvartil- grænse	Spredning ¹
		1	2	3	4	5
		1 000 kr.				Procent
1	Enlige	81	73	35	113	107
2	Mænd	94	98	45	136	92
3	Kvinder	72	59	32	100	115
4	Uden børn	78	68	34	109	111
5	Med børn	109	102	67	142	73
6	Ægtepar ²	202	192	127	250	64
7	Uden børn	155	133	79	200	91
8	Begge i erhverv	220	207	163	252	43
9	Kun manden i erhverv	165	138	105	186	59
10	Ingen i erhverv	86	75	64	98	45
11	Med børn	234	221	172
12	Begge i erhverv	248	232	190
13	Kun manden i erhverv	194	166	126	226	60
14	Ingen i erhverv	98	82	38	144	130
15	Alle familier	136	112	59	192	119

Anm.: Begreberne median, nedre og øvre kvartilgrænse er forklaret nærmere i kapitel 1, side 15.

¹ Spredningen er beregnet som forskellen mellem øvre kvartilgrænse og nedre kvartilgrænse i procent af medianen.

² Omfatter samboende ægtepar og papirløst samlevende par med hjemmeboende fællesbørn.

Kilde: Danmarks Statistik: Indkomster og formuer 1981. København, 1983.

Translation - Heading, Column 1: average; 2: median; 3: lower quartile; 4: upper quartile; 5: spread (1). - Front Column, 1: single persons; 2: men; 3: women; 4: without children; 5: with children; 6: couples (2); 7: without children; 11: with children; 8 and 12: both economically active; 9 and 13: only husband economically active; 10 and 14: neither economically active; 15: all families.

Note: The concepts of median, upper and lower quartiles are described in Danish in chapter 1.

¹ The difference between upper and lower quartile, expressed as a percentage of the median.

² Cohabiting married couples as well as couples living in consensual union and having one or more »joint« children.

Tabel 7.5 Gennemsnit, median, kvartilgrænser samt spredning i familiernes disponible indkomst, opdelt på familietype. 1981.

Disposable family income: average, median, upper and lower quartiles and spread, by family type. 1981.

		Gennemsnit	Median	Nedre kvartilgrænse	Øvre kvartilgrænse	Spredning ¹
		1	2	3	4	5
		1 000 kr.				Procent
1	Enlige	59	53	31	76	86
2	Uden børn	56	50	30	74	88
3	Med børn	78	71	47	99	73
4	Ægtepar ²	145	137	92	183	66
5	Uden børn	108	94	62	137	80
6	Med børn	171	162	127	198	43
7	Alle familier	98	77	45	136	118

Anm.: Begreberne median, nedre og øvre kvartilgrænse er forklaret nærmere i kapitel 1, side 15. Den disponible indkomst er beregnet som bruttoindkomst minus direkte skatter.

¹ Spredningen er beregnet som forskellen mellem øvre kvartilgrænse og nedre kvartilgrænse i procent af medianen.

² Omfatter samboende ægtepar og papirløst samlevende par med hjemmeboende fællesbørn.

Kilde: Danmarks Statistik: Indkomster og formuer 1981. København, 1983.

Translation - Heading, Column 1: average; 2: median; 3: lower quartile; 4: upper quartile; 5: spread (1). - Front Column, 1: single persons; 2: without children; 3: with children; 4: couples (2); 5: without children; 6: with children; 7: all families.

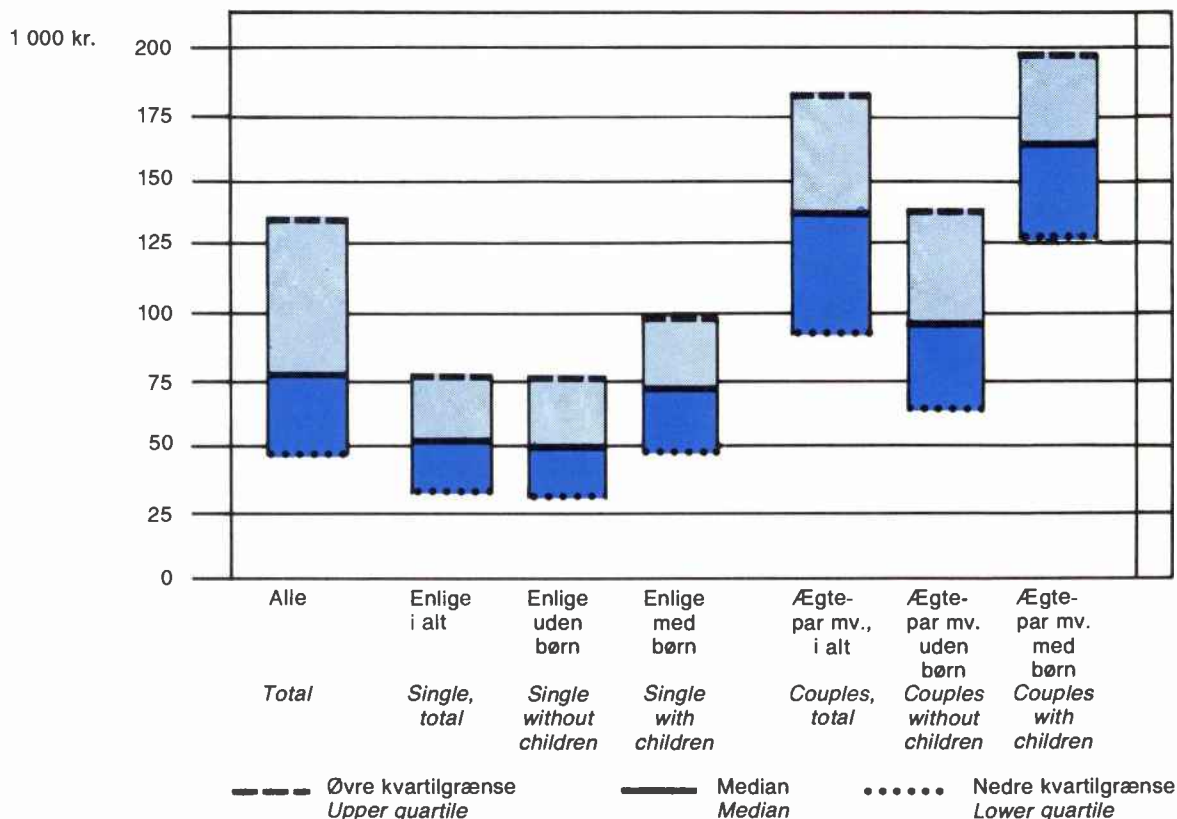
Note: The concepts of median, upper and lower quartiles are described in Danish in Chapter 1. Disposable income is gross income minus direct taxes.

¹ The difference between upper and lower quartile, expressed as a percentage of the median.

² Cohabiting married couples as well as couples living in consensual union and having one or more »joint« children.

Figur 7.C Median og kvartilgrænser for familiernes disponible indkomst, opdelt på familietype. 1981.

Median and quartiles for disposable income of families by type. 1981.

Familiernes gennemsnitlige bruttoindkomst og disponible indkomst, opdelt på socio-økonomisk gruppe. 1981.

Gross family income and disposable family income, by socio-economic group. 1981.

Tabel 7.6

	Bruttoindkomst			Disponibel indkomst ¹			Disponibel indkomst ¹ i procent af bruttoindkomst		
	Alle	En- lige	Ægte- par ²	Alle	En- lige	Ægte- par ²	Alle	En- lige	Ægte- par ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	1 000 kr.						Procent		
1 Funktionærer	188	120	255	129	82	176	69	68	69
2 Overordnede	271	178	305	180	118	203	66	66	67
3 Ledende	194	127	242	134	87	169	69	69	70
4 Øvrige	141	105	213	98	72	151	70	69	71
5 Arbejdere	152	101	200	107	69	143	70	68	72
6 Faglærte	172	111	208	122	76	149	71	68	72
7 Ikke-faglærte	138	97	192	97	66	137	70	68	71
8 Lønmodtagere uden nær- mere angivelse	102	82	187	70	56	130	69	68	70
9 Uden for erhverv	57	42	99	45	34	73	79	81	73
10 Pensionister	60	47	94	48	39	69	80	83	73
11 Øvrige	47	23	122	35	18	88	74	78	72
12 Alle	136	81	202	98	59	145	72	73	72

Anm.: Tabellens opdeling på socio-økonomiske grupper er eksklusive selvstændige.

¹ Disponibel indkomst er beregnet som bruttoindkomst minus direkte skatter.

² Omfatter samboende ægtepar og papirløst samlevende par med hjemmeboende fællesbørn. Mandens socio-økonomiske gruppe er anvendt.

Kilde: Danmarks Statistik: Indkomster og formuer 1981. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-3: gross income; 4-6: disposable income (1); 7-9: disposable income (1) as a percentage of gross income; 1, 4 and 7: total; 2, 5 and 8: single persons; 3, 6 and 9: couples (2). - Front Column, 1: salaried employees; 2: in upper levels; 3: in intermediate levels; 4: in lower levels; 5: manual workers; 6: skilled; 7: unskilled; 8: employees, not further specified; 9: not economically active; 10: pensioners; 11: others; 12: total.

Note: In the table the socio-economic groups exclude the self employed.

¹ Disposable income is gross income minus direct taxes.

² Cohabiting married couples as well as couples living in consensual union and having one or more «joint» children.

Tabel 7.7 Gennemsnitlig disponibel indkomst for enlige og ægtepar, opdelt på erhvervsdeltagelse og socio-økonomisk gruppe. 1981.

Average disposable family income for single persons and couples, by activity status and socio-economic group. 1981.

	Enlige		Ægtepar ¹		
	I erhverv	Uden for erhverv	Begge i erhverv	Kun manden i erhverv	Begge uden for erhverv
	1	2	3	4	5
	1000kr.				
1 Funktionærer	83	.	186	141	.
2 Overordnede	118	.	213	173	.
3 Ledende	87	.	181	129	.
4 Øvrige	72	.	162	109	.
5 Arbejdere	69	.	155	104	.
6 Faglærte	76	.	159	107	.
7 Ikke-faglærte	66	.	151	102	.
8 Lønmodtagere uden nærmere angivelse . .	56	.	148	103	.
9 Uden for erhverv	52
10 Pensionister	39	.	.	66
11 Øvrige	18	.	.	69
12 Alle	127	35	171	123	52

Anm.: Disponibel indkomst er beregnet som bruttoindkomst minus direkte skatter. Tabellens opdeling på socio-økonomiske grupper er eksklusive selvstændige.

¹ Omfatter samboende ægtepar og papirløst samlevende par med hjemmeboende fællesbørn. Mandens socio-økonomiske gruppe er anvendt.

Kilde: Danmarks Statistik: Indkomster og formuer 1981. København, 1983.

Translation – Heading, Columns 1-2: single persons; 1: economically active; 2: not economically active; 3-5: couples (1); 3: both economically active; 4: only husband economically active; 5: neither economically active. – **Front Column**, 1: salaried employees; 2: in upper levels; 3: in intermediate levels; 4: in lower levels; 5: manual workers; 6: skilled; 7: unskilled; 8: employees, not further specified; 9: not economically active; 10: pensioners; 11: others; 12: total.

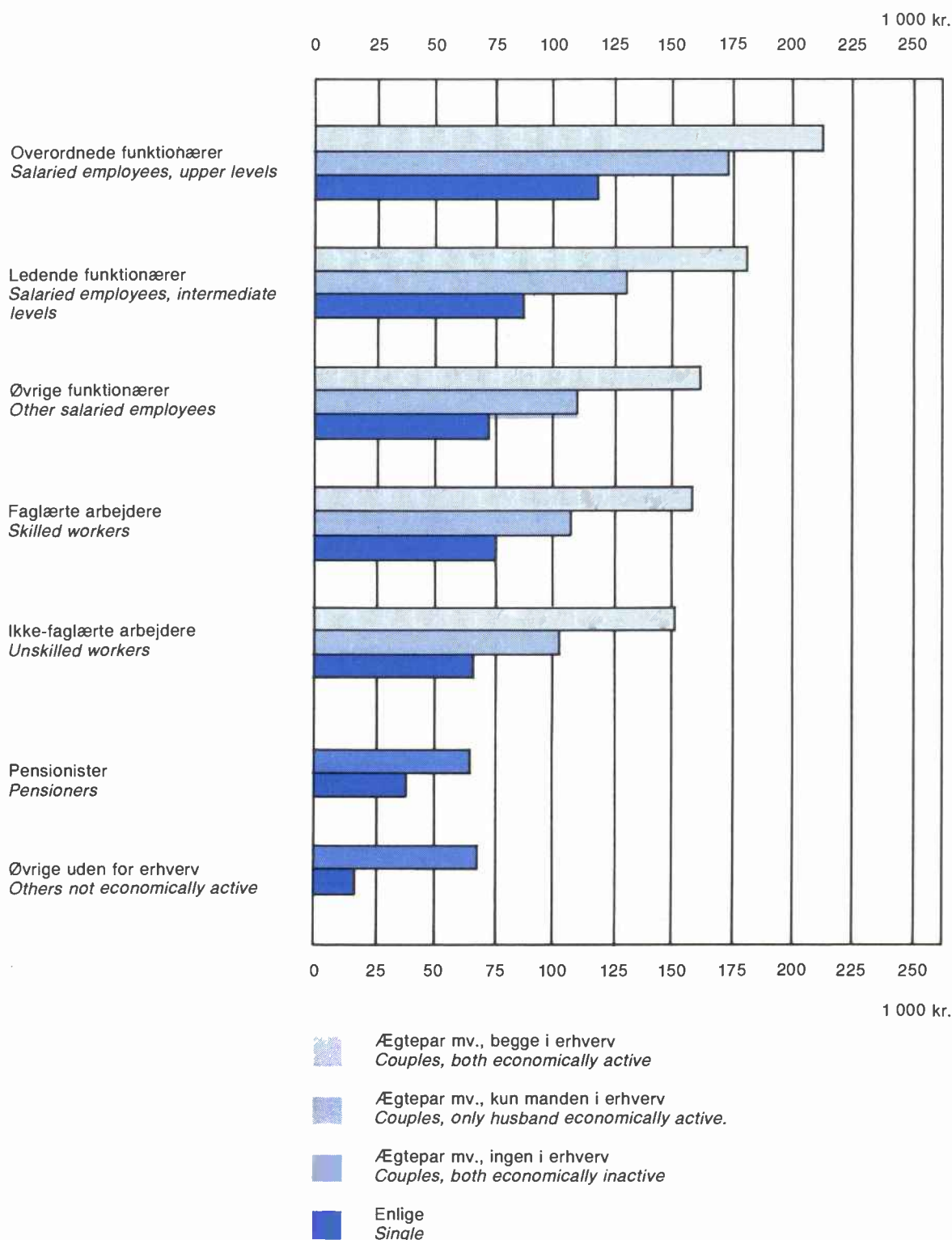
Note: Disposable income is gross income minus direct taxes. In the table the socio-economic groups exclude the self employed.

¹ Cohabiting couples as well as couples living in consensual union and having one or more »joint« children. The socio-economic groups refer to the husband.

Gennemsnitlig disponibel indkomst for enlige og ægtepar, opdelt på erhvervsdeltagelse og socio-økonomisk gruppe. 1981

Average disposable income of single persons and married couples, by activity status and socio-economic group. 1981.

Figur 7.D

Kilde: Tabel 7.7.

Tabel 7.8 Andel af enlige og ægtepar, der har lav disponibel indkomst pr. familieenhed, opdelt på antal børn og erhvervsdeltagelse. 1977.

Percentage of single persons and married couples having small disposable income per family unit, by number of children and activity status. 1977.

		Antal børn				Alle
		Ingen	Et	To	Tre eller flere	
		1	2	3	4	5
		Procentandel ¹				
1	Enlige	16	29	54	76	18
2	I erhverv	5	16	44	66	8
3	Uden for erhverv	31	90	95	99	33
4	Ægtepar	4	3	6	23	6
5	Begge i erhverv	1	1	2	10	2
6	Kun én i erhverv	2	6	14	44	10
7	Begge uden for erhverv	12	75	88	94	15
8	Alle	12	11	12	29	13

Anm.: Familiens disponible indkomst er korrigeret for antal personer i familien, idet første person har vægten 1 og de resterende personer har vægten 0,7. Den disponible indkomst er beregnet som bruttoindkomst minus direkte skatter.

¹ Andel af familier, hvor den disponible indkomst pr. familieenhed er under halvdelen af den gennemsnitlige disponible indkomst for alle.

Kilde: Hansen, Finn Kenneth: Forbrugsmuligheder og omfordelingen over den offentlige sektor. København, 1981, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 17).

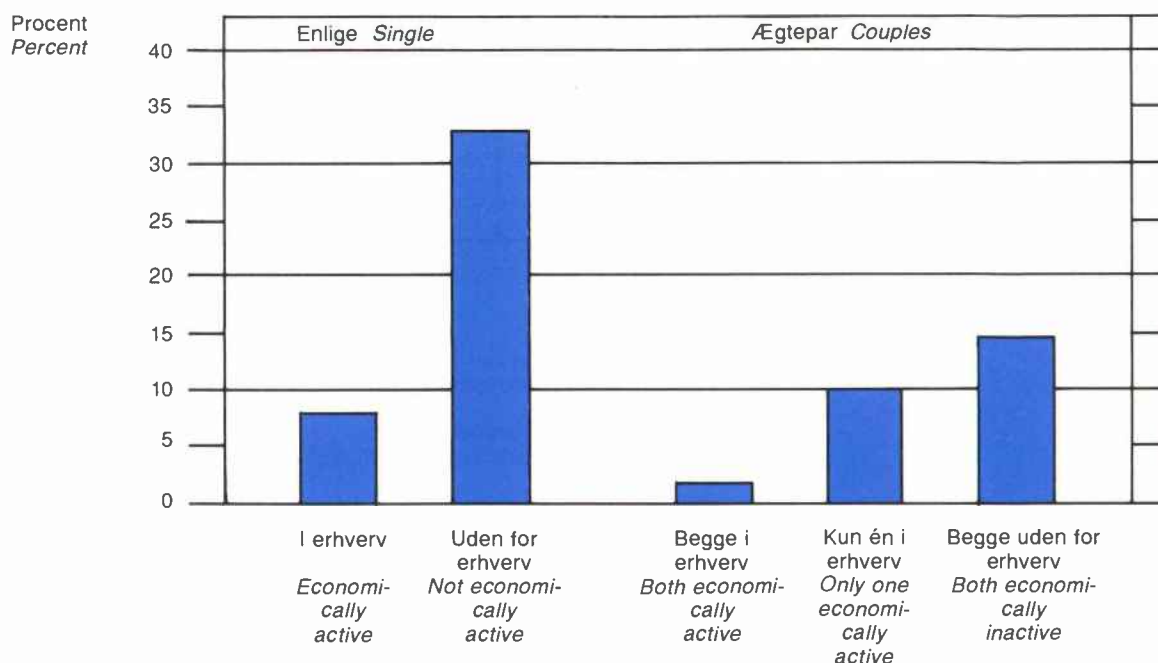
Translation - Heading, Columns 1-5: percentages (1); 1-4: number of children; 1: none; 2: one; 3: two; 4: three or more; 5: total. - **Front Column**, 1: single persons; 2: economically active; 3: not economically active; 4: married couples; 5: both economically active; 6: only one economically active; 7: neither economically active.

Note: The family's disposable income has been adjusted for family size, the first person being given the weight 1 and each of the other persons the weight 0.7. Disposable income is gross income minus direct taxes.

¹ Families whose disposable income per family unit is below half of the average, expressed as a percentage of all families in the group.

Figur 7.E Andel af enlige og ægtepar, der har lav disponibel indkomst pr. familieenhed, opdelt på erhvervsdeltagelse. 1977.

Percentage of single persons and married couples having small disposable income per family unit, by activity status. 1977.

Kilde: Tabel 7.8.

Andel af familier, der har lav disponibel indkomst pr. familieenhed, opdelt på arbejdsstilling og erhvervsdeltagelse. 1977.

Percentage of families having small disposable income per family unit, by employment and activity status. 1977.

Tabel 7.9

	Enlige	Ægtepar			Alle familier	
		Alle	Begge i erhverv	Kun én i erhverv		Begge uden for erhverv
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel ¹					
1 Funktionærer	4	1	0	4	.	2
2 Faglærte arbejdere	3	4	1	11	.	4
3 Ikke-faglærte arbejdere	7	7	2	15	.	7
4 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	14	6	2	13		13
5 Pensionister	11	12	.	5	14	11
6 Øvrige uden for erhverv	95	44	.	26	71	91
7 Alle	18	6	2	10	15	13

Anm.: Familiens disponible indkomst er korrigeret for antal personer i familien, idet første person har vægten 1 og de resterende personer har vægten 0,7. Den disponible indkomst er beregnet som bruttoindkomst minus direkte skatter. Tabelens opdeling på socio-økonomiske grupper er eksklusive selvstændige.

¹ Andel af familier, hvor den disponible indkomst pr. familieenhed er under halvdelen af den gennemsnitlige disponible indkomst for alle.

Kilde: Hansen, Finn Kenneth: Forbrugsmuligheder og omfordelingen over den offentlige sektor. København, 1981, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 17).

Translation - Heading, Column 1: single persons; 2-5: married couples; 2: total; 3: both economically active; 4: only one economically active; 5: neither economically active; 6: all families. - Front Column, 1: salaried employees; 2: skilled manual workers; 3: unskilled manual workers; 4: employees, not further specified; 5: pensioners; 6: others not economically active; 7: total.

Note: The family's disposable income has been adjusted for family size, the first person being given the weight 1 and each of the other persons the weight 0.7. Disposable income is gross income minus direct taxes. In the table the socio-economic groups exclude the self employed.

¹ Families whose disposable income per family unit is below half of the average, expressed as a percentage of all families in the group.

Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige mænd og kvinder, fordelt efter alder. 1981.

Average gross income of taxable men and women, by age. 1981.

Tabel 7.10

	Mænd	Kvinder	Alle
	1	2	3
	1 000 kr.		
1 Under 15 år	5	4	5
2 15-24 år	60	47	54
3 25-44 år	140	75	108
4 45-64 år	135	55	94
5 65 år og derover	71	43	55
6 Alle	106	56	81

Kilde: Danmarks Statistik: Indkomster og formuer 1981. København, 1983.

Translation - Heading, Column 1: men; 2: women; 3: total. - Front Column, 1-5: age groups; 6: total.

Tabel 7.11 Bruttoindkomsten for skattepligtige personer, fordelt efter indkomstarter, opdelt på arbejdsstilling. 1981.

Gross income of taxable persons by income type and employment status. Percent. 1981.

	Selvstændige	Funktio- nærer	Arbej- dere	Pensio- nister	Øvrige uden for erhverv	Alle
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 A-indkomst	15	93	96	81	69	81
2 Lønindkomst	10	88	81	1	30	65
3 Øvrig A-indkomst ¹	5	5	15	80	39	16
4 B-indkomst	93	7	4	18	27	18
5 Overskud af fast ejendom	2	2	2	0	1	1
6 Overskud af selvstændig virksomhed	75	0	0	0	0	9
7 Renter	13	4	2	16	9	6
8 Øvrig B-indkomst	3	1	1	2	17	2
9 Øvrige indkomster ²	-8	0	0	1	4	1
10 Bruttoindkomst	100	100	100	100	100	100
11 Gennemsnitlig bruttoindkomst i tusinde kroner	134	127	100	46	12	81

¹ Omfatter bl.a. pensioner, arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge.

² Omfatter bl.a. indkomst og fradrag for medhjælpende ægtefælle.

Kilde: Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 5. København, 1984.

Translation - Heading, Column 1: self employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: pensioners; 5: others not economically active; 6: total. - **Front Column**, 1: A-income; 2: wages, salaries, etc.; 3: other A-income (1); 4: B-income; 5: surplus on real property; 6: surplus on self employment; 7: interest; 8: other B-income; 9: other income (2); 10: gross income; 11: average gross income in thousands of D.kr.

¹ Including pension, unemployment and sickness benefits.

² Including incomes and deductions in respect of assisting spouses.

Bruttoindkomsten for skattepligtige personer, fordelt efter indkomstarter, opdelt på bruttoindkomstens størrelse. 1981.

Gross income of taxable persons by income type and size-group of gross income. Percent. 1981.

Tabel 7.12

		Bruttoindkomst i kroner					
		Under 40 000	40 000- 79 999	80 000- 149 999	15 000- 199 999	200 000 og der- over	Alle
		1	2	3	4	5	6
		Procent					
1	A-indkomst	88	81	89	82	58	81
2	Lønindkomst	28	49	75	78	55	65
3	Øvrig A-indkomst ¹	60	32	14	4	3	16
4	B-indkomst	11	15	11	20	42	18
5	Overskud af fast ejendom	0	0	1	2	2	1
6	Overskud af selvstændig virksomhed	- 1	6	5	9	25	9
7	Renter	6	6	4	6	11	6
8	Øvrig B-indkomst	6	3	1	3	4	2
9	Øvrige indkomster ²	1	4	0	- 2	0	1
10	Bruttoindkomst	100	100	100	100	100	100
11	Gennemsnitlig bruttoindkomst i tusinde kroner	16	59	111	170	304	81

¹ Omfatter bl.a. pensioner, arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge.

² Omfatter bl.a. indkomst og fradrag for medhjælpende ægtefælle.

Kilde: Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 5. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-6: percentage of gross income; 1-5: gross income brackets, in D.kr.; 6: total. - **Front Column**, 1: A-income; 2: wages, salaries, etc.; 3: other A-income (1); 4: B-income; 5: surplus on real property; 6: surplus on self employment; 7: interest; 8: other B-income; 9: other income (2); 10: gross income; 11: average gross income in thousands of D. kr.

¹ Including pension, unemployment and sickness benefits.

² Including incomes and deductions in respect of assisting spouses.

Tabel 7.13 Andel af familier, der har forskellige naturalieindkomster, opdelt på familiens socialgruppe og arbejdsstilling. 1976.

Percentage of families saving money by own efforts, etc., by social group and employment status. 1976.

	Frembringer selv fødevarer ¹		Køber fødevarer mv. til stærkt nedsat pris ²		Udfører selv/ ved andres hjælp håndværksarbejde mv. ³			Antal svarpersoner	
	I alt	Af væsentlig betydning	I alt	Af væsentlig betydning	Kun små reparationer	Også større arbejder	Næsten alt håndværksarbejde		
	1	2	3	4	5	6	7		8
	Procentandel								
1	Selvstændige	62	38	11	7	32	22	18	1 084
2	Socialgr. I + II . . .	39	14	10	3	31	22	8	154
3	Socialgr. III + IV . .	65	42	11	8	32	22	20	930
4	Funktionærer	45	11	15	7	29	24	22	2 168
5	Socialgr. I + II . . .	47	11	12	6	27	23	21	652
6	Socialgruppe III . . .	46	12	15	7	30	25	22	683
7	Socialgruppe IV	43	12	15	8	30	24	23	833
8	Arbejdere	49	16	14	9	32	22	25	1 746
9	Socialgruppe IV (faglærte)	48	13	16	10	23	25	40	639
10	Socialgruppe V (ikke-faglærte) . .	49	18	13	8	38	21	17	1 107
11	Socialgruppe I + II . .	45	11	12	5	28	23	19	806
12	Socialgruppe III . . .	56	28	13	8	31	24	21	1 544
13	Socialgruppe IV . . .	47	14	15	9	27	24	30	1 541
14	Socialgruppe V	49	18	13	8	38	21	17	1 107
15	Kan ikke placeres . . .	33	10	12	6	28	16	10	168
16	Alle	49	19	14	8	31	23	22	5 166

Anm.: Familiens socialgruppe og arbejdsstilling vedrører den af ægtefællerne/de samlevende, der har den højeste socialgruppe. Hvis der er tale om samme socialgruppe, vælges mandens arbejdsstilling.

¹ Spørgsmålet lød: »Anvender familien nogensinde fødevarer i husholdningen, som de selv frembringer?«

² Spørgsmålet lød: »Anvender familien fødevarer eller andre ting i husholdningen, som de køber til stærkt nedsat pris af venner og bekendte?«

³ Spørgsmålet lød: »Klarer familien selv, eventuelt med hjælp fra andre, håndværksarbejde, som man ellers betaler håndværkere for at udføre?«

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Columns 1-2: producing food themselves; 1: total; 2: on a significant scale; 3-4: buying food, etc., at considerably reduced prices (2); 3: total; 4: on a significant scale; 5-7: doing professional work on the house themselves or assisted by others (3); 5: minor repairs only; 6: major jobs as well; 7: nearly all work; 8: number of respondents. – Front Column, 1: self employed; 4: salaried employees; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 15: not classifiable; 16: total.

Note: The family's social group and employment status refer to the spouse in the higher social group. If they are both in the same social group the husband's employment status is used.

¹ The question was: Does your family ever use foodstuffs produced by yourselves?

² The question was: Does your family use foodstuffs or household objects which you buy at a considerably reduced price from friends or acquaintances?

³ The question was: Does your family do work which people normally have done professionally, either entirely by yourselves or assisted by others?

Indkomster og overførsler for husstande, opdelt på familietype. 1976.

Incomes and income transfers of households by family type. Percent. 1976.

Tabel 7.14

	Enlige uden børn		Enlige med børn	Familier uden børn		Familier med børn			Alle
	Under 45 år	45 år og derover		Kvinden		Ældste barn			
			Under 45 år	45 år og derover	0-6 år	7-14 år	15-17 år		
								1	
Procent af indkomst ⁸									
1	Til husstandene								
2	80	34	53	82	67	81	75	74	72
3	2	9	2	2	5	2	2	2	3
4	2	14	6	2	7	1	2	4	4
5	6	36	18	5	15	6	6	5	11
6	10	7	21	9	6	10	15	15	10
7	100	100	100	100	100	100	100	100	100
8	Fra husstandene								
9	-6	-4	-5	-8	-5	-14	-12	-9	-9
10	-1	-3	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1
11	-30	-21	-20	-27	-30	-25	-25	-26	-26
12	-11	-10	-8	-12	-11	-12	-10	-11	-11
13	-48	-38	-34	-48	-47	-52	-48	-46	-47
14	1	11	5	1	6	0	1	4	3
15	-25	12	11	-25	-20	-21	-14	-17	-16
16	74	49	98	131	106	141	160	175	113

¹ Bl.a. lønindkomst og indkomst ved selvstændigt erhverv.

² Bl.a. private pensioner og forsikringer samt arv og gaver.

³ Bl.a. offentlige pensioner, dagpenge ved sygdom og ledighed, boligsikring og børnetilskud.

⁴ Bl.a. læge- og hospitalsbehandling samt undervisning og pasning af børn.

⁵ Bl.a. velgørenhed og underhold af udeboende børn.

⁶ Bl.a. direkte skatter og diverse afgifter.

⁷ Bl.a. moms- og forbrugsafgifter.

⁸ Inklusive indirekte overførsler fra det offentlige.

Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1980, A. Nr. 26. København, 1980. (Vedrører forbrugsundersøgelsen, 1976).

Translation – Heading, Columns 1-9: percentage of total income (8); 1-2: single persons without children; 1: aged under 45 years; 2: aged 45 years or more; 3: single persons with children; 4-5: families without children; 4: woman aged under 45 years; 5: woman aged 45 years or more; 6-8: families with children, by age of oldest child; 9: total. – **Front Column**, 1: to households; 2: factor incomes (1); 3: interest received; 4: transfers from private sources (2); 5: direct transfers from public sector (3); 6: indirect transfers from public sector (4); 7: total income; 8: from households; 9: interest paid; 10: transfers to private recipients (5); 11: direct transfers to public sector (6); 12: indirect transfers to public sector (7); 13: from households, total; 14: net transfers from private sources; 15: net transfers from public sector; 16: average total income, in thousands of D.kr. (8).

¹ Wages, salaries, profits, etc.

² Benefits from private pension and insurance schemes, and inheritances, gifts, etc.

³ Public pension benefits, sickness and unemployment benefits, rent subsidies and family allowances, etc.

⁴ Medical and hospital care, education, child care etc.

⁵ Charitable organisations, support of children having left the household, etc.

⁶ Direct taxes, certain fees, etc.

⁷ VAT, excise duties, etc.

⁸ Including indirect transfers from public sector.

Tabel 7.15 Indkomster og overførsler for husstande, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling. 1976.

Incomes and income transfers of households by employment status of reference person. Percent. 1976.

	Selv- stændige land- mænd 1	Selv- stændige i øvrige erhverv 2	Funktio- nærer 3	Arbejdere 4	Pensio- nister 5	Øvrige uden for erhverv 6	Alle 7
	Procent af indkomst ⁸						
1 Til husstandene							
2 Faktorindkomst ¹	72	80	82	79	18	43	72
3 Renteindtægter mv.	7	5	2	1	7	5	3
4 Overførsler fra private ²	3	2	3	2	18	8	4
5 Direkte overførsler fra det offentlige ³	7	4	4	8	47	12	11
6 Indirekte overførsler fra det offentlige ⁴	11	9	9	10	10	32	10
7 Indkomst	100	100	100	100	100	100	100
8 Fra husstandene							
9 Renteudgifter	- 22	- 14	- 9	- 6	- 3	- 3	- 9
10 Overførsler til private ⁵	- 1	- 1	- 1	0	- 2	- 1	- 1
11 Direkte overførsler til det offentlige ⁶	- 22	- 30	- 29	- 27	- 18	- 17	- 26
12 Indirekte overførsler til det offentlige ⁷	- 10	- 11	- 11	- 12	- 12	- 9	- 11
13 I alt fra husstandene	- 55	- 56	- 50	- 45	- 35	- 30	- 47
14 Nettooverførsler fra private	2	1	2	1	16	7	3
15 Nettooverførsler fra det offentlige	- 13	- 28	- 27	- 21	27	18	- 16
16 Gennemsnitlig indkomst i tusinde kroner ⁸	108	157	155	120	52	93	113

¹ Bl.a. lønindkomst og indkomst ved selvstændigt erhverv.

² Bl.a. private pensioner og forsikringer samt arv og gaver.

³ Bl.a. offentlige pensioner, dagpenge ved sygdom og ledighed, boligsikring og børnetilskud.

⁴ Bl.a. læge- og hospitalsbehandling samt undervisning og pasning af børn.

⁵ Bl.a. velgørenhed og underhold af udeboende børn.

⁶ Bl.a. direkte skatter og diverse afgifter.

⁷ Bl.a. moms- og forbrugsafgifter.

⁸ Inklusive indirekte overførsler fra det offentlige.

Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1980, A, Nr. 26 København, 1980. (Vedrører forbrugsundersøgelsen, 1976).

Translation - Heading, Columns 1-7: percentage of total income (8); 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: salaried employees; 4: manual workers; 5: pensioners; 6: others not economically active; 7: total. - Front Column, 1: to households; 2: factor incomes (1); 3: interest received; 4: transfers from private sources (2); 5: direct transfers from public sector (3); 6: indirect transfers from public sector (4); 7: total income; 8: from households; 9: interest paid; 10: transfers to private recipients (5); 11: direct transfers to public sector (6); 12: indirect transfers to public sector (7); 13: from households, total; 14: net transfers from private sources; 15: net transfers public sector; 16: average total income, in thousands of D.kr. (8).

¹ Wages, salaries, profits, etc.

² Benefits from private pension and insurance schemes, and inheritances, gifts, etc.

³ Public pension benefits, sickness and unemployment benefits, rent subsidies and family allowances, etc.

⁴ Medical and hospital care, education, child care, etc.

⁵ Charitable organizations, support of children having left the household, etc.

⁶ Direct taxes, certain fees, etc.

⁷ VAT, excise duties, etc.

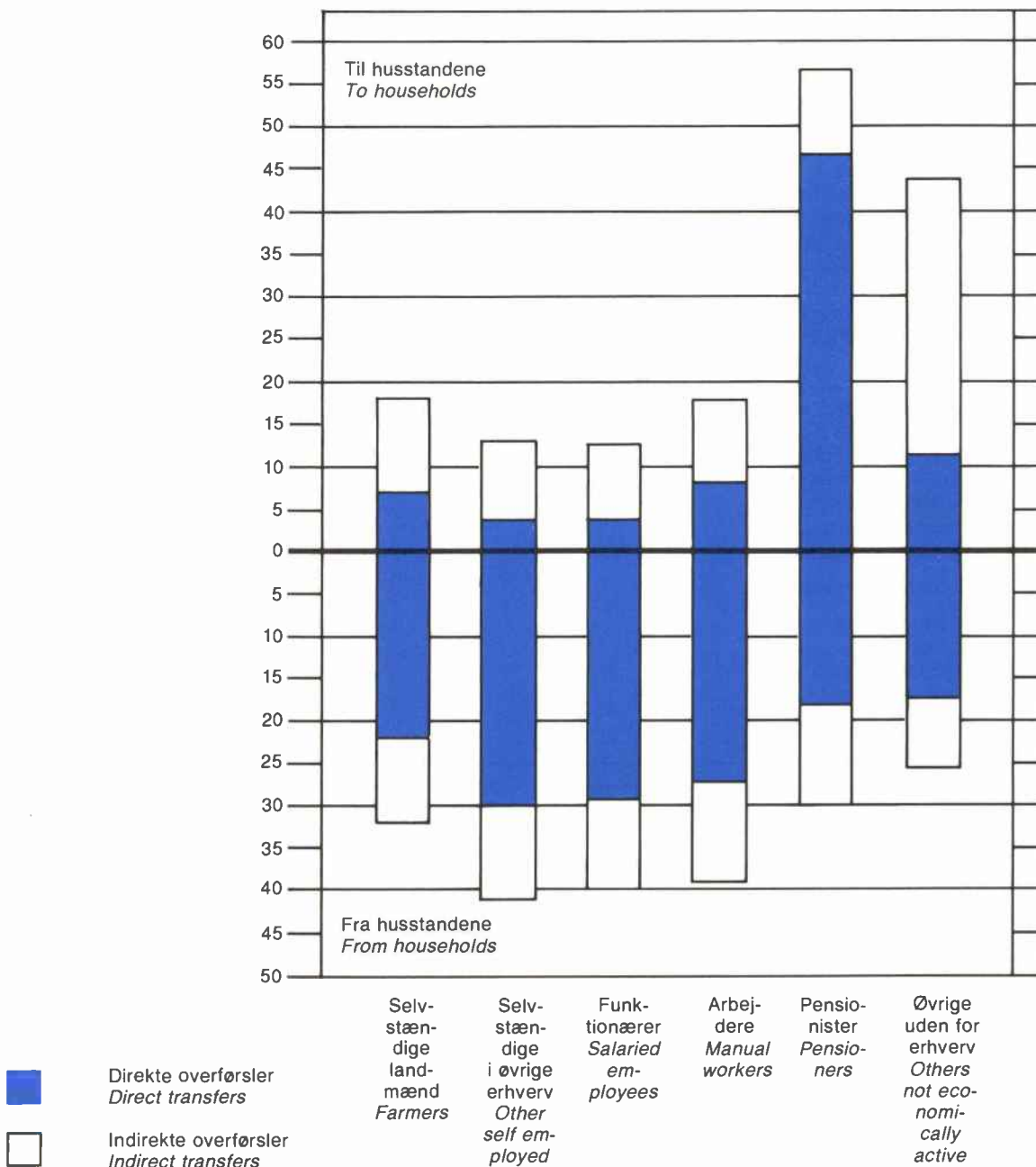
⁸ Including indirect transfers from public sector.

Overførsler mellem det offentlige og private husstande, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling. 1976.

Transfers between public authorities and private households, by employment status. 1976.

Figur 7.F

Procent af indkomst inklusive indirekte overførsler
Percentage of income, including indirect transfers

Kilde: Tabel 7.15.

Tabel 7.16 Indkomster og overførsler, opdelt på størrelsen af husstandens bruttoindkomst. 1976.

Incomes and income transfers of households, by size of household's gross income. 1976.

		Bruttoindkomst i kroner						
		Under 30 000	30 000- 69 999	70 000- 109 999	110 000- 149 999	150 000- 199 999	200 000 og derover	Alle
		1	2	3	4	5	6	7
		Procent af indkomst ⁸						
1	Til husstandene							
2	Faktorindkomst ¹	6	35	70	79	84	81	72
3	Renteindtægter mv.	5	5	3	2	2	4	3
4	Overførsler fra private ²	3	8	6	4	2	7	4
5	Direkte overførsler fra det offentlige ³	65	36	9	6	3	2	11
6	Indirekte overførsler fra det offentlige ⁴	21	16	12	9	9	6	10
7	Indkomst	100	100	100	100	100	100	100
8	Fra husstandene							
9	Renteudgifter	- 2	- 3	- 6	- 8	- 9	- 9	- 9
10	Overførsler til private ⁵	- 2	- 1	- 1	0	- 1	- 2	- 1
11	Direkte overførsler til det offentlige ⁶	- 5	- 19	- 25	- 28	- 30	- 31	- 26
12	Indirekte overførsler til det offentlige ⁷	- 13	- 12	- 12	- 12	- 10	- 10	- 11
13	I alt fra husstandene	- 22	- 35	- 44	- 48	- 50	- 52	- 47
14	Nettooverførsler fra private	3	7	4	4	1	2	3
15	Nettooverførsler fra det offentlige	68	21	- 16	- 25	- 28	- 33	- 16
16	Gennemsnitlig indkomst i tusinde kroner ⁸	30	59	104	144	187	277	113

¹ Bl.a. lønindkomst og indkomst ved selvstændigt erhverv.

² Bl.a. private pensioner og forsikringer samt arv og gaver.

³ Bl.a. offentlige pensioner, dagpenge ved sygdom og ledighed, boligsikring og børnetilskud.

⁴ Bl.a. læge- og hospitalsbehandling samt undervisning og pasning af børn.

⁵ Bl.a. velgørenhed og underhold af udeboende børn.

⁶ Bl.a. direkte skatter og diverse afgifter.

⁷ Bl.a. moms- og forbrugsafgifter.

⁸ Inklusive indirekte overførsler fra det offentlige.

Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1980, A. Nr. 26. København, 1980. (Vedrører forbrugsundersøgelsen, 1976).

Translation - Heading, Columns 1-7: percentage of total income(8); 1-6: gross income brackets, in D.kr.; 7: total. - Front Column, 1: to households; 2: factor incomes(1); 3: interest received; 4: transfers from private sources(2); 5: direct transfers from public sector(3); 6: indirect transfers from public sector(4); 7: total income; 8: from households; 9: interest paid; 10: transfers to private recipients(5); 11: direct transfers to public sector(6); 12: indirect transfers to public sector(7); 13: from households, total; 14: net transfers from private sources; 15: net transfers from public sector; 16: average total income, in thousands of D.kr. (8).

¹ Wages, salaries, profits, etc.

² Benefits from private pension and insurance schemes, and inheritances, gifts, etc.

³ Public pension benefits, sickness and unemployment benefits, rent subsidies and family allowances, etc.

⁴ Medical and hospital care, education, child care, etc.

⁵ Charitable organizations, support of children having left the household, etc.

⁶ Direct taxes, certain fees, etc.

⁷ VAT, excise duties, etc.

⁸ Including indirect transfers from public sector.

Fordelingen af familiernes skattepligtige formuer. 1939-1982.

The distribution of wealth (assessed net assets) of families. Percent. 1939-1982.

Tabel 7.17

	1939	1950	1960	1974	1978	1982
	1	2	3	4	5	6
————— Procent af formuemassen ² —————						
1	Tiendedele ordnet efter stigende formue ¹					
2	0	1	1	1	1	0
3	0	1	3	2	2	0
4	1	4	5	5	7	5
5	4	8	9	11	13	13
6	11	15	17	20	22	22
7	84	71	65	62	55	60
8	100	100	100	101	100	100
9	75	66	62	63	60	65

Anm.: 1939-1960 er negative formuer sat lig med nul. 1974-1978 er der kun medtaget positive formuer. 1982 er alle formuer på under 50 000 kr. sat lig med nul.

¹ For en nærmere forklaring, se kapitel 1, side 15.

² Angiver den procentdel af den samlede formuemasse, som de enkelte tiendedele besidder.

³ Den maksimale udjævningsprocent angiver, hvor stor en del af formuemassen der skulle flyttes, hvis alle tiendedele hver skulle have en tiendedel af den samlede formuemasse.

Kilde: Bjerke, Kjeld: Changes in Danish income distribution 1939-52. New Haven, Conn., 1957, (Income and Wealth Series, 6). Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1973, Nr. 20. København, 1973. Danmarks Statistik: Statistisk tiårsoversigt 1984. København, 1984.

Translation – Heading, Columns 1-6: percentage of aggregate wealth(2). – Front Column, 1: families arranged in tenths, by rising wealth(1); 8: total; 9: maximum equalization percentage(3).

Note: For 1939-1960 negative wealth has been set at 0. For 1974-1978 only positive wealth has been taken into account. For 1982 all wealth under D.kr. 50 000 has been set at 0.

¹ For a more detailed explanation in Danish, see Chapter 1.

² Percentage of aggregate wealth accounted for by each tenth of households.

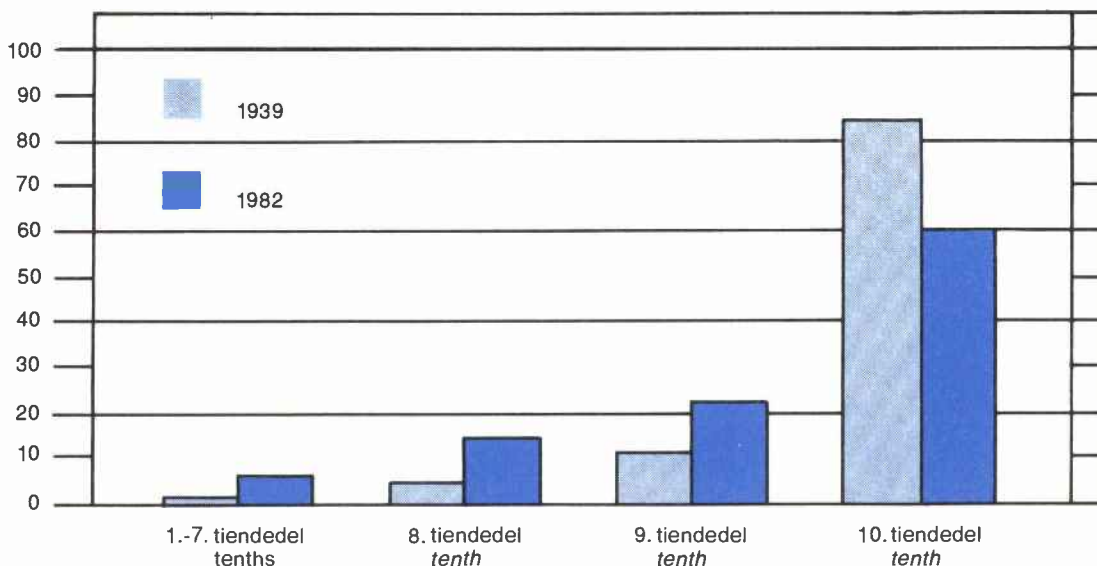
³ The percentage of aggregate wealth which must be redistributed if each tenth of households were to have exactly one-tenth of aggregate wealth.

Fordelingen af familiernes skattepligtige formuer. 1939 og 1982.

Distribution of wealth of families. 1939 and 1982.

Figur 7.G

Procent af formuemassen
Percentage of aggregate wealth

Kilde: Tabel 7.17.

Tabel 7.18 Gennemsnitlig skattepligtig formue for familier, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling og alder. 1977.

Average wealth of families by employment status and age of reference person. Index numbers. 1977.

		18-29 år	30-49 år	50-66 år	67-74 år	Alle
		1	2	3	4	5
		Indeks (Alle = 100)				
1	Selvstændige i landbrug mv.	429	471	504	449
2	Selvstændige i byerhverv	78	246	378	547	307
3	Overordnede funktionærer	6	128	203	284	121
4	Underordnede funktionærer	9	73	125	..	53
5	Faglærte arbejdere	18	94	112	..	65
6	Ikke-faglærte arbejdere	8	63	97	138	55
7	Alle	12	116	157	127	100

Kilde: Lavindkomstkommisionen: Udviklingen i formuefordelingen 1960-1977. København, 1979, (Delrapport, 2).

Translation - Heading: age groups and total. - Front Column, 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: salaried employees in upper levels; 4: salaried employees in lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers; 7: total.

Husstandenes aktiver fordelt efter art, opdelt på arbejdsstilling. 1981.

Assets of households by kind of asset and by employment status. Percent. 1981.

Tabel 7.19

	Selvstændige	Funktio-nærer	Ar-bejdere	Pensio-nister	Øvrige uden for erhverv	Alle
	1	2	3	4	5	6
Procent						
1 Ejendomsværdi	26	64	71	45	48	50
2 Erhvervsformue	53	7	5	7	5	21
3 Indestående i bank mv.	5	7	9	18	15	9
4 Værdipapirer	10	17	9	27	28	15
5 Andre aktiver	6	5	6	3	4	5
6 I alt	100	100	100	100	100	100
7 Andel med formue over 50 000 kr.	77	48	36	53	12	43
8 Gennemsnitlig størrelse af aktiver i tusinde kroner	1 112	547	367	369	355	532
9 Gennemsnitlig skattepligtig formue i tusinde kroner	576	331	225	334	302	342

Anm.: Omfatter alene husstande med skattepligtig formue over 50 000 kr. Ægtepar er placeret i den socio-økonomiske gruppe, som ægtefællen med den største bruttoindkomst tilhører. Kilde: Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 5. København, 1984.

Translation - Heading, Column 1: self employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: pensioners; 5: others not economically active; 6: total. - Front Column, 1: real property; 2: business assets; 3: bank deposits, etc.; 4: bonds and shares; 5: other assets; 6: total; 7: percentage having wealth in excess of D.kr. 50 000; 8: average total assets, in thousands of D.kr.; 9: average wealth (assessed net assets) in thousands of D.kr. Note: The table concerns households whose wealth exceeds D.kr. 50 000. Married couples are placed in the socio-economic group of the spouse with the higher gross income.

Husstandenes aktiver fordelt efter art, opdelt på bruttoindkomst. 1981.

Assets of households by kind of asset and by size of gross income. Percent. 1981.

Tabel 7.20

		Bruttoindkomst i kroner				
		Under 60 000	60 000-99 999	100 000-199 999	200 000 og derover	Alle
		1	2	3	4	5
Procent						
1 Ejendomsværdi	51	48	55	47	50	
2 Erhvervsformue	15	18	18	24	21	
3 Indestående i bank mv.	18	16	10	5	9	
4 Værdipapirer	13	14	12	18	15	
5 Andre aktiver	3	4	5	6	5	
6 I alt	100	100	100	100	100	
7 Andel med formue over 50 000 kr.	23	40	52	71	43	
8 Gennemsnitlig størrelse af aktiver i tusinde kroner .	260	344	456	923	532	
9 Gennemsnitlig skattepligtig formue i tusinde kroner ...	227	285	303	503	342	

Anm.: Omfatter alene husstande med skattepligtig formue over 50 000 kr. Kilde: Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser, Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 5. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-4: gross income brackets, in D.kr.; 5: total. - Front Column, 1: real property; 2: business assets; 3: bank deposits, etc.; 4: bonds and shares; 5: other assets; 6: total; 7: percentage having wealth in excess of D.kr. 50 000; 8: average total assets, in thousands of D.kr.; 9: average wealth (assessed net assets) in thousands of D.kr. Note: The table concerns households whose wealth exceeds D.kr. 50 000.

Tabel 7.21 Husstandenes gæld fordelt efter art, opdelt på arbejdsstilling. 1981.

Liabilities of households by kind of liability and by employment status. Percent. 1981.

	Selv- stændige	Funkto- nærer	Ar- bejdere	Pensio- nister	Øvrige uden for erhverv	Alle	
	1	2	3	4	5	6	
Procent							
1	Prioritetsgæld	24	76	85	70	73	56
2	Virksomhedsgæld	69	9	5	15	9	33
3	Anden gæld	7	15	10	15	18	11
4	I alt	100	100	100	100	100	100
5	Andel med formue over 50 000 kr.	77	48	36	53	12	43
6	Gennemsnitlig størrelse af gælden i tusinde kroner	536	216	142	35	52	189
7	Gennemsnitlig skattepligtig formue i tusinde kroner	576	331	225	334	302	342

Anm.: Omfatter alene husstande med skattepligtig formue over 50 000 kr. Ægtepar er placeret i den socio-økonomiske gruppe, som ægtefællen med den største bruttoindkomst tilhører.
Kilde: Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 5. København, 1984.

Translation – Heading, Column 1: self employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: pensioners; 5: others not economically active; 6: total. – **Front Column**, 1: mortgage debt; 2: business liabilities; 3: other liabilities; 4: total; 5: percentage having wealth in excess of D.kr. 50 000; 6: average total liabilities, in thousands of D.kr.; 7: average wealth (assessed net assets) in thousands of D.kr.

Note: The table concerns households whose wealth exceeds D.kr. 50 000. Married couples are placed in the socio-economic group of the spouse with the higher gross income.

Tabel 7.22 Husstandenes gæld fordelt efter art, opdelt på bruttoindkomst. 1981.

Liabilities of households by kind of liability and by size of gross income. Percent. 1981.

		Bruttoindkomst i kroner				Alle
		Under 60 000	60 000- 99 999	100 000- 199 999	200 000 og derover	5
		1	2	3	4	5
Procent						
1	Prioritetsgæld	51	61	65	52	56
2	Virksomhedsgæld	36	28	24	38	33
3	Anden gæld	13	11	11	10	11
4	I alt	100	100	100	100	100
5	Andel med formue over 50 000 kr.	23	40	52	71	43
6	Gennemsnitlig størrelse af gælden i tusinde kroner	32	59	153	420	189
7	Gennemsnitlig skattepligtig formue i tusinde kroner	227	285	303	503	342

Anm.: Omfatter alene husstande med skattepligtig formue over 50 000 kr.
Kilde: Danmarks Statistik: Indkomst, forbrug og priser. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 5. København, 1984.

Translation – Heading, Columns 1-4: gross income brackets, in D. kr.; 5: total. – **Front Column**, 1: mortgage debt; 2: business liabilities; 3: other liabilities; 4: total; 5: percentage having wealth in excess of D.kr. 50 000; 6: average total liabilities, in thousands of D.kr.; 7: average wealth (assessed net assets) in thousands of D.kr.

Note: The table concerns households whose wealth exceeds D.kr. 50 000.

Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder. 1974, 1978 og 1983.

Percentage of families possessing selected consumer durables. 1974, 1978 and 1983.

Tabel 7.23

	1974	1978	1983
	1	2	3
	Procentandel ¹		
1 Ejerbolig	48	51	54
2 Sommerhus	10	...	10
3 Personbil	51	57	56
4 Sort/hvid-tv	71	47	31
5 Farve-tv	19	50	72
6 Kølefacilitet ²	96	96	97
7 Frysefacilitet ³	70	70	79
8 Opvaskemaskine	9	16	20
9 Vaskemaskine	46	52	60
10 Telefon	61	83	89
11 Antal svarpersoner	4 016	3 891	1 586

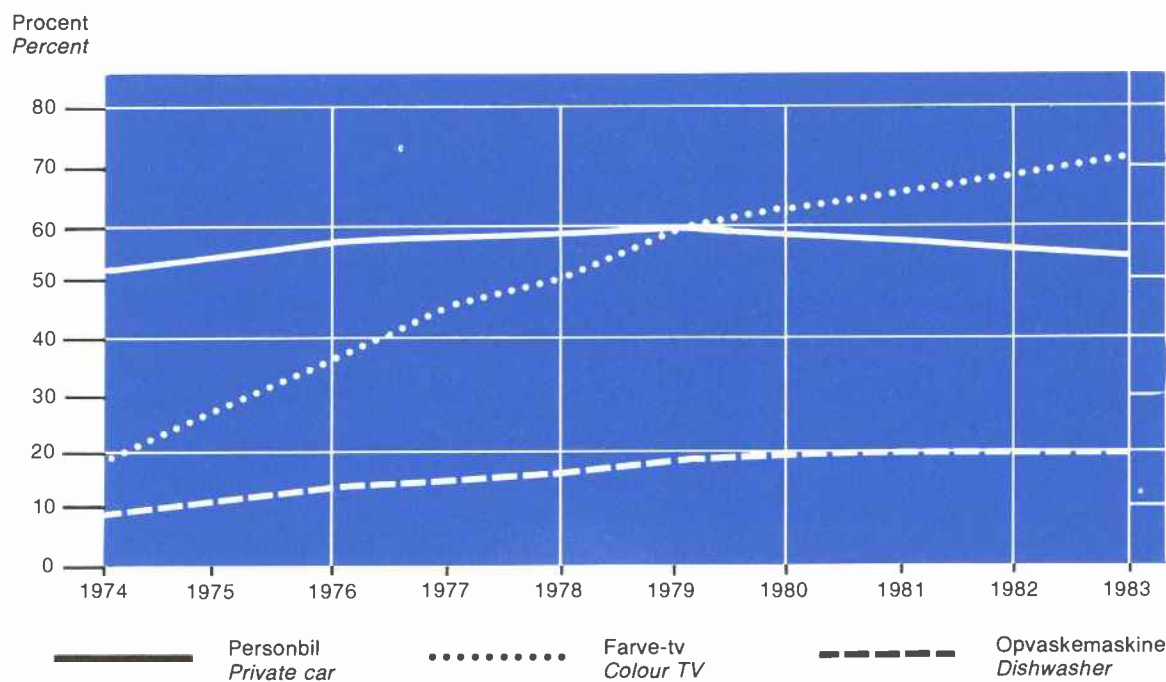
¹ Procentandel af alle familier.
² Køleskab eller køle-/fryseskab.
³ Dybfryser eller køle-/fryseskab.
 Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Front Column, 1: owner-occupied dwelling; 2: week-end cabin; 3: car; 4: black-and-white TV; 5: colour TV; 6: refrigerator facilities(2); 7: freezer facilities(3); 8: dishwasher; 9: washing machine; 10: telephone; 11: number of respondents.
¹ Percentage of all families.
² Refrigerator or fridge-freezer.
³ Deep freezer or fridge-freezer.

Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder. 1974-1983.

Families possessing selected consumer durables. 1974-1983.

Figur 7.H

Kilde: Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1979, København, 1979; Statistisk Årbog 1981, København, 1981; Statistisk Årbog 1983, København, 1983 samt tabel 7.23.

Tabel 7.24 Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt på arbejdsstilling. 1983.

Percentage of families possessing selected consumer durables, by employment status. 1983.

	Selvstændige i landbrug	Selvstændige i øvrige erhverv	Funktionsnærer	Faglærte arbejdere	Ikkefaglærte arbejdere	Pensionister	Øvrige	Alle
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procentandel ¹							
1 Ejerbolig	100	86	65	65	56	43	35	54
2 Sommerhus	3	19	14	9	5	8	7	10
3 Personbil	96	92	70	80	67	29	28	56
4 Sort/hvid-tv	29	32	37	27	24	28	29	31
5 Farve-tv	76	86	74	83	77	70	63	72
6 Kølefacilitet ²	100	100	98	100	99	97	95	97
7 Frysefacilitet ³	100	94	88	83	83	71	68	79
8 Opvaskemaskine	55	56	31	21	13	4	5	20
9 Vaskemaskine	100	92	71	76	65	41	38	60
10 Telefon	100	98	95	87	83	93	84	89
11 Antal svarpersoner	61	155	481	157	199	396	137	1 586

Anm.: Arbejdsstilling er angivet ved mandens arbejdsstilling.

¹ Procentandel af alle familier.

² Køleskab eller køle-/fryseskab.

³ Dybfryser eller køle-/fryseskab.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading. Column 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: salaried employees; 4: skilled manual workers; 5: unskilled manual workers; 6: pensioners; 7: others; 8: total. - Front Column, 1: owner-occupied dwelling; 2: week-end cabin; 3: car; 4: black-and-white TV; 5: colour TV; 6: refrigerator facilities(2); 7: freezer facilities(3); 8: dishwasher; 9: washing machine; 10: telephone; 11: number of respondents.

Note: Employment status refers to man/husband.

¹ Percentage of all families.

² Refrigerator or fridge-freezer.

³ Deep freezer or fridge-freezer.

Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt på familiens bruttoindkomst. 1983.

Percentage of families possessing selected consumer durables, by size of family's gross income. 1983.

Tabel 7.25

		Bruttoindkomst i kroner						
		Under 80 000	80 000-149 000	150 000-199 000	200 000-249 999	250 000-299 999	300 000 og derover	Alle ⁴
		1	2	3	4	5	6	7
		Procentandel ¹						
1	Ejerbolig	26	44	62	73	84	85	54
2	Sommerhus	3	8	9	14	12	26	10
3	Personbil	19	48	77	83	87	96	56
4	Sort/hvid-tv	34	30	27	27	24	40	31
5	Farve-tv	52	70	70	72	73	59	72
6	Kølefacilitet ²	93	99	100	100	100	100	97
7	Frysefacilitet ³	58	76	90	95	98	98	79
8	Opvaskemaskine	2	9	20	30	45	56	20
9	Vaskemaskine	26	49	74	85	93	90	60
10	Telefon	76	86	95	99	100	100	89
11	Antal svarpersoner	293	275	205	216	136	175	1 586

¹ Procentandel af alle familier.

² Køleskab eller køle-/fryseskab.

³ Dybfryser eller køle-/fryseskab.

⁴ Inklusive uoplyst indkomst.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Columns 1-6: gross income brackets, in D.kr.; 7: total.(4). – **Front Column**, 1: owner-occupied dwelling; 2: week-end cabin; 3: car; 4: black-and-white TV; 5: colour TV; 6: refrigerator facilities(2); 7: freezer facilities(3); 8: dishwasher; 9: washing machine; 10: telephone; 11: number of respondents.

¹ Percentage of all families.

² Refrigerator or fridge-freezer.

³ Deep freezer or fridge-freezer.

⁴ Including income not stated.

Familiernes besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt på familietype. 1983.

Percentage of families possessing selected consumer durables, by type of family. 1983.

Tabel 7.26

		Enlige		Ægtepar/samlevende			Andre familietyper	Alle
		Uden børn	Med børn	Uden børn	Ét barn	To eller flere børn		
		1	2	3	4	5	6	7
		Procentandel ¹						
1	Ejerbolig	29	33	64	74	79	74	54
2	Sommerhus	5	7	15	9	13	14	10
3	Personbil	20	23	70	86	88	78	56
4	Sort/hvid-tv	32	31	29	30	31	28	31
5	Farve-tv	51	69	74	84	86	90	72
6	Kølefacilitet ²	93	100	99	100	100	100	97
7	Frysefacilitet ³	54	84	89	97	98	92	79
8	Opvaskemaskine	14	14	16	35	47	36	20
9	Vaskemaskine	28	46	70	84	91	80	60
10	Telefon	75	88	95	98	99	97	89
11	Antal svarpersoner	309	51	503	257	319	147	1 586

Anm.: Børn omfatter hjemmeboende børn under 18 år.

¹ Procentandel af alle familier.

² Køleskab eller køle-/fryseskab.

³ Dybfryser eller køle-/fryseskab.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Columns 1-2: single persons; 1: without children; 2: with children; 3-5: couples; 3: without children; 4: with one child; 5: with two or more children; 6: other type of family; 7: total. – **Front Column**, 1: owner-occupied dwelling; 2: week-end cabin; 3: car; 4: black-and-white TV; 5: colour TV; 6: refrigerator facilities(2); 7: freezer facilities(3); 8: dishwasher; 9: washing machine; 10: telephone; 11: number of respondents. Note: Children are persons under 18 living with their parents.

¹ Percentage of all families.

² Refrigerator or fridge-freezer.

³ Deep freezer or fridge-freezer.

Tabel 7.27 Forbrug og opsparing i lønmodtagerhusstande, fordelt efter forbrugsposter. 1955-1981.

Consumption and saving by employee households, by items of consumption. Percent. 1955-1981.

	1955	1963	1966	1971	1976	1981
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Forbrug	95	92	92	94	95	94
2 Fødevarer	27	23	20	19	15	14
3 Drikkevarer	2	2	3	3	3	3
4 Tobak	5	5	5	3	3	2
5 Beklædning mv.	11	10	8	7	6	5
6 Vask, personlig pleje mv. ...	4	4	4	2	2	2
7 Boligudgift	8	8	9	13	17	24
8 Boligudstyr	6	6	5	6	6	5
9 Brændsel, el, varme mv. ...	6	4	4	4	4	6
10 Medicin, lægeudgift mv.	1	1	1	1	1	1
11 Transport	6	9	12	13	16	13
12 Ferie	3	3	4	4	3	3
13 Fritid og underholdning	7	8	8	10	11	10
14 Øvrige varer og tjenester ...	9	9	9	9	8	6
15 Opsparing	5	8	8	6	5	6
16 Disponibel indkomst	100	100	100	100	100	100
17 Gennemsnitlig disponibel indkomst i tusinde kroner	12	24	34	47	87	133

Kilde: Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1984. København, 1984.

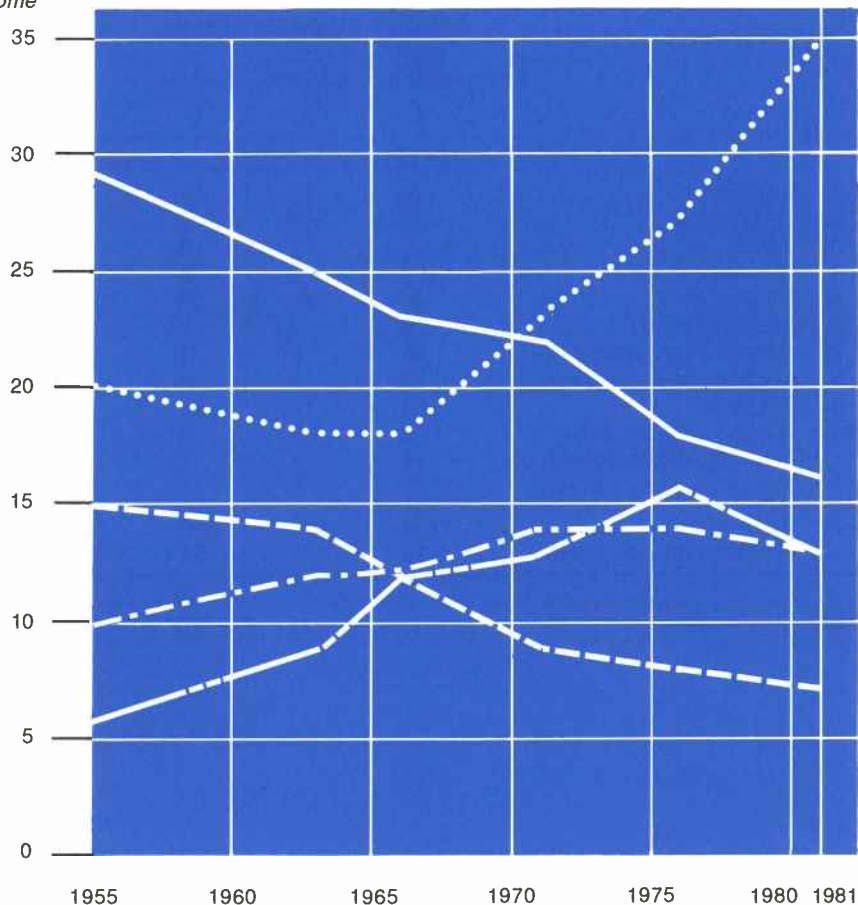
Translation - Front Column, 1: consumption expenditure; 2: food; 3: beverages; 4: tobacco; 5: clothing; 6: personal care; 7: housing (gross rent); 8: furniture, household equipment and operation; 9: fuel; 10: medicine; 11: transport; 12: holidays; 13: recreation and entertainment; 14: miscellaneous goods and services; 15: saving; 16: disposable income; 17: average disposable income, in thousands of D.kr.

Forbruget i lønmodtagehusholdninge, fordelt efter forbrugsposter. 1955-1981.

Consumption by employee households, by items of consumption. 1955-1981.

Figur 7.1

Procent af disponibel indkomst
Percentage of disposable income

- Føde og drikkevarer
Food and beverages
- Bolig, boligudstyr, brændsel, el mv.
Gross rent, household equipment, fuel, electricity, etc.
- Beklædning, personlig pleje mv.
Clothing, personal care, etc.
- . - . Fritid og ferie mv.
Recreation, holidays, etc.
- Transport
Transport

Kilde: Tabel 7.27.

Tabel 7.28 Forbruget i husstande, fordelt efter forbrugsposter, opdelt på hovedpersonens arbejdsstilling. 1981.

Consumption by households analysed by items of consumption and by employment status of reference person. Percent. 1981.

	Selv- stændige land- mænd	Selv- stændige i øvrige erhverv	Funktio- nærer	Arbej- dere	Pensio- nister	Øvrige uden for erhverv	Alle
	1	2	3	4	5	6	7
	Procent						
1 Fødevarer	16	14	14	17	22	19	16
2 Drikkevarer	3	3	3	3	4	4	3
3 Tobak	2	2	2	3	3	4	3
4 Beklædning mv.	4	6	6	5	5	5	5
5 Boligudgift	28	29	28	24	19	19	25
6 Boligudstyr mv.	6	6	7	7	8	6	7
7 Brændsel, el, varme mv. ...	10	9	7	7	13	7	8
8 Medicin, lægeudgift mv. ...	2	2	2	1	3	2	2
9 Transport	14	12	14	14	6	13	13
10 Rejser, restaurant mv.	2	3	3	2	3	3	2
11 Fritid og underholdning	6	8	7	8	7	10	8
12 Øvrige varer og tjenester ...	7	6	7	9	7	8	8
13 Forbrug i alt	100	100	100	100	100	100	100
14 Forbrug i tusinde kroner ...	99	134	131	116	57	80	103

Kilde: Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1984. København, 1984.

Translation - Heading. Column 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: salaried employees; 4: manual workers; 5: pensioners; 6: others not economically active; 7: total. - **Front Column,** 1: food; 2: beverages; 3: tobacco; 4: clothing; 5: housing (gross rent); 6: furniture, household equipment and operation; 7: fuel; 8: medicine; 9: transport; 10: travel, restaurants, etc.; 11: recreation and entertainment; 12: miscellaneous goods and services; 13: consumption expenditure, total; 14: consumption expenditure, in thousands of D.kr.

Forbruget i husstande, fordelt efter forbrugsposter, opdelt på husstandens disponible indkomst. 1981.

Consumption by households analysed by items of consumption and by size of disposable income. Percent. 1981.

Tabel 7.29

		Disponibel indkomst i kroner							
		Under 50 000	50 000- 99 999	100 000- 149 999	150 000- 199 999	200 000- 249 999	250 000- 299 999	300 000 og derover	Alle
		1	2	3	4	5	6	7	8
		Procent							
1	Fødevarer	21	19	16	14	12	10	13	16
2	Drikkevarer	4	4	3	3	3	3	2	3
3	Tobak	4	4	3	2	2	1	2	3
4	Beklædning mv.	5	5	6	5	5	6	6	5
5	Boligudgift	19	19	24	30	33	35	34	25
6	Boligudstyr mv.	6	7	7	7	6	6	6	7
7	Brændsel, el, varme mv. .	12	9	7	7	6	6	7	8
8	Medicin, lægeudgift mv. .	2	2	2	1	1	2	1	2
9	Transport	8	12	13	14	14	15	13	13
10	Rejser, restaurant mv. . .	3	3	2	2	2	3	2	2
11	Fritid og underholdning .	9	8	8	7	8	6	5	8
12	Øvrige varer og tjenester	7	8	9	8	8	7	9	8
13	Forbrug i alt	100	100	100	100	100	100	100	100
14	Forbrug i tusinde kroner .	49	78	119	155	192	218	215	103

Kilde: Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1984. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-7: disposable income brackets, 8: total. - Front Column, 1: food; 2: beverages; 3: tobacco; 4: clothing; 5: housing (gross rent); 6: furniture, household equipment and operation; 7: fuel; 8: medicine; 9: transport; 10: travel, restaurants, etc.; 11: recreation and entertainment; 12: miscellaneous goods and services; 13: consumption expenditure, total; 14: consumption expenditure, in thousands of D.kr.

Tabel 7.30 Forbruget fordelt efter forbrugsposter, opdelt på familietype. 1981.

Consumption analysed by items of consumption and by family type. Percent. 1981.

	Enlige uden børn		Enlige med børn	Ægtepar mv. uden børn		Ægtepar mv. med børn			Alle
	Under 45 år	45 år og der-over		Under 45 år ¹	45 år og der-over ¹	0-6 år ²	7-14 år ²	15-17 år ²	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	Procent								
1 Fødevarer	15	19	17	15	17	14	16	17	16
2 Drikkevarer	5	4	3	3	4	3	3	3	3
3 Tobak	4	3	4	3	3	2	2	2	3
4 Beklædning mv.	5	5	6	5	5	5	6	7	5
5 Boligudgift	23	21	25	25	21	32	29	25	25
6 Boligudstyr mv.	6	7	7	7	7	8	7	6	7
7 Brændsel, el, varme mv.	6	12	9	7	9	7	7	7	8
8 Medicin, lægeudgift mv.	1	2	1	2	2	1	1	2	2
9 Transport	14	7	9	14	14	13	13	13	13
10 Rejser, restaurant mv.	4	3	2	2	3	1	2	2	2
11 Fritid og underholdning	10	7	8	9	7	5	6	9	8
12 Øvrige varer og tjenester	7	10	9	8	8	9	8	7	8
13 Forbrug i alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
14 Forbrug i tusinde kroner	68	57	89	121	105	141	154	153	103

¹ Alder for husstandsmedlem nr. 2 (den næstældste).

² Ældste barns alder.

Kilde: Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1984. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-2: single persons without children; 1: aged under 45 years; 2: aged 45 years or more; 3: single persons with children; 4-5: couples without children; 4: age under 45 years(1); 5: age 45 years or more(1); 6-8: couples with children, by age(2); 9: total. - **Front Column**, 1: food; 2: beverages; 3: tobacco; 4: clothing; 5: housing (gross rent); 6: furniture, household equipment and operation; 7: fuel; 8: medicine; 9: transport; 10: travel, restaurants, etc; 11: recreation and entertainment; 12: miscellaneous goods and services; 13: consumption expenditure, total; 14: consumption expenditure, in thousands of D.kr.

¹ Age of second oldest adult.

² Age of oldest child.

8

Bolig

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Beboelsestæthed			Beboelsestæthed	
8.1	Beboelsestætheden. 1955-1983	220	8.A	Beboelsestætheden. 1955-1983	221
8.2	Beboelsestætheden blandt beboere, fordelt efter husstandstype. 1981 . . .	221		Installationer	
8.3	Husstande i forskellige husstandstyper, fordelt efter boligareal pr. beboer. 1981	222	8.B	Boligernes installationsforhold. 1955-1983	225
8.4	Andel af husstande opdelt på socio-økonomisk gruppe med høj og lav beboelsestæthed. 1981	223	8.C	Andel af familier, der bor i boliger af forskellig standard. 1976	229
	Installationer		8.D	Andel af familier, der er generet af fugt, træk eller kulde i deres bolig. 1976	229
8.5	Boligernes installationsforhold. 1955-1983	224		Boligens art	
8.6	Andel af beboere i boliger med forskellige installationsforhold, opdelt på husstandstype. 1981	226	8.E	Egentlige boliger fordelt efter boligens art. 1955-1983	230
8.7	Andel af beboere i boliger med forskellige installationsforhold, opdelt på socio-økonomisk gruppe. 1981	227	8.F	Andel af egentlige boliger, der er ejerboliger. 1955-1983	231
8.8	Andel af familier i boliger med forskelligt udstyr og kvalitet, opdelt på familie-socialgruppe. 1976	228			
	Boligens art				
8.9	Egentlige boliger fordelt efter boligens art. 1955-1983	230			
8.10	Egentlige boliger fordelt efter ejerskab. 1955-1983	231			
8.11	Andel af husstande i forskellige socio-økonomiske grupper, der ejer eller lejer deres bolig. 1981	232			
8.12	Personer i forskellige familie-socialgrupper, fordelt efter karakteren af boligkvarteret. 1976	233			
	Boligens omgivelser				
8.13	Andel af befolkningen, der har forholdsvis langt til forskellige nødvendige faciliteter. 1976	234			
8.14	Andel af familier med børn under 14 år, der ikke finder legemulighederne for deres børn tilfredsstillende. 1976 .	234			

Indledning

En meget stor del af menneskets tilværelse foregår i eller omkring boligen. Boligen er ramme om mange forskellige aktiviteter, som for eksempel samvær med børn og andre familiemedlemmer, madlavning, spisning, fritidsaktiviteter, rekreation og søvn. Ud over at være en beskyttelse mod naturen kan man betragte boligen som et fristed, hvor man kan være sig selv.

Det er af fundamental betydning at have rådighed over en eller anden form for bolig. Desuden kan den enkelte have særlige boligbehov, der kan være bestemt dels af vedkommendes familiesituation, fx forsørgerbyrden, antallet af børn samt disses alder, dels af vedkommendes arbejdssituation. Dette kan gælde grupper, der har deres arbejdsplads i hjemmet, som fx hjemmearbejdende kvinder, visse grupper af selvstændige erhvervsdrivende, dagplejemødre, uddannelsessøgende eller andre grupper, som fx pensionister og arbejdsløse, der tilbringer en væsentlig del af deres tid i boligen.

Tilgængelige statistiske oplysninger gør det ikke muligt at redegøre for, i hvilket omfang det enkelte menneskes bolig opfylder de krav, som vedkommende måtte stille til en bolig. Sådanne forhold afhænger, foruden af boligmarkedets beskaffenhed, også af offentlige støtte- og tilskudsordninger samt af den enkeltes økonomiske midler. Kapitlet begrænser sig derfor til at belyse, hvorledes boligforholdene er for forskellige grupper af befolkningen.

Boligforholdene omfatter i en levevilkårs-sammenhæng de mere kvalitative aspekter. Således er beboelsestætheden, dvs. antal beboere pr. værelse, anvendt fremfor antallet af værelser i boligen. Ud over oplysninger om pladsforholdene i boligen indeholder dette kapitel oplysninger om boligernes udstyr, fx sanitære forhold, hvorvidt beboerne generes af fugt, træk og kulde samt om boligens art og ejerforhold. Desuden indgår oplysninger om boligernes lokalsamfundsforhold, om afstand til butikker, offentlige transportmidler og offentlige kontorer samt legemulighederne for børnene.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne om boligforholdene er opdelt i 4 hovedafsnit: beboelsestæthed, boligens installationsforhold, boligens art og boligens omgivelser.

Beboelsestætheden er vist i tabel 8.1-8.4 i form af antal beboere pr. værelse og antal m² pr. beboer. Oplysninger om boligens areal foreligger kun for de senere år, mens antallet af værelser foreligger oplyst i alle gennemførte boligtællinger.

Tabel 8.1 viser, at der er sket en væsentlig formindskelse af beboelsestætheden siden 1955. Mens der i 1955 var 45 procent af befolkningen, der boede i boliger med mere end 1 beboer pr. værelse, gjaldt det kun for 12 procent af befolkningen i 1983.

Beboelsestætheden i forskellige husstandstyper fremgår af tabel 8.2 og 8.3. I tabel 8.2 er det opgjort som antal beboere pr. værelse og i tabel 8.3 som antal m² pr. beboer. Der er god overensstemmelse mellem de to opgørelsesmetoder. Tabellerne viser, at beboelsestætheden blandt børnefamilier er væsentligt større end blandt familier uden børn. Desuden stiger beboelsestætheden, jo flere børn der er i husstanden.

I tabel 8.4 er vist beboelsestætheden for husstande i forskellige socio-økonomiske grupper. Den højeste beboelsestæthed findes blandt arbejderne, mens de selvstændige erhvervsdrivende og højere funktionærer har den laveste beboelsestæthed, hvilket gælder både enlige og ægtepar.

Boligernes installationsforhold er vist i tabel 8.5-8.8. Det drejer sig primært om forekomsten af forskellige sanitære installationer som wc, bad og centralvarme.

I tabel 8.5 er vist udviklingen i boligernes forsyning med wc, bad og centralvarme siden 1955. Der er tale om en markant forbedring af disse forhold, især med hensyn til bad og centralvarme. Tabel 8.6 og 8.7 viser, hvorledes forskellige husstandstyper og forskellige socio-økonomiske grupper er stillet med hensyn til sanitære forhold. Enlige uden børn er noget dårligere stillet end de øvrige husstandstyper, især mangler de bad. Blandt de socio-økonomiske grupper er arbejderne og pensionisterne dårligere stillet end de øvrige grupper.

I tabel 8.8 er belyst en række andre kvalitative sider af boligforholdene. Om man er generet af fugt, træk eller kulde, om boligen er solrig og lys, om der er have eller altan, og om boligen udstyrmæssigt lever op til forskellige krav. Disse krav er dels nogle minimumskrav omfattende wc, bad, centralvarme, koldt og varmt vand samt selvstændigt køkken, og dels nogle krav til en moderne bolig, der ud

over at opfylde minimumskravene, også skal indholde fryser, komfur og vaskemaskine (eventuelt i fællesvaskeri). Tabellen viser, at ægtepar/samlevende er væsentligt bedre stillet hvad angår disse forhold end enlige, og at der er klare forskelle mellem socialgrupperne.

Boligens art er belyst i tabel 8.9-8.12. I tabel 8.9 er vist udviklingen i boligtyper, opdelt i enfamiliehuse og tofamiliehuse samt etageejendomme. Der har siden 1955 været en stigning i enfamiliehusenes andel af boligerne, som fra at udgøre en trediedel i 1955 er steget til i 1983 at udgøre halvdelen.

I tabel 8.10 er vist ejerforholdet til boligerne, opdelt i boliger beboet af ejeren og i udlejede boliger. Der har siden 1955 været en stigning i ejerboligernes andel af boligerne. Tabel 8.11 viser forskellige socio-økonomiske gruppers situation med hensyn til både boligtype og ejerforhold. Tabellen viser, at de selvstændige erhvervsdrivende helt overvejende bor i et eget enfamiliehus, mens arbejderne og husstande uden for erhverv i højere grad end andre bor til leje i flerfamiliehuse.

I tabel 8.12 er vist karakteren af boligkvarteret, opdelt i parcelhuskvarter/landsby, etagehuskvarter, blandet bebyggelse og bopæl på landet. Tabellen viser, at det især er ægtepar/samlevende og de højere socialgrupper, der bor i parcelhuskvarter/landsby, mens de enlige i højere grad bor i etagehuskvarter.

Boligens omgivelser er belyst i tabel 8.13 og 8.14. I tabel 8.13 er det vist, hvorledes befolkningen er stillet med hensyn til forskellige butikker, offentlige kontorer, læger, apotek og offentlige transportmuligheder. Oplysningerne vedrører den tidsmæssige afstand til disse ting. Tabellen viser, at befolkningen i de højere socialgrupper er bedst stillet med hensyn til disse ting, selv når man tager hensyn til, om de bor i byen eller på landet.

Endelig er børnenes lege- og fritidsmuligheder belyst i tabel 8.14. Oplysningerne vedrører børnefamiliernes tilfredshed med lege- og fritidsmulighederne for deres børn, dér hvor de bor. Også denne tabel viser socialgruppeforskelle til fordel for de højere socialgrupper, uanset bopælsområde.

Datakilder

Løbende statistik

Den eneste løbende statistik om boligforholdene kommer fra Danmarks Statistik i form af boligtællinger. Til og med 1970 gennemførtes

boligtællingerne i tilknytning til folketællingerne ved hjælp af udsendte spørgeskemaer. Med indførelsen af Bygnings- og Boligregistret i 1976, der omfatter stort set alle bygninger i Danmark, er bolig-tællingerne blevet lavet som registertællinger (1).

Ud over bolig-tællinger udgiver Danmarks Statistik regelmæssigt bygningsopgørelser (2), som adskiller sig fra bolig-tællingen ved udelukkende at belyse bygningerne men ikke deres beboere.

Endelig udarbejder Danmarks Statistik bygge- og anlægsvirksomhedsstatistik, som også vedrører byggeriet af boliger (3).

Øvrige datakilder

Der er især to forskningsinstitutioner her i landet, der har gennemført boligforskning – Statens Byggeforskningsinstitut og Socialforskningsinstituttet.

Socialforskningsinstituttet har ud over en række selvstændige boligundersøgelser desuden inddraget boligforholdene i undersøgelser af forskellige befolkningsgrupper, fx de ældre, de unge og de handicappede. Blandt de selvstændige boligundersøgelser, har Socialforskningsinstituttet især belyst sanerings- og byfornyelsesproblematikken (4). En belysning af hele befolkningens bolig- og lokalsamfundsforhold findes i velfærdsundersøgelsen fra 1976 (5).

Statens Byggeforskningsinstitut har udgivet en lang række publikationer om boligforhold. En del af disse er af mere teknisk og planlægningsmæssig art, men en række undersøgelser vedrører trivsel, boligmiljø og boligkvalitet (6).

I forbindelse med Lavindkomstkommissionens arbejde blev der udarbejdet to arbejdsnotater, hvori der gives en meget grundig behandling af boligforholdene (7). Andre kommissioner har i de senere år også belyst boligforholdene for forskellige befolkningsgrupper, fx Børnekommissionen, Ældrekommissionen og regeringens ungdomsudvalg.

Desuden udgiver Boligministeriet regelmæssigt rapporter, der belyser forskellige boligforhold og byggevirksomheden (8).

Endelig findes flere kortfattede fremstillinger, som bl.a. bruges til undervisningsformål (9).

(1) Der publiceres årligt resultater fra bolig-tællinger i: *Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger*: København, 1. årgang..., 1983.... Desuden gennemføres der i forbindelse med folke- og bolig-tællingen hvert 5. år en mere omfattende bolig-tælling. *Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger* 1984, Nr. 5. København, 1984. (Vedrører Bolig-tællingen 1. januar 1983).

- Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1981. København, 1982, (Statistisk Tabelværk, 1982, 2).
- (2) Danmarks Statistik: Bygningsopgørelsen 1. januar 1981. København, 1982, (Statistisk Tabelværk, 1982, 9).
Danmarks Statistik: Boligopgørelsen 1. april 1977. København, 1980, (Statistisk Tabelværk, 1980, 5).
- (3) Danmarks Statistik: Bygge- og anlægsvirksomhed. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983
- (4) Om sanering og byfornyelse kan henvises til en række af Socialforskningsinstituttets skrifter, bl.a. publikation 51, 65, 71, 90 og 117, meddelelse 22 og 38 samt studie 11.
Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte leveårskomponenter, af Søren Geckler mfl.
- (6) Statens Byggeforskningsinstitut: SBI-årsberetning 1982. Hørsholm, 1983. Indeholder fortegnelse over instituttets udgivelser.
- (7) Andersen, Hans Skifter og Bonke, Jens: Boligsektorens fordelingsmæssige virkninger. Del 1. Boligmarkedet. København, 1980, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 9).
Bonke, Jens og Andersen, Hans Skifter: Boligsektorens fordelingsmæssige virkninger. Del 2. Subsidier og kapitalgevinster. København, 1980, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 10).
- (8) Boligministeriet: Bygge- og boligpolitisk oversigt 1981-1982. København, 1982. Denne publikation udkommer årligt. Oversigten 1980-1981 indeholdt en fortegnelse over publikationer fra boligministeriet, boligstyrelsen og byggestyrelsen.
- (9) Wendt, Peter: Byggeri og boligforhold. 4. udgave. København, 1982, (Erhverv og Samfund).

Tabel 8.1 Beboelsestætheden. 1955-1983. Density of occupation. Percent. 1955-1983.

	1955	1960	1965	1970	1980	1983
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1	Antal beboere pr. værelse					
2	14	12	8	4	2	2
3	31	29	27	22	12	10
4	23	24	26	27	24	23
5	21	23	26	28	33	36
6	11	12	13	19	29	29
7	100	100	100	100	100	100
8	Gennemsnitligt antal beboere pr. værelse					
	...	0,90	0,84	0,76	0,61	...
9	Antal beboere i egentlige boliger i tusinder					
	4 314	4 460	4 624	4 776	4 908	4 999
10	Antal egentlige boliger i tusinder					
	1 385	1 463	1 578	1 743	2 109	2 188

Anm.: Omfatter befolkningen, der bor i egentlige boliger, dvs. boliger med eget køkken eller kogeinstallation. Kollegieboliger er ikke medregnet i perioden 1955-70. Som værelser medregnes kun rum, der anvendes til beboelse, eksklusive køkken.

Kilde: Til **1955**: Det Statistiske Departement: Boligtællingen oktober 1955. København, 1959, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 170. bind, 3. hæfte). Til **1960**: Det Statistiske Departement: Folke- og boligtællingen 26. september 1960. C. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 2). Til **1965**: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 27. september 1965. C. København, 1969, (Statistisk Tabelværk, 1969, 8). Til **1970**: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 9. november 1970. C, 2. København, 1975, (Statistisk Tabelværk, 1975, 8). Til **1980**: Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1980. København, 1981, (Statistisk Tabelværk, 1981, 3). Til **1983**: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Front Column, 1-6: number of occupants per room; 7: total; 8: average number of occupants per room; 9: number of occupants in dwellings proper, in thousands; 10: number of dwellings proper, in thousands.

Note: The table refers to the population living in dwellings proper, i.e. in dwellings with kitchen or cooking facilities. Student hostels are not included in the period 1955-1970. Only those rooms which are used for habitation are counted, excluding kitchens.

Beboelsestætheden blandt beboere, fordelt efter husstandstype. 1981.

Density of occupation by household type. Percent. 1981.

Tabel 8.2

		Antal beboere pr. værelse					Antal beboere i tusinder	
		2 eller derover	Mellem 1 og 2	1	Mellem 0,5 og 1	0,5 og derunder		I alt
		1	2	3	4	5	6	7
		Procent						
1	Enlige	0	2	16	14	68	100	832
2	Uden børn	12	.	88	100	588
3	Med børn	1	6	24	47	22	100	244
4	Ægtepar mv. ¹	2	12	26	40	20	100	3 640
5	0 børn	1	.	16	30	53	100	1 100
6	1 barn	0	5	22	59	14	100	735
7	2 børn	2	13	37	44	4	100	1 193
8	3 eller flere børn	4	40	26	29	1	100	612
9	Øvrige husstande	7	21	21	37	14	100	503
10	Alle	2	11	24	35	28	100	4 975

Anm.: En husstand består af personer boende på samme adresse, uanset familiære tilknytningsforhold. Børn defineres som ugifte barnløse personer under 26 år, der bor på samme adresse som én af sine forældre.

¹ Omfatter ægtepar og husstande med to voksne af forskelligt køn.

Kilde: Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1981, København, 1982, (Statistisk Tabelværk, 1982, 2).

Translation - Heading, Columns 1-5: number of occupants per room; 6: total; 7: number of occupants, in thousands. - Front Column, 1: single persons; 2: without children; 3: with children; 4: married couples, etc. (1); 5: without children; 6: with one child; 7: with two children; 8: with three or more children; 9: other households; 10: total.

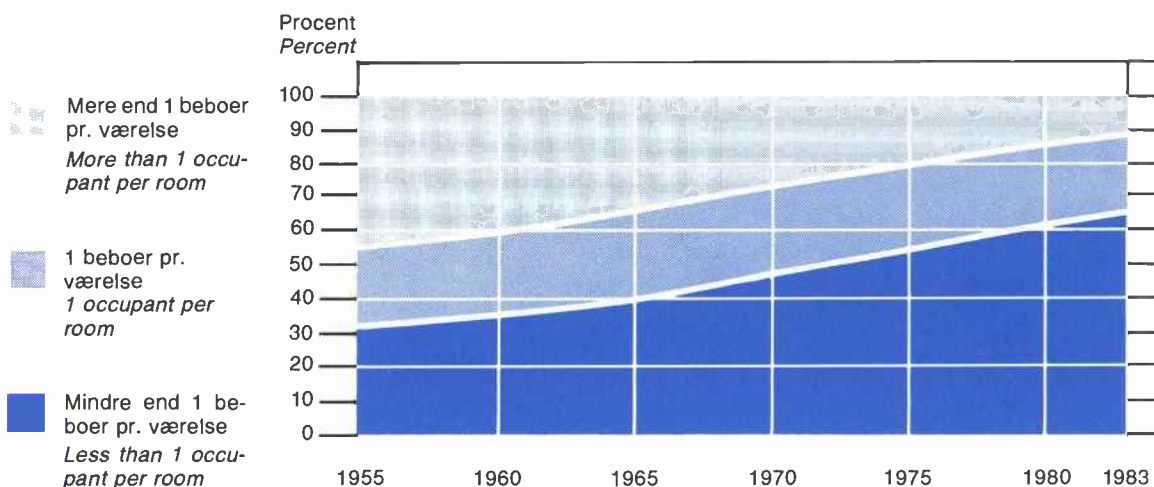
Note: A household consists of all persons resident at the same address, irrespective of family ties. Children are defined as unmarried childless persons under 26 years of age, living at the same address as one of their parents.

¹ Married couples and households with two adults of opposite sex.

Beboelsestætheden. 1955-1983.

Density of occupation. 1955-1983.

Figur 8.A

Kilde: Tabel 8.1.

Tabel 8.3 Husstande i forskellige husstandstyper, fordelt efter boligareal pr. beboer. 1981.

Households by household type and by dwelling floor space per occupant. Percent. 1981.

		Antal m ² pr. beboer					I alt 6	Antal husstande i tusinder 7
		Under 20 m ² 1	20-29 m ² 2	30-39 m ² 3	40-49 m ² 4	50 m ² og derover 5		
		Procent						
1	Enlige	1	4	10	12	73	100	685
2	Uden børn	1	2	6	10	81	100	588
3	Med børn	3	20	30	25	22	100	97
4	Ægtepar mv. ¹	4	20	27	21	28	100	1 210
5	0 børn	1	8	20	23	48	100	550
6	1 barn	2	20	30	27	21	100	245
7	2 børn	5	32	39	17	7	100	298
8	3 eller flere børn	18	43	27	8	4	100	117
9	Øvrige husstande	12	26	25	16	21	100	135
10	Alle	3	15	21	18	43	100	2 030

Anm.: En husstand består af personer boende på samme adresse, uanset familiære tilknytningsforhold. Børn defineres som ugifte barnløse personer under 26 år, der bor på samme adresse som én af sine forældre.

¹ Omfatter ægtepar og husstande med to voksne af forskelligt køn.

Kilde: Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1981. København, 1982, (Statistisk Tabelværk, 1982, 2).

Translation - Heading, Columns 1-5: number of square metres per occupant; 6: total; 7: number of households, in thousands. - Front Column, 1: single persons; 2: without children; 3: with children; 4: married couples, etc. (1); 5: without children; 6: with one child; 7: with two children; 8: with three or more children; 9: other households; 10: total.

Note: A household consists of all persons resident at the same address, irrespective of family ties. Children are defined as unmarried childless persons under 26 years of age, living at the same address as one of their parents.

¹ Married couples and households with two adults of opposite sex.

Andel af husstande opdelt på socio-økonomisk gruppe med høj og lav beboelsestæthed. 1981.

Percentage of households having a high or low density of occupation, by socio-economic group. 1981.

Tabel 8.4

	1 beboer pr. værelse eller mere			0,5 beboer pr. værelse eller mindre		
	Enlige	Ægtepar mv. ¹	Øvrige husstande	Enlige	Ægtepar mv. ¹	Øvrige husstande
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel					
1 I erhverv	16	34	45	70	25	16
2 Selvstændige	5	23	32	87	37	25
3 I landbrug	1	20	26	94	43	29
4 I øvrige erhverv	7	25	39	82	33	19
5 Funktionærer	14	29	42	70	27	16
6 Funktionærer I	8	22	34	84	32	20
7 Funktionærer II	11	29	51	75	26	13
8 Funktionærer III	17	37	50	65	22	13
9 Arbejdere	20	44	57	66	18	10
10 Faglærte	18	43	53	74	18	11
11 Ikke-faglærte	21	46	60	63	19	9
12 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	15	38	45	65	26	15
13 Uden for erhverv	12	24	37	83	39	25
14 Pensionister	10	23	39	88	41	19
15 Øvrige uden for erhverv	24	31	35	47	30	32
16 Alle	14	32	42	77	28	19

Anm.: For ægtepar mv. er anvendt mandens socio-økonomiske gruppe. En husstand består af personer boende på samme adresse, uanset familiært tilknytningsforhold.

¹ Omfatter ægtepar og husstande med to voksne af forskelligt køn.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Columns 1-3: one occupant or more per room; 4-6: 0.5 occupant or less per room; 1 and 4: single persons; 2: and 5: married couples, etc. (1); 3 and 6: other households. - Front Column, 1: economically active; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: employees, not further specified; 13: not economically active; 14: pensioners; 15: others not economically active; 16: total.

Note: The husband's socio-economic group is used in the case of married couples, etc. A household consists of all persons resident at the same address, irrespective of family ties.

¹ Married couples and households with two adults of opposite sex.

Tabel 8.5 Boligernes installationsforhold. 1955-1983.

Percentage of dwelling stock having various installations. 1955-1983.

	1955	1960	1965	1970	1977	1980	1983
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel						
1 Wc	74	83	91	96	98	98	99
2 Eget	62	74	83	88	94	94	95
3 Fælles	12	9	8	8	4	4	4
4 Bad	39	49	64	77	85	86	88
5 Eget	36	46	59	71	81	83	85
6 Fælles	3	3	5	6	4	3	3
7 Centralvarme ¹	34	47	67	84	87	88	92
8 Eget wc + eget bad + centralvarme	69	76	80	82
9 Antal egentlige boliger i tusinder	1 385	1 463	1 578	1 743	2 013	2 109	2 188

Anm.: Ved egentlige boliger forstås boliger med eget køkken eller kogeinstallation. Kollegieboliger er ikke medregnet i perioden 1955-1970.

¹ Fjernvarme eller centralvarme fra eget anlæg. I 1980 tillige elektrisk opvarmning i enfamiliehuse.

Kilde: Til 1955: Det Statistiske Departement: Boligtællingen oktober 1955. København, 1959, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 170. bind, 3. hæfte). Til 1960: Det Statistiske Departement: Folke- og boligtællingen 26. september 1960. C. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 2). Til 1965: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 27. september 1965. C. København, 1969, (Statistisk Tabelværk, 1969, 8). Til 1970: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 9. november 1970. C, 2. København, 1975, (Statistisk Tabelværk, 1975, 8). Til 1977: Danmarks Statistik: Boligopgørelsen 1. april 1977. København, 1980, (Statistisk Tabelværk, 1980, 5). Til 1980: Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1980. København, 1981, (Statistisk Tabelværk, 1981, 3). Til 1983: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Front Column, 1: flush toilet; 2: own flush toilet; 3: shared flush toilet; 4: bath; 5: own bath; 6: shared bath; 7: central heating(1); 8: own flush toilet, own bath and central heating; 9: number of dwellings proper, in thousands.

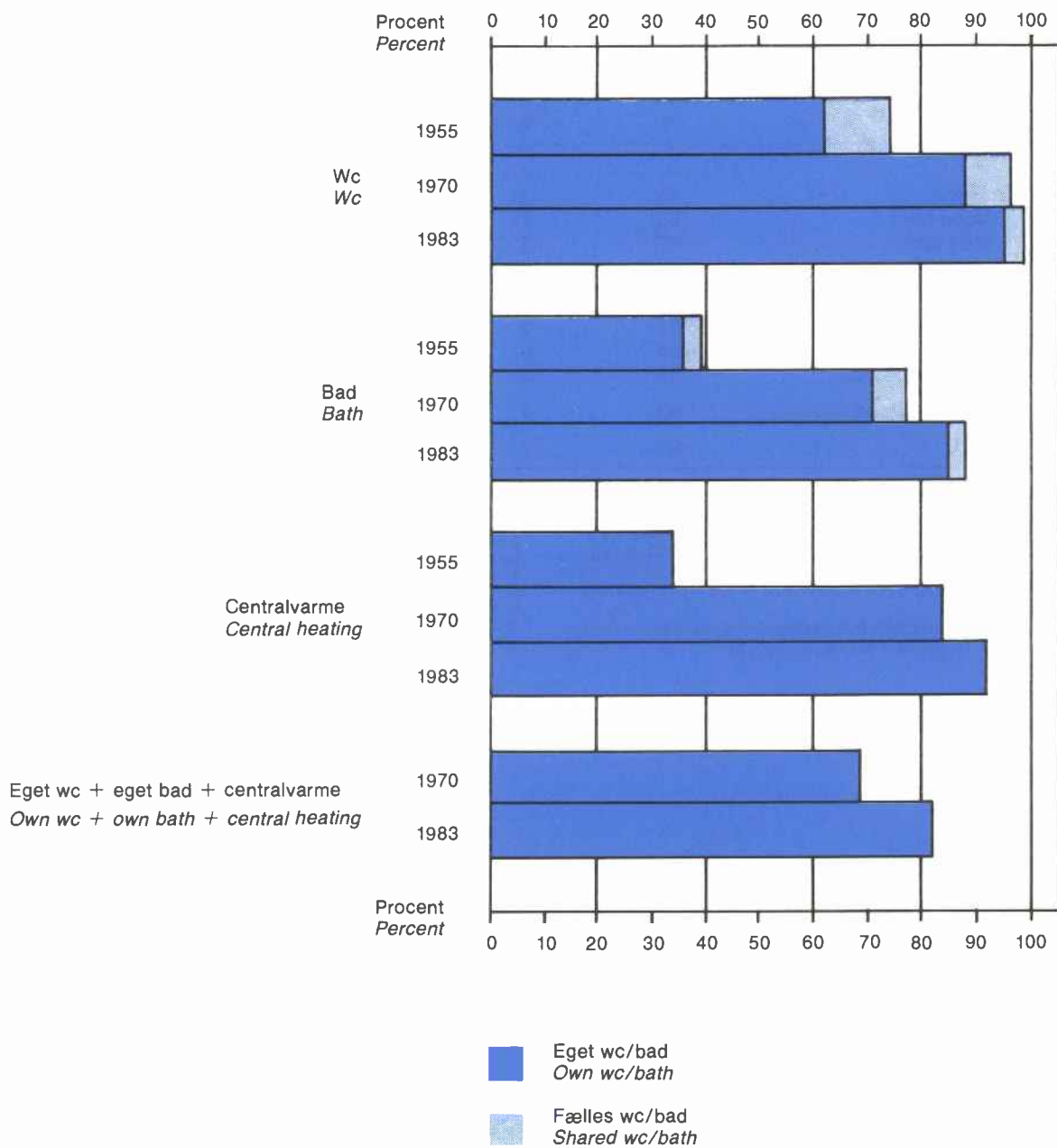
Note: Dwellings proper are defined as dwellings with own kitchen or cooking facilities. Student hostels are not included in the period 1955-1970.

¹ District heating or own central heating system. In 1981 including electric heating installations in one-family houses.

**Boligernes installationsforhold.
1955-1983.**

**Dwelling stock by installations.
1955-1983.**

Figur 8.B

Kilde: Tabel 8.5.

Tabel 8.6 Andel af beboere i boliger med forskellige installationsforhold, opdelt på husstandstype. 1981.

Occupants by household type and dwelling installations. Percent. 1981.

		+ wc + bad + central- varme	+ wc + bad - central- varme	+ wc - bad + central- varme	+ wc - bad - central- varme	- wc - bad - central- varme
		1	2	3	4	5
		Procentandel				
1	Enlige	75	2	9	7	2
2	Uden børn	53	3	11	7	3
3	Med børn	87	2	4	5	1
4	Ægtepar mv. ¹	90	2	4	2	1
5	0 børn	83	3	7	4	1
6	1 barn	91	2	3	2	1
7	2 børn	94	2	2	1	0
8	3 eller flere børn	94	2	2	1	0
9	Øvrige husstande	83	3	6	4	2
10	Alle	87	2	5	3	1

Anm.: En husstand består af personer boende på samme adresse, uanset de familiære tilknytningsforhold. + wc = wc i boligen, + bad = badeværelse i boligen, + centralvarme = fjernvarme, centralvarme fra eget anlæg og elopvarmning i enfamiliehuse.

¹ Omfatter ægtepar og husstande med to voksne af forskelligt køn.

Kilde: Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1981. København, 1982, (Statistisk Tabelværk, 1982, 2).

Translation - Heading, Column 1: with flush toilet, bath and central heating; 2: with toilet, bath but no central heating; 3: with toilet, central heating but no bath; 4: with toilet, but with neither bath nor central heating; 5: with neither toilet, bath, nor central heating. - **Front Column**, 1: single persons; 2: without children; 3: with children; 4: married couples, etc. (1); 5: without children; 6: with one child; 7: with two children; 8: with three or more children; 9: other households; 10: total.

Note: A household consists of all persons resident at the same address, irrespective of family ties.

¹ Married couples and households with two adults of opposite sex.

Andel af beboere i boliger med forskellige installationsforhold, opdelt på socio-økonomisk gruppe. 1981.

Occupants by socio-economic group and dwelling installations. Percent. 1981.

Tabel 8.7

		+ wc + bad + central- varme	+ wc + bad - central- varme	+ wc - bad + central- varme	+ wc - bad - central- varme	- wc
		1	2	3	4	5
		Procentandel				
1	I erhverv	88	2	4	3	3
2	Selvstændige	90	2	4	1	3
3	I landbrug	90	3	4	1	4
4	I øvrige erhverv	91	2	3	2	2
5	Funktionærer	91	2	3	2	2
6	Funktionærer I	94	2	2	1	1
7	Funktionærer II	92	2	3	2	2
8	Funktionærer III	89	2	4	3	2
9	Arbejdere	84	3	5	4	4
10	Faglærte	87	2	5	3	3
11	Ikke-faglærte	83	3	6	5	4
12	Lønmodtagere uden nærmere angivelse	85	3	4	4	4
13	Uden for erhverv	86	2	6	3	3
14	Pensionister	76	3	11	6	5
15	Øvrige uden for erhverv .	90	2	3	2	2
16	Alle	87	2	5	3	3

Anm.: + wc = wc i boligen, + bad = badeværelse i boligen, + centralvarme = fjernvarme, centralvarme fra eget anlæg og elopvarmning i enfamiliehuse.
Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Heading, Column 1: with flush toilet, bath and central heating; 2: with toilet, bath but no central heating; 3: with toilet, central heating but no bath; 4: with toilet, but with neither bath nor central heating; 5: with no toilet. - Front Column, 1: economically active; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: employees, not further specified; 13: not economically active; 14: pensioners; 15: others not economically active; 16: total.

Tabel 8.8 **Andel af familier i boliger med forskelligt udstyr og kvalitet, opdelt på familie-socialgruppe. 1976.** Families by social group and housing standard. Percent. 1976.

	Generet af fugt, træk eller kulde ²	Solrig og lys bolig ³	Opfylder minimumskravene ⁴	Moderne bolig ⁵	Have	Altan	Antal svarpersoner ⁶
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel						
1 Enlige	23	77	65	30	51	24	1 090
2 Socialgruppe I + II	16	80	81	31	51	35	74
3 Socialgruppe III	26	74	73	32	56	24	172
4 Socialgruppe IV	24	77	67	31	47	26	328
5 Socialgruppe V	23	77	58	29	51	20	364
6 Kan ikke placeres	23	74	69	32	47	26	152
7 Ægtepar/samlevende ¹	16	86	88	68	75	20	4 076
8 Socialgruppe I + II	12	90	94	76	83	23	732
9 Socialgruppe III	14	87	92	74	82	19	1 372
10 Socialgruppe IV	17	85	86	63	66	22	1 213
11 Socialgruppe V	23	82	79	56	71	19	742
12 Alle	18	84	83	60	70	21	5 166

¹ Familie-socialgruppe konstrueres ved at tage den af ægtefællerne/ de samlevende, der har den højeste socialgruppe.

² Har svaret mindst »lidt generet« på spørgsmålet: »Er De, her hvor De bor, generet af fugt, træk, kulde?«

³ Har svaret »solrig og lys« på spørgsmålet: »Hvordan er forholdene med hensyn til sol og lys?«

⁴ Omfatter selvstændigt køkken + koldt og varmt vand + eget wc + eget bad (kar eller bruse) + centralvarme.

⁵ Omfatter minimumskravene (jf. note 4) + komfur (el eller gas) + køleskab + fryser + vaskemaskine (egen eller fællesvaskeri).

⁶ 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Column 1: inconvenienced by damp, draught or cold (2); 2: light and sunny dwelling (3); 3: dwelling with minimum standard facilities (4); 4: modern dwelling(5); 5: with garden; 6: with balcony; 7: number of respondents. - **Front Column**, 1: single persons; 6: outside social groups; 7: married/cohabiting(1); 12: total.

¹ Married persons and those in consensual unions are classified according to the partner in the higher social group.

² Percentage having answered at least »slightly inconvenienced« to the question: »Are you inconvenienced by damp, draught or cold in your present dwelling?«

³ Percentage having answered »light and sunny« to the question: »What are conditions like with regard to sunshine and light?«

⁴ Dwelling with own kitchen, hot and cold water, private flush toilet and bath (tub or shower) and central heating.

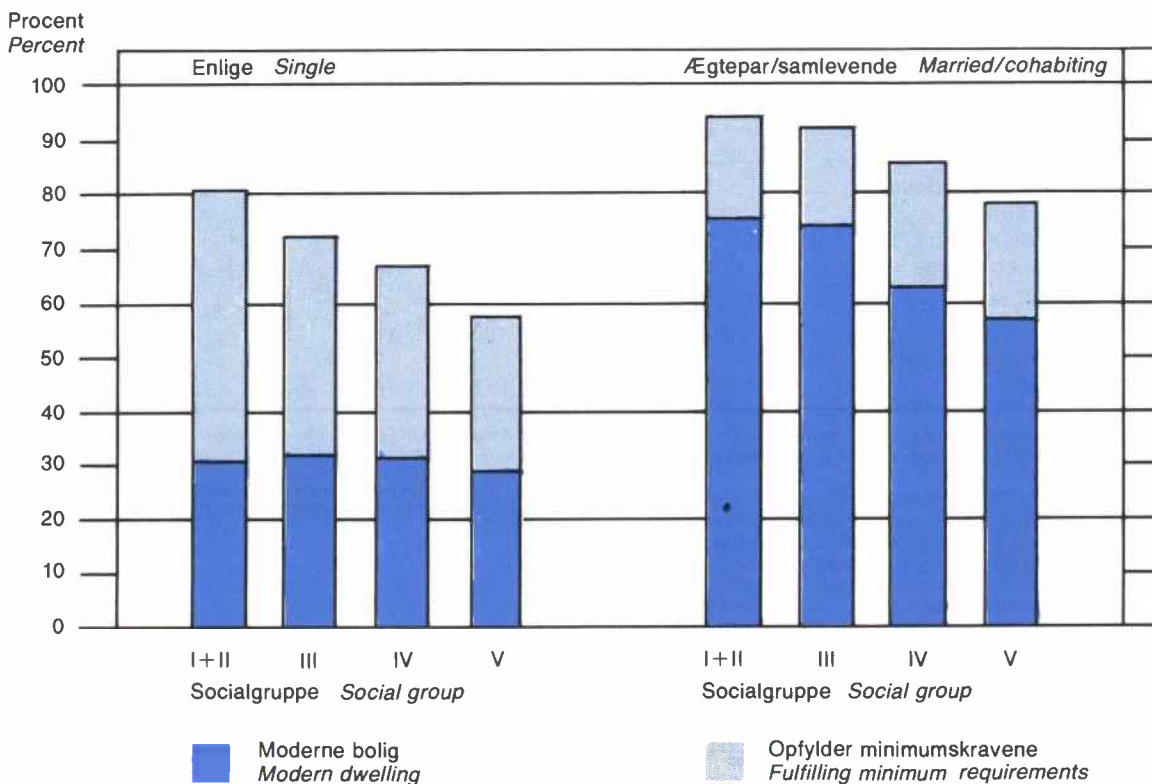
⁵ Dwelling with minimum standard facilities (see note 4) plus the following: stove (electric or gas), refrigerator, freezer, and washing machine (own or shared).

⁶ Aged 20-69 years.

Andel af familier, der bor i boliger af forskellig standard. 1976.

Families by social group and housing standard. 1976.

Figur 8.C

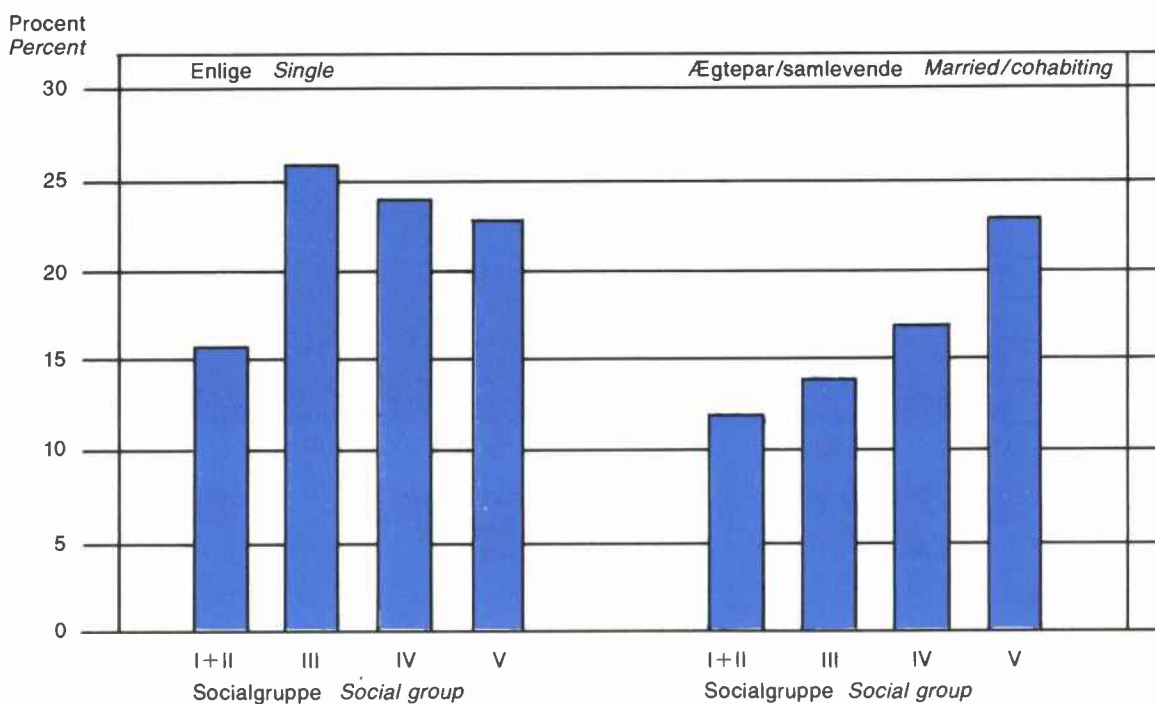

Kilde: Tabel 8.8.

Andel af familier, der er generet af fugt, træk eller kulde i deres bolig. 1976.

Percentage of families being inconvenienced by damp, draught or cold in their dwellings. 1976.

Figur 8.D

Kilde: Tabel 8.8.

Tabel 8.9 Egentlige boliger fordelt efter boligens art. 1955-1983.

Dwelling stock by type of building. Percent. 1955-1983.

	1955	1960	1965	1970	1977	1980	1983
	1	2	3	4	5	6	7
	Percent						
1 Landbrugsejendomme	14	12	12	10	7	7	7
2 Enfamiliehuse	31	33	36	41	48	49	50
3 Tofamiliehuse	11	11	9	7	8	43	41
4 Etageejendomme	43	44	43	42	37		
5 Andet	1	0	0	0	0	1	2
6 I alt	100	100	100	100	100	100	100
7 Antal egentlige boliger i tusinder	1 380	1 463	1 578	1 743	2 013	2 109	2 188

Anm.: Ved egentlige boliger forstås boliger med eget køkken eller kogeinstallation. Kollegieboliger er ikke medregnet i perioden 1955-1970.

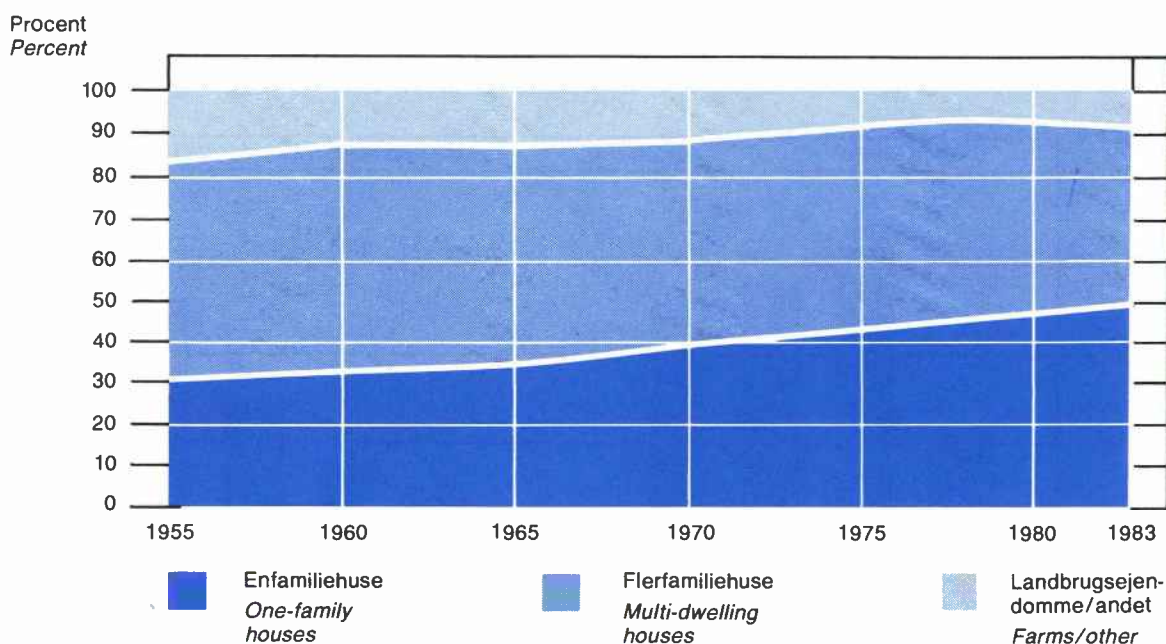
Kilde: Til 1955: Det Statistiske Departement: Boligtællingen oktober 1955. København, 1959, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 170. bind, 3. hæfte). Til 1960: Det Statistiske Departement: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960. C. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 2). Til 1965: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 27. september 1965. C. København, 1969, (Statistisk Tabelværk, 1969, 8). Til 1970: Danmarks Statistik: Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970. C, 2. København, 1975, (Statistisk Tabelværk, 1975, 8). Til 1977: Danmarks Statistik: Boligopgørelsen 1. april 1977. København, 1980, (Statistisk Tabelværk, 1980, 5). Til 1980: Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1980. København, 1981, (Statistisk Tabelværk, 1981, 3). Til 1983: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Front Column, 1: farms; 2: one-family houses; 3: two-family houses; 4: multi-dwelling houses; 5: other; 6: total; 7: number of dwellings proper, in thousands.

Note: Dwellings proper are defined as dwellings with own kitchen or cooking facilities. Student hostels are not included in the period 1955-1970.

Figur 8.E Egentlige boliger fordelt efter boligens art. 1955-1983.

Dwelling stock by type of building. 1955-1983.

Kilde: Tabel 8.9.

Egentlige boliger fordelt efter ejerskab. 1955-1983.

Dwelling stock by form of tenure. Percent, 1955-1983.

Tabel 8.10

	1955	1960	1965	1970	1980	1983
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Beboet af ejeren	45	46	47	49	52	52
2 Udlejede	48	48	47	47	42	43
3 Andet/uoplyst	7	6	6	4	6	5
4 I alt	100	100	100	100	100	100
5 Antal egentlige boliger i tusinder	1 385	1 463	1 578	1 743	2 109	2 188

Anm.: Ved egentlige boliger forstås boliger med eget køkken eller kogeinstallation. Kollegieboliger er ikke medregnet i perioden 1955-1970.

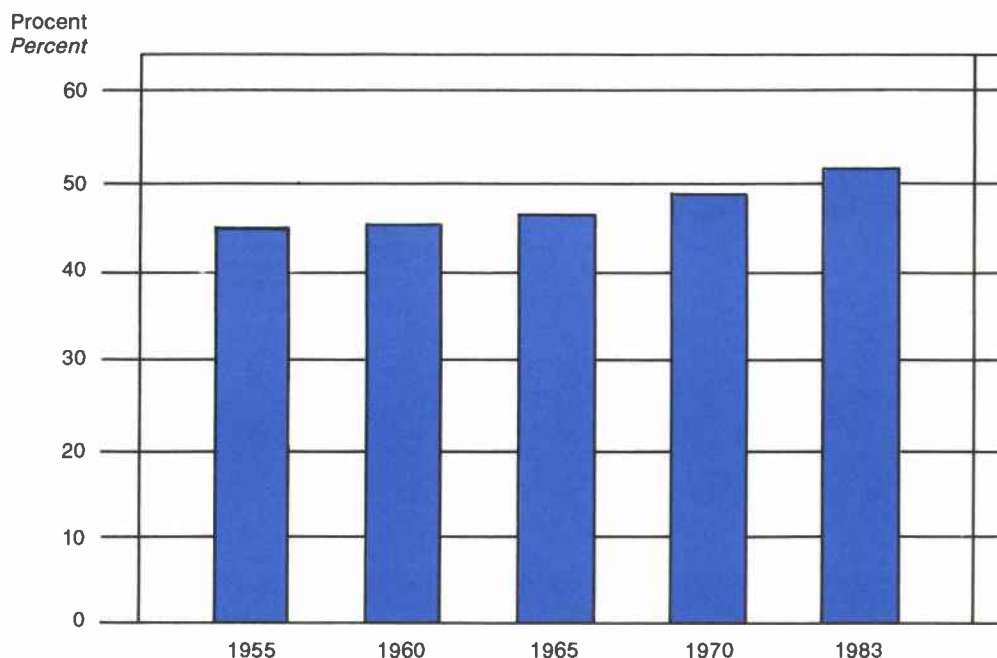
Kilde: Til 1955: Det Statistiske Departement: Boligtællingen oktober 1955. København, 1959, (Statistiske Meddelelser, 4. række, 170. bind, 3. hæfte). Til 1960: Det Statistiske Departement: Folke- og boligtællingen 26. september 1960. C. København, 1964, (Statistisk Tabelværk, 1964, 2). Til 1965: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 27. september 1965. C. København, 1969, (Statistisk Tabelværk, 1969, 8). Til 1970: Danmarks Statistik: Folke- og boligtællingen 9. november 1970. C, 2. København, 1975, (Statistisk Tabelværk, 1975, 8). Til 1980: Danmarks Statistik: Boligtællingen 1. januar 1980. København, 1981, (Statistisk Tabelværk, 1981, 3). Til 1983: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation - Front Column, 1: owner-occupied; 2: rented; 3: other/not stated; 4: total; 5: number of dwellings proper, in thousands. Note: Dwellings proper are defined as dwellings with own kitchen or cooking facilities. Student hostels are not included in the period 1955-1970.

Andel af egentlige boliger, der er ejerboliger. 1955-1983.

Owner-occupied dwellings as a percentage of the dwelling stock. 1955-1983.

Figur 8.F

Kilde: Tabel 8.10.

Tabel 8.11 Andel af husstande i forskellige socio-økonomiske grupper, der ejer eller lejer deres bolig. 1981.

Percentage of households owning or renting their dwellings, by socio-economic group. 1981.

	Enlige				Ægtepar mv. ¹			
	Ejer-bolig	Heraf eget en-familie-hus mv. ²	Lejet bolig	Heraf lejet i fler-familie-hus mv.	Ejer-bolig	Heraf eget en-familie-hus mv. ²	Lejet bolig	Heraf lejet i fler-familie-hus mv.
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procentandel							
1 I erhverv	32	23	65	55	72	68	27	20
2 Selvstændige	68	58	30	23	87	82	12	8
3 I landbrug	92	91	7	2	96	95	4	1
4 I øvrige erhverv	54	39	44	35	81	73	18	13
5 Funktionærer	32	20	66	56	74	69	26	18
6 Funktionærer I	51	34	47	39	81	77	18	12
7 Funktionærer II	38	27	60	50	76	72	24	17
8 Funktionærer III	25	14	73	63	64	58	35	27
9 Arbejdere	25	18	73	61	64	61	35	26
10 Faglærte	32	21	65	56	68	65	31	24
11 Ikke-faglærte	22	17	75	63	60	57	39	29
12 Lønmodtagere uden nærmere angivelse	22	15	75	55	44	36	55	40
13 Uden for erhverv	26	22	72	62	52	48	47	38
14 Pensionister	28	24	70	62	54	50	46	37
15 Øvrige uden for erhverv	10	7	87	62	46	41	53	42
16 Alle	29	23	69	58	69	65	31	23

Anm.: For ægtepar mv. er anvendt mandens socio-økonomiske gruppe. En husstand består af personer boende på samme adresse, uanset familiære tilknytningsforhold.

¹ Omfatter ægtepar og husstande med to voksne af forskelligt køn.

² Omfatter stuehuse, parcelhuse samt række-, kæde- og dobbelhuse.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

Translation – Heading, Columns 1-4: single persons; 5-8: married couples, etc.(1); 1 and 5: owning their dwelling; 2 and 6: owning a one-family house, etc.(2); 3 and 7: renting their dwelling; 4 and 8: renting a dwelling in a multi-familyhouse. – **Front Column, 1:** economically active; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 12: employees, not further specified; 13: not economically active; 14: pensioners; 15: others not economically active; 16: total.

Note: In the case of married couples, etc., the husband's socio-economic group is used. A household consists of all persons resident at the same address, irrespective of family ties.

¹ Married couples and households with at least two adults of opposite sex.
² Detached or undetached one-family houses, including farmhouses.

Personer i forskellige familie-socialgrupper, fordelt efter karakteren af boligkvarteret. 1976.

Population by social group of family and by type of neighbourhood. Percent. 1976.

Tabel 8.12

	Parcelhus- kvarter/ landsby	Etage- hus- kvarter	Blandet bebyg- gelse	På landet	I alt	Antal svar- per- soner
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Enlige	30	35	23	12	100	1 090
2 Socialgruppe I + II	39	35	21	5	100	74
2 Socialgruppe III	31	29	25	15	100	172
4 Socialgruppe IV	29	38	23	10	100	328
5 Socialgruppe V	28	35	20	17	100	364
6 Kan ikke placeres	31	39	23	7	100	152
7 Ægtepar/samlevende ¹	51	19	16	14	100	4 076
8 Socialgruppe I + II	61	15	17	7	100	732
9 Socialgruppe III	52	13	13	22	100	1 372
10 Socialgruppe IV	47	27	18	8	100	1 213
11 Socialgruppe V	45	22	18	15	100	742
12 Alle	46	22	18	14	100	5 166

¹ Familie-socialgruppen konstrueres ved at tage den af ægtefællerne/de samlevende, der har den højeste socialgruppe.
Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading. Column 1: area with chiefly one-family houses/village; 2: area with chiefly multi-dwelling houses; 3: area with mixed types of building; 4: rural areas; 5: total; 6: number of respondents. – **Front Column.** 1: single persons; 6: not classified by social group; 7: married/cohabiting persons (1); 12: total.

¹ Married persons and couples living in consensual union are classified according to the partner in the higher social group.

Tabel 8.13 Andel af befolkningen, der har forholdsvis langt til forskellige nødvendige faciliteter. 1976.

Percentage of population living relatively far from certain necessary facilities. 1976.

	Daglig- vare- butik	Super- marked	Station/ bus- stoppe- sted	Lægen	Apotek	Posthus	Social/- syge- sikrings- kontor	Antal svarper- soner ²	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	Procentandel ¹								
1	2 000 indbyggere og derover .	1	7	2	24	14	9	30	3 441
2	Socialgruppe I + II	1	6	2	18	11	7	26	635
3	Socialgruppe III	2	6	3	22	12	8	27	895
4	Socialgruppe IV	1	6	2	24	13	8	31	1 124
5	Socialgruppe V	2	10	2	28	18	14	37	658
6	Kan ikke placeres	2	13	4	31	19	17	29	129
7	Mindre end 2 000 indbyggere .	7	38	9	43	34	17	57	1 725
8	Socialgruppe I + II	2	23	3	32	23	7	39	171
9	Socialgruppe III	7	37	10	42	32	16	57	649
10	Socialgruppe IV	6	39	8	43	34	17	55	417
11	Socialgruppe V	10	45	11	48	40	22	64	449
12	Kan ikke placeres	13	49	5	56	51	23	61	39
13	Alle	3	17	5	30	21	12	39	5 166

Anm.: Familie-socialgruppen konstrueres ved at tage den af ægtefællerne/de samlevende, der har den højeste socialgruppe.

¹ Andel, der har mere end 20 minutters gang eller 10 minutter på anden transportmåde til de forskellige steder.

² 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Column 1: general shop; 2: supermarket; 3: railway station/busstop; 4: medical practitioner; 5: chemist; 6: post office; 7: social security office; 8: number of respondents(2). - **Front Column**, 1: municipalities whose largest urban area has 2 000 inhabitants or more; 6 and 12: not classified by social group; 7: municipalities whose largest urban area has less than 2 000 inhabitants; 13: total.

Note: Married persons and couples living in consensual union are classified according to the partner in the higher social group.

¹ Percentage having more than 20 minutes on foot or 10 minutes by other means of transport to various destinations.

² Aged 20-69 years.

Tabel 8.14 Andel af familier med børn under 14 år, der ikke finder legemulighederne for deres børn tilfredsstillende. 1976.

Percentage of families with children under 14 finding playing facilities unsatisfactory. 1976.

	Socialgruppe ¹				Alle	Antal svarper- soner ²	
	I + II	III	IV	V	5	6	
	1	2	3	4	5	6	
	Procentandel ³						
1	Hovedstadsområdet	25	30	37	41	33	416
2	10 000 indb. og derover	21	32	36	43	33	606
3	2 000-9 999 indb.	22	28	21	41	26	300
4	Mindre end 2 000 indb.	22	23	23	27	24	720
5	Hele landet	22	27	30	35	29	2 042

¹ Familie-socialgruppen konstrueres ved at tage den af ægtefællerne/de samlevende, der har den højeste socialgruppe.

² 20-69 årige, der har børn under 14 år.

³ Andel der har svaret »ikke særligt/slet ikke tilfredsstillende« på spørgsmålet »Er lege- og fritidsmulighederne for Deres barn/børn tilfredsstillende, her hvor De bor?«

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Columns 1-4: social groups(1); 5: total; 6: number of respondents(2). - **Front Column**, 1: Copenhagen metropolitan area; 2: other municipalities whose largest urban area has 10 000 or more inhabitants; 3: municipalities whose largest urban area has 2 000-9 999 inhabitants; 4: municipalities whose largest urban area has less than 2 000 inhabitants; 5: all Denmark.

¹ Married persons and couples living in consensual union are classified according to the partner in the higher social group.

² Persons aged between 20 and 69 years with children under 14.

³ Percentage answering »Not very satisfactory/not at all satisfactory« to the question »Are playing facilities for your child/children satisfactory where you live?«

9

Fritid

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Tidsanvendelse			Tidsanvendelse	
9.1	Det gennemsnitlige tidsforbrug pr. person i et døgn til forskellige hovedaktiviteter, opdelt på familietyper. 1964 og 1975	240	9.A.	Det gennemsnitlige tidsforbrug til forskellige hovedaktiviteter. 1964 og 1975	241
9.2	Tidsforbrug pr. person for fulltidsbeskæftigede, fordelt efter hovedaktiviteter, opdelt på køn og alder. 1964 og 1975	241		Fritidsaktiviteter	
9.3	Fritiden fordelt efter anvendelse på hverdage, opdelt på køn og arbejdsstilling. 1975	242	9.B.	Andel af befolkningen, der udnytter fritiden til forskellige fysiske aktiviteter og læsning. 1975/76 og 1982..	248
	Fritidsaktiviteter		9.C	Andel af befolkningen, der i deres fritid deltager i kulturelle arrangementer mv. 1975/76 og 1982	249
9.4	Fysisk aktivitet i fritiden, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1975 og 1982	243			
9.5	Fysisk aktivitet i fritiden, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1975 og 1982	244			
9.6	Læsning i fritiden, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1982	245			
9.7	Læsning i fritiden, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1982	246			
9.8	Deltagelse i kulturelle arrangementer, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1982	247			
9.9	Deltagelse i kulturelle arrangementer, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1982	250			
9.10	Forskellige fritidsaktiviteter uden for hjemmet, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1976 og 1982	251			
9.11	Forskellige fritidsaktiviteter uden for hjemmet, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1976 og 1982	252			
	Ferie				
9.12	De erhvervsmæssigt beskæftigede, fordelt efter feriens længde. 1964-1981.	253			
9.13	Antal ugers ferie blandt beskæftigede i forskellige arbejdsstillingsgrupper. 1981.	253			
9.14	Befolkningen, der holdt ferie uden for hjemmet, fordelt efter rejsearrangement, overnatningsform og transportmiddel. 1972-1980	254			

Indledning

Der tales ofte om, at vi er på vej mod fritids-samfundet. Baggrunden for dette er den reduktion af den overenskomstmæssige arbejdstid, der er sket de sidste 30 år, samt udsigterne til en yderligere reduktion af denne. Fritiden er imidlertid ikke blot den tid, der er tilbage, når erhvervsarbejdstiden er fratrukket den samlede tid. Hvis man lægger vægt på fritid, skal der være tale om tid, som man frit kan råde over – underforstået uden at forsømme nogle pligter. Med dette begreb er det mere tvivlsomt, om der er tale om øget fritid. Således er kvindernes forøgede erhvervsdeltagelse med til at reducere familiens samlede fritid, ligesom visse grupper af befolkningen ikke mere har fremmed hjælp til arbejdet i husholdningerne og dermed har fået reduceret deres fritid. På den anden side har den stigende økonomiske velstand betydet anskaffelse af maskiner og lignende til at udføre meget af det huslige arbejde, hvilket skulle give øget fritid.

Hvad enten man betragter fritiden som en modsætning til arbejdstiden eller som den tid, der er til rådighed, når man har overstået de nødvendige gøremål, herunder erhvervsarbejde, kan man i alle tilfælde tale om fritidens funktioner. Ordnet efter grad af personlig udfoldelse kan følgende funktioner specificeres: 1) afslapning, der i hovedsagen er en reaktion på træthed, 2) underholdning, der omfatter modtagelse af indtryk, 3) rekreation, som hovedsagelig er fysisk energiforbrug, fx motion og leg, og 4) skabende aktivitet.

Mange fritidsaktiviteter foregår sammen med andre mennesker eller er orienteret mod hjemmet. Dette medfører, at det er en fordel at have fritid samtidig med ens familie og venner. Det er således ikke blot længden af fritiden, der er af betydning, men også placeringen. Flertallet af befolkningen har da også fri fra arbejde stort set på samme tid, dvs. fra sidst på eftermiddagen (hverdage) til næste dags morgen, i weekenden samt i juli måned. En mindre del af befolkningen har dog fritiden placeret på andre tidspunkter, fx skifteholdsarbejdere og plejepersonale.

Ud over placeringen af fritiden kan en række andre forhold virke hæmmende på en aktiv udnyttelse af fritiden. Bor man fx langt fra skolen, biblioteket, biografen, teatret, sportshallen mv., kan dette i sig selv afskære fra deltagelse i de aktiviteter, der foregår her. Hertil kommer, at de øvrige områder af levevilkårene har stor betydning for mulighederne

for at deltage i forskellige former for fritidsaktiviteter. Fysiske og psykiske belastninger i arbejdstiden, dårligt helbred, trange boligforhold, lav indkomst og familieforpligtelser er alle eksempler på sider af levevilkårene, som kan hæmme den enkeltes aktivitet i fritiden.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne om fritidsforholdene er opdelt i 3 hovedgrupper: tidsanvendelse, fritidsaktiviteter og ferie.

Befolkningens tidsanvendelse er primært belyst gennem tidsanvendelsesundersøgelser, som er gennemført i 1964 og 1975. I disse undersøgelser foretages en kortlægning af, hvor meget tid der anvendes til forskellige aktiviteter, og hvornår disse aktiviteter finder sted. Desværre findes der ikke nyere oplysninger på dette område. Tabel 9.1 og 9.2 viser, hvor meget tid befolkningen i forskellige aldersgrupper og familietyper anvender til 4 hovedaktiviteter i 1964 og 1975: primære behov (søvn, spisning, toilette mv.), bruttoarbejdstid, husligt arbejde og fritid. Tabellerne viser, at der i perioden 1964-1975 er sket en reduktion af fritiden.

I tabel 9.3 er vist, hvordan fritiden anvendes på en hverdag i 1975. En trediedel af fritiden anvendes til socialt samvær, en anden trediedel anvendes til at se tv og høre musik eller radio, medens en fjerdedel anvendes til fritidsaktiviteter og en tiendedel til afslapning.

Befolkningens deltagelse i en lang række fritidsaktiviteter er vist i tabel 9.4-9.11. Disse forskellige fritidsaktiviteter er opdelt i grupper efter karakteren af aktiviteterne. Aktivitetsdeltagelsen er vist for forskellige aldersgrupper, bopælsområder, arbejdsstillingsgrupper, skoleuddannelse samt for mænd og kvinder.

Tabel 9.4 og 9.5 viser befolkningens deltagelse i fysiske fritidsaktiviteter som fx at dyrke sport og motion, gå eller cykle ture, benytte park, skov eller strand. Tabellerne viser, at der er en væsentlig stigning i andelen, der dyrker sport og motion fra 1975 til 1982.

Tabel 9.6 og 9.7 viser læseaktiviteten. Heri indgår såvel avislæsning som læsning af bøger, ugeblade og fagblade samt biblioteksbenyttelse. Der har været tale om et fald i den andel, der daglig læser avis, medens der er en nærmest uændret del, der læser bøger og benytter biblioteket. Tabellerne viser i øvrigt, at der er væsentlige alders- og uddannelsesmæssige forskelle i læsemønstret.

Tabel 9.8 og 9.9 viser befolkningens deltagelse i kulturelle aktiviteter. De omfatter bio-

grafer, teater, cirkus, museer og koncerter, samt hvorvidt man synger eller spiller selv. Bortset fra et fald i biografbesøgene viser tabellerne en mindre stigning i de kulturelle aktiviteter fra 1975 til 1982. Desuden er der store forskelle i den kulturelle deltagelse mellem de forskellige befolkningsgrupper, især uddannelsesmæssige forskelle.

Tabel 9.10 og 9.11 viser befolkningens deltagelse i nogle andre fritidsaktiviteter, der foregår uden for hjemmet. Det drejer sig om så forskellige ting som at gå i kirke, gå til møder, køre bilture, gå på restaurant og overvære sportsarrangementer.

Ferie er vist i tabel 9.12-9.14. Ferieforholdene er primært belyst for de beskæftigedes vedkommende. I tabel 9.12 vises omfanget af ferie blandt de beskæftigede i perioden 1964-1981. Tabellen viser, at ferien er blevet betydeligt forlænget i overensstemmelse med aftalerne på arbejdsmarkedet. Tabel 9.13 viser feriens længde for forskellige arbejdsstillingsgrupper. De selvstændige, specielt inden for landbruget, har betydeligt mindre ferie end lønmodtagerne. Desuden har funktionærerne lidt længere ferie end arbejderne.

Hvordan den del af ferien, som afholdes uden for hjemmet, foregår med hensyn til rejseform, overnatningsform og transportmiddel, er vist i tabel 9.14. Desuden viser tabellen ændringerne i perioden 1972-1980. Der er kun tale om mindre ændringer i denne periode, bl.a. er ferie i sommerhus blevet mere udbredt.

Datakilder

Løbende statistik

Den løbende statistik om fritidsforhold er spredt over flere institutioner. Danmarks Statistik publicerer løbende statistik om biograf, museer og kirker (1). Desuden foretages hvert 4. år en ferieundersøgelse (2), der belyser ferienes omfang, former, steder og omkostninger.

Løbende statistik om læsning af aviser, blade og bøger forestås især af udgiverne selv i form af årlige opgørelser af deres produktion og brugen af deres aviser og blade (3).

Radio- og tv-statistik udføres løbende af Danmarks Radio, der har en særlig medieforskningsafdeling (4).

Øvrige datakilder

De væsentligste kilder til vor viden om fritidsforholdene stammer fra Socialforskningsin-

stitutts fritidsundersøgelser. Disse undersøgelser blev gennemført i 1964 (5) og 1975 (6) og omfatter dels en kortlægning af befolkningens tidsforbrug til forskellige formål og dels en belysning af befolkningens fritidsaktiviteter og -interesser. Kultur- og fritidsaktiviteterne er desuden blevet undersøgt på en sammenlignelig måde i 1982 af Danmarks Statistik gennem gentagelse af en række spørgsmål fra Socialforskningsinstitutts 1975-undersøgelse. Disse resultater indgår i en ajourført udgave af en publikation om kulturstatistik (7).

Socialforskningsinstitutts velfærdsundersøgelse fra 1976 indeholder også en bred belysning af fritidsforholdene (8).

Desuden er der også i 1976 lavet en undersøgelse af fritidstilbud, fritidsadfærd og massemedier i 3 kommuner af forskellig størrelse (9).

Børns fritidsaktiviteter er belyst i en særlig undersøgelse, der blev gennemført i 1977-1978 af en arbejdsgruppe under Kulturministeriet (10). Endelig har Socialforskningsinstituttet gennemført en undersøgelse af biblioteksbenyttelse (11).

- (1) Publiceres løbende i: Danmarks Statistik: Uddannelse og kultur. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang..., 1983 Biograf- og filmsstatistikken publiceres kvartalsvis, medens museums- og kirkestatistikken publiceres årligt.
- (2) Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1981, A, Nr. 27. København, 1981. Fremtidige ferieundersøgelser vil blive publiceret i: Danmarks Statistik: Samfærdsel og turisme. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983.... Der er gennemført ferieundersøgelser i 1972, 1976 og 1980. Undersøgelsen er en interviewundersøgelse med en stikprøve af den voksne danske befolkning og gennemføres regelmæssigt hvert 4. år.
- (3) Dansk Media Komite: Dansk Media Index. København, 19 Dette værk udgives årligt og giver en meget omfattende belysning af de fleste aviser, ugeblade og magasiners læserskare. Dansk Oplagskontrol: Oplagsbulletin og markedstal 1983 giver løbende oplysninger om de fleste aviser og blades oplagsstørrelse. København, 19 Bibliotekscentralen: Dansk Bogfortegnelse. Årskatalog 1983. København, 19 Udgives årligt og omfatter en optælling af alle titler på bøger, der udgives i Danmark.
- (4) Danmarks Radio gennemfører løbende interviewundersøgelser om befolkningens brug af radio og tv ved hjælp af såkaldte radio- og tv-frekvensundersøgelser. Resultaterne af disse undersøgelser publiceres af Danmarks Radio.
- (5) Kühl, P.-H.; Koch-Nielsen, Inger og Westergaard, Kaj: Fritidsvaner i Danmark - med særligt hensyn til radio og fjernsyn. København, 1966, (Socialforskningsinstitutts publikation, 25). Kühl, P.-H.; Koch-Nielsen, Inger og Westergaard, Kaj: Fritidsvaner i Danmark. 2. forkortede udgave. København, 1976, (Socialforskningsinstitutts

publikation, 25 A). Afsnittene om radio/tv og særlige sønderjyske forhold er udeladt i forhold til publikation 25.

Kühl, P.-H.: Fritid 1964-75. Udviklingstendenser i fritidsadfærd og kultur. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 27). En sammenligning af 1964- og 1975-undersøgelserne.

- (6) Kühl, P.-H. og Koch-Nielsen, Inger: Fritid 1975. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 14).

Kühl, P.-H. og Munk, Jens Kristian: Døgnrytme. Befolkningens tidsanvendelse på ugens dage. København, 1976, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 15).

- (7) Danmarks Statistik og Kulturministeriet: Dansk kultur-statistik 1960-1977. København, 1979. En meget omfattende fremstilling af fritids- og kulturstatistik. En ajourført udgave er planlagt til at udkomme i 1985.

- (8) Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte levekårskomponenter, af Søren Geckler mfl.

- (9) Bakke, Marit: Fritid som velfærd. København, 1981. Omfatter Blåbjerg, Århus og Middelfart kommuner.

- (10) Forchhammer, Jette og Helmer-Petersen, Jan: Kulturens børn. København, 1980. Omfatter 9-12 åriges fritidsaktiviteter.

- (11) Kühl, P.-H. og Munk, Jens Kristian: Folkebiblioteket og befolkningen. København, 1979. (Socialforskningsinstituttets publikation, 89).

Tabel 9.1 Det gennemsnitlige tidsforbrug pr. person i et døgn til forskellige hovedaktiviteter, opdelt på familietyper. 1964 og 1975.

Time spent on selected activities, by family type. Hours and minutes per person per day. 1964 and 1975.

	Primære behov ¹		Brutto-arbejdstid ²		Husligt arbejde ³		Fritid ⁴	
	1964	1975	1964	1975	1964	1975	1964	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Antal timer og minutter ⁵							
1 Enlige uden børn	10:06	10:24	3:48	3:30	1:18	1:18	8:18	8:24
2 16-39 år	8:54	9:12	7:54	6:36	0:36	0:54	6:36	7:18
3 40-59 år	9:30	10:00	5:36	5:12	1:48	1:42	7:12	7:00
4 60 år og derover	10:48	11:18	1:42	1:00	2:00	2:06	9:30	9:36
5 Par uden børn	10:12	11:00	3:12	3:12	2:18	2:12	8:24	7:30
6 16-39 år	9:06	9:36	4:06	6:24	2:12	1:42	8:36	6:12
7 40-59 år	9:54	10:36	3:48	4:00	2:42	2:12	7:36	7:06
8 60 år og derover	10:42	11:36	2:24	1:48	2:00	2:24	8:54	8:06
9 Familier med børn	9:24	10:12	4:36	5:00	2:30	2:24	7:24	6:18
10 Yngste barn 0-6 år	9:30	10:18	3:54	4:54	3:30	2:36	7:12	6:12
11 Yngste barn 7-14 år	9:24	10:18	4:24	4:48	2:48	2:36	7:24	6:12
12 Yngste barn 15-25 år	9:24	10:06	5:24	5:18	1:36	1:54	7:36	6:36
13 Andre familier	9:30	11:00	3:54	3:00	1:54	2:18	8:36	7:42
14 Alle	9:42	10:30	4:06	4:18	2:24	2:18	7:48	7:06

¹ Søvn, toilette, spising og lignende.

² Erhvervsarbejde, uddannelse, transport, afhentning af børn og lignende.

³ Praktisk arbejde i hjemmet, indkøb, havearbejde, husholdning og lignende.

⁴ Øvrige aktiviteter og afslapning.

⁵ Gennemsnit af alle ugens dage.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelser i 1964 og 1975.

Translation – Heading, Columns 1-2: primary requirements(1); 3-4: gross working hours(2); 5-6: domestic work(3); 7-8: leisure time(4). – **Front Column,** 1: single persons without children; 5: couples without children; 9: families with children; 2-4 and 6-8: age groups; 10-12: age of youngest child; 13: other families; 14: total.

¹ Sleep, personal hygiene, meals, etc.

² Occupational work, education, transportation, fetching children, etc.

³ Housework, shopping, gardening, cooking, etc.

⁴ Other activities and relaxation.

⁵ Average for all the days of the week.

Tidsforbrug pr. person for fuldtidsbeskæftigede, fordelt efter hovedaktiviteter, opdelt på køn og alder. 1964 og 1975.

Time spent by full-time employed people on selected activities, by sex and age. Hours and minutes. 1964 and 1975.

Tabel 9.2

	Primære behov ¹		Bruttoarbejdstid ²		Husligt arbejde ³		Fritid ⁴	
	1964	1975	1964	1975	1964	1975	1964	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Antal timer og minutter ⁵							
1 Mænd	9:06	9:54	7:30	7:00	0:18	0:54	7:00	6:12
2 16-30 år	8:36	9:36	7:42	7:06	0:18	0:54	7:24	6:24
3 31-50 år	9:00	9:54	7:42	7:18	0:18	0:54	7:00	6:00
4 51 år og derover	9:36	10:06	7:18	6:30	0:24	0:54	6:48	6:24
5 Kvinder	9:00	10:06	5:42	5:06	2:24	3:00	7:00	5:54
6 16-30 år	8:48	9:54	5:18	5:42	1:42	2:30	8:12	6:00
7 31-50 år	8:48	10:12	6:06	4:36	2:54	3:24	6:06	5:48
8 51 år og derover	9:24	10:00	5:30	4:54	2:24	3:00	6:24	6:06
9 Alle	9:06	10:00	7:00	6:18	0:54	1:42	7:00	6:06

¹ Søvn, toilette, spisning og lignende.

² Erhvervsarbejde, uddannelse, transport, afhentning af børn og lignende.

³ Praktisk arbejde i hjemmet, indkøb, havearbejde, husholdning og lignende.

⁴ Øvrige aktiviteter og afslapning.

⁵ Gennemsnit af alle ugens dage.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelser i 1964 og 1975.

Translation - Heading, Columns 1-2: primary requirements(1); 3-4: gross working hours(2); 5-6: domestic work(3); 7-8: leisure time(4). - Front Column, 1: men; 5: women; 2-4 and 6-8: age groups; 9: total.

¹ Sleep, personal hygiene, meals, etc.

² Occupational work, education, transportation, fetching children, etc.

³ Housework, shopping, gardening, cooking, etc.

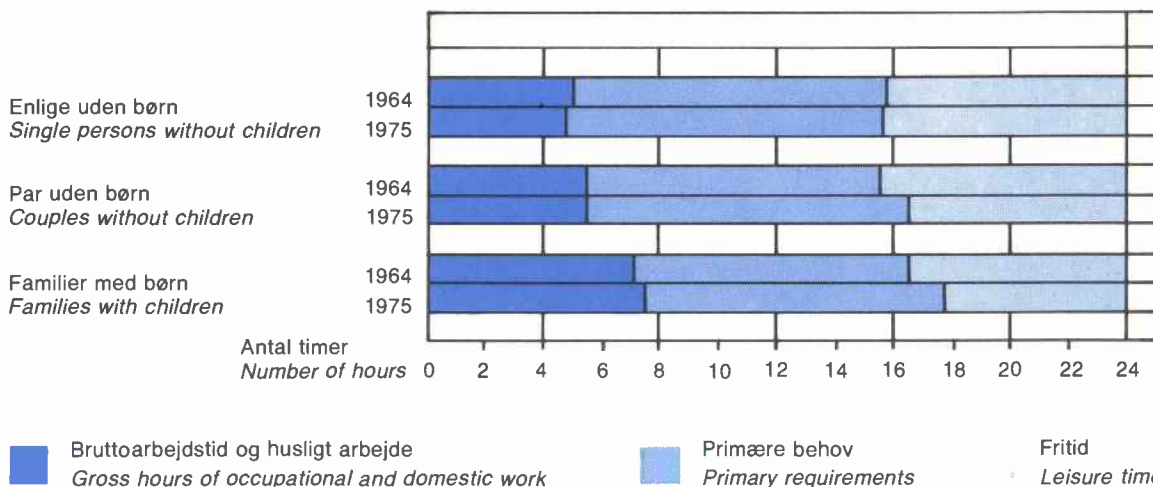
⁴ Other activities and relaxation.

⁵ Average for all the days of the week.

Det gennemsnitlige tidsforbrug til forskellige hovedaktiviteter. 1964 og 1975.

Time spent on selected activities. 1964 and 1975.

Figur 9.A

Kilde: Tabel 9.1.

Tabel 9.3 Fritiden fordelt efter anvendelse på hverdage, opdelt på køn og arbejdsstilling. 1975.

Leisure time spent on selected activities on weekdays, by sex and employment status. Percent. 1975.

	Familie- sam- vær	På besøg/ have besøg	Læs- ning	Tv/ radio/ musik	Sport/ hobby	Kultur/ for- lystel- ses- arran- ge- menter	Afslap- ning	I alt	Fritid i antal timer og mi- nutter
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Procent af samlet fritid								
1 Mænd									
2 Selvstændige landmænd	5	26	11	38	5	6	9	100	4:24
3 Selvstændige i byerhverv	7	31	10	30	7	6	9	100	4:12
4 Funktionærer	8	22	15	31	10	9	5	100	4:43
5 Arbejdere	7	27	12	32	8	8	6	100	4:54
6 Pensionister	3	15	19	36	10	4	13	100	7:56
7 Kvinder									
8 Gifte, erhvervsarbejdende med børn	15	30	8	26	10	5	6	100	4:25
9 Gifte, erhvervsarbejdende uden børn	5	38	13	31	5	3	5	100	4:32
10 Pensionister	2	25	13	31	11	4	14	100	7:35
11 Alle ¹	6	27	12	31	10	5	9	100	5:51

¹ 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse, 1975.

Translation – Heading. Column 1: time spent with the family; 2: visits to and by relatives and friends; 3: reading; 4: TV/radio/music; 5: sports/hobby; 6: cultural activities/entertainment; 7: relaxation; 8: total; 9: leisure time in hours and minutes. – **Front Column,** 1: men; 2: self employed in agriculture; 3: self employed in other industries; 4: salaried employees; 5: manual workers; 6 and 10: pensioners; 7: women; 8: married, in employment, with children; 9: married, in employment, without children; 11: total (1).

¹ Aged 16 years and over.

Fysisk aktivitet i fritiden, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1975 og 1982.

Percentage of population spending leisure time on physical activities, by sex, age and degree of urbanization. 1975 and 1982.

Tabel 9.4

	Dyrker sport/ motion ¹		Medlem af idræts- forening	Mindst 1 gang om ugen		Benytter regelmæssigt		
	1975	1982		1982	Går/ cykler tur	Ude i naturen	Park/ skov/ strand	Idræts- anlæg
					1976	1976	1976	1976
	1	2	3	4	5	6	7	
	Procentandel							
1 Køn								
2 Mænd	31	46	30	56	34	56	24	
3 Kvinder	27	44	22	69	32	52	20	
4 Alder								
5 16-19 år	55	82	48	
6 20-29 år	41	66	37	66	30	60	28	
7 30-49 år	34	56	36	62	35	60	30	
8 50-69 år	17	23	9	60	32	43	8	
9 Bopælsområde								
10 Hovedstadsområdet	32	47	21	67	28	53	21	
11 10 000 indbyggere og derover	27	44	25	68	36	57	21	
12 2 000-9 999 indbyggere ..	36	55	33	66	37	60	27	
13 Under 2 000 indbyggere ..	26	41	27	53	33	50	22	
14 Alle ²	29	45	26	63	33	54	22	

¹ Inden for det sidste år.

² I 1975 og 1982: 16 år og derover, i 1976: 20-69-årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse, 1975 og velfærdsundersøgelse, 1976 samt Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, 1982.

Translation - Heading, Columns 1-2: doing sports/physical exercise (1); 3: being members of sports clubs, etc.; 4-5: at least once a week; 4: going for a walk or a bicycle ride; 5: going out into the countryside; 6-7: regularly using; 6: park/wood/beach; 7: sports ground, etc. - **Front Column**, 1: sex; 2: men; 3: women; 4: age groups; 9: degree of urbanization; 10: Copenhagen metropolitan area; 11: other municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 12: municipalities whose largest urban area has 2 000-9 999 inhabitants; 13: municipalities whose largest urban area has less than 2 000 inhabitants; 14: total(2).

¹ Within the past year.

² In 1975 and 1982: persons aged 16 years and over; in 1976: persons aged 20-69 years.

Tabel 9.5 Fysisk aktivitet i fritiden, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1975 og 1982.

Percentage of population spending leisure time on physical activities, by employment status and education. 1975 and 1982.

	Dyrker sport/ motion ¹		Medlem af idræts- forening	Mindst 1 gang om ugen		Benytter regelmæssigt	
	1975	1982		1982	Går/ cykler tur	Ude i naturen	Park/ skov/ strand
	1	2	3	4	5	6	7
	Procentandel						
1 Arbejdsstilling							
2 Selvstændige i landbrug . .	13	22	18	34	28	41	13
3 Selvstændige i øvrige erhverv	33	42	30	53	36	57	28
4 Medhjælpende ægtefæller	24	57	42	58	25	50	23
5 Funktionærer	39	64	38	66	36	63	30
6 Faglærte arbejdere	38	58	39	57	38	60	29
7 Ikke-faglærte arbejdere . .	25	44	26	57	28	49	19
8 Arbejdsløse	25	45	18	74	35	57	17
9 Pensionister	12	12	3	64	29	35	3
10 Studerende	52	65	38	70	33	65	31
11 Husmødre	27	45	18	74	34	52	15
12 Skoleuddannelse							
13 7 års skolegang	18	22	12	58	31	48	16
14 8-10 års skolegang	38	61	35	67	33	58	25
15 Realeksamen mv.	43	59	38	69	37	63	33
16 Studentereksamen mv.	47	65	35	70	42	70	29
17 Går i skole	63	92	58
18 Alle ²	29	45	26	63	33	54	22

¹ Inden for det sidste år.

² I 1975 og 1982: 16 år og derover, i 1976: 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse, 1975 og velfærdsundersøgelse, 1976 samt Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, 1982.

Translation - Heading, Columns 1-2: doing sports/physical exercise (1); 3: being members of sports clubs, etc.; 4-5: at least once a week; 4: going for a walk or a bicycle ride; 5: going out into the countryside; 6-7: regularly using; 6: park/wood/beach; 7: sports ground etc. - Front Column, 1: employment status; 2: self employed in agriculture; 3: self employed in other industries; 4: assisting spouses; 5: salaried employees; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: unemployed; 9: pensioners; 10: students; 11: homemakers; 12: level of general education; 13: 7 years' education; 14: 8-10 years' education; 15: »real« exam, etc.; 16: upper secondary school exam; 17: receiving general education; 18: total(2).

¹ Within the past year.

² In the 1975 and 1982: persons aged 16 years and over; in 1976: persons aged 20-69 years.

Læsning i fritiden, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1982.

Percentage of population spending leisure time on reading, by sex, age and degree of urbanization. 1982.

Tabel 9.6

	Læser daglig avis	Læser regelmæssigt		Er for tiden ved at læse en bog		Kommer på biblioteket mindst én gang pr. måned
		Uge- blade mv.	Fag- blade mv.	Skøn- litte- ratur	Fag- litte- ratur	
	1	2	3	4	5	6
Procentandel						
1 Køn						
2 Mænd	77	45	73	22	10	27
3 Kvinder	69	57	51	27	6	32
4 Alder						
5 16-19 år	59	67	39	22	11	47
6 20-29 år	61	46	71	23	10	32
7 30-49 år	74	46	73	27	9	35
8 50 år og derover	80	55	52	23	5	21
9 Bopælsområde						
10 Hovedstadsområdet	72	47	63	33	10	36
11 10 000 indbyggere og derover	77	53	61	23	7	30
12 2 000-9 999 indbyggere	68	56	68	26	10	34
13 Under 2 000 indbyggere	72	52	59	17	6	22
14 Alle 1982 ¹	73	51	62	24	8	30
15 Alle 1975 ¹	80	48	...	23	7	28

¹ 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, 1982 samt Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse, 1975.

Translation – Heading, Column 1: read a newspaper daily; 2-3: regularly read; 2: weekly magazines, etc.; 3: professional and trade journals; 4-5: reading a book at the moment; 4: fiction; 5: non-fiction; 6: visit the library at least once a month. – Front Column, 1: sex; 2: men; 3: women; 4: age groups; 9: degree of urbanization; 10: Copenhagen metropolitan area; 11: other municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 12: municipalities whose largest urban area has 2 000-9 999 inhabitants; 13: municipalities whose largest urban area has less than 2 000 inhabitants; 14-15: total(1).

¹ Aged 16 years and over.

Tabel 9.7 Læsning i fritiden, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1982.

Percentage of population spending leisure time on reading, by employment status and education. 1982.

	Læser daglig avis	Læser regelmæssigt		Er for tiden ved at læse en bog		Kommer på biblioteket mindst én gang pr. måned
		Uge- blade mv.	Fag- blade mv.	Skøn- litte- ratur	Fag- litte- ratur	
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel					
1 Arbejdsstilling						
2 Selvstændige i landbrug	85	50	89	7	4	2
3 Selvstændige i øvrige erhverv	85	42	78	28	5	17
4 Medhjælpende ægtefæller . .	90	51	60	28	5	21
5 Funktionærer	79	40	79	33	12	37
6 Faglærte arbejdere	65	49	73	17	8	22
7 Ikke-faglærte arbejdere	69	63	66	14	3	19
8 Arbejdsløse	47	49	61	19	10	39
9 Pensionister	73	59	37	21	3	20
10 Studerende	74	43	72	33	30	70
11 Husmødre	75	63	38	18	3	29
12 Skoleuddannelse						
13 7 års skolegang	76	58	52	18	3	17
14 8-10 års skolegang	64	54	65	22	6	29
15 Realeksamen mv.	78	41	78	34	12	40
16 Studentereksamen mv.	82	28	85	42	23	62
17 Går i skole	59	66	37	41	14	71
18 Alle 1982 ¹	73	51	62	24	8	30
19 Alle 1975 ¹	80	48	...	23	7	28

¹ 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, 1982 samt Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse, 1975.

Translation - Heading, Column 1: read a newspaper daily; 2-3: regularly read; 2: weekly magazines, etc.; 3: professional and trade journals; 4-5: reading a book at the moment; 4: fiction; 5: non-fiction; 6: visit the library at least once a month. - Front Column, 1: employment status; 2: self employed in agriculture; 3: self employed in other industries; 4: assisting spouses; 5: salaried employees; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: unemployed; 9: pensioners; 10: students; 11: homemakers; 12: level of general education; 13: 7 years' education; 14: 8-10 years' education; 15: »real« exam., etc.; 16: upper secondary school exam; 17: receiving general education; 18-19: total(1).

¹ Aged 16 years and over.

Deltagelse i kulturelle arrangementer, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1982.

Percentage of population spending leisure time on cultural activities, by sex, age and degree of urbanization. 1982.

Tabel 9.8

	Bio- graf ¹	Tea- ter ²	Cir- kus ³	Udstilling/museum ²			Koncert ³		Synger/ spiller	
				Kunst- udstil- ling	Kunst- mu- seum	Andet mu- seum	Klas- sisk	Under- hold- ning/ pop		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Procentandel										
1	Køn									
2	Mænd	20	12	9	19	16	30	8	16	4
3	Kvinder	16	21	12	20	20	27	9	12	6
4	Alder									
5	16-19 år	54	24	7	16	19	32	7	36	4
6	20-29 år	31	16	13	23	19	31	9	29	8
7	30-49 år	16	20	14	23	21	36	9	11	6
8	50 år og derover	5	12	7	14	14	20	9	5	2
9	Bopælsområde									
10	Hovedstadsområdet	20	28	12	29	28	34	13	15	8
11	10 000 indbyggere og derover	19	14	11	18	18	29	10	13	5
12	2 000-9 999 indbyggere	20	13	13	19	11	29	8	18	2
13	Under 2 000 indbyggere	12	8	8	11	10	23	5	12	5
14	Alle 1982 ⁴	18	17	10	19	18	29	9	14	5
15	Alle 1975 ⁴	23	16	...	18	14	24	7	12	6

¹ Inden for de sidste 4 uger.

² I denne sæson.

³ Inden for det sidste år.

⁴ 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, 1982 samt Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse, 1975.

Translation - Heading, Column 1: cinema(1); 2: theatre(2); 3: circus(3); 4-6: exhibition/museum(2); 4: art exhibition; 5: art gallery; 6: other museum; 7-8: concert(3); 7: classical music; 8: light/pop music; 9: singing/playing a musical instrument. - **Front Column, 1:** sex; 2: men; 3: women; 4: age groups; 9: degree of urbanization; 10: Copenhagen metropolitan area; 11: other municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 12: municipalities whose largest urban area has 2 000-9 999 inhabitants; 13: municipalities whose largest urban area has less than 2 000 inhabitants; 14-15: total (4).

¹ Within the last 4 weeks.

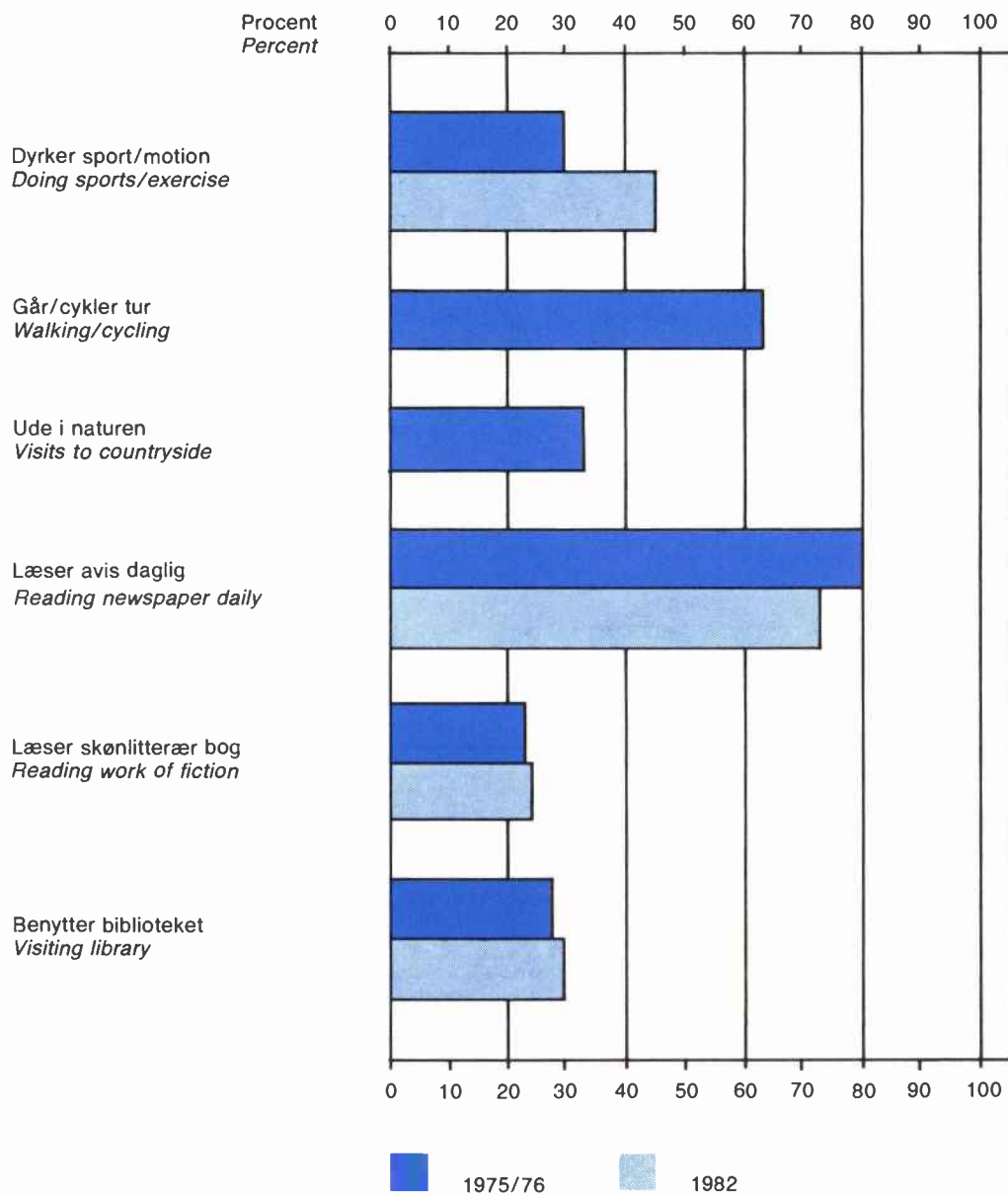
² In this season.

³ Within the last 12 months.

⁴ Aged 16 years and over.

Figur 9.B Andel af befolkningen, der udnytter fritiden til forskellige fysiske aktiviteter og læsning. 1975/76 og 1982.

Percentage of population spending leisure time on physical activities and reading. 1975/76 and 1982.

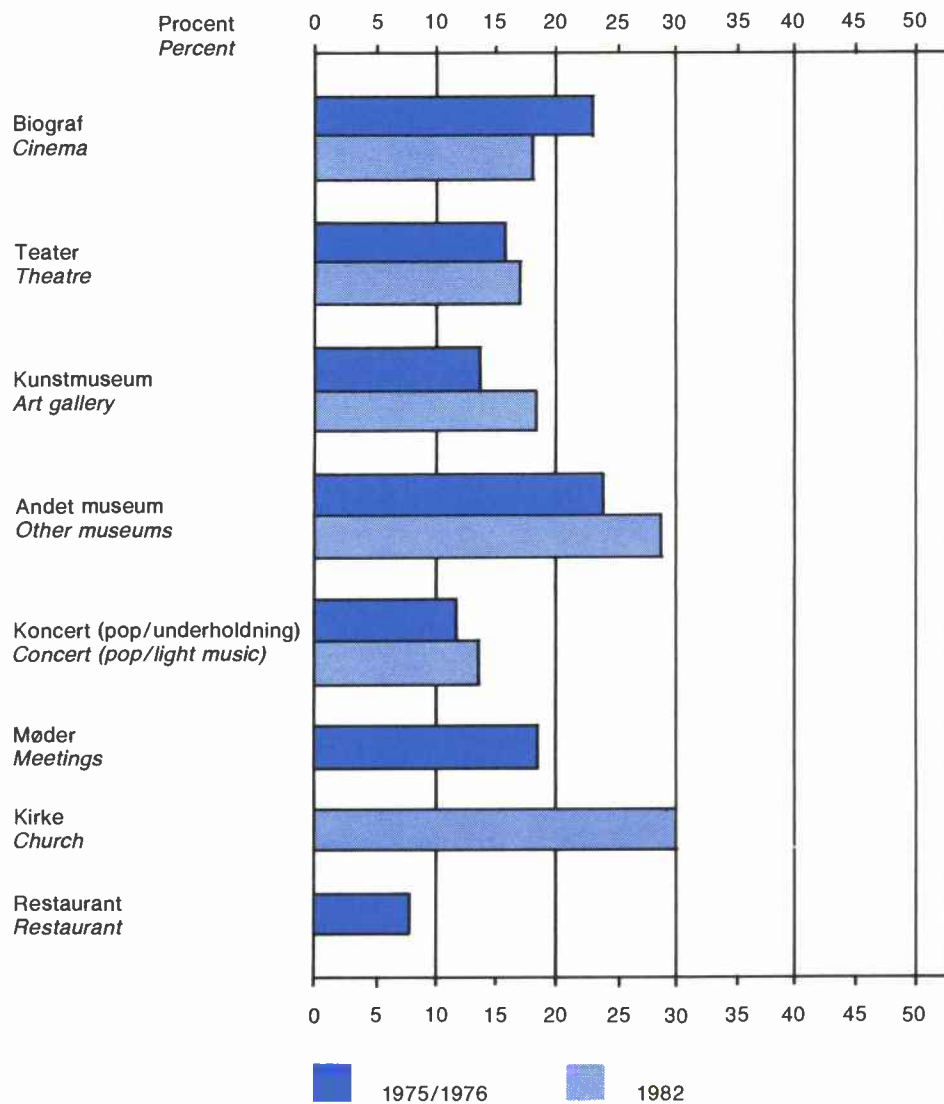

Kilde: Tabel 9.4 og 9.6.

Andel af befolkningen, der i deres fritid deltager i kulturelle arrangementer mv. 1975/76 og 1982.

Percentage of population spending leisure time on cultural activities. 1975/76 and 1982.

Figur 9.C

Kilde: Tabel 9.8 og 9.10.

Tabel 9.9 Deltagelse i kulturelle arrangementer, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1982.

Percentage of population spending leisure time on cultural activities, by employment status and education. 1982.

	Bio- graf ¹	Tea- ter ²	Cir- kus ³	Udstilling/museum ²			Koncert ³		Synger/ spiller selv
				Kunst- udstil- ling	Kunst- mu- seum	Andet mu- seum	Klas- sisk	Under- hold- ning/ pop	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Procentandel								
1	Arbejdsstilling								
2	4	2	2	4	8	22	6	9	5
3	Selvstændige i øvrige								
	12	17	10	20	16	36	10	18	5
4	6	21	12	27	25	30	7	8	8
5	18	26	16	29	26	38	13	16	7
6	28	9	7	12	15	26	4	17	3
7	19	8	11	10	7	26	4	16	4
8	26	7	12	19	16	26	10	22	4
9	6	9	5	9	10	16	6	4	2
10	57	39	14	49	39	39	21	30	14
11	10	15	9	14	14	25	9	6	3
12	Skoleuddannelse								
13	6	9	6	8	9	19	4	6	2
14	27	15	13	16	15	31	7	21	3
15	16	28	13	29	26	34	13	16	7
16	34	34	18	58	46	50	30	19	20
17	45	43	6	24	31	39	13	37	8
18	18	17	10	19	18	29	9	14	5
19	23	16	...	18	14	24	7	12	6

¹ Inden for de sidste 4 uger.

² I denne sæson.

³ Inden for det sidste år.

⁴ 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, 1982 samt Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse, 1975.

Translation – Heading. Column 1: cinema(1); 2: theatre(2); 3: circus(3); 4-6: exhibition/museum (2); 4: art exhibition; 5: art gallery; 6: other museum; 7-8: concert(3); 7: classical music; 8: light/pop music; 9: singing/playing a musical instrument. – **Front Column.** 1: employment status; 2: self employed in agriculture; 3: other industries; 4: assisting spouses; 5: salaried employees; 6: pensioners; 7: unskilled manual workers; 8: unskilled manual workers; 8: unemployed; 9: pensioners; 10: students; 11: homemakers; 12: level of general education; 13: 7 years' education; 14: 8-10 years' education; 15: "real" exam, etc.; 16: upper secondary school exam; 17: receiving general education; 18-19: total(4).

¹ Within the last 4 weeks.

² In this season.

³ Within the last 12 months.

⁴ Aged 16 years and over.

Forskellige fritidsaktiviteter uden for hjemmet, opdelt på køn, alder og bopælsområde. 1976 og 1982.

Percentage of population spending leisure time on various activities, by sex, age and degree of urbanization. 1976 and 1982.

Tabel 9.10

	Kører bilture ¹	Går til møder ²	Går i kirke ³	Overværer sportsarrangementer ²	Går på restaurant mv. ¹
	1976	1976	1982	1976	1976
	1	2	3	4	5
Procentandel					
1 Køn					
2 Mænd	35	21	26	21	12
3 Kvinder	33	16	32	10	4
4 Alder					
5 20-29 år	38	17	16	23	17
6 30-49 år	35	23	27	18	6
7 50-69 år	30	15	38	8	3
8 Bopælsområde					
9 Hovedstadsområdet	26	20	24	11	10
10 10 000 indbyggere og derover	35	21	25	18	9
11 2 000- 9 999 indbyggere	42	19	34	20	9
12 Under 2 000 indbyggere .	36	15	36	15	5
13 Alle ⁴	34	19	30	16	8

¹ Én eller flere gange ugentligt.

² Én eller flere gange om måneden.

³ Af og til eller oftere.

⁴ I 1976: 20-69 årige, i 1982: 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 og Danmarks kultur- og fritidsundersøgelse, 1982.

Translation - Heading, Column 1: go for car rides(1); 2: go to meetings(2); 3: go to church(3); 4: attend sports events(4); 5: visit restaurants, etc.(5). - Front Column, 1: sex; 2: men; 3: women; 4: age groups; 8: degree of urbanization; 9: Copenhagen metropolitan area; 10: other municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 11: municipalities whose largest urban area has 2 000-9 999 inhabitants; 12: municipalities whose largest urban area has less than 2 000 inhabitants; 13: total(4).

¹ Once a week or more frequently.

² Once a month or more frequently.

³ Occasionally or more often.

⁴ 1976: persons aged 20-69 years.

1982: persons aged 16 years and over.

Tabel 9.11 Forskellige fritidsaktiviteter uden for hjemmet, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1976 og 1982.

Percentage of population spending leisure time on various activities, by employment status and education. 1976 and 1982.

	Kører bilture ¹	Går til møder ²	Går i kirke ³	Overværer sportsarrangementer ²	Går på restaurant mv. ¹
	1976 1	1976 2	1982 3	1976 4	1976 5
	Procentandel				
1 Arbejdsstilling					
2 Selvstændige i landbrug	27	25	41	9	3
3 Selvstændige i øvrige erhverv	30	24	30	18	9
4 Medhjælpende ægtefæller	33	21	65	11	3
5 Funktionærer	35	28	26	18	8
6 Faglærte arbejdere	39	13	16	29	12
7 Ikke-faglærte arbejdere	40	10	25	18	9
8 Arbejdsløse	31	12	19	12	20
9 Pensionister	24	10	40	4	3
10 Studerende	30	30	18	24	24
11 Husmødre	35	11	36	9	1
12 Skoleuddannelse					
13 7 års skolegang	34	14	38	13	5
14 8-10 års skolegang	36	16	20	21	12
15 Realeksamen mv.	34	25	27	19	9
16 Studentereksamen mv.	29	41	25	14	15
17 Alle ⁴	34	19	30	16	8

¹ En eller flere gange ugentlig.

² En eller flere gange om måneden.

³ Af og til eller oftere.

⁴ I 1976: 20-69 årige, i 1982: 16 år og derover.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976 og Danmarks Statistiks kultur og fritidsundersøgelse, 1982.

Translation – Heading, Column 1: go for car rides(1); 2: go to meetings(2); 3: go to church(3); 4: attend sports events(2); 5: visit restaurants etc.(1). – **Front Column**, 1: employment status; 2: self employed in agriculture; 3: self employed in other industries; 4: assisting spouses; 5: salaried employees; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: unemployed; 9: pensioners; 10: students; 11: homemakers; 12: level of general education; 13: 7 years' education; 14: 8-10 years' education; 15: »real« exam, etc.; 16: upper secondary school exam; 17: total(4).

¹ Once a week or more frequently.

² Once a month or more frequently.

³ Occasionally or more often.

⁴ 1976: persons aged 20-69 years. 1982: persons aged 16 years and over.

De erhvervsmæssigt beskæftigede,
fordelt efter feriens længde.
1964-1981.

Employed population by length of holiday.
Percent. 1964-1981.

Tabel 9.12

	1964	1974	1981 ²
	1	2	3
	Procent		
1 Ingen ferie	20	14	11
2 Højest 1 uge	9	7	3
3 2 uger	27	10	
4 3 uger	34	22	38
5 4 uger	4	32	
6 1 måned eller mere	5	12	48
7 Ved ikke/uoplyst	1	3	0
8 I alt	100	100	100
9 Antal svarpersoner ¹	2 353	2 308	6 010

¹ I 1964 og 1974: 16 år og derover. I 1981: 16-66 årige.

² Inddelingen af feriens længde er ikke helt sammenlignelig med 1964 og 1974.

Kilde: Kühl, P.-H.: Fritid 1964-75. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 27). Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. Rapport om de beskæftigedes arbejdstidsforhold. København, 1982.

Translation - Front Column, 1: no holiday; 2: a week at the most; 3: two weeks; 4: three weeks; 5: four weeks; 6: a month or more; 7: don't know/not stated; 8: total; 9: number of respondents(1).

¹ 1964 and 1974: persons aged 16 years and over. 1981: persons aged 16-66 years.

² Definition of holiday length is not completely identical in 1964 and 1974.

Antal ugers ferie blandt beskæftigede i
forskellige arbejdsstillingsgrupper.
1981.

Employed population by length of holiday
and employment status. Percent.
1981.

Tabel 9.13

	Ingen ferie/ uoplyst	Mindre end 4 uger	4 uger - mindre end 6 uger	6 uger eller mere	I alt	Antal svar- personer
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Selvstændige i landbrug	87	13	0	1	101	190
2 Selvstændige i øvrige erhverv .	33	47	17	4	101	479
3 Medhjælpende ægtefæller	65	30	6	0	101	160
4 Funktionærer	4	15	69	13	101	2 876
5 Faglærte arbejdere	5	14	76	6	101	757
6 Ikke-faglærte arbejdere	9	18	68	6	101	1 548
7 Alle	11	18	62	9	100	6 010

Kilde: Arbejdsministeriets Økonomisk-statistiske Konsulent: Arbejdstidsundersøgelsen 1982. Rapport om de beskæftigedes arbejdstidsforhold. København, 1982.

Translation - Heading, Column 1: no holiday/not stated; 2: less than four weeks; 3: at least four weeks but less than six weeks; 4: 6 weeks or more; 5: total; 6: number of respondents. - Front Column, 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: assisting spouses; 4: salaried employees; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers; 7: total.

Tabel 9.14 Befolkningen, der holder ferie uden for hjemmet, fordelt efter rejsearrangement, overnatningsform og transportmiddel. 1972-1980.

Population holidaying away from home, by kind of travel arrangement, accommodation and means of transport. Percent. 1972-1980.

	Ferie		Alle		
	Danmark	Udlandet	1980	1976	1972
	1	2	3	4	5
	Procent ¹				
1	Rejsearrangement				
2	19	21	23
3	81	79	77
4	100	100	100
5	Overnatningsform				
6	47	17	34	39	32
7	31	8	22	17	17
8	13	15	14	15	14
9	5	53	25	26	27
10	4	7	5	3	10
11	100	100	100	100	100
12	Transportmiddel				
13	68	33	53	56	51
14	26	26	25	23	24
15	1	38	17	18	20
16	5	3	5	3	5
17	100	100	100	100	100
18	2 013	1 458	3 470	3 553	2 569

¹ Procentfordeling af personenheder, dvs. én person i én ferieperiode (5 fridage tilbragt uden for hjemmet).

² 16 år og derover.

Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1974, Nr. 4. København, 1974. Statistiske Efterretninger 1978, A, Nr. 38. København, 1978. Statistiske Efterretninger 1981, A, Nr. 27. København, 1981.

Translation – Heading, Column 1: holidaying in Denmark; 2: abroad; 3-5: total. – **Front Column**, 1: travel arrangement; 2: package tour; 3: individual travel; 4: total; 5: accommodation; 6: with family/friends; 7: in weekend house; 8: camping site/youth hostel; 9: hotel; 10: other; 11: total; 12: means of transport; 13: car; 14: bus/train/ship; 15: aircraft; 16: other; 17: total; 18: total, in thousands(2).

¹ Percentage distribution of person units, a person unit being one person in one holiday period (5 days off spent away from home).

² Aged 16 years and over.

10

Politisk aktivitet

10 Politisk aktivitet

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Valg			Valg	
10.1	Valgdeltagelsen ved forskellige offentlige valg. 1950-1984	260	10.A	Kvindernes andel af de opstillede og valgte kandidater til en række folketingsvalg. 1964-1981.	262
10.2	Valgdeltagelsen i forskellige dele af landet, ved de senest afholdte offentlige valg	261		Politiske partier	
10.3	Andel af befolkningen, der har angivet at de ikke stemte ved folketingsvalget i januar 1975	261	10.B	Befolkningens deltagelse i partipolitisk aktivitet, opdelt på arbejdsstilling. 1979	265
10.4	Kvindernes andel af de opstillede og valgte kandidater til en række folketings- og kommunalvalg. 1964-1981 .	262		Græsrodsaktivitet	
	Politiske partier		10.C	Befolkningens deltagelse i græsrodsarbejde, opdelt på skoleuddannelse. 1979	267
10.5	Befolkningens deltagelse i politiske organisationer, opdelt på køn og alder. 1976	263		Politisk beredskab	
10.6	Forskellige former for partipolitisk aktivitet, opdelt på skoleuddannelse. 1979	263	10.D	Problemer med at lave en skrivelse til en offentlig myndighed, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976 ..	271
10.7	Befolkningens deltagelse i partipolitisk aktivitet, opdelt på arbejdsstilling. 1979	264		Faglige organisationer	
	Græsrodsaktivitet		10.E	Organisationsprocenten for arbejdere og funktionærer. 1911-1982	272
10.8	Befolkningens deltagelse i græsrodsarbejde, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1979	266	10.F	Medlemskab og aktivitet i faglige organisationer blandt forskellige arbejdsstillingsgrupper. 1979	273
10.9	Befolkningens deltagelse i protestadfærd, opdelt på køn og alder. 1979 .	267			
	Politisk beredskab				
10.10	Henvendelser til offentlige myndigheder, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1979	268			
10.11	Problemer med at lave en skrivelse til en offentlig myndighed, opdelt på køn. 1976	269			
10.12	Problemer med at lave en skrivelse til en offentlig myndighed, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976 ..	270			
	Faglige organisationer				
10.13	Organisationsprocenten for arbejdere og funktionærer. 1911-1982	272			
10.14	Medlemskab og aktivitet i faglige organisationer blandt forskellige arbejdsstillingsgrupper. 1979	273			
10.15	Faglig aktivitet blandt fagligt organiserede, opdelt på køn, alder, arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1979	274			

Indledning

I et demokratisk samfund er det et accepteret mål, at borgerne er politisk aktive. Det er således en forudsætning for den parlamentariske styreform, at borgerne stemmer og lader sig vælge ved de forskellige offentlige valg. Desuden er det alment accepteret, at befolkningen forsøger at påvirke de politiske beslutninger gennem politiske institutioner, fx partier og faglige organisationer, eller ved hjælp af andre politiske aktiviteter.

De politiske aktiviteter kan antage forskellige former. Stemmeafgivning ved offentlige valg er den mest almindelige aktivitet, som giver mulighed for at vælge mellem opstillede kandidater. Gennem medlemskab af faglige og politiske organisationer er det muligt, ved deltagelse i kandidatnomineringer og i afstemninger om programpunkter, at påvirke politiske muligheder og beslutninger.

Et væsentligt politisk virkemiddel er endvidere muligheden for mundtligt eller skriftligt at argumentere for sine synspunkter. Dette kan fx ske gennem medlemskab af et politisk parti eller en anden organisation. Desuden kan man forsøge at lægge pres på sin medlemsorganisation for at få den til i højere grad at repræsentere sine interesser.

Ved at have mulighed for at fremføre sine synspunkter i de forskellige massemedier, vil man kunne nå ud til mange af de mennesker, hvis holdninger og beslutninger man måtte ønske at påvirke. Ligeledes kan man, ved kontakt med personer i indflydelsesrige positioner, søge at få disse til at handle på en bestemt måde. Endelig kan man, gennem deltagelse i græsrodsarbejde, strejker, demonstrationer, underskriftsindsamlinger og lignende, søge at øve indflydelse på meningsdannelsen omkring aktuelle, politiske spørgsmål.

Som det fremgår, er det nødvendigt at være i besiddelse af visse ressourcer for at have mulighed for at påvirke de politiske beslutninger. Kun de personer, som faktisk udnytter eller som vil være i stand til at udnytte de demokratiske virkemidler, som er givet via det politiske system, kan siges at være i besiddelse af sådanne ressourcer.

Politisk aktivitet og indflydelse kan både betragtes som et gode i sig selv og som et middel til at forbedre forholdene på andre levevilkårsområder. Eksempelvis kan man, gennem deltagelse i borgergrupper om byplaner forbedre boligforhold, miljø og trafiksikkerhed.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne om politisk aktivitet er opdelt i 5 hovedpunkter: Valg, politiske partier, græsrodsaktivitet, politisk beredskab og faglige organisationer.

Oplysningerne om valg vedrører primært valgdeltagelse, mens der ikke er medtaget oplysninger om, hvilke partier befolkningen har stemt på, da dette ud fra en levevilkårs-synsvinkel er mindre relevant. Tabel 10.1 og 10.2 viser valgdeltagelsen ved de vigtigste offentlige valg. Valgdeltagelsen varierer, men det er et gennemgående træk, at valgdeltagelsen er større ved folketingsvalg end ved kommunal- og amtskommunalvalg.

Kommunalvalg og amtskommunalvalg afholdes samtidigt, dog afholdes der ikke amtskommunalvalg i Københavns og Frederiksberg kommune. Tabel 10.2 viser valgdeltagelsen i forskellige områder af landet, og tabellen viser, at hovedstadsområdet har en lavere valgdeltagelse end resten af landet, med undtagelse af EF-parlamentsvalget i 1984.

Tabel 10.3 viser, hvorledes valgdeltagelsen varierer mellem forskellige social- og arbejdsstillingsgrupper. De højere socialgrupper har højere valgdeltagelse end de lavere socialgrupper.

Kvindernes andel af de opstillede og valgte kandidater til folketingsvalg og kommunalvalg fremgår af tabel 10.4. Der har været en stigning i kvindernes andel siden midten af 1960'erne. Desuden viser tabellen, at kvindernes andel af de opstillede og de valgte kandidater er størst i hovedstaden og mindst i Jylland.

Tabel 10.5-10.7 viser befolkningens deltagelse i de politiske partiers aktiviteter. Oplysningerne vedrører dels medlemskab af partierne og dels aktivitetsniveauet i form af mødedeltagelse samt spørgsmål om tillidsposter i partierne. Tabel 10.5 viser køns- og aldersforskelle. Mænd er oftere medlem af et politisk parti end kvinder og desuden mere aktive. Aldersmæssigt er kvinderne mest aktive i alderen 30-39 år og mændene i alderen 40-49 år. Tabel 10.6 og 10.7 viser den partipolitiske aktivitet blandt forskellige arbejdsstillingsgrupper og skoleuddannelser. Tabellerne viser, at det specielt er de selvstændige i landbrug og de højere funktionærer, som er partipolitisk aktive og ofte deltager i politiske møder.

Tabel 10.8 og 10.9 belyser befolkningens deltagelse i såkaldte græsrodsaktiviteter. Disse aktiviteter omfatter bl.a. deltagelse i un-

derskriftsindsamlinger, protestmøder og demonstrationer. Nogle af disse aktioner kan dog godt have tilknytning til partipolitik. I tabel 10.8 er foretaget en opdeling efter aktivitetsniveau i passiv deltager, mødedeltager og aktivist, mens der i tabel 10.9 er foretaget en opdeling efter, hvor mange aktiviteter man har deltaget i. Tabellerne viser, at det særligt er de unge, de studerende og de højere funktionærer, der er aktive i de udenomsparlamentariske aktiviteter.

Befolkningens politiske beredskab er belyst i tabel 10.10-10.12. Politisk beredskab er her angivet ved evnen til at kunne tale sin sag over for offentlige myndigheder. Tabel 10.10 viser, i hvilket omfang forskellige arbejdsstillingsgrupper og skoleuddannelsesgrupper rent faktisk har henvendt sig til politikere og offentlige myndigheder. Som mål for politisk beredskab er dette lidt tvivlsomt, da behovet for at henvende sig til de offentlige myndigheder varierer. Tabellen viser, at det især er folk med høj skoleuddannelse, der ofte henvender sig til de offentlige myndigheder.

I tabel 10.11 og 10.12 er det politiske beredskab belyst ved evnen til at kunne udforme en skrivelse til en offentlig myndighed, hvis der er brug for det, samt om man eventuelt kan få hjælp af andre. Tabellerne viser, at det er de ældre, især de ældre kvinder, og de lavere socialgrupper, der har svært ved at udforme en skrivelse til en offentlig myndighed.

Befolkningens forhold til interesseorganisationerne, fx fagforeninger, arbejdsgiverforeninger og brancheorganisationer, er belyst i tabel 10.13-10.15. I tabel 10.13 er vist organisationsprocenterne for arbejdere og funktionærer. Arbejderne har gennemgående højere organisationsprocenter end funktionærene. Desuden viser tabellen en stærk vækst i organisationsprocenterne i 1970'erne.

Tabel 10.14 og 10.15 viser, hvor stor en andel af forskellige arbejdsstillingsgrupper, der er medlem af en interesseorganisation, og hvilket aktivitetsniveau, der er tale om. De selvstændige i landbruget og faglærte arbejdere er de grupper, som har den højeste organisationsgrad. Blandt de organiserede er mændene de mest aktive, idet de oftere end kvinderne deltager i organisationernes møder eller har tillidsposter i disse.

Datakilder

Der eksisterer ikke løbende statistik for omfanget af politisk aktivitet. En række organisa-

tioner offentliggør dog regelmæssigt medlemstal.

Danmarks Statistik publicerer statistik i forbindelse med alle folketingsvalg (1), kommunale og amtskommunale valg (2), folkeafstemninger, menighedsrådsvalg, EF-parlamentsvalg og skolenævnvalg (3).

I forbindelse med folketingsvalgene gennemføres vælgerundersøgelser, der belyser en række forhold om valgdeltagelse, partivalg, partitilknytning og politiske holdninger. Disse vælgerundersøgelser har været gennemført som interviewundersøgelser ved hvert folketingsvalg siden 1971 (4).

Den politiske aktivitet i bredere forstand er belyst i to undersøgelser. Dels i Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse fra 1976 (5) og dels i en undersøgelse fra 1979 (6). Begge disse undersøgelser omhandler forskellige politiske aktiviteter, som fx partipolitisk aktivitet, faglig aktivitet, forhold til offentlige myndigheder og græsrodsaktivitet. Græsrodsbevægelserne er desuden behandlet i en særlig undersøgelse (7).

Endelig kan det nævnes, at Lavindkomstkommisionen har behandlet den politiske aktivitet i et arbejdsnotat (8), og at den faglige organisering er belyst i to mindre publikationer (9).

- (1) Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 4. København, 1984. (Vedrører resultater fra Folketingsvalget den 10. januar 1984). Danmarks Statistik: Folketingsvalget den 8. december 1981. København, 1982, (Statistiske Meddelelser, 1982, 7). I denne publikation findes en fortegnelse over tidligere afholdte rigsdags-, landstings- og folketingsvalg samt folkeafstemninger.
- (2) Danmarks Statistik: Valgene til de kommunale og amtskommunale råd 17. november 1981. Hæfte 1-2. København, 1983.
- (3) Folkeafstemninger, menighedsrådsvalg, EF-parlamentsvalg og skolenævnvalg publiceres i Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983
- (4) Vælgere i 70'erne. Resultater fra interviewundersøgelser ved folketingsvalgene i 1971, 1973 og 1975, af Ole Borre mfl. København, 1976, (Udarbejdet ved Københavns Universitets Institut for Samfundsfag). Folketingsvalget 1977. Tillæg til Vælgere i 70'erne, af Ole Borre mfl. København, 1979, (Udarbejdet ved Københavns Universitets Institut for Samfundsfag). Efter vælgerskredet. Analyser af folketingsvalget 1979, af Ole Borre, mfl. Århus, 1983.
- (5) Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte levekårskomponenter, af Søren Geckler mfl. Hansen, Erik Jørgen: Levekår og placering i det politiske spektrum. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 35).

- (6) Erik Damgaard (red.): Folkets veje i dansk politik. København, 1980.
- (7) Gundelach, Peter: Græsrodde er seje! Århus, 1980.
- (8) Valentin, Finn: Fordelingen af påvirkningsmuligheder. København, 1980, (Lavindkomstkommissionen, Arbejdsnotat, 14).
- (9) Scheur, Steen: Hvorfor stiger den faglige organisering? København, 1984.
Pedersen, Peder J.: Aspekter af fagbevægelsens vækst i Danmark, 1911-1976. Århus, 1979, (Økonomisk Institut, Århus Universitet, Memo 1979-5).

Tabel 10.1 Valgdeltagelsen ved forskellige offentlige valg, 1950-1984.

Percentage voting at general elections, 1950-1984.

		Folketings- valg	Kommunal- valg	Amts- kommunal- valg	EF- parlaments- valg
		1	2	3	4
		Procentandel ¹			
1	1950	81,9	81,6	.	.
2	1958	76,6	.	.
3	1960	85,8	.	.	.
4	1966	88,6	77,0	78,6	.
5	1970	72,6	74,5	.
6	1971	87,2	.	.	.
7	1973	88,7	.	.	.
8	1974	62,9	64,9	.
9	1975	88,2	.	.	.
10	1977	88,7	.	.	.
11	1978	73,2	74,6	.
12	1979	85,6	.	.	47,8
13	1981	83,3	73,3	74,5	.
14	1984	88,4	.	.	52,4

¹ Antal afgivne stemmer i procent af antal stemmeberettigede. Kilde: Danmarks Statistik: Folketingsvalget den 8. december 1981. København, 1982, (Statistiske Meddelelser, 1982, 7). Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 4 og 13. København, 1984.

Translation - Heading. Column 1: elections to the Folketing; 2: elections of municipality councils; 3: elections of county councils; 4: elections to the European Parliament.

¹ Votes cast as a percentage of the electorate.

Valgdeltagelsen i forskellige dele af landet, ved de senest afholdte offentlige valg.

Percentage voting at the most recent general elections, by region.

Tabel 10.2

	Folketings- valget 10/1-1984 1	Kommunal- valget 17/11-1981 2	Amts- kommunal- valget 17/11-1981 3	EF- parlaments- valget 14/6-1984 4
	Procentandel ¹			
1 Hovedstadsområdet	85,0	64,0	.	53,0
2 Øernes område	89,2	74,8	74,6	54,0
3 Jyllands område	88,7	74,5	74,4	50,7
4 Hele landet	88,4	73,3	74,5	52,4
5 Antal stemmeberettigede i tusinder	3 830	3 815	2 329	3 844

¹ Antal afgivne stemmer i procent af antal stemmeberettigede. Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1979, A, Nr. 2. København, 1979. Statistiske Efterretninger 1982, A, Nr. 7. København, 1982. Danmarks Statistik: Befolkning og valg. Statistiske Efterretninger 1984, Nr. 4 og 13. København, 1984.

Translation - Heading, Column 1: election to the Folketing; 2: election of municipality councils; 3: election of county councils; 4: election to the European Parliament. - **Front Column**, 1: Copenhagen area; 2: rest of the islands; 3: Jutland; 4: Denmark, total; 5: electorate in thousands.

¹ Votes cast as a percentage of the electorate.

Andel af befolkningen, der har angivet at de ikke stemte ved folketingsvalget i januar 1975.

Percentage not voting at the election to the Folketing in January 1975.

Tabel 10.3

	Alle	Socialgruppe			
		I + II	III	IV	V
	1	2	3	4	5
	Procentandel ¹				
1 I erhverv	6	2	5	7	9
2 Selvstændige	5	4	6	5	.
3 Funktionærer	5	2	4	8	.
4 Arbejdere	8	.	.	7	9
5 Uden for erhverv	9
6 Alle	7

Anm.: 20-69 årige.

¹ Andel, der har angivet at de ikke stemte, eksklusive dem, der ikke havde stemmeret.

Kilde: Hansen, Erik Jørgen: De dårligst stillede. Bind 4. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 4). Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Column 1: total; 2-5: social groups. - **Front Column**, 1: employed population; 2: self employed; 3: salaried employees; 4: manual workers; 5: population without a job; 6: total.

¹ Percentage stating that they did not vote, excluding persons without voting rights.

Note: Population aged 20-69 years.

Tabel 10.4 Kvindernes andel af de opstillede og valgte kandidater til en række folketings- og kommunalvalg. 1964-1981.

Female percentage of all candidates and of elected candidates at elections to the Folketing and municipality councils. 1964-1981.

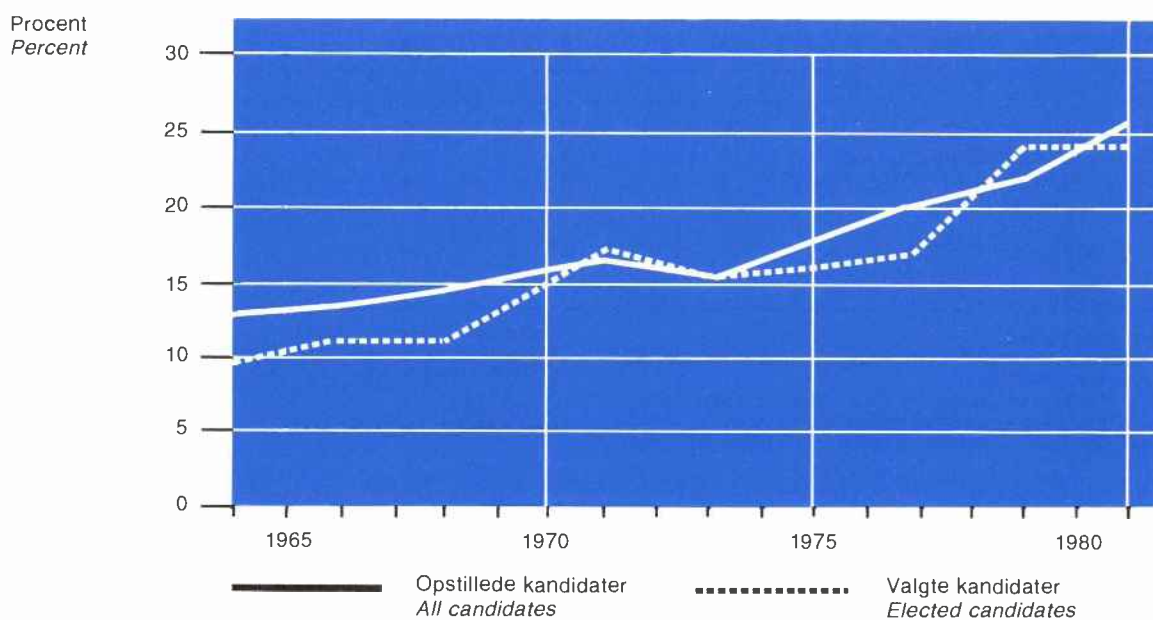
	Folketingsvalg					Kommunalvalg				
	1964	1968	1971	1977	1981	1966	1970	1974	1978	1981
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Procentandel									
1 Opstillede kandidater										
2 Hovedstaden	25	23	21	30	32	24	28	28	33	32
3 Øernes område	13	13	19	21	26	16	20	21	26	29
4 Jyllands område	8	12	12	15	21	13	15	17	21	25
5 Hele landet	13	14	16	20	25	15	17	19	23	27
6 Valgte kandidater										
7 Hovedstaden	24	21	27	25	32	23	25	26	40	34
8 Øernes område	9	13	18	23	30	12	12	14	21	24
9 Jyllands område	5	6	14	10	17	8	8	10	14	18
10 Hele landet	10	11	17	17	24	10	11	12	18	21

Kilde: Danmarks Statistik: Folketingsvalget den 8. december 1981. København, 1982, (Statistiske Meddelelser, 1982, 7).
Danmarks Statistik: Valgene til de kommunale og amtskommunale råd 17. november 1981. København, 1983.

ranslation - Heading, Columns 1-5: elections to the Folketing; 6-10: elections of municipality councils. - Front Column, 1: all candidates; 6: elected candidates; 2 and 7: Copenhagen area; 3 and 8: rest of the Islands; 4 and 9: Jutland; 5 and 10: Denmark, total.

Figur 10.A Kvindernes andel af de opstillede og valgte kandidater til en række folketingsvalg. 1964-1981.

Female percentage of candidates at elections to the Folketing. 1964-1981.

Kilde: Danmarks Statistik: Folketingsvalget den 8. december 1981. København, 1982, (Statistiske Meddelelser 1982, 7).

Befolkningens deltagelse i politiske organisationer, opdelt på køn og alder. 1976.

Percentage of the population being members of political organizations, by sex and age. 1976.

Tabel 10.5

		Er medlem	Heraf aktivt medlem ¹	Heraf med tillidspost ²	Antal svarpersoner
		1	2	3	4
Procentandel					
1	Mænd	12	23	21	2 563
2	20-29 år	5	610
3	30-39 år	12	23	17	664
4	40-49 år	12	30	33	456
5	50-59 år	16	25	23	450
6	60-69 år	16	17	13	383
7	Kvinder	8	17	8	2 603
8	20-29 år	3	647
9	30-39 år	5	24	21	592
10	40-49 år	10	18	5	449
11	50-59 år	11	15	9	464
12	60-69 år	12	10	4	451
13	Alle ³	10	21	16	5 166

Anm.: Omfatter politiske partier, vælgerforeninger og andre former for politiske organisationer.

¹ Andel af medlemmer, som deltager i møde mindst 1 gang om måneden.

² Andel af medlemmer, der har en tillidspost.

³ 20-69 årige.

Kilde: Geckler, Søren mfl.: Fordelingen af levekårene, Bind 2. København, 1978 (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 2).

Translation - Heading, Column 1: being members; 2: of whom active members (1); 3: of whom having a position of trust (2); 4: number of respondents. - **Front Column**, 1: men; 7: women; 2-6 and 8-12: age groups; 13: total (3).

Note: Political organizations are political parties, caucus groups, etc.

¹ Percentage of members going to meetings at least once a month.

² Percentage of members having a position of trust.

³ Aged 20-69 years.

Forskellige former for partipolitisk aktivitet, opdelt på skoleuddannelse. 1979.

Percentage of the population participating in party political activity, by level of general education. 1979.

Tabel 10.6

		Partimedlemskab				Har deltaget i politiske møder	Antal svarpersoner
		Aktivt medlem ¹	Passivt medlem	Har været medlem	Overvejer medlemskab	5	6
		1	2	3	4	5	6
Procentandel							
1	7 års skolegang	8	7	20	5	16	838
2	8-10 års skolegang	5	2	8	11	12	379
3	Mellemskole-/realeksamen	4	5	14	13	19	427
4	Studenter-/hf-eksamen	8	3	13	19	31	176
5	Alle	6	6	15	10	17	1 858

Anm.: Omfatter 18-70 årige.

¹ Omfatter partimedlemmer, der har tillidsposter i partiet eller ofte/nu og da deltager i partiforeningens møder og arrangementer.

Kilde: Damgaard, Erik (red.): Folkets veje i dansk politik. København, 1980.

Translation - Heading, Columns 1-4: being party members; 1: active members (1); 2: passive members; 3: past members; 4: considering membership; 5: going to political meetings; 6: number of respondents. - **Front Column**, 1: 7 years' education; 2: 8-10 years' education; 3: »middle« school or »real« exam; 4: upper secondary school exam; 5: total. Note: Population aged 18-70 years.

¹ Party members who have a position of trust in the party or who often/occasionally attend local party meetings and arrangements.

Tabel 10.7 Befolkningens deltagelse i partipolitisk aktivitet, opdelt på arbejdsstilling, 1979.

Percentage of the population participating in party political activity, by employment status, 1979.

		Partimedlemskab				Har deltaget i politiske møder	Antal svarpersoner
		Aktivt medlem ¹	Passivt medlem	Har været medlem	Overvejer medlemskab		
		1	2	3	4	5	6
		Procentandel					
1	Selvstændige i landbrug	27	13	33	4	39	73
2	Selvstændige i øvrige erhverv	4	7	13	8	18	106
3	Medhjælpende ægtefæller	8	18	16	6	16	62
4	Højere funktioner	12	3	18	13	34	92
5	Lavere funktionærer	6	4	12	15	17	499
6	Faglærte arbejdere	5	4	10	10	15	177
7	Ikke-faglærte arbejdere	4	3	13	7	12	352
8	Pensionister	7	7	25	2	16	209
9	Husmødre	4	8	18	5	9	177
10	Studerende/skoleelever	3	0	8	21	26	91
11	Alle	16	6	15	10	17	1 858

Anm.: Omfatter 18-70 årige.

¹ Omfatter partimedlemmer, der har tillidsposter i partiet eller ofte/nu og da deltager i partiforeningens møder og arrangementer.

Kilde: Damgaard, Erik (red.): Folkets veje i dansk politik. København, 1980.

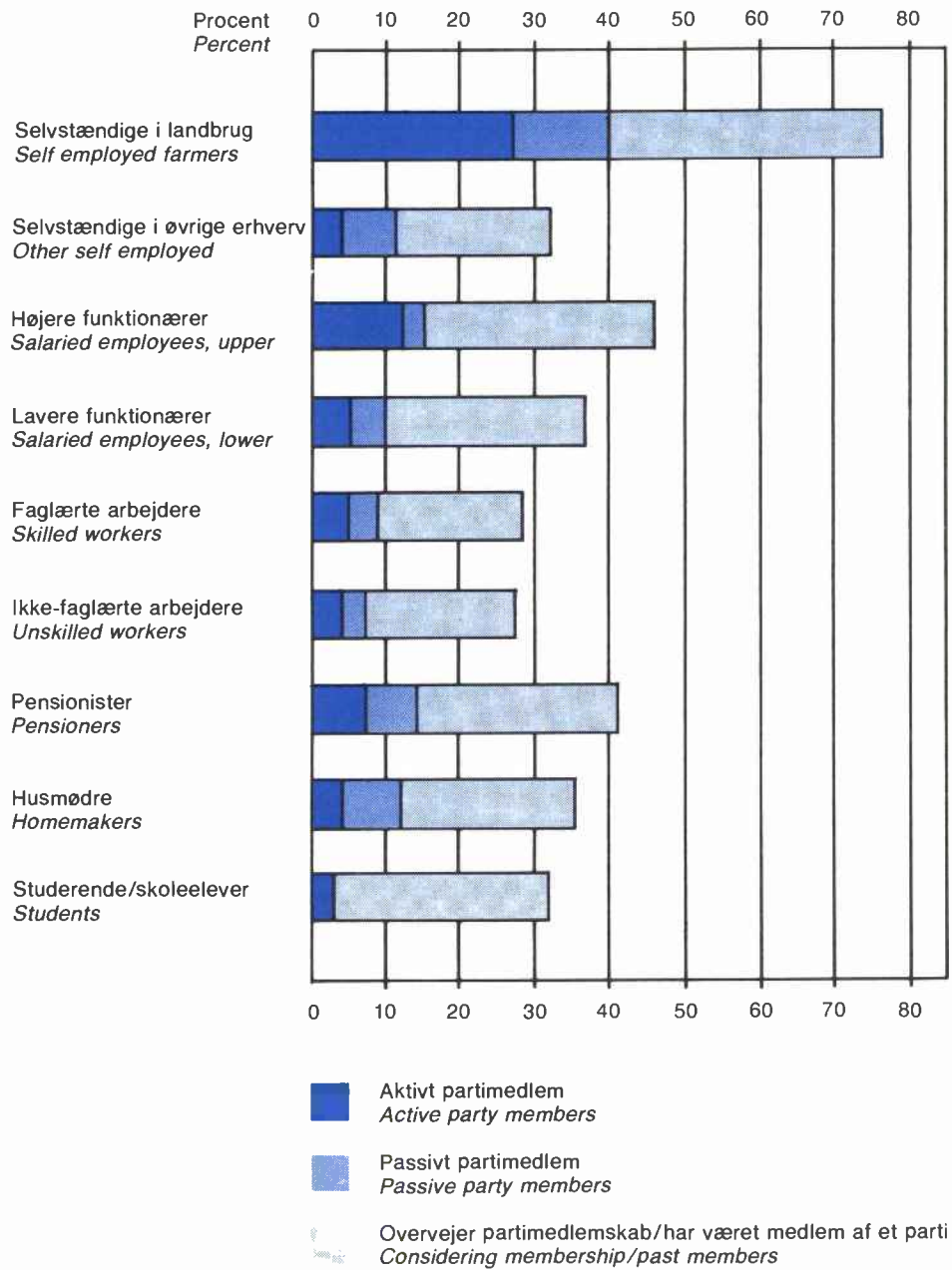
Translation – Heading, Columns 1-4: being party members; 1: active members (1); 2: passive members; 3: past members; 4: considering membership; 5: going to political meetings; 6: number of respondents. – **Front Column**, 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: assisting spouses; 4: salaried employees, upper levels; 5: salaried employees, lower levels; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: pensioners; 9: homemakers; 10: students; 11: total. Note: Population aged 18-70 years.

¹ Party members who have a position of trust in the party or who often/occasionally attend local party meetings and arrangements.

Befolkningens deltagelse i partipolitisk aktivitet, opdelt på arbejdsstilling. 1979.

Percentage participating in party political activity, by employment status. 1979.

Figur 10.B

Kilde: Tabel 10.7.

Tabel 10.8 Befolkningens deltagelse i græsrodsarbejde, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1979.

Percentage of the population participating in grass root activity, by employment status and education. 1979.

	Ikke deltager	Passiv deltager ¹	Møde-deltager ²	Aktivist ³	I alt	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Arbejdsstilling						
2 Selvstændige	70	15	4	11	100	179
3 I landbrug	75	8	7	10	100	73
4 I øvrige erhverv	67	19	3	11	100	106
5 Funktionærer	52	23	9	16	100	591
6 Højere	46	18	10	26	100	92
7 Lavere	53	24	9	14	100	499
8 Arbejdere	69	14	8	9	100	529
9 Faglærte	60	16	12	12	100	177
10 Ikke-faglærte	74	13	6	7	100	352
11 Pensionister	81	11	3	5	100	209
12 Medhjælpende ægtefæller ..	77	11	5	7	100	62
13 Husmødre	76	14	3	7	100	177
14 Studerende/skoleelever	30	15	20	35	100	91
15 Skolegang						
16 7 års skolegang	76	14	3	7	100	838
17 8-10 års skolegang	65	17	10	8	100	379
18 Mellemskole-/realeksamen .	53	21	10	16	100	427
19 Studenter-/hf-eksamen	29	19	17	35	100	176
20 Alle	64	16	8	12	100	1 820

Anm.: 18-70 årige.

¹ Kun deltaget i underskriftsindsamling eller ydet kontante pengebidrag.

² Deltaget i protestmøder eller demonstrationer.

³ Deltaget som arrangør mv., uddelt løbesedler, skrevet indlæg i aviser og lignende.

Kilde: Damgaard, Erik (red.): Folkets veje i dansk politik. København, 1980.

Translation – Heading, Column 1: not participating; 2: participating passively (1); 3: going to meetings (2); 4: being activists (3); 5: total; 6: number of respondents. – **Front Column**, 1: employment status; 2: self employed; 3: in agriculture; 4: in other industries; 5: salaried employees; 6: in upper levels; 7: in lower levels; 8: manual workers; 9: skilled; 10: unskilled; 11: pensioners; 12: assisting spouses; 13: homemakers; 14: students; 15: level of general education; 16: 7 years' education; 17: 8-10 years' education; 18: »middle« school or »real« exam; 19: upper secondary school exam; 20: total.

Note: Population aged 18-70 years.

¹ By only signing petitions or paying contributions.

² Protest meetings or demonstrations.

³ Persons organizing meetings, distributing handbills, writing articles for newspapers, etc.

Befolkningens deltagelse i protestadfærd, opdelt på køn og alder. 1979.

Percentage of the population participating in protest activity, by sex and age. 1979.

Tabel 10.9

1	2	Deltaget i				Antal svarpersoner ¹
		Ingen aktivitet	Én aktivitet	To eller flere aktiviteter	I alt	
Procent						
1	Køn					
2	Mænd	71	15	14	100	917
3	Kvinder	80	12	8	100	1 011
4	Alder					
5	15-19 år	74	17	9	100	120
6	20-24 år	58	21	21	100	161
7	25-29 år	54	18	28	100	176
8	30-39 år	71	17	12	100	406
9	40-59 år	81	12	7	100	594
10	60 år og derover	86	9	5	100	471
11	Alle	75	14	11	100	1 928

Anm.: Protestadfærd omfatter deltagelse i en række aktiviteter, fx underskrift på protest, fredelige demonstrationer, overenskomststridige strejker, boykot af bestemte varer, deponering af husleje, fysiske blokader, besættelser osv.

¹ 15 år og derover.

Kilde: Efter vælgerskredet. Analyser af folketingsvalget 1979, af Ole Borre mfl. Århus, 1983.

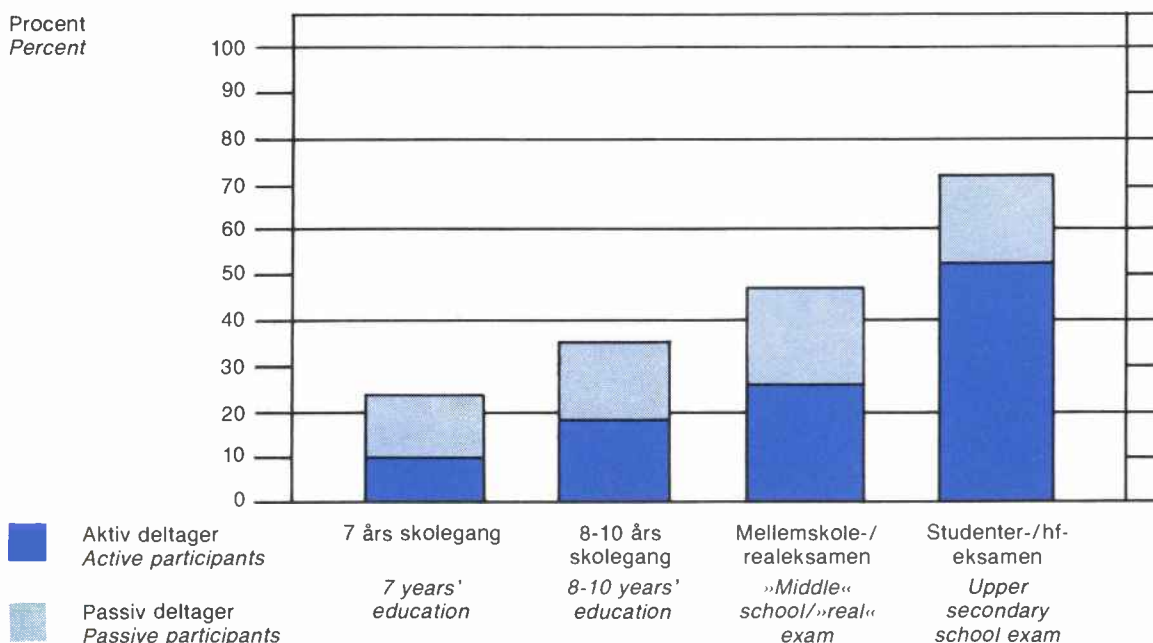
Translation – Heading, Columns 1-4: having participated in; 1: no activity; 2: one activity; 3: two or more activities; 4: total; 5: number of respondents (1). – Front Column, 1: sex; 2: men; 3: women; 4: age groups; 11: total. Note: Protest activity is, for instance, signing protest notes, participation in peaceful demonstrations, illegal strikes, boycotts of certain goods, picketing, squatting, etc.

¹ Aged 15 years and over.

Befolkningens deltagelse i græsrodsarbejde, opdelt på skoleuddannelse. 1979.

Percentage participating in grass root activity, by level of general education. 1979.

Figur 10.C

Kilde: Tabel 10.8.

Tabel 10.10 Henvendelser til offentlige myndigheder, opdelt på arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1979.

Percentage of the population applying to public authorities, by employment status and level of general education. 1979.

	Ingen henvendelser	Én henvendelse	2-3 henvendelser	4-7 henvendelser	I alt	Antal svarpersoner ¹
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Arbejdsstilling						
2 Selvstændige i landbrug	59	21	17	3	100	73
3 Selvstændige i øvrige erhverv	47	26	19	8	100	106
4 Medhjælpende ægtefæller . .	77	13	10	–	100	62
5 Højere funktionærer	50	16	27	7	100	92
6 Lavere funktionærer	53	28	16	3	100	499
7 Faglærte arbejdere	55	27	16	2	100	177
8 Ikke-faglærte arbejdere	64	23	12	1	100	352
9 Pensionister	66	23	10	1	100	209
10 Husmødre	81	11	8	–	100	177
11 Studerende/skoleelever	42	26	28	4	100	91
12 Skolegang						
13 7 års skolegang	68	20	11	1	100	839
14 8-10 års skolegang	57	25	16	2	100	379
15 Mellemskole-/realeksamen . .	51	29	17	3	100	427
16 Studenter-/hf-eksamen	43	20	18	10	100	176
17 Alle	59	23	15	3	100	1 858

Anm.: Omfatter henvendelser til politikere og andre offentlige myndigheder inden for det sidste år i sager, der vedrørte den pågældende eller vedkommendes familie.

¹ 18-70 årige.

Kilde: Damgaard, Erik (red.): Folkets veje i dansk politik. København, 1980.

Translation – Heading, Column 1: having made no applications; 2: one application; 3: 2-3 applications; 4: 4-7 applications; 5: total; 6: number of respondents (1). – **Front Column**, 1: employment status; 2: self employed in agriculture; 3: self employed in other industries; 4: assisting spouses; 5: salaried employees in upper levels; 6: salaried employees in lower levels; 7: skilled manual workers; 8: unskilled manual workers; 9: pensioners; 10: homemakers; 11: students; 12: level of general education; 13: 7 years' education; 14: 8-10 years' education; 15: »middle« school for »real« exam; 16: upper secondary school exam; 17: total.

Note: The table refers to applications to politicians and public authorities within the past 12 months, in matters concerning the applicant or his family.

¹ Aged 18-70 years.

Problemer med at lave en skrivelse til en offentlig myndighed, opdelt på køn. 1976.

Percentage of the population having difficulty applying in writing to a public authority, by sex. 1976.

Tabel 10.11

		Kan ikke lave en skrivelse selv	Heraf, kan få hjælp af andre ¹	Heraf, kan ikke få hjælp af andre ¹	Antal svarpersoner ²
		1	2	3	4
		Procentandel			
1	Mænd	16	84	13	2 565
2	20-29 år	14	86	9	613
3	30-39 år	13	85	11	666
4	40-49 år	13	84	15	454
5	50-59 år	18	80	16	450
6	60-69 år	24	86	14	382
7	Kvinder	23	91	6	2 601
8	20-29 år	16	93	6	644
9	30-39 år	14	88	6	590
10	40-49 år	22	92	7	451
11	50-59 år	31	92	6	464
12	60-69 år	39	91	6	452
13	Alle	20	88	9	5 166

Anm.: Spørgsmålene var: »Hvis De får brug for at sende en skrivelse til en offentlig myndighed, kan De så selv lave den?«
»Kender De nogen, der vil kunne hjælpe Dem?«

¹ Andel af dem, der ikke selv kan lave en skrivelse.

² 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Column 1: cannot apply in writing themselves; 2: of whom able to get assistance (1); 3: of whom unable to get assistance (1); 4: number of respondents (2). – Front Column, 1: men; 7: women; 2-6 and 8-12: age groups; 13: total.

Note: The questions were: »If you need to apply in writing to a public authority, are you able to do so yourself?« and »Do you know someone who could assist you?«

¹ As a percentage of those who cannot apply in writing themselves.

² Aged 20-69 years.

Tabel 10.12 Problemer med at lave en skrivelse til en offentlig myndighed, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976.

Percentage of the population having difficulty applying in writing to a public authority, by employment status and social group. 1976.

		Kan ikke lave en skrivelse selv	Heraf, kan få hjælp af andre ¹	Heraf, kan ikke få hjælp af andre ¹	Antal svarpersoner ²
		1	2	3	4
		Procentandel			
1	I erhverv	16	89	9	3 624
2	Selvstændige	17	88	9	672
3	Socialgruppe I + II	1	84
4	Socialgruppe III + VI	19	88	9	588
5	Funktionærer	6	89	6	1 590
6	Socialgruppe I + II	2	372
7	Socialgruppe III	3	430
8	Socialgruppe IV	10	88	6	788
9	Arbejdere	28	89	9	1 362
10	Socialgruppe IV (faglærte)	18	88	9	352
11	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	31	89	9	1 010
12	Socialgruppe I	3	175
13	Socialgruppe II	1	281
14	Socialgruppe III	10	88	9	890
15	Socialgruppe IV	14	88	8	1 268
16	Socialgruppe V	31	89	9	1 010
17	Uden for erhverv	27	88	9	1 542
18	Arbejdsløse	18	85	15	180
19	Pensionister	39	86	12	525
20	Hjemmearbejdende	28	91	7	618
21	Øvrige uden for erhverv	5	219
22	Alle	20	88	9	5 166

Anm.: Spørgsmålene var: »Hvis de får brug for at sende en skrivelse til en offentlig myndighed, kan De så selv lave den?«
»Kender De nogen, der vil kunne hjælpe Dem?«

¹ Andel af dem, der ikke selv kan lave en skrivelse.

² 20-69 årige.

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading, Column 1: cannot apply in writing themselves; 2: of whom able to get assistance (1); 3: of whom unable to get assistance (1); 4: number of respondents. (2) - Front Column, 1: employed population; 2: self employed; 5: salaried employees; 9: manual workers; 10: skilled; 11: unskilled; 17: population without a job; 18: unemployed; 19: pensioners; 20: homemakers; 21: students; 22: total.

Note: The questions were: »If you need to apply in writing to a public authority, are you able to do so yourself?« and »Do you know someone who could assist you?«

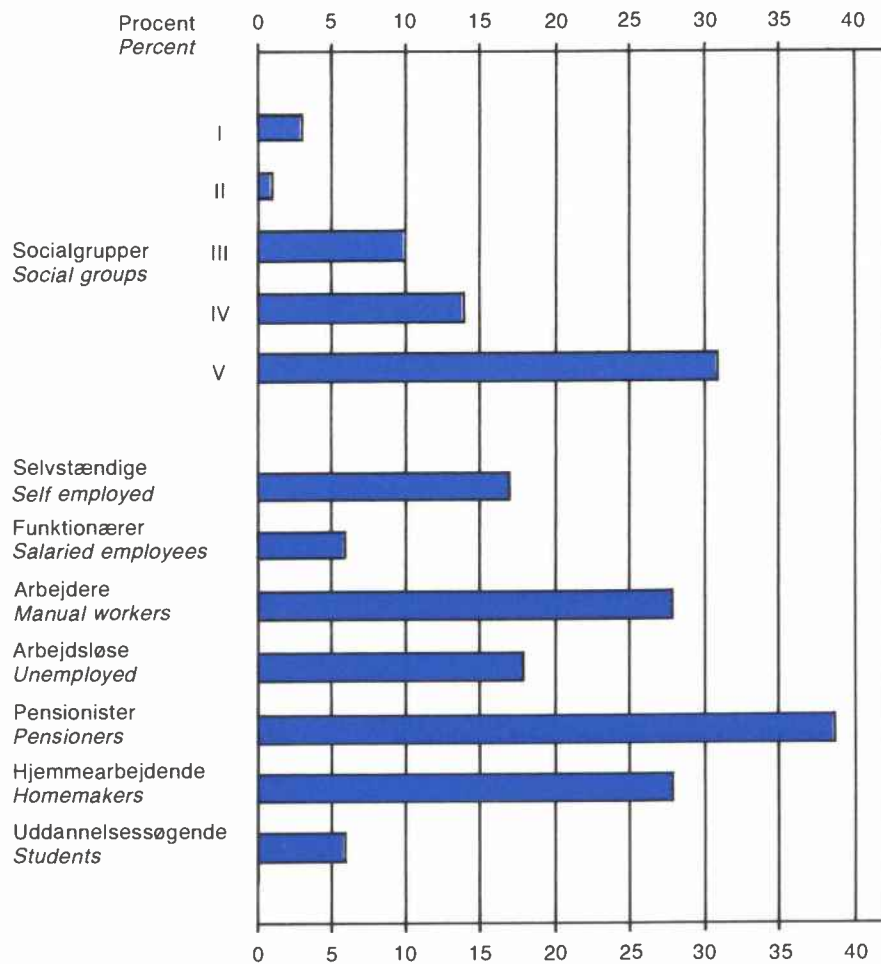
¹ As a percentage of those who cannot apply in writing themselves.

² Aged 20-69 years.

Problemer med at lave en skrivelse til en offentlig myndighed, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976.

Percentage having difficulty writing to public authorities, by employment status and social group. 1976.

Figur 10.D

Kilde: Tabel 10.12.

Tabel 10.13 Organisationsprocenten for arbejdere og funktionærer. 1911-1982.

Percentage of manual workers and salaried employees being members of occupational organizations. 1911-1982.

		Arbejdere	Funktionærer	Alle lønmodtagere
		1	2	3
		Procentandel ¹		
1	1911	23
2	1920	55
3	1930	44
4	1940	56
5	1950	65
6	1955	64	49	59
7	1960	69	51	62
8	1965	69	52	62
9	1970	71	50	62
10	1975	80	55	67
11	1979	84	77	80
12	1982	88	85	86

¹ Antal fagligt organiserede arbejdere og funktionærer i procent af alle arbejdere og funktionærer.

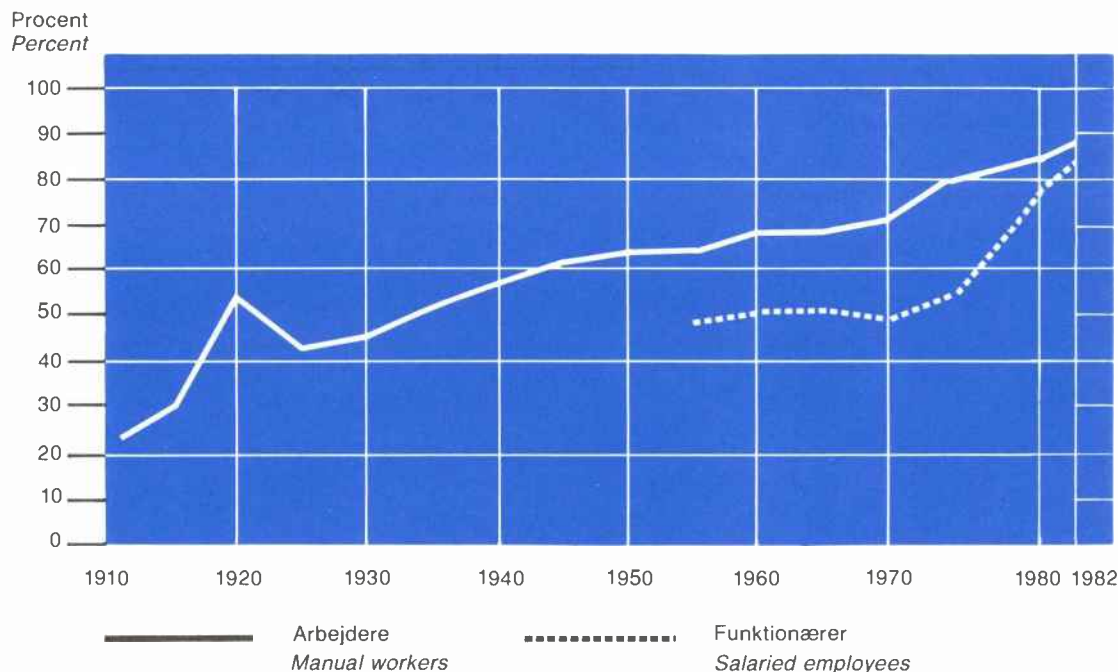
Kilde: Pedersen, Peder J: Aspekter af fagbevægelsens vækst i Danmark, 1911-1976. Århus, 1979, (Økonomisk Institut, Århus Universitet, Memo 1979-5). Scheur, Steen: Hvorfor stiger den faglige organisering? København, 1984.

Translation – Heading, Column 1: manual workers; 2: salaried employees; 3: all employees.

¹ Manual workers and salaried employees being members of occupational organizations (trade unions, etc.) as a percentage of all manual workers and salaried employees.

Figur 10.E Organisationsprocenten for arbejdere og funktionærer. 1911-1982.

Percentage of manual workers and salaried employees being members of occupational organizations. 1911-1982.

Kilde: Tabel 10.13.

Medlemskab og aktivitet i faglige organisationer blandt forskellige arbejdsstillingsgrupper. 1979.

Membership and member activity in occupational organizations, by employment status. Percent. 1979.

Tabel 10.14

	Medlem af en faglig organisation	Heraf passivt medlem ¹	Heraf meget aktivt medlem ²	Heraf med tillidspost ³	Antal svarpersoner ⁴
	1	2	3	4	5
	Procentandel				
1 Selvstændige i landbrug ...	85	24	13	16	73
2 Selvstændige i øvrige erhverv	70	34	31	18	106
3 Højere funktionærer	74	40	11	18	92
4 Lavere funktionærer	78	50	16	7	499
5 Faglærte arbejdere	86	42	18	13	177
6 Ikke-faglærte arbejdere ...	81	63	12	7	285

Anm.: Faglige organisationer omfatter fagforeninger, arbejdsgiverforeninger, organisationer inden for landbrug mv. samt erhvervs- og brancheorganisationer.

¹ Andel af fagligt organiserede, der aldrig eller så godt som aldrig deltager i de møder organisationen afholder.

² Andel af fagligt organiserede, der deltager i de fleste eller alle møder organisationen afholder.

³ Andel af fagligt organiserede, der er valgt til forskellige tillidsposter i organisationen.

⁴ 18-70 årige.

Kilde: Damgaard, Erik (red.): Folkets veje i dansk politik. København, 1980.

Translation - Heading, Column 1: percentage being members of occupational organizations; 2: of whom passive members (1); 3: of whom very active members (2); 4: of whom having positions of trust (3); 5: number of respondents (4). - Front Column, 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: salaried employees in upper levels; 4: salaried employees in lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers.

Note: Occupational organizations are trade unions, employers' associations and industrial organizations.

¹ Percentage of members who never, or practically never, attend organization meetings.

² Percentage of members who attend most or all organization meetings.

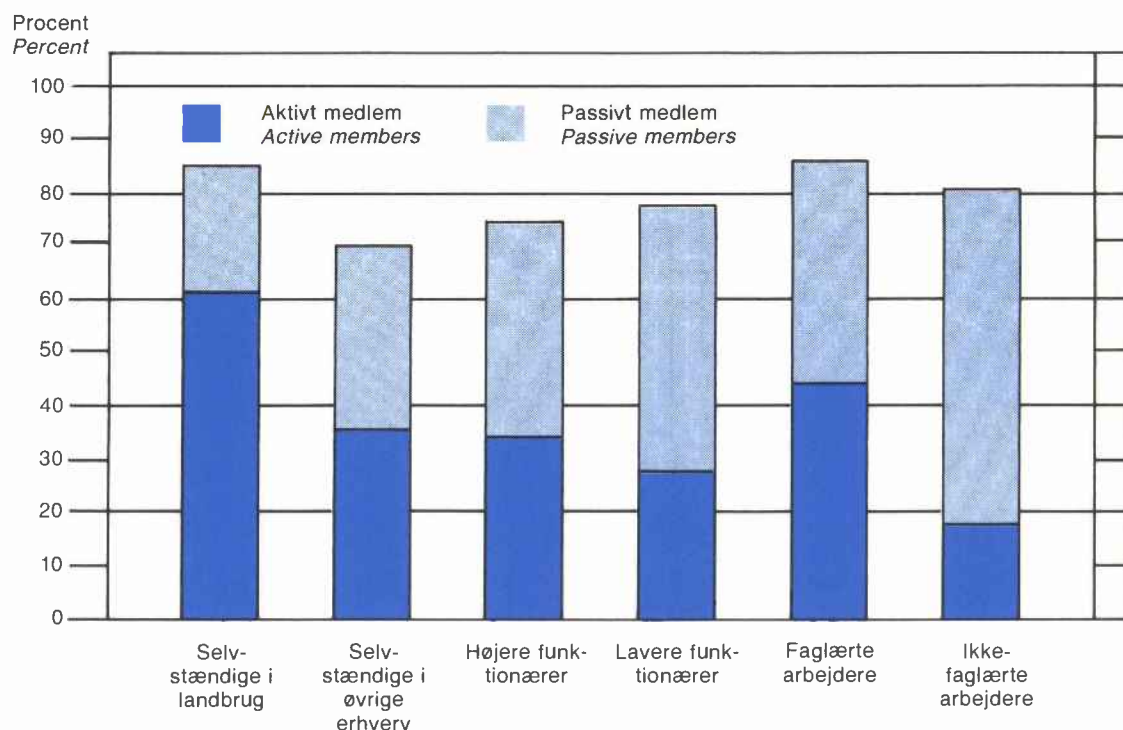
³ Percentage of members who have been elected to positions of trust in the organization.

⁴ Aged 18-70 years.

Medlemskab og aktivitet i faglige organisationer blandt forskellige arbejdsstillingsgrupper. 1979.

Membership and member activity in occupational organizations, by employment status. 1979.

Figur 10.F

For English translations, see translation of Front Column in Table 10.14.

Tabel 10.15 Faglig aktivitet blandt fagligt organiserede, opdelt på køn, alder, arbejdsstilling og skoleuddannelse. 1979.

Percentage of members of occupational organizations being passive or very active/having positions of trust, by sex, age, employment status and education. 1979.

	Passivt medlem ¹			Meget aktivt medlem/har tillidsposter ²			
	Selvstændige	Funktio- nærer	Arbejdere	Selvstændige	Funktio- nærer	Arbejdere	
	1	2	3	4	5	6	
	Procentandel						
1	Køn						
2	Mænd	28	43	52	41	32	26
3	Kvinder	53	63	..	17	19
4	Alder						
5	18-29 år	54	66	..	20	13
6	30-49 år	23	47	50	49	24	29
7	50-70 år	37	44	51	30	30	28
8	Skoleuddannelse						
9	7-10 års skolegang	30	54	54	39	22	23
10	Melemskole-/real/ studentereksamen	18	44	72	50	25	21

Anm.: Faglige organisationer omfatter fagforeninger, arbejdsgiverforeninger, organisationer inden for landbrug mv. samt erhvevs- og brancheorganisationer. Omfatter 18-70 årige, der er fagligt organiserede.

¹ Andel af fagligt organiserede, der aldrig eller så godt som aldrig deltager i de møder organisationen afholder.

² Andel af fagligt organiserede, der deltager i de fleste/alle møder organisationen afholder eller er valgt til forskellige tillidsposter i organisationen.

Kilde: Damgaard, Erik (red.): Folkets veje i dansk politik. København, 1980.

Translation – Heading, Columns 1-3: passive members (1); 4-6: very active members/members having positions of trust (2); 1 and 4: self employed; 2 and 5: salaried employees; 3 and 6: manual workers. – **Front Column**, 1: sex; 2: men; 3: women; 4: age groups; 8: level of general education; 9: 7-10 years' education; 10: »middle« school or »real« exam or upper secondary school exam.

Note: Occupational organizations are trade unions, employers' associations and industrial organizations. The table refers to members aged 18-70 years.

¹ Percentage of members who never, or practically never, attend organization meetings.

² Percentage of members who attend most or all organization meetings or who have been elected to positions of trust in the organization.

11

Personlig sikkerhed

11 Personlig sikkerhed

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Ulykker			Ulykker	
11.1	Dødsfald blandt mænd og kvinder som følge af ulykker, selvmord og lignende, opdelt på ulykkens art. 1951-1981	279	11.A	Dødsfald som følge af trafikulykker og selvmord. 1951-1981	279
11.2	Dødsfald på grund af ulykker, selvmord og lignende blandt forskellige aldersgrupper, opdelt på ulykkens art. 1981	280	11.B	Personskader ved færdselsuheld. 1970-1982	281
11.3	Personskader ved færdselsuheld, opdelt på skadens omfang. 1970-1983.	281		Kriminalitet	
11.4	Personskader ved færdselsuheld, opdelt på alder og benyttet transportmiddel. 1982	282	11.C	Anmeldte indbrudstyverier, voldsforbrydelser og sædelighedsforbrydelser. 1960-1982	283
	Kriminalitet		11.D	Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på arbejdsstilling. 1982	285
11.5	Anmeldte straffelovsovertrædelser, opdelt på forbrydelsens art. 1960-1983	282		Frygt for kriminalitet	
11.6	Anmeldte straffelovsovertrædelser i forskellige dele af landet, opdelt på forbrydelsens art. 1982	283	11.E	Frygt for at blive offer for kriminalitet, opdelt på arbejdsstilling. 1983	289
11.7	Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri, hærværk og vold. 1972-1982	284			
11.8	Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på køn og alder. 1982	284			
11.9	Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på arbejdsstilling. 1982	285			
11.10	Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på bopælsområde. 1982	286			
	Frygt for kriminalitet				
11.11	Frygt for at blive offer for kriminalitet. 1976 og 1983	286			
11.12	Frygt for at blive offer for kriminalitet, opdelt på køn og alder. 1983	287			
11.13	Frygt for at blive offer for kriminalitet, opdelt på arbejdsstilling. 1983	288			
11.14	Andel af mænd og kvinder, der er bange for at færdes ude om aftenen, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976	290			

Indledning

Det vil altid være forbundet med en vis risiko at leve i et samfund. Livet igennem udsættes den enkelte for begivenheder, som man ikke selv er herre over. Det kan skabe en utryghed, som har indflydelse på det almindelige velbefindende og påvirker handlinger på andre levevilkårsområder. Eksempelvis kan risiko for arbejdsløshed, skilsmisse, arbejdsulykker, trafikuheld, sygdom og død skabe angst og utryghed i dagligdagen. Risikoen for at blive udsat for forskellige begivenheder er dog ikke ligeligt fordelt i forskellige befolkningsgrupper. Således er risikoen for arbejdsløshed og arbejdsulykker større blandt de ikke-faglærte arbejdere end blandt de højere funktionærer.

I de foregående kapitler er risikoen for en række forskellige begivenheder belyst, fx i sundhedskapitlet, i familiekapitlet og i arbejdskapitlet. I dette kapitel vil der blive lagt vægt på de hændelser, der ikke er belyst i de foregående kapitler. Det drejer sig især om ulykker, bortset fra arbejdsulykker, som kan finde sted i hjemmene, i fritiden og i trafikken. Desuden drejer det sig om kriminalitet, opgjort som straffelovsovertrædelser, fx sædelighedsforbrydelser, vold og ejendomsforbrydelser. Det er i en levevilkårssammenhæng mest relevant at belyse risikoen og angsten for at blive offer for en forbrydelse. Derimod er de, der begår de kriminelle handlinger, altså gerningsmændene, ikke belyst.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne om personlig sikkerhed er opdelt i 3 hoveddele: ulykker, kriminalitet og frygt for kriminalitet.

Tabel 11.1-11.4 viser risikoen for at blive udsat for ulykker. I tabel 11.1 vises udviklingen i dødsfald som følge af forskellige typer ulykker, herunder selvmord. Tabel 11.2 viser de samme ulykker som dødsårsag, men opdelt på alder og køn. Der er store forskelle mellem, hvilke ulykker der rammer mænd og kvinder, samt forskelle mellem unge og gamle.

Tabel 11.3 og 11.4 viser specielt trafikulykernes forekomst. Antallet af trafikulykker kulminerede i midten af 1970'erne, men har været faldende de senere år. I tabel 11.4 vises færdselsuheldene for forskellige aldersgrupper og transportmidler. Disse oplysninger burde korrigeres for det faktum, at de forskellige aldersgrupper ikke anvender de samme

transportmidler, men dette har ikke været muligt.

Tabel 11.5-11.10 viser kriminaliteten. I tabel 11.5 og 11.6 stammer oplysningerne fra politi-anmeldelserne, medens tabel 11.7-11.10 bygger på oplysninger fra repræsentative interviewundersøgelser, hvor ofrene selv har givet oplysninger.

Tabel 11.5 viser, at der har været en stærk stigning i alle former for straffelovsovertrædelser, bortset fra sædelighedsforbrydelserne, der viser et markant fald. Man bør imidlertid være opmærksom på, at anmeldelsestilbøjeligheder, forsikringsbetingelser og politiets ressourcer kan være medvirkende årsager til ændringer i tallene.

Tabel 11.6 viser kriminalitetens omfang i forskellige egne af landet. Specielt Københavns politikreds har mange anmeldelser, medens der er færrest i Jylland.

Tabel 11.7-11.10 viser risikoen for at blive offer for tyveri og hærværk. Visse befolkningsgrupper er mere udsat end andre. Eksempelvis er selvstændige i byerhverv, de unge og befolkningen i hovedstaden mest udsat, medens de ældre og befolkningen på landet er mindst udsat.

Endelig viser tabel 11.11-11.14 frygten for at blive udsat for kriminalitet. Tabel 11.11 viser, at denne frygt har været voksende i de senere år. Desuden er det især de ældre og kvinderne, der frygter for at blive ofre for kriminalitet.

Datakilder

Løbende statistik

Den løbende statistik om ulykker og kriminalitet udarbejdes af Sundhedsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Sundhedsstyrelsen foretager i den årlige statistik over dødsfaldene (1) en detaljeret opgørelse af ulykkesdødsfaldene på såvel dødsårsag som ulykkens art. Desuden er ulykkerne løbende belyst gennem sygehusstatistikken (2).

Færdselsulykkerne er meget grundigt belyst af Danmarks Statistik. Der publiceres en månedlig og en kvartalsvis statistik (3) og en mere omfattende årsstatistik (4). Endelig udgiver Vejdirektoratet årligt en statistik over trafikuheld (5).

Kriminalstatistikken publiceres af Danmarks Statistik, dels kvartalsvis (6) og dels årligt i en mere omfattende og detaljeret form (7). Denne statistik omfatter alle anmeldte og pådømte lovovertrædelser.

Øvrige datakilder

Som nævnt i dette kapitels indledning er det risikoen og angsten for at blive udsat for forskellige ulykker og kriminelle handlinger, der er interessant i en levevilkårssammenhæng.

Omkring ulykker (bortset fra arbejdsulykker) findes der kun et begrænset antal undersøgelser. Disse omfatter især trafikulykker, men også hjemmeulykker, idrætsulykker og børneulykker er undersøgt. Fra en konference om ulykker, der blev afholdt i 1981 af Forebyggelsesrådet, er der samlet en række undersøgelsesresultater om forskellige ulykkestyper (8).

Inden for kriminalitet er der gennemført regelmæssige offerundersøgelser i 1970'erne. I disse undersøgelser, som har fokuseret på volds- og ejendomsforbrydelser, har man udspurgt repræsentative udsnit af befolkningen, i hvilket omfang de har været udsat for forskellige kriminelle handlinger (9). Der er desuden udgivet flere bøger, der giver en bred behandling af kriminalitet og angsten for kriminalitet (10).

Endelig kan det nævnes, at der på nordisk plan er udgivet en kriminalstatistisk publikation, der omhandler perioden 1950-1980 (11).

- (1) Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne 1981. København, 1983, (Vitalstatistik, 1:5:1983). Sundhedsstyrelsen har siden 1875 udgivet en årlig publikation om dødsårsagerne i Danmark.
- (2) Sundhedsstyrelsen: Sygdomsmønsteret ved somatiske sygehusafdelinger 1979. København, 1981, (Sygehusstatistik, 2:3:1981). Statistikken omfatter kun heldøgnspatienter, der har været indlagt på et sygehus. Ambulante patienter og skadestuebesøg indgår altså ikke.
- (3) Danmarks Statistik: Samfærdsel og turisme. Statistiske Efterretninger. København. 1. årgang ..., 1983 Den månedlige statistik er meget summarisk og foreløbig.
- (4) Danmarks Statistik: Færdselsuheld 1982. København, 1983. Denne årsstatistik har været publiceret siden 1930 og er meget omfattende.
- (5) Vejdirektoratet: Trafikuheld i 1980 på kommuneveje, landeveje og hovedlandsveje. København, 1981.
- (6) Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger. København. 1. årgang..., 1983....
- (7) Danmarks Statistik: Kriminalstatistik 1979 og 1980. København, 1984.
- (8) Forebyggelsesrådet: Ulykker – Forebyggelsesrådets konference den 31. august 1981 om forebyggelse af ulykker. København, 1981.
- (9) Balvig, Flemming: Kriminalstatistik og offerundersøgelser. Studier over tyveriforbrydelsen 1. København, 1980, (Justitsministeriet, Kriminalpolitisk forskningsgruppe, Forskningsrapport, 12). Rapporten er en del af et større forskningsprojekt om tyverier. Rapporten indeholder en gennemgang af hidtil gennemførte offerundersøgelser i Danmark.

Desuden er der gennemført en ny offerundersøgelse i 1983, som led i projektet Egmont Fondens Fremtidsstudie: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. København, 1984, (Kriminalistisk Instituts stencilsérie, 24).

- (10) Balvig, Flemming: Angst for kriminalitet. København, 1978.
Wolf, Preben og Høgh, Erik: Kriminalitet i velfærdssamfundet. København, 1966.
Wolf, Preben: Kriminalitet i velfærdssamfundet – 20 år efter. København, 1976, (Arbejdsrapport nr. 1 vedrørende Projekt HT(MKS 75/78)). Stencil.
Balvig, Flemming: Kriminalitet og velfærd. København, 1980, (Kriminalistisk Instituts stencilsérie, 8).
- (11) von Hofer, Hanns (red.): Nordisk Kriminalstatistik 1950-1980. København, 1980, (Nordisk Statistisk Sekretariat, Tekniske Rapporter, 30).

Dødsfald blandt mænd og kvinder som følge af ulykker, selvmord og lignende, opdelt på ulykkens art. 1951-1981.

Deaths caused by accidents, etc., by sex and type of accident. Per 100 000 population. 1951-1981.

Tabel 11.1

		Trafik-ulykker	Forgiftningsulykker	Faldulykker	Selv mord	Drab	Øvrige ulykker	I alt
		1	2	3	4	5	6	7
		Antal dødsfald pr. 100 000 indbyggere						
1	Mænd							
2	1951	24	4	12	32	1	14	87
3	1961	32	2	11	23	0	10	78
4	1971	38	2	10	32	1	12	95
5	1976	26	2	10	30	1	11	80
6	1981	22	3	12	39	2	13	91
7	Kvinder							
8	1951	6	3	20	15	1	4	49
9	1961	11	2	25	12	0	2	52
10	1971	15	1	15	18	1	6	56
11	1976	11	1	14	18	1	5	50
12	1981	8	2	17	21	1	7	56

Kilde: Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne i Kongeriget Danmark i året 1961. København, 1964. Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne i Kongeriget Danmark i året 1976. København, 1978. Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne 1981. København, 1983, (Vitalstatistik, 1:5:1983).

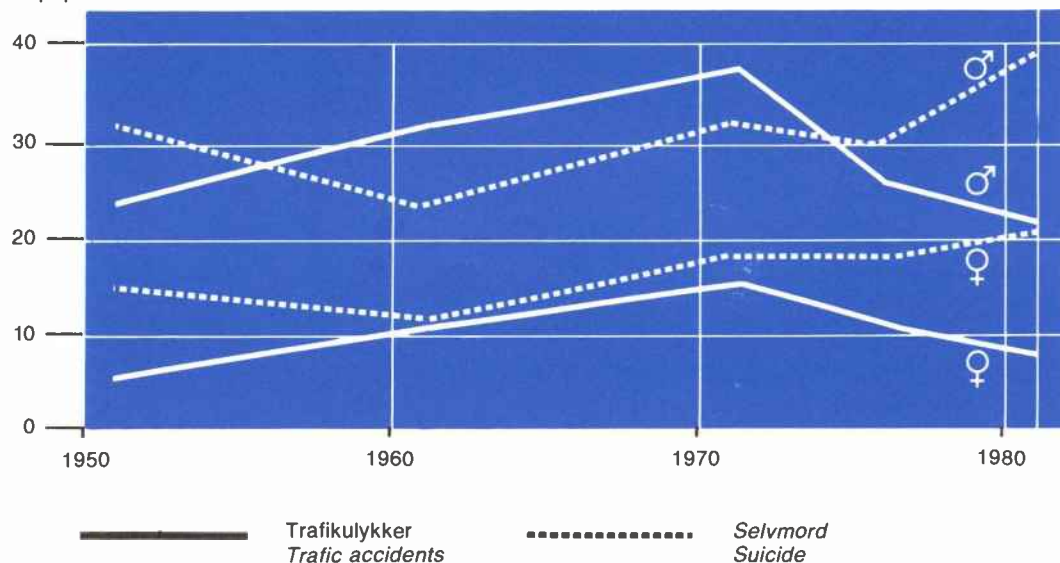
Translation - Heading, Column 1: traffic accidents; 2: accidental poisoning; 3: accidental falls; 4: suicide; 5: homicide; 6: other accidents; 7: total. - Front Column, 1: men; 7: women.

Dødsfald som følge af trafikulykker og selvmord. 1951-1981.

Deaths caused by traffic accidents and suicide. 1951-1981.

Figur 11.A

Antal pr. 100 000 indbyggere
Per 100 000 population

Kilde: Tabel 11.1.

Tabel 11.2 Dødsfald på grund af ulykker, selvmord og lignende blandt forskellige aldersgrupper, opdelt på ulykkens art. 1981.

Deaths caused by accidents, etc., by age and type of accident. Per 100 000 population. 1981.

		Trafik-ulykker	Forgiftningsulykker	Faldulykker	Selv mord	Drab	Øvrige ulykker	I alt
		1	2	3	4	5	6	7
		Antal dødsfald pr. 100 000 indbyggere						
1	Mænd	22	3	12	39	2	13	91
2	0-14 år	8	0	1	1	2	6	18
3	15-24 år	44	2	0	17	0	9	72
4	25-44 år	18	6	2	45	3	18	92
5	45-64 år	20	4	7	64	1	14	110
6	65 år og derover	32	2	76	74	2	18	204
7	Kvinder	8	2	17	21	1	7	56
8	0-14 år	7	0	0	0	1	0	8
9	15-24 år	12	2	0	5	1	3	23
10	25-44 år	3	2	1	21	2	8	37
11	45-64 år	7	2	3	41	1	7	61
12	65 år og derover	17	2	96	36	1	11	163
13	Alle	15	2	14	30	1	10	73
14	Antal ulykker med dødelig udgang	778	124	730	1 535	70	509	3 746

Kilde: Sundhedsstyrelsen: Dødsårsagerne 1981. København, 1983, (Vitalstatistik 1:5:1983).

Translation – Heading, Column 1: traffic accidents; 2: accidental poisoning; 3: accidental falls; 4: suicide; 5: homicide; 6: other accidents; 7: total. – Front Column, 1: men; 7: women; 2-6 and 8-12: age groups; 13: total; 14: number of fatal accidents.

Personskader ved færdselsuheld, opdelt på skadens omfang. 1970-1983.

Casualties in road traffic accidents, by severity. Per 100 000 population. 1970-1983.

Tabel 11.3

	1970	1972	1974	1976	1978	1980	1982	1983
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Pr. 100 000 indbyggere							
1 Dræbte	25	22	15	17	17	13	12	13
2 Alvorligt tilskadekomne . .	277	267	202	231	220	166	164	159
3 Lettere tilskadekomne . .	240	229	169	155	163	129	97	98
4 Personskader i alt	542	518	386	403	400	308	275	270
5 Antal personskader i tusinder	27	26	19	20	20	16	14	14

Anm.: Før 1976 var definitionen af alvorligt og lettere tilskadekomne lidt anderledes.
 Kilde: Danmarks Statistik: Færdselsuheld 1983. København, 1984.

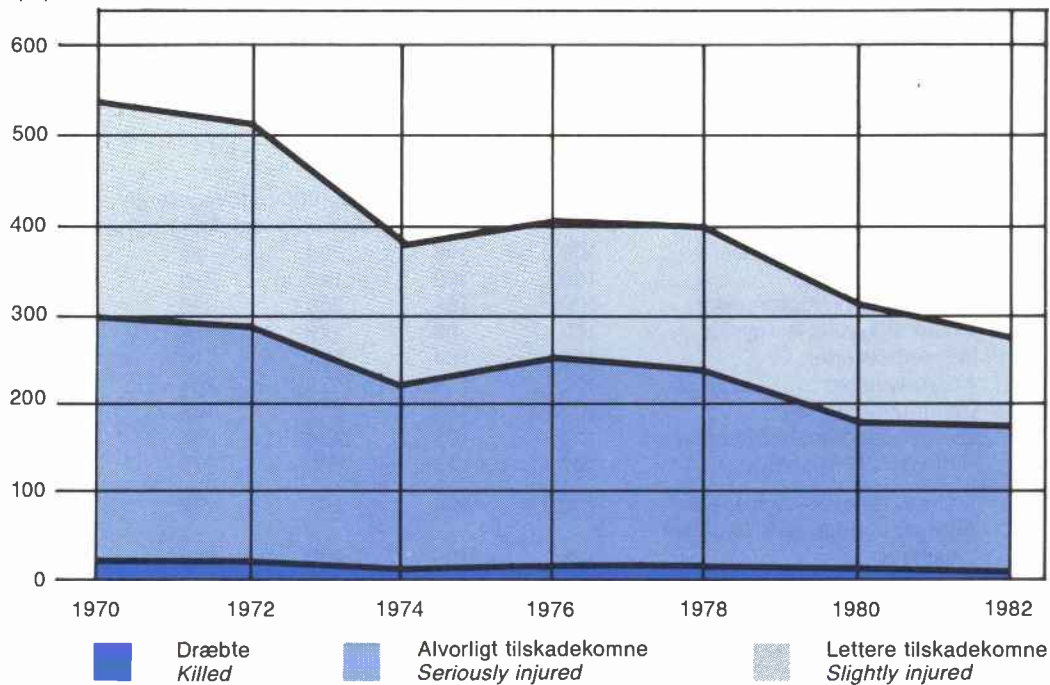
Translation - Front Column, 1: killed; 2: seriously injured; 3: slightly injured; 4: total casualties; 5: total casualties in thousands.
 Note: Before 1976, the definitions of seriously injured and slightly injured differed slightly from the present definitions.

Personskader ved færdselsuheld. 1970-1982.

Casualties in road traffic accidents. 1970-1982.

Figur 11.B

Antal pr. 100 000 indbyggere
 Per 100 000 population

Kilde: Tabel 11.3.

Tabel 11.4 Personskader ved færdselsuheld, opdelt på alder og benyttet transportmiddel. 1982.

Casualties in road traffic accidents, by age and vehicle used. Per 100 000 population. 1982.

		Personbil	Varebil/ lastbil mv.	Motor- cykel/ knallert	Cykel	Fodgænger	I alt
		1	2	3	4	5	6
		Pr. 100 000 indbyggere					
1	0- 2 år	31	4	0	4	5	44
2	3- 6 år	39	7	0	24	48	118
3	7-14 år	35	8	8	107	54	212
4	15-19 år	251	43	319	103	33	749
5	20-24 år	246	47	167	70	24	554
6	25-64 år	112	20	30	40	20	222
7	65 år og derover	76	9	18	39	66	208
8	Alle	113	19	56	53	33	274

Kilde: Danmarks Statistik: Samfærdsel og turisme. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 10. København, 1983.

Translation - Heading, Column 1: private car; 2: goods motor vehicle; 3: motorcycle or moped; 4: bicycle; 5: pedestrian; 6: total. - Front Column, 1-7: age groups; 8: total.

Tabel 11.5 Anmeldte straffelovsovertrædelser, opdelt på forbrydelsens art. 1960-1983.

Reported criminal offences, by type of offence. Per 100 000 population. 1960-1983.

		1960	1965	1970	1975	1980	1983
		1	2	3	4	5	6
		Pr. 100 000 indbyggere på					
		15 år og derover - Indeks (1960=100)					
1	Sædelighedsforbrydelser	100	98	54	48	46	55
2	Voldsforbrydelser ²	100	120	146	210	209	218
3	Tyveri af biler/motorcykler	100	166	280	235	263	266
4	Tyveri af knallerter/cykler	100	93	149	154	251	186
5	Indbrudstyverier	100	164	291	314	390	412
6	Andre tyverier	100	115	173	204	258	271
7	Dokumentfalsk mv. ¹	100	136	212	185	200	224
8	Øvrige ejendomsforbrydelser	100	125	156	244	266	321
9	Andre forbrydelser ²	100	118	92	173	449	482
10	Alle straffelovsovertrædelser	100	116	187	202	275	275
11	Antal anmeldte overtrædelser i tusinder	126	155	260	290	408	417

Anm.: Omfatter forhold, der er anmeldt eller på anden måde kommet til politiets kundskab.

¹ Dokumentfalsk, bedrageri, underslæb, mandatsvig og skyldnersvig.

² Afgrænsningen af voldsforbrydelser er ændret fra 1979 til kun at omfatte forsættelig vold, mens øvrige voldsforbrydelser er overført til andre forbrydelser.

Kilde: Knudsen, Rita: Kriminaliteten 1960-1970. København, 1973, (Danmarks Statistik, Arbejdsnotat, 5). Danmarks Statistik: Kriminalstatistik 1975. København, 1977, (Statistiske Meddelelser 1977, 5). Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger, 1982, A, Nr. 38. København, 1982. Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1984, 5. København, 1984.

Translation - Heading: Index numbers with 1960 = 100, for the population aged 15 years and over. - Front Column, 1: sexual offences; 2: violence offences; 3: car/motorcycle thefts; 4: moped/bicycle thefts; 5: housebreaking; 6: other thefts; 7: forgery, etc. (1); 8: other offences against property; 9: other offences; 10: all criminal offences; 11: reported offences in thousands.

Note: Comprises all offences against the Civil Penal Code reported to or detected by the police.

¹ Incl. fraud, embezzlement, etc.

² From 1978 to 1979 the table is affected by legislative changes moving some offences from the category of violence offences to the category of other offences.

Anmeldte straffelovsovertrædelser i forskellige dele af landet, opdelt på forbrydelsens art. 1982.

Reported criminal offences by region and type of offence. Per 100 000 population. 1982.

Tabel 11.6

	København 1	Hoved- staden i øvrigt 2	Større provins- byer ¹ 3	Øerne i øvrigt 4	Jylland i øvrigt 5	Hele landet 6
	Pr. 100 000 indbyggere					
1 Sædelighedsforbrydelser	48	58	49	31	37	42
2 Voldsforbrydelser	197	131	148	114	79	119
3 Ejendomsforbrydelser	15 247	9 487	8 044	6 868	5 350	7 740
4 Andre forbrydelser	446	239	218	181	125	202
5 Alle straffelovsovertrædelser .	15 938	9 915	8 459	7 194	5 591	8 103
6 Antal anmeldte overtrædelser i tusinder	78	70	77	96	94	415

Anm.: Der er anvendt en inddeling i politikredse.

¹ Århus, Odense, Ålborg, Randers og Esbjerg politikredse.

Kilde: Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1983, 8. København, 1983.

Translation – Heading, Column 1: central Copenhagen; 2: rest of Copenhagen metropolitan area; 3: large provincial towns(1); 4: the Islands, excl. Copenhagen and Odense; 5: Jutland, excl. Århus and Ålborg; Randers and Esbjerg; 6: all Denmark. – **Front Column**, 1: sexual offences; 2: violence offences; 3: offences against property; 4: other offences; 5: all offences against the Civil Penal Code; 6: reported offences in thousands.

Note: The regional distribution refers to police districts.

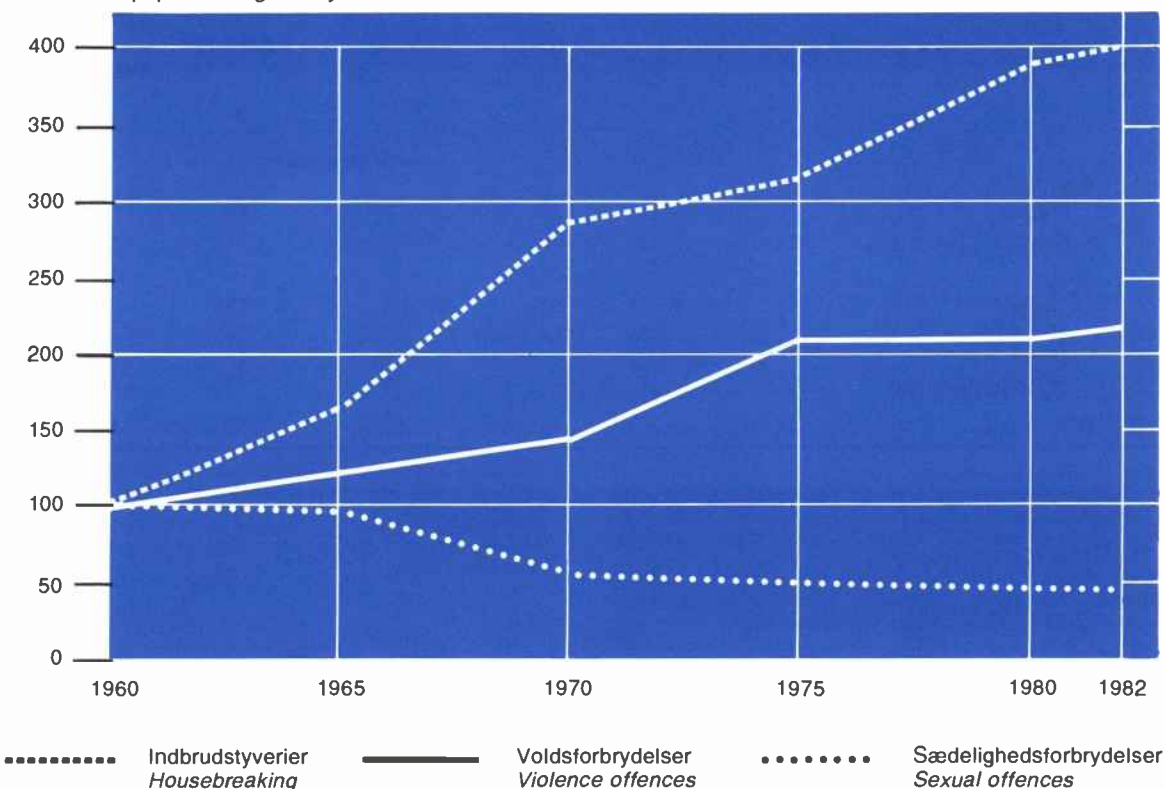
¹ Århus, Odense, Ålborg, Randers and Esbjerg police districts.

Anmeldte indbrudstyverier, voldsforbrydelser og sædelighedsforbrydelser. 1960-1982.

Reported housebreaking, violence and sexual offences. 1960-1982.

Figur 11.C

Antal pr. 100 000 indbyggere (15 år og derover). Indeks (1960 = 100)
Per 100 000 population aged 15 years and over

Kilde: Tabel 11.5.

Tabel 11.7 Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri, hærværk og vold. 1972-1982.

Percentage of population having experienced theft, malicious damage to property, or violence. 1972-1982.

	1972	1974	1976	1978	1982
	1	2	3	4	5
	Procentandel				
1 Tyveri ¹	13	13	13	14	15
2 Hærværk ²	7	13
3 Vold ³	4	7	...	6	...

Anm.: Omfatter personer på 15 år og derover, i 1982 dog 16 år og derover.

¹ Spørgsmålet var: »Er der – så vidt De ved – inden for de sidste 12 måneder nogen, der har stjålet eller forsøgt at stjæle penge eller ting, som tilhørte Dem?»

² Spørgsmålet var: »Det sker at noget, man ejer udsættes for skader forvoldt af andre i form af hærværk eller lignende. Er noget sådant overgået Dem inden for de sidste 12 måneder, fx rudeknusning, eller at Deres bildæk er skåret i stykker eller at andre ting er ødelagt?»

³ Spørgsmålet var: »I den senere tid har der været talt og skrevet en del om voldsforbrydelser (vis kort). Det jeg nu vil spørge Dem om er, om De inden for de sidste år selv har været genstand for en eller flere af de på kortet nævnte handlinger eller trusler?»

Kilde: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. Kriminalistisk Institut/Egmont Fondens Fremtidsstudie. København, 1984.

Translation – Front Column, 1: theft(1); 2: malicious damage(2); 3: acts of violence(3).

Note: Population aged 15 years and over; 1982 aged 16 years and over.

¹ The question was: »Has anyone, as far as you know, within the past 12 months stolen, or attempted to steal, money or objects belonging to you?»

² The question was »Have you, within the past 12 months, experienced malicious damage to your property, such as windows smashed or tyres slashed?»

³ After being shown a list of acts of violence, the respondent was asked: »Have you experienced any of the listed acts or threats of violence, within the past few years?»

Tabel 11.8 Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på køn og alder. 1982.

Percentage of population having experienced theft or malicious damage to property, by sex and age. 1982.

	Tyveri ¹	Hærværk ²	Antal svarpersoner
	1	2	3
	Procentandel		
1 Køn			
2 Mænd	17	15	983
3 Kvinder	13	11	1 050
4 Alder			
5 16-24 år	23	15	317
6 25-44 år	17	16	797
7 45-64 år	11	12	529
8 65 år og derover	9	7	390
9 Alle	15	13	2 033

Anm.: 16 år og derover.

¹ Inden for de sidste 12 måneder. Spørgsmålsformuleringen fremgår af note 1 til tabel 11.7.

² Inden for de sidste 12 måneder. Spørgsmålsformuleringen fremgår af note 2 til tabel 11.7.

Kilde: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. Kriminalistisk Institut/Egmont Fondens Fremtidsstudie. København, 1984.

Translation – Heading, Column 1: theft(1); 2: malicious damage(2); 3: number of respondents. – Front Column, 1: sex; 2: men; 3: women; 4-8: age groups; 9: total.

Note: Population aged 16 years and over.

¹ See Note 1, table 11.7.

² See Note 2, table 11.7.

Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på arbejdsstilling. 1982.

Percentage of population having experienced theft or malicious damage to property, by employment status. 1982.

Tabel 11.9

	Tyveri ¹	Hærværk ²	Antal svarpersoner
	1	2	3
	Procentandel		
1 Selvstændige i landbrug	13	7	54
2 Selvstændige i øvrige erhverv	27	22	148
3 Funktionærer	16	15	629
4 Faglærte arbejdere	17	9	102
5 Ikke-faglærte arbejdere	17	14	244
6 Pensionister	8	8	406
7 Husmødre	8	12	111
8 Studerende/skoleelever	24	16	135
9 Øvrige uden for erhverv	14	12	204
10 Alle	15	13	2 033

Anm.: 16 år og derover.

¹ Inden for de sidste 12 måneder. Spørgsmaalsformuleringen fremgår af note 1 til tabel 11.7.

² Inden for de sidste 12 måneder. Spørgsmaalsformuleringen fremgår af note 2 til tabel 11.7.

Kilde: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. Kriminalistisk Institut/Egmont Fondens Fremtidsstudie. København, 1984.

Translation – Heading, Column 1: theft(1); 2: malicious damage(2); 3: number of respondents. – Front Column, 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: salaried employees; 4: skilled manual workers; 5: unskilled manual workers; 6: pensioners; 7: homemakers; 8: students/pupils; 9: others not economically active; 10: total. Note: Population aged 16 years and over.

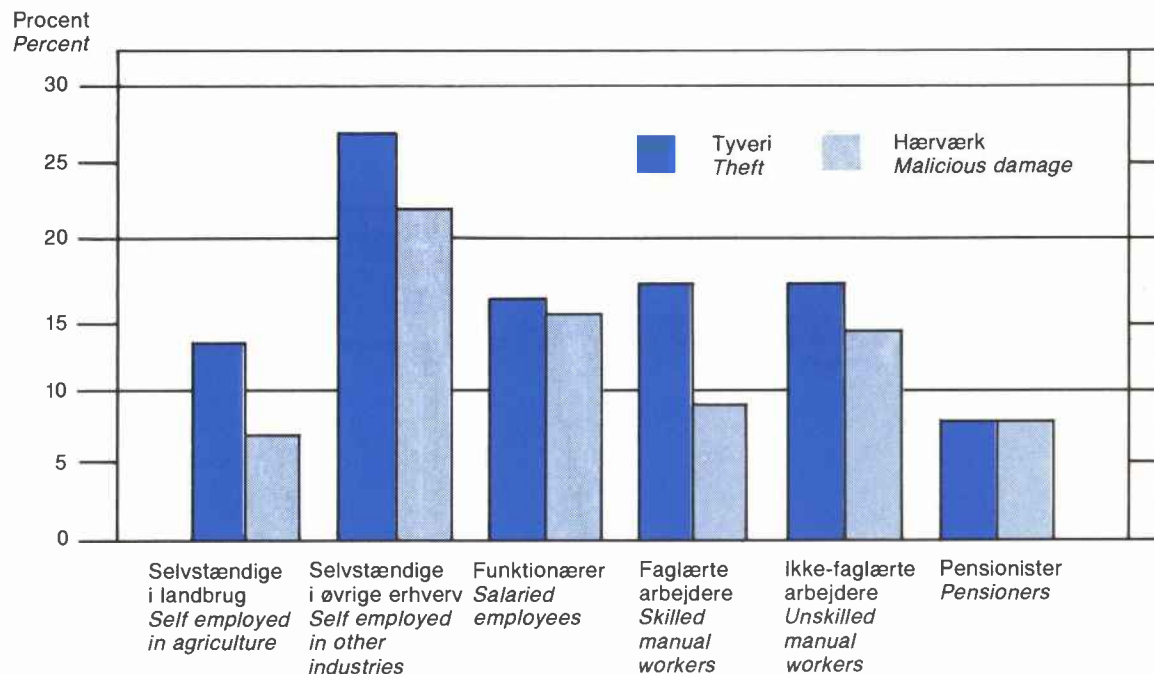
¹ See Note 1, table 11.7.

² See Note 2, table 11.7.

Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på arbejdsstilling. 1982.

Percentage of population having experienced theft and malicious damage to property, by employment status. 1982.

Figur 11.D

Kilde: Tabel 11.9.

Tabel 11.10 Andel af befolkningen, der har været udsat for tyveri og hærværk, opdelt på bopælsområde. 1982.

Percentage of population having experienced theft or malicious damage to property, by region. 1982.

	Tyveri ¹	Hærværk ²	Antal svarpersoner
	1	2	3
	Procentandel		
1 Hovedstaden	22	17	504
2 Provinsbyer	16	14	885
3 Landdistrikter	9	9	644
4 Hele landet	15	13	2 033

Anm.: 16 år og derover.

¹ Inden for de sidste 12 måneder. Spørgsformuleringen fremgår af note 1 til tabel 11.7.

² Inden for de sidste 12 måneder. Spørgsformuleringen fremgår af note 2 til tabel 11.7.

Kilde: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. Kriminalistisk Institut/Egmont Fondens Fremtidsstudie. København, 1984.

Translation – Heading, Column 1: theft (1); 2: malicious damage(2); 3: number of respondents. – **Front Column**, 1: Copenhagen metropolitan area; 2: provincial towns; 3: rural areas; 4: all Denmark.

Note: Population aged 16 years and over.

¹ See Note 1, table 11.7.

² See Note 2, table 11.7.

Tabel 11.11 Frygt for at blive offer for kriminalitet. 1976 og 1983.

Percentage of population afraid of being the victim of crime. 1976 and 1983.

	1976	1983
	1	2
	Procent	
1 Tænker på risikoen for kriminalitet:		
2 Næsten hele tiden	2	5
3 Ofte	16	14
4 Af og til	23	30
5 En sjældnen gang	20	22
6 Aldrig	39	29
7 I alt	100	100
8 Antal svarpersoner ¹	1 600	2 033

Anm.: Spørgsmålet var: »Er dette med risikoen for at blive offer for kriminalitet (blive overfaldet, få sin bil, cykel eller pung stjålet eller ødelagt og lignende) noget, De personligt ofte tænker på?«

¹ I 1976, 15 år og derover, i 1983, 16 år og derover.

Kilde: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. Kriminalistisk Institut/Egmont Fondens Fremtidsstudie. København, 1984.

Translation – Front Column, 1: Thinking about the risk of being a victim of crime; 2: almost constantly; 3: often; 4: sometimes; 5: seldom; 6: never; 7: total; 8: number of respondents(1).

Note: The question was: »Is the risk of being attacked or having a car, bicycle or purse stolen or destroyed, etc., something you often think about?«

¹ In 1976, aged 15 years and over, in 1983, aged 16 years and over.

Frygt for at blive offer for kriminalitet, opdelt på køn og alder. 1983.

Percentage of population afraid of being the victim of crime, by sex and age. 1983.

Tabel 11.12

		Tænker på risikoen for kriminalitet			
		Næsten hele tiden/ofte	Af og til/en sjælden gang	Aldrig	I alt
		1	2	3	4
		Procent			
1	Køn				
2	Mænd	17	47	36	100
3	Kvinder	22	55	23	100
4	Alder				
5	16-19 år	14	65	20	99
6	20-24 år	15	64	21	100
7	25-29 år	19	62	20	101
8	30-39 år	15	60	27	102
9	40-49 år	19	48	33	100
10	50-64 år	22	47	32	101
11	65 år og derover	25	39	36	100
12	Alle ¹	19	52	29	100

Anm.: Spørgsmålsformuleringen er angivet i anmærkning til tabel 11.11.

¹ 16 år og derover.

Kilde: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. Kriminalistisk Institut/Egmont Fondens Fremtidsstudie. København, 1984.

Translation – Heading, Columns 1-4: thinking about the risk of being a victim of crime; 1: almost constantly/often; 2: sometimes/seldom; 3: never; 4: total. – Front Column, 1: sex; 2: men; 3: women; 4-11: age groups; 12: total(1).

Note: For the wording of the question, see note to table 11.11.

¹ Aged 16 years and over.

Tabel 11.13 Frygt for at blive offer for kriminalitet, opdelt på arbejdsstilling. 1983.

Percentage of population afraid of being the victim of crime, by employment status. 1983.

		Tænker på risikoen for kriminalitet			
		Næsten hele tiden/ofte	Af og til/en sjælden gang	Aldrig	I alt
		1	2	3	4
		Procent			
1	Selvstændige i landbrug	6	59	35	100
2	Selvstændige i øvrige erhverv	18	44	38	100
3	Funktionærer	18	58	24	100
4	Faglærte arbejdere	19	51	30	100
5	Ikke-faglærte arbejdere	18	50	32	100
6	Pensionister	24	42	34	100
7	Husmødre	21	50	29	100
8	Studerende/skoleelever	11	73	16	100
9	Alle ¹	19	52	29	100

Anm.: Spørgsmaalsformuleringen er angivet i anmærkning til tabel 11.11.

¹ 16 år og derover.

Kilde: Balvig, Flemming: Kriminalitet – Angst for kriminalitet – Magtesløshed og fremmedgørelse. Kriminalistisk Institut/Egmont Fondens Fremtidsstudie. København, 1984.

Translation - Heading, Columns 1-4: thinking about the risk of being a victim of crime; 1: almost constantly/often; 2: sometimes/seldom; 3: never; 4: total. – **Front Column,** 1: self employed in agriculture; 2: self employed in other industries; 3: salaried employees; 4: skilled manual workers; 5: unskilled manual workers; 6: pensioners; 7: homemakers; 8: students/pupils; 9: others not economically active; 10: total.

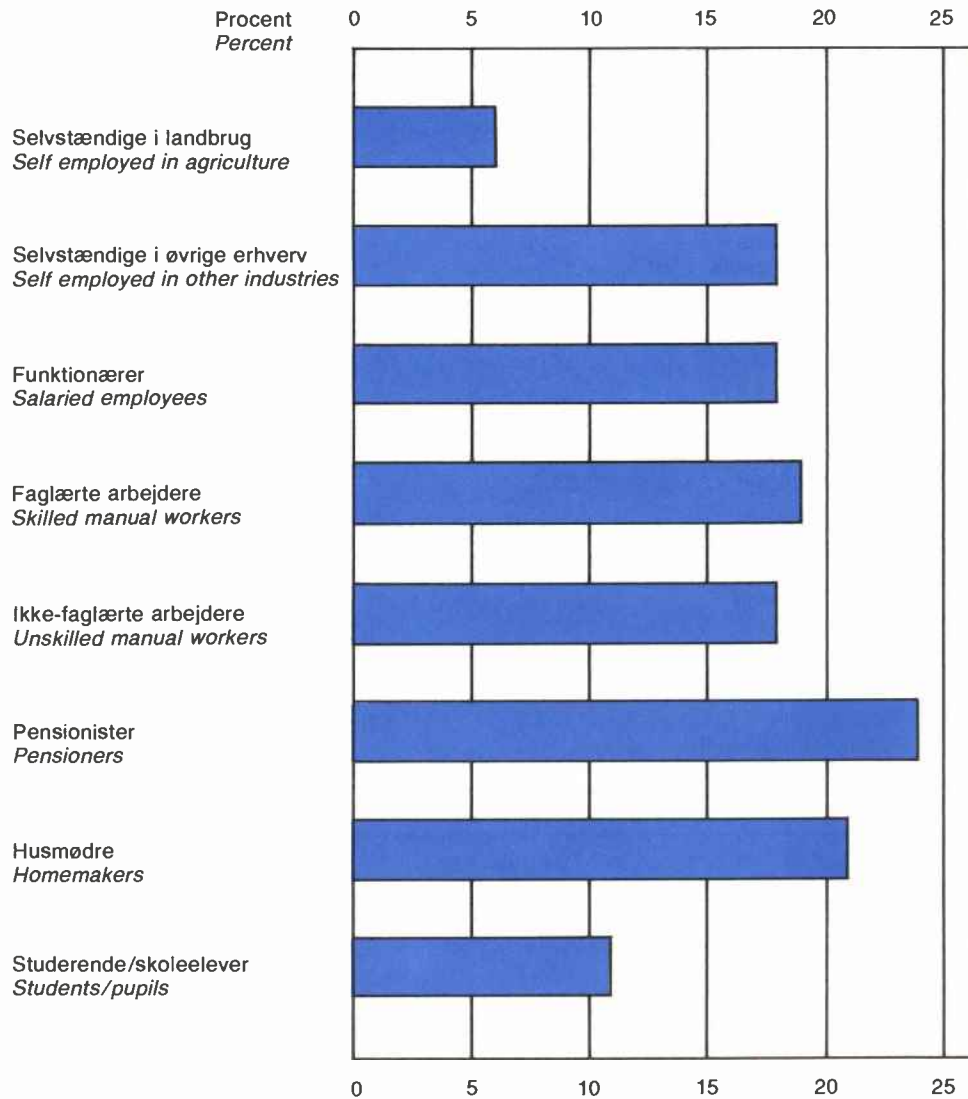
Note: For the wording of the question, see note to table 11.11.

¹ Aged 16 years and over.

Frygt for at blive offer for kriminalitet, opdelt på arbejdsstilling. 1983.

Percentage of population afraid of being the victim of crime, by employment status. 1983.

Figur 11.E

Kilde: Tabel 11.13.

Tabel 11.14 Andel af mænd og kvinder, der er bange for at færdes ude om aftenen, opdelt på arbejdsstilling og socialgruppe. 1976.

Percentage of population afraid to go out alone at night, by sex, employment status and social group. 1976.

		Mænd	Kvinder	Alle	Antal svarepersoner
		1	2	3	4
		Procentandel			
1	I erhverv	5	24	13	3 624
2	Selvstændige	5	17	8	672
3	Socialgruppe I + II	–	..	2	84
4	Socialgruppe III + IV	5	18	9	588
5	Funktionærer	7	25	15	1 590
6	Socialgruppe I + II	4	18	8	372
7	Socialgruppe III	5	24	13	430
8	Socialgruppe IV	7	26	19	788
9	Arbejdere	4	26	12	1 362
10	Socialgruppe IV (faglærte)	5	..	7	352
11	Socialgruppe V (ikke-faglærte)	4	25	13	1 010
12	Socialgruppe I	2	19	6	175
13	Socialgruppe II	4	17	7	281
14	Socialgruppe III	5	23	11	890
15	Socialgruppe IV	6	25	15	1 268
16	Socialgruppe V	4	25	13	1 010
17	Ude af erhverv	12	34	28	1 542
18	Arbejdsløse	12	39	25	180
19	Pensionister	14	38	29	525
20	Hjemmearbejdende	31	31	618
21	Øvrige ude af erhverv	6	31	18	219
22	Alle ¹	6	28	17	5 166

Anm.: Spørgsmålet var: »Er De bange for at blive udsat for voldshandlinger eller grov chikane, når De færdes alene her omkring om aftenen?«

¹ 20-69 årige

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Column 1: men; 2: women; 3: total; 4: number of respondents. – Front Column, 1: employed population; 2: self employed; 3: salaried employees; 4: manual workers; 5: skilled; 6: unskilled; 7: without a job; 8: unemployed; 9: pensioners; 10: homemakers; 11: others not economically active; 12: total(1).

Note: The question was: »Are you afraid of being attacked or harassed when you go out alone at night in this neighbourhood?«

¹ Aged 20-69 years.

12

**Miljø og
forurening**

12 Miljø og forurening

Nr.	TABELLER	Side	Nr.	FIGURER	Side
	Støjforurening			Støjforurening	
12.1	Befolkningen i forskellige bopælsområder, fordelt efter udendørs støjbelastning fra vejtrafik. 1976	295	12.A	Andel af befolkningen, der føler sig generet af støj, opdelt på bopælsområde. 1976	297
12.2	Andel af befolkningen, der angiver at føle sig generet af støj, opdelt på bopælsområde og socialgruppe. 1976	296		Vandforurening	
	Vandforurening		12.B	Spildevandsrensning, fordelt efter rensningsmetode. 1972 og 1977	299
12.3	Badevandskvaliteten. 1972-1983	298		Luftforurening	
12.4	Udledning af spildevand, opdelt på forureningskilde. 1972 og 1977	298	12.C	Andel af befolkningen, der angiver at føle sig generet af luftforurening, opdelt på bopælsområde. 1976	303
12.5	Spildevandsrensning, fordelt efter rensningsmetode. 1972-1977	299			
	Luftforurening				
12.6	Forurening ved energianvendelse. 1970, 1977 og 1980	300			
12.7	Luftforureningen, opdelt på døgnmiddelværdier i det storkøbenhavnske område. 1970 og 1980	300			
12.8	Luftforureningen i Storkøbenhavn, opdelt på forureningsart. 1970-1980	301			
12.9	Andel af befolkningen, der angiver at føle sig generet af luftforurening, opdelt på bopælsområde og socialgruppe. 1976.	302			
	Tungmetaller				
12.10	Det gennemsnitlige blyindhold i blodet blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper og bopælsområder. 1979	304			
12.11	Det gennemsnitlige kviksølvindhold i blodet blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper og bopælsområder. 1979	304			

Indledning

Når miljø i denne udgave udskilles som et selvstændigt kapitel, skyldes det, at miljøforhold påvirker levevilkårene, og at der er en voksende opmærksomhed på de forhold, der påvirker vore fysiske omgivelser. Det fremhæves ofte, at prisen for den øgede industrialisering og materielle fremgang er forurening og ødelæggelse af naturen. Et af problemerne omkring forureningen er, som det også gælder for arbejdsmiljøet, at følgerne og skaderne først viser sig efter længere tid. De bliver derfor sværere at registrere, fordi der samtidig kan foregå en tilvænningsproces. Et andet forhold ved miljø- og forureningskader er, at de i høj grad rammer befolkningen som helhed, eller store grupper, ligesom de ofte stammer fra andre lande, fx luftforurening og havforurening.

Miljø er et meget bredt begreb, men i denne forbindelse bruges det om vore naturlige omgivelser som luften, havet og naturen. Det er forureningen af disse omgivelser, der vil blive belyst i dette kapitel.

Det er et problem, at der findes relativt få data om miljø og forurening, der opfylder de krav, som er opstillet til sociale indikatorer. Således er det vanskeligt at fremskaffe individrelaterede data, dvs. oplysninger om den grad af forurening, som det enkelte individ udsættes for. Derfor er der i dette kapitel slækket lidt på dette krav. I stedet er der medtaget andre data, som mere inddirekte kan belyse problematikken.

De udvalgte oplysninger

Miljøforholdene er belyst ved oplysninger om 4 hovedområder: støjforurening, vandforurening, luftforurening og forurening med tungmetaller.

Tabel 12.1 og 12.2 viser støjforureningen. I tabel 12.1 har man på grundlag af trafik-, bolig- og befolkningsoplysninger beregnet vejstøjbelastninger for forskellige bopælsområder. Tabellen viser, at det er befolkningen i de store byer, der er hårdest belastet af vejstøj, mens befolkningen i de små byer og landdistrikterne ikke er særligt hårdt belastet. Det samme billede fremkommer af tabel 12.2, der viser, i hvilket omfang befolkningen føler sig generet af forskellige former for støj, hvor de bor.

Vandforureningen er belyst i tabel 12.3-12.5. Badevandets kvalitet er vist i tabel 12.3 og er baseret på vandprøver taget forskellige steder i landet, hvorefter prøverne enten ac-

cepteres eller forkastes ud fra nogle kvalitetskriterier. Tabellen viser, at kvaliteten af badevandet er blevet forbedret i løbet af 1970'erne. Tabel 12.4 viser udledningen af spildevand fra husholdninger og industrien, mens tabel 12.5 giver oplysninger om rensning af spildevandet. Fra 1972 til 1977 er der sket et fald i mængden af spildevand, der slet ikke bliver rensset.

Luftforureningen er belyst i tabel 12.6-12.9. I tabel 12.6 er vist, hvor stor en mængde forurenende stoffer, der opstår ved forskellige former for energianvendelse. Det drejer sig om fx svovldioxid, kvælstofoxider og partikler; oplysningene stammer fra beregninger over energiforbrug og forskellige forbrændingsprocessers forureningsomfang.

Tabel 12.7 og 12.8 viser resultater fra regelmæssige målinger af luftforureningen i det storkøbenhavnske område. Målingerne foregår ved 12-14 målestationer, der er placeret forskellige steder i området. Tabellerne viser, at luftforureningen er blevet mindre i løbet af 1970'erne, især gælder det forureningen med svovldioxid og sod.

Tabel 12.9 viser, i hvilket omfang befolkningen i forskellige bopælsområder og i forskellige socialgrupper føler sig generet af forskellige former for luftforurening, hvor de bor. Der er tydelige forskelle mellem bopælsområderne, især med hensyn til at være generet af trafik.

Forureningen med tungmetaller som bly og kviksølv er vist i tabel 12.10 og 12.11. Der er tale om oplysninger, der stammer fra blodprøver fra et udsnit af befolkningen. Man har målt indholdet af bly og kviksølv i disse blodprøver. Tabellerne viser, at befolkningen i hovedstaden har lidt større indhold af bly og kviksølv i blodet end befolkningen i provinsen. Der er dog tale om et meget begrænset udsnit af befolkningen, så usikkerheden på resultaterne er relativt stor.

Datakilder

Bortset fra nogle luftmålinger og vandkvalitetsmålinger, eksisterer der ikke løbende statistik om miljø og forurening.

Luftforureningen er undersøgt mest systematisk i hovedstadsområdet. Siden 1967 har man regelmæssigt foretaget luftmålinger på forskellige målestationer (1). Miljøstyrelsen har i en rapport foretaget en nøjere kortlægning af luftforureningens omfang i landet som helhed (2). I den danske velfærdsundersøgelse fra 1976 er det undersøgt, i hvilket

omfang befolkningen føler sig generet af forskellige former for luftforurening (3).

Vandforureningen undersøges regelmæssigt gennem kontrol af badevandet (4), men disse undersøgelser er begrænsede og fokuserer på den umiddelbare sundhedsfare ved badning. Der foretages imidlertid ikke andre systematiske undersøgelser af vandforureningen. Derimod er der opgørelser af spildevandsudledning og -rensning (5).

Støjforurening er især forsøgt undersøgt i forhold til trafikstøj. Der er desværre ikke foretaget systematiske undersøgelser af støj, men derimod findes forskellige rapporter om problemet (6). I velfærdsundersøgelsen er det undersøgt, i hvilket omfang befolkningen føler sig generet af forskellige former for støjforurening (3).

Endelig kan der henvises til et par undersøgelser af tungmetallforureningen (7). Disse undersøgelser er foretaget ved blodprøver, og omhandler bl.a. bly- og kviksølvforurening. Miljøstyrelsen har også foretaget en opgørelse specielt af blyforureningen (8).

- (1) Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 1967 København, 1967 Denne statistik publiceres årligt. Københavns Kommunes Miljøkontrol: Luftforureningen i Storkøbenhavn i sommerhalvåret april 80 – september 80. København, 1982, (Stencil).
- (2) Miljøstyrelsen: Luftforurening i Danmark. Emission og luftkvalitet. København, 1980. Det er hensigten at udarbejde tilsvarende rapporter regelmæssigt.
- (3) Fordelingen af levekårene, af Erik Jørgen Hansen mfl. Bind 1-5, København, 1978-1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 82, 1-5). Specielt kan der henvises til bind 2 af publikationen. De enkelte leveårskomponenter, af Søren Geckler mfl.
- (4) Miljøstyrelsen: Badevand og strandkvalitet 1983. København, 1984. Udgives årligt og består af et landkort med markeringer for vandets kvalitet.
- (5) Miljøstyrelsen: Spildevandsplanlægningen. Status og udviklingstendenser. København, 1981.
- (6) Betænkning fra det af Ministeriet for offentlige arbejder nedsatte Vejstøjudvalg. Betænkning nr. 844. København, 1978.
Københavns Kommunes Miljøkontrol: Trafikstøjbekæmpelse i København. Rapport fra et embedsudvalg. København, 1980.
Kühl, Karsten: Togstøjprojektet. Del 1-2. København, 1980, (Miljøstyrelsen, Arbejdsrapport, 1-2).
- (7) Bach, Elsa: Voksnes belastning med bly. København, 1979. (Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi, Stencil).
Bach, Elsa: Børns belastning med bly. København, 1979, (Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi, Stencil).
- (8) Miljøstyrelsen: Blyforurening. Redegørelse for blyforureningen i Danmark. København, 1979.

**Befolkningen i forskellige
bopælsområder, fordelt efter udendørs
støjbelastning fra vejtrafik. 1976.**

Population by degree of urbanization and
level of outdoor noise from traffic. Percent.
1976.

Tabel 12.1

	Støjbelastning i dB (A) ¹					
	Mindre end 55	55-59	60-64	65-69	70 og derover	I alt
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Københavns og Frederiksberg kommuner	15	18	21	19	27	100
2 Hovedstadsområdet i øvrigt	48	16	15	13	8	100
3 50 000 indbyggere og derover	38	16	20	12	14	100
4 10 000-49 999 indbyggere	48	16	12	16	7	99
5 2 000-9 999 indbyggere	53	13	20	11	3	100
6 500-1 999 indbyggere	60	20	13	5	2	100
7 Mindre end 500 indbyggere	81	11	3	4	1	100
8 Hele landet	52	15	14	11	8	100

Anm.: Fordelingen af befolkningen i støjgrupper er foretaget ved beregninger af trafik-, bolig- og befolkningsoplysninger fra perioden 1974-1978.

¹ db(A) er et støjmål, hvor der er korrigeret for ørets opfattelse af støjen. Målet er angivet som det gennemsnitlige støjniveau på døgnbasis, korrigeret for lydrefleksioner fra bebyggelse.

Kilde: Miljøstyrelsen: Miljøreformen. En foreløbig redegørelse om miljøreformens virkninger. København, 1979.

Translation - Heading, Columns 1-5: noise level in db(A)¹; 6: total. - Front Column, 1: Copenhagen and Frederiksberg municipalities; 2: rest of the Copenhagen metropolitan area; 3: other municipalities whose largest urban area has 50 000 inhabitants or more; 4: municipalities whose largest urban area has 10 000-49 999 inhabitants; 5: municipalities whose largest urban area has 2 000-9 999 inhabitants; 6: municipalities whose largest urban area has 500-1 999 inhabitants; 7: municipalities whose largest urban area has fewer than 500 inhabitants; 8: all Denmark.

Note: The distribution of the population by noise level is based on traffic, housing and population data from the period 1974-1978.

¹ db(A) is a measure of noise level, modified to take account of the response of the ear to different frequencies. The levels indicated are average daily noise levels, adjusted for sound reflections from buildings.

Tabel 12.2 Andel af befolkningen, der angiver at føle sig generet af støj, opdelt på bopælsområde og socialgruppe. 1976.

Percentage of population inconvenienced by noise, by degree of urbanization and social group. 1976.

	Naboer	Trafik	Industri mv.	Anden støj	Mindst én af disse	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel ¹					
1 Hovedstaden	19	39	6	21	57	653
2 Socialgruppe I+II	19	44	10	30	65	105
3 Socialgruppe III	16	37	6	20	54	142
4 Socialgruppe IV	17	42	5	20	57	251
5 Socialgruppe V	30	33	4	21	58	100
6 Hovedstadens forstæder	17	28	3	28	54	581
7 Socialgruppe I+II	14	28	1	27	49	146
8 Socialgruppe III	18	26	5	29	53	171
9 Socialgruppe IV	18	21	1	26	50	178
10 Socialgruppe V	20	46	9	27	69	77
11 10 000 indbyggere eller mere	13	26	5	10	40	1 561
12 Socialgruppe I+II	9	18	5	10	31	267
13 Socialgruppe III	11	25	5	10	39	385
14 Socialgruppe IV	12	26	5	11	41	505
15 Socialgruppe V	19	34	6	9	46	339
16 Mindre end 10 000 indbyggere	6	18	3	11	31	2 371
17 Socialgruppe I+II	6	16	4	10	26	281
18 Socialgruppe III	5	17	4	12	31	844
19 Socialgruppe IV	7	18	4	11	31	604
20 Socialgruppe V	6	19	3	11	31	587
21 Alle	11	24	4	14	40	5 166

Anm.: Socialgruppe omfatter familiens socialgruppe dvs. den højeste socialgruppe i familien, på baggrund af nuværende eller tidligere beskæftigelse.

¹ Andel der har svaret »Ja, stærkt generet«, »Ja, noget generet«, »Ja, men kun lidt generet« til spørgsmålet: »Er De, her hvor De bor, generet af: Støj fra naboer? – Støj fra gaden/vejen? – Støj fra fabrikker/værksted og lignende? – Støj fra tog/fly? – Anden støj?«

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Column 1: neighbours; 2: traffic; 3: industry, etc.; 4: other noise; 5: at least one of these; 6: number of respondents. – Front Column, 1: Central Copenhagen; 6: suburbs of Copenhagen; 11: other municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 16: municipalities whose largest urban area has fewer than 10 000 inhabitants; 21: total.

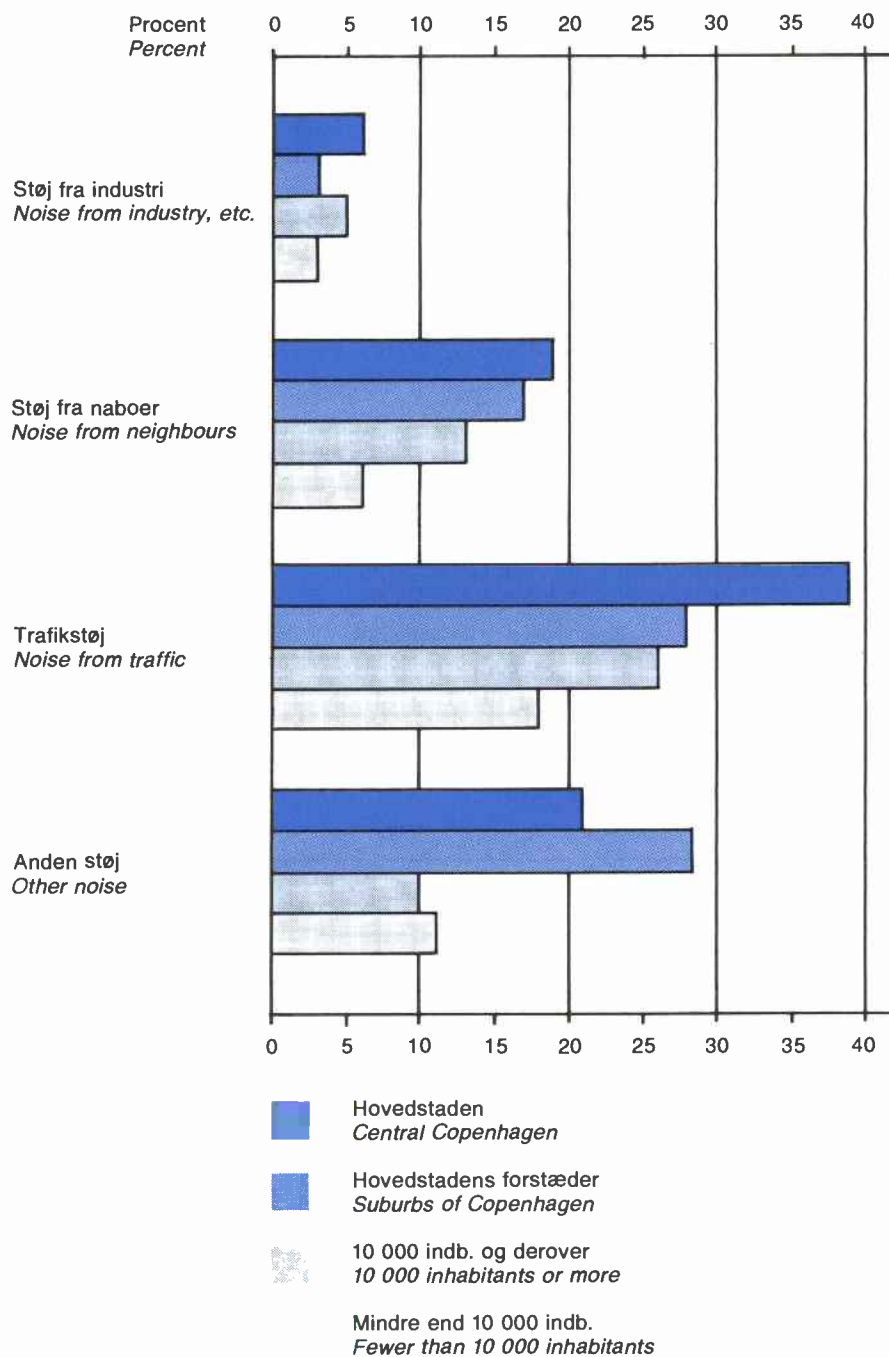
Note: The social group is the highest social group of any person in the family, based on current or previous employment status.

¹ Percentage answering »Yes, greatly inconvenienced«, »Yes, somewhat inconvenienced«, or »Yes, but only slightly inconvenienced« to the question »Are you, where you live, inconvenienced by noise from: Neighbours? Street/road? Factories/workshops, etc? Trains/aircraft? Other noise?«

Andel af befolkningen, der føler sig generet af støj, opdelt på bopælsområde. 1976.

Percentage of population inconvenienced by noise, by degree of urbanization. 1976.

Figur 12.A

Kilde: Tabel 12.2.

Tabel 12.3 Badevandskvaliteten. 1972-1983.

Bathing water quality. 1972-1983.

		Procentandel af prøvetagningssteder med uacceptabelt badevand ¹	Antal prøvetagningssteder
		1	2
1	1972	33	589
2	1977 ²	19	589
3	1977	17	1 150
4	1978	17	1 125
5	1979	16	1 102
6	1980	14	1 080
7	1981	12	1 064
8	1982	12	1 029
9	1983	16	1 001

¹ Kriteriet for acceptabelt badevand er, at badevand ikke i mere end 5 procent af tiden i badesæsonen må indeholde mere end 1 000 Escherichia coli og/eller 10 000 coliforme bakterier pr. 100 ml vand. Før 1978 var bedømmelsen ikke harmoniseret.

² Af sammenlignelighedsgrunde er der bragt oplysninger fra målestationer fra hvilke der har været foretaget registreringer i hele perioden 1972-1977.

Kilde: Miljøstyrelsen: Badevand og strandkvalitet 1983. København, 1984. Materiale i Miljøstyrelsen.

Translation — Heading, Column 1: percentage of selected bathing beaches with unacceptable water(1); 2: number of bathing beaches selected.

¹ The criterion for classification as acceptable water is that for no more than 5% of the bathing season may the water content of coliform bacteria and Escherichia coli exceed 10 000 and 1 000 respectively per 100 ml of water. This criterion was not applied all over Denmark until 1978.

² For reasons of comparability, the data are from sampling points having taken samples throughout the period 1972-1977.

Tabel 12.4 Udledning af spildevand, opdelt på forureningskilde. 1972 og 1977.

Sewage discharge, by source. Percent. 1972 and 1977.

		1972	1977
		1	2
		Procent	
1	Kloakerede områder	90	78
2	Husholdninger	38	40
3	Industri og andet	52	38
4	Ukloakerede områder	10	22
5	Husholdninger	7	4
6	Industri og andet	3	18
7	I alt	100	100
8	Spildevandsmængde i tusind pe ¹	11 273	12 730

¹ pe (personækvivalent) er et mål, der angiver spildevandets indhold af let nedbrydelige organiske affaldsstoffer. 1 pe svarer til husspildevand fra 1 person.

Kilde: Miljøstyrelsen: Spildevandsplanlægningen. Status og udviklingstendenser. København, 1981.

Translation — Front Column, 1: areas with sewers; 4: areas without sewers; 2 and 5: households; 3 and 6: industry, etc.; 7: total; 8: amount of sewage in thousands of pe(1).

¹ The pe (person equivalent) is a unit of measurement indicating the content of easily decomposed organic waste matter in the sewage, 1 pe being the amount of household waste matter attributable to one person.

Spildevandsrensning, fordelt efter rensningsmetode. 1972 og 1977.

Sewage disposal by method of treatment. Percent. 1972 and 1977.

Tabel 12.5

	1972 1	1977 2
	Procent	
1 Urenset	46	35
2 Mekanisk rensning	27	32
3 Biologisk rensning	27	31
4 Kemisk rensning	0	2
5 I alt ¹	100	100
6 Spildevandsmængde i tusind pe ²	11 043	12 099

¹ Eksklusive særskilte industriudledninger.

² pe (personækvivalent) er et mål, der angiver spildevandets indhold af let nedbrydelige organiske affaldsstoffer. 1 pe svarer til husspildevand fra 1 person.

Kilde: Miljøstyrelsen: Spildevandsplanlægningen. Status og udviklingstendenser. København, 1981.

Translation - Front Column, 1: untreated; 2: mechanical treatment; 3: biological treatment; 4: chemical treatment; 5: total(1); 6: amount of sewage in thousands of pe (2).

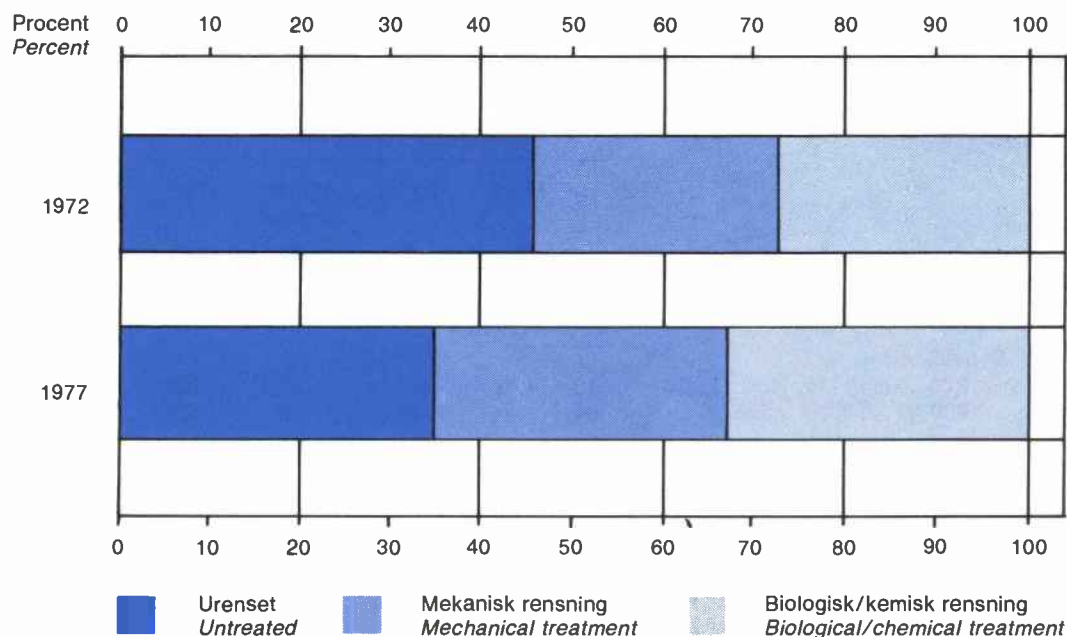
¹ Excluding special types of industrial waste.

² The pe (person equivalent) is a unit measurement indicating the content of easily decomposed organic waste matter in the sewage, 1 pe being the amount of household waste matter attributable to one person.

Spildevandsrensning, fordelt efter rensningsmetode. 1972 og 1977.

Sewage disposal by method of treatment. 1972 and 1977.

Figur 12.B

Kilde: Tabel 12.5.

Tabel 12.6 Forurening ved energianvendelse. 1970, 1977 og 1980.

Pollution from energy consumption. 1970, 1977 and 1980.

		Elværker	Industri mv.	Bolig- opvarmning	Transport	I alt
		1	2	3	4	5
		1 000 ton pr. år				
1	Svovldioxid					
2	1970	221	98	245	4	568
3	1977	216	79	172	5	472
4	1980	216	104	143	6	469
5	Kvælstofoxider, 1980	81	19	37	113	250
6	Partikler, 1980	24	4	8	20	56
7	Slagger, 1980	264	105	121	0	490
8	Flyveaske, 1980	777	15	112	0	904

Anm.: Tallene er beregnede tal på grundlag af forbruget af kul, olie og lignende og under anvendelse af gennemsnitlige emissionsfaktorer (dvs. forureningsomfang ved de forskellige energiprocesser).
Kilde: Materiale i Miljøstyrelsen.

Translation - Heading, Column 1: power stations; 2: industry; 3: heating of dwellings; 4: transportation; 5: total. - Front Column, 1: sulphur dioxide; 5: nitrogen oxides; 6: particles; 7: cinders; 8: fly ash.
Note: The figures are imputed on the basis of oil and coal consumption, etc., using average emission rates (i.e. the extent of pollution from the various energy processes).

Tabel 12.7 Luftforureningen, opdelt på døgnmiddelværdier i det storkøbenhavnske område. 1970-1980.

Air pollution in greater Copenhagen, in terms of daily mean values. 1970 and 1980.

		Milliontedel gram/m ³				Maksimumsværdi ¹	Middelværdi ²
		0-24	25-49	50-99	100 og derover	I alt	
		1	2	3	4	5	7
		Procent				Milliontedel gram/m ³	
1	Svovldioxid						
2	1970	43		37	20	100	67
3	1980	81		16	3	100	31
4	Sod						
5	1970	52	34	13	1	100	28
6	1980	84	14	2	0	100	15

Anm.: Tabellen angiver procentfordelingen af samtlige døgnmiddelværdier i det pågældende år. I 1970 på 12 målestationer og i 1980 på 14 målestationer forskellige steder i det storkøbenhavnske område.

¹ Den højeste målte døgnmiddelværdi ved én målestation.

² Gennemsnit af døgnmiddelværdier.

Kilde: Københavns Kommunes Miljøkontrol: Luftforureningen i Storkøbenhavn i sommerhalvåret april 80-september 80. København, 1982, (Stencil).

Translation - Heading, Columns 1-4: percentage of mean values falling in the range of (micrograms per m³); 5: total; 6: maximum mean value(1); 7: average mean value(2). - Front Column, 1: sulphur dioxide; 4: soot.

Note: The table states the percentage distribution of all daily mean values for the year concerned. In 1970, concentrations were measured at 12 sampling points and in 1980 at 14 sampling points in different parts of the greater Copenhagen area.

¹ The highest daily mean value recorded at a sampling point.

² Average of the daily mean values.

Luftforureningen i Storkøbenhavn, opdelt på forureningsart. 1970-1980.

Air pollution in greater Copenhagen, by type of pollutant. 1970-1980.

Tabel 12.8

		Svovldioxid	Sod	Svævestøv	Bly
		1	2	3	4
		Milliontedel gram/m ³			
1	Årsmiddelværdi				
2	1970	67	28
3	1972	62	24
4	1974	38	17
5	1976	41	10	32	0,4
6	1978	30	10	34	0,3
7	1980	31	15	33	0,3
8	Sommermiddelværdi ¹				
9	1976	30	8	27	0,4
10	1978	19	8	30	0,2
11	1980	23	11	32	0,3
12	Vintermiddelværdi ²				
13	1975/1976	54	13	36	0,5
14	1977/78	43	12	36	0,4
15	1979/80	40	19	37	0,3

Anm.: Tabellen angiver de gennemsnitlige døgnmiddelværdier. Målingerne er foretaget ved 14 målestationer (i 1970 dog 12), der er placeret i forskellige dele af det storkøbenhavnske område.

¹ April-september.

² Oktober-marts.

Kilde: Københavns Kommunes Miljøkontrol: Luftforureningen i Storkøbenhavn i vinterhalvåret oktober 79 – marts 80. København, 1980, (Stencil). Københavns Kommunes Miljøkontrol: Luftforureningen i Storkøbenhavn i sommerhalvåret april 80 – september 80. København, 1982, (Stencil).

Translation – Heading, Columns 1-4: concentration (micrograms per m³); 1: sulphur dioxide; 2: soot; 3: suspended particulates; 4: lead. – Front Column, 1: annual mean; 8: summer mean(1); 2: winter mean(2).

Note: The values stated are average daily mean values, measured at 14 sampling points (12 in 1970), in different parts of the greater Copenhagen area.

¹ April-September.

² October-March.

Tabel 12.9 Andel af befolkningen, der angiver at føle sig generet af luftforurening, opdelt på bopælsområde og socialgruppe. 1976.

Percentage of population inconvenienced by air pollution, by degree of urbanization and social group. 1976.

		Fabriksrøg	Trafikos	Stank fra kloak, vandløb mv.	Anden luftforurening	Mindst én af disse	Antal svarpersoner
		1	2	3	4	5	6
		Procentandel ¹					
1	Hovedstaden	15	26	7	7	41	653
2	Socialgruppe I+II	16	24	2	8	41	105
3	Socialgruppe III	19	21	7	5	41	142
4	Socialgruppe IV	15	30	7	8	43	251
5	Socialgruppe V	9	23	12	4	37	100
6	Hovedstadens forstæder	13	12	5	4	28	581
7	Socialgruppe I+II	11	11	5	6	27	146
8	Socialgruppe III	15	12	6	5	30	171
9	Socialgruppe IV	13	12	4	2	26	178
10	Socialgruppe V	16	16	4	4	31	77
11	10 000 indbyggere eller derover	15	11	8	5	30	1 561
12	Socialgruppe I+II	14	5	6	5	22	267
13	Socialgruppe III	15	9	7	5	30	385
14	Socialgruppe IV	15	10	10	4	30	505
15	Socialgruppe V	17	17	9	7	38	339
16	Under 10 000 indbyggere	8	6	7	3	21	2 371
17	Socialgruppe I+II	8	4	6	2	18	281
18	Socialgruppe III	8	6	6	4	19	844
19	Socialgruppe IV	9	6	7	3	22	604
20	Socialgruppe V	8	6	9	3	22	587
21	Alle	12	10	7	4	27	5 166

Anm.: Socialgruppe omfatter familiens socialgruppe, dvs. den højeste socialgruppe i familien, på baggrund af nuværende eller tidligere beskæftigelse.

¹ Andel, der har svaret »Ja, stærkt generet«, »Ja, noget generet« eller »Ja, men kun lidt generet« på spørgsmålet: »Er De, her hvor De bor, generet af fabriksrøg/lugt? – Trafikos? – Stank fra kloak/affald og lignende – Stank fra vandløb/sø/mose? – Anden luftforurening?«

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

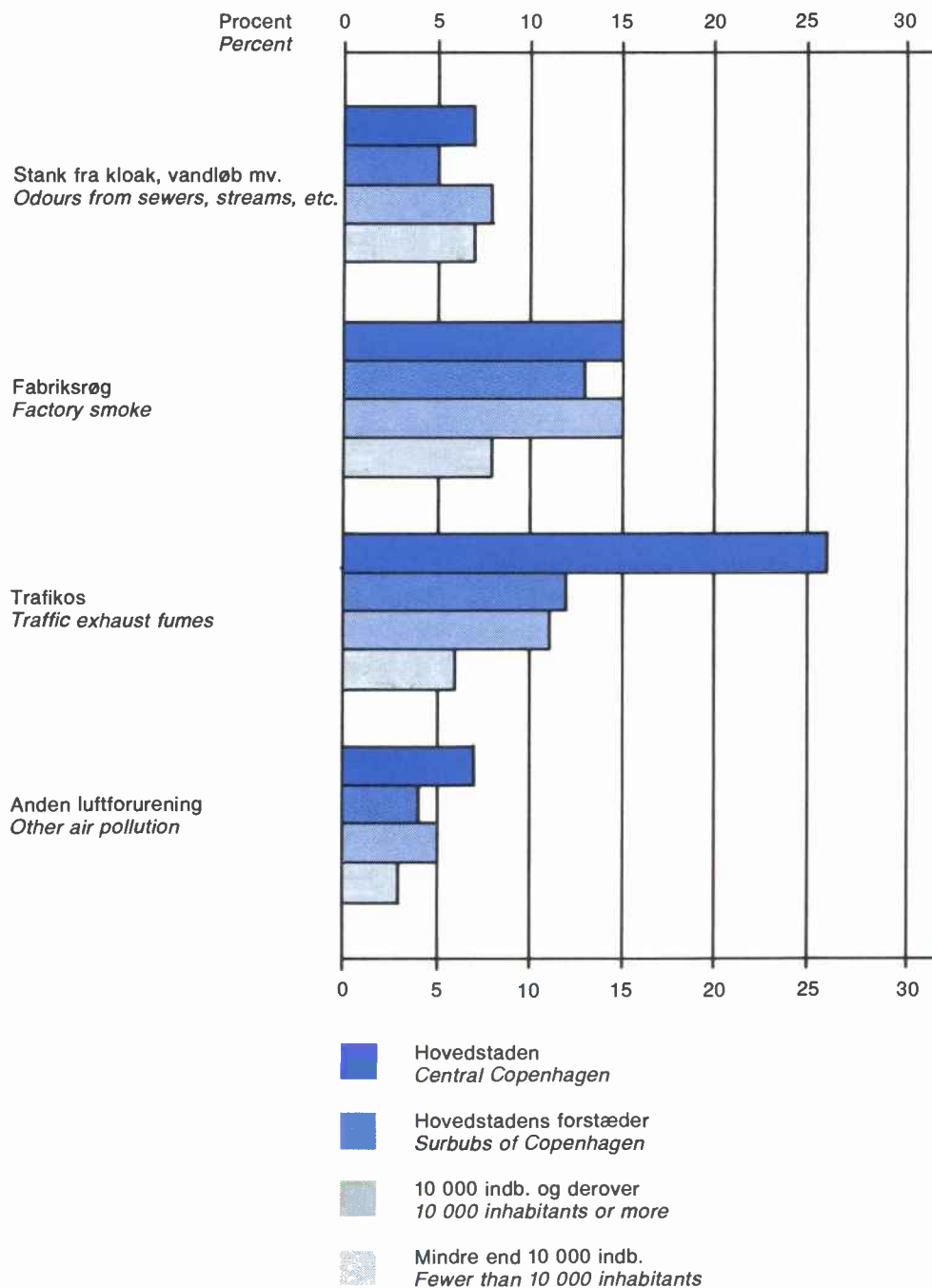
Translation – Heading, Column 1: factory smoke; 2: traffic exhaust fumes; 3: strong odours from sewers, streams, etc; 4: other types of air pollution; 5: at least one of these; 6: number of respondents. – **Front Column**, 1: Central Copenhagen; 6: suburbs of Copenhagen; 11: other municipalities whose largest urban area has 10 000 inhabitants or more; 16: municipalities whose largest urban area has fewer than 10 000 inhabitants; 21: total. Note: The social group is the highest social group of any person in the family, based on current or previous employment status.

¹ Percentage answering »Yes, greatly inconvenienced«, »Yes, somewhat inconvenienced« or »Yes, but only slightly inconvenienced« to the question »Are you, where you live, inconvenienced by factory smoke/odours? Traffic exhaust fumes? Strong odours from sewers/refuse, etc.? Strong odours from streams/lakes/bogs? Any other type of air pollution?«

Andel af befolkningen, der angiver at føle sig generet af luftforurening, opdelt på bopælsområde. 1976.

Percentage of population inconvenienced by air pollution, by degree of urbanization. 1976.

Figur 12.C

Kilde: Tabel 12.9.

Tabel 12.10 Det gennemsnitlige blyindhold i blodet blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper og bopælsområder. 1979.

Average content of lead in blood, by sex, age and region. 1979.

	Mænd 1	Kvinder 2	Alle 3	Antal personer 4
———— Milliontedel gram/100 ml blod ————				
1 Alder				
2 18-24 år	14	7	9	31
3 25-34 år	12	7	9	61
4 35-44 år	13	8	10	58
5 45-54 år	10	9	10	59
6 55-66 år	11	9	10	60
7 Bopælsområde				
8 Hovedstaden	13	10	11	71
9 Provinsen	11	8	9	198
10 Alle	12	28	10	269

Kilde: Bach, Elsa: Voksnes belastning med bly. København, 1979, (Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi, Stencil).

Translation – Heading, Columns 1-3: micrograms per 100 ml blood; 1: men; 2: women; 3: total; 4: number of persons. – Front Column, 1-6: age groups; 7: region; 8: Copenhagen; 9: the provinces; 10: total.

Tabel 12.11 Det gennemsnitlige kviksølvindhold i blodet blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper og bopælsområder. 1979.

Average content of mercury in blood, by sex, age and region. 1979.

	Mænd 1	Kvinder 2	Alle 3	Antal personer 4
———— Milliontedel gram/liter blod ————				
1 Alder				
2 18-24 år	1,6	1,9	1,8	29
3 25-34 år	1,7	2,5	2,1	59
4 35-44 år	2,4	1,7	2,0	58
5 45-54 år	2,0	1,4	1,6	59
6 55-66 år	1,7	2,1	1,9	59
7 Bopælsområde				
8 Hovedstaden	1,8	2,6	2,2	71
9 Provinsen	1,9	1,6	1,8	193
10 Alle	1,9	1,9	1,9	264

Kilde: Bach, Elsa: Voksnes belastning med kviksølv. København, 1980, (Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi, Stencil).

Translation – Heading, Columns 1-3: micrograms per 100 ml blood; 1: men; 2: women; 3: total; 4: number of persons. – Front Column, 1-6: age groups; 7: region; 8: Copenhagen; 9: the provinces; 10: total.

13

Særlige
grupper
levetilkaar

13 Særlige gruppers levevilkår

Nr.	TABELLER	Side
Børn		
13.1	Andel af børn, der er indskrevet i daginstitutioner og tilskudsberettiget dagpleje, fordelt efter alder. 1973-1982 .	309
13.2	Børn der er indskrevet i daginstitutioner eller tilskudsberettiget dagpleje, fordelt efter institutionstype. 1982 . .	309
13.3	Andel af parfamilier, fordelt efter en række levevilkår, opdelt på antal børn og yngste barns alder. 1976	310
13.4	Andel af de 9-12 årige, fordelt efter fritidsaktivitet, opdelt på socialgruppe og køn. 1977/78	311
Ældre		
13.5	Andel af befolkningen i alderen 62 år og derover i private husstande, opdelt efter levevilkår. 1962 og 1977	312
13.6	Andel af befolkningen, der er på plejehjem, opdelt efter alder. 1976-1982 . .	313
13.7	Andel af den ældre befolkning, opdelt efter levevilkår, køn og alder. 1977 .	314
Handicappede		
13.8	Andel af invalidepensionister, der er hæmmet i deres daglige funktioner, opdelt efter alder. 1976	315
13.9	Andel af invalidepensionister og af hele befolkningen, opdelt på opvækst og levevilkår. 1976	316
13.10	Invalidepensionister i forskellige aldersgrupper, opdelt på en række levevilkår. 1976	317
Kvinder		
13.11	Kvinder fordelt efter familietype, opdelt på en række levevilkår. 1976 . . .	318

Indledning

I bogens øvrige kapitler er der gjort forsøg på at belyse levevilkårene for forskellige grupper af befolkningen. Forskelle i levevilkår er hyppigt sat i relation til den enkeltes køn og alder, placering i arbejdslivet samt bopæl. Desuden er i et vist omfang belyst levevilkårsforskelle for forskellige typer af familier og for personer med forskellig indkomst og forskellig uddannelse. Ved at sammenfatte de mest centrale oplysninger i bogens øvrige kapitler kan man til en vis grad give et billede af, hos hvilke befolkningsgrupper henholdsvis gode eller dårlige forhold hober sig op.

Det kunne derfor forekomme overflødigt at medtage et kapitel om særlige gruppers levevilkår. Når det alligevel er gjort, skyldes det, at nogle befolkningsgruppers levevilkår afviger så markant fra andre gruppers, at det har givet anledning til iværksættelse af særlige undersøgelser. Det gælder fx de ældre og invalidepensionisterne. Endvidere udelades visse befolkningsgrupper ofte i større undersøgelser omfattende repræsentative udsnit af hele befolkningen. Det gælder fx børnene og de ældre. Hertil kommer, at nogle grupper, som fx enlige med børn, udgør en så beskedent andel af hele befolkningen, at antallet af observationer i undersøgelser baseret på repræsentative udsnit af hele befolkningen, som regel bliver for få til en mere indgående belysning af gruppens forhold. En kortlægning af sådanne gruppers levevilkår kræver derfor ofte iværksættelse af særlige undersøgelser.

På denne baggrund har man valgt i dette kapitel at bringe oplysninger om nogle befolkningsgrupper, hvis levevilkår i de senere år har været genstand for særlig interesse eller specielle undersøgelser. Det drejer sig om børn, unge, ældre, invalidepensionister og enlige mødre.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne om børn er vist i tabel 13.1-13.4. I løbet af 1970'erne er der sket en væsentlig stigning i antallet af børn, der bliver passet i en daginstitution eller af en tilskudsberettiget dagplejemor. Dette fremgår af tabel 13.1, mens tabel 13.2 viser, i hvilke typer daginstitutioner eller dagpleje forskellige aldersgrupper af børn bliver passet.

Som nævnt kan en stor del af børnenes levevilkår beskrives gennem børnefamiliernes levevilkår. Dette er gjort i tabel 13.3, som opdeler børnefamilierne efter antallet af

hjemmeboende børn og disses alder. I tabel 13.3 er vist, hvordan forskellige børnefamilier er stillet med hensyn til en lang række levevilkårsmål.

Tabel 13.4 viser specielt de 9-12 åriges forhold med hensyn til fritidsvaner. Der er væsentlige forskelle mellem socialgrupperne i deres fritidsvaner allerede i 9-12 års alderen.

De ældres forhold er vist i tabel 13.5-13.7. En sammenligning af de ældres levevilkår i 1962 og i 1977 er foretaget i tabel 13.5 på enkelte levevilkårsmål. I tabel 13.6 er vist, hvor stor en andel af forskellige aldersgrupper af ældre, der er på plejehjem. Der har de senere år været tale om et svagt fald i denne andel i de ældste aldersgrupper.

De handicappedes levevilkår er vist i tabel 13.8-13.10. Tabel 13.8 viser, i hvilken grad de handicappede er hæmmede i forskellige funktioner som bevægelighed, trafikal mobilitet og i den daglige husholdning. I tabel 13.9 er der foretaget en sammenligning mellem de handicappede og befolkningen som helhed med hensyn til en række opvækstvilkår og levevilkår i øvrigt. Tabellen viser, at de handicappede er væsentligt dårligere stillet end befolkningen som helhed. Tabel 13.10 viser levevilkårsforskelle mellem forskellige aldersgrupper af handicappede samt handicappede mænd og kvinder. Mændene er gennemgående bedre stillet end kvinderne, ligesom de unge handicappede er bedre stillet end de ældre på de fleste af de anvendte levevilkårsmål.

Endelig viser tabel 13.11 en sammenligning af forskellige grupper af kvinder og alle mænd på en række levevilkårsforhold. Tabellen viser, at de enlige mødre på så godt som alle de anvendte levevilkårsmål er den dårligst stillede gruppe.

Datakilder

Oplysninger om børns levevilkår i bred belysning er forholdsvis sjældne. Dette skyldes primært, at børn ikke er i stand til at svare for sig selv i normale interviewundersøgelser. I stedet belyses deres levevilkår gennem oplysninger om børnefamiliernes levevilkår.

En meget omfattende belysning af børnenes levevilkår er givet af Børnekommissionen. I kommissionens betænkning og rapporter (1) er medtaget oplysninger fra en lang række undersøgelser og statistikker. Desuden findes der en løbende statistik om daginstitutionforhold, som udgives af Danmarks Statistik (2).

13 Særlige gruppers levevilkår

Ungdommens levevilkår er blevet undersøgt af en særlig ungdomskommission. I rapporter (3) fra denne kommission er medtaget oplysninger fra forskellige undersøgelser og statistikker, som belyser ungdommens levevilkår. Desuden kan der peges på særlige undersøgelser om ungdommens forhold, især deres fritidsforhold (4).

De ældres levevilkår er belyst gennem to større undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet i 1962 og i 1975 (5). Desuden fremkommer der i Ældrekommissionens rapporter en omfattende belysning af de ældres levevilkår (6).

Endelig har Socialforskningsinstituttet belyst de handicappedes og invalidepensionisternes levevilkår i to undersøgelser i 1962 og i 1976 (7).

- (1) Børnekommissionens betænkning. Betænkning nr. 918. København, 1981. Dette er kommissionens hovedrapport, der bl.a. indholder opsummeringer af de enkelte udvalgsrapporter.
Børnekommissionen: Børnefamiliernes økonomi og arbejdsforhold. København, 1980, (Udvalgsrapport, 1).
Børnekommissionen: Småbørn i bolig og miljø. København, 1980, (Udvalgsrapport, 2).
Børnekommissionen: Småbørn, daginstitutioner og dagpleje. København, 1980, (Udvalgsrapport 3).
- (2) Danmarks Statistik: Socialsikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger. København, 1. årgang ..., 1983 Omfatter en årlig opgørelse af sociale ressourcer, herunder daginstitutioner. Desuden findes løbende statistik om børnetilskud og ungdomsydelse i samme serie af Statistiske Efterretninger.
- (3) Regeringens Ungdomsudvalg: En brydningstid. Om uligheder og udviklingstendenser i ungdomstilværelsen. København, 1982, (Rapport, 1).
Regeringens Ungdomsudvalg: Ungdomsbilleder. Interviews med unge og synspunkter fra udvalgte debattører. København, 1982, (Rapport, 2).
Regeringens Ungdomsudvalg: Salomons unge. Analyse og vurdering af den sektoropdelte ungdomspolitik. København, 1983, (Rapport, 3).
Regeringens Ungdomsudvalg: En fremtidig ungdomspolitik. København, 1984, (Rapport, 4; afsluttende betænkning).
- (4) Forchhammer, Jette og Helmer-Petersen, Jan: Kulturens børn. En kultursociologisk rapport om ligheder, uligheder og muligheder i de 9-12 åriges dagligdag. København, 1980.
Frederiksen, Vagn og Sørensen, Per Møller: Ungdom, uddannelse og fritid. København 1977.
- (5) Platz, Merete: De ældres levevilkår 1977. Hovedresultater og udvikling 1962-1977. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 32).
Olsen, Henning og Hansen, Gert: De ældres levevilkår 1977. Økonomi, arbejde og tilbagetrækning. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets publikation, 105).
- (6) Ældrekommissionen: Aldersforandringer – ældrepolitikens forudsætninger. København, 1980, (1. delrapport).
Ældrekommissionen: De ældres vilkår. København, 1981, (2. delrapport).

Ældrekommissionen: Sammenhæng i ældrepolitikken. København, 1982, (3. og afsluttende delrapport).

- (7) Martini, Sten: Invalidepensionisternes levevilkår. Invalidepensionistundersøgelserne 6. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 95).
Hübbe, Per: Ansøgere til invalidepension. Invalidepensionistundersøgelserne 4. København, 1978, (Socialforskningsinstituttets publikation, 84).
Fra denne undersøgelse er desuden publiceret følgende: Socialforskningsinstituttets meddelelser 16 og 17 og Socialforskningsinstituttets publikationer 83 og 85. Desuden er der publiceret følgende fra Socialforskningsinstituttets undersøgelse af fysisk handicappede i 1962: Socialforskningsinstituttets publikationer 15, 16, 18, 22, 26 og 27.

Andel af børn, der er indskrevet i daginstitutioner og tilskudsberettiget dagpleje, fordelt efter alder. 1973-1982.

Percentage of children enrolled in day-care institutions, etc., by age. 1973-1982.

Tabel 13.1

		1973	1976	1979	1982
		1	2	3	4
		Procentandel			
1	0-årige	11	14	20	25
2	1-årige	16	22	32	43
3	2-årige	21	28	36	49
4	3-årige	34	39	47	61
5	4-årige	38	44	54	64
6	5-årige	34	42	51	61
7	6-årige	20	24	30	36
8	7-årige	10	12	17	25
9	8-årige	8	10	14	20
10	9-årige	6	7	9	13
11	Antal indskrevne i tusinder	151	170	217	262

Kilde: Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 9. København, 1983.

Translation - Front Column, 1-10: age groups; 11: total enrolment, in thousands.

Børn der er indskrevet i daginstitutioner eller tilskudsberettiget dagpleje, fordelt efter institutionstype. 1982

Children in day-care institutions, etc. Percentage distribution by type of institution. 1982.

Tabel 13.2

		0-2 årige	3-6 årige	7-10 årige	11 år og derover	Alle	Antal indskrevne i tusinder
		1	2	3	4	5	6
		Procent					
1	Vuggestuer	30	1	.	.	8	21
2	Børnehaver	6	69	3	.	40	105
3	Fritidshjem	3	65	86	15	39
4	Skolefritidshjem	1	6	1	1	4
5	Aldersintegrerede institutioner	5	13	17	11	12	31
6	Dagpleje (tilskudsberettiget)	59	13	9	2	24	62
7	I alt	100	100	100	100	100	.
8	Antal indskrevne i tusinder ...	67	144	47	4	.	262

Kilde: Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske Efterretninger 1983, Nr. 9. København, 1983.

Translation - Heading, Columns 1-4: age groups; 5: total; 6: total enrolment, in thousands. - Front Column, 1: nurseries; 2: kindergartens; 3: youth recreation centres; 4: school day-care; 5: age-integrated institutions; 6: approved day-care in private households; 7: total; 8: total enrolment, in thousands.

Tabel 13.3 Andel af parfamilier, fordelt efter en række levevilkår, opdelt på antal børn og yngste barns alder. 1976.

Couples by selected living condition indicators, number of children and age of youngest child. Percent. 1976.

	Børnefamilier						Familier uden børn			
	1 barn	2 børn	3 eller flere børn	Yngste barn 0-6 år	Yngste barn 15 år og derover	Alle	Kvinden under 45 år	Kvinden 45 år og derover	Alle	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Procentandel									
1	Begge arbejder på fuldtid ¹	29	24	19	24	27	25	52	14	25
2	Kvinden arbejder på deltid	39	36	31	34	41	36	14	27	23
3	Kvinden er hjemmegående	24	36	45	36	28	34	8	51	39
4	Kvinden udfører mere end 75 pct. af det samlede huslige arbejde i hjemmet	50	56	60	54	54	54	31	64	54
5	Kvinden arbejder på fuldtid ¹	32	30	41	30	33	33	27	47	35
6	Kvinden arbejder på deltid	54	50	57	52	58	53	43	63	59
7	Kvinden er hjemmegående	75	81	73	78	74	77	75	79	79
8	Mindre end 1 værelse pr. beboer	7	16	46	24	7	19	4	1	2
9	Opfylder ikke minimumskravene ²	9	9	10	10	7	9	19	14	16
10	Opfylder ikke kravene til en moderne bolig ³	29	21	17	24	25	23	47	42	44
11	Er generet af fugt, træk eller kulde i boligen	16	14	18	17	12	15	20	16	17
12	Har ejerbolig	64	73	69	65	73	69	52	62	59
13	Har sommerhus	12	14	11	9	17	12	7	15	12
14	Har bil	83	87	85	85	86	85	76	72	73
15	Skattepligtig formue er 0 eller negativ	33	32	33	38	19	32	46	21	29
16	Antal svarpersoner	864	965	475	1 162	335	2 336	455	1 116	1 612

¹ 30 timer og derover pr. uge

² Omfatter selvstændigt køkken, koldt og varmt vand, eget wc, eget bad og centralvarme.

³ Omfatter ud over minimumskravene komfur, køleskab, fryser og vaskemaskine (egen eller i fællesvaskeri).

Kilde: Materiale fra Socialforskningsinstituttets velfærdsundersøgelse, 1976.

Translation - Heading. Columns 1-6: families with children; 1: one child; 2: two children; 3: three or more children; 4: youngest child aged 0-6 years; 5: 15 years or more; 6: total; 7-9: families without children; 7: woman aged under 45 years; 8: woman aged 45 years or more; 9: total. - **Front Column,** 1: both working full-time(1); 2 and 6: woman working part-time; 3 and 7: woman being a homemaker; 4: woman doing more than 75% of all domestic chores; 5: woman working full-time(1); 8: less than one room per occupant; 9: not fulfilling minimum requirements(2); 10: not fulfilling requirements for a modern dwelling(3); 11: inconvenienced by damp, draught or cold in the dwelling; 12: owning their dwelling; 13: having weekend cabin; 14: having a car; 15: assessed wealth either 0 or negative; 16: number of respondents.

¹ 30 hours or more per week.

² Dwelling with own kitchen, hot and cold water, private flush toilet own bath and central heating.

³ Dwelling which in addition to fulfilling minimum requirements has stove, refrigerator, freezer and washing machine (own or shared).

Andel af de 9-12 årige, fordelt efter fritidsaktivitet, opdelt på socialgruppe og køn. 1977/1978.

Percentage of 9-12 year-olds spending leisure time on various activities, by social group and sex. 1977/78

Tabel 13.4

	Socialgruppe					Dreng 6	Piger 7	Alle 8
	I	II	III	IV	V			
	1	2	3	4	5			
	Procentandel							
1	90	89	88	87	76	83	87	85
2	51	40	40	32	31	30	42	36
3	68	65	66	57	46	64	54	59
4	46	50	52	51	50	61	41	51
5	32	24	20	16	14	17	20	18
6	39	34	25	20	17	15	32	23
7	52	52	64	67	64	68	59	64
8	42	47	44	46	48	36	55	46
9	47	53	54	60	57	63	49	56
10	44	50	52	44	42	46	49	48
11	22	32	31	34	31	25	38	31
12	88	82	71	70	62	71	70	71
13								
	20	22	20	25	25	23	23	23
14								
	45	36	35	35	33	33	38	35
15								
	68	64	52	49	40	54	46	50
16								
	30	36	35	43	41	44	33	39
17								
	58	31	30	35	26	36	28	32

Kilde: Forchhammer, Jette og Helmer-Petersen, Jan: Kulturens børn. En kultursociologisk rapport om ligheder, uligheder og muligheder i de 9-12 åriges dagligdag. København, 1980.

Translation – Heading, Columns 1-5: social groups; 6: boys; 7: girls; 8: total. – Front Column, 1: participating in an activity; 2: participating in two or more activities; 3: doing sports; 4: being very interested in sports; 5: being a scout/guide; 6: attending music/singing lessons; 7: being very interested in television; 8: reading books every day; 9: reading comics every day; 10: reading newspaper daily; 11: reading magazines daily; 12: going to the library; 13: going to the library once a week or more; 14: going to the theatre twice a year or more; 15: visiting museums several times a year; 16 going to the cinema twice a month or more; 17: being a member of a film club.

Tabel 13.5 Andel af befolkningen i alderen 62 år og derover i private husstande, opdelt efter levevilkår. 1962 og 1977.

Population aged 62 years or more in private households, by selected living condition indicators. Percent. 1962 and 1977.

	Mænd		Kvinder		Alle	
	1962	1977	1962	1977	1962	1977
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel					
1 »Bundet« til seng/stol eller må holde sig inden døre	5	4	8	9	8	7
2 Kan kun med besvær komme uden for huset	15	13	24	24	20	19
3 Har besvær med at klæde sig på	12	9	11	12	11	11
4 Har været sengeliggende inden for et år	30	23	35	31	33	27
5 Bor alene	16	19	34	48	25	35
6 Føler sig ofte/af og til ensom	11	12	20	21	16	17
7 Synes tiden ofte/af og til går langsomt	15	17	17	21	16	19
8 Har eget bad i boligen	42	83	40	80	41	81
9 Er erhvervsaktiv ¹	49	37	34	18	41	27
10 Antal svarpersoner	1 477	958	1 647	1 161	3 124	2 119

¹ Har haft erhvervsarbejde inden for den sidste uge, er midlertidigt fraværende eller arbejdsløs.
Kilde: Platz, Merete: De ældres levevilkår 1977. Hovedresultater og udvikling 1962-1977. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 32).

Translation – Heading, Columns 1-2: men; 3-4: women; 5-6: total. – Front Column, 1: being confined to bed/chair or having to stay indoors; 2: only being able to go outside with difficulty; 3: having difficulty dressing; 4: having been confined to bed at some time within the past 12 months; 5: living alone; 6: often/occasionally feeling lonely; 7: often/occasionally feeling that time passes slowly; 8: having own bath in the dwelling; 9: being economically active(1); 10: number of respondents.

¹ Have had a job within the past week, are temporarily absent or unemployed.

Andel af befolkningen, der er på plejehjem, opdelt efter alder. 1976-1982.

Percentage of population living in nursing homes, by age. 1976-1982.

Tabel 13.6

	1976	1978	1980	1982
	1	2	3	4
	Procentandel ¹			
1 65-69 år	1	1	1	1
2 70-74 år	2	2	2	2
3 75-79 år	6	6	5	5
4 80-84 år	14	14	13	13
5 85 år og derover	33	34	34	32
6 Antal pladser i tusinder ²	45	47	47	47

¹ Antal heldøgnsklinter i procent af hele aldersgruppen.

² Kun heldøgnsklinter på institutioner, der drives i henhold til bistandslovens § 74, stk. 1 og § 79, stk. 1.

Kilde: Danmarks Statistik: Statistiske Efterretninger 1978, A, Nr. 3. København, 1978. Statistiske Efterretninger 1980, A, Nr. 9 København, 1980. Statistiske Efterretninger 1981, A, Nr. 33. København, 1981. Danmarks Statistik: Social sikring og retsvæsen. Statistiske efterretninger 1983, Nr. 9. København, 1983.

Translation – Front Column, 1-5: age groups; 6: number of places, in thousands(2).

¹ Nursing home residents as a percentage of the whole age group.

² Residents at institutions governed by Section 74, subsection 1, and Section 79, subsection 1 of the Social Assistance Act.

Tabel 13.7 Andel af den ældre befolkning, opdelt efter levevilkår, køn og alder. 1977.

Elderly population by sex, age and selected living condition indicators. Percent. 1977.

	Mænd				Kvinder				Mænd og kvinder
	Alle	62-69 år	70-79 år	80 år og der-over	Alle	62-69 år	70-79 år	80 år og der-over	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	Procentandel								
1 »Bundet« til seng/stol eller må holde sig inden døre	4	2	6	10	9	4	10	24	7
2 Har besvær med at klæde sig på	9	6	10	19	12	5	13	22	11
3 Har været sengeliggende inden for et år	23	21	24	22	31	32	31	31	27
4 Føler sig ofte/af og til ensom	12	8	13	24	21	19	20	28	17
5 Synes tiden ofte/af og til går langsomt	17	11	16	35	21	18	20	29	19
6 Er erhvervsaktiv ¹	37	61	14	4	18	31	8	2	27
7 Antal svarpersoner	958	483	357	118	1 161	506	475	180	2 119

Anm.: Kun personer i private husstande.

¹ Har haft erhvervsarbejde inden for den sidste uge, er midlertidigt fraværende eller arbejdsløs.

Kilde: Platz, Merete: De ældres levevilkår 1977. Hovedresultater og udvikling 1962-1977. København, 1981, (Socialforskningsinstituttets meddelelse, 32).

Translation – Heading, Columns 1-4: men; 5-8: women; 1 and 5: total; 2-4 and 6-8: age groups; 9: men and women. – **Front Column**, 1: being confined to bed/chair or having to stay indoors; 2: having difficulty dressing; 3: having been confined to bed at some time within the past 12 months; 4: often/occasionally feeling lonely; 5: often/occasionally feeling that time passes slowly; 6: being economically active(1); 7: number of respondents.

Note: The table only comprises persons living in private households.

¹ Have had a job within the past week, are temporarily absent or unemployed.

Andel af invalidepensionister, der er hæmmet i deres daglige funktioner, opdelt efter alder. 1976.

Percentage of disablement pensioners being restricted in their daily activities, by age. 1976.

Tabel 13.8

	Generelt stærkt/ meget stærkt hæmmede	Hæmmet trafikale mobilitet ¹	Hæmmet bevægelighed ²	Hæmmet førighed ³	Hæmmet daglig husholdning ⁴	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6
	Procentandel					
1 15-44 år	30	39	44	21	58	321
2 Mænd	24	33	31	19	51	143
3 Kvinder	34	45	53	22	63	178
4 45-54 år	38	44	63	37	75	342
5 Mænd	35	35	57	32	70	140
6 Kvinder	40	50	67	39	78	202
7 55-66 år	45	44	73	42	80	771
8 Mænd	40	40	71	37	76	425
9 Kvinder	49	50	77	48	85	346
10 Alle ⁵	40	43	64	42	74	1 434
11 Mænd	36	37	60	33	70	708
12 Kvinder	43	49	68	39	78	726

¹ Evnen til at anvende offentlige transportmidler.

² Evnen til at bevæge sig på gader og trapper.

³ Evnen til at kunne bevæge sig indendørs og rejse sig fra en stol.

⁴ Evnen til at kunne gøre rent selv og selv lave et måltid varm mad.

⁵ 15-66 årige.

Kilde: Martini, Sten: Invalidepensionisternes levevilkår. Invalidepensionistundersøgelserne 6. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 95).

Translation - Heading, Column 1: generally severely/very severely restricted; 2: reduced traffic mobility(1); 3: reduced outdoor mobility(2); 4: reduced indoor mobility(3); 5: reduced ability to do daily housework(4); 6: number of respondents. - Front Column, 1, 4 and 7: age groups; mænd: men; kvinder: women; 10: total(5).

¹ Ability to use public transport.

² Ability to move on streets and stairs.

³ Ability to move about indoors and get up from a chair.

⁴ Ability to do own cleaning and prepare a hot meal.

⁵ Aged 15-66 years.

Tabel 13.9 Andel af invalidepensionister og af hele befolkningen, opdelt på opvækst og levevilkår. 1976.

Selected childhood and living conditions of disabled population and of the total population. Percent. 1976.

	15-44 år		45-54 år		55-66 år		Alle ¹	
	Invalidepensionister	Befolkningen	Invalidepensionister	Befolkningen	Invalidepensionister	Befolkningen	Invalidepensionister	Befolkningen
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Procentandel							
1 Ikke opvækst hos begge forældre	30	16	24	15	22	20	24	17
2 Haft en fattig barndom	30	19	32	23	31	24	31	21
3 Langvarig sygdom blandt forældrene	28	13	27	14	24	21	26	15
4 Haft fysisk hårdt arbejde i barndommen	22	15	44	30	48	29	42	20
5 Forældre er/var invalidepensionister	35	17	20	12	16	8	21	14
6 Højest 7 års skolegang	63	32	83	63	85	79	80	47
7 Ingen erhvervsuddannelse	78	47	75	50	64	57	70	50
8 Er enlig	27	15	22	14	28	24	26	18
9 Mere end 1 beboer pr. værelse i boligen	19	16	7	7	3	1	8	11
10 Antal svarpersoner	321	1 975	342	575	771	688	1 434	3 238

¹ 15-66 årige.

Kilde: Martini, Sten: Invalidepensionisternes levevilkår. Invalidepensionistundersøgelserne 6. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 95), samt materiale fra Socialforskningsinstituttets invalidepensionistundersøgelse, 1976.

Translation - Heading: disablement pensioners and total population, by age; 7-8: total(1). - **Front Column,** 1: not grown up together with both parents; 2: grown up in poverty; 3: parent(s) having had disease of long duration; 4: having done hard physical work in childhood; 5: parents are/were disablement pensioners; 6: having no more than 7 years' education; 7: having no vocational training; 8: living alone; 9: living in dwelling with more than 1 occupant per room; 10: number of respondents.

¹ Aged 15-66 years.

Invalidepensionister i forskellige aldersgrupper, opdelt på en række levevilkår. 1976.

Selected living conditions of disabled population, by age. Percent. 1976.

Tabel 13.10

	15-44 år	45-54 år	55-66 år	Mænd	Kvinder	Alle ²
	1	2	3	4	5	6
	Procent					
1 Har erhvervsarbejde	23	12	12	23	7	15
2 Erhvervsarbejde på mindst 40 timer pr. uge	9	3	2	4	4	4
3 Ønsker erhvervsarbejde ¹	31	16	13	23	14	18
4 Under 40 000 kr. i årlig husstandsindkomst	41	44	64	59	49	54
5 Kontakt med familien mindre end én gang om ugen	33	28	32	43	28	31
6 Har ikke venner, som de hyppigt kommer sammen med	56	53	55	59	51	55
7 Har ikke venner, som de kan drøfte personlige problemer med	50	53	54	55	50	53
8 Kan ikke selv udforme en skrivelse til en offentlig myndighed	62	47	44	44	53	48
9 Antal svarpersoner	321	342	771	708	726	1 434

¹ Blandt dem, der ikke har erhvervsarbejde.
² 15-66 årige.

Kilde: Martini, Sten: Invalidepensionisternes levevilkår. Invalidepensionistundersøgelserne 6. København, 1980, (Socialforskningsinstituttets publikation, 95), samt materiale fra Socialforskningsinstituttets invalidepensionistundersøgelse, 1976.

Translation – Heading, Columns 1-3: age groups; 4: men; 5: women; 6: total(2). – Front Column, 1: having a job; 2: having a job of at least 40 hours per week; 3: would like to have a job (1); 4: having an annual household income of less than D.kr. 40 000; 5: having contact with family less than once a week; 6: not having friends with whom they can discuss personal problems; 8: being unable to apply in writing to a public authority; 9: number of respondents.

¹ Of those not having a job.
² Aged 15-66 years.

Tabel 13.11 Kvinder fordelt efter familietype, opdelt på en række levevilkår. 1976.

Women by family type and specified living condition indicators. Percent. 1976.

	Enlige mødre	Kvinder i par med børn	Enlige kvinder uden børn	Alle kvinder	Alle mænd
	1	2	3	4	5
	Procentandel				
1 Erhvervs-mæssigt beskæftiget/arbejds-løs .	94	81	25	54	74
2 Arbejds-løs ¹	19	7	12	9	8
3 Mindst 40 timers arbejde pr. uge ²	37	37	56	46	83
4 Fysisk krævende/fysisk udmattende arbejde ²	37	35	36	35	32
5 Forjaget/psykisk anstrengende arbejde ² . .	40	25	30	28	35
6 Ikke indflydelse på tilrettelæggelsen af det daglige arbejde ²	39	23	22	24	23
7 Varige fysiske helbredsgener	28	21	28	23	22
8 Har mindst 4 af 10 periodevise helbredsgener	25	14	13	16	10
9 Højest 9 års skolegang	64	65	52	61	65
10 Ingen erhvervsuddannelse	53	48	28	46	30
11 Er ofte uønsket alene	15	5	7	6	3
12 Har ikke venner at tale om personlige problemer med	16	14	7	13	16
13 Mindre end 1 værelse pr. beboer i boligen	8	18	0	13	13
14 Boligen opfylder ikke minimumskravene ³ .	29	9	29	14	17
15 Boligen opfylder ikke kravene til en moderne bolig ⁴	54	25	80	36	36
16 Bor i ejerbolig	19	70	21	59	62
17 Antal svarpersoner	118	1 129	339	2 601	2 565

Anm.: 20-69 årige. De forskellige grupper er aldersstandardiserede, svarende til den aldersfordeling, som gælder for enlige mødre.

¹ Andel af beskæftigede og arbejdsløse i alt.

² Andel af beskæftigede.

³ Omfatter selvstændigt køkken, koldt og varmt vand, eget wc, eget bad og centralvarme.

⁴ Omfatter ud over minimumskravene, komfur, køleskab, fryser og vaskemaskine (egen eller i fællesvaskeri).

Kilde: Geckler, Søren: Notat om enlige mødres leve- og arbejdsforhold. København, 1982, (Socialforskningsinstituttet, Stencil).

Translation - Heading, Column 1: lone mothers; 2: cohabiting women with children; 3: single women without children; 4: all women; 5: all men. - **Front Column, 1:** having a job/unemployed; 2: unemployed (1); 3: having at least 40 hours' work a week (2); 4: having physically demanding/exhausting work (2); 5: having a hectic/strenuous job(2); 6: having no influence on planning daily work (2); 7: suffering from permanent physical health troubles; 8: suffering periodically from 4 out of 10 health troubles; 9: having no more than 9 years' education; 10: having no vocational training; 11: often being alone without wishing to be so; 12: not having friends with whom to discuss personal problems; 13: less than 1 room per occupant in the dwelling; 14: dwelling does not fulfill minimum requirements (3); 15: dwelling does not fulfill requirements for a modern dwelling(4); 16: owning their dwelling; 17: number of respondents.

Note: Population aged 20-69 years, standardized to conform with age distribution among lone mothers.

¹ Percentage of all those with jobs or unemployed.

² Percentage of those with jobs.

³ Dwelling with own kitchen, hot and cold water, private flush toilet, own bath and central heating.

⁴ Dwelling which in addition to fulfilling minimum requirements has stove, refrigerator, freezer and washing machine (own or shared).

Tallet i parentes henviser til tabel nr.

* angiver henvisning til tabeller med fordeling på landsplan, men ikke til tabeller, hvor vedkommende kriterium er brugt som baggrundsvariabel.

- Abort** (3.20)
- Aftenskoleundervisning** (5.26-5.27)
- Akkordarbejde** (6.25)
- Akkordtimefortjeneste** (6.25)
- Aktiviteter uden for hjemmet** (9.10-9.11)
- Aldersfordelingen** *(2.2) (2.6) (2.11)
- Allergi** (4.19)
- Altan i boligen** (8.8)
- Arbejdsløshed, se ledighed**
- Arbejdsløshedsforsikrede** (6.11)
- Arbejdsmarkedsuddannelser** (5.25)
- Arbejds miljøgener** (6.39-6.41)
- Arbejdsstyrken** (2.8-2.9)
- Arbejdstid** (1.1) (6.4) (6.7-6.9) (9.1-9.2) (13.3) (13.11)
- Arbejdstidens placering** (1.2) (1.5) (6.10)
- Arbejdsulykker, anmeldt** (6.35-6.36)
- Bad i boligen** (1.1) (8.5-8.7) (13.5)
- Badevandskvalitet** (12.3)
- Bange for at færdes** (11.4)
- Beboere pr. værelse** (1.2-1.3) (8.1-8.2) (8.4) (13.3)
- Befolkningens størrelse** * (2.2)
- Befolkningens fremskrivning** (2.1-2.2)
- Befolkningstilvækst** (2.1)
- Biblioteker** (9.6) (13.4)
- Bijob** (6.6)
- Biografer** (9.8) (9.10) (13.4)
- Blybelastning** (12.10)
- Boligareal pr. beboer** (8.3)
- Boligens installationsforhold** (1.3) (8.5-8.7)
- Boligkvalitet** (8.8) (13.3) (13.11)
- Boligkvarteret** (1.2) (1.4) (8.12-8.13)
- Boligtyper** (8.9) (8.11-8.12)
- Boligudgift, se forbrugssammensætning**
- Bopælsområder** * (2.3) (2.7)
- Børn i familien** (3.4-3.8) (3.24) (6.2-6.3) (7.8) (8.2-8.3) (8.6) (8.14) (9.1) (se også kapitel 13)
- Cancer, se kræft**
- Caries** (4.24)
- Centralvarme i boligen** (8.5-8.7)
- Cirkus** (9.8) (9.10)
- Civilstand** (3.1)
- Daginstitutioner** (13.1-13.2)
- Dagligvarer, se forbrugssammensætning**
- Dagpleje** (13.1-13.2)
- Deltid** (6.4-6.5) (6.7-6.8) (13.3)
- Drab** (11.1-11.2)
- Dødsfald** (side 15) (1.1) (1.3) (2.1) (4.2-4.7) (11.1-11.3)
- Dødsulykker** (11.1-11.3)
- Efteruddannelse** (5.23) (5.25)
- Egentlige boliger** (8.1) (8.9-8.10)
- Ejerforhold til boligen** (8.10-8.11) (13.3) (13.11)
- Enkeltfagskurser** (5.24)
- Enkepensionsansøgere** (6.34)
- Ensformigt arbejde** (1.5) (6.37-6.38)
- Ensomhed** (1.4) (3.12) (13.5) (13.7) (13.11)
- Erhverv** (2.8-2.10)
- Erhvervsfaglige uddannelser** (5.9-5.10) (5.12) (5.14-5.16) (5.18)
- Erhvervsfrekvens** (side 14) (6.1-6.3) (13.5) (13.7) (13.11)
- Erhvervsintroduktionskurser** (5.25)
- Erhvervsuddannelser** (1.5) (5.8-5.9) (5.12) (5.26-5.27) (13.11)
- Erhvervsuddannelsesniveau** (5.20-5.22)
- Faglige uddannelser** (5.21-5.22)
- Fagligt aktive** (10.14-10.15)
- Fagligt organiserede** (1.2) (10.13-10.15)
- Familie-socialgrupper** * (2.11-2.13)
- Familieindkomster, brutto** (7.4) (7.6) (7.20) (7.22) (7.25)
- Familieindkomster, disponible** (7.2) (7.5-7.7)
- Familiestørrelse** (1.3) (7.8)
- Ferie uden for hjemmet** (9.14)
- Feriens længde** (9.12-9.13)
- Fertilitet** (1.3) (3.16-3.19)
- Forbrugssammensætning** (7.27-7.30)
- Forjaget arbejde** (6.37-6.38) (13.11)
- Formueaktiver** (7.19-7.20)
- Formuer** (7.21-7.22)
- Formuer, skattepligtige** (7.17-7.19) (13.3)
- Fritidsundervisning** (5.26-5.27)
- Fritidsaktiviteter** (9.1-9.3) (13.4)
- Frygt for kriminalitet** (1.2) (11.11-11.14)
- Frynsegoder** (6.28)
- Fugt i boligen** (1.4) (8.8) (13.3)
- Fysisk aktivitet** (9.4-9.5) (13.5) (13.7-13.8)
- Fysisk belastende arbejde** (1.2) (1.5) (6.37-6.38) (13.11)
- Færdsselsuheld** (1.1) (11.1-11.4)
- Fødselsoverskud** (2.1)
- Fødsler** (2.1) (3.16-3.19)
- Førlighed** (1.2) (4.10-4.11) (13.5) (13.7-13.8)
- Førtidsfolkepensionsansøgere** (6.34)
- Græsrodsarbejde** (10.8)
- Gymnasie/hf** (1.3) (5.1-5.11) (5.14) (5.16-5.18)
- Gæld** (7.21-7.22)
- Gå eller cykelture** (9.4-9.5)
- Have** (8.8)
- Helbredsgener** (1.4) (4.8-4.9) (4.11-4.13) (13.11)
- Henvendelse til offentlige myndigheder** (1.5) (10.10-10.12)
- Hospitalsindlæggelser** (4.17)
- Huller i tænderne, se caries**
- Husligt arbejde** (3.21-3.25) (9.1-9.2) (13.3)
- Husstandens størrelse** (3.3-3.4) (3.6-3.8) (3.24)
- Husstandsindkomster** (7.14-7.16)
- Husstandsindkomster, brutto** (7.3) (7.12)
- Husstandsindkomster, disponible** (7.27) (7.29)

- Hærværk (11.7-11.10)
Hørelse (4.11)
- Indeksberegning (side 15)
Indflydelse på arbejdssituationen (1.5) (6.42-6.44) (13.11)
Indkomstarter (7.11-7.12)
Indkomster, brutto (7.6) (7.10-7.11)
Indkomster, disponible (7.2) (7.6-7.9)
Indkomster, skattepligtige (7.1)
Industriforurening (12.9)
Internationale sammenligninger (1.1-1.2)
Invalidepensioner, nytildelt (6.33)
Invalidepensionsansøgere (6.34)
Invalidepensionsmodtagere (13.8-13.10)
Invaliditetsydelsesansøgere (6.34.)
- Kandidater til offentlige valg (10.4)
Kirkegang (9.10-9.11)
Koncerter (9.8) (9.10)
Kontakt med venner, familie o.l. (3.10-3.13) (9.3)
Kriminalitet, anmeldt (11.5-11.6)
Kræft (1.3) (4.4) (4.20-4.22)
Kulde i boligen (1.4) (8.8) (13.3)
Kultur og forlystelser (9.3) (9.8-9.10)
Kviksølvbelastning (12.11)
Kvinders erhvervsdeltagelse (3.6) (3.23-3.25)
- Langvarigt sygefravær (6.31-6.32)
Lave indkomster (7.8-7.9)
Ledighed (1.5) (6.11) (6.13-6.14) (13.11)
Ledighed blandt forsikrede (6.11) (6.15-6.18)
Ledighedens varighed (6.17-6.19)
Ledighedsgrad (6.18-6.20)
Ledighedsperiodernes antal (6.18-6.19)
Ledighedsprocent (1.1) (1.3)
Ledighedstallets udvikling (6.4) (6.12) (6.15-6.16)
Legemuligheder (8.14)
Livsindkomster (6.27)
Luftforurening (1.2) (12.6-12.8)
Lægemedler, se medicinforbrug
Lærlinguddannelser (5.8)
Læsevaner (9.3) (9.6-9.7) (13.4)
Lønspredning (6.24)
- Medicinforbrug (4.23)
Middelfolketal (2.2)
Middellevetid (1.1) (1.3) (2.1) (4.1)
Museer (9.8) (9.10) (13.4)
- Naturalieindkomster (7.13)
Nettoindvandring (2.1)
Nettoreproduktionsstallet (3.16)
Nordiske sammenligninger (1.2)
Nærbutikker (8.13)
- Offentlige transportmidler (8.13)
Ofre for tyveri eller hærværk (11.7-11.10)
Ofre for vold (11.7)
Opsparing (7.27)
Overarbejde (1.2) (6.9)
Overførselsindkomster (7.14-7.16)
- Papirløst samliv (3.2) (3.4-3.5) (3.8-3.9) (3.22)
Passivt arbejdssøgende (6.21)
Plejehjem (13.6)
Politisk aktivitet (10.5-10.7) (10.9)
Politisk organiserede (1.2) (10.5-10.7)
Psykisk belastende arbejde (1.2) (6.37-6.38)
Psykiske problemer (1.4) (4.14-4.15)
- Realløn (side 15) (6.22-6.23)
Ressourcer (4.27) (5.28)
- Samlivets varighed (3.8-3.9)
Selvmord (1.1) (11.1-11.2)
Servicefunktioner i boligkvarteret (8.13)
Sikkerhedsniveauer (side 16)
Skifteholdsarbejde (6.10)
Skilsmisser (3.15)
Skoleuddannelser (5.1) (5.6-5.7) (5.10)
Skoleuddannelsesniveau (1.1) (5.2-5.4) (5.7) (13.11)
Socialgrupper * (2.11-2.13)
Socio-økonomiske grupper * (2.4-2.7) (2.10)
Sofavælgere (10.3)
Solrige og lyse boliger (8.8)
Specialarbejderkurser (5.25)
Spildevandsrensning (12.5)
Spildevandsudledning (12.4)
Sport og motion (9.3-9.5) (13.4)
Spædbørnsdødelighed (1.3) (4.3)
Statistisk usikkerhed (side 16)
Stikprøvestørrelse (side 16)
Stillingsgrupper (2.12)
Støj (6.40-6.41)
Sygdomsbehandling (4.16)
Sygdomsdiagnoser (4.4) (4.18) (4.20-4.21)
Sygefravær (6.29-6.30)
Sygeperiodernes længde (6.30)
Syn (4.11)
- Teatre (9.8) (9.10) (13.4)
Trafikos (12.9)
Trafikstøj (12.1-12.2)
Træk i boligen (1.4) (8.8) (13.3)
Tv, radio og musik (9.3) (13.4)
Tyveri (11.7-11.10)
Tænder (4.24-4.26)
- Uddannelsesaktivitet (5.26-5.27)
Uddannelsesforløb (5.13-5.14) (5.16-5.18)
Udstillinger (9.8) (9.10)
Urbaniseringsgrad * (2.3)
- Valgdeltagelse (10.1-10.2)
Varierende ledighed (6.20)
Varige forbrugsgoder (1.1-1.2) (6.28) (7.23-7.26) (13.3)
Videregående uddannelser (1.2) (5.5) (5.9-5.10) (5.16) (5.18-5.21)
Vold (11.7)
- Wc i boligen (8.5-8.7)
- Ægteskab (3.1-3.2) (3.4-3.5) (3.7) (3.14-3.15) (3.22)
- Årslønninger (side 15) (6.26)